

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO FINANCIJA

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
MINISTARSTVA FINANCIJA
ZA 2005. GODINU**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
MINISTARSTVA FINANCIJA
ZA 2005. GODINU**

SADRŽAJ

	Riječ ministra financija	5
1.	Makroekonomska kretanja u 2005. godini	6
1.1.	Međunarodno okruženje	7
1.2.	Realni sektor	9
1.3.	Međunarodni sektor	14
1.4.	Financijski sektor	19
2.	Državni proračun u 2005. godini	24
2.1.	Razvoj Državne riznice u razdoblju 2003. - 2006. godine	25
2.2.	Prihodi državnog proračuna	27
2.3.	Rashodi državnog proračuna	43
2.4.	Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna	54
2.5.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna	56
2.6.	Mjere manjka / viška i financiranje državnog proračuna	58
3.	Izvanproračunski fondovi i agencije i konsolidirana središnja država u 2005. godini	60
3.1.	Izvanproračunski fondovi i agencije	61
3.2.	Konsolidirana središnja država	74
4.	Financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2005. godini	76
4.1.	Teritorijalni ustroj i zakonska podloga za financiranje	77
4.2.	Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	80
4.3.	Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	82
4.4.	Rashodi proračuna 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	86
4.5.	Transakcije u nefinancijskoj imovini	88
4.6.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	89
5.	Konsolidirana opća država u 2005. godini	90
5.1.	Značajna obilježja fiskalne politike u 2005. godini	91
5.2.	Konsolidirana opća država prema ekonomskoj klasifikaciji	92
5.3.	Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti	101
5.4.	Deficit konsolidirane opće države iskazan prema modificiranom obračunskom načelu	102
6.	Javni dug Republike Hrvatske u 2005. godini	104
6.1.	Kreditna sposobnost Republike Hrvatske	106
6.2.	Unutarnji dug državnog proračuna u 2005.	107
6.3.	Vanjski dug Republike Hrvatske	115
7.	Odnosi Republike Hrvatske s međunarodnim financijskim institucijama	118
7.1.	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	119
7.2.	Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	130
7.3.	Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)	134
7.4.	Europska investicijska banka (EIB)	137
8.	Izješće o radu Uprave za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije u 2005. godini	140
8.1.	Uvod	141
8.2.	Institucionalni i zakonodavni okvir decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći EU	143
8.3.	Ustroj SJFU	146
8.4.	Statistički pregled	152
9.	Izješće o radu Uprave za gospodarstvo u 2005. godini	156
9.1.	Uvod	157
9.2.	Izješće o poslovanju javnih poduzeća u državnom i pretežito državnom vlasništvu za 2005. godinu	158
9.3.	Koncesije	166
9.4.	Državne potpore	172

10.	Izvešće o radu Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole za 2005. godinu	174
10.1.	Uvod	175
10.2.	Aktivnosti Središnje harmonizacijske jedinice vezane uz sustav unutarnjih financijskih kontrola tijekom 2005.	176
10.3.	Uspostava sustava unutarnjih financijskih kontrola u Republici Hrvatskoj	178
10.4.	Izobrazba osoba uključenih u uspostavu i provođenje sustava unutarnjih financijskih kontrola	180
10.5.	Vijeće za unutarnju reviziju	183
10.6.	Suradnja s drugim institucijama	184
10.7.	Ostali poslovi obavljani tijekom 2005.	185
10.8.	Zaključak	186
11.	Izvešće o radu Uprave za financijski sustav u 2005. godini	188
12.	Izvešće o radu Porezne uprave u 2005. godini	192
12.1.	Uvod	193
12.2.	Razvoj komunikacije na relaciji Porezna uprava - porezni obveznici	194
12.3.	Zakonodavne aktivnosti Porezne uprave u 2005. godini	195
12.4.	Inspekcijski nadzor Porezne uprave u 2005. godini	197
12.5.	Postupci ovrhe Porezne uprave	198
12.6.	Međunarodna suradnja	200
12.7.	Unutarnji nadzor i kontrole Porezne uprave	201
13.	Izvešće o radu Carinske uprave u 2005. godini	204
13.1.	Djelokrug rada Carinske uprave	205
13.2.	Zakonodavstvo Carinske uprave	206
13.3.	Najvažnije aktivnosti i projekti Carinske uprave tijekom 2005. godine	207
13.4.	Međunarodna carinska suradnja	208
13.5.	Rezultati Carinske uprave u suzbijanju prijevара-krijumčarenja	209
13.6.	Ustrojstvo Ministarstva financija - Carinske uprave	210
14.	Izvešće o radu Deviznog inspektorata u 2005. godini	212
14.1.	Zakonodavna nadležnost	213
14.2.	Institucionalni ustroj	214
14.3.	Kapitalni režim	215
14.4.	Predmet nadzora	216
14.5.	Provedba kontrola	217
14.6.	Vođenje prekršajnog postupka	218
14.7.	Aktivnosti u zakonodavstvu	219
15.	Financijska policija	220
15.1.	Svrha osnivanja Financijske policije i učinci na državni proračun	222
15.2.	Djelokrug rada Financijske policije	223
15.3.	Zaključak	224
16.	Izvešće o radu Ureda za sprječavanje pranja novca u 2005. godini	226
16.1.	Svrha Zakona o sprječavanju pranja novca	227
16.2.	Zadaće Ureda	228
16.3.	Međunarodna suradnja Ureda	229
16.4.	Suradnja Ureda s Državnim odvjetništvom, MUP-om i drugim nadzornim tijelima u RH	230
16.5.	Prevenција pranja novca u procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji	231
16.6.	Zaprimljene sumnjive transakcije po sektorima od 2004. do 2005.	232
16.7.	Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2005.	233
16.8.	Prikaz slučaja što ga je Ured predao nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje	235
17.	Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija	236
17.1.	Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija u 2005. godini	237
17.2.	Djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva financija	238
18.	Prilozi	242

RIJEČ MINISTRA FINANCIJA

Vlada Republike Hrvatske u svom je gospodarskom djelovanju usmjerena na ostvarivanje dvaju postavljenih strateških ciljeva: održavanje makroekonomske stabilnosti kroz smanjenje postojećih makroekonomskih rizika te poticanje dugoročno održivih stopa gospodarskog rasta kako bi se hrvatskim državljanima osigurao bolji životni standard. Jasno je da je, uzimajući u obzir specifičnosti hrvatskoga gospodarstva, fiskalna politika najznačajnija komponenta sveukupne ekonomske politike. Republika Hrvatska već je u 2004. doživjela značajan preokret u vođenju fiskalne politike postavljajući ključne smjernice za provedbu fiskalne prilagodbe i jačanje upravljanja proračunom uz postizanje veće transparentnosti sustava, koje su obilježile i 2005. godinu.

Dakle, u 2005. godini nastavili smo provođenje fiskalne prilagodbe. U protekle dvije godine fiskalni deficit smanjen je sa 6,2 posto bruto domaćeg proizvoda u 2003. na 4,1 posto bruto domaćeg proizvoda u 2005., odnosno za 2,1 postotni bod. Postignuti rezultati fiskalne politike, mjereni visinom fiskalnog deficita, posljedica su povećanja prikupljenih prihoda te kontrole i učinkovitijeg trošenja proračunskih sredstava. Naime, zbog povećane gospodarske aktivnosti u zemlji te učinkovitijeg prikupljanja poreznih prihoda, ukupni prihodi opće države u 2005. zabilježili su godišnje povećanje od 7 posto. S druge strane, kontrola parafiskalnih operacija, osnivanje odjela interne revizije kod proračunskih korisnika i općenito jačanje sustava kontrole rashodne strane proračuna, utjecali su na smanjenje ukupnih rashoda opće države u bruto domaćem proizvodu na ispod 50 posto, točnije s 50,3 posto u 2004. na 48,7 posto u 2005. godini. Ulažući velike napore u rješavanje prekomjernog deficita i konsolidaciju javnih financija, pokazali smo da država može pozitivno pridonijeti stabilnosti u gospodarstvu. Pod tim prije svega mislim na poticanje gospodarskog rasta koji je u 2005. iznosio 4,3 posto te također usporavanje rasta inozemnog duga zaduživanjem države na domaćem financijskom tržištu. Takva je politika koja prati europske trendove smanjivanja fiskalnog deficita postavila temelje za ispunjenje Maastrichtskog kriterija fiskalnog deficita od 3 posto bruto domaćeg proizvoda u 2006. godini.

U kontekstu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, nužno je prisjetiti se važnosti 2005. godine. Naime, u listopadu 2005. službeno su otvoreni pregovori o pristupanju Europskoj uniji, nakon čega je uslijedio proces analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti hrvatskoga i europskoga zakonodavstva koji je trajao godinu dana. Također, Hrvatska je 2005. godine izradila svoj drugi Pretpristupni ekonomski program za razdoblje 2006.-2008., a Europska komisija ocijenila ga je kao sveobuhvatan dokument ekonomske politike koji ocrtava solidan i dosljedan srednjoročni makroekonomski okvir, primjeren za rješavanje pitanja makroekonomskih neravnoteža pod specifičnim hrvatskim okolnostima. Time je potvrđena hrvatska ekonomska politika i smjer djelovanja fiskalne politike, u prvom redu snažna fiskalna prilagodba i smanjenje fiskalnog deficita.

Radi upoznavanja javnosti s našim radom i našim postignućima u području fiskalne politike, izradili smo Godišnje izvješće za 2005. godinu. S obzirom na veliki spektar područja koje Ministarstvo financija pokriva, ove smo godine odlučili proširiti obuhvat Godišnjeg izvješća kako bismo uključili i napretke ostvarene u području financijskog sustava, carina, porezne administracije, financijske policije, sprječavanja pranja novca te devizne inspekcije.

Na kraju, zahvaljujem svim suradnicima i djelatnicima Ministarstva financija na njihovu predanom radu u protekloj godini. Plod našega zajedničkog rada predstavljen je u ovom Godišnjem izvješću, koje će, nadam se, biti od koristi i na zadovoljstvo cijenjenim čitateljima.

Ivan Šuker

ministar financija

Zagreb, listopad 2006.

1.

MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 2005. GODINI

1.1. MEĐUNARODNO OKRUŽENJE

Procjenjuje se da je rast svjetskoga gospodarstva dosegao 4,9 posto u 2005. godini. Unatoč usporevanju u usporedbi s 2004. godinom kad je iznosio 5,3 posto, takav rast može se smatrati prilično jakim u kontekstu rastućih cijena nafte te trenda stezanja monetarne politike. Rast svjetske trgovine također je bio visok tijekom 2005. godine te iznosio 7,4 posto. Nakon skromnog rasta u prvoj polovici 2005. godine, kad je tromjesečni rast bruto domaćeg proizvoda Europske unije i Eurozone iznosio 0,4 posto, tijekom trećeg tromjesečja ubrzala se gospodarska aktivnost. Takvo ostvarenje uvelike je odražavalo jačanje gospodarske aktivnosti u dvije najveće ekonomije Eurozone, Njemačkoj i Francuskoj. Tijekom četvrtog tromjesečja gospodarstva Europske unije pogodovali su povoljni gospodarski uvjeti, koji se u prvom redu odnose na jak rast svjetskoga gospodarstva i trgovine, daljnje jačanje konkurentnosti mjerene realnim efektivnim deviznim tečajem, usporavanje rasta cijena nafte, te povoljna makroekonomska politika. U takvim uvjetima tromjesečni rast bruto domaćeg proizvoda Eurozone od 0,3 posto u posljednjem tromjesečju 2005. godine bio je svojevrsno negativno iznenađenje, no istodobno je rast u prethodnim tromjesečjima 2005. godine revidiran naviše, što je rezultiralo međugodišnjim rastom bruto domaćeg proizvoda od 1,3 posto u Eurozoni te 1,8 posto u Europskoj uniji u 2005. godini.

Tablica 1.1. Međunarodno okruženje - makroekonomski pokazatelji

	2004.	2005.	2006.p	2007.p
Realni rast bruto domaćeg proizvoda				
Svijet	5,3	4,9	5,1	4,9
Europska unija	2,4	1,8	2,8	2,4
Italija	1,1	0,0	1,5	1,3
Njemačka	1,2	0,9	2,0	1,3
Slovenija	4,2	3,9	4,2	4,0
Eurozona	2,1	1,3	2,4	2,0
Indeks potrošačkih cijena, godišnja promjena				
Europska unija	2,1	2,2	2,3	2,4
Eurozona	2,1	2,2	2,3	2,4
Rast cijena nafte, u dolarima	30,7	41,3	29,7	9,1

Izvor: Međunarodni monetarni fond; "World Economic Outlook, September 2006"

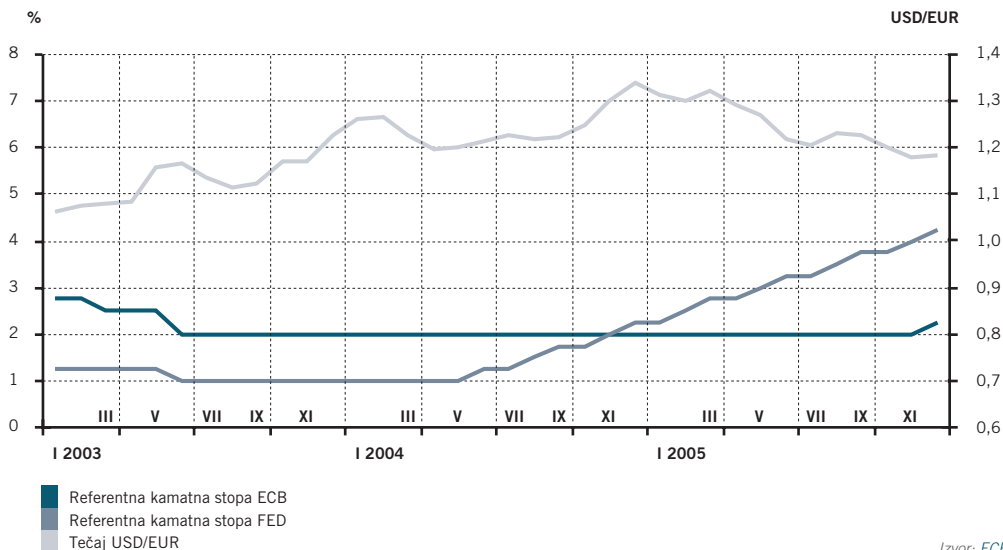
Realni rast bruto domaćeg proizvoda u Njemačkoj je bio neravnomjeran tijekom 2005. godine. Značajan rast od 0,6 posto u prvom i trećem tromjesečju bio je praćen skromnim rastom u drugom te razočaravajućim u četvrtom tromjesečju. U posljednja tri mjeseca negativni doprinos rastu domaće i inozemne potražnje bio je uravnotežen rastom zaliha, što je uzrokovalo stagnaciju realnog bruto domaćeg proizvoda u posljednjem tromjesečju. Nakon laganog oporavka u 2004. godini, realni bruto domaći proizvod u Italiji ponovno je stagnirao u 2005. te u 2002. i 2003. godini. Doprinos domaće potražnje gospodarskom rastu bio je lagan pozitivan samo zahvaljujući povećanju državne potrošnje. Što se tiče odnosa s inozemstvom, neto izvoz djelovao je negativno na rast bruto domaćeg proizvoda. Slovensko gospodarstvo zabilježilo je realni rast bruto domaćeg proizvoda od 3,9 posto u 2005. godini. Osnovna obilježja gospodarskog rasta u 2005. godini bila su nastavak rasta izvoza, smanjenje zaliha te rast osobne potrošnje potpomognut rastom zaposlenosti i povoljnim uvjetima za zaduživanje.

Cijene sirovina znatno su porasle u 2005. godini, što je ponajprije bila posljedica povećanja cijena nafte i ostalih energetske proizvoda. Kada je o nafti riječ, cijena nafte tipa Brent porasla je 41,3 posto u 2005. godini. Visoke i hirovite cijene nafte posljedica su snažnog rasta potražnje s jedne strane te poremećaja u ponudi s druge strane. S obzirom na utjecaj geopolitičkih tenzija na rast cijena nafte, više razine cijena nafte mogu se očekivati i u nadolazećem srednjoročnom razdoblju. Američki FED nastavio je svoju politiku rasta kamatnih stopa koje su porasle s 2,25 posto potkraj 2004. na 4,25 posto potkraj 2005. godine. Europska središnja banka također je podigla kamatne stope, i to na 2,25 posto potkraj 2005. godine.

1. MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 2005. GODINI

Grafikon 1.1. Kamatne stope i tečaj dolara prema euru

Izvor: ECB, FED

Projekcije Međunarodnog monetarnog fonda upućuju na daljnji gospodarski rast svjetskog gospodarstva u nadolazećem razdoblju. Nakon rasta od 4,9 posto u 2005. godini, očekuje se lagano ubrzanje na 5,1 posto u 2006. godini. S obzirom na pozitivnu perspektivu rasta gospodarske aktivnosti i trgovine u ostatku svijeta, u 2006. godini se očekuje ubrzanje gospodarskog rasta na 2,8 posto u Europskoj uniji te 2,4 posto u Eurozoni. Ubrzanje rasta BDP-a očekuje se kao rezultat povećanja domaće potražnje, ali i povećanog doprinosa vanjskog sektora. Projekcije Europske komisije upućuju i na ubrzanje gospodarskog rasta u Italiji, Njemačkoj i Sloveniji u 2006. godini, što je važno i za Hrvatsku s obzirom na to da su to važna tržišta na koja odlazi hrvatski robni izvoz te zemlje iz kojih u Hrvatsku dolazi velik broj turista.

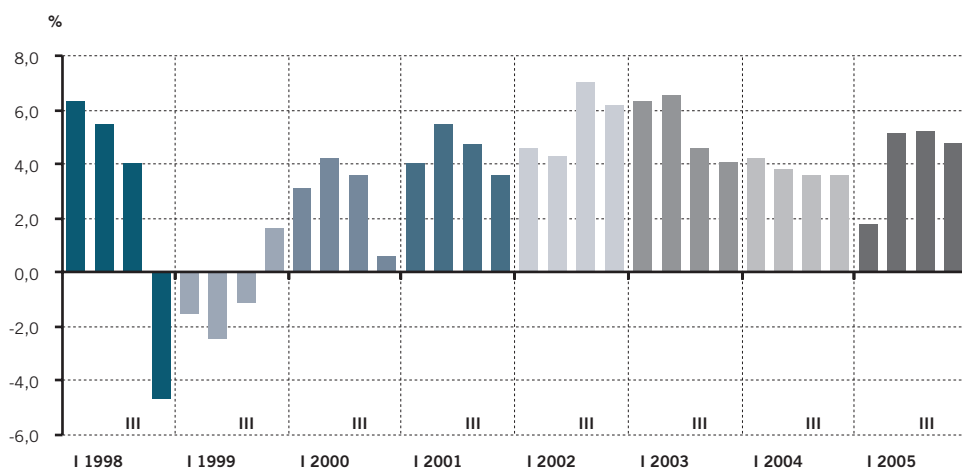
1.2. REALNI SEKTOR

Osnovno obilježje hrvatskoga gospodarstva u 2005. godini bilo je ubrzanje gospodarske aktivnosti, o čemu svjedoči brži realni rast bruto domaćeg proizvoda u usporedbi s 2004. godinom. Najviše su rastu bruto domaćeg proizvoda pridonijeli osobna potrošnja i izvoz robe i usluga s rashodne strane te industrijska proizvodnja s proizvodne strane. Turistička sezona zabilježila je izvrsne rezultate te je tijekom godine ostvaren 51 milijun noćenja. Inflacija je lagano ubrzala, što je velikim dijelom bilo određeno rastom cijena nafte na svjetskim tržištima. Ubrzana gospodarska aktivnost bila je praćena i pozitivnim pomacima na tržištu rada. Registrirana nezaposlenost otkrivala je kontinuirani pad broja nezaposlenih osoba na međugodišnjoj razini u svim mjesecima druge polovice 2005. godine, dok se anketna stopa nezaposlenosti spustila na najnižu razinu u posljednjih šest godina.

1.2.1. Bruto domaći proizvod

Realni rast bruto domaćeg proizvoda iznosio je prema procijenjenim podacima Državnog zavoda za statistiku 4,3 posto u 2005. godini, što je ubrzanje od 0,5 postotnih bodova u usporedbi s prijašnjom godinom. Takvo ostvarenje bilo je rezultat niskog rasta u prvom, te visokog rasta u preostalim tromjesečjima 2005. godine. Naime, bruto domaći proizvod na međugodišnjoj je razini u prvom tromjesečju porastao 1,8 posto, u drugom je tromjesečju ubrzao na 5,1 posto, trećem 5,2 posto, a u četvrtom tromjesečju realni rast iznosio je 4,8 posto.

Grafikon 1.2. Tromjesečne realne stope rasta bruto domaćeg proizvoda

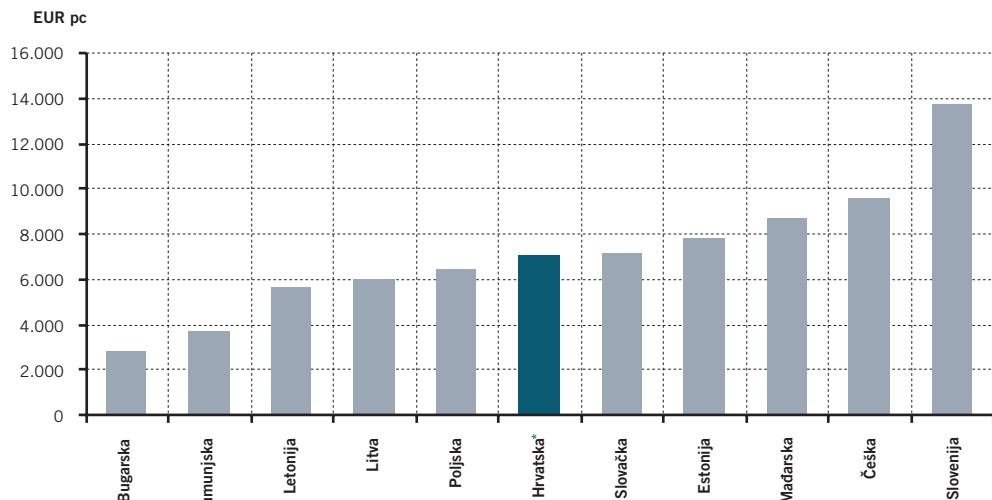

Izvor: DZS

Potrebno je napomenuti da su objavljeni i konačni podaci usklađeni prema godišnjem izračunu za 2002. i 2003. godinu. U usporedbi s procijenjenim podacima, nominalni bruto domaći proizvod povećan je za 1,8 milijardi kuna u 2002. godini te za 5,4 milijardi kuna u 2003. godini. Takva nominalna promjena rezultat je revidirane realne stope rasta s 5,2 na 5,6 posto u 2002. te s 4,3 na 5,3 posto u 2003. godini, ali i revizije deflatora. Navedene promjene utjecale su i na povećanje prvotno objavljenog nominalnog bruto domaćeg proizvoda za 2004. godinu s 207,082 milijardi na 212,826 milijardi kuna. Promatra li se BDP po glavi stanovnika, može se vidjeti da je porastao sa 6,4 tisuće eura u 2004. na gotovo 7 tisuća eura u 2005. godini. Pri usporedbi razine bruto domaćeg proizvoda Hrvatske te članica Europske unije potrebno je uzeti u obzir činjenicu da hrvatski statistički podaci nisu u potpunosti usklađeni s metodologijom Europskoga sustava nacionalnih računa. Navedeno usklađivanje zahtijevat će uključivanje sive ekonomije te određene promjene u izračunu usluga stanovanja i financijskih usluga neizravno mjerenih u obračun bruto domaćeg proizvoda, što će utjecati na povećanje njegove razine.

Grafikon 1.3. Nominalni bruto domaći proizvod po glavi stanovnika u eurima u 2005. godini

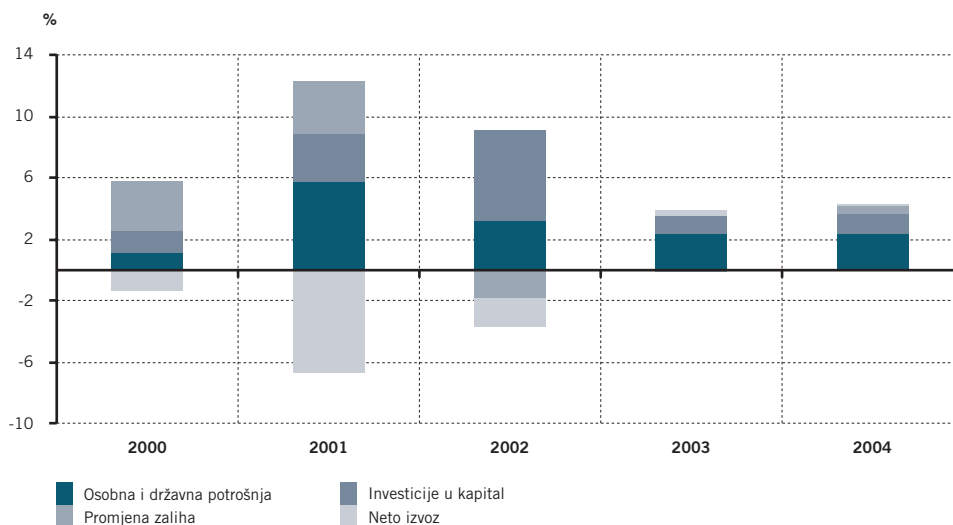
*Hrvatska bez uključene sive ekonomije

Izvor: Eurostat

1.2.2. Obračun bruto domaćeg proizvoda s rashodne strane

Promatrajući pojedine komponente s rashodne strane bruto domaćeg proizvoda, može se zamijetiti da je najviša realna stopa rasta od 4,8 posto u 2005. godini zabilježena kod investicija u kapital, što je posebno važno uzimajući u obzir činjenicu da je priroda investicijskih dobara da služe za daljnju proizvodnju, a ne potrošnju te da su ona samim time najvažniji čimbenik pri generiranju rasta u budućnosti. Realni rast osobne potrošnje i dalje usporava te je u 2005. godini bio na razini od 3,4 posto, dok je državna potrošnja porasla 0,8 posto. Izvoz robe i usluga porastao je u 2005. godini 4,6 posto, što je brži rast od uvoza robe i usluga koji je porastao 3,5 posto. Što se tiče doprinosa rastu, najveći pozitivni doprinos rastu bruto domaćeg proizvoda došao je od izvoza robe i usluga u iznosu od 2,2 postotna boda. Osobna potrošnja pridonijela je rastu s 2,1 postotna boda, državna potrošnja s 0,2 postotna boda, dok je doprinos bruto investicija rastu iznosio 1,4 postotnih bodova. Negativni doprinos uvoza robe i usluga iznosio je -2,2 postotna boda, ali je zbog visokog rasta izvoza robe i usluga doprinos rastu neto izvoza bio blago pozitivan te iznosio 0,1 postotni bod. Pokrivenost uvoza robe i usluga izvozom robe i usluga povećala se s 83,6 posto u 2004. na 84,4 posto u 2005. godini.

Grafikon 1.4. Doprinosi pojedinih komponenti rastu bruto domaćeg proizvoda

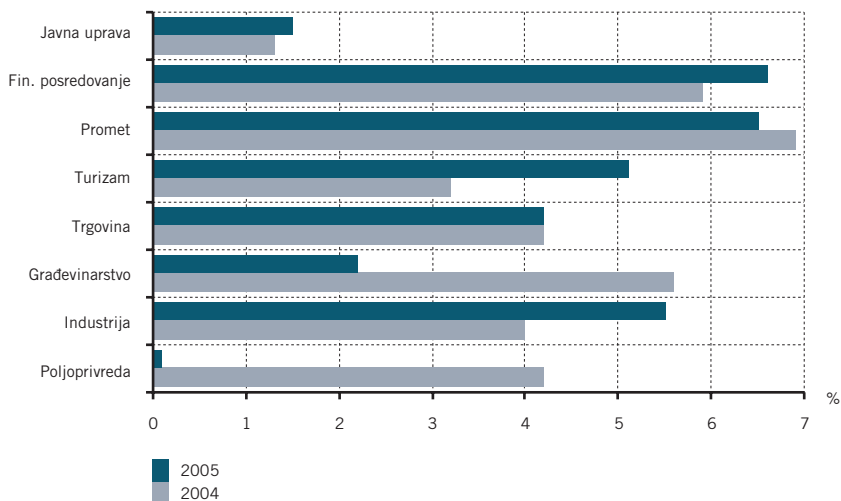
Izvor: DZS

1.2.3. Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane

Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane pokazuje da je najveći realni rast bruto dodane vrijednosti u 2005. godini zabilježen kod djelatnosti financijskog posredovanja¹ (6,6 posto), transporta² (6,5 posto), industrije³ (5,5 posto), hotela i restorana (5,1 posto), trgovine⁴ (4,2 posto), građevinarstva (2,2 posto), javne uprave⁵ (1,5 posto) te djelatnosti poljoprivrede⁶ (0,1 posto). Što se tiče udjela pojedinih djelatnosti u ukupnoj dodanoj vrijednosti, najveće udjele zauzimaju industrija (24,2 posto), javna uprava (20,1 posto) te financijsko posredovanje (18,1 posto).

Grafikon 1.5. Realni rast bruto dodane vrijednosti pojedinih djelatnosti

Izvor: DZS

1.2.3.1. Industrijska proizvodnja

Mjesečni pokazatelj obujma industrijske proizvodnje otkriva da je nakon usporavanja rasta industrijske proizvodnje u prvom tromjesečju 2005. godine, preostali dio godine obilježio snažan oporavak industrijske proizvodnje. Tako je u drugom tromjesečju zabilježen visok rast od 8,9 posto, a visok rast zadržan je i u trećem tromjesečju (5,3 posto) te u četvrtom tromjesečju (5,4 posto). Na razini cijele godine, rast industrijske proizvodnje ubrzao je s 3,7 posto u 2004. na 5,1 posto u 2005. godini. Ukupan broj zaposlenih u industriji tijekom 2005. godine bio je na prosječno 1,4 posto višoj razini nego 2004. godine, no unatoč tome, zbog visokog rasta industrijske proizvodnje proizvodnost rada u industriji povećala se 3,6 posto u usporedbi s prethodnom godinom.

Gledano prema glavnim industrijskim grupacijama, najviši rast u 2005. godini bilježe kapitalni proizvodi (14,7 posto) te netrajni proizvodi za široku potrošnju (6,5 posto) i intermedijarni proizvodi osim energije (6,6 posto). Promatrano prema djelatnostima, pad su zabilježili opskrba električnom energijom, plinom i vodom (-1,1 posto) te rudarstvo i vađenje (-3,0 posto), dok je prerađivačka industrija, koja ima najveći udio u ukupnoj industrijskoj proizvodnji (82,5 posto), zabilježila rast od 6,5 posto. Najveći doprinos rastu prerađivačke industrije u 2005. godini dolazi od proizvodnje hrane i pića koja je porasla 6,9 posto te izdavačke i tiskarske djelatnosti (15,8 posto), dok od ostalih kategorija visoke stope rasta bilježe proizvodnja strojeva i uređaja (17,7 posto) i proizvodnja ostalih prometnih sredstava (3,9 posto).

1.2.3.2. Građevinarstvo

Indeks građevinskih radova zabilježio je međugodišnji pad od 0,8 posto tijekom 2005. godine, što je rezultat pada na međugodišnjoj razini od 6,0 posto u prvoj polovici godine te oporavka i rasta od 4,6 posto u drugoj polovici godine. Gledano prema vrstama građevina, indeks građevinskih radova zgrada zabilježio je rast od 9,7 posto, dok su ostale građevine zabilježile pad od 7,8 posto na međugodišnjoj razini. Takvo kretanje bilo je u skladu s rastom stambenih kredita koji su tijekom 2005. godine porasli za visokih 28,8 posto. Navješćujući pokazatelji građevinskih radova u 2005. godini upućuju na oporavak građevinske djelatnosti u nadolazećem razdoblju. Naime, tijekom 2005. godine broj izdanih građevinskih dozvola porastao je 8,5 posto u usporedbi s 2004. godinom.

¹ Kategorija uključuje financijsko posredovanje, poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge.

² Kategorija uključuje prijevoz, skladištenje i veze.

³ Ukjučuje rudarstvo, vađenje, prerađivačku industriju te opskrbu električnom energijom, plinom i vodom.

⁴ Uključuje trgovinu na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo.

⁵ Kategorija obuhvaća javnu upravu i obranu, socijalno osiguranje, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti i aktivnosti kućanstava.

⁶ Obuhvaća poljoprivredu, lov, šumarstvo i ribarstvo.

1.2.3.3. Trgovina na malo

U 2005. godini trgovina na malo zabilježila je nominalni rast od 6,5 posto, dok je realni rast u istom razdoblju iznosio 2,8 posto, što čini ubrzanje u usporedbi s 2004. godinom kad je realni rast trgovine na malo iznosio 2,6 posto. Promet od trgovine na malo u 2005. godini zabilježio je rast, što je bilo u skladu s kretanjem njegovih izvora financiranja. Naime, u 2005. godini zabilježena je visoka međugodišnja stopa rasta kredita stanovništvu od 20,3 posto. S obzirom na to da je tijekom 2005. godine u usporedbi s prethodom godinom prosječno bilo oko 11.000 tisuća više zaposlenih te da je zabilježen rast prosječne neto plaće od 4,9 posto, masa plaća također je vjerojatno imala utjecaja na rast trgovine na malo u 2005. godini. Promatrajući nominalni promet trgovine na malo prema djelatnostima, može se vidjeti da su najviši rast u 2005. godini zabilježili prodaja, održavanje i popravak motornih vozila (14,9 posto) te trgovina na malo motornim gorivima i mazivima (19,8 posto), na što je utjecalo i povećanje cijena nafte.

1.2.3.4. Turizam

Promatrajući razdoblje cijele 2005. godine, može se vidjeti da je ukupan broj dolazaka turista porastao 6,2 posto, dok je ukupan broj noćenja porastao 7,6 posto te dosegao broj od 51,4 milijun noćenja. Rast broja dolazaka stranih turista od 7,0 posto te porast broja noćenja stranih turista od 8,2 posto najviše su pridonijeli povoljnim pokazateljima u turizmu tijekom 2005. godine. Broj dolazaka domaćih turista povećao se u usporedbi s 2004. godinom 1,8 posto, dok se broj noćenja domaćih turista povećao 2,9 posto. Povoljna kretanja dolazaka i noćenja turista povoljno su se odrazila i na prihode od turizma. Tako je u 2005. godini zabilježen priljev od 6 milijardi eura po osnovi prihoda od turizma. U usporedbi s 2004. godinom, prihodi od turizma porasli su 9,0 posto.

1.2.4. Tržište rada

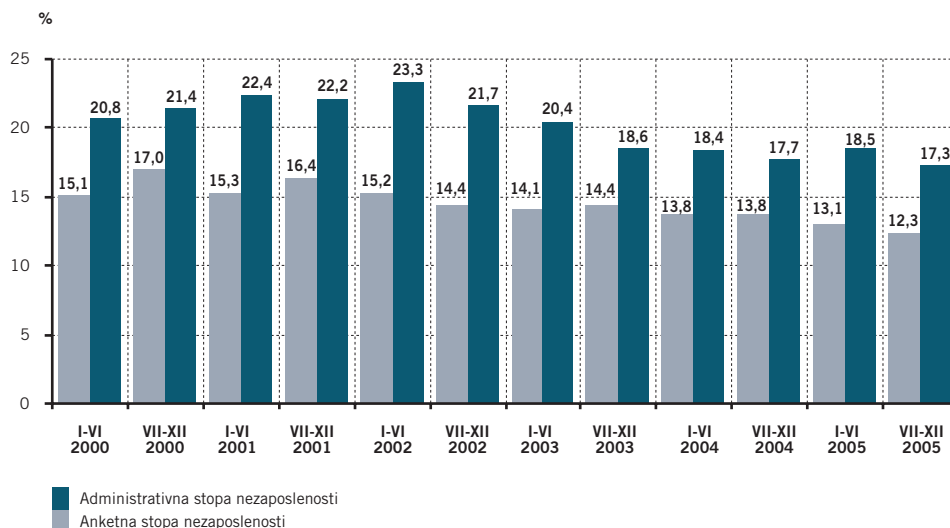
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, življa gospodarska aktivnost tijekom 2005. godine bila je praćena pozitivnim trendovima na tržištu radne snage. Iako je u prvoj polovici godine na međugodišnjoj razini zabilježen rast broja nezaposlenih osoba, od srpnja je zabilježeno kontinuirano smanjenje na međugodišnjoj razini. Tako je potkraj 2005. godine ukupno bilo 307,9 tisuća nezaposlenih, što je u usporedbi s krajem 2004. godine smanjenje od 9,7 tisuća ili 3,1 posto. Stopa nezaposlenosti smanjila se u promatranom razdoblju s 18,5 na 17,8 posto. Promatrajući prosječni broj nezaposlenih osoba tijekom 2005. godine, može se vidjeti da se njihov broj smanjio za 1.136 ili 0,4 posto, dok se prosječan broj zaposlenih u usporedbi s prethodom godinom povećao za gotovo 11.000 ili 0,8 posto. Prosječna godišnja stopa nezaposlenosti smanjila se s 18,0 posto u 2004. na 17,9 posto u 2005. godini.

Prema anketi o radnoj snazi, u Hrvatskoj je tijekom drugog polugodišta 2005. godine u radno sposobnoj dobi bilo 3.659.000 osoba. Od tog broja 49,2 posto bili su oni koji rade ili aktivno traže posao, tj. mogu se svrstati u radnu snagu. U usporedbi s rezultatima ankete iz drugog polugodišta 2004. godine, broj stanovnika u radno sposobnoj dobi povećao se za 75.000, dok se u isto vrijeme kategorija radne snage povećala za 13.000. Ukupan broj zaposlenih u drugom polugodištu 2005. bio je na razini od 1.580.000, što u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine čini povećanje od 38.000 osoba, dok se broj nezaposlenih smanjio za 24.000 te bio na razini od 222.000. Opisana kretanja odredila su i stopu nezaposlenosti koja je u drugoj polovici 2005. bila na razini od 12,3 posto, što je smanjenje od 1,5 postotnog boda u usporedbi s drugom polovicom 2004. kad je iznosila 13,8 posto. Stopa nezaposlenosti od 12,3 posto najniža je stopa nezaposlenosti u posljednjih sedam godina. Administrativna stopa nezaposlenosti, čiji je prosjek u drugoj polovici 2005. bio 17,3 posto, i dalje znatno premašuje anketnu stopu nezaposlenosti.

U 2005. godini, bruto plaće su zabilježile međugodišnji nominalni rast od 4,4 posto, dok su neto plaće istodobno porasle 4,9 posto. Takvo kretanje je usporavanje nominalnog rasta neto i bruto plaća u usporedbi s 2004. godinom kad su neto plaće zabilježile rast od 5,9 posto, a bruto plaće 6,4 posto. Potrebno je napomenuti da je za razliku od 2004. godine, u 2005. godini zabilježen brži rast neto od bruto plaća, što je bilo omogućeno izmjenama Zakona o porezu na dohodak. Isključujući utjecaj inflacije, može se vidjeti da su bruto plaće u 2005. godini zabilježile realni rast od 1,1 posto, dok su neto plaće realno porasle 1,5 posto. Najviše bruto plaće i u 2005. godini zabilježene su u sektoru financijskog posredovanja, dok su najniže bruto plaće zabilježene u sektoru ribarstva.

Grafikon 1.6. Anketna i administrativna stopa nezaposlenosti

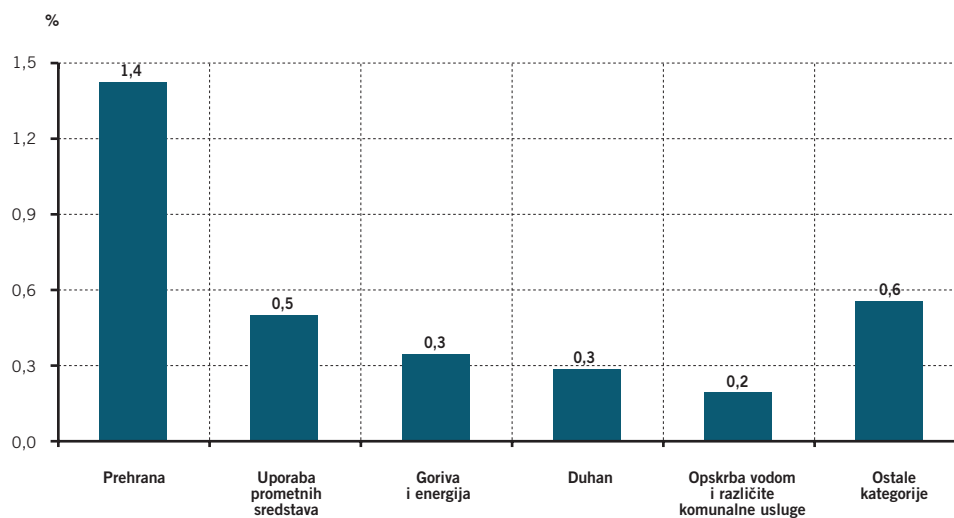

Izvor: DZS

1.2.5. Cijene

Razina cijena mjerena indeksom potrošačkih cijena bila je u prosincu 2005. godine na 3,6 posto višoj razini od prosinca 2004. godine. Promatra li se prosječni rast indeksa kroz cjelogodišnje razdoblje, u 2005. godini inflacija je bila na razini od 3,3 posto. Cijene dobara porasle su 3,4 posto, a cijene usluga 2,9 posto. Kretanje indeksa potrošačkih cijena tijekom 2005. godine odredilo je kretanje cijena prehrane, goriva i maziva za osobna vozila, električne energije te medicinskih usluga. Cijene prehrane bile su prosječno u 2005. godini na 4,7 posto višoj razini od 2004. godine, a taj je porast bio uzrokovan nepovoljnim vremenskim uvjetima tijekom ljetnog razdoblja. Kretanje cijena goriva i maziva za osobna vozila bilo je određeno visokim rastom cijena nafte na svjetskim tržištima te je ta kategorija u 2005. godini zabilježila prosječnu međugodišnju stopu rasta od 10,6 posto. Rast cijena medicinskih usluga od 5,4 posto u promatranom razdoblju odredilo je uvođenje plaćanja administrativnih pristojba, u zdravstvu od 1. listopada, dok je porast cijena električne energije od 1,6 posto bio u skladu s HEP-ovim povećanjem cijena od prvog rujna.

Grafikon 1.7. Doprinos pojedinih kategorija rastu cijena

Izvor: DZS

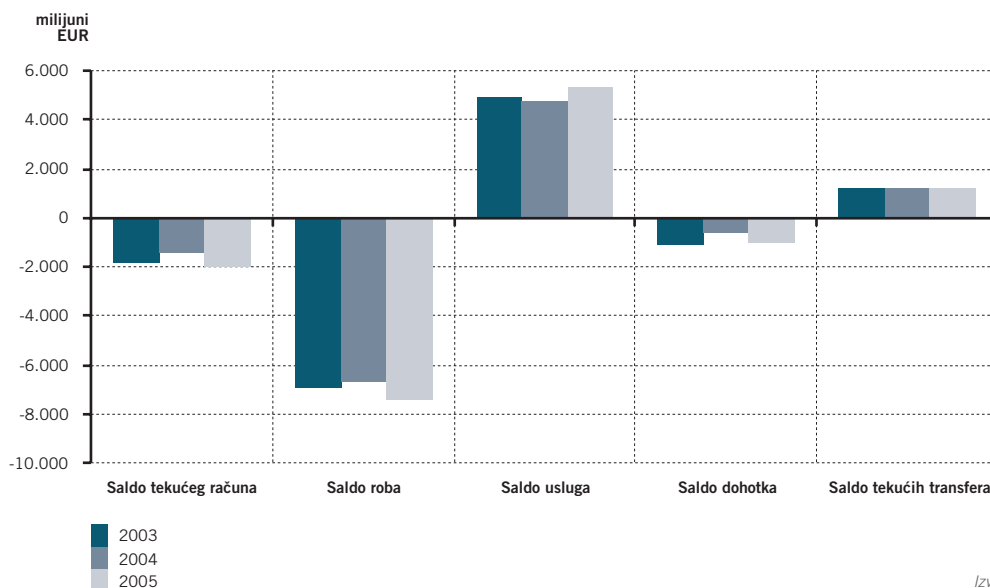
1.3. MEĐUNARODNI SEKTOR

Odnose Hrvatske s inozemstvom u 2005. godini obilježilo je povećanje deficita robne razmjene, ali i povećanje suficita na računu usluga zbog dobre turističke sezone. Financijski tijekovi iz inozemstva u obliku inozemnih izravnih ulaganja zabilježili su značajan porast, dok je rast vanjskog duga usporen u usporedbi s prethodnom godinom. Prosječni godišnji tečaj kune prema euru aprecirao je u usporedbi s godinom dana prije, a aprecijacija je još izraženija promatra li se tečaj na kraju razdoblja.

1.3.1. Bilanca plaćanja

Deficit tekućeg računa bilance plaćanja iznosio je u 2005. godini 1,993 milijardi eura, što u usporedbi s 2004. godinom čini povećanje od 588 milijuna eura ili 41,9 posto. Izražen kao udio u bruto domaćem proizvodu, deficit tekućeg računa povećao se s 4,9 posto bruto domaćeg proizvoda u 2004. na 6,4 posto bruto domaćeg proizvoda u 2005. godini. Najveći doprinos povećanju deficita došao je od povećanja negativnog salda na računu roba koji se u usporedbi s 2004. godinom povećao 11,8 posto. Takva kretanja na računu robne razmjene u prvom redu bila su određena bržim rastom uvoza u usporedbi s 2004. godinom, što je uvelike bilo određeno i rastom cijena nafte na svjetskim tržištima. Na računu usluga zabilježena su pozitivna kretanja tijekom 2005. godine, o čemu svjedoči i visok suficit od 5,318 milijardi eura. Povećanju suficita na računu usluga najviše je pridonijelo povećanje prihoda od turizma, koji su u 2005. godini bili na razini od 6 milijardi eura te u usporedbi s 2004. godinom porasli 9,0 posto. Povećanju deficita tekućeg računa u 2005. godini znatno je pridonijelo i povećanje negativnog salda na računu dohotka za 335 milijuna eura, što je najviše bilo posljedica povećanja rashoda po osnovi zadržane dobiti. Račun tekućih transfera zabilježio je pozitivan saldo i u 2005. godini, i to u iznosu od 1,184 milijardi eura.

Grafikon 1.8. Tekući račun bilance plaćanja

Izvor: HNB

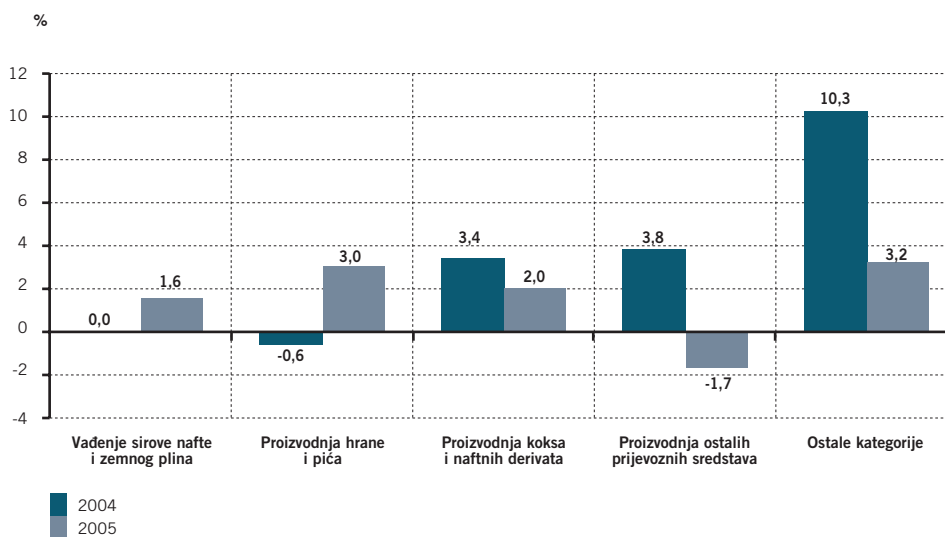
Deficit tekućeg računa u 2005. godini bio je u velikom dijelu financiran izravnim ulaganjima koja su neto iznosila 1,218 milijardi eura te su u usporedbi s 2004. godinom porasla 73,1 posto. Na računu portfeljnih ulaganja zabilježen je neto odljev sredstava u iznosu od 1,077 milijardi eura, što je u najvećem dijelu posljedica orijentacije države na zaduživanje na domaćem financijskom tržištu te otplate inozemnih obveznica. Po osnovi ostalih ulaganja u 2005. godini zabilježen je neto priljev sredstava u iznosu od 3,740 milijardi eura. Najveći neto priljev sredstava zabilježen je kod banaka u iznosu od 2,501 milijardi eura te ostalih sektora u iznosu od 1,040 milijardi eura, dok je kod države zabilježen priljev sredstava od 196 milijuna eura. Opisana kretanja na financijskome i tekućem računu bilance plaćanja dovela su do rasta međunarodnih pričuva od 822 milijuna eura. Neto pogreške i propusti bili su i u 2005. godini na visokoj razini te iznosili -1,029 milijardi eura.

1.3.2. Robna razmjena

Prema konačnim podacima, na razini cijele 2005. godine robni izvoz porastao je 8,1 posto, dok je robni uvoz zabilježio rast od 10,5 posto. Pokrivenost robnog uvoza robnim izvozom bila je u 2005. godini na razini od 47,3 posto, što u usporedbi s 2004. godinom čini smanjenje od 1,1 postotni bod, dok je vanjskotrgovinski deficit u 2005. godini porastao 12,8 posto. Promatrajući robnu razmjenu prema djelatnostima, u 2005. godini najveći doprinos rastu izvoza došao je od proizvodnje hrane i pića koja je porasla 37,6 posto, proizvodnje strojeva i uređaja za 22,6 posto, proizvodnje koksa i naftnih derivata (19,6 posto) te proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda (14,3 posto). Najveći negativni doprinos rastu izvoza došao je od proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava koja je u 2005. godini zabilježila međugodišnji pad od 15,5 posto. Najznačajniji porast na strani uvoza zabilježen je u kategoriji vađenja sirove nafte i zemnog plina, čiji je rast iznosio 33,2 posto.

Grafikon 1.9. Doprinosi rastu pojedinih kategorija ukupnom robnom izvozu

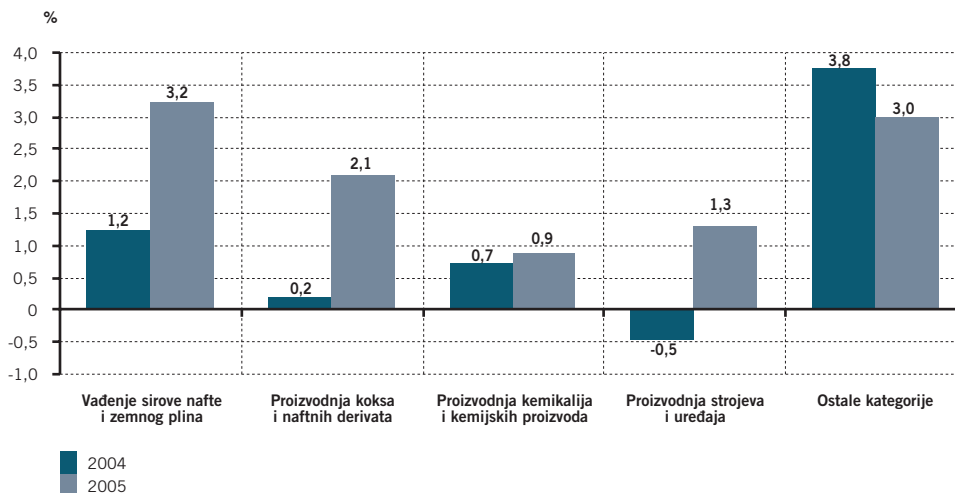

Izvor: DZS

Pokazatelj doprinosa rastu koristi se kako bi se procijenio utjecaj pojedine komponente izvoza na ukupan izvoz s obzirom na rast te komponente i na njezin udio u ukupnom izvozu. Promatrajući tri kategorije s najvećim udjelom u ukupnom izvozu, može se zamijetiti da je najveća promjena u terminima doprinosa rastu zabilježena kod kategorije izvoza ostalih prijevoznih sredstava. U 2004. godini doprinos rastu izvoza spomenute kategorije iznosio je 3,8 postotnih bodova, a u 2005. godini spustio se na -1,7 postotnih bodova. Najveći udio unutar te kategorije čine brodovi koji zbog visokih transakcija mogu znatno iskriviti trend kretanja ostatka izvoza. Ako se iz izvoza i uvoza isključi kategorija ostalih prijevoznih sredstava, izvoz je u 2005. godini porastao 11,9 posto, dok je uvoz istodobno porastao 10,9 posto. Analognom primjenom analize na uvoz može se vidjeti da je glavni uzrok porastu uvoza u 2005. godini porast uvoza sirove nafte i zemnog plina. Pokazatelj rasta uvoza sirove nafte u jednom dijelu vjerojatno upućuje na porast uvezene količine, no u velikom dijelu i na povećanje cijena nafte na svjetskim tržištima. Tako uvoz u 2005. godini raste 10,5 posto, no ako se isključi povećanje cijena nafte, taj rast iznosi oko 7,2 posto. Iz svega navedenog može se zaključiti da će na kretanje salda vanjskotrgovinske bilance u 2006. godini znatan utjecaj imati proizvodnja ostale transportne opreme na strani izvoza, ali i kretanje cijena sirove nafte na svjetskim tržištima na strani uvoza.

Grafikon 1.10. Doprinosi rastu pojedinih kategorija ukupnom robnom uvozu

Izvor: DZS

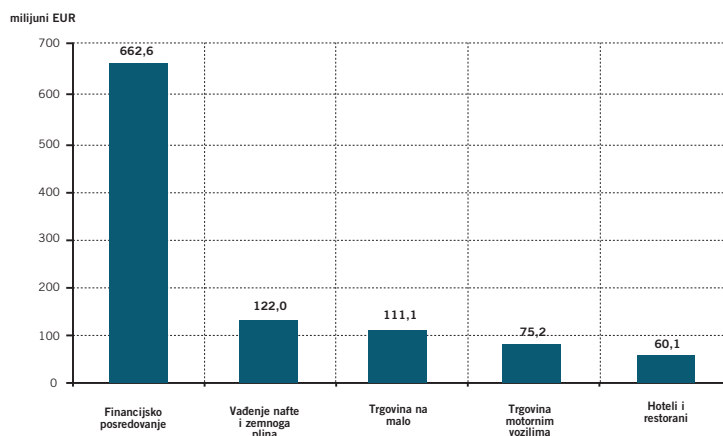
Najveći udio u ukupnom robnom izvozu i dalje ima izvoz u Italiju koji je u 2005. godini činio 21,1 posto ukupnoga hrvatskog robnog izvoza, dok je izvoz u BiH činio 14,4 posto, izvoz u Njemačku 10,7 posto te Sloveniju oko 8,1 posto i Austriju 7,1 posto ukupnoga robnog izvoza. U usporedbi s 2004. godinom, izvoz u Sloveniju bio je veći 17,2 posto, BiH 8,0 posto, Njemačku 3,2 posto, dok je izvoz u Italiju pao 0,3 posto te Austriju 18,2 posto. Ako se promatra robna razmjena izražena u američkim dolarima, izvoz je u 2005. godini porastao 9,3 posto, dok je uvoz u isto vrijeme zabilježio međugodišnji rast od 11,9 posto. Više razine međugodišnjeg rasta izvoza i uvoza izraženog u američkim dolarima rezultat su činjenice da se većina robne razmjene Republike Hrvatske odvija sa zemljama Europske unije, te utjecaj na rast izvoza i uvoza ima i deprecijacija američkog dolara prema euru.

1.3.3. Inozemna izravna ulaganja

Ukupno stanje inozemnih izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku potkraj 2005. godine bilo je na razini od 11,4 milijarde eura. Tijekom 2005. godine ukupna inozemna izravna ulaganja u Republiku Hrvatsku iznosila su 1,403 milijardi eura, što je nominalno povećanje od 412 milijuna eura ili 41,6 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Od ukupnih inozemnih izravnih ulaganja u 2005. godini, 765 milijuna eura činila su vlasnička ulaganja, dok su zadržane zarade iznosile 569 milijuna eura. Promatra li se struktura prema djelatnostima izravnih inozemnih ulaganja u Republiku Hrvatsku tijekom 2005. godine, može se vidjeti da je najveći iznos uloženi u financijsko posredovanje (663 milijuna eura), i vađenje nafte i zemnog plina (122 milijuna eura). Nakon njih slijede trgovina na malo (111 milijuna eura), trgovina motornim vozilima (75 milijuna eura), te hoteli i restorani (60 milijuna eura). Promatra li se struktura ukupnih inozemnih izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku tijekom 2005. godine prema zemlji podrijetla, najveći dio inozemnih izravnih ulaganja došao je iz Austrije (494 milijuna eura) i Mađarske (331 milijun eura). Iduća po veličini ulaganja bila je Italija sa 169 milijuna eura, zatim Nizozemska (160 milijuna eura), te Slovenija (114 milijuna eura).

Grafikon 1.11. Inozemna izravna ulaganja u RH po najzastupljenijim djelatnostima u 2005. godini

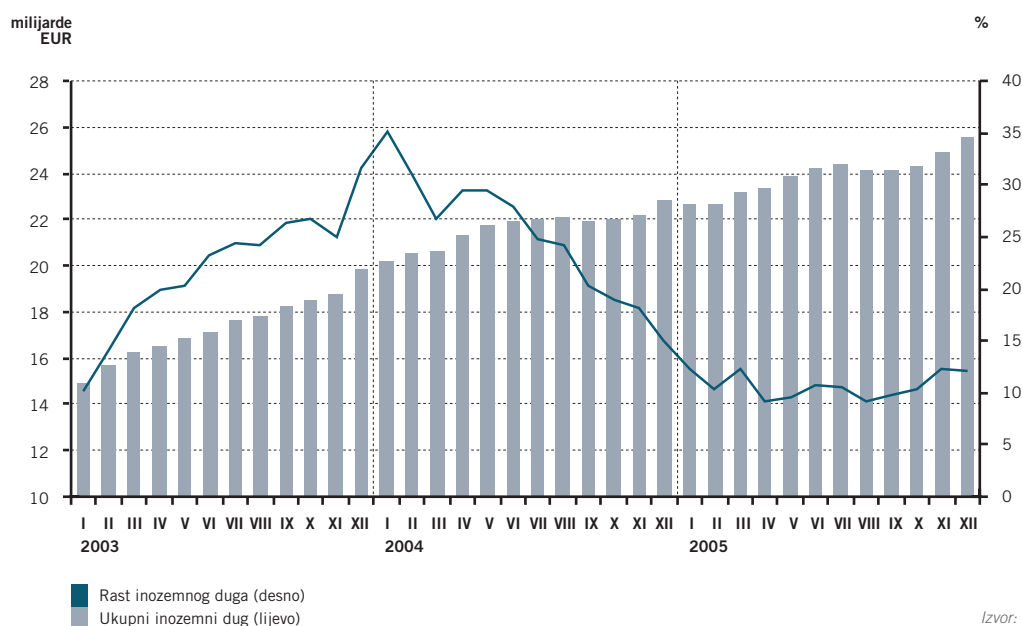

Izvor: HNB

1.3.4. Inozemni dug

Ukupni inozemni dug bio je potkraj 2005. godine na razini od 25,5 milijardi eura ili 82,5 posto procijenjenog BDP-a za 2005. godinu. Izražen kao udio u BDP-u, inozemni dug znatno je sporije porastao u 2005. godini (2,3 postotna boda) nego u 2004. godini, kad je porastao za 4,7 postotnih bodova. Međugodišnja stopa rasta inozemnog duga također je usporena, i to s 15,0 posto u 2004. godini na 12,1 posto u 2005. godini. Najveći doprinos rastu inozemnog duga u 2005. godini došao je od sektora banaka čiji je inozemni dug povećao za 1,3 milijarde eura te ostalih sektora čiji je inozemni dug također porastao za 1,3 milijarde eura. Takvo kretanje inozemnog duga banaka bilo je u skladu s nastavkom ubrzanog rasta kredita banaka koji su u 2005. godini porasli 20,3 posto, dijelom su se financirali povećanjem depozita, a dijelom inozemnim zaduženjem o čemu govori i porast inozemne pasive banaka od približno 6 milijardi kuna tijekom 2005. godine. Promatrajući ostale sektore, u 2005. godini inozemni dug nastao po osnovi inozemnih izravnih ulaganja porastao je za 325 milijuna eura, dok se inozemni dug države smanjio za 204 milijuna eura, što je u skladu s opredjeljenjem države za financiranje svojih potreba na domaćem financijskom tržištu. Potrebno je napomenuti da je do značajnih promjena došlo i u strukturi inozemnog duga, pri čemu je najvažnija promjena zabilježena kod inozemnog duga države koji se smanjio s 31,8 posto u prosincu 2004. na 27,6 posto ukupnoga vanjskog duga u prosincu 2005. godine. Smanjenje vanjskog duga države nadomjestilo je povećanje udjela vanjskog duga banaka (s 33,8 posto na 35,2 posto) te ostalih sektora (s 25,5 na 28,0 posto).

Grafikon 1.12. Inozemni dug Republike Hrvatske

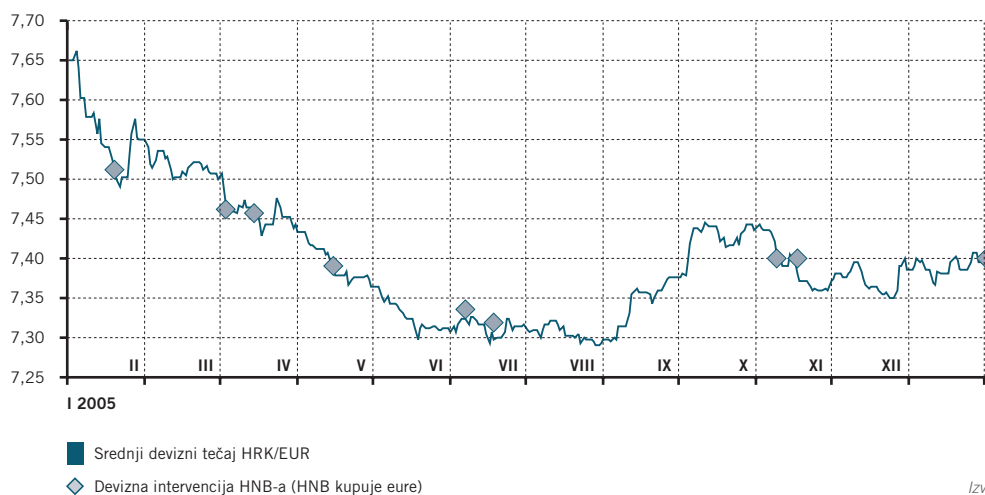
Izvor: HNB

1.3.5. Devizni tečaj

Promatrajući prosječni tečaj kune prema euru na godišnjoj razini, može se vidjeti da se spustio sa 7,50 kuna za euro u 2004. godini na 7,40 kuna za euro u 2005. godini. Takvo je kretanje aprecijacija kune prema euru od 1,3 posto. Aprecijacija kune još je izraženija ako se promatra tečaj na kraju razdoblja. Tečaj kune prema euru spustio se sa 7,67 kuna za euro potkraj 2004. godine na 7,38 kuna za euro potkraj 2005. godine te je tako kuna u promatranom razdoblju aprecirala za 3,9 posto. Tečaj američkog dolara prema kuni kretao se u skladu s fluktuacijama dolara prema euru na svjetskim deviznim tržištima. Tako je prosječni godišnji devizni tečaj kune prema dolaru u 2005. godini iznosio 5,95 kuna za dolar te u usporedbi s 2004. godinom aprecirao 1,5 posto. Hrvatska narodna banka u 2005. je godini ukupno na deviznom tržištu intervenirala devet puta. U svim intervencijama kupovao se euro od poslovnih banaka te je ukupno otkupljeno 570 milijuna eura.

Grafikon 1.13. Srednji devizni tečaj kune prema euru i devizne intervencije HNB-a

Izvor: HNB

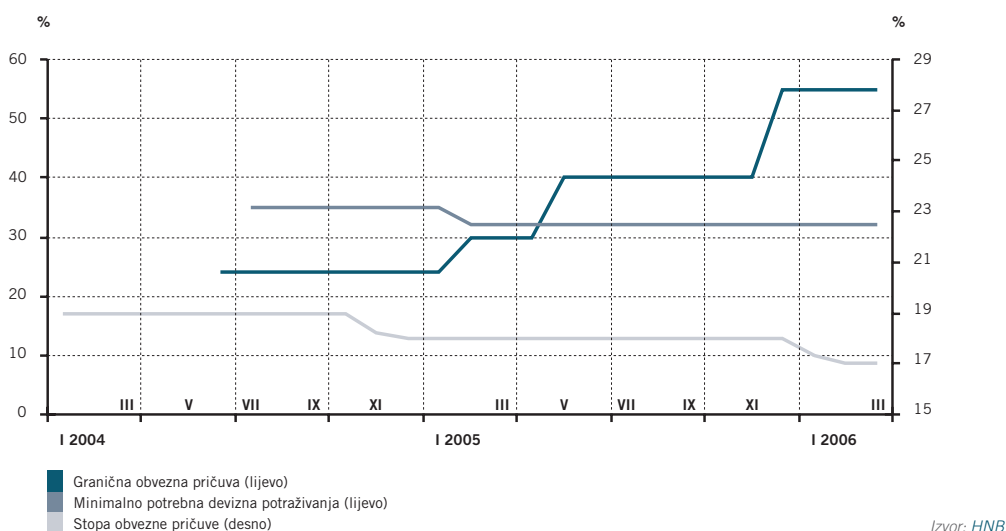
1.4. FINANCIJSKI SEKTOR

Kretanja u financijskom sektoru tijekom 2005. godine obilježili su veliki priljevi inozemnog kapitala koji su vršili aprecijacijske pritiske na tečaj kune. U skladu s time, monetarna politika bila je usmjerena na ograničavanje priljeva inozemnog kapitala i na ublažavanje njegova utjecaja na aprecijaciju tečaja. Instrumenti monetarne politike korišteni u tu svrhu odnose se na graničnu obveznu pričuvu, minimalna potrebna devizna potraživanja, devizne intervencije te operacije na otvorenom tržištu. Rast inozemne aktive banaka uz rast štednih i oročenih te deviznih depozita omogućili su daljnje ubrzanje rasta ukupnih kredita na međugodišnjoj razini u usporedbi s 2004. godinom. Iako je ubrzanje zabilježeno kod kredita poduzećima i kod kredita stanovništvu, ističe se više nego dvostruko ubrzanje rasta kredita poduzećima prema 2004. godini. Osnovna karakteristika na tržištu novca bila je smanjena fluktuacija kamatnih stopa, koja je u prijašnjim godinama osobito bila izražena tijekom ljetnih mjeseci zbog visokih priljeva turističkih prihoda u inozemnoj valuti. Na stabilizaciju je djelovalo uvođenje i primjena novog instrumenta središnje banke, tj. operacija na otvorenom tržištu. Tijekom 2005. godine zabilježena su pozitivna kretanja na tržištu kapitala. Tomu u prilog govori visok rast prometa te visok rast burzovnih indeksa na obje burze u Hrvatskoj.

1.4.1. Monetarna politika i kretanje kreditnih agregata

Najvažnije promjene u instrumentima monetarne politike u 2005. godini odnose se na uvođenje operacija na otvorenom tržištu, povećanje granične obvezne pričuve te smanjenje minimalno potrebnih deviznih potraživanja. Kako bi se pomoglo financiranju države na domaćem tržištu, središnja banka u veljači je 2005. godine smanjila minimalnu obveznu pokrivenost deviznih obveza deviznim potraživanjima s 35 na 32 posto, čime se oslobodilo oko 4 milijarde kuna koje su povećale likvidnost bankarskog sektora u svrhu financiranja države, a bez istiskivanja ostalih sektora. Unatoč smanjenju vanjskog duga države, ostali sektori nastavili su se ubrzano zaduživati u inozemstvu, što je ponovno izazvalo reakciju Hrvatske narodne banke. Tako je u veljači 2005. godine granična obvezna pričuva povećana s 24 na 30 posto, a u svibnju je dodatno povećana na 40 posto. S obzirom na daljnji rast inozemnog zaduženja, u studenome je granična obvezna pričuva dodatno povećana na 55 posto. U drugom tromjesečju središnja banka počela je provoditi operacije na otvorenom tržištu, što je omogućilo lakše upravljanje likvidnošću.

Grafikon 1.14. Promjene u instrumentima središnje banke

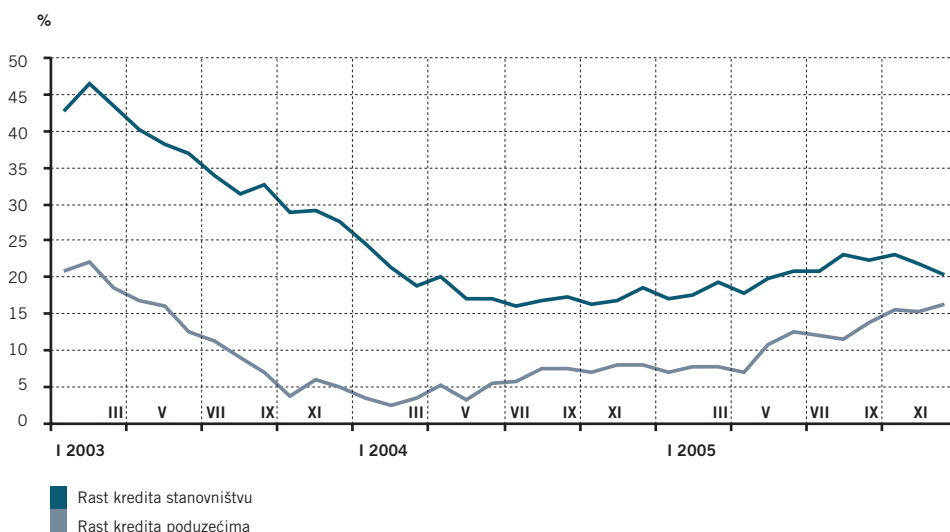
Osnovno obilježje 2005. godine bilo je ubrzanje kreditne aktivnosti banaka u usporedbi s 2004. godinom. Najznačajniji doprinos rastu kredita došao je od sektora stanovništva gdje je potrebno istaknuti ubrzani rast stambenih kredita. U usporedbi s 2004. godinom zabilježen je i brži rast kredita središnjoj državi, što je u skladu s povećanom orijentacijom države na domaće financijsko tržište. Što se tiče sektora poduzeća, važno je istaknuti da su tijekom 2005. godine krediti poduzećima zabilježili dvostruko višu stopu rasta nego godinu dana prije. Kreditna aktivnost banaka u najvećem je dijelu bila financirana rastom štednih i oročenih depozita, čiji je rast bio izrazito visok tijekom ljetnih mjeseci, što je bilo u skladu s dobrom turističkom sezonom. Rast inozemne pasive usporio je u usporedbi s 2004. godinom, no smanjila se i inozemna aktiva, čime je došlo do daljnjeg pada neto inozemne aktive.

1. MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 2005. GODINI

Međugodišnji rast kredita poslovnih banaka u prosincu 2005. godine lagano je usporio u usporedbi sa studenim te je bio na razini od 20,3 posto. Ukupni krediti stanovništvu zabilježili su u prosincu međugodišnju stopu rasta od 20,3 posto, a samo stambeni krediti porasli su 28,8 posto. Krediti poduzećima porasli su 16,3 posto, što je više nego dvostruko ubrzanje u usporedbi s prosincem 2004. godine kad je rast iznosio 8,0 posto. Promatrajući kredite poslovnih banaka središnjoj državi, može se vidjeti da su oni u prosincu 2005. godine bili na 55,3 posto višoj razini nego u istome mjesecu 2004. godine, kao rezultat orijentacije države na zaduživanje na domaćem financijskom tržištu.

Grafikon 1.15. Rast kredita poduzećima te kredita stanovništvu

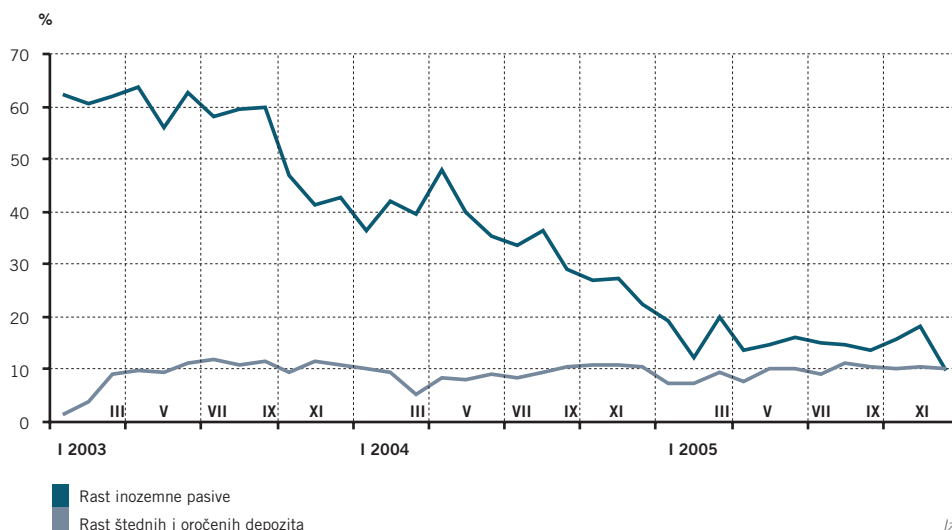
Izvor: HNB

Ukupni kunski i devizni štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka bili su potkraj 2005. godine na razini od 114,8 milijardi kuna te su u usporedbi s krajem 2004. godine porasli za 10,5 milijardi kuna. Promatrajući međugodišnje stope rasta, može se vidjeti da su u 2005. godini ukupni kunski i devizni štedni i oročeni depoziti porasli 10,1 posto, što je približno jednako rastu od godinu dana prije. Ukupni kunski štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka u 2005. godini povećani su za 5,5 milijardi kuna ili 24,5 posto. Najveći doprinos tom povećanju došao je od depozita stanovništva koji su povećani za 4,1 milijardu kuna te depozita nebankarskih financijskih institucija koji su povećani za 1,1 milijardu kuna. Devizni štedni i oročeni depoziti tijekom 2005. su godine porasli oko 5 milijardi kuna ili 6,1 posto, pri čemu u obzir treba uzeti efekt aprecijacije kune prema euru od 3,9 posto u promatranom razdoblju. Najveći doprinos rastu štednih i oročenih depozita došao je od sektora stanovništva, koji su porasli za 4,6 milijardi kuna.

Ukupna inozemna aktiva poslovnih banaka smanjena je u 2005. godini za 8 milijardi kuna ili 18,3 posto te je potkraj 2005. godine bila na razini od 35,6 milijardi kuna. Takvo kretanje inozemne aktive bilo je pod utjecajem promjena monetarnih instrumenata središnje banke. Ukupna inozemna pasiva poslovnih banaka povećana je tijekom 2005. godine za 5,9 milijardi kuna ili 9,7 posto te je potkraj 2005. godine dosegla razinu od 67,1 milijardu kuna. Takva kretanja odredila su i neto inozemnu aktivu koja je potkraj 2005. godine bila na razini od -31,5 milijardi kuna.

Grafikon 1.16. Rast inozemne pasive te štednih i oročenih depozita

Izvor: HNB

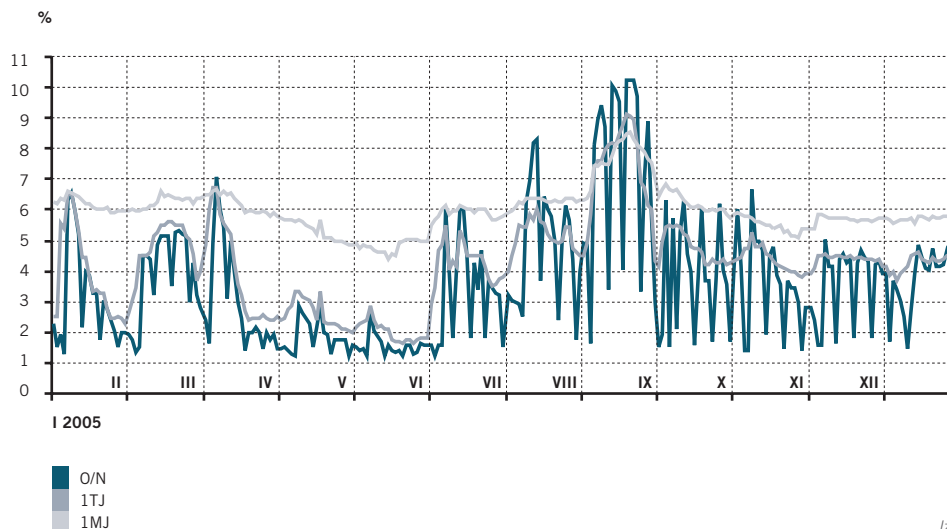
1.4.2. Tržište novca

Kretanje kamatnih stopa na Tržištu novca Zagreb upućivalo je na visoku likvidnost tržišta u 2005. godini s obzirom na smanjenje prosječne kamatne stope od 2 postotna boda u usporedbi s godinom dana prije. Nešto više kamatne stope bile su tijekom ljetnih mjeseci, kad je zabilježena i najviša kamatna stopa od 5,5 posto u kolovozu. Takvo kretanje u skladu je sa sezonskim učincima zabilježenim i prethodnih godina koji se javljaju kao posljedica turističke sezone. Naime, dolazak velikog broja stranih turista stvara visoku potražnju za domaćom valutom, što utječe i na povećanje kamatnih stopa. Nakon ljetnih mjeseci kamatne stope ponovno su se spustile te je prosječna kamatna stopa od rujna do prosinca 2005. godine bila na razini nižoj od 2,5 posto.

Iako je uvođenje novih instrumenata monetarne politike tijekom 2005. godine djelovalo u smjeru smanjenja fluktuacija kamatnih stopa na tržištu novca, može se razlučiti utjecaj pojedinih činitelja na njihovo kretanje. Prvo je potrebno napomenuti da se obično oko svakog osmog u mjesecu javljao blagi porast kratkoročnih kamatnih stopa, s obzirom na to da je to datum izdavanja obvezne pričuve. Zaduživanje države također je imalo svoje implikacije na kretanje kamatnih stopa. Tako je na povećanje kamatnih stopa tijekom ožujka utjecalo izdanje nove državne obveznice čija je vrijednost bila 3 milijarde kuna, s rokom dospeljeća od pet godina. Tijekom srpnja također je došlo do povećanja ZIBOR kamatnih stopa, što je ujedno koincidiralo s izdanjem državne obveznice čija je vrijednost bila 350 milijuna eura, a rok dospeljeća 10 godina. Iako je nakon toga uslijedilo još jedno izdanje državne obveznice koja je upisana u dvije tranše u prosincu 2005. te veljači 2006. godine, izostao je znatniji utjecaj na kretanje kamatnih stopa. Uzrok tomu može se objasniti uvođenjem operacija na otvorenom tržištu sredinom 2005. godine, koje središnjoj banci omogućavaju lakše upravljanje likvidnošću. Najvažniji činitelj koji je djelovao na povećanje kamatnih stopa u 2005. godini je turistička sezona, a njezin utjecaj također se očitovao i na aprecijaciju kune prema euru. Karakteristika 2005. godine bio je jak tečaj kune i izvan ljetnih mjeseci, na što je središnja banka pokušala utjecati deviznim intervencijama. Od siječnja do prosinca 2005. godine provedeno je devet deviznih intervencija, u svima se kupovao euro te je na taj način stvarana dodatna kunska likvidnost.

Grafikon 1.17. Kretanje ZIBOR-a

Izvor: HUB

1.4.3. Tržište kapitala

Tijekom 2005. godine zabilježena su pozitivna kretanja na tržištu kapitala. Ukupni promet dionica na Zagrebačkoj burzi porastao je u 2005. godini 80,6 posto, dok je ukupni promet dionica na Varaždinskoj burzi porastao 65,2 posto. Visok rast zabilježili su i burzovni indeksi te je u 2005. godini CROBEX porastao 27,6 posto, dok je VIN indeks zabilježio rast od 40,4 posto. Pozitivna kretanja na tržištu kapitala zasigurno su bila i pod utjecajem porasta imovine institucionalnih investitora, što se u prvom redu odnosi na mirovinske te otvorene investicijske fondove. Tako je potkraj 2005. godine imovina mirovinskih fondova dosegla razinu od gotovo 12 milijardi kuna i u usporedbi s 2004. godinom porasla 48,3 posto, dok je imovina otvorenih investicijskih fondova potkraj 2005. godine bila na razini od gotovo 9 milijardi kuna, što je u usporedbi s prethodnom godinom rast od 95 posto. Što se tiče dužničkih vrijednosnih papira, tijekom 2005. godine izdane su tri nove državne i dvije korporacijske obveznice. Nominalna vrijednost državne obveznice izdane u ožujku bila je 3 milijarde kuna, a obveznice izdane u srpnju 2005. godine 350 milijuna eura. Potkraj 2005. godine izdana je kunska državna obveznica u iznosu od 3,5 milijarde kuna, što je bila samo prva tranša obveznice ukupne nominalne vrijednosti od 5,5 milijardi eura.

2.
DRŽAVNI PRORAČUN
U 2005. GODINI

2.1. RAZVOJ DRŽAVNE RIZNICE U RAZDOBLJU 2003. - 2006. GODINE

Državna riznica složen je sustav financijskog upravljanja proračunskim aktivnostima koji se operacionalizira u povezivanju javnih prihoda i javnih rashoda.

Osnovni su ciljevi Državne riznice učinkovito korištenje javnih resursa i uspostavljanje financijske discipline, a aktivnosti poduzete i izvršene u protekle tri godine bile su usmjerene njihovu ispunjavanju.

1. Unaprijeđeno planiranje

Hrvatskom su saboru uz Državni proračun za 2006. godinu dostavljena obrazloženja po programima - aktivnostima/projektima ministarstava i drugih tijela državne uprave, što je pridonijelo stvaranju jasnije i transparentnije slike o njihovim aktivnostima. Nadalje, uspostavljen je sustav planiranja, a time i izvršavanja proračuna, po izvorima financiranja, i omogućeno praćenje ostvarivanja i korištenja prihoda čija je namjena utvrđena posebnim propisima.

2. Proširen obuhvat proračuna

U proračun su uključeni prihodi od igara na sreću, naknade za ceste (uključivanje HAC-a i HC-a u proračun), vlastiti prihodi korisnika, prihodi po posebnim propisima (administrativne pristojbe i ostali namjenski prihodi), EU pomoći. U proračunu za 2007. godinu Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje bit će obuhvaćeni svojim ukupnim prihodima i rashodima.

3. Uspostavljen sustav mjerenja financijskih učinaka propisa na proračune

Anticipiranje i kontrola buduće potrošnje jedan je od temeljnih instrumenata unapređenja procesa pripreme proračuna, ali i instrumenata održavanja, odnosno smanjivanja razine javnih rashoda u predviđenom makroekonomskom okviru. Za postizanje navedenoga bilo je nužno još u fazi predlaganja propisa osigurati procjenu financijskog učinka njihove primjene na državni i ostale proračune.

Vlada je posebnom Odlukom (stupila na snagu 8. lipnja 2005. godine) propisala Obrazac standardne metodologije za procjenu financijskog učinka (Obrazac: PFU) na kojem se podnose iskazi o procjeni učinaka.

Središnja tijela državne uprave i stručne službe Vlade, pri podnošenju prijedloga uredbi i drugih propisa koje donosi Vlada Republike Hrvatske, te uz prijedloge zakona i drugih propisa koje Vlada predlaže na donošenje Hrvatskom saboru, dužni su priložiti Iskaz o procjeni učinka predloženih propisa na državni proračun, proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na broj državnih službenika i namještenika.

4. Uvedene proračunske analize

Detaljnije se prati rad i postignuti rezultati ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Na temelju analiza utvrđuju se limiti, odnosno visine financijskih planova za trogodišnje razdoblje ministarstava, središnjih državnih ureda i agencija, a za izvore financiranja koji utječu na visinu deficita, što je ujedno i važan preduvjet za kvalitetnu izradu proračuna. Limiti se definiraju u smjernicama ekonomske i fiskalne politike u svrhu fiskalno i socijalno održivog proračuna za srednjoročno razdoblje.

5. Uspostavljanje jedinstvenog računa riznice

Osnovni preduvjet kvalitetne i učinkovite riznice jest uspostava jedinstvenog računa riznice (JRR). Bez funkcioniranja jedinstvenog računa događa se da novac stoji na računima korisnika, dok se proračun istodobno zadužuje kako bi platio obveze.

Izgradnji jedinstvenog računa riznice pristupilo se u 2005. godini pažljivo i detaljno jer je bilo važno osigurati kvalitetno funkcioniranje proračunskih korisnika, koji ulazeći u sustav riznice i dalje upravljaju prihodima i rashodima, nastojeći ispuniti postavljene ciljeve, odnosno provoditi planirane programe.

Do lipnja 2006. godine ugašeni su računi većini ministarstava i ostalih tijela državne uprave, a preostalom dijelu bit će ugašeni do 1. 1. 2007.

Uvođenje jedinstvenog računa riznice ne znači za korisnika gubitak autonomije u korištenju sredstava, već se sustav upravljanja financijama (novčanim tokovima) konsolidira, a riznica pruža novčanu sigurnost za sve odobrene aktivnosti koje su usuglašene s prihvaćenim proračunom određene fiskalne godine. Cilj koji se želi postići uspostavljanjem jedinstvenog računa jest racionalizacija u upravljanju javnim novcem, a ne oduzimanje prava na raspolaganje proračunskim sredstvima, koje je autonomno pravo u njegovim pozicijama potvrđeno izglasavanjem proračuna od Sabora.

6. Unaprijeđen proces izvršavanja proračuna

Metodologija izvršavanja izmijenjena je u skladu s potrebama praćenja prema izvorima financiranja. Pri izvršavanju rashoda i izdataka planiranih po pojedinim izvorima financiranja, uvedene su različite kontrole te su primijenjeni moderni mehanizmi koji su zadani i kroz financijsku regulativu Europske unije, a to su:

- mogućnost prenošenja obveza koje se financiraju iz prihoda koji pripadaju izvorima za koje je namjena unaprijed utvrđena. Time je napravljen veliki korak ka primjeni načela nastanka događaja (tzv. accrual koncept) u proračunu,
- kontrola trošenja prema ostvarenju namjenskih prihoda,
- osiguranje općih prihoda za obvezne proračunske rashode.

7. Razvijeno financijsko planiranje i predviđanje

Uvedeno je dnevno, tjedno, mjesečno i tromjesečno praćenje očekivanih prihoda i dospjelih rashoda, na temelju čega se ocjenjuje potreba za financiranjem i pronalaze najbolji financijski instrumenti.

Definirani su i opisani poslovni procesi, utvrđeni izvori podataka, razrađene metode pristupa podacima, opisani koraci postupanja te definiran i razrađen izvještajni sustav planiranja financijskih tokova i prognoze likvidnosti koji se izrađuju na mjesečnoj, tjednoj i dnevnoj osnovi.

8. Pojačana financijska disciplina

Uvedena je procedura analiziranja poslovanja pojedinog korisnika prije odobravanja mjesečne dodjele. Mjesečno se za pojedinog korisnika prati: izvršenje po mjesecima od 2003. do 2006. godine, godišnje izvršenje od 2003. do 2006. godine, usporedba plan - izvršenje i izvršenje-izvršenje za razdoblje u 2005. i 2006. godini, usporedba plan - izvršenje u 2006. godini po aktivnostima, ekonomski na drugoj razini i po potrebi detaljnije.

9. Izrađena projektna dokumentacija za razvoj i implementaciju integriranog računovodstveno-financijskog sustava

Izrađena je projektna dokumentacija u skladu s europskim standardima za izgradnju integriranog računovodstveno-financijskog sustava kojim će se funkcionalnosti riznice nadograditi. Riznica će nakon implementacije ovog sustava prijeći na najvišu razvojnu razinu računovodstvenih sustava te će raspolagati kompletnim informacijama o nastalim obvezama i dospjećima. I trenutačno praćenje obveza nije izvan kontrole, ali se ne provodi automatski kroz sustav nego su propisana mjesečna izvješća o obvezama preko kojih riznica dobiva informacije. Definiranju konačnog rješenja za integrirani računovodstveno-financijski sustav prethodio je niz analiza od kojih je najznačajnija Studija racionalizacije. Analizirani su financijsko-informacijski sustavi u ministarstvima i definirana osnova za njihovo povezivanje u jedinstveni sustav kojim će se omogućiti dnevno praćenje obveza korisnika (trenutačno se prate mjesečno kroz sustav obrade mjesečnih Izvještaja o obvezama koje korisnici sastavljaju i predaju Ministarstvu financija).

10. Uspostavljen i akreditiran Nacionalni fond - riznica za upravljanje sredstvima EU-a

Memorandum o suglasnosti o osnivanju Nacionalnog fonda između Republike Hrvatske i Europske komisije potpisan je 5. svibnja 2005. godine. Radom Nacionalnog fonda upravlja nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO), državni tajnik Ministarstva financija. NDO je odgovoran za sveukupno financijsko upravljanje pretprijetnim sredstvima Zajednice. Dužan je osigurati poštovanje pravila, propisa i postupaka Zajednice koji se odnose na nabavu, izvješćivanje i financijsko upravljanje, te za funkcioniranje prikladnog sustava izvješćivanja i informacijski sustav. Nacionalni fond je uspješno prošao akreditaciju i dobio dozvolu za rad od Europske komisije u veljači 2006. godine.

Sve navedene poduzete aktivnosti omogućile su bolje korištenje javnih resursa i eliminiranje nepotrebnih troškova, te na taj način stvarni početak rada i primjene sustava Državne riznice.

Primjenom sustava riznice i jedinstvenog novčanog računa riznice osiguravaju se dodatne uštede, nema zadržavanja novca na posebnim računima, izbjegnuta su plaćanja s računa na račun. Izuzevši navedeno, ažurnije izmirenje obveza utječe na razinu likvidnosti države, ali i ostalih subjekata koji dalje mogu izmiriti svoje dospjele obveze (poboljšava se likvidnost poduzetničkog sektora). Time se smanjuje potreba države za zaduživanjem i povećava njezina djelotvornost. Uz navedeno, sustavom riznice uspostavlja se red i financijska disciplina. To implicitno znači da se i smanjuje subjektivan pristup u određivanju prioriteta u javnoj potrošnji.

2.2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

2.2.1. Plan prihoda državnog proračuna

Potkraj studenoga 2004. godine donesen je Državni proračun Republike Hrvatske te financijskih planova izvanproračunskih fondova i agencija za 2005. godinu. U skladu s osnovnim makroekonomskim pokazateljima i pretpostavkama, ukupni prihodi državnog proračuna, iskazano prema metodologiji GFS 2001, za 2005. su godinu prema originalnom planu projicirani u iznosu od 86,357 milijardi kuna, što je u usporedbi s iznosom prikupljenih prihoda u 2004. godini povećanje od 7,3 posto.

Slijedom novih očekivanja, na prihodnoj i rashodnoj strani Državnog proračuna u srpnju 2005. godine izvršene su izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu, kojima su ukupni očekivani prihodi za 2005. godinu smanjeni za 786,2 milijuna kuna čineći novu razinu očekivanih prihoda središnjeg državnog proračuna za 2005. godinu u iznosu od 85,571 milijardi kuna, što je u usporedbi s iznosom prihoda u 2004. godini povećanje od 6,4 posto.

Osnovni razlozi izmjena i dopuna državnog proračuna Republike Hrvatske u 2005. godini jesu sporiji rast ekonomske aktivnosti u prvom tromjesečju 2005. od očekivane u vrijeme pripreme proračuna, te potreba za promjenom u strukturi rashoda. Novi plan proračunskih prihoda temeljen je na planiranom realnom gospodarskom rastu od 3,7 posto te nominalnom rastu od 7,2 posto u usporedbi s prethodnom godinom, kao i na ostvarenjima prihoda u prvoj polovici 2005. godine. Ukupno gledajući, porezni prihodi i prihodi od doprinosa rebalansom su zabilježili smanjenje u usporedbi s prvotnim planom, dok su ostali prihodi zabilježili povećanje. Od poreznih prihoda povećanje su zabilježili jedino porez na dobit, porez na prodaju, porez na međunarodnu trgovinu, te skupina ostalih poreza.

Tablica 2.1. Prihodi državnog proračuna utvrđeni originalnim planom i rebalansom proračuna za 2005. godinu

	tis. HRK	Plan 2005.	Rebalans 2005.	Indeks reb. 05./plan 05.
1	PRIHODI	86.357.026,5	85.570.783,3	99,1
11	Porezi	51.621.140,8	50.497.917,3	97,8
111	Porezi na prihod, dobit i kapitalnu dobit	6.813.535,5	7.299.917,3	107,1
1111	Porez na dohodak	3.325.047,4	3.229.045,2	97,1
1112	Porez na dobit	3.488.488,1	4.070.872,1	116,7
113	Porezi na imovinu	387.151,8	377.172,7	97,4
114	Porezi na dobra i usluge	42.503.153,4	40.844.906,8	96,1
1141	Opći porezi na dobra i usluge	33.598.710,9	32.618.024,0	97,1
11411	Porez na dodanu vrijednost	32.775.525,4	31.706.123,6	96,7
11412	Porez na prodaju	823.185,5	911.900,4	110,8
1142	Trošarine	8.904.442,5	8.226.882,8	92,4
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.527.469,4	1.563.912,8	102,4
116	Ostali porezi	389.830,7	412.007,7	105,7
12	Socijalni doprinosi	32.318.444,4	31.485.290,8	97,4
1211	Doprinosi zaposlenika	16.325.041,4	15.851.359,4	97,1
1212	Doprinosi poslodavaca	15.993.403,0	15.633.931,4	97,8
13	Pomoći	48.413,1	80.424,4	166,1
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	48.413,1	55.424,4	114,5
133	Pomoći unutar opće države	0,0	25.000,0	-
14	Ostali prihodi	2.369.028,2	3.507.150,8	148,0
141	Prihodi od imovine	1.183.708,6	2.165.456,0	182,9
142	Prodaja robe i usluga	671.544,9	752.081,0	112,0
143	Naknade, kazne i globe	365.490,5	391.329,6	107,1
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	13.433,0	23.433,0	174,4
145	Razni i neprepoznati prihodi	134.851,2	174.851,2	129,7

Izvor: Ministarstvo financija

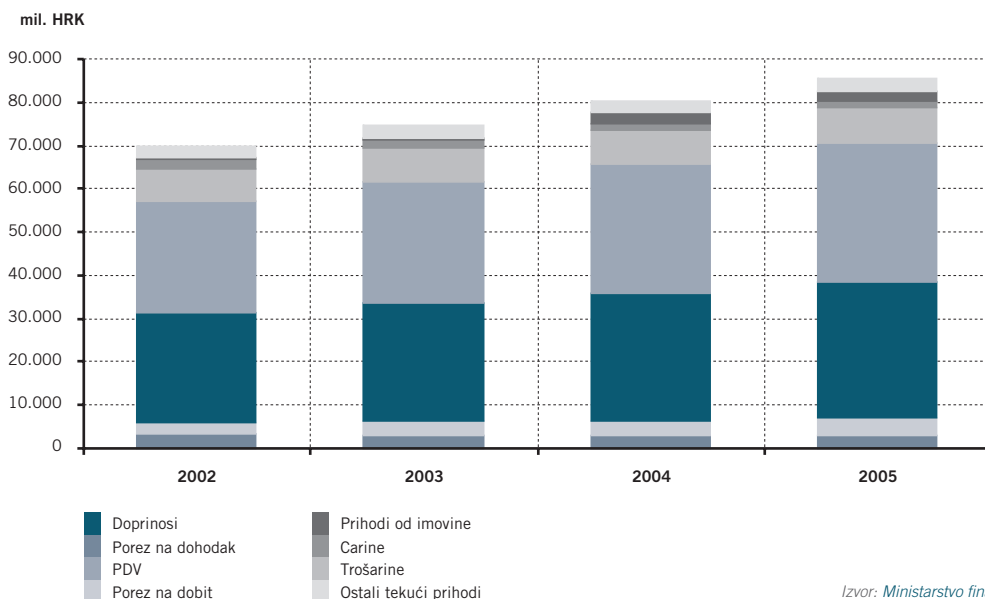
2.2.2. Ostvarenje prihoda državnog proračuna

Ukupni prihodi državnog proračuna u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 85,653 milijardi kuna. Ovakvo ostvarenje ukupnih prihoda na razini je rebalansom planiranih za 2005. godinu, odnosno ostvareni prihodi veći su od plana za 82,2 milijuna kuna. Ako izvršenje ukupnih prihoda promatramo u usporedbi s 2004. godinom, ukupni prihodi povećani su 6,4 posto.

U strukturi ukupnih prihoda najznačajniji su prihodi od poreza koji u 2005. godini čine 59,2 posto ukupnih prihoda, a slijede ih prihodi od doprinosa čiji udio u prihodima poslovanja iznosi 36,5 posto, dok se ostatak odnosi na pomoći, prihode od imovine, prihode od administrativnih pristojba i prihode po posebnim propisima te ostale prihode.

Ako pogledamo udio pojedinih prihoda državnog proračuna u BDP-u, zaključujemo da je udio ukupnih prihoda u BDP-u od 2002. do 2005. godine gotovo konstantan. Naime, u 2002. godini prihodi državnog proračuna u BDP-u su sudjelovali sa 38,4 posto, u 2003. godini ovaj udio iznosio je 37,6 posto, dok je u 2004. godini udio ukupnih prihoda proračuna u BDP-u iznosio 37,8 posto. U 2005. godini udio ukupnih prihoda državnog proračuna u BDP-u iznosi 37,4 posto, što je nešto niži udio nego prethodnih nekoliko godina, ali je u skladu s ekonomskom politikom Vlade RH u cilju smanjenja udjela prihoda i rashoda u BDP-u. U usporedbi s prethodnih nekoliko godina, u 2005. malo je smanjen udio poreznih prihoda u BDP-u. Naime, u 2002. godini udio poreznih prihoda u bruto domaćem proizvodu iznosio je 23,6 posto, u 2003. godini taj je udio iznosio 22,8 posto, u 2004. 22,2 posto, dok je u 2005. godini iznosio 22,1 posto. Iz ovoga možemo zaključiti kako je prisutan lagani pad udjela poreznih prihoda u BDP-u. Prihodi od socijalnih doprinosa imaju gotovo konstantni udio u BDP-u, iako je i on u 2005. godini malo manji od prosjeka proteklih nekoliko godina, ali samo za 0,1 postotni bod. Ostali prihodi, pogotovo prihodi od imovine, ovise o specifičnostima pojedinih godina tako da usporedbe njihova ostvarenja u BDP-u nisu reprezentativne.

Grafikon 2.1. Struktura prihoda državnog proračuna

2.2.2.1. Porezni prihodi

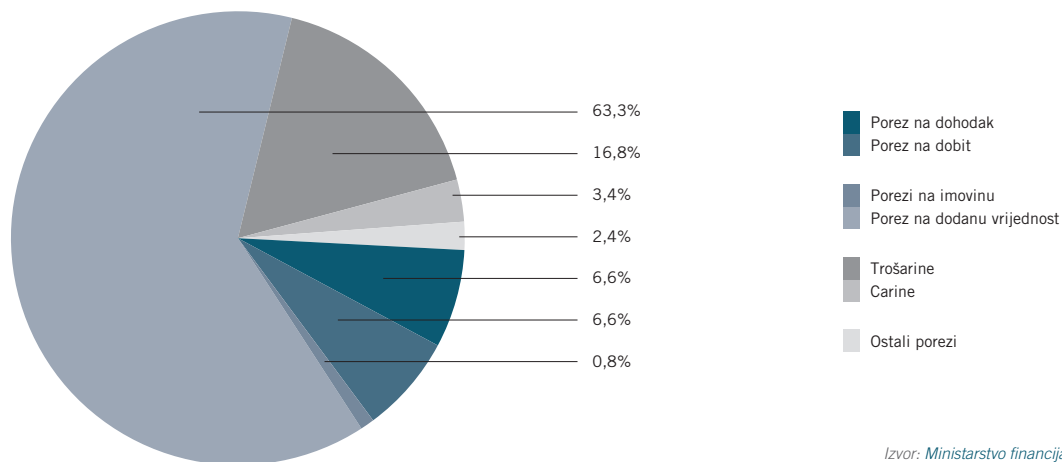
Porezni prihodi najveća su stavka ukupnih tekućih prihoda, a u 2005. godini u usporedbi s 2004. rastu 7,5 posto, dok im je udio u BDP-u ostao gotovo isti. Ukupni porezni prihodi ostvareni su približno na razini plana, odnosno 189,6 milijuna kuna više od plana.

U 2005. godini ti su prihodi iznosili 50,688 milijardi kuna, a njihov udio u ukupnim proračunskim prihodima bio je 58,6 posto.

Glavne promjene unutar poreznog sustava u 2005. godini bile su izmjene i dopune Zakona o porezu na dodanu vrijednost, donesene u srpnju 2005. godine. Potkraj 2004. donesen je novi Zakon o porezu na dobit, te izmjene Zakona o porezu na dohodak. Ovi su zakoni počeli s primjenom od 1. siječnja 2005. godine, tako da su na porezne prihode u 2005. godini imali cjelogodišnji utjecaj.

U skladu sa spomenutim izmjenama zakona o pojedinim porezima, mijenja se i njihovo fiskalno značenje. Struktura poreznih prihoda u 2005. godini pokazuje da je u usporedbi s 2004. godinom smanjeno fiskalno značenje poreza na dohodak, trošarina, te poreza na međunarodnu trgovinu. S druge strane, poraslo je fiskalno značenje poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost, dok su ostali porezi ostali na približno istim udjelima u ukupnim poreznim prihodima.

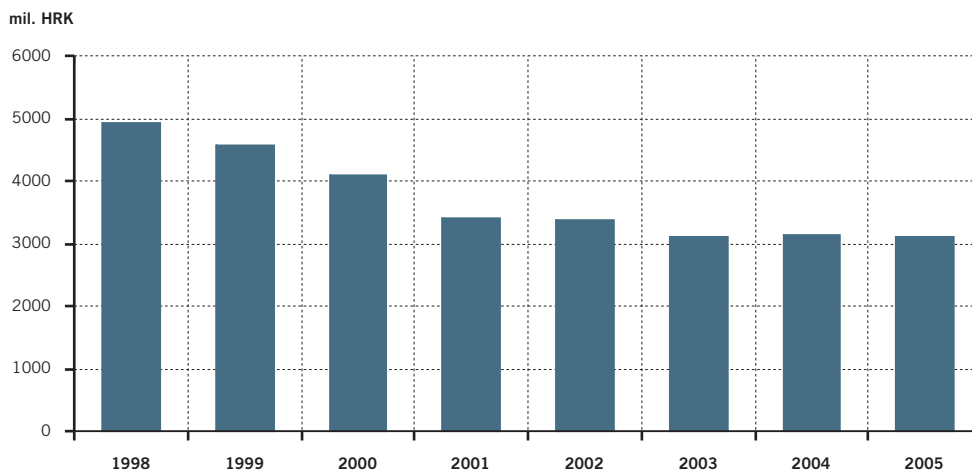
Grafikon 2.2. Struktura poreznih prihoda u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na dohodak

Grafikon 2.3. Godišnje kretanje prihoda od poreza na dohodak

Izvor: Ministarstvo financija

Porezom na dohodak u 2005. godini ukupno je prikupljeno 3,1 milijarda kuna, što je 122,6 milijuna kuna manje od plana. Porez na dohodak time je ostvaren 3,8 posto manje negoli je planirano rebalansom i 0,7 posto manje negoli je ostvareno 2004. godine. Najvećim dijelom porez na dohodak prikupljen je oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada, te oporezivanjem samostalnih djelatnosti, a manjim dijelom oporezivanjem imovine i imovinskih prava te oporezivanjem kapitala.

Porez na dohodak u 2005. godini obračunavao se po stopi od 15 posto od porezne osnovice do visine dvostrukog osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 25 posto na razliku godišnje porezne osnovice između dvostrukog i peterostrukoga osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 35 posto na iznos porezne osnovice koji prelazi iznos peterostrukoga osnovnoga osobnog odbitka, dok se na više iznose plaća obračunavao porez na dohodak po stopi od 45 posto. Osnovni osobni odbitak za 2005. godinu iznosio je 1.600,00 kuna, a s 1.500 na 1.600 kuna povećan je od 1. siječnja 2005. godine kada je stupio na snagu novi Zakon o porezu na dohodak.

Prihodi od poreza na dohodak dijele se između središnjeg državnog proračuna i jedinica lokalne samouprave. Međutim, taj je proces sa stajališta prihoda opće države neutralan.

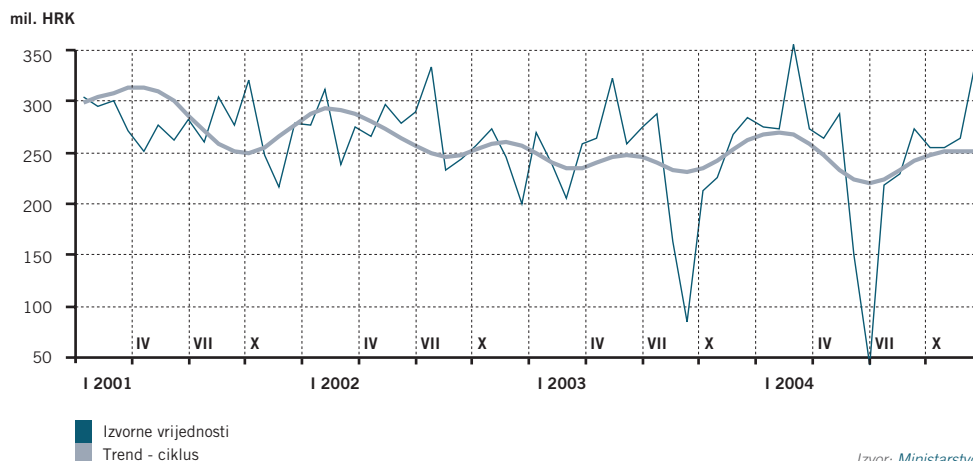
U novom Zakonu o porezu na dohodak (*Narodne novine*, br. 177/04), koji je donio Hrvatski sabor 3. prosinca 2004., najbitnije su izmjene kojima je propisan veći osobni odbitak, a propisane porezne olakšice kumulativno su godišnje ograničene na 12.000 kuna.

S obzirom na donošenje novog Zakona o porezu na dohodak donesen je i Pravilnik o porezu na dohodak (*Narodne novine*, broj 1/05 i 14/05), s primjenom od 1. siječnja 2005., posebice u dijelu propisivanja neoporezivih iznosa naknada, nagrada, potpora, otpremnina i drugo te utvrđivanje primitaka u naravi. Ministar financija donio je cjeloviti Pravilnik o porezu na dohodak (*Narodne novine*, broj 95/05) koji se primjenjuje od 11. kolovoza 2005. Njime su precizno uređena pitanja načina i uvjeta korištenja osobnog odbitka, sadržaj i oblik propisanih izvješća te sadržaj godišnje prijave poreza na dohodak. Nadalje, ministar financija donio je Pravilnik o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati, o visini paušalnog poreza i načinu plaćanja paušalnog poreza (*Narodne novine*, broj 48/05), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2005.

Radi jednakog postupanja pri provedbi propisa koji uređuju oporezivanje dohotka fizičkih osoba, Središnji ured Porezne uprave izradio je više uputa koje su upućene svim područnim uredima Porezne uprave. U nastavku navodimo važnije upute:

- Uputa o oporezivanju primitaka športaša i plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja po toj osnovi od 27. siječnja 2005.
- Uputa o oporezivanju primitaka učenika i studenata za rad preko učeničkih i studentskih udruga od 15. ožujka 2005.
- Uputa o dijelu osobnog odbitka po osnovi invaliditeta od 13. listopada 2005.
- Uputa o evidenciji pri korištenju prijevoznih sredstava od 24. listopada 2005.
- Uputa o popunjavanju i podnošenju godišnje prijave poreza na dohodak za 2005. od 14. prosinca 2005., s brošurama u kojima su sadržani primjeri za popunjavanje godišnje prijave poreza na dohodak za 2005.
- Uputa o evidenciji o nabavi i uporabi reprodukcijaskog i potrošnog materijala, hrane, pića i napitaka od 19. prosinca 2005.

Grafikon 2.4. Kretanje poreza na dohodak u stalnim cijenama (prosjeak 2001. = 100)

Izvor: Ministarstvo financija

Iako su u 2005. godini stagnirali prihodi od poreza na dohodak u usporedbi s 2004. godinom, u idućim se godinama može očekivati uzlazni trend u ostvarenju prihoda od poreza na dohodak, ponajprije zahvaljujući očekivanom povećanju zaposlenosti i očekivanom rastu bruto plaća.

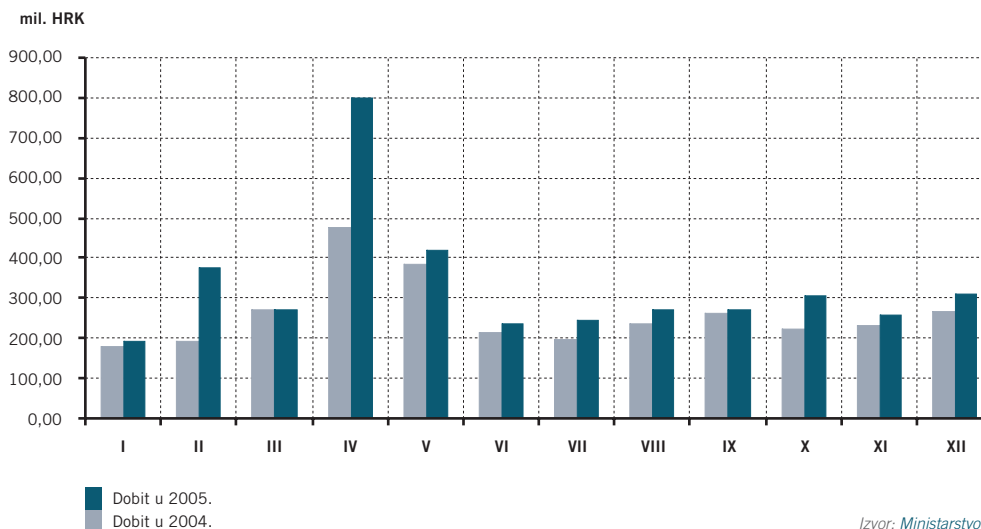
Porez na dobit

Prvotno planirani iznos poreza na dobit u 2005. godini bio je 3,488 milijardi kuna, što je 11,4 posto više od iznosa ostvarenog u 2004. godini. Rebalansom je ovaj iznos povećan na 4,071 milijardi kuna. Naime, u prvih šest mjeseci 2005. godine prikupljeno je oko 73,3 posto od originalnog plana za 2005. Iako postoji izrazita sezonalnost pritjecanja prihoda po toj osnovi, koji se zbog dinamike naplate jače ostvaruju u prvom dijelu godine, ovo je vrlo visoko ostvarenje za prvih šest mjeseci pa je rebalansom revidiran originalni plan za 2005. godinu i povećan za 582,4 milijuna kuna.

Porezom na dobit u 2005. je godini prikupljeno 3,951 milijarda kuna, odnosno 97,1 posto rebalansom planiranog iznosa, a na međugodišnjoj razini ostvareno je povećanje od čak 26,2 posto. Ovako visok međugodišnji rast ponajprije je rezultat vrlo dobrog poslovanja hrvatskih poduzeća u 2004. godini, ali i činjenice kako se za 2005. godinu koristila veća porezna baza. Naime, potkraj 2004. godine (za razliku od 2003.) nije bilo čišćenja bilanci poduzeća, kako bi se umanjila porezna baza poreza na dobit, niti jednokratnih otpisa potraživanja koji su bili značajnim uzrokom podbacivanja prihoda po osnovi ovog poreza u 2004. godini.

Na *grafikonu 2.5.* jasno je vidljivo kako je tijekom cijele 2005. godine prihod od poreza na dobit bio iznad ostvarenja u 2004. godini. Povećanje je osobito izraženo u travnju kada je prikupljen porez po osnovi godišnjih prijava.

Grafikon 2.5. Kretanje prihoda od poreza na dobit po mjesecima u 2004. i 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Potkraj 2004. godine došlo je do izmjena Zakona o porezu na dobit, koje je Hrvatski sabor prihvatio na sjednici 3. prosinca 2004. (*Narodne novine*, br. 177/04). Prema tim izmjenama i dalje ostaje stopa poreza na dobit 20 posto, što je među najnižima u Europi. Uz to, izmjenama i dopunama ovog zakona uvedene su određene porezne olakšice koje bi trebale pridonijeti povećanju poduzetničke aktivnosti u Hrvatskoj. Novi Zakon o porezu na dobit u primjeni je od 1. siječnja 2005. godine.

Tijekom 2005. godine bile su sljedeće promjene Zakona i Pravilnika o porezu na dobit:

Ministar financija donio je Pravilnik o porezu na dobit (*Narodne novine*, 01/05 i 14/05); kao privremeni podzakonski akt, propisivao je dio koji se odnosio na plaćanje poreza po odbitku i predujmova, a stavljen je izvan snage donošenjem novog Pravilnika o porezu na dobit (*Narodne novine*, 95/05). Na sjednici održanoj 13. srpnja 2005. godine Hrvatski sabor donio je odluku o proglašenju Zakona o izmjenama Zakona o porezu na dobit (*Narodne novine*, broj 90/05) prema kojem su brisani sljedeći članci:

- članak 21. - olakšice i oslobođenja za porezne obveznike na području posebne državne skrbi
- članak 22. - oslobođenja za porezne obveznike na području Grada Vukovara
- članak 23. - olakšice za porezne obveznike na brdsko-planinskim područjima
- članak 24. - olakšice i oslobođenja za porezne obveznike u slobodnim zonama.

Navedene brisane olakšice, oslobođenja i poticaji time nisu ukinuti, već su propisani drugim posebnim zakonima, i to:

- Zakonom o dopuni Zakona o područjima posebne državne skrbi (*Narodne novine*, broj 90/05)
- Zakonom o obnovi i razvoju Grada Vukovara (*Narodne novine*, broj 44/01 i 90/05)
- Zakonom o brdsko-planinskom području (*Narodne novine*, broj 12/02, 32/02, 117/03, 42/05 i 90/05)
- Zakonom o slobodnim zonama (*Narodne novine*, broj 44/96 i 92/05).

Porez na imovinu

Porez na imovinu u 2005. godini prvotno je bio planiran u iznosu od 387,2 milijuna kuna, a taj je iznos rebalansom smanjen na 377,2 milijuna kuna, što je u usporedbi s ostvarenjem 2004. godine više 6,0 posto.

Porezom na imovinu u cijeloj 2005. godini prikupljeno je 375,5 milijuna kuna prihoda proračuna, što je približno na razini plana i 5,5 posto više negoli 2004. godine. Porez na imovinu u cijelosti je ostvaren od prometa nekretnina. Razlog dobrom ostvarenju prihoda od poreza na imovinu jest povećanje razine transakcija na tržištu nekretnina. Proteklih nekoliko godina u porastu je trgovina nekretninama, te cijene nekretnina, što je razlog dobrom prikupljanju prihoda po osnovi ovog poreza. Slična situacija očekuje se i u idućim godinama.

Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost najznačajniji je prihod državnog proračuna. Porezom na dodanu vrijednost u 2005. godini je ostvareno 32,243 milijardi kuna prihoda, što je 8,0 posto više nego u 2004. godini. U strukturi ukupnih poreznih prihoda, prihodi od PDV-a u 2005. su godini sudjelovali s čak 63,6 posto, što govori o vrlo velikom značenju ovog poreza za državni proračun.

U usporedbi s planiranim iznosom, porez na dodanu vrijednost izvršen je za 537,2 milijuna kuna, odnosno 1,7 posto više. Takvi rezultati u kretanju prihoda od poreza na dodanu vrijednost ostvareni su dijelom zbog izvanredne turističke sezone (najveći iznosi PDV-a prikupljeni su u kolovozu i rujnu) i jake gospodarske aktivnosti u drugom, trećem i četvrtom tromjesečju, a dijelom zbog izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

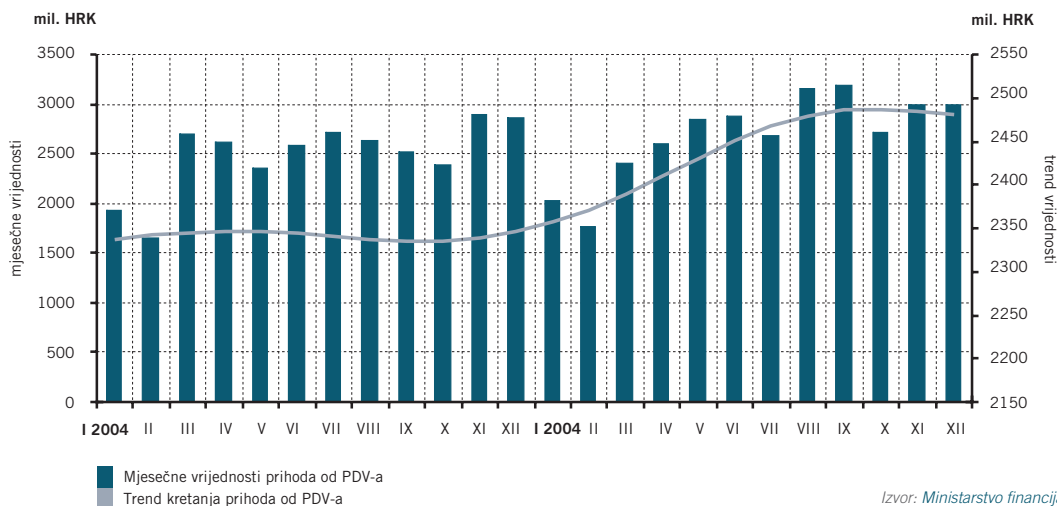
Naime, u srpnju je donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u, kojim je rok za povrat PDV-a produžen s 15 na 30 dana, što je bio jedan od razloga velikog rasta prihoda od PDV-a u trećem tromjesečju. Naime, samo u trećem tromjesečju prihodi od PDV-a rasli su 14,8 posto u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, što je kumulativni efekt spomenute izmjene zakona i izvanredne turističke sezone koja je pridonijela i porastu prihoda od PDV-a. Sve to rezultiralo je mnogo boljim prikupljanjem prihoda od PDV-a u drugoj polovici godine, te u konačnici većim ostvarenjem u 2005. godini od očekivanog.

U strukturi poreza na dodanu vrijednost najveće značenje ima porez na dodanu vrijednost naplaćen pri uvozu, koji u 2005. godini čini 66,5 posto ukupnih prihoda od PDV-a. PDV naplaćen pri uvozu u 2005. godini bio je veći 11,7 posto nego u 2004.

Najveći mjesečni prihod od PDV-a u 2005. godini zabilježen je u rujnu (3,196 milijardi kuna), u kolovozu (3,159 milijardi kuna) te u studenome (2,987 milijardi kuna) i prosincu (2,985 milijardi kuna). Ovakvoj dinamici ostvarenja mjesečnih prihoda od PDV-a u 2005. godini pridonijela je ponajprije jača gospodarska aktivnost tijekom druge polovice godine, izvrsna turistička sezona, ali i prihodi od onih poreznih obveznika koji svoju obvezu prema ovom porezu podmiruju tromjesečno. Obvezi tromjesečnog obračuna i plaćanja PDV-a podliježu porezni obveznici čije isporuke dobara i usluga godišnje prelaze 85 000 kuna.

Grafikon 2.6. Mjesečno kretanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Ministarstvo financija

U 2005. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (*Narodne novine*, 90/05 od 25. srpnja 2005.) kojim se propisuje, od 1. siječnja 2006., ukidanje nulte stope poreza na dodanu vrijednost na usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakama iz inozemstva i uvođenje snižene porezne stope od 10 posto na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pensiona u svim komercijalnim ugostiteljskim objektima, te agencijske provizije za te usluge.

Radi usklađivanja Pravilnika s izmijenjenim odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama poreza na dodanu vrijednost (*Narodne novine*, br.153/05), te novi obrasci za porezne evidencije (obrazac U-RA, I-RA) i prijavu poreza na dodanu vrijednost (PDV), te konačnu prijavu poreza (PDV-K).

Prihodi od trošarina

Po osnovi trošarina u 2005. godini ostvareno je 8,178 milijardi kuna prihoda, što je u usporedbi s 2004. godinom povećanje od 3,0 posto. U usporedbi s iznosom planiranim rebalansom, trošarine su u 2005. godini podbacile za 49,2 milijuna kuna i ostvarene su na razini od 99,4 posto rebalansom planiranog iznosa.

U usporedbi s planiranim, najviše su podbacili prihodi od trošarina na kavu i prihodi od trošarina na bezalkoholna pića. Planirane veličine ostvarili su jedino prihodi od trošarina na luksuzne proizvode, na pivo i na naftne derivate, dok su u ostvarenju podbacili i prihodi od trošarina na automobile, prihodi od trošarina na alkohol i prihodi od trošarina na duhan.

Tablica 2.2. Kretanje prihoda od posebnih poreza

tis. HRK	Ostvarenje 2004.	Rebalans 2005.	Ostvarenje 2005.	Indeks 2005./2004.	Indeks 2005./Reb. 05.
Trošarine	7.941.553,7	8.226.882,8	8.177.659,1	103,0	99,4
- Poseban porez na automobile	945.209,1	1.106.990,5	1.080.925,8	114,4	97,6
- Poseban porez na naftne derivate	3.325.659,0	3.325.659,0	3.337.501,2	100,4	100,4
- Poseban porez na alkohol	230.795,7	230.795,7	228.385,9	99,0	99,0
- Poseban porez na pivo	718.277,7	682.363,8	702.386,1	97,8	102,9
- Poseban porez na bezalkoholna pića	132.984,0	159.580,8	141.904,5	106,7	88,9
- Poseban porez na duhanske preradevine	2.430.843,3	2.528.077,1	2.518.801,3	103,6	99,6
- Poseban porez na kavu	135.437,0	171.068,1	145.334,4	107,3	85,0
- Poseban porez na luksuzne proizvode	22.348,0	22.348,0	22.419,9	100,3	100,3

Izvor: Ministarstvo financija

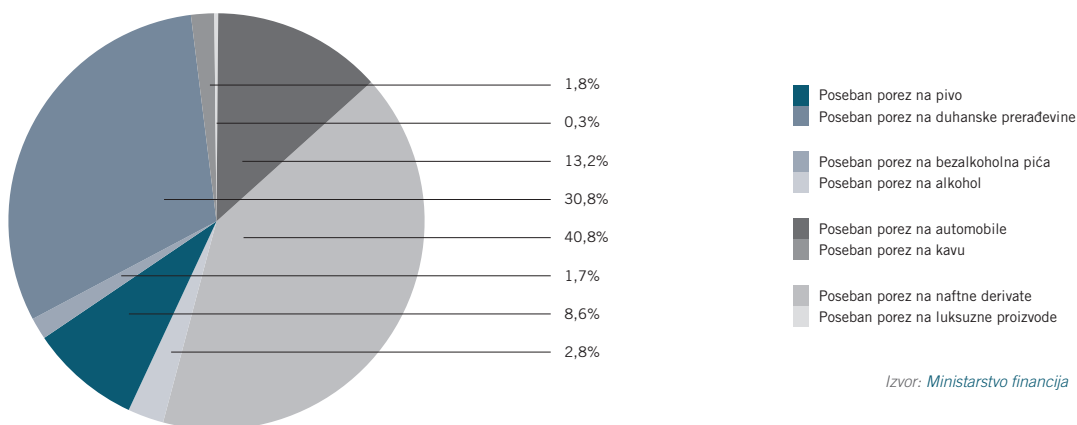
2. DRŽAVNI PRORAČUN U 2005. GODINI

U usporedbi s 2004. godinom najveći su rast zabilježile trošarine na automobile (14,4 posto), zatim trošarine na kavu (7,3 posto), trošarine na bezalkoholna pića (6,7 posto), te trošarine na duhanske prerađevine (3,6 posto).

Razlozi odstupanju iznosa prikupljenih prihoda od pojedinih trošarina u 2005. godini u odnosu na rebalansom utvrđene iznose velikim su dijelom u izraženim efektima sive ekonomije.

Udio trošarina u ukupnim poreznim prihodima smanjuje se sa 16,8 posto u 2004. godini na 16,1 posto u 2005. U strukturi ukupnih trošarina najveće značenje imaju trošarine na naftne derivate (čine 40,8 posto ukupnih trošarina) i trošarine na duhanske prerađevine (čine 30,8 posto ukupnih trošarina). Iako već dugo godina pada udjel trošarina u ukupnim prihodima, a time i njihovo značenje za državni proračun, taj bi trend trebalo promijeniti jer su ovi porezi jednostavni za ubiranje i povećavaju progresivnost poreznog sustava.

Grafikon 2.7. Struktura posebnih poreza u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Kako je već spomenuto, posebni porezi na naftne derivate imaju najznačajniju ulogu u ukupnim trošarinama. Rebalansom proračuna u 2005. godini smanjeni su očekivani prihodi od trošarina na naftne derivate za 347 milijuna kuna u usporedbi s originalnim planom za 2005. godinu, što je jednako ostvarenju po osnovi ovih trošarina u 2004. godini. Navedene izmjene u sklopu rebalansa u skladu su s činjenicom da je u prvih šest mjeseci 2005. godine bilo prikupljeno samo 40,7 posto prihoda u usporedbi s originalnim planiranim za 2005. godinu.

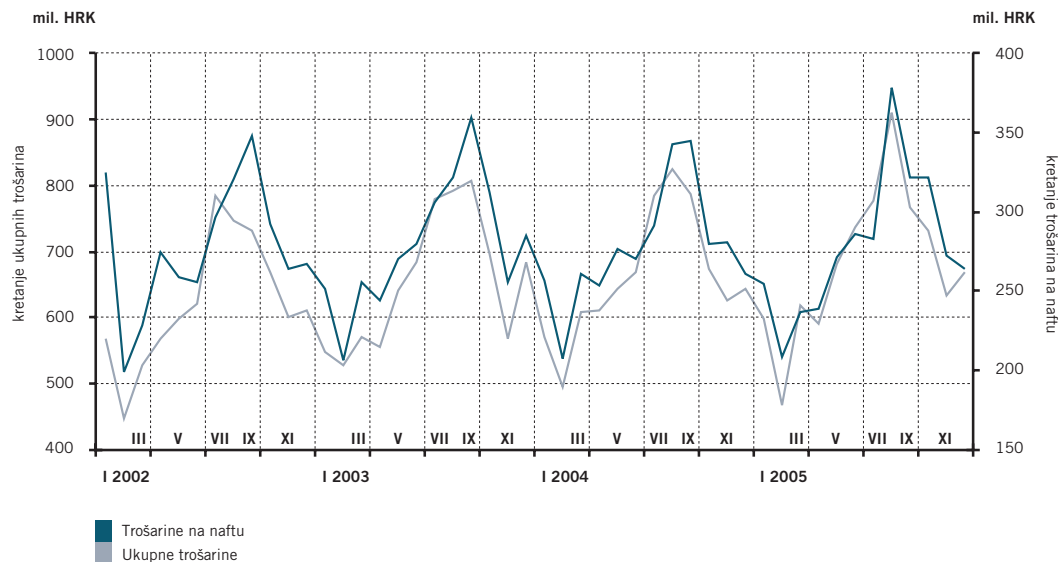
Zbog iznimno dobre turističke sezone porasli su i prihodi od trošarina na naftu u kolovozu, pa je time poboljšan i kumulativni godišnji rezultat prihoda po osnovi trošarina na naftu i naftne derivate.

Posebnim porezima na naftne derivate u 2005. godini prikupljeno je 3,338 milijardi kuna prihoda, što je 40,8 posto ukupnih prihoda od posebnih poreza. Iako trošarine na naftne derivate i dalje imaju najveće značenje u ukupnim trošarinama, njihov se udio u usporedbi s 2004. godinom, kada je iznosio 41,9 posto, malo smanjio.

Prihodi od trošarina na naftu ostvareni su na razini planiranoj rebalansom, odnosno na razini 2004. godine. Takvo kretanje prihoda od trošarina na naftu, pogotovo ako se uzima u obzir jaka turistička sezona, jasno pokazuje postojanje sive ekonomije na području naftnih derivata, a suzbijanjem toga mogli bi se značajnije povećati porezni prihodi proračuna od posebnih poreza.

Grafikon 2.8. Mjesečno kretanje prihoda od ukupnih trošarina i prihoda od trošarina na naftu

Izvor: Ministarstvo financija

Ako pogledamo kretanje količinskih isporuka pojedinih goriva koje podliježu oporezivanju trošarinama na naftu, vidljivo je kako je u 2005. godini zamjetan pad isporučenih količina motornog benzina MB-98. Naime, isporučene količine goriva MB-98 u 2005. su manje čak 62,6 posto negoli godinu dana prije. S druge strane, tijekom 2005. godine zabilježeno je povećanje isporučenih količina goriva bezolovnoga motornog benzina BMB-a za 1,0 posto, dizela 9,5 posto i plavog eurodizela 5,8 posto.

Tablica 2.3. Isporučene količine naftnih derivata u 2004. i 2005. godini

litre	MB - 98			BMB			DIZEL			EURODIZEL (PLAVI)		
	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.
siječanj	8.163.777	2.793.909	34,2	59.491.972	59.188.465	99,5	72.462.465	82.911.761	114,4	7.568.538	8.968.383	118,5
veljača	7.404.415	2.798.940	37,8	57.356.782	54.513.167	95,0	79.554.220	84.357.342	106,0	9.734.541	4.827.708	49,6
ožujak	6.988.891	2.950.618	42,2	66.869.661	67.987.405	101,7	100.421.173	103.066.535	102,6	10.385.990	10.157.990	97,8
travanj	6.667.658	2.492.648	37,4	73.197.271	69.457.419	94,9	99.650.881	111.689.898	112,1	11.094.257	15.699.138	141,5
svibanj	6.062.052	2.486.408	41,0	70.263.295	76.849.958	109,4	103.742.632	121.150.927	116,8	13.920.191	14.757.652	106,0
lipanj	5.791.918	2.460.397	42,5	77.194.385	82.111.079	106,4	115.187.440	126.117.395	109,5	11.614.406	14.346.981	123,5
srpanj	5.960.443	2.280.523	38,3	95.677.163	95.448.111	99,8	120.643.800	134.135.456	111,2	15.263.437	15.420.401	101,0
kolovoz	5.533.246	2.551.813	46,1	102.507.626	103.401.460	100,9	119.736.465	138.399.465	115,6	14.430.272	13.832.389	95,9
rujan	4.892.459	1.982.202	40,5	75.471.618	76.821.944	101,8	115.305.359	123.913.745	107,5	15.262.642	18.720.435	122,7
listopad	4.524.783	1.725.832	38,1	69.707.513	72.257.751	103,7	108.759.841	119.823.856	110,2	19.058.904	21.856.722	114,7
studeni	3.931.365	1.066.377	27,1	64.009.300	66.353.861	103,7	100.451.828	108.355.449	107,9	16.735.441	18.665.187	111,5
prosinac	3.835.512	504.204	13,1	70.727.088	66.683.829	94,3	101.421.247	101.431.752	100,0	13.246.647	10.321.806	77,9
UKUPNO	69.756.519	26.093.871	37,4	882.473.674	891.074.449	101,0	1.237.337.351	1.355.353.581	109,5	158.315.266	167.574.792	105,8

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Trošarine na duhanske proizvode u strukturi ukupnih prihoda od posebnih poreza u 2005. godini sudjeluju s 30,8 posto, i drugi su najvažniji posebni porez. Rebalansom su trošarine na duhan planirane u iznosu od 2,528 milijuna kuna. Udio trošarina na duhanske prerađevine u ukupnim trošarinama u 2005. godini raste za 0,2 postotna boda u usporedbi s godinom prije.

Prihodi od trošarina na duhan ostvareni su približno na razini plana i zabilježili su nominalni rast u usporedbi s 2004. od 3,6 posto. Ovo je poboljšanje u ostvarenju trošarina na duhanske prerađevine u usporedbi s početkom 2005. godine, međutim kako su u 2004. godini povećane trošarine na duhanske prerađevine, prvotno se očekivao veći rast po osnovi prihoda od trošarina na duhanske prerađevine nego što je ostvaren. Povećanje trošarina na cigarete iz srpnja 2004. godine trebalo se odraziti u međugodišnjem povećanju prihoda od ovih trošarina, i to ponajprije u prvoj polovici 2005. godine, međutim taj je učinak izostao, dijelom zbog stagnacije gospodarstva u prvom tromjesečju 2005. godine, a dijelom zbog izražene sive ekonomije na području proizvodnje i trgovine cigaretama. Kako bi se umanjilo crno tržište cigaretama, od kolovoza su primijenjene nove markice na cigarete, a uz to Carinska uprava provodi i mjere kontrole izvoza i uvoza duhanskih prerađevina i te su mjere zajednički dale prve rezultate u prikupljanju prihoda od trošarina na duhan u drugoj polovici 2005. godine. Usprkos tome, i dalje je očito postojanje neslužbene ekonomije u trgovini cigaretama.

Štete koje za državni proračun nastaju djelovanjem sivog tržišta cigareta vrlo su velike, što zahtijeva napore i koordinaciju raznih državnih tijela za njegovo uspješno suzbijanje.

Tablica 2.4. Proizvedene količine cigareta za domaće tržište i za izvoz, te uvoz stranih cigareta u paketićima, za 2004. i 2005. godinu

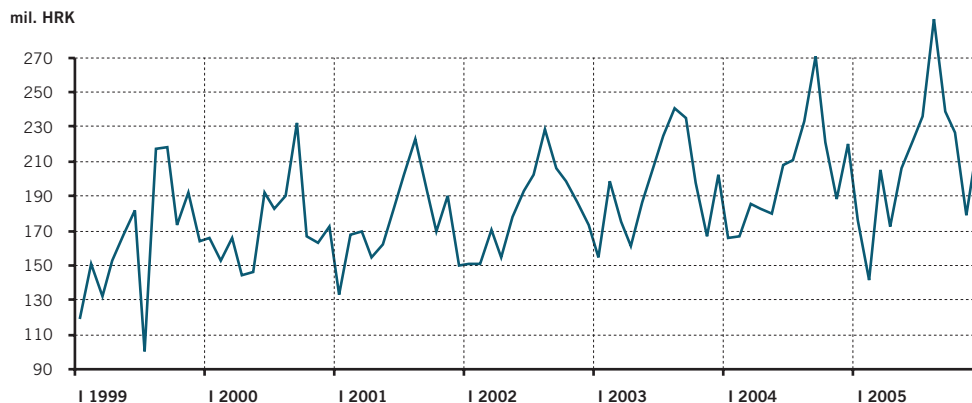
paketići	Proizvodnja za domaće tržište			Proizvodnja za izvoz			Ukupna proizvodnja			Uvoz cigareta		
	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.	2004.	2005.	Indeks 05./04.
siječanj	30.168.786	22.810.137	75,6	23.810.548	14.876.720	62,5	53.979.334	37.686.857	69,8	1.500	22.000	1.466,7
veljača	28.581.720	26.838.377	93,9	22.538.080	31.222.143	138,5	51.119.800	58.060.520	113,6	267.500	22.500	8,4
ožujak	31.266.861	27.825.423	89,0	28.265.939	29.592.361	104,7	59.532.800	57.417.784	96,4	108.000	318.000	294,4
travanj	32.722.814	29.543.891	90,3	29.525.786	25.848.649	87,5	62.248.600	55.392.540	89,0	201.250	150.500	74,8
svibanj	35.621.525	32.122.422	90,2	24.443.975	27.159.903	111,1	60.065.500	59.282.325	98,7	286.750	149.500	52,1
lipanj	33.904.156	35.331.496	104,2	30.524.744	37.910.978	124,2	64.428.900	73.242.474	113,7	266.000	342.500	128,8
srpanj	30.295.543	39.026.852	128,8	35.989.058	40.508.989	112,6	66.284.601	79.535.841	120,0	302.750	414.750	137,0
kolovoz	38.151.080	35.754.062	93,7	40.477.075	39.347.065	97,2	78.628.155	75.101.127	95,5	125.000	536.250	429,0
rujan	32.038.721	32.821.608	102,4	33.502.529	31.910.446	95,2	65.541.250	64.732.054	98,8	326.000	128.000	39,3
listopad	28.502.778	27.319.821	95,8	31.688.676	26.103.223	82,4	60.191.454	53.423.044	88,8	199.750	165.250	82,7
studeni	30.508.355	30.566.931	100,2	37.434.989	26.357.949	70,4	67.943.344	56.924.880	83,8	25.000	1.727.500	6.910,0
prosinac	27.385.894	25.855.082	94,4	41.909.103	31.007.965	74,0	69.294.997	56.863.047	82,1	507.000	2.982.300	588,2
UKUPNO	379.148.233	365.816.102	96,5	380.110.502	361.846.391	95,2	759.258.735	727.662.493	95,8	2.616.500	6.959.050	266,0

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Iz prethodne tablice vidljivo je kako je u 2005. godini uvelike povećan uvoz stranih cigareta, pa je uvoz u 2005. dosegao čak trostruko veći iznos negoli godinu dana prije. U isto vrijeme proizvodnja cigareta smanjena je 4,2 posto, pri čemu je nešto više smanjena proizvodnja cigareta namijenjena za izvoz, negoli ona namijenjena za domaće tržište.

Grafikon 2.9. Mjesečno kretanje prihoda od trošarina na duhanske proizvode

Izvor: Ministarstvo financija

Treće su po važnosti trošarina na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove. Udio tih trošarina u ukupnim trošarinama iz godine u godinu raste, a u 2005. godini iznosio je 13,2 posto, što je u usporedbi s 2004. 1,3 postotna boda više.

Prihodi od trošarina na automobile u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 1,081 milijardu kuna, a bilježe i visoki rast od 14,4 posto u usporedbi s prethodnom godinom, i to prije svega zbog povećane prodaje automobila, ali i nominalno više trošarine. Potrebno je spomenuti kako su samo u srpnju i kolovozu prihodi od trošarina na automobile zabilježili pad u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine. Ovaj pad rezultat je smanjene prodaje automobila u srpnju 2005. u usporedbi sa srpnjem 2004. Naime, kako su sredinom srpnja 2004. godine uvedene nove, više trošarine na automobile, u srpnju 2004. godine povećana je prodaja automobila kako bi prodavači iskoristili niže trošarine. Tako je u srpnju 2004. godine broj prodanih novih automobila iznosio 9000, što je prema srpnju 2003. godine 12,0 posto više. U srpnju 2005. godine broj prodanih novih automobila iznosio je 7514, što je 16,5 posto manje nego u srpnju prethodne godine.

Svim ostalim trošarinama u 2005. godini je prikupljeno 1,240 milijardi kuna. Udio trošarina na bezalkoholna pića i trošarina na luksuzne proizvode u ukupnim trošarinama u 2005. godini ostao je na približno istoj razini kao i prethodne godine i kreće se oko 1,7 posto, odnosno 0,3 posto. Trošarine na bezalkoholna pića u 2005. su godini u odnosu na rebalansom planiranu vrijednost podbacile za čak 11,1 posto, a plan nije ispunjen ponajprije zbog slabijeg ostvarenja po osnovi ovog poreza u drugoj polovici godine. Trošarine na luksuzne proizvode u 2005. godini ostvarene su u iznosu od 22,4 milijuna kuna i time su ostvarene na razini ostvarenja iz 2004. godine.

Trošarine na kavu u 2005. godini zabilježile su povećanje u usporedbi s 2004. godinom za 7,3 posto i povećale su svoj udio u ukupnim trošarinama za 0,1 postotni bod. No usprkos tome, te su trošarine ostvarene na razini od samo 85,0 posto planiranog iznosa, i to zbog slabijeg ostvarenja u drugoj polovici godine. Trošarine na kavu su, uz trošarine na bezalkoholna pića, najviše podbacile u ostvarenju plana.

Trošarine na pivo za 2005. ostvarene su u iznosu od 702,4 milijuna kuna, što je u odnosu na rebalansom planiran iznos 2,9 posto više. U usporedbi s 2004. godinom te su trošarine zabilježile pad od 2,2 posto, a smanjen je i njihov udio u ukupnim trošarinama za 0,4 postotna boda. Kako je vidljivo iz tablice, isporučene količine piva u 2005. godini veće su 1,3 posto u usporedbi s 2004. godinom.

Tablica 2.5. Isporučene količine piva u 2003., 2004. i 2005. godini u hektolitrima

hektolitri	2003.	2004.	2005.	2005./2004.
siječanj	134.049,2	147.935,2	129.761,0	87,7
veljača	161.399,2	189.988,3	168.187,5	88,5
ožujak	228.164,7	234.540,3	238.590,5	101,7
travanj	306.364,8	320.587,7	303.315,4	94,6
svibanj	368.149,8	327.862,6	365.685,1	111,5
lipanj	482.279,0	459.109,0	477.168,7	103,9
srpanj	481.249,4	465.933,0	421.760,8	90,5
kolovoz	483.365,7	426.969,7	452.526,0	106,0
rujan	304.042,5	293.483,1	297.559,8	101,4
listopad	251.704,4	241.893,3	254.873,4	105,4
studen	217.574,5	204.335,3	221.673,7	108,5
prosinac	294.650,8	251.126,1	279.687,4	111,4
UKUPNO	3.712.993,9	3.563.763,7	3.610.789,1	101,3

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Podbačaj u ostvarenju prihoda prisutan je i kod prihoda od trošarina na alkohol koje su u 2005. godini prikupljene u iznosu od 228,4 milijuna kuna, odnosno na razini od 99,0 posto planiranog iznosa. Istodobno su ove trošarine zabilježile pad od 1,0 posto u usporedbi s prethodnom godinom.

Međutim, uz ovo važno je spomenuti kako je razina isporučenih količina alkoholnih pića gotovo tijekom cijele godine, osim početka godine, bila iznad one u 2004. Ukupno je u 2005. godini isporučeno 5,8 posto više alkoholnih pića negoli godinu prije. Usprkos tomu, prihodi od trošarina na alkohol bilježe međugodišnji pad, što upućuje na djelovanje sive ekonomije i na ovom području.

Tablica 2.6. Isporučene količine alkoholnih pića u 2003., 2004. i 2005. godini u hektolitrima

hektolitri	2003.	2004.	2005.	2005./2004.
siječanj	237.816,0	240.223,5	209.746,1	87,3
veljača	262.327,8	240.900,2	222.352,3	92,3
ožujak	271.155,4	249.945,6	253.919,6	101,6
travanj	301.473,8	301.528,3	245.647,6	81,5
svibanj	317.118,8	312.800,0	320.314,9	102,4
lipanj	316.247,6	328.021,6	361.249,4	110,1
srpanj	355.673,6	378.067,7	392.448,3	103,8
kolovoz	337.425,3	358.541,3	396.887,6	110,7
rujan	316.325,6	284.656,7	308.153,4	108,3
listopad	299.651,1	252.797,7	273.332,7	108,1
studen	308.164,9	266.250,1	303.058,0	113,8
prosinac	463.599,7	324.707,6	456.785,5	140,7
UKUPNO	3.786.979,6	3.538.440,4	3.743.895,4	105,8

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Prihodi od carina

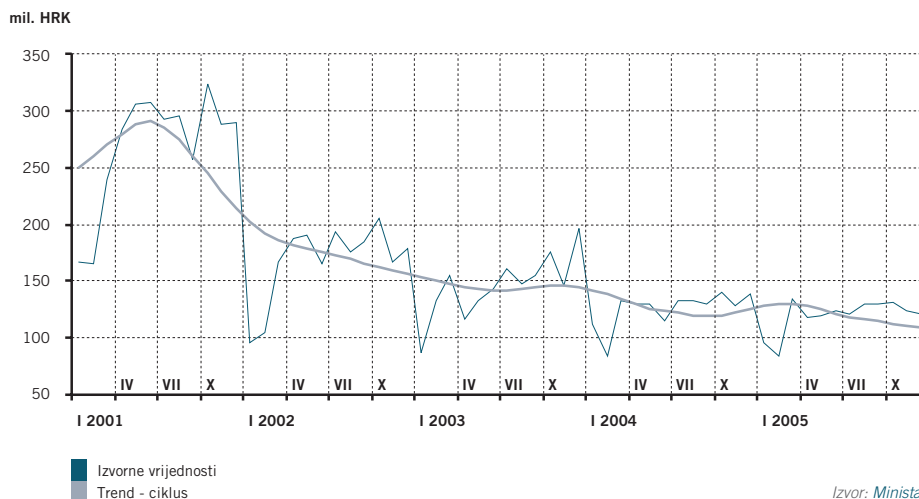
Tijekom 2005. godine porezom na međunarodnu trgovinu i transakcije prikupljeno je 1,563 milijardi kuna prihoda. Ostvarenje prihoda od carina u 2005. je godini na razini planiranih vrijednosti, a u usporedbi s 2004. godinom ovi prihodi bilježe smanjenje od 1,7 posto.

Radi razvoja međunarodne suradnje, u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2004. godine, vođeni su i završeni pregovori s desetak zemalja u vezi sa sklapanjem ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Hrvatska je sklopila i brojne sporazume o slobodnoj trgovini, što je olakšalo uvoz i izvoz, ali i uzrok je smanjenja prihoda od carina.

Udio carinskih prihoda u ukupnim poreznim prihodima u 2002. godini iznosi 4,8 posto, dok je u 2005. godini taj udio iznosio 3,1 posto, a sličan trend pada važnosti prihoda od carina za državni proračun može se očekivati i u idućim godinama. Međutim, iako se i dalje očekuje pad prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu, potrebno je spomenuti kako će taj pad u idućim godinama biti nešto manji zato što je proces liberalizacije vanjske trgovine Hrvatske s ostalim zemljama većim dijelom već završen.

Grafikon 2.10. Mjesečno kretanje prihoda od carina u stalnim cijenama (prosjeak 2001 = 100)

Ostali porezni prihodi

Ostali porezni prihodi u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 369,0 milijuna kuna, što je manje od planirane vrijednosti za 10,4 posto. Ovaj podbačaj u ostalim poreznim prihodima rezultat je slabijeg ostvarenja državnih i sudskih pristojba nego što je to bilo planirano proračunom. Naime, državne i sudske pristojbe imaju najveći udio u ukupnim ostalim poreznim prihodima, a taj je udio u 2005. godini iznosio 99,7 posto. U 2005. godini prihodi od državnih upravnih i sudskih pristojba ostvareni su u iznosu od 368,1 milijuna kuna, što je 8,4 posto manje od plana. Uz ove, ostale porezne prihode čine i ostali neraspoređeni prihodi od poreza koji su u 2005. godini iznosili samo 932,5 tisuće kuna.

Za porezni sustav Republike Hrvatske u 2005. godini došlo je do još nekih bitnih izmjena poreznih zakona i propisa. Naime, 21. prosinca 2005. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama, prema kojem su povećane pristojbe iz područja unutarnjih poslova. Uredbom o izmjenama Tarife upravnih pristojba Zakona o upravnim pristojbama od 28. prosinca 2005. godine izmijenjena je Tarifa carinskih pristojba.

Također, Republika Hrvatska je od 1. siječnja 2005. godine počela primjenjivati ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa sljedećim državama:

- Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu između Republike Hrvatske i Kraljevine Belgije
- Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Bjelorusije
- Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak između Republike Hrvatske i Republike Čile
- Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Estonije
- Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Malezije
- Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu između Vlade Republike Hrvatske i Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije.

2.2.2.2. Doprinosi za socijalno osiguranje

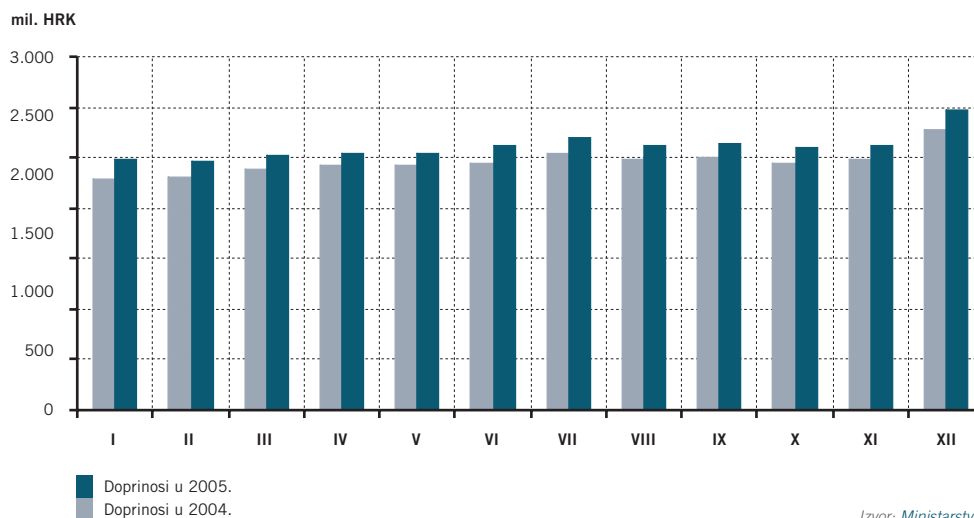
Prihodi od socijalnih doprinosa za 2005. godinu planirani su u iznosu od 31,485 milijardi kuna. Socijalni doprinosi u 2005. godini ostvareni su u iznosu 31,301 milijardu kuna, što je rast u usporedbi s 2004. godinom od 6,2 posto. Ovakvo ostvarenje prihoda od doprinosa približno je na razini iznosa planiranog rebalansom, odnosno ti su prihodi ostvareni na razini od 99,4 posto planiranih. Socijalni doprinosi i u 2005. godini pokazuju korelaciju s kretanjem gospodarstva, odnosno s porastom zaposlenosti i plaća.

U strukturi socijalnih doprinosa najveći dio odnosi se na doprinose poslodavaca (53,3 posto) koji su u 2005. godini zabilježili porast od 6,1 posto u usporedbi s prethodnom godinom, dok su u usporedbi s planom ostvareni 6,8 posto više. Doprinosi poslodavaca u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 16,695 milijardi kuna. U strukturi doprinosa poslodavaca najveći se dio odnosi na doprinose za zdravstveno osiguranje, koji u 2005. godini

čine blizu 90 posto ukupnih doprinosa poslodavaca. Ostatak doprinosa poslodavaca odnosi se na mirovinsko osiguranje i doprinose za zapošljavanje. U isto vrijeme, doprinosi zaposlenika ostvarili su međugodišnji porast od 5,5 posto, a u strukturi ukupnih doprinosa sudjeluju s 44,3 posto. Ti su doprinosi u 2005. godini ostvareni u iznosu od 13,857 milijardi kuna, a za razliku od doprinosa poslodavaca, doprinosi zaposlenika u potpunosti se odnose na doprinose za mirovinsko osiguranje. Najmanji udio u ukupnim doprinosima od samo 2,4 posto imaju doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih. Ti su doprinosi u 2005. godini ostvareni u iznosu od 748,5 milijuna kuna. Potrebno je, međutim, spomenuti kako doprinosi od samozaposlenih i nezaposlenih u 2005. godini bilježe vrlo visok rast, 24,6 posto na međugodišnjoj razini.

Grafikon 2.11. Kretanje prihoda od doprinosa u 2004. i 2005. godini po mjesecima

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.3. Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći za 2005. godinu bili su planirani u iznosu od 80,4 milijuna kuna, međutim ostvareni su na razini od 34,2 posto planirane vrijednosti, odnosno u iznosu od 27,5 milijuna kuna. Pomoći su gotovo u potpunosti ostvarene kao pomoći od međunarodnih organizacija u iznosu od 27,4 milijuna kuna. Pomoći od međunarodnih organizacija većim su dijelom ostvarene od tekućih pomoći na koje se odnosi 68,9 posto, dok je ostatak prikupljen od kapitalnih pomoći od međunarodnih organizacija.

2.2.2.4. Prihodi od imovine

Ukupni prihodi od imovine (financijske i nefinancijske) planom su za 2005. godinu predviđeni u iznosu od 2,165 milijardi kuna, dok su prikupljeni u iznosu od 2,227 milijardi kuna u 2005. godini. Dakle, po osnovi prihoda od imovine u 2005. godini prikupljeno je 2,8 posto više prihoda od očekivanog.

Financijska imovina u 2005. godini planirana je u iznosu od 1,614 milijardi kuna, a ostvarena je u iznosu 1,379 milijardi kuna, što je 16,0 posto manje u usporedbi s planiranom vrijednosti. Prihodi od financijske imovine u 2005. godini ostvareni su od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihoda od dividendi te prihoda od dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države. Najveći udio u prihodima od financijske imovine u 2005. godini imaju prihodi od dividendi. Ovi prihodi čine 81,5 posto ukupnih financijskih prihoda i 49,4 posto ukupnih prihoda od imovine u 2005. godini.

Prihodi od kamata ostvareni su 17,0 posto više od plana, a u 2005. godini iznose 62,8 milijuna kuna, dok su prihodi od dobiti trgovačkih društava, banaka i ostalih financijskih institucija ostvareni čak za 142,5 milijuna kuna više od plana. Prihodi od dobiti trgovačkih društava, banaka i ostalih financijskih institucija u 2005. godini iznosili su 192,5 milijuna kuna, dok je rebalansom bilo planirano njihovo ostvarenje od 50 milijuna kuna.

Prihodi od nefinancijske imovine, odnosno prihodi od zakupnina u 2005. godini planirani su u iznosu od 524,2 milijuna kuna, a ostvareni su čak 61,8 posto više od plana, odnosno u iznosu od 848,0 milijuna kuna. Pojedinačno najznačajniji prihod unutar prihoda od zakupnina prihodi su od koncesija, koji u 2005. godini čine oko 52 posto ukupnih prihoda od zakupnina. Među naknadama za koncesije u 2005. godini najznačajnije su naknade za koncesije za frekvencije. Ukupne naknade za koncesije za frekvencije u

2005. godini iznose 392,7 milijuna kuna, a osim naknade za treću GSM mrežu u taj su iznos uključene i koncesije za radijske frekvencije. Iznos od 196,7 milijuna kuna u 2005. je godini uplaćen kao odgođena uplata koncesije za treću mobilnu mrežu iz 2004. godine. U 2005. godini ostvareni su i prihodi od ostalih koncesija, primjerice prihodi od naknada za koncesiju na vodama i javnome vodnom dobru, mjesečna koncesijska naknada za igračnice, naknada za koncesiju na pomorskom dobru, naknada za koncesiju na javnim cestama, naknade za koncesije za carinske zone, te ostale koncesijske naknade.

U 2005. godini unutar prihoda od zakupnina prikupljeni su još i prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine te ostali prihodi od nefinancijske imovine, kao i naknade za ceste.

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 30,3 milijuna kuna, što je čak 49,7 posto više nego u 2004. godini. Najveći udio u tom iznosu, 57,7 posto, imaju prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta, a po osnovi zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su još i prihodi od zakupa nekretnina, naknade za služnost na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu RH, naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, te naknada za služnost u šumi u vlasništvu RH.

Ostali prihodi od nefinancijske imovine u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 397,6 milijuna kuna i za 345,6 milijuna kuna više od plana, a to je u prvom redu rezultat prodaje monetarnog zlata i prikupljanja prihoda od sukcesije.

Ostali prihodi od nefinancijske imovine prikupljeni su od naknada za korištenje naftne luke i naftovoda, lovozakupnine, naknade za ribolov, prihoda od spomeničke rente, prihoda od uporabe kulturnih dobara, te revaloriziranog iznosa duga nekretnine. Od spomenutih najznačajniji su prihodi od spomeničke rente. Ti su prihodi u 2005. godini ostvareni u iznosu od 46,8 milijuna kuna.

Tablica 2.7. Ostvarenje prihoda od imovine

tis. HRK	2004.	2005.	Indeks 2005./2004.
Prihodi od imovine	2.667.701,0	2.226.646,9	83,5
Kamate	35.752,0	62.784,1	175,6
Dividende	1.868.840,6	1.123.345,9	60,1
Povlačenje iz prihoda kvazikorporacija	146.819,9	192.515,7	131,1
Prihodi od imovine temeljem osiguranja	0,0	0,0	-
Zakupnina (koncesije i slično)	616.288,5	848.001,2	137,6

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.5. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihodi od prodaje roba i usluga u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 782,4 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom povećanje od 15,6 posto. U usporedbi s planiranim vrijednostima, ti su prihodi ostvareni 4,0 posto više. Prihodi od prodaje roba i usluga ostvaruju se od administrativnih pristojba i od slučajne prodaje na tržištu. Po osnovi prihoda od administrativnih pristojba u 2005. godini ukupno je prikupljeno 397,1 milijun kuna, što čini 1,4 posto više izvršenje od plana. U strukturi prihoda od administrativnih pristojba najveći udio imaju prihodi državne uprave. Uz te pristojbe, u 2005. godini po osnovi administrativnih pristojba ostvareni su još i prihodi od ostalih upravnih pristojba i ostalih pristojba. Ostale upravne pristojbe u 2005. godini najvećim se dijelom odnose na prihode od prodaje državnih biljega i javnobilježničkih pristojba. Uz ove, ostale upravne pristojbe ostvarene su i od naknada koje se plaćaju pri izdavanju dugoročnih vrijednosnih papira, pristojba za izdane dozvole za prijelaz državne granice, pristojba i naknada što ih plaćaju osobe u tranzitu, naknada za pristup podacima Sudskog registra, pristojba u području prava industrijskog vlasništva i sličnih pristojba.

Prihodi od slučajne prodaje roba u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 385,4 milijuna kuna, odnosno 6,9 posto više od plana. Najveći udio u strukturi prihoda od slučajne prodaje, čak 91,8 posto, imaju prihodi od obavljanja osnovnih poslova vlastite djelatnosti. Ti su prihodi u 2005. godini ostvareni u iznosu od 353,6 milijuna kuna. Ostali prihodi unutar prihoda od slučajne prodaje mnogo su manji, a ostvaruju se od prihoda od obavljanja ostalih poslova vlastite djelatnosti (31,8 milijuna kuna). Prihodi od slučajne prodaje roba u 2005. godini zabilježili su međugodišnji rast od 5,9 posto.

2.2.2.6. Prihodi od naknada, kazni i globa, neobveznih prijenosa i raznih i neprepoznatih prihoda

Prihodi od naknada, kazni i globa u 2005. godini planirani su na razini od 391,3 milijuna kuna, a ostvareni su 7,8 posto ispod plana, odnosno u iznosu od 360,7 milijuna kuna. U usporedbi s 2004. godinom, prihodi

od kazni ostvareni su 5,4 posto više. Najveći udio u ukupnim kaznama imaju prometne kazne, koje u 2005. godini iznose 197,0 milijuna kuna, što čini porast od čak 22,5 posto u usporedbi s 2004. godinom. U ukupnom iznosu kazni, naknada i globa prometne kazne sudjeluju sa 54,6 posto. Slijede carinske kazne, s udjelom u ukupnim kaznama od 10,3 posto i ostvarenjem od 37,1 milijun kuna u 2005. godini. Ostale kazne imaju manji udio u ukupnim kaznama, a ostvareni su prihodi od poreznih kazni, krivičnih kazni, kazni za devizne prekršaje, kazni za privredne prijestupe, te ostalih kazni (za različite prekršaje, koje pripadaju državi prema rješenjima, od naplaćenih troškova prisilne naplate, gotovinskih sredstava oduzetih po posebnim propisima, kazni za prekršaje iz područja zaštite od požara i sl.).

Neobvezni prijenosi osim potpora u 2005. godini planirani su u iznosu od 23,4 milijuna kuna, a ostvareni su na razini od samo 24,1 posto planiranog iznosa, odnosno 5,7 milijuna kuna. Ti neobvezni prijenosi ostvareni su od tekućih donacija od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države.

Razni i neprepoznati prihodi u 2005. godini planirani su u iznosu od 174,9 milijuna kuna, a ostvareni su 49,4 posto više od plana. Na osnovi raznih i neprepoznatih prihoda u 2005. godini ostvareno je 261,2 milijuna kuna prihoda, a najveći udio u ukupnim raznim i neprepoznatim prihodima imaju prihodi od povrata neiskorištenih sredstava u prethodnim godinama i prihodi na temelju refundacija rashoda prethodnih godina. Ostali prihodi po osnovi raznih i neprepoznatih prihoda znatno su manji od spomenutih dviju skupina.

2.3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

2.3.1. Plan rashoda državnog proračuna

Hrvatski sabor na sjednici je 24. studenoga 2004. godine donio Državni proračun Republike Hrvatske za 2005. godinu. S osnovnim ciljem nastavka provođenja fiskalne prilagodbe, ukupni su rashodi poslovanja za 2005. godinu utvrđeni u iznosu od 87,325 milijardi kuna te su kao takvi činili povećanje od 5 posto u usporedbi s izvršenjem 2004. godine. Tijekom prve polovine 2005. godine, a napose u prvom tromjesečju ostvaren je sporiji rast ekonomske aktivnosti od očekivanog. Zbog navedenog, prihodi državnog proračuna prikupljali su se slabijim intenzitetom od prethodno očekivanog, dok su se istodobno javile potrebe za promjenom u originalno planiranoj strukturi rashoda. Stoga, Hrvatski je sabor na svojoj sjednici od 12. srpnja 2005. godine donio Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu, kojima su ukupni prihodi korigirani na nižu očekivanu razinu, dok su ukupni rashodi poslovanja određeni u novom iznosu, i to na razini 87,633 milijarde kuna, odnosno uvećani su u usporedbi s originalnim planom za 307,5 milijuna kuna. Dakle, u skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2005. godinu, ukupnim je rashodima predviđen međugodišnji porast od 5,4 posto. Rebalansom plana za 2005. godinu naknade zaposlenima uvećane su za 362 milijuna kuna, rashodi za korištenje dobara i usluga umanjeni su za 285,4 milijuna kuna, rashodi za kamate umanjeni su za 22,2 milijuna kuna, rashodi za subvencije umanjeni su za 86,5 milijuna kuna, rashodi za pomoći umanjeni su za 149,7 milijuna kuna, rashodi za socijalne naknade uvećani su za 500 milijuna kuna, dok su ostali rashodi poslovanja umanjeni za 10,6 milijuna kuna. Najveća su povećanja rashoda poslovanja u sklopu novog plana za 2005. godinu dakle ostvarena na plaćama korisnika državnog proračuna te na rashodima za mirovine u sklopu socijalnih naknada. Ujedno, naknade zaposlenima i rashodi za socijalne naknade čine i najveći dio ukupnih rashoda poslovanja te je tako u skladu s novim planom za 2005. godinu na socijalne naknade otpadalo 47,3 posto, a na naknade zaposlenima 26,5 posto ukupnih rashoda poslovanja.

2.3.2. Ostvarenje rashoda državnog proračuna

Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupni su rashodi državnog proračuna ostvareni u iznosu od 87,857 milijardi kuna. Izvršenje ukupnih rashoda u ovom iznosu čini 5,7-postotno povećanje u usporedbi s ostvarenjem rashoda poslovanja u 2004. godini, odnosno veće izvršenje od planiranog iznosa rashoda za promatranu godinu od 0,3 posto. Izvršenje rashoda državnog proračuna 224 milijuna kuna je iznad plana za 2005., dok je, promatrajući strukturu rashoda, vidljivo da su sve stavke državnog proračuna osim rashoda za kamate i rashoda za pomoći ostvarene ispod plana. Rashodi za kamate ostvareni su u iznosu koji je 392 milijuna kuna iznad plana za 2005. godinu, međutim prema Zakonu o proračunu, plaćanje kamata pripada u prioritetna plaćanja države te kao takvi ne podliježu ograničenjima plana. Rashodi za pomoći ostvareni su 128 milijuna kuna iznad planiranog iznosa za promatranu godinu, a najvećim dijelom zbog viših od planiranih tekućih pomoći danih ostalim razinama opće države. Od stavki rashoda koje su ostvarene ispod planirane razine u 2005. godini ističu se ostali rashodi koji su ostvareni 101,6 milijuna kuna ispod planiranog iznosa. Slijede socijalne naknade sa 82,5 milijuna kuna ispod plana, naknade zaposlenima s 58,2 milijuna kuna, rashodi za korištenje dobara i usluga s 51,2 te subvencije sa 2,1 milijun kuna.

2. DRŽAVNI PRORAČUN U 2005. GODINI

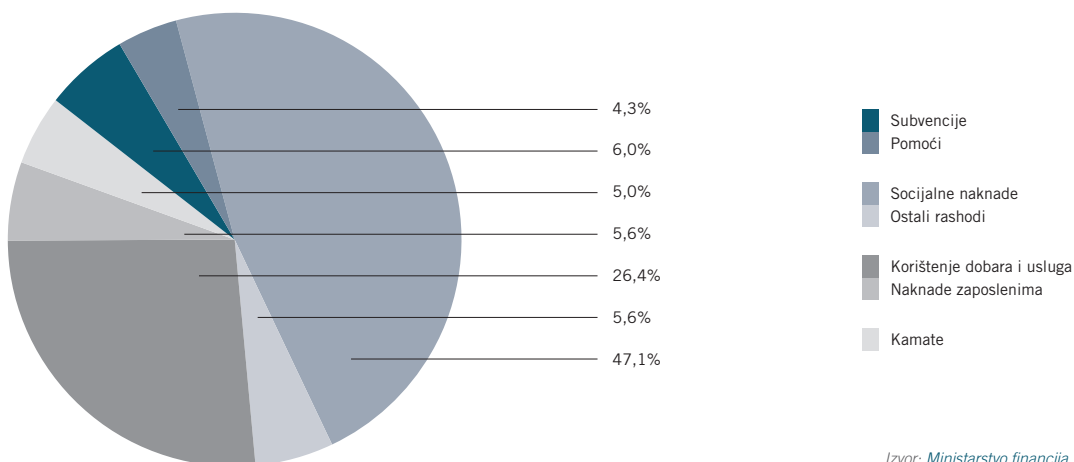
Tablica 2.8. Rashodi državnog proračuna 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	Plan 2005.	2005.	Indeks 2005./2004.	Indeks 2005. / Plan 2005.
2	RASHODI	77.075.487,4	83.131.114,4	87.633.408,8	87.857.464,9	105,7	100,3
21	Naknade zaposlenima	21.225.816,1	22.268.286,7	23.240.776,0	23.182.585,9	104,1	99,7
211	Plaće i nadnice	18.037.101,2	18.888.605,2	19.769.296,2	19.699.216,4	104,3	99,6
212	Socijalni doprinosi	3.188.714,9	3.379.681,5	3.471.479,8	3.483.369,5	103,1	100,3
22	Korištenje dobara i usluga	4.170.610,6	4.358.720,5	5.003.119,4	4.951.917,4	113,6	99,0
24	Kamate	3.587.328,9	3.972.466,3	3.995.124,3	4.387.009,7	110,4	109,8
241	Inozemne	1.879.419,9	1.976.502,3	2.038.637,8	2.053.587,9	103,9	100,7
242	Tuzemne	1.707.909,0	1.995.964,0	1.956.486,5	2.333.421,8	116,9	119,3
25	Subvencije	4.292.712,4	4.968.068,5	5.250.878,8	5.248.743,7	105,6	100,0
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.942.931,7	2.783.462,4	2.755.924,7	2.784.825,0	100,0	101,0
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.349.780,7	2.184.606,1	2.494.954,1	2.463.918,7	112,8	98,8
26	Pomoći	3.746.958,2	3.420.326,9	3.668.927,0	3.796.846,7	111,0	103,5
261	Inozemnim vladama	43.918,0	76.464,4	74.250,0	73.639,3	96,3	99,2
262	Međunarodnim organizacijama	41.239,1	83.433,8	86.626,9	93.831,7	112,5	108,3
263	Unutar opće države	3.661.801,1	3.260.428,7	3.508.050,1	3.629.375,7	111,3	103,5
27	Socijalne naknade	36.204.270,1	39.730.886,6	41.440.984,4	41.358.454,8	104,1	99,8
271	Socijalne naknade iz osiguranja	28.917.771,5	28.189.471,6	29.465.168,4	29.308.716,4	104,0	99,5
272	Naknade za socijalnu pomoć	6.731.909,7	11.177.314,8	11.772.371,1	11.792.075,3	105,5	100,2
273	Socijalne naknade za zaposlenike	554.588,9	364.100,2	203.444,9	257.663,1	70,8	126,7
28	Ostali rashodi	3.847.791,1	4.412.358,9	5.033.598,9	4.931.906,7	111,8	98,0
282	Razni ostali rashodi	3.841.024,2	4.408.404,3	5.033.598,9	4.926.986,9	111,8	97,9
2821	Tekući	2.325.646,4	1.842.516,4	2.065.648,3	2.154.806,2	116,9	104,3
2822	Kapitalni	1.515.377,8	2.565.887,9	2.967.950,6	2.772.180,7	108,0	93,4

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu ostvarenih rashoda državnog proračuna u 2005. godini, razvidno je da su najveći udio u ukupnim rashodima ostvarili rashodi za socijalne naknade čiji je udio u ukupnim rashodima iznosio čak 47,1 posto. Zatim slijede rashodi za naknade zaposlenima s udjelom od 26,4 posto u ukupnim rashodima. Dakle na te dvije stavke, iskazano zajedno, otpada gotovo tri četvrtine ukupnih rashoda državnog proračuna u promatranom razdoblju.

Grafikon 2.12. Struktura rashoda državnog proračuna u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.2.1. Naknade zaposlenima

Ukupni rashodi za naknade zaposlenima rebalansom su državnog proračuna utvrđeni u iznosu od 23,240 milijardi kuna, što je u usporedbi s izvršenim iznosom u 2004. godini povećanje od 4,4 posto. Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupni su rashodi za naknade zaposlenima ostvareni u iznosu od 23,182 milijarde kuna, što je 58,2 milijuna kuna ispod planiranog iznosa na razini promatrane godine. Istodobno, to je ostvarenje ovih rashoda na razini 99,7 posto planiranoga godišnjeg iznosa, odnosno porast od 4,1 posto u usporedbi s izvršenjem prethodne godine. Promatrajući strukturu izvršenih naknada zaposlenima u 2005. godini, uočljivo je da se najveći dio odnosi na rashode za plaće, dok su ostatak rashodi za socijalne doprinose. Tako se od ukupno izvršenih naknada za zaposlene čak 19,699 milijardi kuna ili gotovo 85 posto odnosilo na plaće, a preostalih 15 posto ili 3,483 milijarde kuna na rashode za socijalne doprinose.

Tablica 2.9. Naknade zaposlenima 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.	Indeks 2004. / 2003.	Indeks 2005. / 2004.
21	Naknade zaposlenima	21.225.816,1	22.268.286,7	23.182.585,9	104,9	104,1
211	Plaće i nadnice	18.037.101,2	18.888.605,2	19.699.216,4	104,7	104,3
212	Socijalni doprinosi	3.188.714,9	3.379.681,5	3.483.369,5	106,0	103,1

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.2.2. Korištenje dobara i usluga

Rebalansom za 2005. godinu, ukupni su rashodi za korištenje dobara i usluga planirani u iznosu od 5,003 milijardi kuna. Rebalansom su se dakle umanjili očekivani rashodi za korištenje dobara i usluga u usporedbi s originalnim planom za 2005. godinu za 285,4 milijuna kuna ponajprije na temelju kretanja ovih rashoda u prvoj polovini 2005. godine, iz kojeg je bilo vidljivo da će se racionalnijim trošenjem sredstava na pojedinim stavkama ovih rashoda moći ostvariti znatne uštede. Na temelju ušteta u sklopu ove skupine rashoda do kraja godine, konačni iznos ovih rashoda ostvaren je na razini 4,952 milijarde kuna, odnosno to je smanjenje u iznosu od 51,2 milijuna kuna u usporedbi s rebalansom za 2005. godinu, ili izvršenje na razini 99 posto planiranog iznosa, uz istodobni međugodišnji porast od 13,6 posto.

U strukturi rashoda za korištenje dobara i usluga vidljivo je da na nekolicinu najznačajnijih stavaka otpada više od polovine ukupnih rashoda za korištenje dobara i usluga. To su rashodi za uredski materijal, energiju, vojnu opremu, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, usluge telefona, pošte i prijevoza, intelektualne, osobne i ostale usluge te bankarske usluge i usluge platnog prometa. Vidljivo je također da su se i najveće uštede ostvarile upravo kod ovih stavki rashoda za korištenje dobara i usluga.

2.3.2.3. Kamate

Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupni rashodi za kamate ostvareni su u iznosu od 4,387 milijardi kuna odnosno 391,8 milijuna kuna ili 9,8 posto iznad plana za promatranu godinu. Kao što je već napomenuto, plaćanja kamata prioritetna su plaćanja države u skladu sa Zakonom o proračunu te kao takva ne podliježu ograničenjima plana. U usporedbi s 2004. godinom, rashodi za kamate zabilježili su porast od 10,4 posto. Promatrajući razdiobu rashoda za kamate na tuzemne i inozemne, zamjetno je da su rashodi za tuzemne kamate ostvareni iznad rashoda za inozemne kamate kao i u 2004. godini, dok su prijašnjih godina prevladavali rashodi za inozemne kamate. Ovaj podatak dakle upućuje na postupno jačanje domaćeg financijskog tržišta i na opredijeljenost države da se više zadužuje kod kuće, što pak ima pozitivne implikacije na razinu ukupnog vanjskog zaduženja.

Tablica 2.10. Rashodi za kamate 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	Struktura	2004.	Struktura	2005.	Struktura
24	Kamate	3.587.328,9	100,0	3.972.466,3	100,0	4.387.009,7	100,0
241	Inozemne	1.879.419,9	52,4	1.976.502,3	49,8	2.053.587,9	46,8
242	Tuzemne	1.707.909,0	47,6	1.995.964,0	50,2	2.333.421,8	53,2

Izvor: Ministarstvo financija

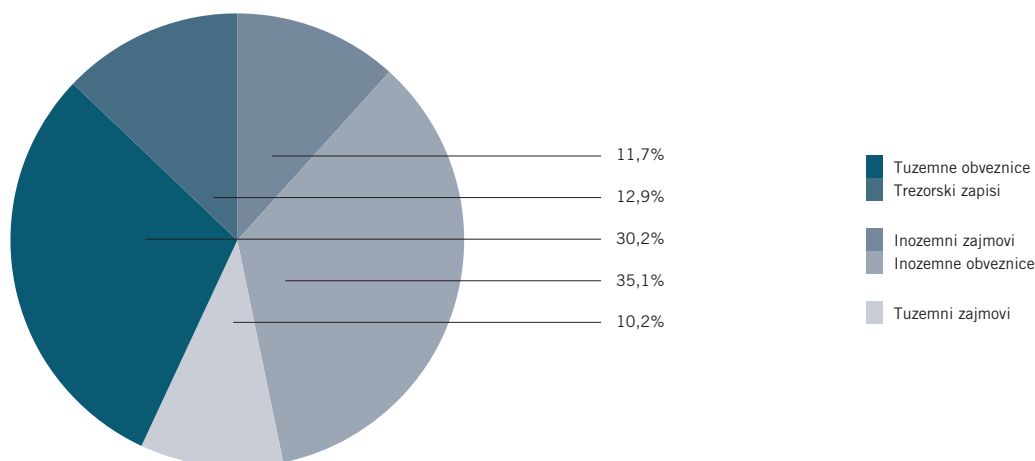
U strukturi izvršenih rashoda za kamate u 2005. godini prevladavaju rashodi za kamate za izdane obveznice. Tako je na ime kamata za obveznice ukupno izdvojeno 2,863 milijarde kuna, odnosno 65,3 posto ukupnog iznosa rashoda za kamate. Od tog iznosa najveći dio odnosi se na kamate za izdane obveznice u inozemstvu. Ostatak rashoda za kamate nad kamatama za izdane obveznice u zemlji i inozemstvu odnosi se na kamate za domaće i inozemne zajmove te za trezorske zapise izdane u tuzemstvu.

Tablica 2.11. Struktura rashoda za kamate u 2004. i 2005. godini

(000 HRK)	2004.	2005.
Rashodi za kamate	3.972.466,3	4.387.009,7
Inozemne	1.976.502,3	2.052.566,9
Zajmovi	474.378,2	512.977,7
Obveznice	1.502.124,1	1.539.589,1
Domaće	1.995.964,0	2.334.442,8
Trezorski zapisi	330.818,3	564.693,7
Zajmovi	495.717,4	446.187,6
Obveznice	1.169.428,3	1.323.561,6

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.13. Struktura rashoda za kamate u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.2.4. Subvencije

Rebalansom državnog proračuna ukupni rashodi za subvencije umanjeni su za 86,5 milijuna kuna u usporedbi s prvotnim planom za 2005. godinu ponajprije na temelju izvršenja u prvih šest mjeseci 2005. godine, te je novi plan ustanovljen na razini od 5,251 milijardu kuna. Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupni rashodi za subvencije izvršeni su u iznosu od 5,249 milijardi kuna, što je izvršenje koje je 2,1 milijun kuna ispod planiranog iznosa odnosno ostvarenje na razini plana. Istodobno, iznos ostvarenja u 2005. godini čini međugodišnje povećanje od 5,6 posto.

Tablica 2.12. Rashodi za subvencije 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.	Indeks 2004./ 2003.	Indeks 2005./ 2004.
25	Subvencije	4.292.712,4	4.968.068,5	5.248.743,7	115,7	105,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.942.931,7	2.783.462,4	2.784.825,0	143,3	100,0
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.349.780,7	2.184.606,1	2.463.918,7	93,0	112,8

Izvor: Ministarstvo financija

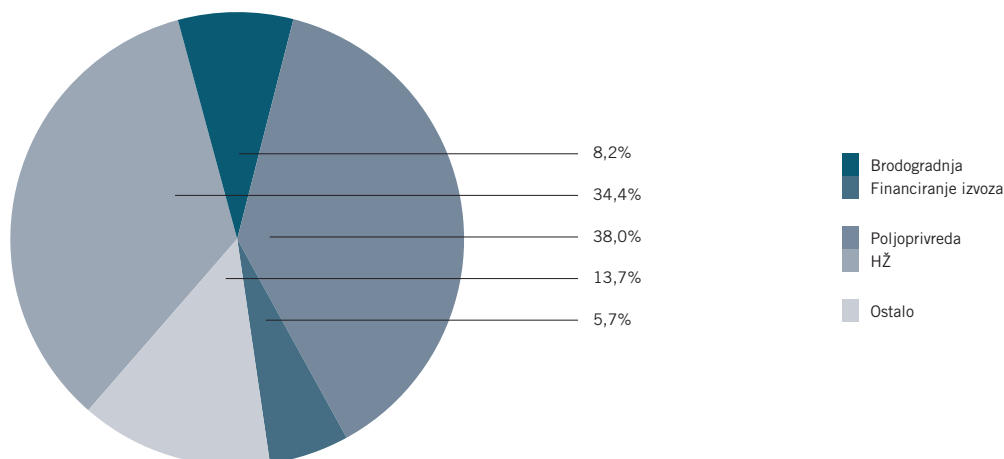
U strukturi rashoda za subvencije u 2005. godini zamjetno je da su rashodi za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru ostvareni iznad rashoda za subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora. Naime, udio rashoda za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru u ukupnim rashodima za subvencije iznosio je 53 posto. Najveći dio rashoda za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru odnosi se na Hrvatske željeznice, dok se najveći dio subvencija trgovačkim društvima izvan javnog sektora odnosi na subvencije u poljoprivredi. Tako su subvencije Hrvatskim željeznicama u 2005. godini ostvarene na razini 34,4 posto, dok su subvencije poljoprivredi ostvarene na razini 38 posto ukupnih rashoda za subvencije. Također, zamjetno je da su se provođenjem racionalizacije poslovanja Hrvatskih željeznica u 2005. godini, potrebe za subvencijama HŽ-u iz državnog proračuna znatno smanjile.

Tablica 2.13. Struktura rashoda za subvencije u 2004. i 2005. godini

(000 HRK)	2004.	2005.
Rashodi za subvencije	4.968.068,5	5.248.743,7
Hrvatske željeznice	1.863.371,0	1.806.541,3
Brodogradnja	506.681,1	431.311,1
Poljoprivreda	1.846.820,2	1.993.903,4
Financiranje izvoza	155.751,6	300.000,0
Ostalo	595.444,6	716.987,9

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.14. Struktura rashoda za subvencije u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.2.5. Pomoći

Rebalansom plana državnog proračuna za 2005. godinu, ukupne su pomoći utvrđene u iznosu od 3,669 milijardi kuna čime su u usporedbi s originalnim planom umanjene za 149,7 milijuna kuna.

Ukupne pomoći sastoje se od pomoći inozemnim vladama, pomoći međunarodnim organizacijama te pomoći unutar opće države. Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupne su pomoći izvršene u iznosu od 3,797 milijardi kuna, što je ostvarenje koje je 128 milijuna kuna iznad plana za promatranu godinu, odnosno izvršenje predstavlja porast od 3,5 posto iznad plana za promatranu godinu, dok je njihov ostvareni međugodišnji porast iznosio 11 posto. U strukturi pomoći, najveći dio, oko 95 posto, odnosi se na pomoći unutar opće države. Pri konsolidaciji proračuna na razini konsolidirane središnje ili opće države, rashodi za pomoći unutar opće države se konsolidiraju (poništavaju).

Tablica 2.14. Rashodi za pomoći 2003. - 2005. godine

(000 HRK)		2003.	2004.	2005.	Indeks 2004./ 2003.	Indeks 2005./ 2004.
26	Pomoći	3.746.958,2	3.420.326,9	3.796.846,7	91,3	111,0
261	Inozemnim vladama	43.918,0	76.464,4	73.639,3	174,1	96,3
262	Međunarodnim organizacijama	41.239,1	83.433,8	93.831,7	202,3	112,5
263	Unutar opće države	3.661.801,1	3.260.428,7	3.629.375,7	89,0	111,3
2631	Tekuće	3.198.504,5	2.498.597,5	2.623.246,2	78,1	105,0
2632	Kapitalne	463.296,6	761.831,2	1.006.129,5	164,4	132,1

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za pomoći unutar opće države kao najvećeg dijela ukupnih rashoda za pomoći, vidljivo je da glavnina, oko 72,3 posto, tih rashoda otpada na tekuće pomoći unutar opće države, a unutar te kategorije najveći rashodi ostvareni su po osnovi dodatnih sredstava izravnjanja za decentralizirane funkcije, poticanje zapošljavanja, administrativne i upravne poslove i drugo.

2.3.2.6. Socijalne naknade

Rashodi za socijalne naknade najveća su stavka ukupnih rashoda državnog proračuna, a odnose se na socijalne naknade iz osiguranja, naknade za socijalnu pomoć te na socijalne naknade za zaposlenike. Originalnim planom za 2005. godinu, ovi su rashodi planirani u iznosu od 40,938 milijardi kuna te su kao takvi činili povećanje od 3 posto u usporedbi s izvršenjem prethodne godine. Rebalansom državnog proračuna za 2005. godinu ukupne socijalne naknade uvećane su za 500 milijuna kuna, odnosno utvrđene su u iznosu od 41,441 milijardi kuna. Osnovni razlog povećanju rashoda za socijalne naknade u sklopu novog plana za 2005. godinu bila je potreba osiguranja dodatnih sredstava za mirovine i mirovinska primanja, za mirovine hrvatskih branitelja, za dodatni porodiljni dopust, trajna prava hrvatskih branitelja te za naknade za nezaposlene.

Prema konačnim podacima za 2005. godinu, rashodi za socijalne naknade ostvareni su u iznosu od 41,358 milijardi kuna, što je 82,5 milijuna kuna ili 0,2 posto ispod planiranog iznosa za 2005. godinu. U isto vrijeme, ovakvo ostvarenje čini međugodišnji rast od 4,1 posto, što je razumljivo s obzirom na provođenje navedenih programa socijalne skrbi i mirovinskih primanja. Međutim, navedeni međugodišnji porast istodobno je znatno manji od porasta ovih rashoda ostvarenih u 2004. godini kada je iznosio čak 9,7 posto.

Tablica 2.15. Rashodi za socijalne naknade 2003. - 2005. godine

(000 HRK)		2003.	2004.	2005.	Indeks 2004./ 2003.	Indeks 2005./ 2004.
27	Socijalne naknade	36.204.270,1	39.730.886,6	41.358.454,8	109,7	104,1
271	Socijalne naknade iz osiguranja	28.917.771,5	28.189.471,6	29.308.716,4	97,5	104,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	6.731.909,7	11.177.314,8	11.792.075,3	166,0	105,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	554.588,9	364.100,2	257.663,1	65,7	70,8

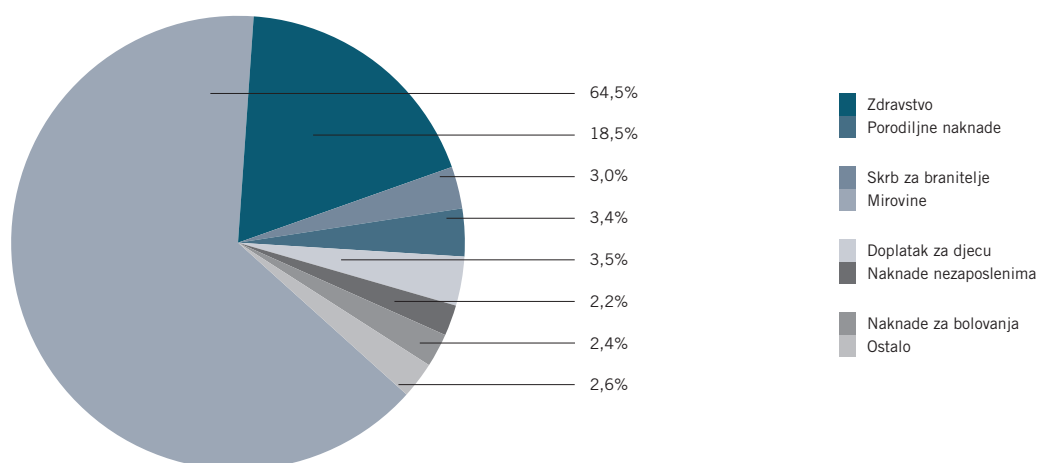
Izvor: Ministarstvo financija

Najveći dio ukupnih rashoda za socijalne naknade tradicionalno se odnosi na socijalne naknade iz osiguranja te su one u ukupnim rashodima za socijalne naknade ostvarile udio od 71 posto u 2005. godini. Ne začuđuje podatak da je upravo ova kategorija rashoda za socijalne naknade ona s najvećim udjelom, s obzirom na to da je upravo u sklopu ove kategorije evidentiran najveći dio rashoda za mirovine i mirovinska primanja te rashoda za zdravstvo. Sljedeća skupina socijalnih naknada po veličini naknade su za socijalnu pomoć čiji je udio u ukupnim socijalnim naknadama za 2005. godinu iznosio 28,5 posto, dok se preostali dio odnosi na socijalne naknade za zaposlenike. Unutar naknada za socijalnu pomoć nalazimo brojne rashode povezane sa socijalnim pravima od kojih treba izdvojiti trajna prava hrvatskih branitelja, doplatka za djecu, dodatni porodiljni dopust i opremu za novorođenčad, pomoć za uzdržavanje i druge. Iznosom najznačajnija stavka naknada za socijalnu pomoć braniteljske su mirovine, dok se znatan dio ove skupine rashoda odnosi i na mirovine ostalih skupina korisnika mirovina kao što su pripadnici bivše JNA, borci NOR-a, bivši politički zatvorenici i drugi. Najmanji dio ukupnih rashoda za socijalne naknade odnosi se na socijalne naknade za zaposlenike.

U strukturi ukupnih socijalnih naknada, svojim iznosom najznačajniji su rashodi za mirovine i mirovinska primanja. Dakle od ukupno ostvarenog iznosa socijalnih naknada čak se 64,5 posto odnosilo na mirovine i mirovinska primanja. Sljedeća značajna skupina rashoda u sklopu ukupnih socijalnih naknada jesu rashodi za zdravstvo, na koje je u 2005. godini ukupno otpadalo 18,5 posto ukupnih socijalnih naknada. Dakle, vidljivo je da na dvije najznačajnije skupine socijalnih rashoda odnosno na mirovine i zdravstvo otpada oko 85 posto ukupnih socijalnih naknada. Na sljedećem je grafikonu dan prikaz strukture socijalnih naknada izvršenih u 2005. godini.

Grafikon 2.15. Struktura rashoda za socijalne naknade u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za mirovine koje su ostvarene u 2005. godini, uočava se da se najveći dio rashoda za mirovine odnosi na starosne, obiteljske i invalidske mirovine u sklopu socijalnih naknada iz osiguranja, čak 72,4 posto. Mirovine branitelja ostvarene su u iznosu od 2,944 milijarde kuna te kao takve čine međugodišnje povećanje od 7,7 posto. Ostatak mirovina odnosi se na ostale skupine korisnika mirovina kao što su pripadnici bivše JNA, pripadnici Hrvatske vojske, bivši članovi HAZU i ostali.

U sklopu rashoda za socijalne naknade nalazi se i dio rashoda zdravstvenog sustava, međutim potrebno je naglasiti da se dio tih rashoda u skladu s metodologijom GFS 2001 klasificira u naknade zaposlenima. Naime, državni proračun osigurava sredstva za zdravstvo preko računa skupine 27 (socijalnih naknada), međutim, u tom iznosu sadržan je i dio rashoda koji po svojoj prirodi nije socijalna naknada nego naknada zaposlenima te se u tom smislu i vrši prekvalifikacija dijela rashoda iz socijalnih naknada u naknade zaposlenima u skladu s GFS 2001. Ako uzmemo kompletan dio rashoda koji se odnosi na zdravstveni sustav, dakle uvrstimo i dio rashoda koji je po GFS 2001 prekvalificiran u naknade zaposlenima, u 2005. godini je iz proračuna za zdravstveni sustav ukupno izdvojeno 13,723 milijarde kuna, što je u usporedbi s prethodnom godinom povećanje od 4,8 posto. Razlog relativno umjerenom međugodišnjem porastu ovih rashoda dijelom je i u činjenici da je tijekom 2004. godine državni proračun podmirio znatan iznos dospjelih dugovanja zdravstvenih ustanova prema dobavljačima, i to u iznosu od 533 milijuna kuna.

Porodiljne naknade u 2005. su godini ostvarene u iznosu od 1,404 milijardi kuna, što je gotovo 33-postotno povećanje u usporedbi s 2004. godinom. Istodobno, rashodi za skrb o hrvatskim braniteljima znatno su porasli u usporedbi s prethodnom godinom, u duhu osiguravanja trajnih prava branitelja, te su ostvareni u iznosu od 1,236 milijardi kuna, a međugodišnji je porast 9 posto. Ukupni rashodi za naknade nezaposlenima u 2005. godini ostvareni u iznosu od 889 milijuna kuna. Od ostalih značajnijih stavki u strukturi socijalnih naknada potrebno je još izdvojiti rashode za dječji doplatok, koji su u 2005. godini ostvareni u iznosu od 1,435 milijardi kuna, te naknade za bolovanja koje su izvršene u iznosu od gotovo milijardu kuna.

2.3.2.7. Ostali rashodi

Ostali se rashodi u skladu s GFS 2001 metodologijom dijele na ostale tekuće i ostale kapitalne rashode. Rebalansom za 2005. godinu, ostali rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 5,034 milijardi kuna, što je u usporedbi s originalnim planom za 2005. godinu smanjenje od 10,6 milijuna kuna. Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupni ostali rashodi državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 4,932 milijardi kuna, što je u usporedbi s ostvarenjem iz prethodne godine povećanje od 11,8 posto. U isto vrijeme takvo je ostvarenje 98 posto planiranog iznosa na razini godine. Od ukupnog iznosa ostalih rashoda, 99,9 posto otpada na kategoriju raznih ostalih rashoda, dok su ostatak rashodi za imovinu osim kamata. Dakle, razni ostali rashodi, koji čine glavninu ukupnih ostalih rashoda, ostvareni su u iznosu od 4,927 milijardi kuna, a sastoje se od 2,155 milijarde tekućih i 2,772 milijarde kapitalnih ostalih rashoda.

Tablica 2.16. Ostali rashodi 2003. - 2005. godine

(000 HRK)		2003.	2004.	2005.	Indeks 2004./ 2003.	Indeks 2005./ 2004.
28	Ostali rashodi	3.847.791,1	4.412.358,9	4.931.906,7	114,7	111,8
281	Rashodi za imovinu osim kamata	6.766,9	3.954,6	4.919,8	58,4	124,4
282	Razni ostali rashodi	3.841.024,2	4.408.404,3	4.926.986,9	114,8	111,8
2821	Tekući	2.325.646,4	1.842.516,4	2.154.806,2	79,2	116,9
2822	Kapitalni	1.515.377,8	2.565.887,9	2.772.180,7	169,3	108,0

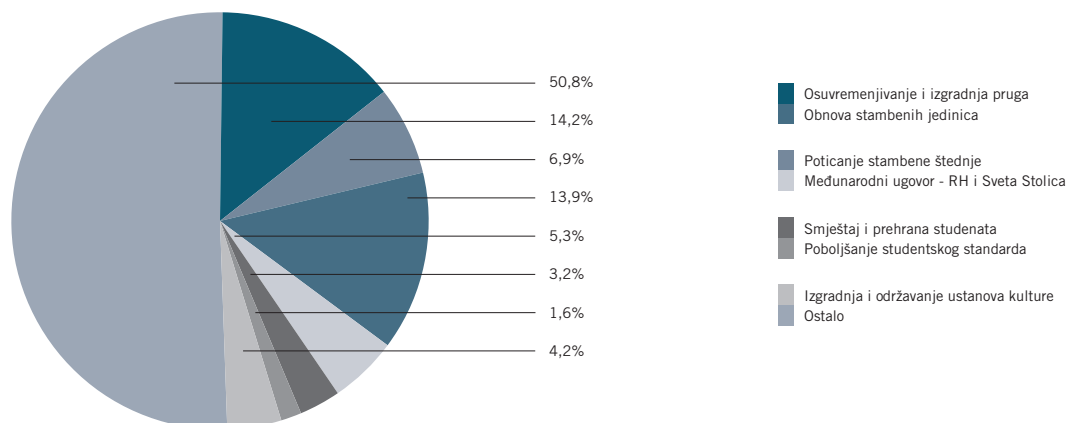
Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu ostalih rashoda državnog proračuna u 2005. godini, zamjećuje se da se najveći dio ukupnih ostalih rashoda odnosi na ostale kapitalne rashode, čak 56,2 posto. Istodobno, ostali kapitalni rashodi, koji su ostvareni u iznosu od 2,772 milijardi kuna, zabilježili su međugodišnje povećanje od značajnih 8 posto. U strukturi ostalih kapitalnih rashoda svojim se izvršenim iznosima ističu rashodi za osuvremenjivanje i izgradnju pruga i čvorišta za međunarodni promet, rashodi za poticanje stambene štednje, rashodi za obnovu ratom oštećenih stambenih jedinica te rashodi za zaštitu spomenika kulture i izgradnja, održavanje i obnova ustanova kulture. Na stavke koju su izdvojene kao najznačajnije za skupinu ostalih kapitalnih rashoda ukupno otpada gotovo 70 posto ukupnih ostalih kapitalnih rashoda.

Promatrajući ostale tekuće rashode, zamjetno je da su ostvareni u iznosu od 2,155 milijardi kuna te čine 43,7 posto ukupnih ostalih rashoda, a ostvarili su međugodišnji porast od 16,9 posto. U njihovoj strukturi valja izdvojiti tekuće donacije po osnovi međunarodnog sporazuma Svete Stolice i Republike Hrvatske, zatim donacije za smještaj i prehranu studenata te poboljšanje studentskog standarda, donacije za šport, za književno izdavaštvo i knjižnice te druge.

Dakle, izdvajajući najznačajnije stavke ostalih rashoda dobiva se uvid u osnovnu razdiobu ostalih rashoda u 2005. godini, što prikazuje i sljedeći grafikon.

Grafikon 2.16. Struktura ostalih rashoda u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.3. Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji

Prikaz rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji omogućava detaljan prikaz rashodovnih kategorija s obzirom na glavne funkcije koje se zadovoljavaju njihovim izvršenjem. Također, uvid u funkcijsku klasifikaciju rashoda omogućava kvalitetnu međunarodnu usporedbu te analizu javnih rashoda. U skladu s metodologijom GFS 2001, prema kojoj je dan prikaz funkcijske klasifikacije rashoda u ovom poglavlju, rashodi državnog proračuna obuhvaćaju ukupne rashode poslovanja uvećane za rashode za nabavu nefinancijske imovine. Promatrajući rashode državnog proračuna po toj klasifikaciji u razdoblju od uspostave neovisnosti do današnjih dana, mogu se uočiti znatne promjene u njihovoj strukturi. Naime, uspostavom neovisnosti povećali su se rashodi pojedinih kategorija, ponajprije rashodi za opće javne usluge, proizlazeći iz potrebe osiguranja uspostave tijela nove države. Nadalje, pod utjecajem ratnih zbivanja, znatno su se povećali rashodi namijenjeni obrani, uz istodobno značajno smanjenje rashoda povezanih sa socijalnom zaštitom, sve izraženo udjelom u bruto domaćem proizvodu. Prvenstveni razlog smanjivanju udjela rashoda povezanih sa socijalnom zaštitom bilo je realno smanjivanje pojedinih socijalnih prava s jedne strane te plaća korisnika državnog proračuna s druge strane kao faktora fiskalne konsolidacije u uvjetima povećanih rashoda povezanih s ratnim zbivanjima. Razdoblje neposredno nakon rata znatno je izmijenilo strukturu rashoda prema kategorijama funkcijske klasifikacije, i to u prvom redu smanjivanjem udjela rashoda za obranu te postupnim povećanjem rashoda za socijalnu zaštitu i rashoda povezanih s provođenjem programa obnove. Do današnjih dana, rashodne kategorije prema funkcijskoj klasifikaciji pod utjecajem su opisanih zbivanja, međutim zamjetno je kretanje rashodnih skupina prema onim razinama udjela u bruto domaćem proizvodu koji se može primijetiti u zemljama okruženja, a koje nisu bile opterećene ratnim zbivanjima. Ukupni rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji u 2005. godini dosegli su razinu od 89,686 milijardi kuna te su na godišnjoj razini zabilježili porast od 5,8 posto.

Tablica 2.17. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju 2003. - 2005. godine, struktura i udio u BDP-u

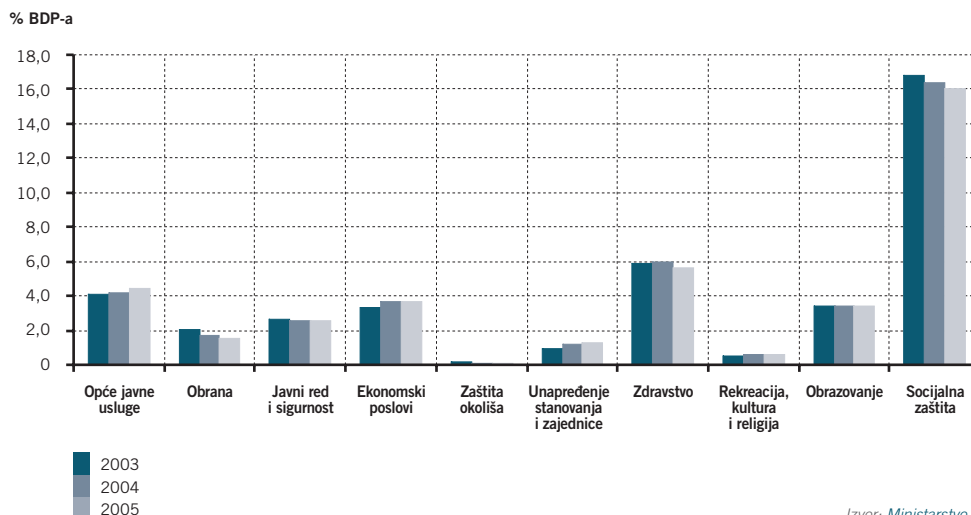
	(000 HRK)	Struktura			Udio u BDP-u		
		2003.	2004.	2005.	2003.	2004.	2005.
7	Ukupni rashodi	100,0	100,0	100,0	39,9	39,8	39,2
701	Opće javne usluge	10,4	10,6	11,4	4,1	4,2	4,5
702	Obrana	5,2	4,4	4,0	2,1	1,7	1,6
703	Javni red i sigurnost	6,5	6,5	6,5	2,6	2,6	2,5
704	Ekonomski poslovi	8,4	9,3	9,4	3,3	3,7	3,7
705	Zaštita okoliša	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
706	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	2,3	3,0	3,2	0,9	1,2	1,2
707	Zdravstvo	14,7	15,0	14,4	5,9	6,0	5,6
708	Rekreacija, kultura i religija	1,4	1,5	1,5	0,5	0,6	0,6
709	Obrazovanje	8,6	8,5	8,5	3,4	3,4	3,4
710	Socijalna zaštita	42,2	41,1	40,9	16,8	16,4	16,0

Izvor: Ministarstvo financija

2. DRŽAVNI PRORAČUN U 2005. GODINI

Grafikon 2.17. Kretanje rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji 2003. - 2005. godine

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući ostvarenje rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju od 2003. do 2005. godine, uočava se da rashodi za opće javne usluge kontinuirano rastu iz godine u godinu, kao udio u BDP-u.

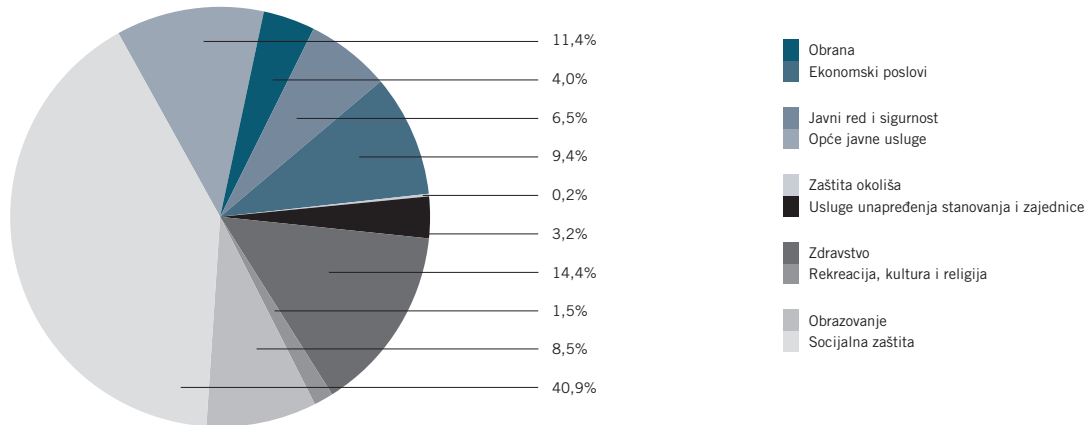
U isto vrijeme udio rashoda za opće javne usluge raste i kao udio u ukupno ostvarenim rashodima državnog proračuna. Ova skupina rashoda u najvećoj mjeri proizlazi iz transakcija povezanih s javnim dugom te transakcija povezanih s izvršnim i zakonodavnim poslovima. Udio općih javnih usluga se s 4,1 posto BDP-a u 2003. godini povećao na 4,5 posto u 2005. U istom razdoblju, zamjetno je relativno značajno smanjenje udjela rashoda za obranu u ukupnim rashodima te smanjenje udjela ovih rashoda u BDP-u, što je u skladu s provođenjem mjere racionaliziranja organizacije te u skladu s modernizacijom oružanih snaga. Udio rashoda za obranu smanjio se s 2,1 posto BDP-a u 2003. godini na samo 1,6 posto u 2005. godini. Rashodi za javni red i sigurnost u promatranom su razdoblju ostali na približno istoj razini promatra li ih se kroz udio ovih rashoda u ukupnim rashodima ili kroz udio u BDP-u. Tako su rashodi za javni red i sigurnost zadržani na približno 2,6 posto BDP-a. Najveći dio ovih rashoda odnosi se na policijske snage, vatrogastvo i sudstvo.

Rashodi za ekonomske poslove ostvarili su značajan rast udjela u ukupnim rashodima te kao postotak BDP-a u promatranom razdoblju. Tako su s 3,3 posto BDP-a u 2003. godini porasli na čak 3,7 posto BDP-a u 2005. Najvećim dijelom ovaj rast proizlazi iz rasta općih ekonomskih i trgovačkih poslova vezanih uz rad te iz rasta rashoda za poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i lov te rashoda vezanih uz promet. Najveći dio tih rashoda povezan je s rashodima u poljoprivredi te rashodima u željezničkom prometu. Istodobno, potrebno je naglasiti kako u promatranom razdoblju rastu rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju, što se općenito može okarakterizirati kao povoljni trend. Rashodi za zdravstvo zadržani su na prosječno jednakom udjelu u BDP-u u promatranim godinama, izuzmu li se iz ovih rashoda rashodi za sanaciju zdravstvenog sustava u 2004. godini. Rashodi za obrazovanje bilježe konstantne međugodišnje poraste u promatranom razdoblju, što je osiguralo njihovo prosječno zadržavanje na jednakoj razini udjela u BDP-u u promatranim godinama, a u skladu s ciljem stvaranja djelotvornoga obrazovnog sustava kroz koji bi trebalo proći znatno više osoba negoli je to bio slučaj u dosadašnjim godinama, a ponajprije u terciarnom obrazovanju.

Najveći dio ukupnih rashoda državnog proračuna odnosi se na socijalnu zaštitu, na koju se u 2005. godini odnosilo 40,9 posto ukupnih rashoda. Iako se u promatranim godinama primjećuje smanjivanje udjela ovih rashoda u ukupnim rashodima te smanjivanje izraženo kao postotak BDP-a, socijalna zaštita ostvarila je značajne međugodišnje poraste. Tako je u 2005. godini socijalna zaštita zabilježila porast od čak 5,5 posto, a glavni poticaj takvom rastu dao je rast rashoda za mirovine kao najznačajnije stavke rashoda za socijalnu zaštitu.

Grafikon 2.18. Struktura rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.4. TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U transakcije u nefinancijskoj imovini ubrajaju se svi izdaci povezani sa stjecanjem odnosno nabavom nefinancijske imovine te svi primici od prodaje nefinancijske imovine. U tom smislu, iznosi neto transakcija na nefinancijskoj imovini su neto rezultat navedenih nabava i prodaja, odnosno ukupna nabava umanjena za ukupnu prodaju nefinancijske imovine.

Prema originalnom planu za 2005. godinu, ukupna neto nefinancijska imovina planirana je u iznosu od 2,242 milijarde kuna, što je činilo rezultat 2,486 milijardi kuna ukupne nabave nefinancijske imovine te 244 milijuna kuna prodaje. Rebalansom državnog proračuna, iznos ukupnog neto stjecanja nefinancijske imovine umanjen je za 337,3 milijuna kuna ili za 15 posto slijedom slabijeg od očekivanog ostvarenja u razdoblju prvih šest mjeseci 2005. godine. Rebalansom državnog proračuna za 2005. godinu ukupan je dakle planirani iznos neto stjecanja nefinancijske imovine utvrđen u iznosu od 1,904 milijarde kuna.

Tablica 2.18. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.	Indeks 2004./2003.	Indeks 2005./2004.
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.812.403,6	1.419.466,9	1.553.668,4	78,3	19,5
311	Dugotrajna imovina	1.795.345,4	1.384.608,6	1.516.968,2	77,1	109,6
311,1	<i>Nabava: dugotrajna imovina</i>	2.019.172,2	1.624.050,5	1.781.346,8	80,4	109,7
311,2	<i>Prodaja: dugotrajna imovina</i>	223.826,8	239.441,9	264.378,6	107,0	110,4
3111	Zgrade i građevine	1.199.770,2	811.476,8	867.662,5	67,6	106,9
3112	Postrojenja i oprema	516.597,8	518.941,0	557.319,9	100,5	107,4
3113	Ostala dugotrajna imovina	78.977,4	54.190,8	91.985,8	68,6	169,7
313	Pohranjene vrijednosti	5.303,3	7.518,2	7.220,0	141,8	96,0
313,1	<i>Nabava: pohranjene vrijednosti</i>	5.303,3	7.518,2	7.220,0	141,8	96,0
313,2	<i>Prodaja: pohranjene vrijednosti</i>	0,0	0,0	0,0		
314	Neproizvedena imovina	11.754,9	27.340,1	29.480,2	232,6	107,8
314,1	<i>Nabava: neproizvedena imovina</i>	30.513,9	32.299,2	40.251,0	105,9	124,6
314,2	<i>Prodaja: neproizvedena imovina</i>	18.759,0	4.959,1	10.770,8	26,4	217,2
3141	Zemljište	-18.361,1	7.062,3	-10.282,1	-38,5	-145,6
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	30.116,0	20.277,8	39.762,3	67,3	196,1

Izvor: Ministarstvo financija

Prema konačnim podacima za 2005. godinu, ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine ostvareno je u iznosu od 1,554 milijardi kuna, što je čak 350,7 milijuna kuna ili 18,4 posto ispod plana za 2005. godinu. Istodobno, ovakvo ostvarenje međugodišnji je porast od 9,5 posto. Ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine u 2005. godini jest rezultat nabave nefinancijske imovine u iznosu od 1,829 milijarde i prodaje u iznosu 275,2 milijuna kuna. Promatrajući strukturu neto stjecanja nefinancijske imovine, vidljivo je da je najveće smanjenje u usporedbi s planiranim iznosom zabilježeno na neto stjecanju dugotrajne imovine, i to za čak 348 milijuna kuna, dok je neto stjecanje neproizvedene imovine ostvareno 2,7 milijuna kuna ispod plana za 2005.

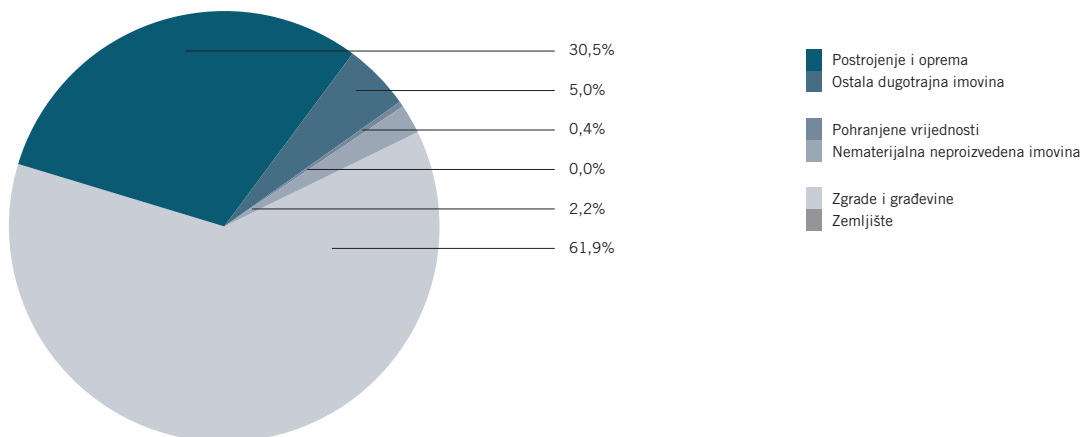
Unutar neto stjecanja dugotrajne nefinancijske imovine, koje je u 2005. godini izvršeno u iznosu od 1,517 milijardi kuna, najznačajnija stavka po svom iznosu jest neto stjecanje zgrada i građevina, koja prema konačnim podacima za 2005. godinu čini 57,2 posto neto stjecanja dugotrajne imovine, odnosno izvršena je u iznosu od 867,6 milijuna kuna, a sastoji se od 1,131 milijardi kuna nabave i prodaje u iznosu od 263,6 milijuna kuna. Slijedi neto stjecanje postrojenja i opreme u iznosu od 557,3 milijuna kuna te neto stjecanje ostale dugotrajne imovine u iznosu od 92 milijuna kuna.

Ukupno neto stjecanje pohranjenih vrijednosti u 2005. je godini zabilježeno u iznosu od 7,2 milijuna kuna i u potpunosti se odnosi na izdatke za nabavu pohranjenih vrijednosti, dok prodaje nije bilo.

Ukupno neto stjecanje neproizvedene imovine iznosilo je 29,5 milijuna kuna u 2005. godini, a rezultat je nabave u iznosu od 40,2 milijuna kuna i prodaje u iznosu od 10,7 milijuna kuna. Nabava neproizvedene imovine najvećim se dijelom odnosila na nabavu licencija i ostalih prava, dok se prodaja u potpunosti odnosila na prodaju zemljišta.

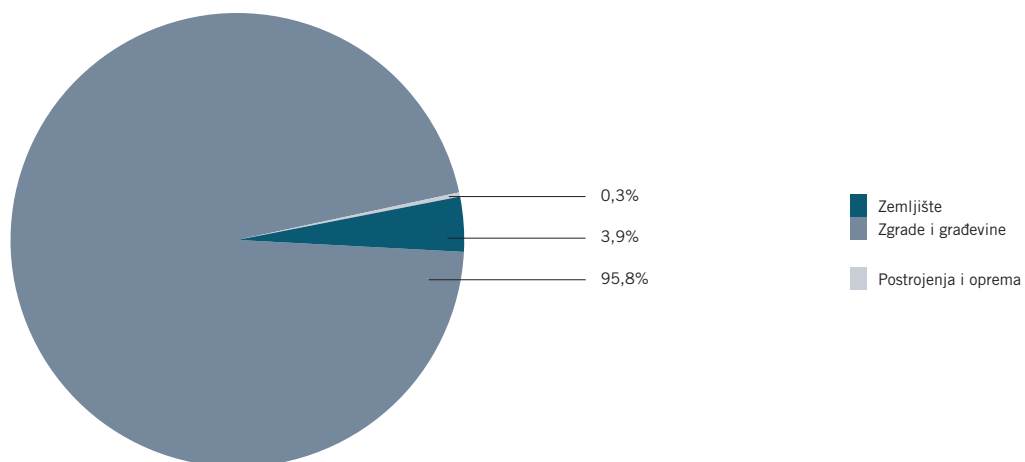

Grafikon 2.19. Struktura nabave nefinancijske imovine u 2005. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.20. Struktura prodaje nefinancijske imovine u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.5. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBEZAMA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U sklopu poglavlja 2.5. dajemo pregled ostvarenja transakcija u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna za 2005. godinu te još jednom naglašavamo da se Neto pozajmljivanje/zaduživanje može alternativno iskazati kao razlika između neto stjecanja financijske imovine i neto stjecanja obveza u određenom vremenskom razdoblju. Drugim riječima, ukupno financiranje iznosa Neto pozajmljivanja - zaduživanja proizlazi iz transakcija u financijskoj imovini i obvezama, odnosno ono je jednako razlici neto stjecanja obveza i neto stjecanja financijske imovine u određenom vremenskom razdoblju. Promatrajući 2005. godinu, ukupno neto stjecanje obveza iznosilo je 5,511 milijardi kuna, dok je ukupno neto stjecanje financijske imovine iznosilo 1,753 milijardi kuna. Iz tih podataka proizlazi da je ukupno financiranje Neto pozajmljivanja - zaduživanja iznosilo 3,758 milijardi kuna. U daljnjem tekstu dajemo detaljniji opis transakcija u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna za 2005. godinu.

Ukupno neto stjecanje financijske imovine državnog proračuna u 2005. godini iznosilo je 1,753 milijarde kuna, a rezultat je 1,758 milijardi kuna domaćeg neto stjecanja financijske imovine i -4,8 milijuna kuna inozemnog neto stjecanja. Neto financijska imovina sastoji se od izdataka i primitaka po osnovi financijske imovine te od promjene u stanju novca i depozita. Utoliko je neto domaće stjecanje financijske imovine u 2005. godini, svojim iznosom od 1,758 milijardi kuna, rezultat promjene u stanju novca i depozita od 688,2 milijuna kuna, neto stjecanja zajmova u iznosu od 847,6 milijuna kuna te neto stjecanja dionica i ostalih udjela u iznosu od 222 milijuna kuna. Pozitivan iznos stavke novca i depozita čini povećanje iznosa sredstava na računu države u promatranom razdoblju. Neto stjecanje domaćih zajmova, u prije navedenom iznosu, rezultat je izdataka za zajmove u iznosu od 1,026 milijardi kuna i primitaka po osnovi zajmova u iznosu od 178,8 milijuna kuna. Izdaci za zajmove u najvećem se dijelu odnose na dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru, zatim slijede zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima te zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima. Primici po osnovi domaćih zajmova u 2005. godini mahom se odnose na povrate zajmova od tuzemnih trgovačkih društava, malih i srednjih poduzetnika. Neto stjecanje domaćih dionica i ostalih udjela u iznosu 222 milijuna kuna, rezultat je izdataka za dionice i ostale udjele u iznosu od 235 milijuna kuna i primitaka po njihovoj osnovi u iznosu od 13,2 milijuna kuna. Izdaci za domaće dionice i ostale udjele u 2005. godini najvećim su se dijelom odnosili na dionice i udjele u glavnici banaka i ostalih financijskih institucija.

Primici po osnovi domaćih dionica i ostalih udjela ostvareni u navedenom iznosu u 2005. godini odnose se na prodaju dionica i udjela države u trgovačkim društvima u javnom sektoru, dakle riječ je o privatizaciji. Inozemno neto stjecanje financijske imovine u 2005. je godini iznosilo -4,8 milijuna kuna, a rezultat je izdataka za dionice i udjele u glavnici inozemnih banaka i ostalih financijskih institucija, odnosno osnivačkih udjela u međunarodnim financijskim institucijama u iznosu 2,7 milijuna kuna te primitaka u iznosu 7,5 milijuna kuna.

U sljedećoj tablici dajemo prikaz transakcija u financijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2003. do 2005. godine.

Tablica 2.19. Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-1.320.128,6	221.977,3	1.752.824,5
321	Tuzemna	-1.330.054,7	212.191,5	1.757.681,4
3212	Novac i depoziti	1.146.530,3	-1.114.263,8	688.185,0
3213	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	0,0
3214	Zajmovi	393.362,8	1.002.955,3	847.590,4
3214,1	Izdaci	1.576.177,4	1.328.793,9	1.026.366,5
3214,2	Primici	1.182.814,6	325.838,6	178.776,1
3215	Dionice i ostali udjeli	-2.869.947,8	323.500,0	221.906,0
3215,1	Izdaci	485.020,0	448.500,0	235.065,1
3215,2	Primici	3.354.967,8	125.000,0	13.159,1
322	Inozemna	9.926,1	9.785,8	-4.856,9
3225	Dionice i ostali udjeli	9.926,1	9.785,8	-4.856,9
3225,1	Izdaci	9.926,1	9.785,8	2.699,3
3225,2	Primici	0,0	0,0	7.556,2

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupne neto obveze državnog proračuna u 2005. su godini iznosile 5,511 milijardi kuna, a rezultat su neto domaćih obveza u iznosu od 10,592 milijarde kuna i neto inozemnih obveza u iznosu od -5,081 milijardu kuna. Ukupne neto domaće obveze rezultat su zaduživanja i otplata na domaćem financijskom tržištu, tako da je ukupno neto domaće zaduživanje iznosilo 14,981 milijardu kuna te se sastojalo od 12,481 milijardu kuna zaduživanja putem vrijednosnih papira osim dionica te 2,5 milijarde zaduživanja putem zajmova. Zaduzivanje vrijednosnim papirima osim dionica na domaćem tržištu ostvareno je zaduzivanjem obveznicama i trezorskim zapisima. Od toga je 3,420 milijardi kuna ostvareno zaduzivanjem domaćim trezorskim zapisima, dok je 9,060 milijardi kuna ostvareno zaduzivanjem tuzemnim obveznicama. Ukupne domaće otplate iznosile su u 2005. godini 4,389 milijardi kuna, a sastojale su se od 2,845 milijardi kuna otplata po osnovi vrijednosnih papira osim dionica te 1,545 milijardi kuna po osnovi zajmova. Ukupne neto inozemne obveze iznosile su -5,081 milijardu kuna u 2005. godini, a sastojale su se od ukupnog inozemnog zaduzivanja u iznosu od 783,5 milijuna kuna te ukupnih inozemnih otplata u iznosu od 5,864 milijarde kuna. Ukupno inozemno zaduzivanje u 2005. godini odnosi se na zaduzivanje putem zajmova. Ukupne inozemne otplate iznosile su 5,864 milijarde kuna, od čega se na otplatu vrijednosnih papira osim dionica odnosi 3,714 milijardi kuna, a ostatak od 2,150 milijardi kuna na otplate zajmova. Dakle, iskazano ukupno, kroz ukupno zaduzivanje i ukupne otplate, ukupne neto obveze u 2005. godini ostvarene su u prije navedenom iznosu od 5,511 milijardi kuna te su rezultat ukupnog (domaćeg i inozemnog) zaduzivanja u iznosu od 15,764 milijarde kuna i ukupnih otplata (domaćih i inozemnih) u iznosu od 10,253 milijardi kuna.

Tablica 2.20. Transakcije u obvezama državnog proračuna 2003. - 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.
33	NETO OBVEZE	2.890.288,7	4.309.040,4	5.510.947,6
33,1	Ukupne otplate	6.520.770,5	13.717.081,5	10.253.489,1
33,2	Ukupno zaduzivanje	9.411.059,2	18.026.121,9	15.764.436,7
331	Tuzemne	-159.690,2	4.038.705,1	10.591.559,7
331,1	Otplate	4.146.435,2	9.009.705,0	4.389.322,6
331,2	Zaduzivanje	3.986.745,0	13.048.410,1	14.980.882,3
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	635.810,6	6.357.475,7	9.636.343,1
3313,1	Otplata	2.305.093,0	5.025.194,2	2.844.600,8
3313,2	Zaduzivanje	2.940.903,6	11.382.669,9	12.480.943,9
3314	Zajmovi	-795.500,8	-2.318.770,6	955.216,6
3314,1	Otplata	1.841.342,2	3.984.510,8	1.544.721,8
3314,2	Zaduzivanje	1.045.841,4	1.665.740,2	2.499.938,4
332	Inozemne	3.049.978,9	270.335,3	-5.080.612,1
332,1	Otplate	2.374.335,3	4.707.376,5	5.864.166,5
332,2	Zaduzivanje	5.424.314,2	4.977.711,8	783.554,4
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	4.051.109,1	1.215.439,1	-3.713.935,0
3323,1	Otplata	0,0	2.526.875,9	3.713.935,0
3323,2	Zaduzivanje	4.051.109,1	3.742.315,0	0,0
3324	Zajmovi	-1.001.130,2	-945.103,8	-1.366.677,1
3324,1	Otplata	2.374.335,3	2.180.500,6	2.150.231,5
3324,2	Zaduzivanje	1.373.205,1	1.235.396,8	783.554,4

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući razdiobu ukupnih neto obveza državnog proračuna s obzirom na neto obveze na domaćem i inozemnom financijskom tržištu, zamjetno je da se dogodio značajan preokret u 2004. i 2005. godini. Naime, za razliku od prethodnih godina, kada se državni proračun više zaduživao na inozemnim financijskim tržištima, u promatrane dvije godine državni se proračun znatno više oslanja na domaće financijsko tržište za potrebe financiranja deficita, što ostvaruje pozitivne učinke na stabiliziranje rasta vanjskog zaduženja s jedne strane te na daljnji razvoj domaćeg financijskog tržišta s druge strane.

2.6. MJERE MANJKA / VIŠKA I FINANCIRANJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

U sljedećoj tablici dajemo prikaz različitih mjera manjka / viška državnog proračuna u skladu s GFS 2001 metodologijom. Nadalje, tablica prikazuje iznos financiranja najznačajnije mjere manjka / viška (Neto pozajmljivanja - zaduživanja) gdje je iznos financiranja uvijek jednak iznosu Neto pozajmljivanja - zaduživanja, ali sa suprotnim predznakom.

Tablica 2.21. Mjere manjka / viška i financiranje državnog proračuna

	(000 HRK)	2003.	2004.	2005.
	TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST			
1	Prihodi	74.677.474	80.463.518	85.653.010
2	Rashodi	77.075.487	83.131.114	87.857.465
24	Izdaci za kamate	3.587.329	3.972.466	4.387.010
	Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	-2.398.014	-2.667.596	-2.204.455
	Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	1.189.315	1.304.870	2.182.555
	TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI			
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	1.812.404	1.419.467	1.553.668
	Neto pozajmljivanje / zaduživanje (1 - 2 - 31)	-4.210.417	-4.087.063	-3.758.123
	Financiranje (33-32)	4.210.417	4.087.063	3.758.123
	TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA			
32	Neto stjecanje financijske imovine	-1.320.129	221.977	1.752.825
33	Neto stjecanje obveza	2.890.289	4.309.040	5.510.948

Izvor: Ministarstvo financija

Neto operativni saldo, koji je metodologijom državnih financija GFS 2001 definiran kao razlika između prihoda i rashoda državnog proračuna, iznosio je u 2005. godini -2,204 milijarde kuna. Kao mjera proračunskog manjka / viška promatra se i Primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz prethodnog izračuna manjka / viška isključuje rashode za kamate i time isključuje utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga. U 2005. godini rashodi za kamate državnog proračuna bili su na razini od 4,387 milijardi kuna, dok je Primarni operativni saldo iznosio 2,182 milijarde kuna. Kategorija Neto pozajmljivanja / zaduživanja definirana je razlikom neto operativnog salda i neto stjecanja nefinancijske imovine. Neto stjecanje nefinancijske imovine u 2005. je godini ostvareno na razini od 1,554 milijarde kuna te je Neto pozajmljivanje/zaduživanje ostvareno u iznosu od -3,758 milijardi kuna. U usporedbi s 2004. godinom, Neto pozajmljivanje/zaduživanje smanjilo se za 328,9 milijuna kuna ili 0,3 postotna boda. Ukupno financiranje iznosa Neto pozajmljivanja - zaduživanja u 2005. je godini iznosilo 3,758 milijardi kuna, što je rezultat razlike neto stjecanja obveza u iznosu od 5,510 milijardi kuna i neto stjecanja financijske imovine u iznosu od 1,753 milijarde kuna.

3.
IZVANPRORAČUNSKI FONDOVI I
AGENCIJE I KONSOLIDIRANA SREDIŠNJA
DRŽAVA U 2005. GODINI

3.1. IZVANPRORAČUNSKI FONDOVI I AGENCIJE

U Hrvatskoj postoji pet izvanproračunskih fondova te četiri agencije koji se svi zajedno promatraju kao jedan proračun izvanproračunskih fondova i agencija. Izvanproračunski fondovi su: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), javno poduzeće Hrvatske vode te Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU). Istodobno agencije čine: Hrvatske autoceste (HAC), Hrvatske ceste (HC), Državna agencija za osiguranje štednih depozita i sanaciju banaka (DAB) te Hrvatski fond za privatizaciju (HFP).

Izvanproračunski fondovi i agencije ostvaruju prihode iz vlastitih izvora, ali jedan dio prihoda primaju i iz državnog proračuna u obliku pomoći unutar opće države. U 2005. godini njihovi ukupni prihodi iznosili su 8,1 milijardu kuna, što je 3,9 posto više nego u 2004. godini. Istodobno, ukupni rashodi zabilježeni su u iznosu od 5,6 milijardi kuna, tj. ostvarili su godišnji rast od 10,5 posto. Valja naznačiti da najznačajnije mjesto u njihovoj strukturi zauzimaju Hrvatske vode (26,5 posto) i HAC (19,4 posto).

Neto stjecanje nefinancijske imovine izvanproračunskih fondova i agencija ostvareno je na prošlogodišnjoj razini od 74 posto, odnosno u iznosu od 5,1 milijardu kuna. Razlog tome jest smanjenje nabave dugotrajne imovine, posebno HAC-a i HC-a, kao posljedica smanjenog intenziteta ulaganja u cestovnu infrastrukturu u usporedbi s prijašnjim godinama.

Smanjenje financijske imovine izvanproračunskih fondova i agencija iznosilo je -133,1 milijun kuna, što se u potpunosti odnosi na smanjenje domaće financijske imovine. Pritom su transakcije u novcu i depozitima iznosile 390 milijuna kuna, neto zajmovi -68,2 milijuna kuna, a neto dionice i ostali udjeli -454,9 milijuna kuna.

Tijekom 2005. godine ukupne obveze izvanproračunskih fondova i agencija povećane su za 2,5 milijardi kuna, zbog povećanja i domaćih i inozemnih obveza u iznosu od 1,5 milijardi kuna, odnosno 1 milijarde kuna. Ukupno zaduživanje na domaćem financijskom tržištu u iznosu od 2,3 milijarde kuna najvećim dijelom rezultiralo je zaduživanjem HAC-a i HC-a. Istodobno je otplaćeno 855,3 milijuna kuna, pri čemu su najveći doprinos dali DAB, HAC i Hrvatske vode. S druge strane, na inozemnome financijskom tržištu izvanproračunski fondovi i agencije zadužili su se za 1,1 milijardu kuna, što je također posljedica zaduživanja HAC-a i HC-a. Ukupne inozemne otplate iznosile su 39,5 milijuna kuna, što se u potpunosti odnosi na Hrvatske vode.

Tablica 3.1. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih fondova i agencija u 2005. godini

(000 HRK)	HZMO	HZZO	HZZ	HRV. VODE	FZOEU	HAC	HC	DAB	HFP	UKUPNO
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBEZAMA										
32 Neto financijska imovina	-3.067	112.122	-35.869	5.284	29.775	-42.758	50.297	-349.252	100.403	-133.065
321 Tuzemna	-3.067	112.122	-35.869	5.284	29.775	-42.758	50.297	-349.252	100.403	-133.065
Zajmovi	-13	0	-39.139	0	20.000	-61.137	-15.925	0	28.048	-68.166
Dionice i ostali udjeli	0	-2.470	-587	0	0	0	-6.018	-290.010	-155.834	-454.919
Novac i depoziti	-3.054	114.592	3.857	5.284	9.775	18.379	72.240	-59.242	228.189	390.020
322 Inozemna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Neto obveze	9	0	0	9.434	0	2.441.653	561.159	-519.566	5.206	2.497.895
331 Tuzemna	9	0	0	-26.179	0	1.698.272	302.376	-519.566	5.206	1.460.118
Zajmovi	0	0	0	-26.179	0	1.698.272	302.376	-103.989	5.206	1.875.686
Vrijednosni papiri osim dionica	9	0	0	0	0	0	0	-263.836	0	-263.827
332 Inozemna	0	0	0	35.613	0	743.381	258.783	0	0	1.037.777
Zajmovi	0	0	0	35.613	0	743.381	258.783	0	0	1.037.777

Izvor: Ministarstvo financija

Neto operativni saldo izvanproračunskih fondova i agencija, kao mjera proračunskog manjka, u 2005. godini iznosio je 2,5 milijardi kuna. Primarni operativni saldo, koji isključuje rashode za kamate i time eliminira utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga, iznosio je 3,1 milijardu kuna. Kategorija neto pozajmljivanja/zaduživanja zabilježena je u iznosu od -2,6 milijardi kuna, financirana prethodno opisanim transakcijama u financijskoj imovini (-133,1 milijun kuna) i obvezama (2,5 milijardi kuna).

Tablica 3.2. Mjere manjka/viška i financiranje izvanproračunskih fondova i agencija u 2005. godini

(000 HRK)	HZMO	HZZO	HZZ	HRV. VODE	FZOEU	HAC	HC	DAB	HFP	UKUPNO
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST										
1 Prihodi	398.337	1.065.103	114.957	1.715.607	214.737	2.547.003	1.474.714	367.438	237.044	8.134.940
2 Rashodi	382.162	914.345	145.931	1.489.465	172.045	1.088.687	1.062.405	182.993	182.119	5.620.152
24 Izdaci za kamate	721	0	0	33.734	0	445.185	16.060	121.940	0	617.640
Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	16.175	150.758	-30.974	226.142	42.692	1.458.316	412.309	184.445	54.925	2.514.788
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	16.896	150.758	-30.974	259.876	42.692	1.903.501	428.369	306.385	54.925	3.132.428
TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI										
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	19.251	38.636	4.895	230.292	12.917	3.942.727	923.171	14.131	-40.272	5.145.748
Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	-3.076	112.122	-35.869	-4.150	29.775	-2.484.411	-510.862	170.314	95.197	-2.630.960
Financiranje (33-32)	3.076	-112.122	35.869	4.150	-29.775	2.484.411	510.862	-170.314	-95.197	2.630.960
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA										
32 Neto stjecanje financijske imovine	-3.067	112.122	-35.869	5.284	29.775	-42.758	50.297	-349.252	100.403	-133.065
33 Neto stjecanje obveza	9	0	0	9.434	0	2.441.653	561.159	-519.566	5.206	2.497.895

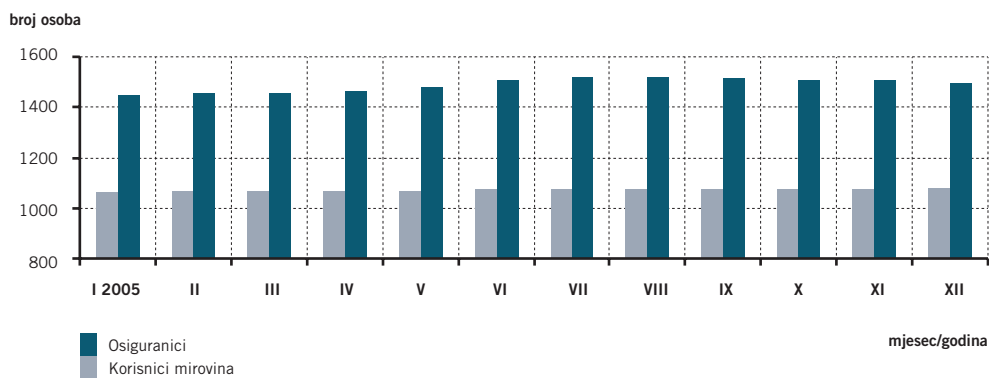
Izvor: Ministarstvo financija

3.1.1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO)

Osnovna djelatnost Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje jest provedba obveznog mirovinskog osiguranja. Zavod obavlja i poslove provedbe doplatka za djecu, prikuplja podatke i vodi evidencije o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava doplatka za djecu, provodi međunarodne sporazume o socijalnom osiguranju i drugo.

Na dan 31. prosinca 2005. godine u HZMO-u je bilo registrirano 1 498 877 osiguranika, 1 078 283 korisnika mirovina te 234 768 korisnika doplatka za djecu, i to za 440 733 djece. Negativan trend kretanja pokazatelja sustavne ovisnosti nastavljen je i u 2005. godini, tako da je potkraj godine jednog umirovljenika financiralo 1,39 aktivnih osiguranika.

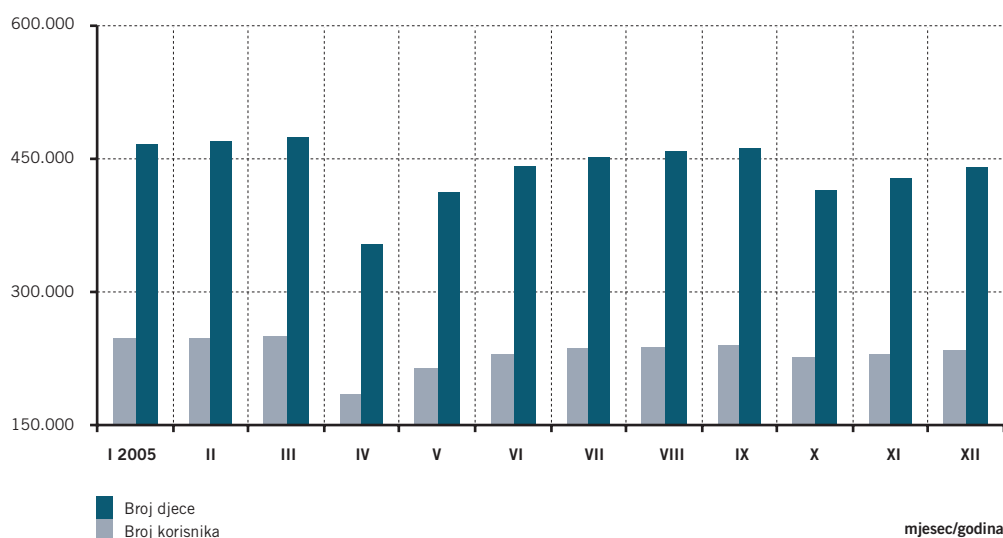
Grafikon 3.1. Kretanje broja aktivnih osiguranika i korisnika mirovina u 2005. godini

Od ukupnog broja korisnika starosnih, invalidskih i obiteljskih mirovina zabilježenih u prosincu 2005. godine, 54,8 posto odnosi se na starosne mirovine, 22,8 posto na invalidske te 22,4 posto na obiteljske mirovine. Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez iznosila je 1 848,1 kunu, što uključuje starosne, invalidske i obiteljske mirovine. Istodobno, prosječna mirovina hrvatske vojske iznosila je 2 867,1 kunu. Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, aktualna vrijednost mirovine utvrđuje se za svako polugodište tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi sa stopom rasta prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u usporedbi s polugodištem koje mu prethodi. U HZMO-u se u skladu sa Zakonom o doplatku za djecu obavljaju i poslovi doplatka za djecu. Tako je u prosincu 2005. godine prosječni doplatak za djecu iznosilo 260 kuna po djetetu, a registrirano je 236 986 korisnika sredstava za doplatku, i to za 445 954 djece.

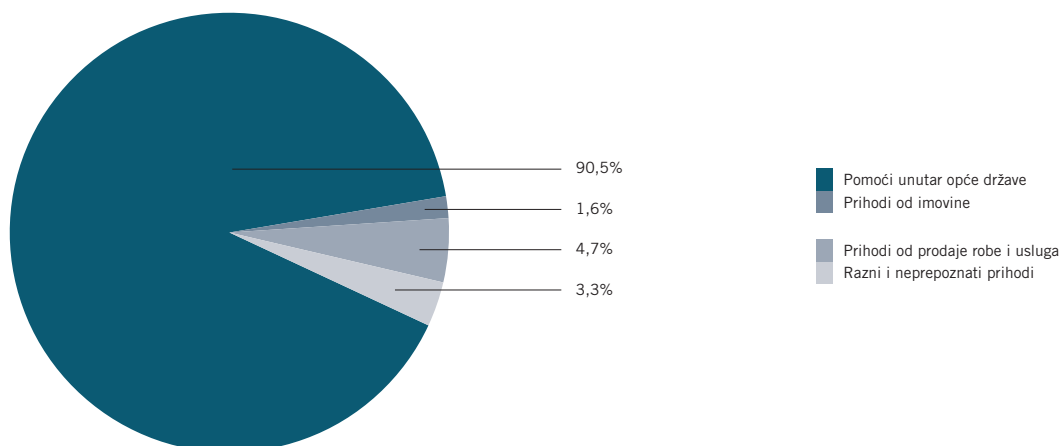
Grafikon 3.2. Kretanje broja korisnika doplatka za djecu u 2005. godini

Prihodi

Ukupni prihodi HZMO-a u 2005. godini ostvareni su na razini od 398,3 milijuna kuna kao posljedica dobivenih pomoći iz državnog proračuna te prikupljenih ostalih prihoda. Naime, pomoći su najznačajnija kategorija koja u ukupnim prihodima sudjeluju s 90,5 posto, dok se preostalih 9,5 posto odnosi na ostale prihode. Drugim riječima, pomoći su prikupljene u iznosu od 360,3 milijuna kuna, a ostali prihodi u iznosu od 38 milijuna kuna. U strukturi ostalih prihoda 49,4 posto pripada prihodima od prodaje robe i usluga, 34,2 posto raznim i neprepoznatim prihodima, a 16,4 posto prihodima od imovine.

Grafikon 3.3. Struktura prihoda HZMO-a u 2005. godini

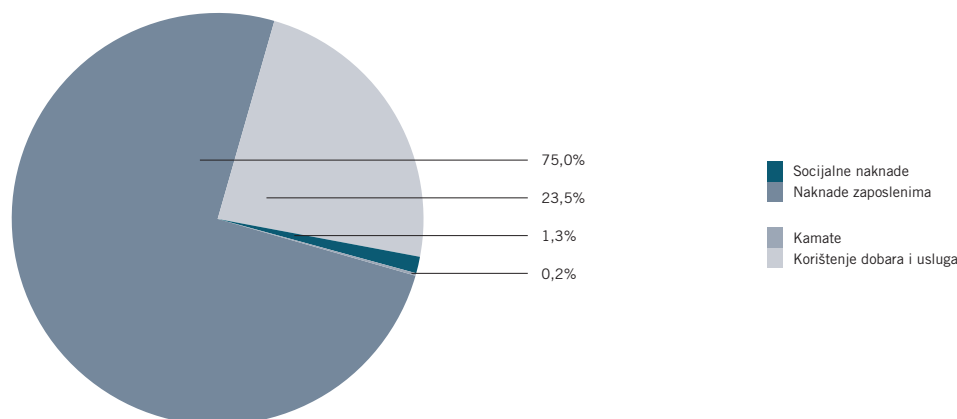

Rashodi

Ukupni rashodi HZMO-a zabilježeni su u iznosu od 382,2 milijuna kuna. Više od polovice tog iznosa naknade su za zaposlene, izvršene u iznosu od 286,5 milijuna kuna. Od toga 248,4 milijuna kuna čine plaće i nadnice, a preostalih 38,1 milijun kuna socijalni doprinosi. Socijalne naknade, koje se isključivo odnose na socijalne naknade iz osiguranja, ostvarene su u iznosu od 5,1 milijun kuna. Rashodi za korištenje dobara i usluga HZMO-a iznosili su 89,9 milijuna kuna, dok su kamate iznosile samo 721 tisuću kuna.

Grafikon 3.4. Struktura rashoda HZMO-a u 2005. godini

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZMO-a u 2005. godini iznosila je 19,3 milijuna kuna, što je posljedica transakcija u dugotrajnoj i neproizvedenoj imovini. Naime, nabava dugotrajne imovine iznosila je 14,7 milijuna kuna, pri čemu se gotovo polovica odnosi na nabavu postrojenja i opreme u iznosu od 7,8 milijuna kuna. Preostali iznos proizlazi iz nabave zgrada i građevina te nabave ostale dugotrajne imovine od 288 tisuća kuna. Prodaja dugotrajne imovine od 3,3 milijuna kuna gotovo u cijelosti proizlazi iz prodaje zgrada i građevina s obzirom na to da je prodaja postrojenja i opreme zabilježila iznos od samo 11 tisuća kuna.

Neto financijska imovina HZMO-a u iznosu od -3,1 milijun kuna isključivo proizlazi iz transakcija na domaćem tržištu. Novac i depoziti zabilježeni su u iznosu od -3,1 milijun kuna, dok su primitci po osnovi zajmova iznosili samo 13 tisuća kuna.

Ukupne obveze HZMO-a u 2005. godini iznosile su 9 tisuća kuna, što je posljedica zaduživanja vrijednosnim papirima osim dionica.

3.1.2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO)

Osnovna djelatnost Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje jest provođenje osnovnog zdravstvenog osiguranja te obavljanje drugih poslova prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju te Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Prosječan broj osiguranih osoba u sklopu HZZO-a pokazuje trend rasta posljednjih godina. Tako je prosječan broj osiguranih osoba u 2005. godini iznosio 4 330 493 osobe, što je u usporedbi s prethodnom godinom povećanje od 0,6 posto.

Tablica 3.3. Prosječan broj osiguranih osoba u okviru HZZO-a

	Prosjek I.-XII. 2003.	struktura	Prosjek I.-XII. 2004.	struktura	Prosjek I.-XII. 2005.	struktura	2005. / 2004.
Aktivni djelatnici	1.389.096	32,3	1.412.445	32,8	1.450.057	33,5	102,7
Aktivni poljoprivrednici	85.632	2,0	77.332	1,8	69.684	1,6	90,1
Umirovljenici	1.000.408	23,3	1.005.342	23,4	1.007.865	23,3	100,3
Nezaposleni	375.258	8,7	388.915	9,0	404.236	9,3	103,9
Ostali	139.989	3,3	140.710	3,3	140.783	3,3	100,1
Članovi obitelji	1.299.407	30,2	1.272.912	29,6	1.253.903	29,0	98,5
Prognanici	7.165	0,2	5.431	0,1	3.965	0,1	73,0
UKUPNO	4.296.955	100,0	4.303.087	100,0	4.330.493	100,0	100,6

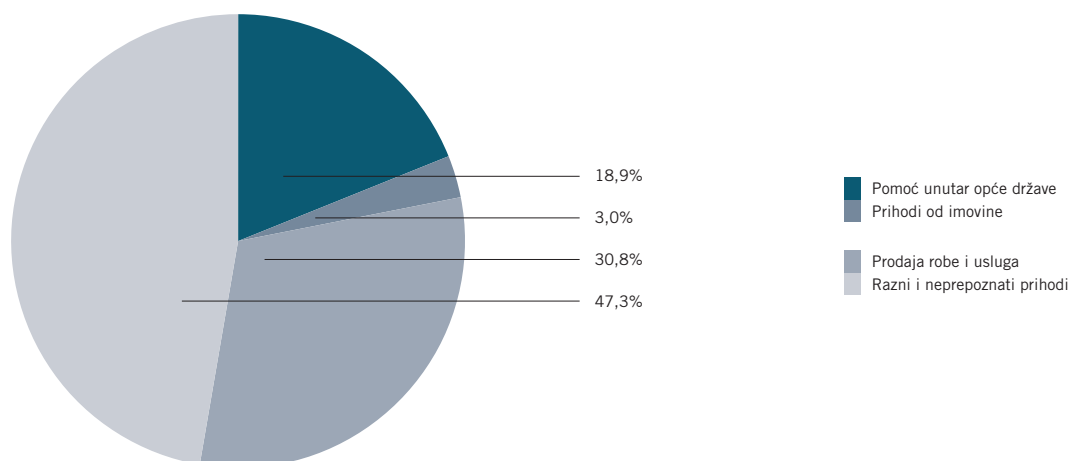
Izvor: HZZO

Prihodi

Ukupni prihodi HZZO-a u 2005. godini prikupljeni su u iznosu od 1,1 milijarde kuna. Više od 81 posto ukupnih prihoda čine ostali prihodi, među kojima su najvažniji razni i neprepoznati prihodi (504,2 milijuna kuna), koji uključuju prihode od dopunskog osiguranja. Slijede prihodi od prodaje roba i usluga (327,6 milijuna kuna), koji su rezultat prihoda od slučajne prodaje na tržištu (263,3 milijuna kuna) te administrativnih taksi (64,3 milijuna kuna). Preostali dio od 18,9 posto ukupnih prihoda čine tekuće pomoći unutar opće države.

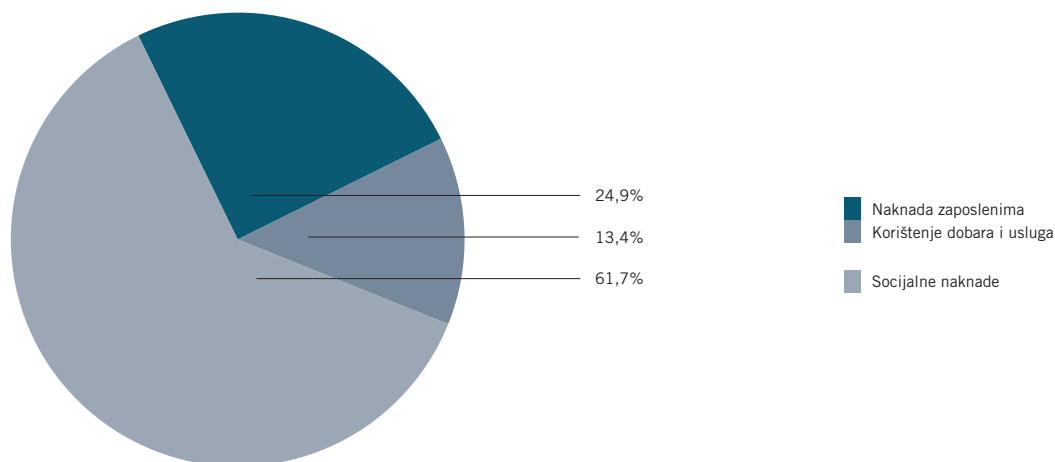
Grafikon 3.5. Struktura prihoda HZZO-a u 2005. godini

Rashodi

HZZO je u 2005. godini zabilježio 914,3 milijuna kuna ukupnih rashoda. Najveći udio (61,7 posto) u njihovoj strukturi bilježe socijalne naknade, izvršene u iznosu od 564,5 milijuna kuna. Za naknade za zaposlene HZZO je izdvojio 227,7 milijuna kuna, pri čemu se 197,5 milijuna kuna odnosi na plaće i nadnice, a 30,2 milijuna kuna na socijalne doprinose. Rashodi za korištenje dobara i usluga ostvareni su u iznosu od 122,1 milijun kuna.

Grafikon 3.6. Struktura rashoda HZZO-a u 2005. godini

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZZO-a u 2005. godini iznosila je 38,6 milijuna kuna, što proizlazi iz nabave nefinancijske imovine u iznosu od 38,9 milijuna kuna te prodaje od 335 tisuća kuna. Transakcije u nefinancijskoj imovini većinom su posljedica transakcija u dugotrajnoj imovini, koja bilježi neto iznos od 38,7 milijuna kuna. Neproizvedena imovina zabilježila je neto iznos od -78 tisuća kuna, isključivo kao posljedica nabave nematerijalne neproizvedene imovine u iznosu od 23 tisuće kuna te njezine prodaje u iznosu od 101 tisuće kuna.

Financijska imovina HZZO-a u 2005. godini zabilježena je u iznosu od 112,1 milijun kuna, koji se odnose na novac i depozite (114,6 milijuna kuna) te primitke od dionica i ostalih udjela (2,5 milijuna kuna). HZZO u 2005. godini nije ostvario transakcije u obvezama.

3.1.3. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)

Hrvatski zavod za zapošljavanje ustrojen je Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kao javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske sa zadaćom rješavanja pitanja iz sfere zapošljavanja i nezaposlenosti.

Godišnji prosjek registrirane nezaposlenosti u 2005. godini iznosio je 308 738 osoba, što je u usporedbi s 2004. godinom, kada je taj broj iznosio 309 875 osoba, smanjenje od oko 4 posto.

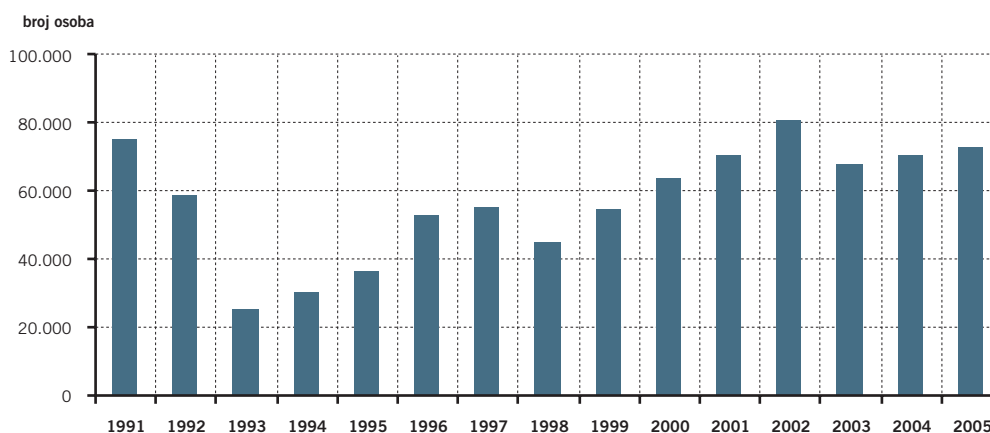
Tablica 3.4. Stopa zapošljavanja prema razini stručne spreme

Razina stručne spreme	Nezaposleni		Novoprijavljeni		Zaposleni		Stopa zapošljavanja	
	2004.	2005.	2004.	2005.	2004.	2005.	2004.	2005.
NKV	20.989	19.679	6.531	5.994	2.517	2.167	9,1	8,4
PKV, NSS	71.001	71.240	40.042	42.032	20.864	21.366	18,8	18,9
KV, VKV	124.213	120.930	108.687	94.536	60.616	60.181	26,0	27,9
SSS	73.172	75.867	66.852	65.871	37.846	40.140	27,0	28,3
VŠS	8.474	9.001	8.860	9.208	6.204	6.703	35,8	36,8
VSS	12.026	12.021	14.437	14.423	10.533	10.333	39,8	39,1
UKUPNO	309.875	308.738	245.409	232.064	138.580	140.890		

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Prema podacima HZZ-a, naknadu za nezaposlenost u prosincu 2005. godine prima ukupno 72 801 osoba, odnosno 23,6 posto od ukupnog broja nezaposlenih.

Grafikon 3.7. Prosječan broj korisnika novčane naknade za nezaposlenost

Prihodi

HZZ je u 2005. godini ostvario 115 milijuna kuna ukupnih prihoda. Jedini izvori prihoda za HZZ su pomoći i ostali prihodi. Pomoći unutar opće države ostvarene su u iznosu od 96,1 milijun kuna, što je 83,6 posto ukupnih prihoda. Ostali prihodi zabilježili iznos od 18,9 milijuna kuna.

Rashodi

Ukupni rashodi HZZ-a izvršeni su u iznosu od 145,9 milijuna kuna u 2005. godini. Najveća komponenta rashoda su naknade za zaposlene koje s iznosom od 107,4 milijuna kuna čine 73,6 posto ukupnih rashoda. Za korištenje dobara i usluga HZZ je izdvojio 37,9 milijuna kuna, odnosno 26 posto ukupnih rashoda. Preostali dio rashoda u iznosu od 670 tisuća kuna naknade su za socijalnu pomoć.

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZZ-a u iznosu od 4,9 milijuna kuna rezultat je ponajprije transakcija u dugotrajnoj imovini. Nabava dugotrajne imovine iznosila je 5 milijuna kuna, a prodaja 67 tisuća kuna.

Neto financijska imovina smanjena je za 35,9 milijuna kuna isključivo na domaćem tržištu, što proizlazi iz primitaka na osnovi zajmova od 39,1 milijuna kuna, novca i depozita u iznosu od 3,9 milijuna kuna i primitaka od dionica i ostalih udjela u iznosu od 587 tisuća kuna.

HZZ u 2005. godini nije ostvario transakcije u obvezama.

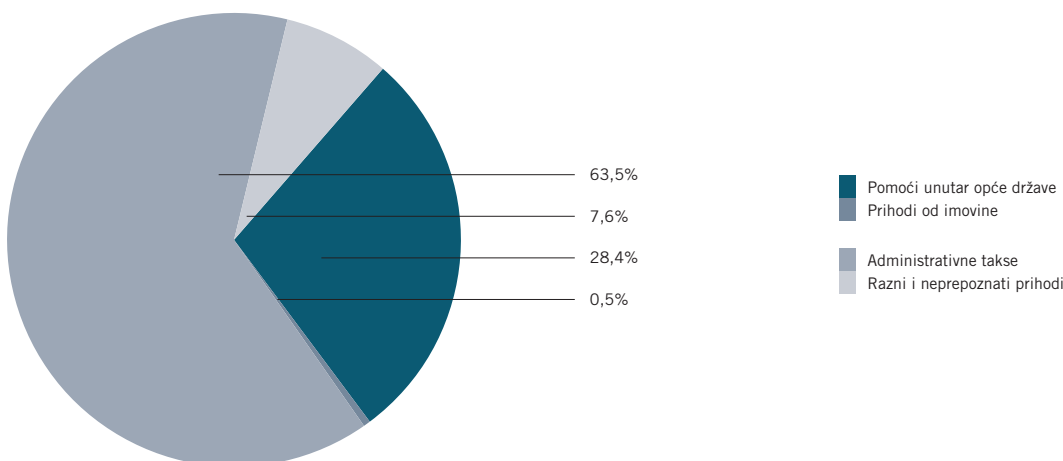
3.1.4. Hrvatske vode

Javno poduzeće Hrvatske vode u svojoj osnovnoj djelatnosti obavlja poslove koji se odnose na pripremu vodnogospodarskih osnova i planova, izradu projektnih zadataka, konceptijskih rješenja, studija i investicijskih programa te obavlja reviziju projektne dokumentacije, bavi se uređenjem vodotoka i zaštitom od štetnog djelovanja voda, upravlja melioracijskim sustavima.

Prihodi

Ukupni prihodi javnog poduzeća Hrvatske vode ostvareni su u iznosu od 1,7 milijardi kuna. Najveći doprinos ovom ostvarenju dali su ostali prihodi u iznosu od 1,2 milijarde kuna, odnosno 71,6 posto ukupnih prihoda. U njihovoj strukturi najviše se ističu prihodi od prodaje roba i usluga, odnosno administrativne takse (naknada za korištenje voda) koje su zabilježile iznos od 1,1 milijardu kuna. Pomoći, na koje se odnosi 28,4 posto ukupnih prihoda, ostvarene su na razini 487,8 milijuna kuna te su isključivo rezultat pomoći unutar opće države.

Grafikon 3.8. Struktura prihoda Hrvatskih voda u 2005. godini

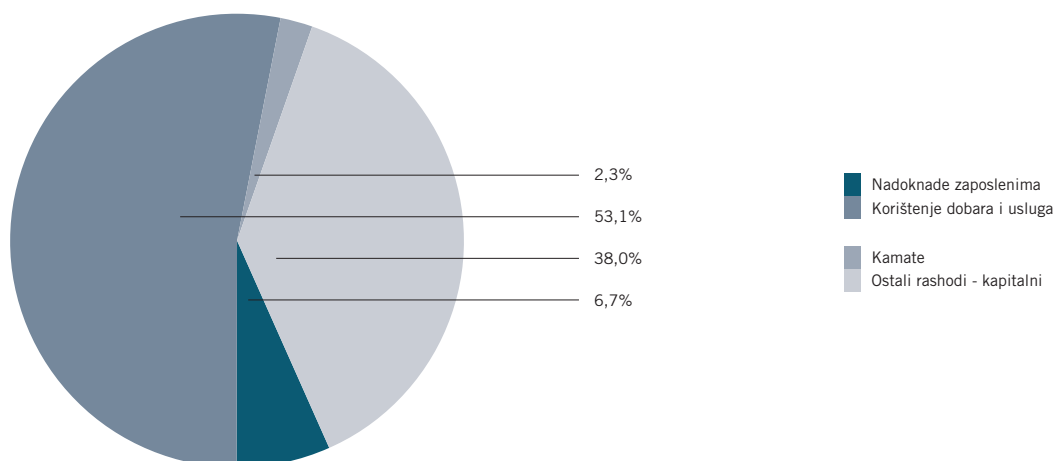

Rashodi

Hrvatske vode su u 2005. godini zabilježile 1,5 milijardi kuna ukupnih rashoda. Najviše su izdvajale na rashode za korištenje dobara i usluga koji su izvršeni u iznosu od 790,7 milijuna kuna, čime u strukturi ukupnih rashoda zauzimaju 53 posto. Ostali su rashodi iznosili 565,6 milijuna kuna, što je 38 posto ukupnih rashoda. Za naknade zaposlenima u 2005. godini izdvojilo se 99,4 milijuna kuna, od čega se 85,5 milijuna kuna odnosi na plaće i nadnice, a 13,9 milijuna kuna na socijalne doprinose. Hrvatske vode su izdvojile i 33,7 milijuna kuna za plaćanje kamata.

Grafikon 3.9. Struktura rashoda Hrvatskih voda u 2005. godini

Transakcije u imovini i obvezama

Transakcije u nefinancijskoj imovini u 2005. godini, čime se ostvarila nabava nefinancijske imovine od 230,6 milijuna kuna te prodaja od 296 tisuća kuna, rezultirale su iznosom neto nefinancijske imovine od 230,3 milijuna kuna.

Neto financijska imovina iznosila je 5,3 milijuna kuna, što je isključivo ostvareno na stavci novca i depozita na domaćem tržištu.

Hrvatske vode su ostvarile i 9,4 milijuna kuna neto obveza, što je posljedica ukupnog zaduživanja od 150,3 milijuna kuna te ukupnih otplata u iznosu od 140,9 milijuna kuna. Valja istaknuti da su se Hrvatske vode na domaćem tržištu zadužile putem zajmova za 75,2 milijuna kuna, a otplatile po istoj osnovi 101,4 milijuna kuna. S druge strane, Hrvatske vode su se na inozemnom tržištu zadužile za 75,2 milijuna kuna, ali su i otplatile 39,5 milijuna kuna svojih zajmova.

3.1.5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost bavi se osiguravanjem dodatnih sredstava za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređenja okoliša. Fond za zaštitu okoliša osigurava sredstva kroz državni proračun i četiri tipa naknada koje se odnose na očuvanje okoliša. To su naknada onečišćivača okoliša, naknade korisnika okoliša, naknade na opterećivanje okoliša otpadom te posebna naknada za okoliš koju plaćaju vlasnici vozila na motorni pogon prilikom registriranja vozila.

Prihodi

FZOEU je u 2005. godini prikupio 214,7 milijuna kuna ukupnih prihoda, isključivo kao posljedicu ostalih prihoda. Najveći doprinos ostalim приходima u iznosu od 212,9 milijuna kuna dali su prihodi od administrativnih taksi.

Rashodi

Ukupni rashodi FZOEU-a iznosili su 172 milijuna kuna. Fond je najviše izdvajao za kapitalne pomoći unutar opće države u iznosu od 149,8 milijuna kuna, što je čak 87 posto ukupnih rashoda. Za naknade zaposlenima izdvojeno je 3,9 milijuna kuna, a za korištenje dobara i usluga 12,2 milijuna kuna. Na račun subvencija trgovačkim društvima u javnom sektoru izdvojeno je 5,2 milijuna kuna, dok je preostalih 948 tisuća kuna izdvojeno za ostale rashode.

Transakcije u imovini i obvezama

FZOEU je u 2005. godini povećao nefinancijsku imovinu za 12,9 milijuna kuna, što je rezultat nabave postrojenja i opreme (12,7 milijuna kuna) te nematerijalne neproizvedene imovine (175 tisuća kuna). Neto financijska imovina istodobno je povećana za 29,8 milijuna kuna. Pritom je 9,8 milijuna kuna zabilježeno na stavci novca i depozita na domaćem tržištu, dok je preostalih 20 milijuna kuna rezultat izdataka za zajmove.

FZOEU u promatranom razdoblju nije ostvario transakcije u obvezama.

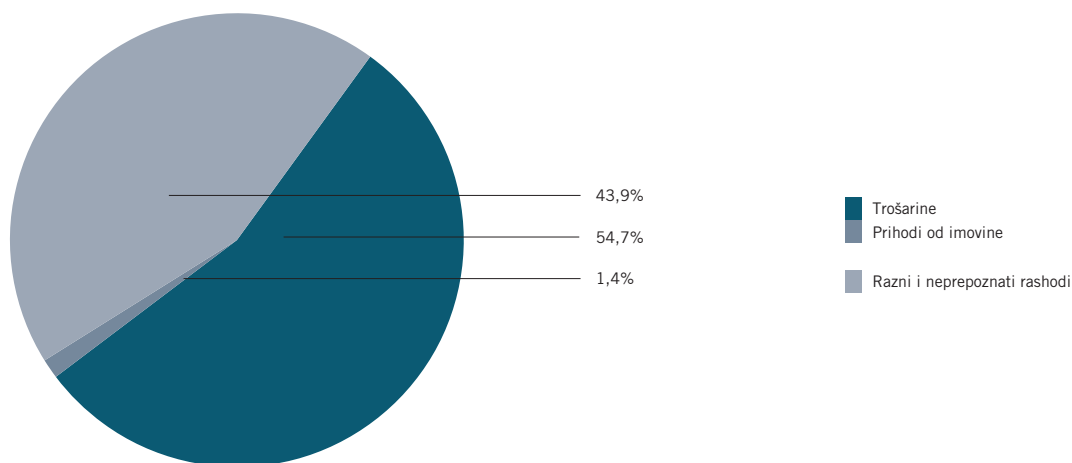
3.1.6. Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC)

Hrvatske autoceste d.o.o. su društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje i održavanje autocesta. Sredstava potrebna za obavljanje poslova koji su predmet poslovanja HAC-a proizlaze iz šest osnovnih izvora, a to su: naknada iz goriva za financiranje građenja i održavanja autocesta, cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i od obavljanja pratećih uslužnih djelatnosti te ostali izvori i dugoročna zaduženja. Prevladavajući izvor sredstava HAC-a su naknada iz goriva te cestarina za uporabu cesta i zaduživanje.

Prihodi

HAC je u 2005. godini ostvario 2,5 milijarde kuna ukupnih prihoda, pri čemu su najznačajnija kategorija porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1,4 milijarde kuna, isključivo na temelju trošarina. Ostali prihodi zabilježeni su u iznosu od 1,2 milijarde kuna. Najveći doprinos ovakvom kretanju dali su razni i neprepoznati prihodi u iznosu od 1,1 milijarde kuna. Prihodi od imovine ostvareni su na razini 35,7 milijuna kuna.

Grafikon 3.10. Struktura prihoda Hrvatskih autocesta u 2005. godini

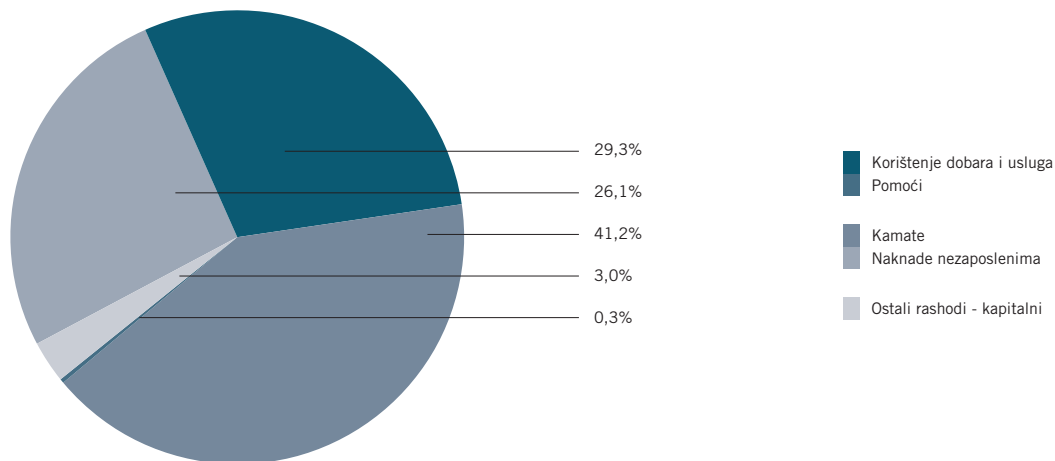

Rashodi

Ukupni rashodi HAC-a izvršeni su u iznosu od 1,1 milijarde kuna. Najviše se izdvajalo za kamate (445,2 milijuna kuna), pri čemu je plaćeno 288,5 milijuna kuna na ime inozemnih kamata, a 156,7 milijuna kuna na ime domaćih kamata. Nadalje, za korištenje dobara i usluga HAC je izdvojio 314,5 milijuna kuna. U strukturi naknada zaposlenima, koje su zabilježene na razini od 289,9 milijuna kuna, na plaće i nadnice izdvojeno je 86,4 posto odnosno 250,4 milijuna kuna, a preostalih 13,6 posto ili 39,5 milijuna kuna na socijalne doprinose. Ostali rashodi HAC-a izvršeni su u iznosu od 35,5 milijuna kuna, dok su kapitalne pomoći unutar opće države ostvarene u iznosu 3,6 milijuna kuna.

Grafikon 3.11. Struktura rashoda Hrvatskih autocesta u 2005. godini

Transakcije u imovini i obvezama

HAC je povećao nefinancijsku imovinu za 3,9 milijardi kuna. Ovakvom ostvarenju najviše je pridonijela nabava dugotrajne imovine u iznosu od 3,8 milijardi kuna, pri čemu je više od 99 posto ostvareno nabavom zgrada i građevina, manjim dijelom nabavom postrojenja i opreme te ostale dugotrajne imovine. Nabava neproizvedene imovine ostvarena je u iznosu od 116,8 milijuna kuna, i to nabavom zemljišta i nabavom nematerijalne neproizvedene imovine.

Transakcije u financijskoj imovini u 2005. godini odvijale su se isključivo na domaćem tržištu, na kojem je zabilježeno smanjenje od -42,8 milijuna kuna neto financijske imovine. Ovakav saldo proizlazi iz novca i depozita u iznosu od 18,4 milijuna kuna te primitaka na osnovi zajmova u iznosu od 61,1 milijun kuna. Neto obveze HAC-a iznosile su 2,4 milijarde kuna u 2005. godini. Gotovo 70 posto ukupnih obveza odnosi se na tuzemno zaduživanje, i to u iznosu od 1,7 milijardi kuna. Pritom je zaduživanje zajmovima u iznosu od 1,8 milijardi kuna nadmašilo otplate po istoj osnovi u iznosu od 149,6 milijuna kuna. Istodobno, HAC se zadužio i na inozemnom tržištu, i to u potpunosti zajmovima (743,4 milijuna kuna).

3.1.7. Hrvatske ceste d.o.o. (HC)

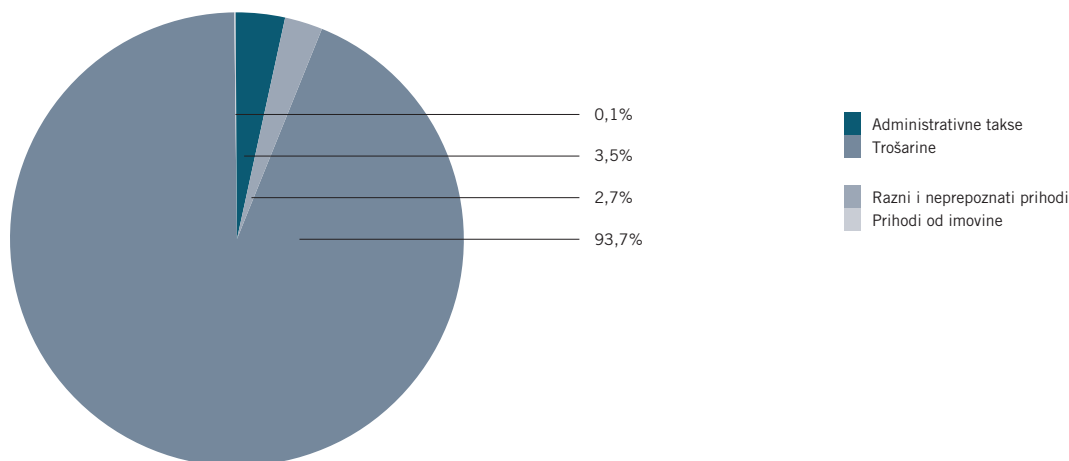
Hrvatske ceste d.o.o. su društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta. Dobit koju Društvo ostvari svojim poslovanjem koristi se za građenje i održavanje državnih cesta.

Prihodi

U 2005. godini ukupni prihodi HC-a zabilježeni su na razini od 1,5 milijardi kuna. Najveći doprinos takvom ostvarenju dali su porezni prihodi, odnosno trošarine prikupljene u iznosu od 1,4 milijarde kuna. Trošarine su u ukupnim prihodima sudjelovale s čak 93,6 posto. Preostalih 6,4 posto ukupnih prihoda HC-a odnosi se na ostale prihode prikupljene u iznosu od 94 milijuna kuna. U njihovoj strukturi najveći su prihodi od prodaje roba i usluga, koji su isključivo temeljem administrativnih taksi ostvareni na razini od 56,3 milijuna kuna. Razni i neprepoznati prihodi prikupljeni su u iznosu od 36,9 milijuna kuna, dok su prihodi od imovine iznosili 864 tisuće kuna.

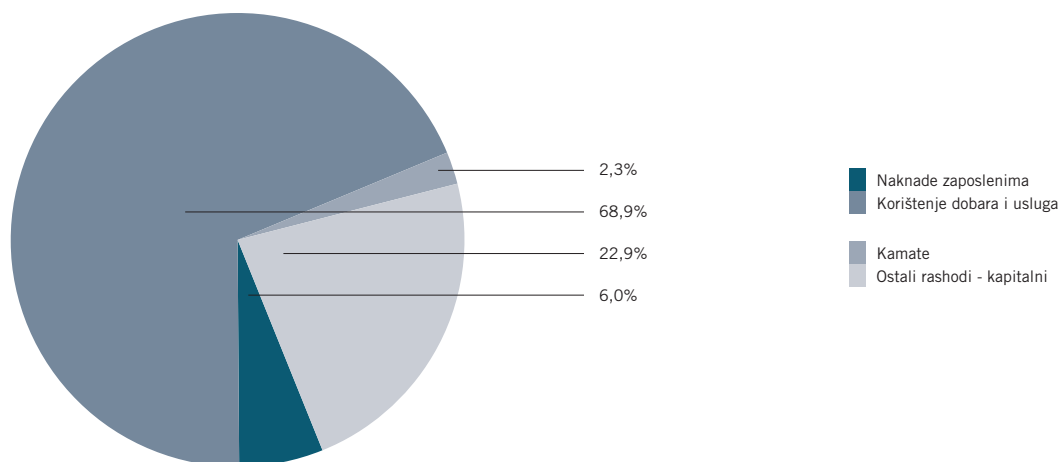
Grafikon 3.12. Struktura prihoda Hrvatskih cesta u 2005. godini

Rashodi

Ukupni rashodi HC-a ostvareni su u iznosu od 1,1 milijarde kuna. Najveći iznos ukupnih rashoda odnosi se na rashode za korištenje dobara i usluga u iznosu od 726,5 milijuna kuna, a zatim slijedi izdvajanje za ostale kapitalne rashode u iznosu od 258,8 milijuna kuna. Naknade zaposlenima u HC-u ostvarene su na razini od 61,1 milijun kuna, pri čemu se 85,9 posto tog iznosa odnosi na plaće i nadnice, a ostalo na socijalne doprinose. Drugim riječima, HC je na plaće i nadnice utrošio 52,4 milijuna kuna, a na socijalne doprinose 8,6 milijuna kuna. Na plaćanje kamata utrošeno je 16,1 milijun kuna, pri čemu za plaćanje inozemnih kamata 8,3 milijuna kuna, a 7,8 milijuna kuna na plaćanje tuzemnih kamata.

Grafikon 3.13. Struktura rashoda Hrvatskih cesta u 2005. godini

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HC-a u 2005. godini zabilježena je u iznosu od 923,2 milijuna kuna, što je rezultat nabave nefinancijske imovine od 926,4 milijuna kuna te njezine prodaje od 3,2 milijuna kuna. Nabava nefinancijske imovine većinom se odnosi na nabavu dugotrajne imovine, odnosno na investicije u državne ceste. Naime, nabava zgrada i građevina u 2005. godini iznosila je 798,5 milijuna kuna, a nabava postrojenja i opreme 38,5 milijuna kuna. Istodobno, nabava neproizvedene imovine ostvarena je u iznosu od 89,4 milijuna kuna, isključivo temeljem nabave zemljišta. Nasuprot tomu, prodaja nefinancijske imovine, koja se u potpunosti odnosi na prodaju dugotrajne imovine, točnije zgrada i građevina u iznosu od 944 tisuća kuna, te prodaju postrojenja i opreme u iznosu od 2,2 milijuna kuna.

Neto financijska imovina HC-a povećala se za 50,3 milijuna kuna, što proizlazi iz transakcija na tuzemnom tržištu, odnosno novca i depozita u iznosu od 72,2 milijuna kuna, primitaka od zajmova u iznosu 71 milijun kuna i izdataka za zajmove u iznosu 55,1 milijun kuna te primitaka po osnovi dionica i ostalih udjela u iznosu od 6 milijuna kuna.

Neto obveze HC-a u iznosu od 561,2 milijuna kuna proizašle su iz neto zaduživanja na inozemnom tržištu u iznosu od 258,8 milijuna kuna te na tuzemnom u iznosu od 302,4 milijuna kuna. Neto zaduživanje i na inozemnom i na tuzemnom tržištu isključivo je posljedica zaduživanja na temelju zajmova.

3.1.8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB)

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka specijalizirana je financijska institucija koja osigurava štedne uloge u bankama i štedionicama te provodi postupak sanacije banaka. Sredstva za poslovanje Agencije proizlaze iz premija osiguranja što ih banke i štedionice plaćaju za osiguranje štednih uloga te prihodi koje Agencija ostvari svojim poslovanjem.

Prihodi

Tijekom 2005. godine DAB je prikupio ukupno 367,4 milijuna kuna, isključivo temeljem ostalih prihoda. Najveći udio od 83,4 posto čine prihodi od imovine ostvareni u iznosu od 306,5 milijuna kuna. U njihovoj strukturi najveći dio čine prihodi temeljem povlačenja iz prihoda kvazikorporacija (iz premija) u iznosu od 291,6 milijuna kuna, dok se preostali iznos odnosi na prihode od dividendi (10,8 milijuna kuna), prihode od kamata (2,7 milijuna kuna) te prihode od zakupnina (1,4 milijuna kuna). Razni i neprepoznati prihodi ostvareni su na razini od 61 milijun kuna u 2005. godini.

Rashodi

Ukupni rashodi DAB-a iznosili su 183 milijuna kuna. Pritom je najviše sredstava izdvojeno na račun plaćanja tuzemnih kamata (121,9 milijuna kuna). Slijedi korištenje dobara i usluga u iznosu od 21,1 milijun kuna te socijalne naknade u iznosu od 1,5 milijuna kuna. Valja naznačiti i naknade zaposlenima, za koje je izdvojeno ukupno 5,6 milijuna kuna, od čega 85,8 posto ili 4,8 milijuna kuna za plaće i nadnice, a preostali dio na socijalne doprinose. Za ostale rashode izdvojeno je 32,8 milijuna kuna.

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina DAB-a iznosila je 14,1 milijun kuna. Najveći dio nabave čini nabava dugotrajne imovine u iznosu od 11,2 milijuna kuna. Od toga se 5,8 milijuna kuna odnosi na nabavu zgrada i građevina, 4,3 milijuna na nabavu postrojenja i oprema, a 1,1 milijun kuna na nabavu ostale dugotrajne imovine. Nabava nematerijalne neproizvedene imovine izvršena je u iznosu 3 milijuna kuna. Prodaja nefinancijske imovine izvršena je isključivo na stavci prodaje postrojenja i opreme, i to u iznosu od 101 tisuće kuna.

Transakcije u financijskoj imovini također su se odvijale isključivo na tuzemnom tržištu. U 2005. godini smanjena je nefinancijska imovina u iznosu od 349,3 milijuna kuna. Naime, DAB je zabilježio smanjenje novca i depozita od 59,2 milijuna kuna te je ostvario 296,5 milijuna kuna primitaka od prodaje dionica i ostalih udjela i samo 6,5 milijuna kuna izdataka za njihovo stjecanje.

DAB se u 2005. godini nije zaduživao, već je na domaćem tržištu otplatio 519,6 milijuna kuna, i to po osnovi vrijednosnih papira osim dionica 263,8 milijuna kuna, na osnovi zajmova 104 milijuna kuna te na osnovi ostalih obveza 151,7 milijuna kuna.

3.1.9. Hrvatski fond za privatizaciju (HFP)

Osnovna zadaća Hrvatskog fonda za privatizaciju provođenje je i dovršenje procesa privatizacije nekadašnjih društvenih poduzeća. Osnovna sredstva Hrvatskog fonda za privatizaciju proistječu iz dividendi po osnovi udjela u poduzećima.

Prihodi

Ukupni prihodi HFP-a u iznosu od 237 milijuna kuna ostvareni su isključivo na temelju prikupljenih ostalih prihoda. U njihovoj strukturi prihodi od imovine u iznosu od 38,2 milijuna kuna čine 16,1 posto ukupnih prihoda, dok su čak 83,9 posto prihoda ili 198,8 milijuna kuna razni i neprepoznati prihodi. Najveći dio prihoda od imovine čine prihodi od dividende koji su iznosili 35,8 milijuna kuna, a ostatak su zakupnine i kamate.

Rashodi

HFP je u 2005. godini zabilježio iznos od 182,1 milijun kuna ukupnih rashoda. Od toga se čak 112,6 milijuna kuna odnosi na razne ostale tekuće rashode. Na naknade zaposlenima izdvojeno je 36 milijuna kuna, od čega 86,9 posto za plaće i nadnice, a ostali dio za socijalne doprinose. Drugim riječima, za plaće i nadnice utrošeno je 31,3 milijuna kuna, a za socijalne doprinose 4,7 milijuna kuna. Za korištenje dobara i usluga izdvojeno je 33,5 milijuna kuna.

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HFP-a, ostvarena u iznosu od -40,3 milijuna kuna, posljedica je prodaje dugotrajne imovine u iznosu od 42,3 milijuna kuna te njezine nabave od 2,1 milijun kuna. Prodaja dugotrajne imovine isključivo je proizašla iz prodaje zgrada i građevina, dok je nabava dugotrajne imovine posljedica nabave postrojenja i opreme u iznosu od 2 milijuna kuna te nabave zgrada i građevina od samo 96 tisuća kuna.

Transakcije u financijskoj imovini odvijale su se isključivo na domaćem tržištu, na kojem je ostvarena vrijednost od 100,4 milijuna kuna neto financijske imovine HFP-a u 2005. godini. Na stavci novac i depoziti HFP je zabilježio iznos od 228,2 milijuna kuna. Neto zajmovi su ostvareni u iznosu od 28 milijuna kuna, kao rezultat primitaka od zajmova u iznosu od 39,8 milijuna kuna i izdataka za zajmove u iznosu od 67,8 milijuna kuna. Primitci od dionica i ostalih udjela ostvareni su u iznosu od 186,4 milijuna kuna, dok su izdaci po istoj osnovi iznosili 30,5 milijuna kuna, što je rezultiralo neto iznosom od -155,8 milijuna kuna. Neto obveze HFP-a iznosile su 5,2 milijuna kuna, što proizlazi iz transakcija na stavci zajmova na domaćem tržištu. Naime, HFP se na osnovi zajmova zadužio u iznosu od 90 milijuna kuna, a otplatio je 84,8 milijuna kuna.

3.2. KONSOLIDIRANA SREDIŠNJA DRŽAVA

Kako bi se vidjelo realno stanje finansijskih odnosa između državnog proračuna i izvanproračunskih fondova i agencija, u nastavku dajemo kratki pregled ostvarenja konsolidirane središnje države u 2005. godini.

Tijekom 2005. godine udio prihoda konsolidirane središnje države u vrijednosti nominalnog bruto domaćeg proizvoda opada s 40,9 posto u 2004. godini na 40,4 posto u 2005. godini, prije svega zahvaljujući blagom smanjenju ukupnih prihoda državnog proračuna, dok su prihodi izvanproračunskih fondova i agencija zadržali svoju prošlogodišnju razinu (3,1 posto BDP-a). Takva kretanja utjecala su i na sporiji rast prihoda konsolidirane središnje države (6,5 posto) nego godinu prije (7,7 posto). Promatramo li apsolutno, ukupni prihodi konsolidirane središnje države u 2005. godini prikupljeni su u iznosu od 92,6 milijardi kuna. S druge strane, ukupni rashodi konsolidirane središnje države također bilježe smanjenje svog udjela, i to s 40,9 posto BDP-a u 2004. godini na 40,3 posto BDP-a u 2005. godini. Razlog tome jest smanjenje rashoda državnog proračuna za 0,6 postotnih bodova BDP-a, tj. na razinu od 37,9 posto BDP-a odnosno 92,3 milijarde kuna. Istodobno, rashodi izvanproračunskih fondova i agencija bilježe udio od 2,5 posto u vrijednosti nominalnog BDP-a. Usporedbom rashoda konsolidirane središnje države na godišnjoj razini, uočava se njihov sporiji rast u 2005. godini (6,2 posto) prema 2004. godini (7,7 posto), što je utjecalo i na smanjenje njihova udjela u ukupnim rashodima.

Neto stjecanje nefinancijske imovine konsolidirane središnje države iznosilo je 6,7 milijardi kuna, pri čemu je nabava u iznosu od 7 milijardi kuna nadmašila ukupnu prodaju (324,7 milijuna kuna). Time je zabilježeno smanjenje nefinancijske imovine s 3,9 posto BDP-a u 2004. godini na 2,9 posto BDP-a u 2005. godini. Naime, takva kretanja najizraavnija su posljedica smanjenja nabave izvanproračunskih fondova i agencija, posebno Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta, dok je nabava državnog proračuna zadržala prošlogodišnju razinu od 0,8 posto BDP-a. Istodobno, ukupna se prodaja nije znatnije mijenjala.

Neto stjecanje finansijske imovine konsolidirane središnje države povećano je za 1,6 milijardi kuna, što je u glavnini rezultat povećanja domaće finansijske imovine (1,6 milijardi kuna) te neznatnog smanjenja inozemne finansijske imovine državnog proračuna (-4,9 milijuna kuna). Valja naznačiti da su izvanproračunski fondovi i agencije smanjili svoju finansijsku imovinu na domaćem tržištu, dok su je korisnici državnog proračuna znatno povećali, i to za 0,7 postotnih bodova BDP-a.

Kako bi se namaknula potrebna finansijska sredstva, povećane su i neto obveze konsolidirane središnje države od gotovo 8 milijardi kuna, od čega su domaće obveze iznosile 12 milijardi kuna, a inozemne -4 milijarde kuna. Pritom je država svoje potrebe za financiranjem ostvarivala isključivo na domaćem tržištu, dok su izvanproračunski fondovi i agencije dio ostvarivali na domaćem (58,3 posto), a dio na inozemnom (41,7 posto) tržištu.

Slijedom navedenog, može se zaključiti da je smanjenje nabave dugotrajne nefinancijske imovine, kao i ostvarenje viška prihoda nad rashodima, utjecalo i na veliko smanjenje kategorije neto pozajmljivanja/zaduživanja, i to za 1,9 milijardi kuna.

U *tablici 3.5.* dajemo pregled konsolidirane središnje države za svaku razinu državne vlasti te kao udio u BDP-u od 2003. do 2005. godine.

Tablica 3.5. Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti od 2003. do 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
1	PRIHODI	80.786.554,7	40,7	87.019.284,2	40,9	92.642.473,2	40,4
	Državni proračun	74.677.473,7	37,6	80.463.518,2	37,8	85.653.010,2	37,4
	Izvanproračunski fondovi	6.109.081,0	3,1	6.555.766,0	3,1	6.989.463,0	3,1
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	103.501,0	0,1	129.892,0	0,1	38.010,0	0,0
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	822.183,0	0,4	663.139,0	0,3	863.868,0	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	17.573,0	0,0	15.507,0	0,0	18.855,0	0,0
	Hrvatske vode	1.150.333,0	0,6	1.224.431,0	0,6	1.227.794,0	0,5
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	170.748,0	0,1	214.737,0	0,1
	Fond za razvoj i zapošljavanje	-	-	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	-	-	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	1.927.787,0	1,0	2.295.423,0	1,1	2.547.003,0	1,1
	Hrvatske ceste	1.379.782,0	0,7	1.417.787,0	0,7	1.474.714,0	0,6
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	581.931,0	0,3	575.893,0	0,3	367.438,0	0,2
	Hrvatski fond za privatizaciju	125.991,0	0,1	62.946,0	0,0	237.044,0	0,1
2	RASHODI	80.715.286,4	40,7	86.941.437,4	40,9	92.332.139,9	40,3
	Državni proračun	74.579.743,4	37,6	81.861.164,4	38,5	86.715.597,9	37,9
	Izvanproračunski fondovi	6.135.543,0	3,1	5.080.273,0	2,4	5.616.542,0	2,5
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	1.844.077,0	0,9	587.420,0	0,3	382.162,0	0,2
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	888.105,0	0,4	831.295,0	0,4	914.345,0	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	140.387,0	0,1	141.333,0	0,1	145.931,0	0,1
	Hrvatske vode	1.427.067,0	0,7	1.426.283,0	0,7	1.489.465,0	0,7
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	32.443,0	0,0	172.045,0	0,1
	Fond za razvoj i zapošljavanje	-	-	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	-	-	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	692.490,0	0,3	752.254,0	0,4	1.085.077,0	0,5
	Hrvatske ceste	840.372,0	0,4	934.630,0	0,4	1.062.405,0	0,5
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	251.360,0	0,1	314.474,0	0,1	182.993,0	0,1
	Hrvatski fond za privatizaciju	51.685,0	0,0	60.141,0	0,0	182.119,0	0,1
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	7.996.013,6	4,0	8.373.462,9	3,9	6.699.416,4	2,9
	Nabava	8.271.515,4	4,2	8.648.382,9	4,1	7.024.179,8	3,1
	Državni proračun	2.054.989,4	1,0	1.663.867,9	0,8	1.828.817,8	0,8
	Izvanproračunski korisnici	6.216.526,0	3,1	6.984.515,0	3,3	5.195.362,0	2,3
	Prodaja	275.501,8	0,1	274.920,0	0,1	324.763,4	0,1
	Državni proračun	242.585,8	0,1	244.401,0	0,1	275.149,4	0,1
	Izvanproračunski korisnici	32.916,0	0,0	30.519,0	0,0	49.614,0	0,0
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-963.227,6	-	28.384,3	0,0	1.609.759,5	0,7
321	Tuzemna	-973.153,7	-	18.598,5	0,0	1.614.616,4	0,7
	Državni proračun	-1.330.054,7	-	138.577,5	0,1	1.747.681,4	0,8
	Izvanproračunski korisnici	356.901,0	0,2	-119.979,0	-	-133.065,0	-
322	Inozemna	9.926,1	0,0	9.785,8	0,0	-4.856,9	-
	Državni proračun	9.926,1	0,0	9.785,8	0,0	-4.856,9	-
	Izvanproračunski korisnici	0,0	-	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	6.961.517,7	3,5	8.324.000,4	3,9	7.998.842,6	3,5
331	Tuzemna	948.883,8	0,5	4.107.680,1	1,9	12.041.677,7	5,3
	Državni proračun	-159.690,2	-	4.038.705,1	1,9	10.591.559,7	4,6
	Izvanproračunski korisnici	1.108.574,0	0,6	68.975,0	0,0	1.450.118,0	0,6
332	Inozemna	6.012.633,9	3,0	4.216.320,3	2,0	-4.042.835,1	-
	Državni proračun	3.049.978,9	1,5	270.335,3	0,1	-5.080.612,1	-
	Izvanproračunski korisnici	2.962.655,0	1,5	3.945.985,0	1,9	1.037.777,0	0,5

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

4.
FINANCIRANJE LOKALNE I PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE U 2005.
GODINI

4.1. TERITORIJALNI USTROJ I ZAKONSKA PODLOGA ZA FINANCIRANJE

Zakonodavni okvir kojim je uređen sustav financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čine sljedeći zakonski i podzakonski akti: Ustav Republike Hrvatske¹, Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi², Zakon o proračunu, Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³, Zakon o područjima posebne državne skrbi⁴, Zakon o brdsko-planinskim područjima, Zakon o Gradu Zagrebu, Zakon o otocima, Zakon o izvršavanju Državnog proračuna, godišnji propisi za financiranje decentraliziranih funkcija i drugi posebni zakoni kojima se uređuju pojedine djelatnosti.

Teritorij Republike Hrvatske podijeljen je u skladu sa Zakonom⁵ na 570 lokalnih jedinica, i to:

- 426 općina i 123 grada, kao jedinice lokalne samouprave,
- 20 županija, kao jedinice područne (regionalne) samouprave
- i Grad Zagreb (koji ima status grada i županije).

Tijekom nekoliko prijašnjih godina provodi se započeti proces decentralizacije poslova s države na jedinice lokalne samouprave, prijenos određenih nadležnosti, sredstava ali i odgovornosti u poboljšanju kvalitete pružanju javnih usluga, čime se želi ojačati lokalna samouprava.

U Programu Vlade za razdoblje 2004. - 2007. jedan je od bitnih ciljeva daljnja decentralizacija poslova koji se sada financiraju iz državnog proračuna na općine, gradove i županije, kako bi se poboljšala kvaliteta života građana i postigao što ravnomjerniji razvoj.

Radi provedbe Programa, koncem 2005. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o lokalnoj i područnoj regionalnoj samoupravi prvi je put propisan različiti djelokrug poslova lokalne samouprave (općina i gradova, velikih gradova i gradova županijskih središta), s tim da će se posebnim zakonima odrediti poslovi koje su veliki gradovi i županije dužni organizirati te poslovi koje mogu obavljati.

Slijedom navedenog, općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove od lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.

Prema Zakonu, veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja i koji imaju više od 35.000 stanovnika, a status velikog grada imaju i gradovi sjedišta županija koji obavljaju poslove od lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, provedbu dokumenata prostornog uređenja, te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.

U skladu sa zakonom, županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značenja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada, i ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.

Veliki gradovi koji imaju više od 35.000 stanovnika i gradovi sjedišta županija, na svom području mogu obavljati i poslove iz djelokruga županije.

Uz navedene poslove, općine, gradovi i županije obavljaju poslove državne uprave koji su im posebnim zakonima preneseni i za koje se sredstva osiguravaju iz državnog proračuna. Poslove iz vlastitog djelokruga jedinice u osnovi financiraju vlastitim sredstvima i pomoći iz državnog proračuna. Međutim, velike razlike među jedinicama u demografskoj strukturi, gospodarskom razvoju i fiskalnom kapacitetu dovele su do

¹ Ustav Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 41/01.)

² Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (*Narodne novine*, br.33/01,60/01 i 129/05.)

³ Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (*Narodne novine*, br. 117/93., 69/97., 33/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03.).

⁴ Zakon o područjima posebne državne skrbi (pročišćeni tekst) (*Narodne novine*, br.26/03.).

⁵ Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (*Narodne novine*, br. 10/97., 124/97., 50/98., 88/98., 22/99., 117/99., 128/99., 44/00., 127/00., 92/01., 79/02., 83/02.,25/03. i 107/03.).

toga da veći broj jedinica nema dovoljno vlastitih sredstava za izvršavanje poslova iz svojega djelokruga, te su donijeti posebni zakoni i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvoj.

Područja posebne državne skrbi podijeljena su u tri skupine u svrhu poticanja ravnomjernijeg razvoja svih područja Republike Hrvatske.

Od ukupnog broja općina/gradova status područja posebne državne skrbi ima njih 180 (prvoj i drugoj skupini pripada 111 općina/ grad, trećoj skupini pripada 69 općina).

Zakonom je propisana granična vrijednost za stjecanje navedenog statusa skrbi, naime sve tri skupine mogu obuhvatiti do 15 posto ukupnog stanovništva Republike Hrvatske.

Na temelju ovog zakona dio poreza na dohodak i poreza na dobit ostvaren na području jedinica, koji pripada državnom proračunu, ustupa se tim jedinicama i kao takav prihod je njihovih proračuna. Osim navedenog, uvedene su razne porezne olakšice s osnove prometa nekretnina, povlastice na osnovi naknada za iskorištavanje sirovina i razne druge povlastice namijenjene fizičkim i pravnim osobama koje imaju prebivalište na području posebne državne skrbi.

U cilju zaštite otoka⁶ te bržega gospodarskog i demografskog razvitka utvrđuju se programi održivog razvoja otoka. Država svojim programima podupire razvoj otoka brojnim poticajnim mjerama (poboljšanje veza otok - kopno, povlastice pri kupnji ili zakupu poljoprivrednog zemljišta, potrošnji vode, financiranje kapitalnih projekata vodoopskrbe, prostornog planiranja, poboljšanje prometne infrastrukture) radi ublažavanja problema koji proizlaze iz geografskog obilježja (visina, nagib terena, klima, itd.) te kako bi se stvorili preduvjeti za podizanje životnog standarda. Uz prije navedena područja, Zakonom⁷ su utvrđena i brdsko-planinska područja o kojima se posebno skrbi. Status pripadnosti brdsko-planinskim područjima ima 45 jedinica lokalne samouprave. Porezne i druge olakšice za područja posebne državne skrbi primjenjuju se i na brdsko-planinska područja.

Nadalje, radi poticanja bržeg ujednačenog regionalnog razvoja područja koja ostvaruju bruto domaći proizvod ispod 65 posto prosječnog bruto domaćeg proizvoda u Republici Hrvatskoj na temelju Zakona⁸, osnovan je proračunski Fond za regionalni razvoj, koji ostvaruje sredstva iz državnog proračuna, privatizacije, obveznica, zajmova, donacija i ostalih izvora. Ta sredstva Fond usmjerava za izgradnju kapitalnih projekata od interesa za razvoj pojedine jedinice kao bespovratna ili u obliku kredita.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi stvorene su pretpostavke za učinkovitiji proces decentralizacije. Decentralizacijom odnosno prijenosom sredstava i funkcija s državne na lokalnu razinu želi se, uz postojeći teritorijalni ustroj, izgraditi učinkovit javni sektor bliži građanima i njihovim potrebama, ali i ojačati odgovornost lokalnih vlasti za provođenje poslova iz svojeg djelokruga. Kolika je važnost dosadašnjih decentraliziranih funkcija (školstva, zdravstva, socijalne skrbi i javne vatrogasne postrojbe), upućuje i rast rashoda za decentralizirane funkcije koji je bitno iznad rasta rashoda državnog proračuna i stope inflacije.

Proces decentralizacije iz 2001. godine (školstva, zdravstva, socijalne skrbi na županije (21) odnosno (32) grada i na decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi⁹ (ukupno 89 općina/gradova sa 57 javnih vatrogasnih postrojba) provodi se i u 2005. godini.

Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisani su izvori i način financiranja, dok su posebnim zakonima i drugim propisima utvrđene funkcije i subjekti decentralizacije. Za prenesene funkcije povećan je dodatni udio u porezu na dohodak koji se ostvari na njihovu području za podmirenje minimalnih financijskih standarda i pravo na sredstva pomoći izravnjanja iz državnog proračuna. Dodatni udjeli za decentralizirane funkcije prikazani su u *tablici 4.1.*

⁶Zakon o otocima (*Narodne novine*, br. 34/99. i 32/02.).

⁷Zakon o brdsko-planinskim područjima (*Narodne novine*, br. 12/02., 32/02. i 117/03.).

⁸Zakon o Fondu za regionalni razvoj Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 107/01.).

⁹Zakon o vatrogastvu (*Narodne novine*, br. 139/04.).

Tablica 4.1. Dodatni udjeli poreza na dohodak izdvojeni za decentralizirane funkcije

FUNKCIJE	DODATNI UDJELI
ŠKOLSTVO	
Osnovno školstvo	2,9%
Srednje školstvo	2,0%
SOCIJALNA SKRB	
Centri za socijalnu skrb	0,4%
Domovi za starije i nemoćne osobe	1,6%
ZDRAVSTVO	
Zdravstvene ustanove	2,5%
VATROGASTVO	
Javne vatrogasne postrojbe	1,0%

Odlukama¹⁰ Vlade o minimalnim financijskim standardima propisuju se kriteriji i mjerila za osiguravanje minimalnog standarda za svaku decentraliziranu funkciju, iz čega proizlazi osnovica za utvrđivanje prenesenih obveza jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vlada Republike Hrvatske Uredbom¹¹ uređuje način izračuna iznosa pomoći izravnjanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su preuzele financiranje decentraliziranih funkcija. Županije, gradovi i općine ostvaruju pravo pomoći izravnjanja iz državnog proračuna ako iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ne ostvare dovoljno sredstava do iznosa minimalnih standarda utvrđenih u Uredbi i odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima za odnosnu funkciju u toj godini.

Pomoći izravnjanja doznaju se ovisno o vrsti rashoda, i to: za rashode poslovanja za osnovno i srednje školstvo i vatrogastvo akontativno za tekući mjesec, a razlika po mjesečnom iznosu usklađuje se s isplatom za sljedeći mjesec, dok se pomoć za rashode za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu izvršava na temelju dostavljene dokumentacije koju verificira nadležno ministarstvo, za račune koji su dospjeli ili dospijevaju u mjesecu u kojem se daje pomoć.

Na temelju vlastite odluke, korisnici pomoći osnovnog i srednjeg obrazovanja mogu udružiti sredstva za nabavu dugotrajne imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu do razine bilanciranih prava. Time lokalna i područna (regionalna) samouprava dobiva više prostora za samostalno odlučivanje i mogućnost preraspodjele sredstava po ustanovama unutar pojedinih djelatnosti, s tim da se ta raspodjela zasniva na planu objavljenom dva mjeseca prije donošenja.

Uz dodatne izvore financiranja, gradovi, općine i županije, nositelji decentraliziranih funkcija, preuzeli su i obvezu redovitog doznava sredstava krajnjim korisnicima i njihovog namjenskog korištenja. Zakonitost obavljanja funkcija i namjensko korištenje sredstava prioritetno kontroliraju same županije i gradovi, a na poseban zahtjev resorna ministarstva i Ministarstvo financija.

Osim navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su tromjesečno izvještavati resorno ministarstvo o utrošenim sredstvima korisnika iz svoje nadležnosti. Županije, gradovi i općine koji ostvare više sredstava nego je odlukama i Uredbom utvrđeno, višak sredstva trebaju vratiti na račun Državnog proračuna Republike Hrvatske.

¹⁰ - Odluka o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva, srednjih škola i učeničkih domova u 2005.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirjenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva u 2005.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe u 2005.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2005. (*Narodne novine*, br. 185/04.);

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi u 2005. (*Narodne novine*, br. 187/04.) i

¹¹ Uredba o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (*Narodne novine*, br. 185/04.).

4.2. FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Izvori prihoda za financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga općina, gradova i županija detaljnije su uređeni Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedenim zakonom utvrđeni su prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, njihova raspodjela, stope odnosno granice unutar kojih se propisuju. Osim navedenog propisa, lokalne se jedinice moraju pridržavati i drugih posebnih zakona i propisa koja uređuju razna područja javne potrošnje.

Lokalne jedinice ostvaruju prihode iz vlastitih prihoda, od zajedničkih prihoda (poreza i drugih prihoda) koji se dijele između države, općina/gradova i županija, od pomoći iz državnog i županijskog proračuna te primitaka po osnovi zaduživanja u skladu s posebnim zakonom.

Vlastiti izvori prihoda županije su: od vlastite imovine, županijski porezi (porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na automate za zabavne igre) i drugi prihodi utvrđeni posebnim zakonom.

Vlastiti izvori prihoda općine/grada su: od vlastite imovine, porezi (prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekorištene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište, porez na tvrtku ili naziv, porez na korištenje javnih površina), zatim upravne pristojbe, boravišne pristojbe, komunalne i druge naknade.

Zajednički prihodi države, općine i grada od ugovorenih godišnjih naknada za koncesije za crpljenje mineralnih i termalnih voda te za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu dijele se tako da udio općine/grada u prihodu od naknada za mineralne i termalne vode iznosi 50 posto i države 50 posto, za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu udio općine/grada iznosi 30 posto, i države 70 posto.

Zajednički porezni prihodi koji se dijele između države, gradova/općina i županija (porez na dohodak, porez na dobit i porez na promet nekretnina) čine većinu prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i u strukturi i u apsolutnom iznosu, te stoga i pojedine promjene znatno utječu na lokalne proračune.

Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave pripadaju zajednički porezi u postocima (vidi *tablicu 4.2.*) utvrđenim u navedenom Zakonu, ostvareni na njihovu području:

Tablica 4.2. Raspodjela zajedničkih poreznih prihoda

	Državni proračun	Županije	Općine / gradovi
Porez na dohodak	25,60%.	10% uvećan za udio	34%, uvećan za udio
	udio pozicije izravnjanja 21%.	za prenesene funkcije (9,4%)	za prenesene funkcije
Porez na dobit	70%	10%	20%,
Porez na promet nekretnina	40%	-	60%,

Napomena: Udio Grada Zagreba u porezu na dohodak iznosi 47 posto, uvećan za udio za prenesene funkcije (10,4 posto).

Kao što je prikazano, udio poreza na dohodak za općine i gradove iznosi 34 posto uvećan za dio poreza na dohodak za decentralizirane funkcije koje je preuzela jedinica (2,9 posto udio za osnovno školstvo i 1 posto za javne vatrogasne postrojbe).

Udio državnog proračuna u porezu na dohodak iznosi 25,6 posto, a na područjima posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima te otocima koji financiraju kapitalne projekte, država je u potpunosti ustupila svoj dio poreza na dohodak.

Na području posebne državne skrbi porez na dohodak i porez na dobit raspodjeljuje se u korist proračuna općine/grada 90 posto i u korist proračuna županije 10 posto.

Naime, država je na ime ustupljenog dijela poreza na dohodak područjima posebne državne skrbi i otoka u 2005. godini ustupila 540 milijuna kuna, što je više od 50 posto ukupno prikupljenog prireza svih jedinica u 2005. godini.

Općinama i gradovima na otocima, koje zakluče sporazum o financiranju projekata od zajedničkih interesa za razvoj otoka, država ustupa svoj dio poreza na dohodak (25,6 posto). U 2005. godini izdvojeno je za ova područja 47 milijuna kuna. Uglavnom su namijenjeni za projekte vodoopskrbe, prostornog planiranja i poboljšanja prometne infrastrukture.

S obzirom na značenje udjela prihoda od poreza na dohodak u lokalnim proračunima te činjenicu da se pri povratu poreza na dohodak po godišnjoj prijavi primjenjuje ista raspodjela kao i pri uplati, kako jedinice na području posebne državne skrbi ne bi dolazile u financijske poteškoće i nemogućnost izvršavanja redovitih funkcija, to je kao i prošle godine država preuzela obvezu povrata poreza na dohodak građanima, obveznicima s područja posebne državne skrbi, na teret državnog proračuna, i to umjesto 111 općina i gradova (I. i II. skupina područja posebne državne skrbi), 69 općina III. skupine i 45 općina koje imaju

status brdsko-planinskih područja te umjesto 20 županija za građane na navedenim područjima. Na ime povrata poreza na dohodak u 2005. godini građanima je vraćeno 442 milijuna kuna umjesto jedinica, što je 18 posto više nego u 2004. godini.

Iako je od 2001. godine Zakonom o financiranju gradovima i općinama dana mogućnost uvođenja novih poreza (porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekorištene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište) i prireza, ostvareni prihodi po ovoj osnovi osim prireza porezu na dohodak neznatni su, što upućuje da većina jedinica nije propisala navedene poreze ili ih ne naplaćuju u dovoljnoj mjeri.

Prirez porezu na dohodak prihod je grada ili općine na čijem području porezni obveznik ima svoje prebivalište ili boravište. Prirez je dodatni porez, a osnovica za izračun je porez na dohodak. Visinu prireza propisuju općine i gradovi svojim odlukama u zakonom propisanom okviru (do 10 posto općine, do 12 posto gradovi ispod 30.000 stanovnika, do 15 posto gradovi iznad 30.000 stanovnika i do 30 posto Grad Zagreb). Kako je dana mogućnost uvođenja prireza porezu na dohodak na sve općine/gradove, do kraja 2005. godine 218 jedinica lokalne samouprave donijele su svoje odluke o uvođenju prireza porezu na dohodak. Ukupno ostvareni prirez porezu na dohodak svih gradova/općina u 2005. godini iznosio je 899 milijuna kuna (prirez Grada Zagreba ostvaren je u iznosu od 588 milijuna), što je povećanje od 1 posto u usporedbi s 2004. godinom.

Osim navedenog, treba spomenuti i subvencije, povratna i nepovratna sredstva i izravna kapitalna ulaganja iz državnog proračuna Republike Hrvatske preko Fonda za regionalni razvoj. U 2005. godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave doznačeno je oko 112 milijuna kuna za izgradnju komunalne infrastrukture - regionalne vodovodne mreže, cestovne infrastrukture, poduzetničkih zona, sufinanciranje izgradnje regionalnih operativnih planova i drugo.

Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske dodatno se osiguravaju pomoći jedinicama na području posebne državne skrbi I. i II. skupine, koja odgovara razlici između mogućih pomoći i procijenjenih povrata poreza na dohodak po godišnjoj prijavi.

Utvrđeni su zakonski kriteriji za izračun pomoći koji se primjenjuju za općine/gradove i za županije.

Pomoći županijama osiguravane su kao poticajna sredstva za razvojne programe (za nabavu nefinancijske imovine) te pomoći općinama i gradovima za poticanje ulaganja u razvojne programe.

Kao kriterij za izračun i raspodjelu pomoći županijama korišten je broj stanovnika, prosjek prihoda županijskih proračuna po stanovniku na razini države (državni prosjek) i prihodi županijskog proračuna po stanovniku županije, broj stanovnika Hrvatske bez grada Zagreba po 1 km² i broj stanovnika pojedine županije po 1 km² županije.

Najmanje 75 posto pomoći županije raspodjeljuju na općine i gradove koji nisu izravni korisnici pomoći iz državnog proračuna. Same županije propisuju svoje kriterije za raspodjelu pomoći sa svojih područja te obvezu izvještavanja o korištenju pomoći. Osim pomoći iz državnog proračuna, županije jedinicama na svojem području osiguravaju i pomoći ili sufinanciraju rashode za nefinancijsku imovinu iz vlastitih sredstava.

Kriteriji koji se primjenjuju za izračun pomoći općinama i gradovima na području posebne državne skrbi jesu: broj stanovnika, prosjek prihoda po stanovniku općina i gradova na razini države, prosjek prihoda po stanovniku skupine broj stanovnika po 1 km² na razini područja posebne državne skrbi i broj stanovnika po 1 km² pojedine općine i grada, udio rashoda za kapitalne programe u ukupnim rashodima, sredstva racionalnosti rashoda za zaposlene te sredstva za pokriće funkcija grada ispod 30.000 stanovnika.

Na temelju financijskih izvještaja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuje se zadovoljava li pojedina jedinica postavljene kriterije za dobivanje pomoći i utvrđuje iznos njezine visine.

Pomoći općinama i gradovima za 2005. godinu iznosile su 32 milijuna kuna, a županijama za poticanje kapitalnih projekata 40 milijuna kuna.

Ukupno gledajući, kada se tom izravnom iznosu pomoći iz državnog proračuna pridoda ustupljeni dio poreza na dohodak proračunima općina/gradova na područjima skrbi, otoka i povrata poreza na dohodak po godišnjoj prijavi građanima na ovom području te brdsko planinskim područjima, država je u 2005. godini za ova područja ustupila oko milijardu kuna svog dijela poreza na dohodak.

Jedan od pokazatelja veličine i važnosti lokalne samouprave jest udio prihoda lokalne i područne (regionalne) samouprave u bruto domaćem proizvodu i u ukupnim prihodima opće države. Udio prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (53 jedinice) u BDP-u za 2005. godinu u usporedbi s prethodnom godinom povećan je sa 5,2 posto na 5,3 posto, a u ukupnim prihodima opće države sa 11,2 posto na 11,8 posto.

4.3. PRIHODI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

U ovoj analizi obuhvaćeni su podaci o ostvarenju prihoda proračuna (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb) ukupno 53 jedinice koje su preuzele financiranje decentraliziranih funkcija - prema metodologiji GFS 2001. Bitno je navesti kako 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju sa 70 do 80 posto u ukupnim prihodima svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Za razliku od prethodnih godina kada smo ostvarenje proračuna pratili prema metodologiji Međunarodnog monetarnog fonda za statistiku javnih financija GFS 1986, izvješća su za 2004. i 2005. godinu analizirana prema novoj klasifikaciji GFS 2001. Kako bi se dobila što cjelovitija informacija o financijskom položaju jedinica u usporedbi s GFS 1986, potrebno je naglasiti da postoje razlike u obuhvatu ukupnih prihoda, ukupnih rashoda i neto posudbi.

Izvješće sadrži prihode, rashode, zatim neto transakcije u nefinancijskoj i financijskoj imovini i neto transakcije u obvezama.

Prihodi se prema GFS 2001 klasifikaciji prate kroz osnovne skupine kao: porezi, pomoći i ostali prihodi.

Tablica 4.3. Ostvarenje proračunskih prihoda u 2004. i 2005. godini za 53 jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

u 000 HRK	Ostvarenje 2004.	Struktura 2004 .	Ostvarenje 2005.	Struktura 2005.	Indeks 2005./2004.
PRIHODI	10.828.868	100,00	12.162.401	100,00	112,31
Porezni prihodi	6.592.061	60,87	7.072.350	58,15	107,29
Pomoći	1.425.056	13,16	1.704.577	14,02	119,61
Ostali prihodi	2.811.751	25,97	3.385.474	27,84	120,40

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupno ostvareni prihodi gradova i županija u 2005. godini iznosili su 12,1 milijardu kuna, što je povećanje od 12 posto u usporedbi s 2004. godinom. Promatrajući strukturu ukupnih prihoda u 2005. godini, prihodi od poreza su dominantni, ostvareni su u iznosu od 7 milijardi kuna, čine 58 posto ukupnih prihoda, a rastu 7 posto u usporedbi s 2004. Udio ostalih prihoda koji su porasli 20 posto, iznosio je 28 posto, dok je udio pomoći u strukturi prihoda 2005. godine iznosio 14 posto ukupnih prihoda.

Posljednjih godina povećani udjeli poreznih prihoda i pomoći u ukupnim prihodima rezultat su povećanja vlastitih i zajedničkih poreznih prihoda i ostvarivanja dodatnih prihoda za decentralizirane funkcije (povećanog udjela u porezu na dohodak), ali i dijela doznačenih pomoći iz državnog proračuna i preko resornih ministarstava.

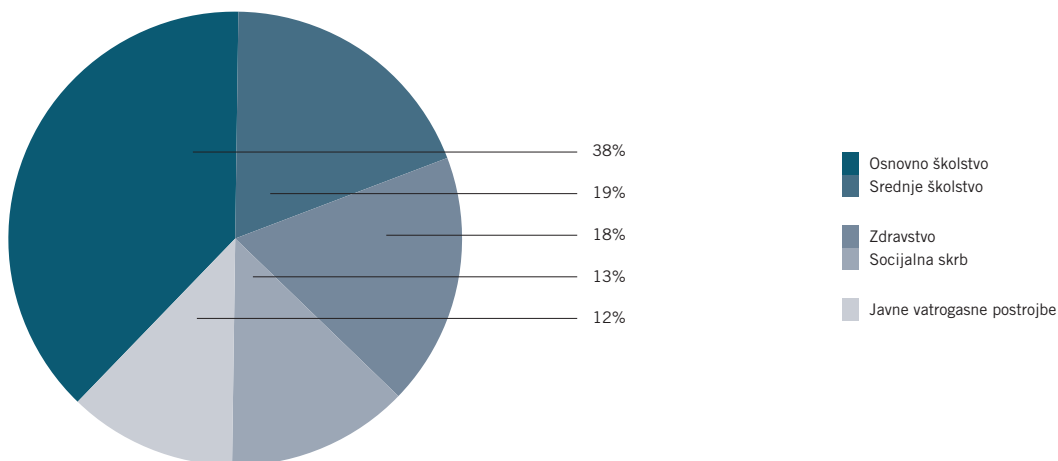
Tablica 4.4. Financiranje decentraliziranih funkcija u 2005. godini

Naziv funkcije	Županije i Grad Zagreb	Gradovi (32)	Gradovi/Opcine	Ukupno u 000 HRK
Osnovno školstvo	612.701	225.397		838.098
Srednje školstvo	426.905			426.905
Zdravstvo	398.060			398.060
Socijalna skrb	280.187			280.187
Javne vatrogasne postrojbe	37.893	163.147	63.217	264.257
Sveukupno obveze	1.755.746	388.544	63.217	2.207.507

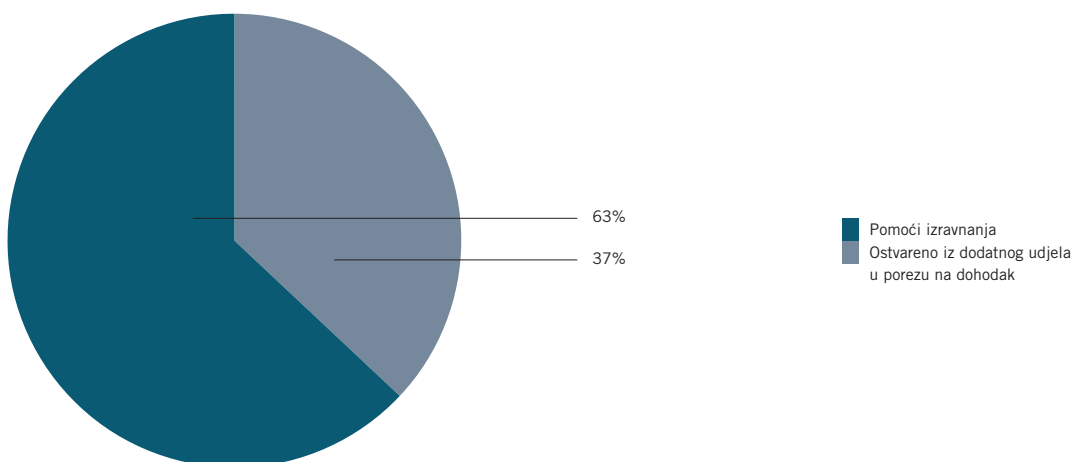
Ukupne obveze za prenesene decentralizirane funkcije iznosile su 2,2 milijarde kuna i imaju međugodišnji rast od 10 posto. Znatno veće povećanje imaju funkcije osnovnog i srednjeg školstva, koje su povećane 13 posto odnosno 16 posto. Struktura funkcija prikazana je na *grafikonu: 4.1.*

Grafikon 4.1. Struktura decentraliziranih funkcija u 2005. godini

Grafikon 4.2. Struktura ostvarenja prihoda za decentralizirane funkcije u 2005. godini

Ostvareni dio poreza na dohodak od dodatnog udjela u 2005. godini (*grafikon 4.2.*) iznosio je 810 milijuna kuna, što je bilo dovoljno za financiranje 37 posto ukupno prenesenih rashoda. Ostatak prenesenih obveza podmiren je iz sredstava pomoći izravnanja. Budući da rast poreza na dohodak nije pratio rast rashoda za decentralizirane funkcije i kako je rastao broj jedinica kojima je ustupljen ukupan dio poreza na dohodak, to se sve više sredstava izdvaja s pozicije pomoći izravnanja. Nejednaka ekonomska snaga i obuhvat mreža ustanova, koja često nije razmjerna fiskalnom kapacitetu jedinica, vidljiva je i iz odnosa ostvarenja dodatnih udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i doznačenih pomoći izravnanja.

U 2005. godini Zagrebačka, Istarska i Primorsko-goranska bile su županije s najvećim ostvarenjem sredstava na temelju dodatnog udjela u porezu na dohodak oko 50 posto, što odgovara i njihovom stvarnom fiskalnom kapacitetu u usporedbi s drugim županijama. S druge strane, najmanje potrebe za pomoći izravnanja za podmirenje decentraliziranih obveza imao je Grad Zagreb, koji je ostvario oko 95 posto prihoda iz dodatnog udjela u porezu na dohodak, a najveće potrebe za pomoći izravnanja bile su za Ličko-senjsku županiju (98 posto) i Vukovarsko-srijemsku županiju (91 posto).

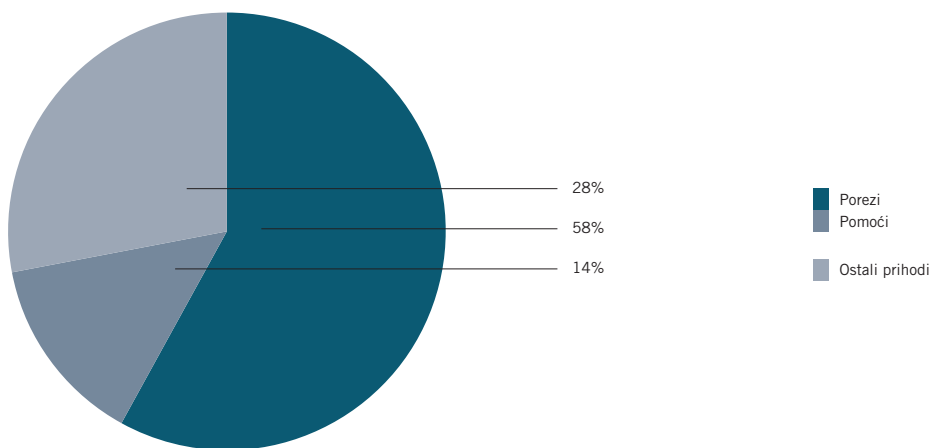
Treba istaknuti da su županijama, gradovima i općinama iz dodatnog udjela i sredstava pomoći izravnanja u cijelosti podmirene obveze za decentralizirane funkcije. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dobivaju sve više prostora za samostalno odlučivanje glede preraspodjele sredstava za funkcije koje se decentraliziraju (udruživanja sredstava unutar osnovnog i srednjeg školstva), a uočava se i pozitivan pomak u boljem sagledavanju potreba kao i u racionalizaciji korištenja sredstava.

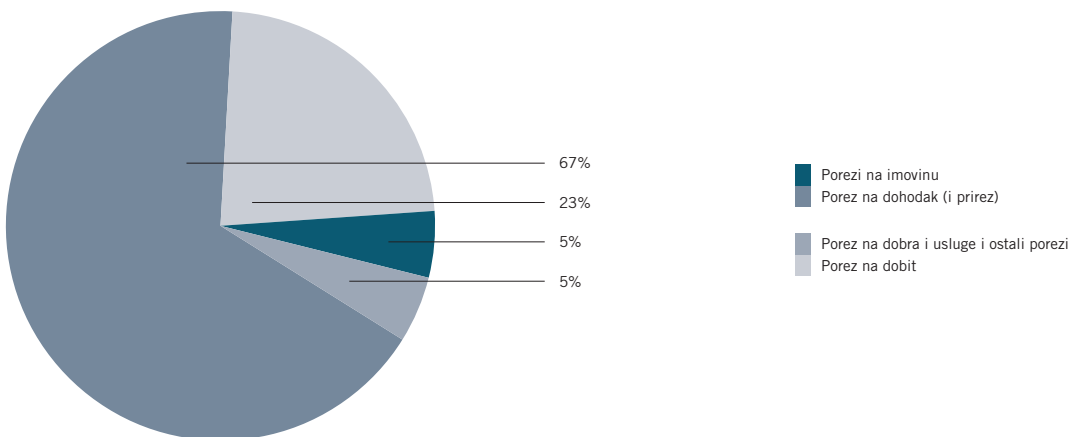
4.3.1. Porezi

Najvažnija skupina prihoda proračuna jedinica lokalne i područne regionalne samouprave jesu porezni prihodi, koji čine 58 posto ukupnih prihoda. Porezni su prihodi u 2005. godini ostvareni u iznosu od 7,1 milijarde kuna i zabilježili su rast od 7 posto. Porezne prihode jedinice ostvaruju iz vlastitih i zajedničkih poreznih prihoda. U strukturi ukupnih prihoda proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, (grafikoni 4.3 i 4.4.), najveće značenje imaju zajednički porezni prihodi ostvareni od poreza na dohodak i poreza na dobit. Najveći dio poreznih prihoda ostvaren je od poreza i prireza na dohodak koji je dodatno povećan dijelom poreza na dohodak za decentralizirane funkcije. Porez i prirez na dohodak ostvareni su u iznosu od 6,3 milijarde kuna i u strukturi ukupnih prihoda imaju udio od 39 posto, što je povećanje za 2 posto u usporedbi s godinom prije.

Grafikon 4.3. Struktura prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2005. godini

Grafikon 4.4. Struktura poreznih prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2005. godini

U okviru poreza na dohodak sadržan je i vlastiti prihod jedinica - prirez porezu na dohodak, koji se zbog specifičnosti porezne tehnike prikupljanja iskazuje zajedno s porezom na dohodak.

Ako promatramo strukturu prihoda od poreza (vidi grafikoni 4.4.), razvidno je da je najviše prihoda prikupljeno od zajedničkih poreznih prihoda (poreza i prireza na dohodak čiji udio iznosi 67 posto, poreza na dobit 23 posto), dok udio svih ostalih poreza (poreza na dobra i usluge i ostalih poreza) iznosi 10 posto ukupnih poreznih prihoda.

U usporedbi s 2004. godinom, prihodi od poreza na dobit u 2005. godini rasli su za 28 posto, što je znatno povećanje u usporedbi s prethodnom godinom. Porez na dobit kao veći izvor ukupnih prihoda ostvaren je u iznosu od 1,62 milijarde kuna i ima udio od 13 posto ukupnih prihoda.

Nasuprot zajedničkim porezima, prihodi prikupljeni od lokalnih poreza, iako su zabilježili rast u usporedbi s prethodnom godinom od prosječno 5 posto, slabo su zastupljeni u strukturi prihoda proračuna lokalnih jedinica. Porezi na imovinu i porezi na dobra i usluge, koji su uglavnom vlastiti porezni prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (porez na kuće za odmor, porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekoristišene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište, porez na korištenje javnih površina, porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv i ostalih poreza), u strukturi ukupnih prihoda tih jedinica čine samo 6 posto.

4.3.2. Pomoći

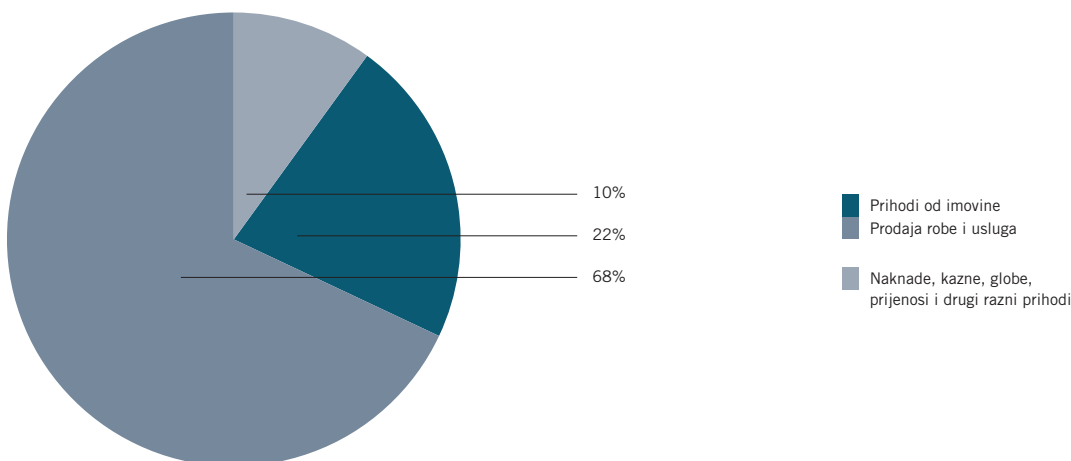
Pomoći su u 2005. godini ostvarene u iznosu od 1,7 milijardi kuna, što je prema 2004. godini povećanje od 20 posto. Pomoći obuhvaćaju tekuće i kapitalne prijenose koje proračuni i proračunski korisnici dobivaju od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija i drugih subjekata unutar opće države. U ukupno ostvarenim prihodima 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2005. godinu udio pomoći iznosio je 14 posto. U ukupnom iznosu pomoći, osim izravnih pomoći za područja posebne državne skrbi (za županije), pomoći resornih ministarstava, Hrvatskih voda, Fonda za regionalni razvoj i drugo, iskazan je i dio poreza na dohodak dobiven kao pomoći izravnanja iz državnog proračuna za decentralizirane funkcije koji u skladu s metodologijom GFS ima status primljenih pomoći unutar opće države, a ne prihoda od poreza.

4.3.3. Ostali prihodi

Ostali prihodi ostvareni su u visini od 3,4 milijarde kuna, predstavljaju drugi (vidi grafikone od 4.2. do 4.5.) najizdašniji prihod lokalnih proračuna te su u strukturi ukupnih prihoda iznosili 28 posto. Na međugodišnjoj razini to je rast od 20 posto kao i prihoda od pomoći.

U skladu s posebnim zakonima, županijama, gradovima i općinama pripadaju naknade i pristojbe koje se ubiru na temelju tih zakona, a koje su sadržane u ostalim prihodima njihovih proračuna. Uvođenje prihoda i visinu utvrđuju same jedinice u okviru zakonskih granica. Međutim, potrebno je istaknuti kako se radi o namjenskim prihodima koji se mogu koristiti samo za djelatnosti za koje su i uvedeni, a značajniji udio imaju komunalni doprinosi i komunalna naknada kojima se među ostalim financira održavanje komunalne infrastrukture i javne rasvjete kao jednog od većih rashoda lokalnih proračuna.

Grafikon 4.5. Struktura ostalih prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2005. godini

Ostali prihodi prema metodologiji GFS 2001 mogu se svrstati u tri osnovne kategorije, i to:

1. prihode od imovine (prihodi od pokretnih i nepokretnih stvari, koncesija, naknada za korištenje prostora elektrana, mineralnih sirovina, za uporabu javnih površina i drugo), koji su ostvareni u iznosu od 760 milijuna kuna te čine 22 posto ostalih prihoda,
2. prihode od prodaje robe i usluga, ostvareni u iznosu od 2,3 milijardi kuna (prihodi od prodaje biljega, prihodi od boravišne pristojbe, komunalne naknade, komunalni doprinosi i ostale naknade), s udjelom od 68 posto i
3. naknade, kazne, globe i razni drugi prihodi, s udjelom od 10 posto.

4.4. RASHODI PRORAČUNA 53 JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Rashodi se prema GFS 2001 dijele u osnovne kategorije: naknade zaposlenima, korištenje dobara i usluga, kamate, subvencije, pomoći, socijalne naknade i ostale rashode. Financiranje rashoda planira se na temelju posebnih zakona i odluka jedinica, a izvršavanje se osigurava odlukama o izvršavanju proračuna uz obvezu proračunskih korisnika da na temelju planiranih prihoda u proračunu namjenski racionalno i učinkovito koristi sredstva. Rashodi lokalnih jedinica odnose se na obavljanje poslova koji su u nadležnosti lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

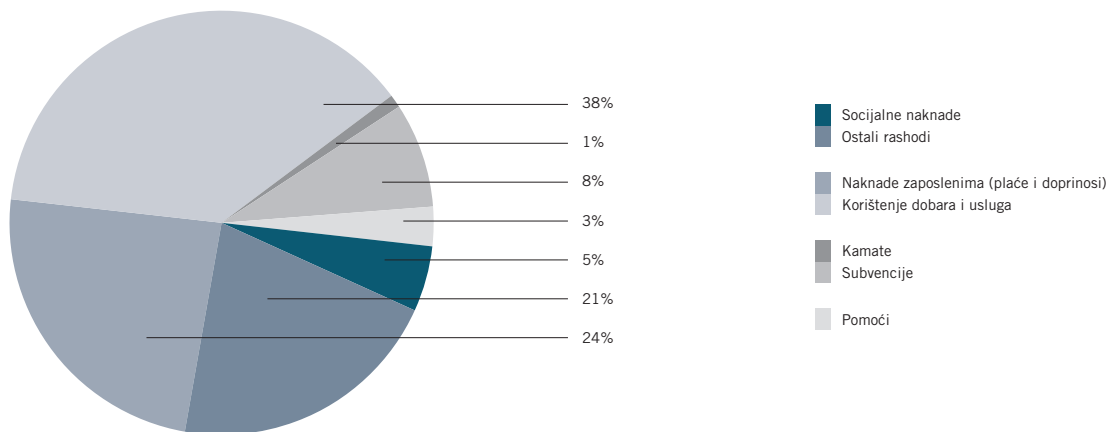
Tablica 4.5. Proračunski rashodi u 2004. i 2005. godini za 53 jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

u 000 HRK	Ostvarenje	Struktura	Ostvarenje	Struktura	Indeks
	2004.	2004.	2005.	2005.	2005./2004.
RASHODI	8.766.249	100,00	9.882.542	100,00	112,73
Naknade zaposlenima	2.239.472	25,55	2.379.585	24,08	106,26
Plaće i nadnice	1.972.800	22,50	2.065.605	20,90	104,70
Socijalni doprinosi	266.672	3,04	313.980	3,18	117,74
Korištenje dobara i usluga	3.351.575	38,23	3.775.863	38,21	112,66
Kamate	79.559	0,91	98.047	0,99	123,24
Subvencije	726.356	8,29	746.131	7,55	102,72
Pomoći	267.077	3,05	289.638	2,93	108,45
Socijalne naknade	376.014	4,29	538.720	5,45	143,27
Ostali rashodi	1.726.196	19,69	2.054.558	20,79	119,02

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001
Izvor: Ministarstvo financija

Ukupno izvršeni rashodi u 2005. godini iznosili su 9,9 milijardi kuna i porasli su za 13 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Struktura rashoda prikazana je na grafikonu 5.6.

Grafikon 4.6. Struktura rashoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2005. godini

Udio rashoda za naknade zaposlenima u ukupnim rashodima iznosio je 24 posto, rashoda za korištenje dobara i usluga 38 posto, ostalih rashoda (donacija) 21 posto i udio svih ostalih (subvencija, pomoći, socijalnih naknada i kamata) iznosio je 17 posto. Od ukupno izvršenih rashoda u 2005. godini najviše je sredstava utrošeno na korištenje dobara i usluga, 3,78 milijardi kuna, što je najvećim dijelom rezultat procesa decentralizacije kojim su na nižu razinu prenesene obveze financiranja najvećim dijelom tekućeg poslovanja u sklopu funkcija školstva i socijalne skrbi. Rashodi za korištenje dobara i usluga obuhvaćaju rashode koji su nužni za redovito funkcioniranje svih korisnika. Sredstva su utrošena za materijal, energiju, javnu rasvjetu, održavanje čistoće, javnih površina, komunalne i ostale usluge za redovite potrebe i rashode za tekuće održavanje zgrada i opreme. Rashodi za korištenje dobara i usluga povećani su 13 posto u usporedbi s 2004. godinom.

Naknade zaposlenima (plaće i doprinosi) ostvarene su u iznosu od 2,38 milijardi kuna i rastle su po stopi od 6 posto, a uz plaće zaposlenih u tijelima JLP(R)S-a, sadrže uglavnom i plaće njihovih korisnika proračuna (kazališta, muzeja, knjižnica, dječjih vrtića i drugo).

Financijski rashodi odnosno plaćene kamate imaju najmanji udio od 1 posto u ukupnim rashodima lokalnih proračuna. Kamate se odnose najvećim dijelom za podmirenje kreditnih obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz prijašnjih godina. Subvencije su tekući prijenosi sredstava koji se daju jednokratno ili višekratno, a prema namjenama mogu biti za subvencije kamata, programa usavršavanja zaposlenih i drugo. Ukupno su izvršene u iznosu od 746 milijuna kuna i imaju udio u ukupnim rashodima 8 posto. Najvećim su dijelom namijenjene trgovačkim društvima u javnom sektoru, dok je manji dio namijenjen i izvan javnog sektora. Subvencije izvan javnog sektora pretežito su namijenjene poljoprivrednicima, obrtnicima i malim i srednjim poduzetnicima.

Pomoći su neobvezatni tekući i/ili kapitalni transferi (prijenosi) koji se daju ostalim jedinicama unutar opće države. Uglavnom se doznaju za sufinanciranje tekućih i kapitalnih rashoda proračunskim korisnicima državnog ili lokalnog proračuna. Za spomenute rashode u 2005. godini izvršeno je 290 milijuna kuna, odnosno 3 posto ukupnih rashoda. Pretežiti dio, odnosno 57 posto pomoći namijenjen je za kapitalne pomoći unutar opće države (izgradnju cesta, prostornih planova, vodoopskrbe i drugo). U usporedbi s prethodnom godinom, pomoći su porasle 8 posto.

Najveći rast u usporedbi s 2004. godinom, od 43 posto, imale su socijalne naknade - naknade građanima koje imaju udio od 5 posto u ukupnim rashodima 53 JLP(R)S-a. Rashodi za socijalne naknade izvršeni su u ukupnom iznosu od 539 milijuna kuna. Radi se uglavnom o rashodima u sufinanciranje cijene prijevoza učenika, smještaju i prehrane te sufinanciranje cijene ogrjeva za korisnike socijalne pomoći.

Ostali rashodi (donacije) obuhvaćaju tekuće i kapitalne rashode koji su u 2005. godini ostvareni u iznosu 2 milijarde kuna i imaju udio od 21 posto u ukupnim rashodima. Donacije su namijenjene uglavnom neprofitnim organizacijama za negospodarstvene investicije, naknade šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama i nabavu opreme te trgovačkim društvima i neprofitnim ustanovama u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za nabavu nefinancijske imovine. Ostali rashodi u 2005. godini porasli su 20 posto u usporedbi s 2004. godinom.

4.5. TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI

Tablica 4.6. Promjene neto vrijednosti nefinancijske imovine u 2005. godini za 53 jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	2.360.290
Dugotrajna proizvedena imovina	2.460.334
Nabava: dugotrajna proizvedena imovina	2.683.185
Prodaja: dugotrajna proizvedena imovina	222.185
Pohranjene vrijednosti	209
Nabava: pohranjene vrijednosti	209
Prodaja: pohranjene vrijednosti	0
Neproizvedena imovina	-100.253
Nabava: neproizvedena imovina	216.903
Prodaja: neproizvedena imovina	317.156

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor: Ministarstvo financija

Nefinancijska imovina obuhvaća proizvedenu i neproizvedenu imovinu. Proizvedena dugotrajna imovina obuhvaća zgrade, građevine, postrojenja, opremu te ostalu dugotrajnu imovinu. Ukupna nabava proizvedene nefinancijske imovine porasla je 7 posto u usporedbi s 2004. godinom i iznosila je 2,7 milijardi kuna (komunalne infrastrukture, školskih i zdravstvenih ustanova, objekata kulture, predškolskih ustanova, poslovnih zona, poslovnih zgrada, rekonstrukcija i izgradnja cesta, sportsko rekreacijskih centara, namještaja i opreme i drugo), dok je prodaja dugotrajne nefinancijske imovine smanjena u usporedbi s prethodnom godinom za 22 posto (poslovnih objekata, prihoda od prodaje stanova i ostalih građevinskih objekata) na samo 222 milijuna kuna.

Neproizvedena nefinancijska imovina sastoji se od zemljišta, rudnog bogatstva, ostale prirodne imovine i ostalih prava (koncesije, licencije, patenti itd.). Nabava i prodaja neproizvedene imovine u 2005. godini gotovo je u cijelosti ostvarena s osnove prodaje zemljišta.

Neto nefinancijska imovina imala je međugodišnji rast od 11 posto. U 2005. godini ostvarena je u iznosu od 2,36 milijardi kuna, što je rezultat nabave i prodaje nefinancijske imovine.

Nabava dugotrajne nefinancijske imovine financirana je ne samo od prodaje ove imovine nego većim dijelom od ostvarenih ostalih prihoda i primitaka od zaduživanja.

4.6. TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA

Tablica 4.7. Promjene neto vrijednosti financijske imovine i obveza u 2005. godini za 53 jedinice (32 grada, županije i Grad Zagreb)

NETO FINACIJSKA IMOVINA	-303.883
Tuzemna	-303.883
Inozemna	0
NETO OBVEZE	-223.452
Tuzemne	-130.446
Inozemne	-93.006

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor: Ministarstvo financija

U tijeku 2005. godine transakcije u financijskoj imovini i obvezama rezultirale su smanjenjem i financijske imovine i istodobno smanjenjem obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Transakcije u financijskoj imovini rezultat su odnosa:

- izdataka za tuzemne dane zajmove u iznosu 83 milijuna kuna; za dionice i kupnju udjela u glavnici trgovačkih društava 28,5 milijuna kuna te ostala potraživanja 18 milijuna kuna
- i primitaka od povrata danih zajmova u iznosu 78 milijuna kuna, primitaka od prodaje dionica i udjela u trgovačkim društvima 14,4 milijuna kuna te smanjenja stanja depozita za 340,8 milijuna kuna.

Dani zajmovi namijenjeni su uglavnom trgovačkim društvima u javnom sektoru, malim i srednjim poduzetnicima ili bankama kao jamstvo povrata kredita poduzetnika na području jedinica.

Transakcije u obvezama rezultat su zaduživanja i otplata po primljenim zajmovima i po osnovi izdanih vrijednosnih papira.

U nedostatku prihoda za nabavu nefinancijske imovine, a u svrhu financiranja kapitalnih projekata, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dana je mogućnost zaduživanja u skladu s odredbama zakona¹² i podzakonskih akata¹³. Županije, gradovi i općine mogu se zadužiti uzimanjem kredita i izdavanjem vrijednosnih papira samo kod banaka na području Republike Hrvatske za kapitalne projekte koji se financiraju iz njihova proračuna, a koje potvrdi predstavničko tijelo uz prethodnu suglasnost Vlade.

Zakonom je propisana visina zaduženja, godišnji anuitet i osnovica za utvrđivanje prostora za zaduživanje. Godišnji anuitet kredita, jamstava i ostalih dospjelih, a nepodmirenih obveza može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda jedinice u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje.

Jedinicama je dopušteno i refinanciranje dosadašnjih kreditnih obveza zbog povoljnijih uvjeta kreditiranja, u prvom redu smanjenja kamatnih stopa na tržištu kapitala. Refinancirati se može kredit za koji je Vlada Republike Hrvatske dala suglasnost za zaduženje pod uvjetom da je refinancirani iznos manji od ostatka duga iz prethodno donesene odluke Vlade.

Citiranim zakonom propisane su mjere ograničenja kojima Vlada Republike Hrvatske može dati suglasnosti za zaduženje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2005. godinu do iznosa 2 posto ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, iskazane u financijskom izvještaju za 2004. godinu. Odredbe se nisu odnosile na jedinice s područja posebne državne skrbi te za jedinice koje ostvaruju kreditna sredstva iz sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Fonda za razvoj i zapošljavanje.

Općine, gradovi i županije mogle su podnijeti zahtjev za zaduženje ako su u financijskim izvještajima imali prihode poslovanja veće od rashoda poslovanja za 2004. godinu.

Transakcije u obvezama smanjene su u 2005. godini. Zaduzivanja nastala s osnove uzimanja zajmova kod tuzemnih poslovnih banka i izdavanja obveznica za financiranje kapitalnih projekata iznosila su 219 milijuna kuna, ali su istodobno otplate iznosile dvostruko više, odnosno 442 milijuna kuna.

Na temelju Zakona o proračunu, općine, gradovi i županije mogu davati samostalno jamstva za zaduženje javnoj ustanovi ili trgovačkom društvu čiji su osnivač i većinski vlasnik. Spomenuta se jamstva uključuju u navedeni opseg godišnjeg zaduženja odnosno jedinice od 20 posto.

¹² Zakon o proračunu (*Narodne novine*, br. 96/03.), Zakon o izvršavanju Državnog proračuna (*Narodne novine*, br. 171/04. i 89/05.)

¹³ Pravilnik o postupku zaduzivanja JLP(R)S i davanja jamstva JP(R)S (*Narodne novine*, br. 55/04.)

5.
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA
U 2005. GODINI

5.1. ZNAČAJNA OBILJEŽJA FISKALNE POLITIKE U 2005. GODINI

Tijekom 2005. godine nastavljena je značajna fiskalna prilagodba započeta još u 2004. godini, kada je deficit proračuna opće države smanjen za 1,3 postotna boda, odnosno sa 6,2 posto BDP-a na 4,9 posto BDP-a, a potom za dodatnih 0,8 postotnih bodova, odnosno na 4,1 posto BDP-a u 2005. godini. Takva kretanja upućuju na znatnu fiskalnu konsolidaciju praćenu velikim napretkom u području fiskalnog upravljanja i transparentnosti. Tu prije svega valja spomenuti eliminiranje skrivenih subvencija Hrvatskim željeznicama, zatim je uvedena i kontrola nad kvazifiskalnim operacijama i potencijalnim obvezama, proširen je jedinstveni račun Državne riznice, pojačano je objavljivanje podataka, osnovani su odjeli interne revizije kod svih proračunskih korisnika u središnjoj državi, znatno je smanjeno financiranje iz vanjskih izvora te poboljšano upravljanje javnim dugom. Poduzete su i brojne dodatne mjere usmjerene ka jačanju porezne administracije: osnovani su uredi za velike porezne obveznike, produžen je rok za obradu zahtjeva za povrat PDV-a sa 15 na 30 dana u skladu sa standardima EU te je povećana usmjerenost na praćenje naplate prihoda. Ograničeno je i izdavanje kreditnih jamstava države te su reducirane potrebe za zaduživanjem skupine velikih javnih poduzeća.

Važno obilježje proračuna za 2005. godinu bila su visoka socijalna davanja usmjerena na mirovine, zdravstvo, mjere populacijske i obiteljske politike, naknade nezaposlenima, socijalnu skrb te skrb o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji. Također, zabilježena su i znatna ulaganja u investicijske projekte, iako su se investicije izvanproračunskih fondova i agencija postupno smanjivale, prije svega zbog smanjenog intenziteta ulaganja u cestovnu infrastrukturu, osobito Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta. Pad proračunskog manjka označio je i manju potrebu za zaduživanjem pa je vidljivo i smanjenje usporavanja rasta duga opće države, i to s 14 posto u 2004. godini na 9 posto u 2005. godini.

U rujnu 2005. godine uspješno je zaključeno prvo preispitivanje *Stand-by* aranžmana koji je Međunarodni monetarni fond odobrio u kolovozu 2004. godine. Kao glavni ciljevi programa i dalje se ističu održavanje makroekonomske stabilnosti, ograničavanje eksterne ranjivosti i priprema Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji. U tom kontekstu, Vlada Republike Hrvatske uspješno je zaključila prvo, a početkom 2006. godine i drugo preispitivanje *Stand-by* aranžmana te zatražila njegovo produljenje do 15. studenoga 2006. godine, a u svrhu pružanja potpore nastavku provođenja ekonomske politike i strukturnih reformi. Time će se smanjiti uloga države u gospodarstvu i unaprijediti djelatnost privatnog sektora.

5.2. KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

5.2.1. Prihodi konsolidirane opće države

Tijekom 2005. godine prihodi konsolidirane opće države prikupljeni su u iznosu od 103,1 milijarde kuna, što je 6,7 milijardi kuna ili 6,9 posto više na godišnjoj razini. Time je plan prihoda premašen za 372,4 milijuna kuna. Istodobno, udio ukupnih prihoda konsolidirane opće države u vrijednosti nominalnog bruto domaćeg proizvoda smanjen je s 45,3 posto u 2004. godini na 45,0 posto u 2005. godini.

U tablici 5.1. nalazi se pregled osnovnih vrsta prihoda konsolidirane opće države iskazanih prema ekonomskoj klasifikaciji te kao udio u BDP-u.

Tablica 5.1. Prihodi konsolidirane opće države od 2003. do 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
1	PRIHODI	89.314.500,8	45,0	96.426.967,1	45,3	103.100.940,9	45,0
11	Porezi	53.834.653,3	27,1	56.425.728,1	26,5	60.521.399,0	26,4
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	11.516.423,2	5,8	12.160.712,0	5,7	13.396.909,8	5,8
1111	Porez na dohodak	7.197.917,0	3,6	7.764.614,8	3,6	7.824.668,1	3,4
1112	Porez na dobit	4.318.506,2	2,2	4.396.097,2	2,1	5.572.241,7	2,4
113	Porezi na imovinu	605.840,0	0,3	730.912,8	0,3	763.635,2	0,3
114	Porezi na dobra i usluge	39.547.168,8	19,9	41.587.966,2	19,5	44.414.502,5	19,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	28.302.815,6	14,3	30.057.274,5	14,1	32.446.852,9	14,2
11411	Porez na dodanu vrijednost	28.129.299,9	14,2	29.864.904,7	14,0	32.243.371,6	14,1
11412	Porez na prodaju	173.515,7	0,1	192.369,8	0,1	203.481,3	0,1
1142	Trošarine	10.482.097,1	5,3	10.625.357,7	5,0	10.939.144,1	4,8
1144	Porezi na posebne usluge	20.682,1	0,0	41.562,3	0,0	33.881,4	0,0
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	388.443,4	0,2	465.692,5	0,2	564.149,9	0,2
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	353.130,6	0,2	398.079,2	0,2	430.474,2	0,2
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.810.866,2	0,9	1.590.727,3	0,7	1.562.930,2	0,7
116	Ostali porezi	354.355,1	0,2	355.409,8	0,2	383.421,3	0,2
12	Socijalni doprinosi	27.424.607,5	13,8	29.477.597,2	13,9	31.301.339,6	13,7
13	Pomoći	12.034,1	0,0	13.991,7	0,0	28.149,2	0,0
131	Pomoći od stranih vlada	1.612,9	0,0	4.554,3	0,0	314,2	0,0
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	10.421,2	0,0	9.437,4	0,0	27.835,0	0,0
133	Pomoći unutar opće države	0,0	-	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	8.043.205,9	4,1	10.509.650,1	4,9	11.250.053,1	4,9

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

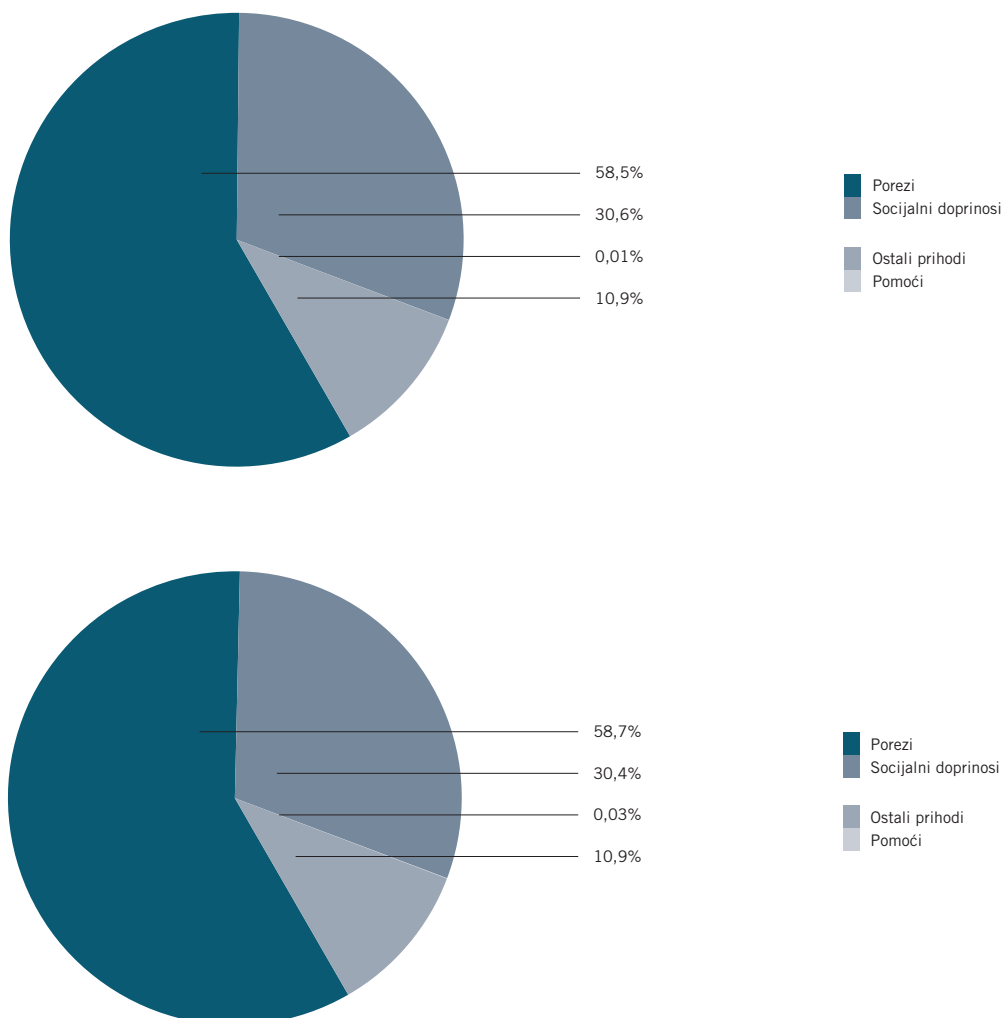
Porezno opterećenje mjereno udjelom poreznih prihoda konsolidirane opće države u BDP-u, uključujući i socijalne doprinose, jasno pokazuje tendenciju smanjivanja. Tako su u promatranom razdoblju donesene brojne porezne mjere kojima su se nastojali privući strani ulagači te potaknuti jačanje gospodarskog razvoja. Promatramo li pojedinačno, porezni prihodi, kao najvažniji izvor prihoda konsolidirane opće države, u 2005. godini bilježe gotovo isti udio kao i u 2004. godini (26,5 posto BDP-a), dok se udio socijalnih doprinosa smanjuje za 0,2 postotna boda BDP-a. Ostali prihodi zadržali su isti udio kao i u 2004. godini (4,9 posto BDP-a).

Na grafikonima 5.1. i 5.2. predstavljena je struktura ukupnih prihoda konsolidirane opće države u 2004. i 2005. godini.

U usporedbi s 2004. godinom, struktura ukupnih prihoda konsolidirane opće države ostala je gotovo neizmijenjena. Naime, porezni prihodi ostvarili su udio od 58,7 posto, prije svega zahvaljujući boljoj naplati poreznih prihoda, ali i mjerama usmjerenim na sprečavanje porezne evazije. Socijalni doprinosi zauzimaju udio od 30,4 posto, a ostali prihodi od 10,9 posto.

Grafikon 5.1 i 5.2. Struktura ukupnih prihoda konsolidirane opće države 2004. i 2005. godine

Na grafikonima 5.3. i 5.4. prikazana je struktura poreznih prihoda konsolidirane opće države u 2004. i 2005. godini, iskazana prema ekonomskoj klasifikaciji.

Prihodi od poreza na dodanu vrijednost, koji čine više od polovice svih poreznih prihoda konsolidirane opće države, nisu znatnije promijenili svoj udio u usporedbi s prethodnom fiskalnom godinom (52,9 posto nasuprot 53,3 posto). Prikupljeni su u iznosu od 32,2 milijarde kuna, što je za čak 537,2 milijuna kuna više od planiranog iznosa na razini godine. Time su ostvarili godišnji rast od 8,0 posto, što je više nego 2004. godine kada su rasli po stopi od 6,2 posto. Tome su najviše pridonijeli dobri pokazatelji u turizmu te povoljna kretanja u trgovini na malo.

Prihodima od trošarina prikupljeno je 10,9 milijardi kuna, što u strukturi poreznih prihoda čini 18,1 posto. U usporedbi s prethodnom fiskalnom godinom, trošarine su rasle 3,0 posto, dok su u 2004. godini rasle 1,4 posto. Takva kretanja rezultat su bolje prikupljenih komponenti svih trošarina, izuzev trošarina na pivo i trošarina na alkohol. Međutim, u usporedbi s planom za 2005. godinu, ukupne trošarine su podbacile za 241,3 milijuna kuna. Najveći razlog tomu jesu trošarine na naftne derivate, koje u strukturi ukupnih trošarina sudjeluju s 55,8 posto, a ostvarene su na razini od 97,1 posto planiranog iznosa. Promatramo li izvore prikupljenih trošarina u 2005. godini, vidljivo je da je državni proračun zabilježio 8,18 milijardi kuna, a izvanproračunski fondovi i agencije, tj. Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste 2,76 milijardi kuna. Izdvajanje dijela trošarina na naftu i naftne derivate za izgradnju cesta i autocesta zakonski je regulirano još 2001. godine.

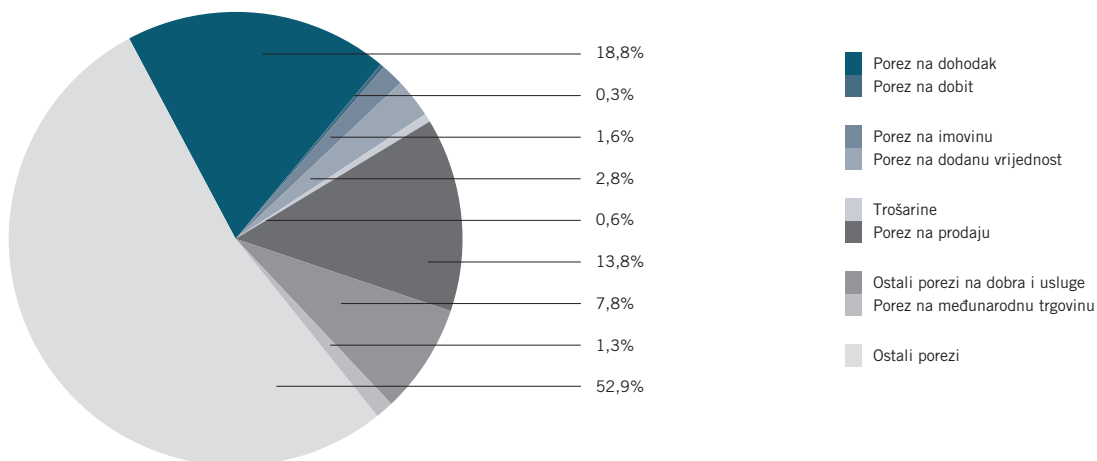
Prihodi od poreza na dohodak smanjili su svoj udio u ukupnim poreznim prihodima, i to s 13,8 posto u 2004. godini na 12,9 posto u 2005. godini. Zabilježeni su u iznosu od 7,8 milijardi kuna, što je 0,8 posto više na godišnjoj razini, odnosno 5,2 posto manje od plana. Manji rast prihoda po ovoj osnovi može se djelomično pripisati i primjeni novog Zakona o porezu na dohodak. Od ukupno prikupljenih prihoda od poreza na dohodak na razini konsolidirane opće države, državnom proračunu pripada 3,1 milijarda kuna, a jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave 4,7 milijardi kuna.

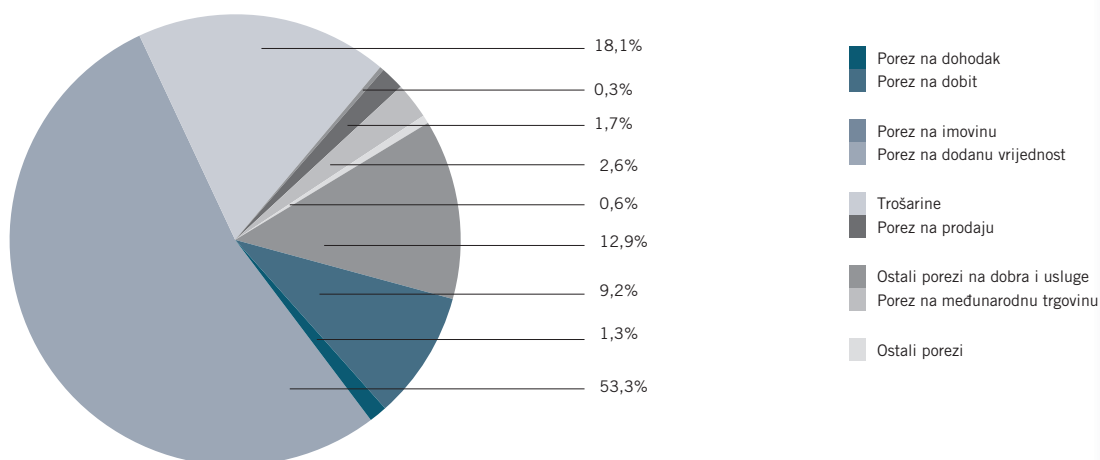
Prihodi od poreza na dobit u 2005. godini rasli su visokom stopom od 26,8 posto, što je utjecalo i na njihov udio u poreznim prihodima, koji se povećao od 7,8 posto u 2004. godini na 9,2 posto u 2005. godini. Promatramo li u apsolutnom iznosu, prihoda od poreza na dobit ostvareno je 5,6 milijardi kuna, od čega se na državni proračun odnosi 3,9 milijardi kuna, a na lokalne jedinice 1,6 milijardi kuna. Valja istaknuti da su ovako ostvareni prihodi u skladu s planiranim na razini godine. Visoka stopa rasta može se objasniti dobrim poslovanjem hrvatskih poduzeća u 2004. godini budući da porezni obveznici plaćaju predujam poreza na dobit na osnovi porezne prijave za prethodnu godinu. Isto tako, kao što je već i rečeno u drugom poglavlju, tome je pridonijela i činjenica da potkraj 2004. godine nije bilo čišćenja bilanci poduzeća kako bi se umanjila porezna baza poreza na dobit, a niti jednokratnih otpisa potraživanja, koji su bili velikim uzrokom podbacivanja ovih prihoda u 2004. godini.

Smanjenje udjela prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije u ukupnim poreznim prihodima nastavlja se i u 2005. godini, prije svega zahvaljujući daljnjoj liberalizaciji vanjskotrgovinske razmjene. Tako se udio od 2,8 posto u 2004. godini smanjio na 2,6 posto u 2005. godini, što je rezultiralo njihovim godišnjim smanjenjem od 12,2 posto u 2004. godini, odnosno 1,7 posto u 2005. godini. Drugim riječima, prihodima po ovoj osnovi prikupljeno je planiranih 1,6 milijardi kuna, što u potpunosti pripada državnom proračunu.

U strukturi poreznih prihoda valja spomenuti i prihode od poreza na imovinu, čiji je udio u 2005. godini jednak udjelu u 2004. godini (1,3 posto). Prikupljeni su u iznosu od 763,6 milijuna kuna, odnosno zabilježili su godišnje povećanje od 4,5 posto. Pritom je na državnom proračunu ostvareno 375,5 milijuna kuna, dok se preostalih 388,1 milijun kuna odnosi na proračun lokalnih jedinica. Posebno je bitno naglasiti da se prihodi od poreza na imovinu državnog proračuna u potpunosti ostvaruju iz prihoda od poreza na promet nekretnina, dok se prihodi od poreza na imovinu lokalnih jedinica prije svega odnose na prihode od poreza na financijske i kapitalne transakcije te manjim dijelom na prihode od poreza na posjed, nasljedstva i darove.

Grafikon 5.3. i 5.4. Struktura poreznih prihoda konsolidirane opće države u 2004. i 2005. godini

Socijalni doprinosi, koji u strukturi ukupnih prihoda čine oko 30,4 posto, drugi su po važnosti prihodi proračuna opće države. Tijekom 2005. godine rasli su sporije (6,2 posto) nego u 2004. godini (7,5 posto), odnosno dosegli su iznos od 31,3 milijarde kuna, što je posljedica rasta prosječne mjesečne bruto plaće.

Ostali prihodi proračuna konsolidirane opće države zabilježeni su u iznosu od 11,2 milijarde kuna, što čini godišnji rast od 7,0 posto, odnosno isti udio u ukupnim prihodima (10,9 posto) kao i u prethodnoj fiskalnoj godini. Time je njihov plan na razini godine premašen za čak 785,4 milijuna kuna. Takva kretanja najvećim dijelom rezultat su ostvarenih prihoda od prodaje roba i usluga odnosno administrativnih taksi u iznosu od 4,1 milijarde kuna (rast od 17,2 posto), pri čemu je proračun lokalnih jedinica prikupio 2,2 milijarde kuna, proračun izvanproračunskih fondova i agencija 1,4 milijarde kuna, a državni proračun 397,1 milijun kuna. Među prihodima od imovine osobito se ističu zakupnine i koncesije (1,5 milijardi kuna) te dividende (1,2 milijarde kuna). Tako je državni proračun prikupio 848 milijuna kuna prihoda od zakupnina i koncesija, izvanproračunski fondovi i agencije 5,9 milijuna kuna, a lokalne jedinice 624 milijuna kuna. Razni i neprepoznati prihodi konsolidirane opće države iznosili su 2,6 milijardi kuna, što čini godišnji rast od visokih 26,5 posto.

5.2.2. Rashodi konsolidirane opće države

Ukupni rashodi konsolidirane opće države u 2005. godini iznosili su 100,5 milijardi kuna, čime je godišnji plan premašen za 0,5 posto ili 465,7 milijuna kuna. Istodobno, ostvarili su i godišnji rast od 6,6 posto, što je sporije nego 2004. godinu (8,0 posto). U skladu s tim, udio ukupnih rashoda u vrijednosti BDP-a smanjio se s 44,3 posto u 2004. godini na 43,9 posto u 2005. godini.

Ukupne rashode konsolidirane opće države, iskazane prema ekonomskoj klasifikaciji i udjelima u vrijednosti BDP-a u razdoblju od 2003. do 2005. godine dajemo u *tablici 5.2.*

5. KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA U 2005. GODINI

Tablica 5.2. Rashodi konsolidirane opće države od 2003. do 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
2	RASHODI	87.295.862,7	44,0	94.286.501,1	44,3	100.510.748,2	43,9
21	Naknade zaposlenima	24.065.457,3	12,1	25.505.196,0	12,0	26.679.699,7	11,6
211	Plaće i nadnice	20.495.806,7	10,3	21.723.668,4	10,2	22.731.437,0	9,9
212	Socijalni doprinosi	3.569.650,6	1,8	3.781.527,6	1,8	3.948.262,7	1,7
22	Korištenje dobara i usluga	9.494.184,1	4,8	9.679.315,7	4,5	10.876.095,4	4,7
24	Kamate	4.039.182,1	2,0	4.423.238,9	2,1	5.102.696,5	2,2
241	Inozemne	2.071.500,4	1,0	2.201.889,8	1,0	2.402.223,1	1,0
242	Tuzemne	1.967.681,7	1,0	2.221.349,1	1,0	2.700.339,0	1,2
243	Unutar opće države	0,0	-	0,0	-	134,4	0,0
25	Subvencije	4.915.835,0	2,5	5.694.424,8	2,7	6.000.064,2	2,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.513.649,6	1,3	3.420.618,6	1,6	3.438.743,6	1,5
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.402.185,4	1,2	2.273.806,2	1,1	2.561.320,6	1,1
26	Pomoći	557.296,9	0,3	1.008.884,4	0,5	1.390.464,0	0,6
261	Inozemnim vladama	43.918,0	0,0	76.464,4	0,0	73.639,3	0,0
262	Međunarodnim organizacijama	41.239,1	0,0	83.433,8	0,0	93.831,7	0,0
263	Unutar opće države	472.139,8	0,2	848.986,2	0,4	1.222.993,0	0,5
27	Socijalne naknade	38.254.499,6	19,3	41.021.807,6	19,3	42.468.952,0	18,5
271	Socijalne naknade iz osiguranja	30.639.144,5	15,4	29.100.970,6	13,7	29.879.823,4	13,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	7.056.206,2	3,6	11.552.422,5	5,4	12.318.373,1	5,4
273	Socijalne naknade za zaposlenike	559.148,9	0,3	368.414,5	0,2	270.755,5	0,1
28	Ostali rashodi	5.969.407,7	3,0	6.953.633,7	3,3	7.992.776,4	3,5

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Vidljivo je da su najveći doprinos smanjenju ukupnih rashoda u vrijednosti BDP-a dali rashodi za socijalne naknade te rashodi za naknade zaposlenima. Naime, rashodi za socijalne naknade smanjili su svoj udio s 19,3 posto BDP-a u 2004. godini na 18,5 posto BDP-a u 2005. godini, a rashodi za naknade zaposlenima s 12,0 posto BDP-a u 2004. godini na 11,6 posto BDP-a u 2005. godini. Smanjenje od 0,1 postotna boda BDP-a zabilježili su i rashodi za subvencije. Nasuprot tomu, udio rashoda za korištenje dobara i usluga povećao se s 4,5 posto BDP-a na 4,7 posto BDP-a, dok su pomoći doseglye razinu od 0,6 posto BDP-a u 2005. godini. U nastavku (grafikoni 5.5. i 5.6.) dajemo detaljni osvrt na strukturu rashoda konsolidirane opće države u 2004. i 2005. godini.

Tijekom 2005. godine utrošeno je planiranih 42,5 milijardi kuna na ime rashoda za socijalne naknade, čime se njihov udio u strukturi ukupnih rashoda smanjio s 43,5 posto u 2004. godini na 42,3 posto u 2005. godini. Takva kretanja rezultat su usporevanja godišnjeg rasta rashoda za socijalne naknade, i to za 3,7 postotnih bodova odnosno sa 7,2 posto u 2004. godini na 3,5 posto u 2005. godini. Pritom je 70,4 posto isplaćeno u obliku socijalnih naknada iz osiguranja, 29,0 posto u obliku naknada za socijalnu pomoć te preostalih 0,6 posto u obliku socijalnih naknada za zaposlene. Ostvareni godišnji rast socijalnih naknada najvećim je dijelom prouzročen izdvajanjima koja su bila usmjerena na mirovine, zdravstvo, porodiljne naknade, dječji doplatak, naknade nezaposlenima, o čemu je više riječi bilo u drugom poglavlju.

Prema udjelu u ukupnim rashodima slijede naknade zaposlenima (26,5 posto) u iznosu od 26,7 milijardi kuna, što je gotovo jednako planiranom, a 4,6 posto više nego 2004. godine (6,0 posto). Od toga je na plaće i nadnice utrošeno 22,7 milijardi kuna, a na socijalne doprinose koje podmiruje država 3,9 milijardi kuna.

Visoko treće mjesto u strukturi ukupnih rashoda zauzimaju rashodi za korištenje dobara i usluga čiji se udio tijekom 2005. godine povećao za 0,5 postotnih bodova, odnosno na razinu od 10,8 posto. Izvršeni su u iznosu od 10,9 milijardi kuna, što je 12,4 posto više u usporedbi s 2004. godinom, kada su ovi rashodi zabilježili međugodišnje povećanje od niskih 1,9 posto.

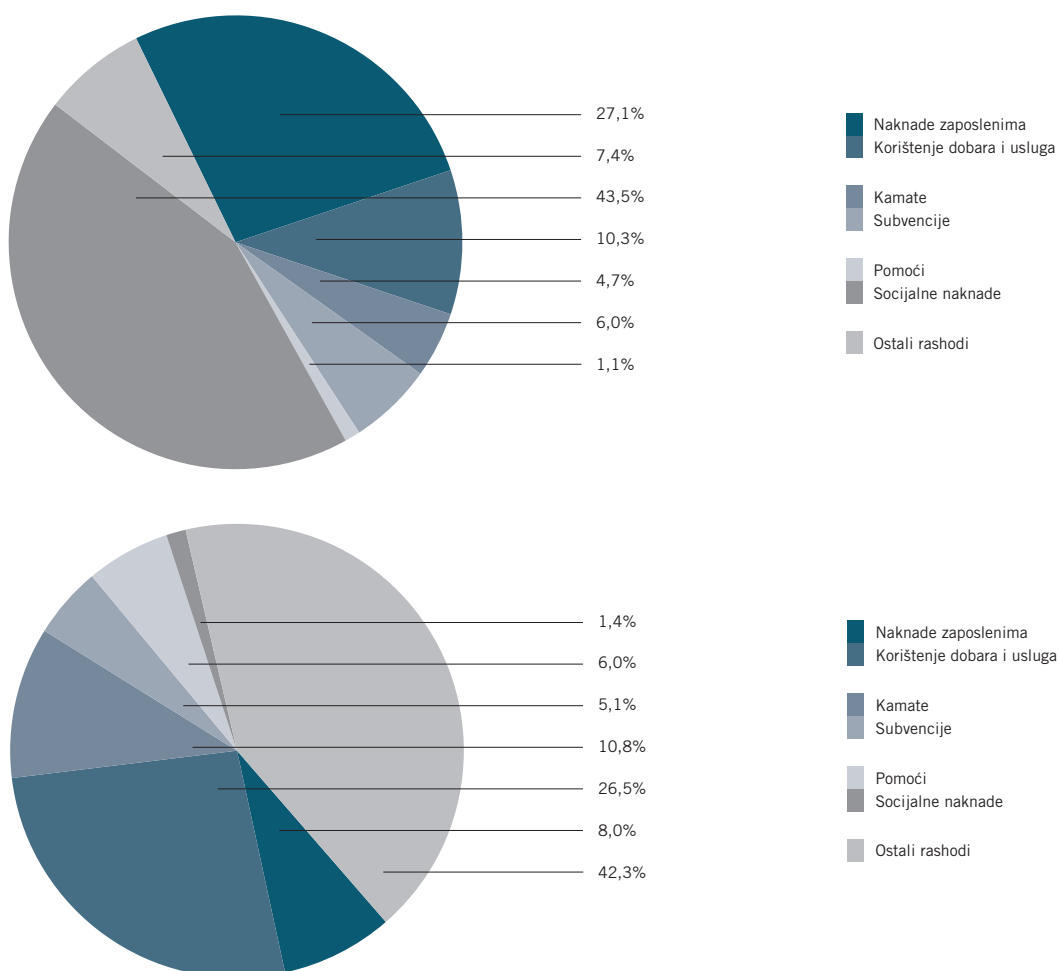
Udio ostalih rashoda konsolidirane opće države povećao se sa 7,4 posto u 2004. godini na 8,0 posto u 2005. godini, premda su rasli sporije (14,9 posto) nego u godini prije (16,5 posto). Izvršeni su u iznosu od gotovo 8 milijardi kuna, tj. na razini od 96,6 posto planiranog iznosa, pri čemu su kapitalni rashodi iznosili 4,2 milijarde kuna, a tekući rashodi 3,7 milijardi kuna. Drugim riječima, i kapitalni i tekući rashodi premašili su svoj prošlogodišnji iznos za 11,3 posto odnosno 19,3 posto. Oko 2,8 milijardi kuna kapitalnih rashoda odnosi se na državni proračun, gotovo 860 milijuna kuna na izvanproračunske fondove i agencije (posebno Hrvatske vode i Hrvatske ceste), a 603,8 milijuna kuna na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Istodobno je državni proračun utrošio gotovo 2,2 milijarde kuna tekućih rashoda, lokalne jedinice 1,4 milijarde kuna, a ponajmanje izvanproračunski fondovi i agencije (146,3 milijuna kuna).

Rashodi za subvencije su u 2005. godini dosegli iznos od planiranih 6 milijardi kuna, tj. 5,4 posto više nego u 2004. godini, kada je zabilježen rast od 15,8 posto. Time su u strukturi ukupnih rashoda zadržali identični udio kao i u prethodnoj godini (6,0 posto). Više od polovice ukupno isplaćenih subvencija odnosi se na subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru (3,4 milijarde kuna), pri čemu najveći dio čine subvencije Hrvatskim željeznicama usmjerene na održavanje željezničke infrastrukture i regulacije prometa. Preostali dio ukupno isplaćenih subvencija čine subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora (2,6 milijardi kuna), koje uključuju subvencije dane poljoprivrednicima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima.

Rashodi za kamate iznosili su 5,1 milijardu kuna, što je 15,4 posto više na godišnjoj razini odnosno 3,4 posto iznad plana. Kamate plaćene u zemlji (21,6 posto) rasle su znatno brže od kamata plaćenih u inozemstvu (9,1 posto). Promatramo li apsolutno, tuzemne kamate su iznosile 2,7 milijarde kuna, a inozemne kamate 2,4 milijarde kuna. Takva politika financiranja države, koja se sve više oslanja na domaće izvore, utjecala je i na strukturu rashoda za kamate. Tako je udio tuzemnih kamata porastao s 50,2 posto u 2004. godini na 52,9 posto u 2005. godini, dok je udio inozemnih kamata u skladu s tim smanjen.

Grafikoni 5.5. i 5.6. Struktura ukupnih rashoda konsolidirane opće države u 2004. i 2005. godini

5.2.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države

U tablici 5.3. dajemo pregled nefinancijske imovine te udjela u BDP-u od 2003. do 2005. godine.

U 2005. godini neto stjecanje nefinancijske imovine konsolidirane opće države uvećano je za 9,1 milijardu kuna, što je 1,4 milijarde kuna manje nego godinu prije. Pritom je nabava nefinancijske imovine u iznosu od 9,9 milijardi kuna nadmašila njezinu prodaju (864,8 milijuna kuna), koja je ostala na gotovo istoj razini kao i u 2004. godini. Oko 52,3 posto ukupne nabave obavili su izvanproračunski fondovi i agencije, 29,2 posto jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a 18,4 posto korisnici državnog proračuna. Godišnje smanjenje nabave od 12,6 posto posljedica je smanjenog intenziteta ulaganja u cestovnu infrastrukturu, osobito Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta. Više od 95 posto ukupne nabave čini nabava dugotrajne imovine u kojoj dominira nabava zgrada i građevina te manjim dijelom nabava postrojenja i opreme. Tako su izvanproračunski fondovi i agencije, posebno Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste, uložili značajna sredstva u nabavu zgrada i građevina (4,6 milijardi kuna), kao i državni proračun (1,1 milijarda kuna). Na nabavu zemljišta, koje čini najveću komponentu neproizvedene imovine, Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste izdvojile su 202,2 milijuna kuna, a lokalne jedinice 172,6 milijuna kuna.

Nasuprot tome, prodajom nefinancijske imovine najviše su se bavile lokalne jedinice i korisnici državnog proračuna. Tako je prodaja zgrada i građevina u glavnini proizašla iz aktivnosti državnog proračuna (49,5 posto) i lokalnih jedinica (41,6 posto), dok su se prodajom zemljišta najviše bavile lokalne jedinice.

Tablica 5.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države od 2003. do 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	9.664.413,9	4,9	10.494.817,9	4,9	9.059.706,4	4,0
311	Dugotrajna imovina	9.543.004,8	4,8	10.371.226,7	4,9	8.900.042,8	3,9
312	Zalihe	0,0	-	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	6.884,6	0,0	7.682,5	0,0	7.429,4	0,0
314	Neproizvedena imovina	114.524,5	0,1	115.908,7	0,1	152.234,2	0,1

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

5.2.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane opće države

U tablici 5.4. dajemo pregled financijske imovine i obveza te udjela u BDP-u od 2003 do 2005. godine.

Tijekom 2005. godine neto stjecanje financijske imovine konsolidirane opće države iznosilo je 1,3 milijarde kuna, pri čemu se domaća financijska imovina povećala za 1,3 milijarde kuna, a inozemna smanjila za -4,9 milijuna kuna. Najveći dio domaće financijske imovine nastao je na osnovi transakcija u zajmovima, novcu i depozitima, te dionicama i ostalim udjelima. Tako su izdaci za zajmove (1,2 milijarde kuna), dani trgovačkim društvima u javnom sektoru, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima, nadmašili njihove primitke (468 milijuna kuna), što je utjecalo na povećanje neto veličine zajmova za 774,3 milijuna kuna. Time su se neto zajmovi državnog proračuna povećali za 847,6 milijuna kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 4,9 milijuna kuna, dok su se kod izvanproračunskih fondova i agencija smanjili za 68,2 milijuna kuna. Nadalje, povećanje novca i depozita u iznosu od 737,4 milijuna kuna proizašlo je iz njihova povećanja na razini državnog proračuna (688,2 milijuna kuna) i izvanproračunskih fondova i agencija (390 milijuna kuna) te smanjenja na razini lokalnih jedinica (-340,8 milijuna kuna). S druge strane, financijska imovina konsolidirane opće države u dionicama i ostalim udjelima smanjena je za 218,9 milijuna kuna, što je proizašlo iz većih primitaka (519,5 milijuna kuna) nad izdacima (300,6 milijuna kuna). Tako su najveće smanjenje po ovoj osnovi zabilježili izvanproračunski fondovi i agencije (-454,9 milijuna kuna), što se gotovo u potpunosti odnosi na dionice iz portfelja Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) i Hrvatskog fonda za privatizaciju (HFP). Državni proračun je povećao stanje neto dionica i ostalih udjela za 221,9 milijuna kuna, pri čemu se glavnina izdataka za dionice i ostale udjele odnosi na uplatu osnivačkog kapitala Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR). Istodobno, lokalne jedinice zabilježile su povećanje neto dionica i ostalih udjela u iznosu od 14,1 milijun kuna.

Smanjenje inozemne financijske imovine od već spomenutih 4,9 milijuna kuna isključivo je rezultat povećanih primitaka državnog proračuna po osnovi dionica i ostalih udjela (7,6 milijuna kuna), koji su nadmašili njihove izdatke (2,7 milijuna kuna).

Tablica 5.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane opće države od 2003. do 2005. godine

(000 HRK)		2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBEZAMA							
32	NETO FINACIJSKA IMOVINA	-767.908,2	-	104.241,8	0,0	1.305.876,1	0,6
321	Tuzemna	-771.136,3	-	96.150,2	0,0	1.310.733,0	0,6
3212	Novac i depoziti	1.651.081,9	0,8	-878.660,0	-	737.398,9	0,3
3214	Zajmovi	371.798,9	0,2	794.074,1	0,4	774.287,3	0,3
3215	Dionice i ostali udjeli	-2.836.335,3	-	169.766,3	0,1	-218.890,3	-
3218	Ostala potraživanja	42.318,2	0,0	10.969,8	0,0	17.937,1	0,0
322	Inozemna	3.228,1	0,0	8.091,6	0,0	-4.856,9	-
3224	Zajmovi	-6.698,0	-	-1.694,2	-	0,0	-
3225	Dionice i ostali udjeli	9.926,1	0,0	9.785,8	0,0	-4.856,9	-
33	NETO OBEVEZE	6.877.867,6	3,5	8.458.593,7	4,0	7.775.389,8	3,4
331	Tuzemne	954.394,5	0,5	4.339.219,2	2,0	11.911.230,9	5,2
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	1.169.229,3	0,6	6.558.484,6	3,1	9.369.420,6	4,1
3314	Zajmovi	-214.834,8	-	-2.219.265,4	-	2.693.551,3	1,2
332	Inozemne	5.923.473,1	3,0	4.119.374,5	1,9	-4.135.841,1	-
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	5.175.750,1	2,6	1.215.439,1	0,6	-3.713.935,0	-
3324	Zajmovi	747.723,0	0,4	2.903.935,4	1,4	-421.906,1	-

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Neto obveze konsolidirane opće države u protekloj fiskalnoj godini povećane su za 7,8 milijardi kuna, što je 683,2 milijuna kuna manje nego u 2004. godini. Više od 90 posto ukupnog zaduživanja država je ostvarila na domaćem tržištu. Tako su domaće obveze povećane za 11,9 milijardi kuna, i to ponajviše zbog povećanja obveza po osnovi vrijednosnih papira osim dionica (9,4 milijarde kuna) i po osnovi zajmova (2,7 milijardi kuna) te smanjenja ostalih obveza (151,7 milijuna kuna). Zaduzivanje vrijednosnim papirima osim dionica (obveznica i trezorskih zapisa) iznosilo je 12,5 milijardi kuna, što je u glavnini proizašlo iz zaduzivanja državnog proračuna, dok je zaduzivanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bilo znatno manje (6,6 milijuna kuna). Istodobno, otplate glavnica vrijednosnih papira osim dionica iznosile su 3,1 milijardu kuna, od čega je državni proračun otplatio 2,8 milijardi kuna, izvanproračunski fondovi i agencije 263,8 milijuna kuna, a lokalne jedinice 9,7 milijuna kuna. Zaduzivanje putem zajmova na domaćem tržištu iznosilo je 5 milijardi kuna, pri čemu se državni proračun zadužio 2,5 milijardi kuna, izvanproračunski fondovi i agencije 2,3 milijarde kuna, a lokalne jedinice 211,9 milijuna kuna. Otplate zajmova konsolidirane opće države bile su za 2,7 milijardi kuna manje od zaduzivanja, tj. iznosile su 2,3 milijarde kuna. Tako je najviše po osnovi zajmova otplatio državni proračun (1,5 milijardi kuna), dok su izvanproračunski fondovi i agencije te lokalne jedinice imali znatno manje otplate u iznosu od 439,7 milijuna kuna, odnosno 339,2 milijuna kuna.

Smanjenje inozemnih obveza opće države u 2005. godini posljedica je znatno manjeg zaduzivanja od otplata dospjelih obveza. Tako su otplate glavnica vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 3,7 milijardi kuna isključivo rezultat otplata državnog proračuna. Zatim, otplate inozemnih zajmova (2,3 milijarde kuna) obavili su državni proračun (2,1 milijarda kuna), izvanproračunski fondovi i agencije (39,5 milijuna kuna) te manjim dijelom lokalne jedinice (93 milijuna kuna). Istodobno, zaduzivanje putem zajmova (1,9 milijardi kuna) posljedica je zaduzivanja izvanproračunskih fondova i agencija (1,1 milijarda kuna), posebno Hrvatskih autocesta, Hrvatskih cesta i Hrvatskih voda, te korisnika državnog proračuna (783,6 milijuna kuna).

5.2.5. Mjere manjka/viška i financiranje konsolidirane opće države

U tablici 5.6. dajemo pregled različitih mjera manjka/viška konsolidirane opće države te izračun neto pozajmljivanja/zaduživanja u 2005. godini, iskazano prema GFS 2001 metodologiji.

Neto operativni saldo konsolidirane opće države, definiran kao razlika između ukupno prikupljenih prihoda i utrošenih rashoda, u 2005. godini zabilježen je u iznosu od 2,6 milijardi kuna.

Primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike, iz računa salda isključuje rashode za kamate i time eliminira utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga. Tako je u 2005. godini iznosio 7,7 milijardi kuna, što je povećanje od 1,1 milijarde kuna zbog povećanih rashoda za kamate od 679,4 milijuna kuna u usporedbi s godinom prije.

5. KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA U 2005. GODINI

Umanji li se neto operativni saldo konsolidirane opće države za vrijednost neto stjecanja nefinancijske imovine od 9,1 milijarde kuna, dobije se kategorija neto pozajmljivanja/zaduživanja u iznosu od -6,5 milijardi kuna. U usporedbi s 2004. godinom, neto pozajmljivanje/zaduživanje smanjeno je za visokih 22,6 posto, čemu je najviše pridonijelo značajno smanjenje nefinancijske imovine te povećanje neto operativnog salda. Ukupno financiranje ove mjere rezultiralo je prije opisanim transakcijama u povećanju financijske imovine (1,3 milijarde kuna) i obveza (7,8 milijardi kuna).

Tablica 5.5. Mjere manjka/viška i financiranje konsolidirane opće države od 2003. do 2005. godine

(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST						
1 Prihodi	89.314.500,8	45,0	96.426.967,1	45,3	103.100.940,9	45,0
2 Rashodi	87.295.862,7	44,0	94.286.501,1	44,3	100.510.748,2	43,9
24 Rashodi za kamate	4.039.182,1	2,0	4.423.238,9	2,1	5.102.696,5	2,2
Neto operativni saldo (1 - 2)	2.018.638,1	1,0	2.140.466,0	1,0	2.590.192,7	1,1
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	6.057.820,2	3,1	6.563.704,9	3,1	7.692.889,2	3,4
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI						
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	9.664.413,9	4,9	10.494.817,9	4,9	9.059.706,4	4,0
Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	-7.645.775,8	-	-8.354.351,9	-	-6.469.513,7	-
Financiranje (33-32)	7.645.775,8	3,9	8.354.351,9	3,9	6.469.513,7	2,8
TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA						
32 Neto stjecanje financijske imovine	-767.908,2	-	104.241,8	0,0	1.305.876,1	0,6
33 Neto stjecanje obveza	6.877.867,6	3,5	8.458.593,7	4,0	7.775.389,8	3,4

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

5.3. KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA PREMA RAZINAMA DRŽAVNE VLASTI

U tablici 5.6. prikazano je kretanje ukupnih prihoda, rashoda, nefinancijske imovine, financijske imovine i obveza kao udjela u BDP-u, za svaku razinu državne vlasti od 2003. do 2005. godine, iskazano prema metodologiji GFS 2001.

Usporedimo li 2004. i 2005. godinu, smanjenje udjela ukupnih prihoda i rashoda konsolidirane opće države najvećim je dijelom posljedica smanjenja njihova udjela na razini državnog proračuna. Izvanproračunski fondovi i agencije zadržali su razinu prethodne godine, dok su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imale blago povećanje svog udjela. Važno je uočiti i da se udio vrijednosti nefinancijske imovine u BDP-u smanjuje s 4,9 posto u 2004. godini na 4,0 posto u 2005. godini, pri čemu je najveće smanjenje nabave zabilježeno kod izvanproračunskih fondova i agencija.

Tablica 5.6. Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti od 2003. do 2005. godine

	(000 HRK)	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a	2005.	% BDP-a
1	PRIHODI	89.314.500,8	45,0	96.426.967,1	45,3	103.100.940,9	45,0
	Državni proračun	74.677.473,7	37,6	80.463.518,2	37,8	85.653.010,2	37,4
	Izvanproračunski fondovi	6.109.081,0	3,1	6.555.766,0	3,1	6.989.463,0	3,1
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	103.501,0	0,1	129.892,0	0,1	38.010,0	0,0
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	822.183,0	0,4	663.139,0	0,3	863.868,0	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	17.573,0	0,0	15.507,0	0,0	18.855,0	0,0
	Hrvatske vode	1.150.333,0	0,6	1.224.431,0	0,6	1.227.794,0	0,5
	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	-	-	170.748,0	0,1	214.737,0	0,1
	Fond za razvoj i zapošljavanje	-	-	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	-	-	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	1.927.787,0	1,0	2.295.423,0	1,1	2.547.003,0	1,1
	Hrvatske ceste	1.379.782,0	0,7	1.417.787,0	0,7	1.474.714,0	0,6
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	581.931,0	0,3	575.893,0	0,3	367.438,0	0,2
	Hrvatski fond za privatizaciju	125.991,0	0,1	62.946,0	0,0	237.044,0	0,1
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	8.527.946,1	4,3	9.407.682,9	4,4	10.458.467,7	4,6
2	RASHODI	87.295.862,7	44,0	94.286.501,1	44,3	100.510.748,2	43,9
	Državni proračun	73.257.177,3	36,9	80.607.175,9	37,9	85.239.871,8	37,2
	Izvanproračunski fondovi	6.135.543,0	3,1	5.080.273,0	2,4	5.556.949,6	2,4
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	1.844.077,0	0,9	587.420,0	0,3	382.162,0	0,2
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	888.105,0	0,4	831.295,0	0,4	914.345,0	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	140.387,0	0,1	141.333,0	0,1	145.931,0	0,1
	Hrvatske vode	1.427.067,0	0,7	1.426.283,0	0,7	1.489.465,0	0,7
	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	-	-	32.443,0	0,0	112.452,6	0,0
	Fond za razvoj i zapošljavanje	-	-	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	-	-	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	692.490,0	0,3	752.254,0	0,4	1.085.077,0	0,5
	Hrvatske ceste	840.372,0	0,4	934.630,0	0,4	1.062.405,0	0,5
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	251.360,0	0,1	314.474,0	0,1	182.993,0	0,1
	Hrvatski fond za privatizaciju	51.685,0	0,0	60.141,0	0,0	182.119,0	0,1
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	7.903.142,4	4,0	8.599.052,2	4,0	9.713.926,8	4,2
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	9.664.413,9	4,9	10.494.817,9	4,9	9.059.706,4	4,0
	Nabava	10.398.245,9	5,2	11.359.790,1	5,3	9.924.476,9	4,3
	Državni proračun	2.054.989,4	1,0	1.663.867,9	0,8	1.828.817,8	0,8
	Izvanproračunski korisnici	6.216.526,0	3,1	6.984.515,0	3,3	5.195.362,0	2,3
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	2.126.730,5	1,1	2.711.407,2	1,3	2.900.297,1	1,3
	Prodaja	733.832,0	0,4	864.972,2	0,4	864.770,5	0,4
	Državni proračun	242.585,8	0,1	244.401,0	0,1	275.149,4	0,1
	Izvanproračunski korisnici	32.916,0	0,0	30.519,0	0,0	49.614,0	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	458.330,2	0,2	590.052,2	0,3	540.007,1	0,2
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-767.908,2	-	104.241,8	0,0	1.305.876,1	0,6
321	Tuzemna	-771.136,3	-	96.150,2	0,0	1.310.733,0	0,6
	Državni proračun	-1.384.115,1	-	138.090,4	0,1	1.747.681,4	0,8
	Izvanproračunski korisnici	409.057,0	0,2	-119.979,0	-	-133.065,0	-
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	203.921,8	0,1	78.038,8	0,0	-303.883,4	-
322	Inozemna	3.228,1	0,0	8.091,6	0,0	-4.856,9	-
	Državni proračun	9.926,1	0,0	9.785,8	0,0	-4.856,9	-
	Izvanproračunski korisnici	0,0	-	0,0	-	0,0	-
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-6.698,0	-	-1.694,2	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	6.877.867,6	3,5	8.458.593,7	4,0	7.775.389,8	3,4
331	Tuzemna	954.394,5	0,5	4.339.219,2	2,0	11.911.230,9	5,2
	Državni proračun	-159.690,2	-	4.038.705,1	1,9	10.591.559,7	4,6
	Izvanproračunski korisnici	1.108.574,0	0,6	68.975,0	0,0	1.450.118,0	0,6
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	5.510,7	0,0	231.539,1	0,1	-130.446,8	-
332	Inozemna	5.923.473,1	3,0	4.119.374,5	1,9	-4.135.841,1	-
	Državni proračun	3.049.978,9	1,5	270.335,3	0,1	-5.080.612,1	-
	Izvanproračunski korisnici	2.962.655,0	1,5	3.945.985,0	1,9	1.037.777,0	0,5
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-89.160,8	-	-96.945,8	-	-93.006,0	-

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

5.4. DEFICIT KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE ISKAZAN PREMA MODIFICIRANOM OBRAČUNSKOM NAČELU

Za razliku od gotovinskog načela bilježenja proračunskih transakcija, primjena modificiranog obračunskog načela za izračun proračunskog deficita, koja je dogovorena u sklopu *Stand-by* aranžmana, podrazumijeva evidenciju svih rashoda nastalih u toj godini, bez obzira na razdoblje njihova konačnog plaćanja. To znači da se iznos deficita konsolidirane opće države, na gotovinskom načelu, korigira za promjenu dospjelih neplaćenih obveza središnje i lokalne države. Međutim, potrebno je naglasiti da gotovinski podaci konsolidirane opće države uključuju i transakcije Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta, iskazane na obračunskom načelu.

U 2005. godini deficit konsolidirane opće države iskazan prema modificiranom obračunskom načelu iznosio je 9,3 milijarde kuna, odnosno 4,1 posto BDP-a, što je u skladu i s planiranim. Tako je u usporedbi s prethodnom fiskalnom godinom, ukupni manjak konsolidirane opće države smanjen za 0,8 postotnih bodova BDP-a, odnosno 1 milijardu kuna. Promatramo li razine državne vlasti, može se zamijetiti veće smanjenje deficita državnog proračuna, i to sa 2,8 posto BDP-a u 2004. godini na 2,5 posto BDP-a u 2005. godini. Isto tako, znatna fiskalna prilagodba od 818,1 milijun kuna ili 0,4 postotna boda BDP-a ostvarena je i na razini izvanproračunskih fondova i agencija, prije svega zahvaljujući smanjenom, ali još uvijek velikom ulaganju Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta u cestogradnju. Manjak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave također je smanjen za 101,1 milijun kuna u usporedbi s 2004. godinom, tj. ostvaren je na razini od 0,3 posto BDP-a.

Takva kretanja pokazuju veliku fiskalnu konsolidaciju provedenu tijekom 2004. i 2005. godine, popraćenu dodatnim mjerama za jačanje porezne administracije i ostvarivanje stalnih fiskalnih ušteda. Valja istaknuti kako ostvarenje planiranog deficita od 4,1 posto BDP-a u 2005. godini govori u prilog i poboljšanju cjelokupnog procesa proračunskog planiranja i kontrole, što u konačnici daje čvrst temelj provođenju daljnje fiskalne konsolidacije u sljedećem srednjoročnom razdoblju.

U *tablici 5.7* dajemo prikaz razrade deficita prema modificiranom obračunskom načelu za 2004. i 2005. godinu.

Tablica 5.7. Izračun deficita konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu za 2004. i 2005. godinu

	(000 HRK)	2004.	2005.
1. Prihodi *		96.553.309,1	102.868.439,9
2. Rashodi GFS 1986		106.494.781,7	111.714.102,7
Rashodi GFS 2001 *		94.559.425,1	100.476.847,2
Nabava nefinancijske imovine *		10.494.365,1	10.064.643,9
Neto zajmovi (ukupni dani zajmovi umanjeni za povrate danih zajmova) *		891.011,9	851.349,3
Izdaci za dionice i ostale udjele *		539.009,8	303.325,2
Ostala potraživanja *		10.969,8	17.937,1
3. Deficit konsolidirane opće države bez kapitalnih prihoda * (1-2)		-9.941.472,6	-8.845.662,8
4. Promjena dospjelih neplaćenih obveza		-384.028,8	-455.823,7
5. Deficit konsolidirane opće države - modificirano obračunsko načelo (3+4+5)		-10.325.501,4	-9.301.486,5
Udio deficita u BDP-u, %		-4,9	-4,1

Napomena: Ukupni prihodi konsolidirane opće države u 2004. godini uvećani su za iznos koncesijske naknade (196,7 milijuna kuna). U skladu s tim, ukupni prihodi u 2005. godini umanjeni su za taj iznos.

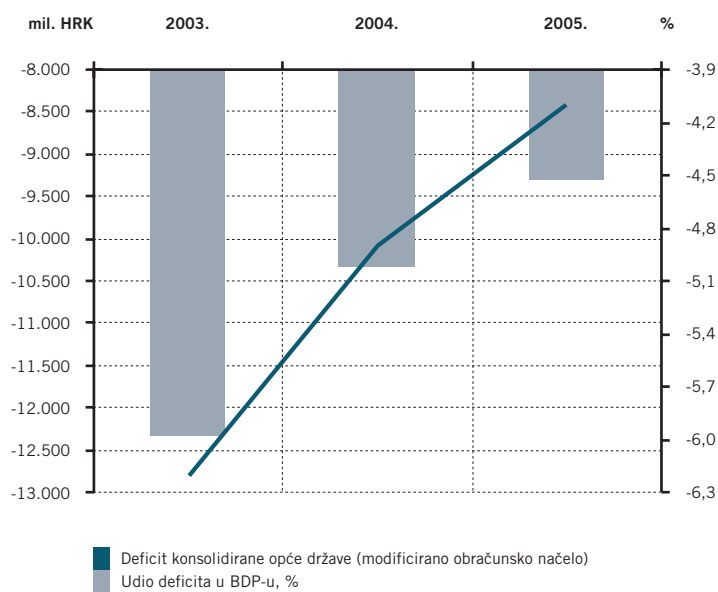
* HAC i HC su iskazani na obračunskom načelu

Izvor: Ministarstvo financija

Deficit konsolidirane opće države prema gotovinskom načelu, u 2005. godini iznosio je 8,6 milijardi kuna ili 3,8 posto BDP-a, unutar kojeg su transakcije Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta iskazane na obračunskom načelu. Međutim, navedeni gotovinski deficit potrebno je uvećati za iznos prihoda od koncesijske naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga, koji su uplaćeni u veljači 2005. godine, a obračunski pripadaju prihodima u 2004. godini. Time deficit konsolidirane opće države doseže razinu od 8,8 milijardi kuna ili 3,9 posto BDP-a. Dodavanjem dospjelih neplaćenih obveza države nastalih u 2005. godini (455,8 milijuna kuna), iznos deficita konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu bilježi razinu od 9,3 milijarde kuna ili 4,1 posto BDP-a.

Grafikon 5.7. Ostvarenje deficita konsolidirane opće države od 2003.do 2005. godine

6.
JAVNI DUG REPUBLIKE HRVATSKE
U 2005. GODINI

U skladu sa Zakonom o proračunu (*Narodne Novine*, br. 96/2003) državni dug definiran je kao dug konsolidiranog državnog proračuna bez državnih jamstava. Uz dodatak državnih jamstava, državni dug definiran je kao javni dug.

Tablica 6.1. prikazuje kretanje javnog duga Republike Hrvatske u razdoblju od 2001. do 2005. godine:

Tablica 6.1. Dug opće države

DUG OPĆE DRŽAVE na kraju razdoblja, u milijunima kuna	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
1. Unutarnji dug opće države	26.128,30	32.012,30	35.314,40	42.721,00	56.046,50
1.1 Unutarnji dug Republike Hrvatske	21.467,90	23.320,00	28.160,80	37.223,70	50.559,50
Trezorski zapisi	4.892,30	5.632,70	6.548,10	9.022,50	12.533,40
Instrumenti tržišta novca	7,4	0,1	0,3		0,9
Obveznice	15.415,80	15.887,90	17.422,00	23.080,10	30.716,00
Kreditni Hrvatske narodne banke	-	0,5	1,4	3,3	1,4
Kreditni banaka	1.152,40	1.798,80	4.189,10	5.117,80	7.307,80
1.2 Unutarnji dug republičkih fondova	3.380,50	7.659,10	6.247,50	3.911,20	3.935,00
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	1.636,10	4.108,10	3.418,20	1.726,00	-
Kreditni banaka	1.744,30	3.551,00	2.829,30	2.185,10	3.935,00
1.3 Unutarnji dug lokalne države	1.280,00	1.033,10	906,1	1.586,20	1.551,90
Instrumenti tržišta novca	30,5	30,2	16,9	6,6	40,7
Obveznice	1,2	-	-	204,4	196,4
Kreditni banaka	1.248,20	1.002,90	889,2	1.375,10	1.314,70
2. Inozemni dug opće države	41.089,00	40.538,40	45.832,80	50.266,60	45.377,80
2.1 Inozemni dug Republike Hrvatske	39.487,30	37.388,30	41.048,80	42.095,70	36.433,60
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	30.746,70	28.694,20	32.144,80	32.899,30	27.112,30
Kreditni	8.740,60	8.694,10	8.904,10	9.196,40	9.321,20
2.2 Inozemni dug republičkih fondova	1.124,90	2.755,40	4.463,20	7.925,30	8.725,80
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Kreditni	1.124,90	2.755,40	4.463,20	7.925,30	8.725,80
2.3 Inozemni dug lokalne države	476,9	394,6	320,8	245,7	218,5
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Kreditni	476,9	394,6	320,8	245,7	218,5
3. Ukupno (1+2)	67.217,40	72.550,70	81.147,20	92.987,70	101.424,30
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske					
1. Domaća	5.957,80	7.423,80	6.796,50	4.542,20	5.268,50
2. Inozemna	8.619,10	8.155,00	8.530,10	7.592,30	7.115,30
3. Ukupni dug HBOR-a	2.765,90	3.816,10	4.954,00	5.745,60	7.135,50
Ukupno: izdana jamstva Republike Hrvatske (1+2+3)	17.342,80	19.394,90	20.280,60	17.880,20	19.519,20
SVEUKUPNO:	84.560,20	91.945,30	101.427,80	110.868,00	120.943,50
BDP	165.639,50	181.231,00	198.422,00	212.826,00	229.031,00
SVEUKUPAN DUG OPĆE DRŽAVE kao % u BDP	51,05	50,73	51,12	52,09	52,81

Izvor: Ministarstvo financija

Sadržaj i obuhvat podataka u prethodnoj tablici definiran je pod pojmom "Opća država" i podrazumijeva dug:

1. središnje države te nekadašnjih izvanproračunskih fondova
2. Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta
3. državnih fondova i agencija (DAB, HFP)
4. dug temeljem izdanih državnih jamstava korisnicima izvan sektora "opće države"
5. dug 53 tijela lokalne uprave i samouprave
6. izravan dug Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Tim obuhvatom uključen je izravan dug HBOR-a, te su isključena sva državna jamstva odobrena HBOR-u (navedeno je učinjeno kako bi se izbjeglo eventualno dvostruko iskazivanje zaduženja, budući da u brojnim slučajevima država jamči HBOR-ova zaduženja i plasmane).

6.1. KREDITNA SPOSOBNOST REPUBLIKE HRVATSKE

Četiri vodeće svjetske agencije za utvrđivanje kreditne sposobnosti, Standard & Poors, Moody's Investors Service, Fitch Ratings, te Rating and Investment Information (R&I), uobičajeno obavljaju godišnju provjeru dodijeljenoga kreditnog rejtinga Republici Hrvatskoj i ta je provjera u 2005. godini rezultirala potvrđenom ocjenom investicijskoga kreditnog rejtinga svih četiriju rejting agencija.

Tablica 6.2. Pregled kreditnih ocjena Republike Hrvatske

	Dugoročna ocjena Strana valuta	Dugoročna ocjena Domaća valuta	Kratkoročna ocjena Strana valuta
Mood's Investors Service	Baa3 / stabilni "outlook"	Baa1	P-3
Standard & Poors	BBB/ stabilni "outlook"	BBB+	A-3
Fitch Ratings	BBB- / stabilni "outlook"	BBB+	F3
R & I	BBB		

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 6.3. daje prikaz usporedbi kreditnih ocjena vodećih zemalja u tranziciji.

Tablica 6.3. Usporedba kreditnih ocjena na kraju 2005. godine

Država	Moody's Investors Service	Standard & Poors
Bugarska	Ba1/pozitivni "outlook"	BBB / pozitivni "outlook"
Češka	A1/ stabilni "outlook"	A- / stabilni "outlook"
Hrvatska	Baa3/stabilni "outlook"	BBB / stabilni "outlook"
Mađarska	A1 /stabilni "outlook"	A- / stabilni "outlook"
Pojška	A2/ stabilni "outlook"	BBB+ / pozitivni "outlook"
Rumunjska	Ba1/ pozitivni "outlook"	BBB- / pozitivni "outlook"
Slovačka	A2 /stabilni "outlook"	A / pozitivni "outlook"
Slovenija	Aa3 /stabilni "outlook"	AA- / stabilni "outlook"

Izvor: Ministarstvo financija

6.2. UNUTARNJI DUG DRŽAVNOG PRORAČUNA U 2005.

6.2.1. Kategorije unutarnjeg duga

Struktura unutarnjeg duga po kategorijama i sa stanjima na kraju 2004. i 2005. godine prikazana je u *tablici 6.4.* Plan otplata glavnice i kamate unutarnjeg duga za razdoblje od 2006. do 2019. godine prikazan je u *tablici 6.5.*

Ukupan iznos unutarnjega javnog duga krajem 2005. godine iznosi 47.243,37 milijuna kuna, dok je krajem 2004. godine bio 35.788,64 milijuna kuna. Povećanje unutarnjeg duga tijekom 2005. godine najvećim je dijelom ostvareno izdavanjem obveznica na domaćem tržištu kapitala i povećanim neto upisom trezorskih zapisa.

Tablica 6.4. Unutarnji dug Republike Hrvatske u 000 HRK, stanje 31. prosinca

Dug po osnovi:	Org. val.	2004.		2005.		Dospijeće:	Kamate:
		Iznos u org. valuti	Iznos u HRK	Iznos u org. valuti	Iznos u HRK		
Stara devizna štednja	EUR	72 862	558 944			2005	5,00%
Velike obveznice I	HRK	1 810 891	1 810 891	1 838 080	1 838 080	2011	5,00%
Velike obveznice II	EUR	65 931	505 771	58 515	431 583	2011	7,20%
Velike obveznice III	EUR	65 954	505 948	59 048	435 519	2012	7,20%
Obveznice - Serija 02 D-08	EUR	200 000	1 534 247	200 000	1 475 125	2008	6,88%
Obveznice - Serija 03 D-12	EUR	500 000	3 835 617	500 000	3 687 813	2012	6,88%
Obveznice - Serija 04 D-8	HRK	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	2008	6,13%
Obveznice - Serija 05 D-14	EUR	650 000	4 986 302	650 000	4 794 157	2014	5,50%
Obveznice - Serija 06 D-07	EUR	400 000	3 068 494	400 000	2 950 250	2007	3,88%
Obveznice - Serija 07 D-19	EUR	200 000	1 534 247	200 000	1 475 125	2019	5,38%
Obveznice - Serija 08 D-10	HRK			3 000 000	3 000 000	2010	6,75%
Obveznice - Serija 09 D-15	EUR			350 000	2 581 469	2015	4,25%
Obveznice - Serija 10 D-15	HRK			3 500 000	3 500 000	2015	5,25%
Sanacija banaka - Serija I	EUR	57 277	439 387	39 302	289 877	2007	6,00%
Sanacija banaka - Serija II	EUR	26 150	200 605	23 197	171 095	2012	5,00%
Sanacija banaka - Serija III	EUR	68 389	524 628	61 229	451 599	2012	7,20%
Sanacija banaka - Serija IV	EUR	35 796	274 597	31 754	234 202	2012	5,00%
Sanacija banaka - Serija V-A	EUR	1 587	12 174	1 089	8 032	2007	6,00%
Sanacija banaka - Serija V-B	EUR	105 000	805 482	81 394	600 332	2008	7,00%
Klubski kredit	EUR	231 360	1 774 817	231 360	1 706 425	2006	3,65%
Sindicirani devizni kredit	EUR			500 000	3 687 813	2010	2,63%
Srednjoročni i dugoročni dug			23 372 148		34 318 496		
Trezorski zapisi	HRK	8 259 100	8 259 100	11 718 000	11 718 000		
	EUR	99 510	763 364	110 560	815 449		
Ostali kratkoročni dug	HRK	1 668 000	1 668 000	391 425	391 425		
Kratkoročni dug			10 690 464		12 924 874		
DAB obveznice za osiguranu štednju II	EUR	225 000	1 726 028				
Obveznice izdane uz državno jamstvo			1 726 028				
Ukupan dug			35 788 641		47 243 370		

Izvor: Ministarstvo financija

6. JAVNI DUG REPUBLIKE HRVATSKE U 2005. GODINI

Tablica 6.5. Amortizacija unutarnjeg duga (u milijunima HRK)

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Oplata glavnice	557,15	3.544,36	2.946,50	2.118,35	5.136,42	2.123,91	3.807,74	0,00	4.794,16	6.081,47	0,00	0,00	0,00	1.475,13
Velike obveznice I	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.810,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice II	60,63	64,83	69,26	73,90	78,77	85,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice III	54,65	58,64	62,99	67,56	72,50	77,81	41,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija I	140,58	148,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija II	22,86	24,04	25,22	26,55	27,88	29,28	15,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija III	56,64	60,85	65,27	70,07	75,23	80,69	42,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija IV	31,35	32,90	34,59	36,36	38,13	40,05	20,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Va	3,91	4,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Vb	186,53	199,81	214,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 02 D-08	0,00	0,00	1.475,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 03 D-12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.687,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 04 D-08	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 05 D-14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.794,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 06 D-07	0,00	2.950,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 07 D-19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 08 D-10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.475,13
Obveznice - Serija 09 D-15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.581,47	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 10 D-15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sindicalni devizni kredit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oplata kamata	1.729,71	1.715,02	1.569,61	1.345,47	1.158,06	1.000,78	767,13	636,43	504,59	372,75	79,29	79,29	79,29	79,29
Velike obveznice I	87,03	87,03	87,03	87,03	87,03	87,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice II	29,87	25,59	21,09	16,37	11,43	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice III	30,39	26,40	22,05	17,48	12,54	7,23	1,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija I	15,42	7,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija II	8,26	7,08	5,90	4,65	3,25	1,84	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija III	31,49	27,36	22,86	18,07	12,98	7,45	1,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija IV	11,36	9,74	8,04	6,34	4,50	2,88	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Va	0,44	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Vb	38,80	25,52	11,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 02 D-08	101,41	101,41	101,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 03 D-12	253,57	253,57	253,57	253,57	253,57	253,57	126,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 04 D-08	61,25	61,25	61,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 05 D-14	263,68	263,68	263,68	263,68	263,68	263,68	263,68	131,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 06 D-07	114,32	114,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 07 D-19	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29	79,29
Obveznice - Serija 08 D-10	202,50	202,50	202,50	202,50	101,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 09 D-15	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71	109,71
Obveznice - Serija 10 D-15	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75	183,75
Sindicalni devizni kredit	107,16	129,50	136,18	103,02	35,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sveukupna oplata	2.286,86	5.259,38	4.516,11	3.463,83	6.294,48	3.124,70	4.574,87	636,43	5.298,75	6.454,22	79,29	79,29	79,29	1.554,41

Tečaj: Srednji tečaj HNB na dan 31. 12. 2005. Izvor: Ministarstvo financija

Na kraju 2005. godine na domaćem tržištu vrijednosnih papira kotiralo je 9 državnih obveznica, popis s uvjetima prikazan je u *tablici 6.6.*

U svrhu razvoja domaćeg tržišta kapitala, te u skladu s ciljem fiskalne politike da veći dio svoga inozemnog duga podmiri zadužujući se na domaćem tržištu, Republika Hrvatska je u 2005. na domaćem financijskom tržištu izdala tri serije državnih obveznica.

Obveznice Serije 07 D-10 izdane su u ožujku 2005 u iznosu do 3 milijarde kuna, uz nepromjenjivu kamatnu stopu od 6,75 posto godišnje. Kamata po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (8. ožujka 2010. godine). Obveznice su se plasirale preko voditelja izdanja Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb, Zagrebačke banke d.d., Zagreb i Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb. Uvrštene su u prve kotacije Zagrebačke burze d.d., Zagreb i Varaždinske burze d.d., Varaždin.

Republika Hrvatska je u srpnju 2005. godine izdala obveznice Serije 09 D-15 u iznosu od 350 milijuna eura, s nepromjenjivom kamatnom stopom od 4,25 posto godišnje. Obveznice su uplaćene 14. srpnja 2005. godine. Kamate po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (14. srpnja 2015. godine). Obveznice su se plasirale preko voditelja izdanja Erste & Steiermarkische Bank dd. Uvrštene su u prve kotacije Zagrebačke burze d.d., Zagreb i Varaždinske burze d.d., Varaždin.

U prosincu 2005. godine Republika Hrvatska je izdala obveznice Serije 10 D-15 u iznosu od 3,5 milijardi kuna na rok od 10 godina i uz nepromjenjivu kamatnu stopu od 5,25 posto godišnje. To su do sada državne kunske obveznice s najdužim rokom dospijeća, što ima posebnu važnost za razvoj domaćeg financijskog tržišta. Kamate po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (15. prosinca 2015.). Obveznice su se plasirale preko agenata i pokrovitelja izdanja Erste & Steiermarkische Bank d.d., Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb, Raiffeisenbank d.d., Zagreb, Zagrebačke banke d.d., Zagreb i HVB Splitske banke d.d., Split. Prihodi od ove serije obveznica bili su najvećim dijelom korišteni za otplatu dospjelih 225 milijuna eura DAB Obveznica za osiguranu štednju izdanih u prosincu 2000. godine.

6. JAVNI DUG REPUBLIKE HRVATSKE U 2005. GODINI

Tablica 6.6. Pregled domaćih obveznica izdanih od strane Republike Hrvatske ili uz jamstvo Republike Hrvatske

DAB obveznice za osiguranu štednju I	DAB obveznice za osiguranu štednju II
Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
EUR 105 000 000	EUR 225 000 000
3 godine,	5 godina,
8% kamata	8,375% kamata
Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19.12.2000.	Datum izdavanja: 19.12.2000.
Datum dospijea: 19.12.2003.	Datum dospijea: 19.12.2005.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospijeu	Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospijeu
HZZO Obveznice	Obveznice - Serija 01 D-04
Izdavatelj: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 222 000 000	EUR 200 000 000
4 godine,	3 godine
8,5% kamata	6,5% kamata
Voditelj izdanja: Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19.07.2000.	Datum izdanja: 20. rujna 2001.
Datum dospijea: 19.07.2004.	Datum dospijea: 20. rujna 2004.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospijeu	Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospijeu
Obveznice - Serija 02 D-08	Obveznice - Serija 03 D-12
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 200 000 000	EUR 500 000 000
7 godina	10 godina
6,875% kamata	6,875% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 14. prosinca 2001.	Datum izdanja: 23. svibnja 2002.
Datum dospijea: 14. prosinca 2008.	Datum dospijea: 23. svibnja 2012.
Obveznice - Serija 04 D-08	Obveznice - Serija 05 D-14
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 1 000 000 000	EUR 650 000 000
5 godina	10 godina
6,125% kamata	5,5% kamata
Voditelji izdanja: Riječka banka d.d., Rijeka i Splitska banka d.d., Split	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., i Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 28. svibnja 2003.	Datum izdanja: 10. veljače 2004.
Datum dospijea: 28. svibnja 2008.	Datum dospijea: 10. veljače 2014.
Obveznice - Serija 06 D-07	Obveznice - Serija 07 D-19
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 400 000 000	EUR 200 000 000
3 godine	15 godina
3,875% kamata	5,375% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelji izdanja: Erste & Steiermarkische Bank d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 7. srpnja 2004.	Datum izdanja: 29. studenoga 2004.
Datum dospijea: 7. srpnja 2007.	Datum dospijea: 29. studenoga 2019.

Obveznice - Serija 08 D-10	Obveznice - Serija 09 D-15
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 3 000 000 000	EUR 350 000 000
5 godina	10 godina
6,750% kamata	4,25% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb	Voditelji izdanja: Erste & Steiermarkische Bank d.d.
Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza	Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza
Datum izdanja: 8. ožujka 2005.	Datum izdanja: 14. srpnja 2005.
Datum dospjeća: 8. ožujka 2010.	Datum dospjeća: 14. srpnja 2015.
Obveznice - Serija 10 D-15	
Izdavatelj: Republika Hrvatska	
EUR 3 500 000 000	
10 godina	
5,25% kamata	
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Raiffeisenbank d.d., Zagreb, Erste&Steiermarkische Bank d.d. i HVB Splitska banka dd	
Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza	
Datum izdanja: 15. prosinca 2005.	
Datum dospjeća: 15. prosinca 2015.	

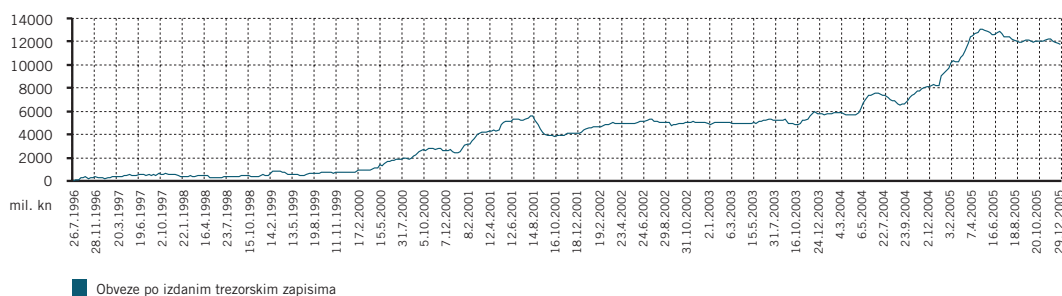
Izvor: Ministarstvo financija

6.2.2. Trezorski zapisi

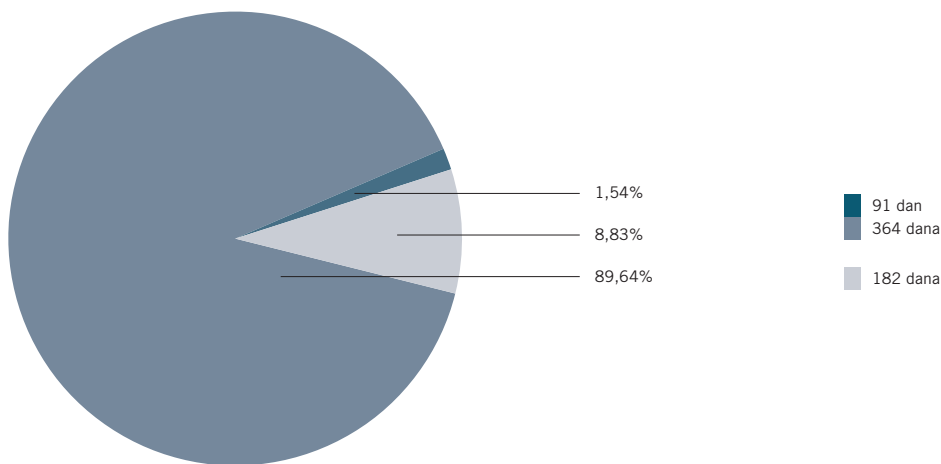
Stanje trezorskih zapisa na dan 31.12.2005. godine iznosilo je 11.718 milijuna kuna, dok je krajem 2004. godine bilo 8.259,1 milijun kuna neiskupljenih zapisa, odnosno stanje upisanih trezorskih zapisa u 2005. godini poraslo je za 3.458,9 milijuna kuna u usporedbi s krajem 2004. godine. Stanje upisanih trezorskih zapisa kontinuirano je raslo tijekom prve polovice godine, a najveći iznos upisanih trezorskih zapisa zabilježen je u svibnju, te se do kraja godine stanje upisanih zapisa postupno smanjivalo. Kretanje obveza po trezorskim zapisima prikazano je *grafikonom 6.1.*

Grafikon 6.1. Obveze po izdanim trezorskim zapisima (mil. kuna)

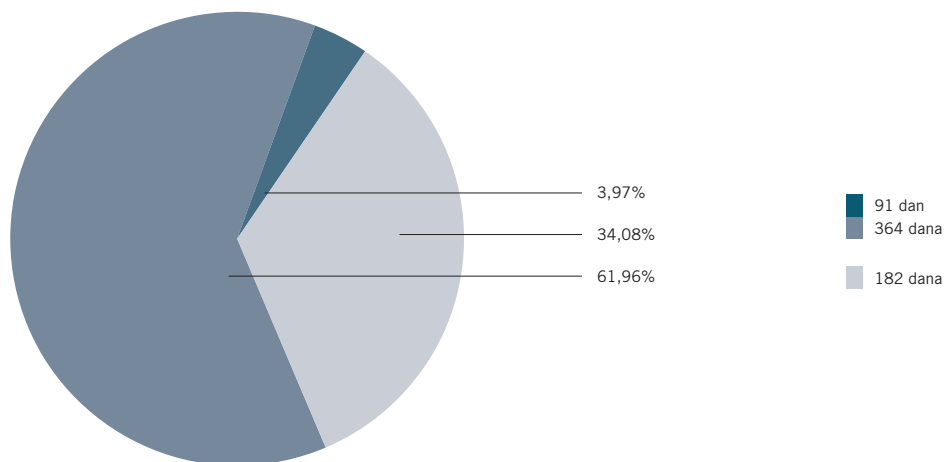
Grafikon 6.2. prikazuje strukturu upisanih trezorskih zapisa prema ročnosti na dan 31. prosinca 2005. godine, dok *slika 6.3.* prikazuje strukturu upisanih trezorskih zapisa na dan 31. prosinca 2004. godine. U strukturi upisanih trezorskih zapisa prevladavaju jednogodišnji zapisi, čiji udio na kraju 2005. godine iznosi 89,64 posto (10.503,7 milijuna kuna) od ukupno upisanih trezorskih zapisa, dok je 8,83 posto bilo upisanih zapisa na rok od 182 dana, a 1,54 posto na rok od 91 dan.

Grafikon 6.2. Struktura trezorskih zapisa po ročnosti na dan 31.12.2005.

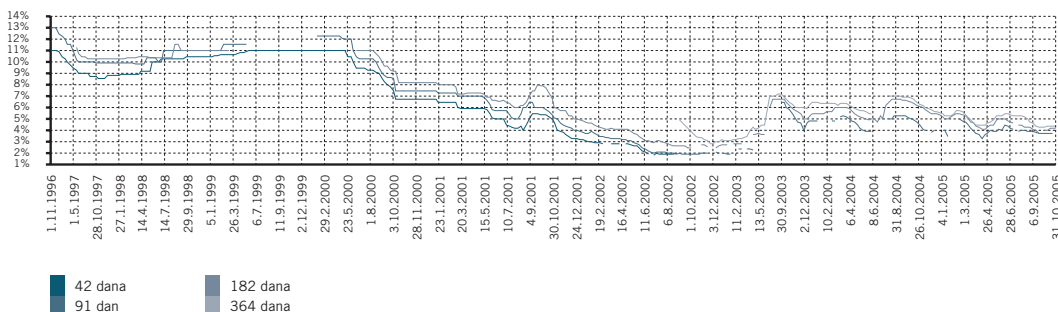

Grafikon 6.3. Struktura trezorskih zapisa po ročnosti na dan 31.12.2004.

Kamatne stope na trezorske zapise, kao što prikazuje *grafikon 6.4.*, u prvom su polugodištu 2005. godine blago porasle da bi se prema kraju godine postupno smanjivale, te su na kraju 2005. godine bile na nižoj razini nego 2004. godine. Kamatne stope na trezorske zapise na kraju 2005. godine za rok od 364 dana bile su 4,4 posto (5,8 posto - kraj 2004. godine), 4,15 posto za rok od 182 dana (5,5 posto - kraj 2004. godine) i 3,7 posto za rok od 91 dan (3,8 posto - kraj 2003. godine).

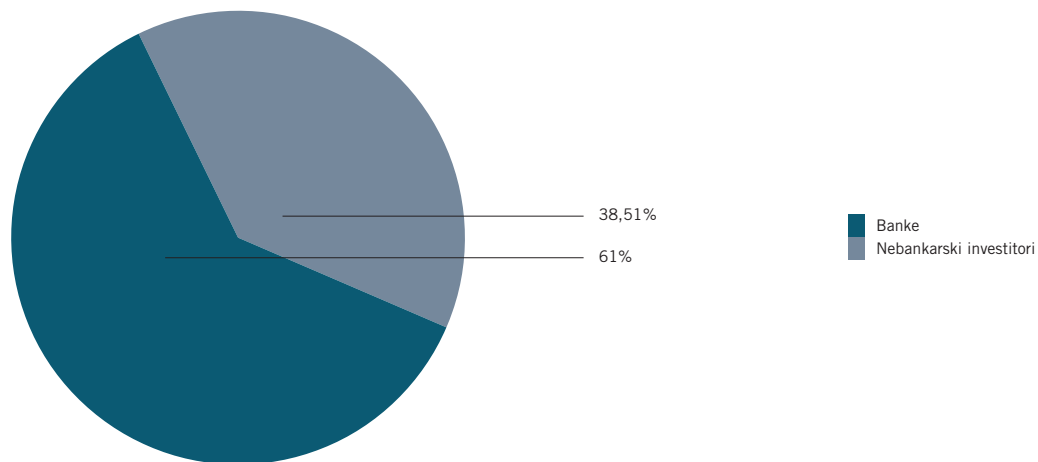
Slika 6.4. Kamatne stope na trezorske zapise

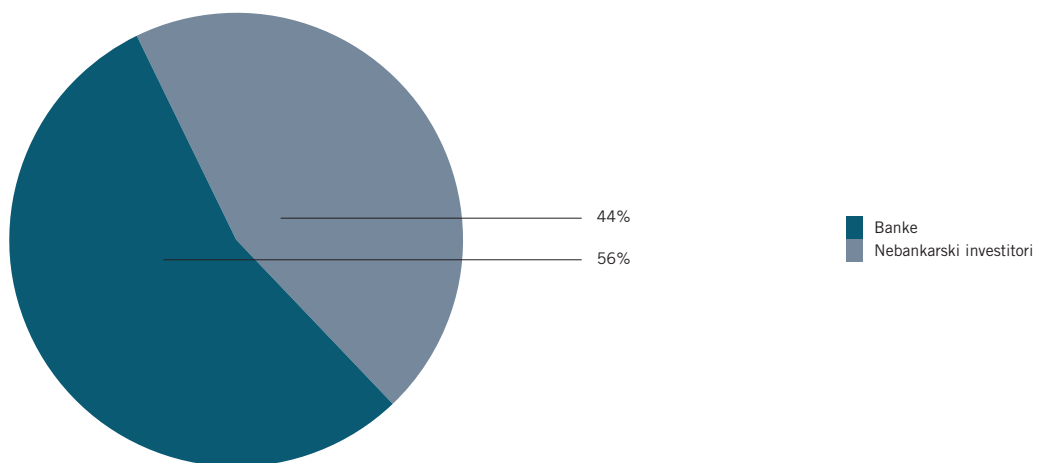
Tijekom 2005. godine povećan je udio bankarskog sektora u strukturi kupaca trezorskih zapisa u usporedbi s 2004. godinom, što je vidljivo i na *grafikonima 6.5. i 6.6.* Udio bankarskog sektora u ukupno upisanim zapisima potkraj 2005. godine iznosio je 61,49 posto, dok je potkraj 2004. bio 56 posto.

Grafikon 6.5. Struktura trezorskih zapisa po kupcima, na dan 31.12.2005.

Grafikon 6.6. Struktura trezorskih zapisa po kupcima, na dan 31.12.2004.

6.3. VANJSKI DUG REPUBLIKE HRVATSKE

6.3.1. Međunarodne obveznice Republike Hrvatske

Potkraj 2005. godine na svjetskim je tržištima bilo ukupno 11 obveznica što ih je izdala Republika Hrvatska, a to je jedna obveznica manje nego pokraj 2004. godine. Cjelokupni popis međunarodnih obveznica s uvjetima izdanja prikazan je u *tablici 6.7.*

U ožujku 2005. godini u cijelosti su otplaćene dospjele Euro obveznice koje su izdane u ožujku 2000. godine u iznosu od 500 milijuna EUR.

Tablica 6.7. Pregled međunarodnih obveznica što ih je izdala Republika Hrvatska

London Club Seria A:	London Club Seria B:
US\$ 857 796 000	US\$ 604 426 000
3 godine poček, 11 godina otplate	10 godina otplate
US\$ 6 mjesečni LIBOR+81,25 bp	US\$ 6-mjesečni LIBOR+81,25 bp
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Luxembourg
Datum izdanja: 31. srpnja 1996.	Datum izdanja: 31. srpnja 1996.
Datum dospjeća: 31. srpnja 2010.	Datum dospjeća: 31. srpnja 2006.
Euro-dollar bonds:	Euro-DEM bonds:
US\$ 300 milijuna	DEM 300 milijuna
5 godina, bullet	7 godina, bullet
7% kupon	6,125% kupon
(80 bp iznad 5-godišnjeg Treasuries)	(95 bp iznad relevantnih Bund)
Voditelji izdanja: Merrill Lynch i UBS	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Deutsche Morgan Grenfell
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Frankfurt
Datum izdanja: 6. veljača 1997.	Datum izdanja: 1. srpnja 1997.
Datum dospjeća: 27. veljača 2002.	Datum dospjeća: 16. srpnja 2004.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Matador Bonds:	Euro-EUR bonds / I:
ESP 15 milijardi	EUR 300 milijuna
3 godine, bullet	7 godina, bullet
6,5 % kupon	7,375 % kupon
(225 bp iznad relevantnih Španjolskih obveznica)	(375 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Santander Investment	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Madrid	Kotacija: Luxembourg
Datum izdanja: 4. ožujak 1998.	Datum izdanja: 23. veljača 1999.
Datum dospjeća: 26. ožujak 2001.	Datum dospjeća: 10. ožujak 2006.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospjeću
Samurai bond / I:	Euro-EUR bonds / II:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
5 godina, bullet	5 godina, bullet
4% kupon	7 % kupon
(310 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(210 bp iznad petogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Tokio	Kotacija: Luxembourg
Datum izdanja: 14. prosinca 1999.	Datum izdanja: 28. ožujak 2000.
Datum dospjeća: 14. prosinca 2004.	Datum dospjeća: 28. ožujak 2005.
Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospjeću	Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospjeću
Samurai bond / II:	Samurai bond / III:
JPY 40 milijardi	JPY 25 milijardi
7 godina, bullet	5 godina, bullet
3% kupon	2,5% kupon
(135 bp iznad sedmogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(152 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Daiwa securities SB
Kotacija: Tokio	Kotacija: Tokio
Datum izdanja: 11. srpnja 2000.	Datum izdanja: 6. veljače 2001.
Datum dospjeća: 11. srpnja 2007.	Datum dospjeća: 23. veljače 2006.

6. JAVNI DUG REPUBLIKE HRVATSKE U 2005. GODINI

Euro-EUR bonds / III:	Euro-EUR bonds / IV:
EUR 750 milijuna	EUR 500 milijuna
10 godina, bullet	7 godina, bullet
6,75 % kupon	6,25 % kupon
(215 bp iznad desetogodišnjih German Bund)	(158 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelji izdanja: JP Morgan i Deutsche Bank	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i CSFB
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Luxembourg
Datum izdanja: 6. ožujka 2001.	Datum izdanja: 28 siječnja 2002.
Datum dospjeća: 14. ožujka 2011.	Datum dospjeća: 11. veljače 2009.
Samurai bond / IV:	Euro-EUR bonds / V:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	7 godina, bullet
2,15% kupon	4,625 % kupon
(144 bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(95 bp iznad sedmogodišnjeg Euribor)
Voditelj izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i Citigroup
Datum izdanja : 26 lipnja 2002.	Kotacija: Luxembourg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2008.	Datum izdanja: 24. veljače 2003.
	Datum dospjeća: 24. veljače 2010.
Samurai bond / V:	Euro-EUR bonds / VI:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	10 godina, bullet
1,23% kupon	5 % kupon
(99bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(100 bp iznad desetogodišnjeg Euribor)
Voditelj izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: JP Morgan i UBS Investment Bank
Datum izdanja : 26 lipnja 2003.	Kotacija: Luxembourg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2009.	Datum izdanja: 15. travnja 2004.
	Datum dospjeća: 15. travnja 2014.

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 6.8. Međunarodne obveznice izdane od strane Republike Hrvatske

	Val.	Iznos u org. val.	Iznos u USD*	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
London Club Series A	USD	857.796.000	857.796.000	77.981.454	77.981.454	77.981.454	77.981.454	77.981.454	0			
- coupon: 6m LB+13/16				20.418.956	16.120.229	11.821.501	7.522.773	3.224.046	0			
London Club Series B	USD	604.426.000	604.426.000	83.219.640								
- coupon: 6m LB+13/16				12.615.577								
EURO bond	EUR	300.000.000	354.959.986	354.959.986								
- coupon: 7.375%				26.178.299								
Samurai bond / II	JPY	40.000.000.000	340.611.708	0	340.611.708							
- coupon: 3%				10.218.351	10.218.351							
Samurai bond / III	JPY	25.000.000.000	212.882.318	212.882.318								
- coupon: 2,5%				2.661.029								
EURO bond	EUR	750.000.000	887.399.966	0	0	0	0	0	887.399.966			
- coupon: 6,75%				59.899.498	59.899.498	59.899.498	59.899.498	59.899.498	59.899.498			
EURO bond	EUR	500.000.000	591.599.977									
- coupon: 6,25%				36.974.999	36.974.999	36.974.999	36.974.999					
Samurai bond / IV	JPY	25.000.000.000	212.882.318									
- coupon: 2,15%				4.576.970	4.576.970	2.288.485						
EURO bond	EUR	500.000.000	591.599.977						591.599.977			
- coupon: 4,625%				27.361.499	27.361.499	27.361.499	27.361.499	27.361.499	27.361.499			
Samurai bond / V	JPY	25.000.000.000	212.882.318									
- coupon: 1,23%				2.618.453	2.618.453	2.618.453	1.309.226					
EURO bond	EUR	500.000.000	591.599.977									591.599.977
- coupon: 5,0%				29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999	29.579.999
Otplata	USD			729.043.398	418.593.162	290.863.772	882.463.749	669.581.431	887.399.966	0	0	591.599.977
Otplata kamate	USD			233.103.630	187.349.998	170.544.434	162.647.994	120.065.042	89.479.497	29.579.999	29.579.999	29.579.999
Ukupna otplata (glav. + kam.)	USD			962.147.028	605.943.160	461.408.206	1.045.111.743	789.646.473	976.879.463	29.579.999	29.579.999	621.179.976
Stanje na kraju godine	USD			3.740.502.057	3.321.908.895	3.031.045.123	2.148.581.374	1.478.999.943	591.599.977	591.599.977	591.599.977	0

*tečaj 31.12.2005.

6m USD LIBOR 4,7 (31.12.2005.)

7.

ODNOSI REPUBLIKE HRVATSKE S MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

7.1. MEĐUNARODNA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ (IBRD)

Republika Hrvatska (RH) punopravna je članica Međunarodne banke za obnovu i razvoj (*International Bank for Reconstruction and Development - IBRD*), od 25. veljače 1993. godine. U ukupnom kapitalu IBRD-a RH posjeduje 0,15 posto dionica, te ostvaruje 0,16 posto glasačke snage. Suradnja RH i IBRD-a u 2005. godini odvijala se u sklopu Programa Vlade RH u mandatnom razdoblju 2003. do 2007. (donesen 23. prosinca 2003.), Pretpristupnog ekonomskog programa 2005.-2007. (donesen 14. listopada 2004.) koji je podržan u sklopu *Stand-by* aranžmana Međunarodnoga monetarnog fonda i Strategije pomoći Svjetske banke (SB) za RH (*Country Assistance Strategy, CAS*). Svi dokumenti imaju za cilj postizanje i očuvanje makroekonomske stabilnosti i jačanje gospodarstva kroz strukturalne reforme, nastavak privatizacije, smanjenje javne potrošnje i smanjenje zaduživanja, a sve u skladu sa strateškim ciljem Vlade RH o uspješnom pristupanju RH Europskoj uniji. Strategija pomoći osnova je za sve aktivnosti IBRD-a u RH i prvi put nije jednostrani dokument IBRD-a već je to prva Strategija pomoći koja je uistinu odraz zajedničkog rada i usuglašavanja između IBRD-a i RH. Ministarstvo financija Republike Hrvatske (MFRH) aktivno je sudjelovalo u svakom koraku njezine izradbe, a prvi put je o takvoj Strategiji raspravljala i Vlada RH. Osim u uskoj suradnji s Vladom RH, ova strategija pripremljena je uz konzultacije IBRD-a s ostalim zainteresiranim sudionicima - Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), Europskom komisijom (EK), drugim regionalnim razvojnim institucijama, nevladinim udrugama, znanstvenicima i javnošću putem niza seminara i razgovora održanih tijekom 2004. godine. Rezultat svih poduzetih radnji jest da je Strategiju pomoći prihvatila Vlada RH na sjednici 11. studenoga 2004., a potom i jednoglasno prihvatio Odbor izvršnih direktora SB-a u Washingtonu na sjednici održanoj 21. prosinca 2004. godine. Ovo je zajednička Strategija svih dijelova SB-a: IBRD-a (putem kojeg RH koristi zajmove), Međunarodne financijske korporacije (*International Finance Corporation - IFC*, koja ulaže ponajprije u privatni sektor), i Agencija za multilateralno garantiranje investicija (*Multilateral Investment Guarantee Agency - MIGA*, koja pruža pomoć ponajprije Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (HBOR) u reosiguranju osiguranja investicija hrvatskih tvrtki u inozemstvu i time smanjuje trošak njihova poslovanja). Na taj način osigurano je da sve grane SB-a koordiniraju svoj rad u RH, i to u prvom redu punom potporom Regionalnog ureda SB-a u Zagrebu. Strategija predviđa četverogodišnji program pozajmljivanja RH u tri usklađena scenarija: niski, srednji i visoki. Ovakav program pozajmljivanja fokusira se na provođenje različitih strukturalnih reformi prijeko potrebnih za pristup RH Europskoj uniji. Visina sredstava koje je IBRD spreman pozajmiti RH uvelike ovisi o uspješnom provođenju strukturalnih reformi. Prema osnovnom scenariju, IBRD će osigurati 1 milijardu USD s dodatnih 0,5 milijardi USD u visokom scenariju, što je više nego dvostruko povećanje u usporedbi s prethodnom Strategijom pomoći (660 milijuna USD). Navedeni iznos pokazuje iznimno povjerenje Svjetske banke u Ministarstvo financija Republike Hrvatske i državu uopće. Program pozajmljivanja temelji se na nizu programskih zajmova za prilagodbu (PAL-ova) usmjerenih na poboljšanje poslovnog okruženja, fiskalnu konsolidaciju i racionalizaciju javnog sektora, točnije potpomoći ubrzanje teških i skupih strukturalnih reformi i izgradnju institucija u razdoblju pristupanja RH Europskoj uniji. Osim strukturalnih zajmova, IBRD planira sektorske i investicijske zajmove te analitičku i stručnu pomoć RH. Tijekom 2005. IBRD je, u sklopu svog programa analitičkih i savjetodavnih usluga, izradio Ocjenu financijske odgovornosti (*Country Financial Accountability Assessment, CFAA*) i Izvješće o javnoj nabavi (*Country Procurement Assessment Report, CPAR*). CFAA je izrađivana uz pomoć tijela državne uprave i posebno s MFRH. Studija uključuje analizu: rada državne riznice, upravljanja sredstvima, izradbe i provedbe državnog proračuna, računovodstva, financijskog izvještavanja, interne kontrole i revizije, uređenja financijske odgovornosti jedinica lokalne samouprave i mogućnosti razvoja i rasta kapaciteta postojećih procedura i institucija. Studija je pokazala da u RH još uvijek postoji veliko nepovjerenje u procese i institucije zbog nedostatka odgovornosti te rizik vezan za takvo ponašanje. CPAR daje presjek pravnog okvira i procedura u RH od stjecanja neovisnosti do danas. Zadnji put IBRD je 1999. godine ocjenjivao javnu nabavu u RH i od tada konstantno pomaže RH u izgradnji transparentnoga i odgovornog sustava provođenja javne nabave. Budući da nova Strategija pomoći predviđa nove modalitete pozajmljivanja (*Sector Wide Approach - SWAp*), IBRD je pristao razmotriti mogućnost da se određene aktivnosti vezane uz zajmove obavljaju na temelju zakonodavstva RH.

7.1.1. Novi zajmovi i darovnice ugovoreni u 2005. godini

Tijekom 2005. godine Republika Hrvatska je s IBRD-om zaključila ugovore u ukupnom iznosu od 327,3 milijuna eura¹ u obliku pet zajmova, dva predzajma² i pet darovnica. U kontekstu ukupnog iznosa zajmova zaključenih tijekom 2005. godine, suradnja s IBRD-om označila je najintenzivnije polje. U strukturi zajmova zaključenih s IBRD-om tri su zajma, u ukupnom iznosu od 97 milijuna eura, zaključena za financiranje projekata, s pojedinačnim ciljevima socijalnoga i gospodarskog oporavka, razvoja sustava socijalne skrbi i tehnološkog razvoja. Jedan zajam, u iznosu od 150 milijuna eura, zaključen je za financiranje provođenja programa mjera, ciljeva i politika za ostvarivanje i održavanje strukturne prilagodbe gospodarstva RH u razdoblju od 2004. do 2007. godine. Po iznosu to je najveći zajam ugovoren u 2005. godini, a treba ga istaknuti i po obuhvatu reformi koje će njime biti financirane. Još jedna posebnost u strukturi zaključenih zajmova u 2005. godini jest i zajam ugovoren u iznosu od 67,8 milijuna eura za financiranje sektora obrazovanja, koji je, s obzirom na svoje karakteristike modela financiranja, predstavio na prostoru RH novitet³. Svi prethodno navedeni zajmovi javnog su karaktera, odnosno tijekom 2005. godine s IBRD-om nije ugovoren ni jedan zajam uz državno jamstvo RH. Za pripremu dvaju zasebnih projekata zaključena su i dva predzajma u ukupnom iznosu od približno 3 milijuna eura: za pripremu projekta u području usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, a drugi u području integracije trgovine i transporta, u svezi s lukom Ploče.

U 2005. godini RH i IBRD potpisali su pet ugovora o darovnicama u ukupnoj vrijednosti od 6,2 milijuna USD i 4,4 milijuna eura. Darovnice je odobrio IBRD, kao administrator financijskih sredstava iz: Zaklade za jačanje statističkih kapaciteta (TFSCB), Zaklade Globalnog fonda zaštite okoliša (Zaklada GEF), EU CARDS programa, Fonda za razvoj politike i ljudskih resursa (PHRD fond), Programa malih darovnica (financijska sredstva Kraljevine Norveške) te iz sredstava donacija vlada Japana, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske te Nizozemske.

Detaljnije o zaključenim ugovorima u 2005. godini slijedi u nastavku.

Zajam za Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka (zajam br. 7283-HR FSL)

Zajam za financiranje Projekta socijalnog i gospodarskog oporavka, kojemu je cilj podupiranje gospodarskoga i socijalnog oživljavanja nerazvijenih i ratom pogođenih područja RH te povećanje socijalne kohezije, sklopljen je ugovorom između RH i IBRD-a 2. svibnja 2005. u iznosu od 35 milijuna eura. Projekt za čiju su se pripremu koristila sredstva darovnice japanske Vlade (darovnica br. TF 050513) i koji se provodi putem Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR) sastoji se od komponenti koje će u prvom redu obuhvatiti: dodjelu darovnica iz sredstava zajma za potprojekte kojima će se poticati razvoj usluga u lokalnoj zajednici, potporu inicijativama na područjima od posebne državne skrbi, razminiranje i nabave opreme za HCR, jačanje kapaciteta MMTPR-a i drugih ministarstava i institucija izravno uključenih u provedbu politike regionalnoga razvitka i pružanje potpore tijelima za provedbu, koordinaciju i nadzor Projekta. Očekuje se da će se Projekt provoditi do kraja 2008. godine. Zajam, koji je postao efektivan 30. rujna 2005., dobiven je na petnaest godina, s polugodišnjom otplatom nakon pet godina počeka, dok se kamate koje se temelje na 6-mjesečnom LIBOR-u (plus marža) plaćaju za vrijeme cijelog otplatnog razdoblja. Dodatni su troškovi zajma jednokratna početna naknada i naknada na nepovučena sredstva zajma s dospijecom na datume otplate glavnice i/ili plaćanja kamata dok god postoje nepovučena sredstva. Tijekom 2005. godine sredstva zajma nisu povučena.

¹ U sklopu tog iznosa dva predzajma zaključena su u ukupnom iznosu od 3,6 milijuna USD, a četiri darovnice ugovorene su u ukupnom iznosu od 6,2 milijuna USD.

² Posebnosti predzajmova su u tome što se odobravaju za pripremu projekata, kao svojevrsni avansi, kad Banka procijeni da postoji velika vjerojatnost da će se pripremljeni projekt financirati zajmom koji će zajmoprimac ugovoriti upravo s Bankom, a otplaćuju se u sklopu novog zajma kojim se financira i projekt pripreman predzajmom. Otplata se izvršava na način da se na dan efektivnosti novog zajma iznos povučenih sredstava predzajma s pripadajućim kamatama počne tretirati kao povučena sredstva zajma, a u skladu s tim i kao dug po novom zajmu koji će se otplaćivati, zajedno s dugom koji proizlazi iz povlačenja sredstava zajma, na datume definirane u ugovoru o zajmu. Ako ne dođe do realizacije projekta novim zajmom ugovorenim s Bankom, predzajam se otplaćuje s pripadajućim kamatama i naknadama u 10 polugodišnjih rata.

³ Riječ je o tzv. SWAp-u - vidjeti opis karakteristika IBRD zajma br. 7332 HR dalje u tekstu.

Predzajam za pripremu Projekta usklađivanja poljoprivrednoga gospodarstva s pravnom stečevinom EU (predzajam br. P4180 HR - FSL)

RH je s IBRD-om 24. lipnja 2005. godine potpisala ugovor o predzajmu (PPF) kojim se priprema projekt s ciljem razvoja održivog sustava i kapaciteta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva (MPŠVG), kako bi se omogućilo pravodobno usklađivanje s uvjetima pravne stečevine u sektoru poljoprivrede. Predzajam je ugovoren u iznosu od 1,9 milijuna USD i koristi se za financiranje, u većem dijelu, konzultantskih usluga i nabavu robe u procesu pripreme projekta za čije je financiranje planiran u 2006. godini zajam IBRD-a u iznosu od 25,5 milijuna eura. Projekt, koji priprema jedinica ustrojena u sklopu MPŠVG-a, obuhvaća: jačanje kapaciteta u pretpristupnom razdoblju kako bi se što lakše prihvatila načela Zajedničke poljoprivredne politike EU, osnaživanje administracije i uprave MPŠVG-a, harmonizaciju sa sanitarnim i fitosanitarnim uvjetima EU i poticanje razvoja Hrvatske agencije za hranu te financiranje jedinice za provedbu projekta. Tijekom 2005. godine nisu povučena sredstva PPF-a. PPF će se otplaćivati u sklopu spomenutog zajma za financiranje pripremljenog projekta.

Zajam za Projekt razvoja sustava socijalne skrbi (zajam br. 7307-HR FSL)

Zajam za financiranje Projekta razvoja sustava socijalne skrbi, kojemu je cilj ojačati kvalitetu, ciljanost i administraciju socijalnih naknada i usluga koje su na raspolaganju stanovništvu, sklopljen je ugovorom između RH i IBRD-a 6. srpnja 2005. u iznosu od 31 milijun eura. RH će od Švedske agencije za međunarodni razvoj (SIDA) dobiti darovnicu u iznosu od 2 milijuna USD, kao pomoć u financiranju Projekta. Projekt koji se provodi putem Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (MZSS) obuhvaća: racionalizaciju i reorganizaciju sustava socijalne skrbi (pružanje savjetničkih usluga i obuke radi razvijanja organizacije planiranja i pružanja socijalnih usluga, razvoj koncepta *One-Stop* ureda za korisnike programa socijalnih usluga i razvoja koncepta metodoloških centara te pružanja tehničke pomoći i obuke MZSS-u za provedbu projekta), podržavanje provedbe politike RH za kvalitetnijim i troškovno učinkovitijim pružanjem socijalnih usluga, provođenje nove administrativne organizacije u centrima socijalne skrbi, uvođenje upravljačko-informacijskog sustava u MZSS te poboljšanje infrastrukture u ustanovama socijalne skrbi. Očekuje se da će Projekt biti završen do 31. ožujka 2009. Zajam je odobren na petnaest godina s polugodišnjom otplatom glavnice nakon pet godina počeka. Kamate koje se temelje na 6-mjesečnom LIBOR-u (plus marža) plaćaju se za vrijeme cijelog otplatnog razdoblja. Dodatni su troškovi zajma jednokratna početna naknada i naknada na nepovučena sredstva zajma s dospijućem na datume otplate glavnice i/ili plaćanja kamata dok god postoje nepovučena sredstva.

Predzajam zajma za Projekt integracije trgovine i transporta - luka Ploče (PPF br. P4220-HR FSL)

Predzajam zajma za financiranje izdataka potrebnih za pripremu Projekta integracije trgovine i transporta - luka Ploče, kojemu je cilj povećati kapacitet, djelotvornost i kvalitetu usluga Prometnog koridora Vc, kako bi zadovoljio planirane prometne potrebe, sklopljen je ugovorom između RH i IBRD-a 3. rujna 2005. u iznosu od 1,7 milijun USD. IBRD je za Projekt dodijelio darovnicu u iznosu 250 tisuća USD za izradu tehničke dokumentacije, a isto namjerava učiniti i Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu od 50 tisuća eura. Aktivnosti za koje se Predzajam zajma daje priprema su i dovršenje detaljnih planova i dokumentacije za nadmetanje za predloženu infrastrukturu luke Ploče (terminal za rasuti teret, kontejnerski/višenamjenski terminal i drugi infrastrukturni objekti), provođenje dodatnih geomehaničkih ispitivanja, provođenje detaljne sustavne analize protoka informacija za lučko-koridorski povezni sustav te pružanje potpore pri prevođenju, upravljanju financijama i nabavi tijekom pripreme Projekta. PPF će se otplaćivati u sklopu zajma za financiranje pripremljenog projekta, koji bi se trebao zaključiti u jesen 2006. godine.

Zajam za Hrvatski projekt tehnološkog razvitka (zajam br. 7320-HR FSL)

Zajam za financiranje Hrvatskog projekta tehnološkog razvitka, kojemu je cilj ojačati i preustrojiti znanstvenoistraživačke ustanove i promicati komercijalizaciju rezultata istraživanja te unaprijediti tehnolojske sposobnosti poduzeća, sklopljen je ugovorom između RH i IBRD-a 16. rujna 2005. u iznosu od 31 milijun eura. Projekt koji se provodi putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOS) obuhvaća: pružanje opreme, konzultantskih usluga i izobrazbe Brodarskom institutu (BI) i odabranim znanstvenoistraživačkim ustanovama, razvijanje i uvođenje suvremenih proračunskih i računovodstvenih sustava, informacijskog upravljačkog sustava (MIS) te osnivanje znanstvenih parkova i profitnih centara, izobrazba osoblja, unapređenje fizičke infrastrukture te osnivanje virtualnih znanstvenih parkova, financiranje povećanih operativnih troškova BI-a i odabranih znanstvenoistraživačkih ustanova nastalih u svezi s organizacijskim preustrojem tih subjekata, provedbu programa smanjenja broja osoblja, uključujući isplatu otpremnina osoblju BI-a te ostalih znanstvenoistraživačkih ustanova, institucionalnu izgradnju Poslovno-inovacijskog centra Hrvatske (BICRO), Program inovativnih tehnologija (RAZUM), osiguravanje sredstava za podfinanciranje i tehničku pomoć za fondove rizičnoga kapitala, sponzorirani program istraživanja i razvoja (SPREAD), osnivanje Fonda jedinstvo

kroz znanje za promicanje stručne razmjene i kontakata između hrvatskih znanstvenika i istraživača koji rade u inozemstvu i njihovih kolega u RH te jačanje sposobnosti Jedinice za vođenje Projekta. Očekuje se da će Projekt biti dovršen do 30. lipnja 2009. Zajam je odobren na petnaest godina, s polugodišnjom otplatom glavnice nakon pet godina počeka. Kamate koje se temelje na 6-mjesečnom LIBOR-u (plus marža) plaćaju se za vrijeme cijelog otplatnog razdoblja. Dodatni su troškovi zajma jednokratna početna naknada i naknada na nepovučena sredstva zajma s dospijecom na datume otplate glavnice i/ili plaćanja kamata dok god postoje nepovučena sredstva. Sredstva Zajma povlačit će se do 30. studenoga 2009. godine.

Programski zajam za prilagodbu (zajam br. 7330 - HR FSL)

Programski zajam za prilagodbu (PAL) instrument je SB-a, koji podupire nastojanja Vlade RH usmjerena k strukturalnim reformama javnog i privatnog sektora RH te je samim tim potpora u procesu pridruživanja EU. Cilj Zajma sklopljenog ugovorom između RH i IBRD-a 20. rujna 2005. u iznosu od 150 milijuna eura jest jačanje gospodarskog rasta RH. PAL obuhvaća: dovršetak privatizacije poduzeća (uključujući i poljoprivredne kombinata) te raspolaganje preostalim imovinom koja ne donosi prihode, ponovno uvođenje plana smanjenja državnih potpora, daljnje sprječavanje neplaćanja javnih usluga i ograničenja izdavanja državnih jamstava, smanjenje troškova osnivanja novih poslovnih subjekata i operativnih troškova (kao što su lokacijske dozvole, građevinske dozvole i dozvole za obnovu, priključci za komunalije), promicanje izvozne konkurentnosti i inovacija, izmjenu Zakona o investicijskim fondovima, reformu radnog zakonodavstva i sustava plaća i naknada (državna služba i šire javne službe), reformu smjernica u postupku donošenja zakona (uvođenje procjene utjecaja prijedloga zakona na fiskalni i socijalni sustav te okoliš), srednjoročno planiranje i izvršavanje proračuna, poboljšanje interne revizije i financijske kontrole te jačanje upravljanja dugom (uspostava funkcije upravljanja rizikom, dovršetak registra dugovanja koji obuhvaća centralnu upravu i lokalnu samoupravu te komunalna poduzeća), racionalizaciju strukture sudskog sustava, učinkovitost i ubrzanje sudskih postupaka, uvođenje automatiziranog sustava upravljanja sudskim predmetima, reformu sustava administrativnog prava, jačanje izvršenja presuda i ovrha te izvršavanja ugovora i vlasničkih prava, jačanje uloge i funkcije stečajnih upravitelja, ponovnu uspostavu fiskalne održivosti mirovinskog sustava, konsolidaciju novčanih socijalnih naknada, uvođenje sustava plaćanja u zdravstvu koji se temelji na rezultatima i financiranje na osnovi glavarina te prebacivanje dodatnog zdravstvenog osiguranja u privatni sektor. Zajam je odobren na deset godina s jednokratnom otplatom glavnice nakon deset godina počeka. Kamate koje se temelje na 6-mjesečnom LIBOR-u (plus marža) plaćaju se za vrijeme cijelog otplatnog razdoblja. Dodatni su troškovi zajma jednokratna početna naknada i naknada na nepovučena sredstva zajma s dospijecom na datume otplate glavnice i/ili plaćanja kamata dok god postoje nepovučena sredstva. Zajam je zatvoren za povlačenje 30. lipnja 2006. godine.

Zajam za Projekt razvoja sustava odgoja i obrazovanja (zajam br. 7332 HR - FSL)

U skladu s Planom razvoja sustava odgoja i obrazovanja, od 9. lipnja 2005., i s opisom programa aktivnosti pripremljenih za potrebe razvoja sustava odgoja i obrazovanja u RH, u razdoblju od 2005. do 2010. (Program), IBRD je RH odobrio zajam od 67,8 milijuna eura za koji je ugovor potpisan 17. listopada 2005. Zajam je namijenjen financiranju projekta kojemu su glavni ciljevi unapređenje procesa stjecanja znanja kod učenika te uspješnost sustava odgoja i obrazovanja uvođenjem šireg raspona metoda podučavanja i učenja. Važan je cilj i unapređenje upravljanja sustavom odgoja i obrazovanja. I ovaj je projekt pripreman sredstvima darovnice japanske Vlade (darovnica br. TF 053149). Projekt obuhvaća: transformaciju školskih planova i programa u školski kurikulum, usmjeravanje podučavanja prema aktivnom učenju, stručno usavršavanje učitelja i nastavnika i izgradnju novih objekata za učenje i podučavanje, uspostavu sustava vanjskog vrednovanja, uvođenje državne mature i prateće logistike, podršku razvoju politike odgoja i obrazovanja, poboljšanja upravljanja u sustavu obrazovanja na središnjoj i regionalnoj razini, te na razini škola, ukidanje trosmjenske i smanjenje dvosmjenske nastave, a povećanje različitih izbornih i izvannastavnih aktivnosti. Očekivani dovršetak projekta je 30. rujna 2009. godine. Projekt koji nadzire MZOŠ provodi se u skladu s Godišnjim planovima razvoja (GPR) svake fiskalne godine u sklopu Programa, putem doznaka. U kontekstu zajma kojim se Projekt financira, to konkretno podrazumijeva povlačenje sredstava u obliku doznaka IBRD-a putem MFRH u proračun MZOŠ-a. Ovakav model financiranja, poznat pod nazivom sektorska kreditna linija (SWAp), pomak je od uobičajenih modela u ponudi IBRD-a i to je prvi primjer takvog financiranja na prostoru RH. Zajam, koji je postao efektivan 15. ožujka 2006., dobiven je na petnaest godina, s polugodišnjom otplatom nakon pet godina počeka, dok se kamate koje se temelje na 6-mjesečnom LIBOR-u plaćaju za vrijeme cijelog otplatnog razdoblja. Dodatni su troškovi zajma jednokratna početna naknada i naknada na nepovučena sredstva zajma s dospijecom na datume otplate glavnice i/ili plaćanja kamata dok god postoje nepovučena sredstva. Tijekom 2005. godine sredstva zajma nisu povučena.

Japanska darovnica za pripremu Projekta održivog zdravstvenog sustava (PHRD TF 053150)

Ugovor između RH i IBRD-a o darovnici br. TF 053150 za pripremu Projekta održivog zdravstvenog sustava, sklopljen je 11. veljače 2005. godine u iznosu od 425 tisuća USD, iz sredstava darovnice PHRD fonda. Cilj je darovnice poboljšati rezultate zdravstvenog sustava u RH poboljšavanjem učinkovitosti, jačanjem održivosti financiranja i odgovarajućom financijskom zaštitom stanovništva te uvođenjem novih poticaja, koji bi imali funkciju katalizatora promjena u sustavu pružanja usluga. Darovnica je namijenjena za aktivnosti jačanja institucionalnih kapaciteta, određivanja prioriteta intervencija u javnom zdravstvu, procjene sposobnosti pružatelja usluga za reagiranje na poticaje i podrške vođenja Projekta. Korisnik sredstava darovnice je MZSS, koji će sredstva darovnice povlačiti do 15. lipnja 2007. godine.

Darovnica Kraljevine Norveške za sufinanciranje Projekta očuvanja krških ekoloških sustava: Program malih darovnica (TF 053242)

Ugovor između RH i IBRD-a o darovnici br. TF 053242 za sufinanciranje Projekta očuvanja krških ekoloških sustava: Program malih darovnica, sklopljen je 11. veljače 2005. godine u iznosu od 200 tisuća USD. Nepovratnim sredstvima, koja je osigurala Kraljevina Norveška, putem Ministarstva kulture financirat će se komponenta Programa očuvanja krških ekoloških sustava (darovnica GEF-a broj TF 050539), kojem su glavni ciljevi: jačati institucionalne i tehničke sposobnosti za očuvanje biološke raznolikosti u krškom okolišu, integrirati očuvanje biološke raznolikosti u prostorno planiranje i sektorske strategije, jačati upravljanje zaštićenim područjima i promicati poduzetničke i turističke djelatnosti, koje podržavaju održivu uporabu i očuvanje prirodnih resursa. Isti projekt financirao se sredstvima Zaklade GEF-a darovnicom br. TF 023163, sklopljenom 1999. godine u iznosu od 230 tisuća USD. Aktivnost za koju je darovnica odobrena jest davanje poddarovnica korisnicima, koji će provoditi program darovnica za očuvanje i oživljavanje ruralnog područja, a kojem je cilj potpora poduzetničkih projekata za očuvanje biološke raznolikosti i održivu uporabu bioloških resursa u krškom području. Korisnik darovnice je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG), koje će povlačiti sredstva darovnice do 31. prosinca 2006. godine.

Darovnica Zaklade GEF-a za Projekt obnovljivih izvora energije (TF 054973)

Ugovor između RH i IBRD-a o darovnici br. TF 054973 za Projekt obnovljivih izvora energije, sklopljen je 27. srpnja 2005. godine u iznosu od 5,5 milijuna USD, iz sredstava darovnice Zaklade GEF-a. Cilj Projekta, za čiju su se pripremu također koristila sredstva darovnice Zaklade GEF-a (darovnica br. TF 051107), pomaganje je u razvoju dinamičnog i okolišno održivog tržišta za obnovljive izvore energije u RH. Projekt obuhvaća: osiguranje tehničke pomoći radi planiranja i provedbe politike i sekundarnog zakonodavstva o uključivanju obnovljive energije u električni sektor te razvoj jedinice za proizvodnju obnovljive energije, financiranje troškova upravljanja Projektom, uspostavljanje Kreditnog programa za financiranje projekata obnovljivih izvora energije, potporu uspostavi nacionalnog i eventualno regionalnog savjetodavnog tijela za obnovljivu energiju. Sredstva darovnice povlačit će se do 31. ožujka 2010. godine. Za provedbu darovnice nadležan je HBOR.

EU CARDS Darovnica za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastara, faza II. potpore (TF 055104)

Ugovor između RH i IBRD-a o EU CARDS darovnici br. TF 055104 za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastara, faza II. potpore, sklopljen je 20. prosinca 2005. godine u iznosu od 4,4 milijuna eura, za pomoć RH u sufinanciranju Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastara u RH. Glavni je cilj Projekta uspostaviti učinkovit sustav zemljišne administracije s namjerom da pomogne razvoju učinkovitog tržišta nekretnina. Isti projekt financirao se također sredstvima EU CARDS darovnicama br. TF 051781, iz 2003. godine, u iznosu od 4,9 milijuna eura i darovnicom br. TF 052657, iz 2004. godine, u iznosu od 1,9 milijuna eura. Aktivnosti za koje je dodijeljena darovnica jesu: daljnja potpora uspostavi višenamjenskog informacijskog sustava prostornih podataka u Državnoj geodetskoj upravi (DGU), uključujući tehničku pomoć, digitalni ortofoto i opremu, stručno usavršavanje i tehničku pomoć DGU-u, omogućivanje izobrazbe i tehničke pomoći Ministarstvu pravosuđa i zemljišnoknjižnim odjelima općinskih sudova i daljnja potpora provođenju kampanje informiranja javnosti s ciljem povećanja znanja o katastru i sustavima registracije nekretnina. Ministarstvo pravosuđa i DGU kao korisnici darovnice povlačit će sredstva darovnice do 31. prosinca 2008. godine.

Darovnica za jačanje statističkih kapaciteta za izradu Statističkog master-plana (TF 055789)

Ugovor između Vlade RH i IBRD-a o darovnici br. TF 055789 za jačanje statističkih kapaciteta za izradu Statističkog master-plana, sklopljen je 21. prosinca 2005. godine u iznosu od 89,7 tisuća USD, iz sredstava darovnice Zaklade za jačanje statističkih kapaciteta (TFSCB). Svrha je darovnice jačanje

statističkih kapaciteta izradom Statističkog master-plana (SMP), kao plana djelovanja za preustroj i jačanje Nacionalnog statističkog sustava (NSS-a), koji bi bio u mogućnosti pružati upravo onu vrstu kvalitetnih statističkih podataka koja je potrebna za ulazak u EU, i to na troškovno učinkovit način. Darovnica se odobrava za provođenje sljedećih aktivnosti: izrada SMP-a, tj. srednjoročnog strateškog plana, kojim bi se postavili temelji održive statističke infrastrukture u svim sektorima gospodarstva, izrada dobro osmišljenog proračuna statističkih aktivnosti, koji bi tvorcima politike pomogao u ocjeni troškova i koristi vezanih uz širenje statističkih aktivnosti te u donošenju odluka. Korisnik darovnice, Državni zavod za statistiku, povlačit će sredstva do 31. prosinca 2007.

7.1.2. Pregled zajmova, povučenosti sredstava i stanja duga prema IBRD-u

IBRD je u razdoblju od 1994. do kraja 2005. godine dodijelio RH 33 dugoročna zajma za financiranje programa i projekata te u 2005. godini dva predzajma za pripremu projekata. Dugoročnim zajmovima treba pribrojiti i već otplaćeni zajam za Projekt vodoopskrbe u Istri, dodijeljen 1990., a preuzet 1994. godine uz jamstvo RH⁴. Putem tih 36 zajmova IBRD je RH osigurao ukupno 831,6 milijuna eura⁵ i 658,3 milijuna USD (vidjeti *tablicu 7.1. Pregled zajmova IBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama*). U strukturi navedenih iznosa 24 su javna zajma⁶, 2 predzajma iz 2005. godine, 9 zajmova zaključenih uz jamstvo RH i jedan zajam preuzet uz jamstvo RH. Prema stanju na dan 31. prosinca 2005. sveukupno je povučeno 398,7 milijuna eura i 595,3 milijuna USD. Time je nepovučeno preostalo oko 52 posto sredstava zajmova koji se vode u eurima i oko 10 posto sredstava zajmova koji se vode u USD. Tijekom 2005. godine povučena su i posljednja sredstva namijenjena financiranju projekata obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema, osuvremenjivanju i restrukturiranju željeznica i olakšavanju trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi. Najviše je sredstava povučeno za financiranje Projekta obnove riječkog prometnog pravca (26,6 milijuna eura i 7,5 milijuna USD), Projekta zdravstvenog sustava (10,9 milijuna USD), već spomenutog Projekta osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznica (4,9 milijuna eura) i Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastara (4,7 milijuna eura), značajna sredstva uložena su i u zaštitu okoliša putem Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području (3,6 milijuna eura). Sredstva novozaključenih zajmova u 2005. se godini nisu povlačila, čemu je najveći uzrok neispunjenje uvjeta za efektivnost.⁷ Prema zajmovima sklopljenim u razdoblju od 1994. do kraja 2005. godine, stanje duga RH prema IBRD-u, bilo u svojstvu dužnika ili jamca, na dan 31. prosinca 2005. iznosilo je 305,8 milijuna eura i 434,8 milijuna USD. U sklopu tog iznosa, u 2005. godini novozaključeni zajmovi povećali su dug prema IBRD-u za 375 tisuća eura i 275 tisuća USD. Dospjele obveze po zajmovima prema IBRD-u plaćene su uredno i na vrijeme. U skladu sa svojom praksom prema članicama koje pravodobno podmiruju obveze po primljenim zajmovima, IBRD se i u svojoj fiskalnoj 2005. godini⁸ odrekao dijela kamata i naknada koje bi u suprotnom članice, pa tako i RH, morale platiti. Zbog pravodobnog podmirivanja obveza RH je ostvarila znatne uštede. Iz sredstava Državnog proračuna 2005. godine izravno su plaćene obveze po osnovi 19 javnih zajmova i po osnovi jamstva RH (obveze Alpe Jadranskoj Banke d.d., Split, u likvidaciji) u ukupnom iznosu 44,1 milijun eura i 15,3 milijuna USD. Kamate na jednovalutne zajmove u eurima (*single currency loans*) plaćene su po godišnjoj stopi u rasponu od najniže 2,21 posto do najviše 3,12 posto. Kamate na zajmove dobivene u USD plaćene su po stopama 4,54 posto i 4,79 posto za zajmove u skupini valuta (*pool*), dok su za jednovalutne zajmove (*single currency loans*) plaćene kamate u rasponu od najniže 2,86 posto do najviše 3,77 posto. Početne naknade obračunate su i naplaćene po stopi od 0,25 posto na ugovoreni iznos zajma, dok su naknade na nepovučena sredstva zajmova obračunate i naplaćene po stopama od 0,25 i 0,35 posto godišnje.

⁴ Zajam br. 30690-HR dodijeljen u iznosu od 28 milijuna USD preuzet je na temelju Zakona o potvrđivanju (ratifikaciji) Sporazuma o garanciji između RH i IBRD-a i Sporazuma o preuzimanju zajma između RH i IBRD-a, sklopljenih 25. 2. 1993. (*Narodne novine* - Međunarodni ugovori, br. 7/1994). U siječnju 2001. nepovučeni iznos od približno 1,98 milijuna USD otkazan je te je zajam zatvoren za povlačenje. Zajam je otplaćen u 2004. godini.

⁵ Osigurani iznos u eurima zbroj je iznosa zajmova originalno ugovorenih u eurima i iznosa zajmova originalno ugovorenih u DEM i konvertiranih u eure.

⁶ Od 24 izravno sklopljena (javna) zajma, do 31. prosinca 2005. godine 13 zajmova je zatvoreno za povlačenje, a 8 zajmova je efektivno za povlačenje. Za preostala 3 zajma rok efektivnosti je u 2006. godini.

⁷ Vidjeti napomenu br. 9 u *tablici 7.1.*

⁸ Fiskalna godina (FG) 2005. IBRD-a počela je 1. srpnja 2004. i trajala do 30. lipnja 2005., dok je druga polovica 2005. godine ušla u IBRD-ovu FG 2006. Primjerice u FG 2006. ostvareno je 1,2 milijuna USD ušteda zahvaljujući odreknućima IBRD-a. Detaljnije o odreknućima na plaćanje početne naknade, kamate i naknade na nepovučena sredstva vidjeti na <http://treasury.worldbank.org/index.html>

Tablica 7.1. Pregled zajmova IBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama

	Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Efektivnost / datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2005.
IZRAVNI ZAJMOVI										
Projekt hitne obnove - zajam br. 37600 - HR Pool	27.6.1994.	7/1994	19.8.1994. 31.12.1999.	USD	128.000,00	128.000,00	0,00	68.750,00	15.12.1998. 15.6.2011.	0,00
Projekt u zdravstvu - zajam br. 38430 - HR Pool (1)	8.3.1995.	7/1995	17.8.1995. 31.12.1999.	USD	38.925,50	38.925,50	0,00	19.433,50	15.6.2000. 15.12.2011.	0,00
Projekt u sektoru cesta - zajam br. 38690 - HR Pool (2)	27.4.1995.	8/1995	26.7.1995. 30.6.2001.	USD	79.878,49	79.878,49	0,00	48.814,76	15.12.1999. 15.6.2012.	0,00
Projekt razvoja tržišta kapitala - zajam br. 39990 - HR SCL	23.4.1996.	1/1996 i 9/1996	22.7.1996. 30.6.1999.	EUR	7.260,35	7.260,35	0,00	4.545,39	15.10.2001. 15.4.2013.	0,00
Projekt razvoja službi za potporu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava - zajam br. 39880 - HR Pool (3)	23.4.1996.	1/1996 i 9/1996	22.7.1996. 31.12.2002.	USD	14.258,75	14.258,75	0,00	8.777,95	1.9.2001. 1.3.2013.	0,00
Projekt tehničke pomoći - zajam br. 39890 - HR SCL	23.4.1996.	1/1996 i 8/1996	22.7.1996. 30.4.2000.	USD	5.000,00	5.000,00	0,00	3.110,00	15.10.2001. 15.4.2013.	0,00
Projekt hitne obnove prometa i razminiranje - zajam br. 41040 - HR SCL (4)	4.12.1996.	3/1997	4.3.1997. 31.12.2001.	EUR	74.797,17	74.797,17	0,00	48.448,29	15.7.2002. 15.1.2012.	0,00
Projekt za obnovu i zaštitu obalnih šuma - zajam br. 41190 - HR Pool (5)	31.1.1997.	8/1997	31.7.1997. 30.6.2003.	USD	38.589,31	38.589,31	0,00	25.128,11	15.6.2002. 15.12.2013.	0,00
Prilagodba financijskog sektora i poduzeća - zajam br. 41590 - HR EFSAL SCL	4.6.1997.	17/1997	5.11.1997. 31.12.2001.	EUR	81.806,70	81.806,70	0,00	53.174,36	15.12.2002. 15.6.2012.	0,00
Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema - zajam br. 43510 - HR SCL (6)	8.9.1998.	15/1998	6.1.1999. 31.12.2004.	EUR	36.600,50	36.600,50	0,00	29.033,38	15.1.2004. 15.7.2013.	2.241,69
Projekt osuvremenjavanja i restrukturiranja željeznica - zajam br. 44330 - HR SCL	2.1.1999.	4/1999	9.6.1999. 30.6.2005.	EUR	85.398,55	85.398,55	0,00	72.588,55	15.9.2004. 15.3.2014.	4.957,96
Projekt tehničke pomoći u svezi s institucionalnim i zakonodavnim promjenama s ciljem razvoja privatnog sektora - zajam br. 44600 - HR SCL	5.5.1999.	8/1999	3.8.1999. 30.6.2006.	USD	7.300,00	6.675,32	624,68	5.580,32	15.10.2004. 15.4.2014.	1.798,94
Projekt zdravstvenog sustava - zajam br. 45130 - HR (7)	7.10.1999.	14/1999	28.3.2000. 30.12.2005.	USD	27.300,00	25.602,93	1.697,07	22.792,43	15.6.2005. 15.12.2014.	10.856,56
Projekt olakšavanja trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi - zajam br. 45820 - HR	27.10.2000.	5/2001	2.5.2001. 31.3.2005.	EUR	13.813,21	13.813,21	0,00	13.813,21	15.5.2006. 15.11.2015.	1.166,57
Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima - zajam br. 46130 - HR	3.7.2001.	14/2001 i 5/2002	29.1.2002. 31.1.2007.	USD	5.000,00	1.754,14	3.245,87	1.754,14	15.12.2006. 15.6.2016.	633,33
Strukturna prilagodba - zajam br. 46410 - HR (SAL)	5.12.2001.	2/2002 i 5/2002	8.2.2002. 31.10.2003.	USD	202.000,00	202.000,00	0,00	202.000,00	15.4.2007. 15.10.2016.	0,00
Projekt ulaganja u mirovinski sustav - zajam br. 46720 - HR (8)	17.9.2002.	2/2003 i 3/2003	20.2.2003. 31.12.2006.	USD	27.300,00	13.362,76	13.937,24	13.362,76	15.11.2007. 15.5.2017.	1.223,75
Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra - zajam br. 46740 - HR	18.9.2002.	2/2003 i 6/2003	20.2.2003. 30.9.2008.	EUR	26.000,00	7.596,89	18.403,12	7.596,89	15.5.2008. 15.11.2017.	4.702,16
Projekt zaštite od onečišćenja voda u obalnom području - zajam br. 72260 - HR	2.7.2004.	11/2004	17.12.2004. 30.11.2008.	EUR	40.000,00	3.578,61	36.421,39	3.578,61	15.10.2009. 15.4.2019.	3.578,61
Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka - zajam br. 72830 - HR	2.5.2005.	9/2005	30.9.2005. 30.6.2009.	EUR	35.000,00	0,00	35.000,00	0,00	15.5.2010. 15.11.2019.	0,00
Projekt usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU - predzajam br. P 4180 - HR	24.6.2005.		24.6.2005. 30.6.2006.	USD	1.850,00	200,00	1.650,00	200,00		200,00
Projekt razvoja sustava socijalne skrbi - zajam br. 73070 - HR	6.7.2005.	11/2005	nije efektivan 30.9.2009.	EUR	31.000,00	0,00	31.000,00	0,00	15.11.2010. 15.5.2020.	0,00
Projekt integracije trgovine i transporta - luka Ploče - predzajam br. P 4220 - HR	3.9.2005.		3.9.2005. 15.12.2006.	USD	1.750,00	75,00	1.675,00	75,00		75,00
Hrvatski projekt tehnološkog razvitka - zajam br. 73200 - HR	16.9.2005.	12/2005	nije efektivan 30.9.2009.	EUR	31.000,00	0,00	31.000,00	0,00	15.11.2010. 15.5.2020.	0,00
Programski zajam za prilagodbu - zajam br. 73300 - HR (PAL) (9)	20.9.2005.	12/2005	19.12.2005. 30.6.2006.	EUR	150.000,00	375,00	149.625,00	375,00	15.9.2015.	375,00
Projekt razvoja sustava odgoja i obrazovanja - zajam br. 73320 - HR	17.10.2005.	12/2005	nije efektivan 31.3.2009.	EUR	67.800,00	0,00	67.800,00	0,00	15.11.2010. 15.5.2020.	0,00
UKUPNO JAVNI ZAJMOVI				USD	577.152,05	554.322,20	22.829,86	419.778,97		14.787,58
				EUR	680.476,48	311.226,98	369.249,51	233.123,68		17.021,99

7. ODNOSI REPUBLIKE HRVATSKE S MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

	Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Efektivnost / datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2005.
ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH										
Projekt vodoopskrbe u Istri - zajam br. 30690 - HR (10)	1.2.1990.	7/1994	31.5.1990. 30.6.2000.	USD	26.016,29	26.016,29	0,00	0,00	15.10.1994. 15.4.2004.	0,00
Projekt oporavka investicija (4 zajma) - zajmovi br. 42460 - HR (Varaždinska banka - Zagrebačka banka d.d.), 42470 - HR (Dalmatinska banka d.d. - Nova banka), 42480 - HR (Slavonska banka d.d.) i 42490 - HR (Alpe Jadran banka d.d. u stečaju) (11)	4.12.1997.	3/1998	17.3.1998. 31.12.2002.	EUR	21.589,50	21.589,50	0,00	15.058,17	15.3.2003. 15.9.2012.	0,00
Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša - zajam br. 43520 - HR	25.9. 1998.	2/1999	28.6.1999. 30.6.2006.	EUR	33.233,97	19.412,73	13.821,24	11.104,24	15.11.2003. 15.5.2013.	1.707,77
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47140 - HR (Hrvatske autoceste)	12.7.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 9.9.2009.	EUR	15.700,00	1.236,95	14.463,06	1.236,95	15.12.2008. 15.6.2018.	856,55
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47150 - HR (Lučka uprava Rijeka) (12)	12.7.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 9.9.2009.	USD	55.100,00	14.993,02	40.106,98	14.993,02	15.12.2008. 15.6.2018.	7.506,33
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47160 - HR (Hrvatske ceste)	12.7.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 9.9.2009.	EUR	76.200,00	45.125,21	31.074,79	45.125,21	15.12.2008. 15.6.2018.	26.629,16
Projekt energetske učinkovitosti - zajam br. 71980 - HR (Hrvatska elektroprivreda)	10.11.2003.	3/2004	8.4.2004. 30.6.2010.	EUR	4.400,00	134,00	4.266,00	134,00	15.4. i 15.8. svake godine	50,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH				USD	81.116,29	41.009,31	40.106,98	14.993,02		7.506,33
				EUR	151.123,47	87.498,39	63.625,09	72.658,57		29.243,48
SVEUKUPNO IZRAVNI + POD JAMSTVOM				USD	658.268,34	595.331,51	62.936,84	434.771,99		22.293,91
				EUR	831.599,95	398.725,37	432.874,60	305.782,25		46.265,47

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija RH

Napomene:

Zajmovi br. 39990, 41040, 41590, 43510, 42460, 42470, 42480, 42490 i 43520 ugovoreni su u DEM te su 30. 11. 2001. konvertirani u eure.

- 1 - Ugovoren je zajam od 40 milijuna USD; otkazano: 1,1 milijun USD
- 2 - Ugovoren je zajam od 80 milijuna USD; otkazano: 121,5 tisuća USD
- 3 - Ugovoren je zajam od 17 milijuna USD; otkazano: 2 milijuna USD
- 4 - Otkazano od zajma: 2,4 milijuna eura
- 5 - MPŠVG izvršio povrat sredstava: 18,5 tisuća USD, IBRD obavijestio da je otkazao: 3,4 milijuna USD
- 6 - Otkazano od zajma: 1,2 milijuna eura
- 7 - Ugovoren je zajam od 29 milijuna USD; otkazano: 1,7 milijuna USD
- 8 - Projekt ulaganja u mirovinski sustav pripremao se iz PPF-a od 1,8 milijuna USD, no povučeno je samo 657,2 tisuća USD. Taj iznos sadržan je u zajmu br. 46720 - HR.
- 9 - Iznos povučenih sredstava iznos je početne naknade koja se platila iz zajma, a iz tog se razloga tretira kao povučeni iznos zajma
- 10 - Ugovoren je zajam od 28 milijuna USD; otkazano: 1,9 milijuna USD
- 11 - Za isti projekt dobivena su četiri zajma (korisnice su banke navedene u tablici)
- 12 - Projekt obnove riječkog prometnog pravca pripremao se iz PPF-a od 1,5 milijuna USD, no povučeno je samo 684,3 tisuće USD. Taj iznos sadržan je u zajmu br. 47150 - HR.

7.1.3. Pregled darovnica

U razdoblju od 1995. do 2005. godine, za provedbu projekata na području infrastrukture, očuvanja okoliša i razvoja privatnog sektora te strukturnih prilagodbi u sektorima zdravstva i socijalne zaštite, poljoprivrede, obrazovanja, javnih financija i sudstva, u RH sklopljeno je 48 ugovora o darovnici (*tablica 7.1.a. Pregled darovnica IBRD-a i nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a, stanje 31. 12. 2005., u tisućama*). Ugovori o darovnicama sklopljeni su u četiri valute u ukupnom iznosu od 27,5 milijuna USD, 270,5 milijuna JPY, 352,8 tisuća GBP i 11,3 milijuna eura. RH je s IBRD-om sklopila 42 ugovora o darovnicama u ukupnom iznosu od 27,5 milijuna USD, 270,5 milijuna JPY, 352,8 tisuća GBP i 11,2 milijuna eura, a dvije darovnice, u ukupnoj vrijednosti od 60 tisuća eura, dobivene su od nizozemske Vlade u sklopu nizozemske Konstituce, u kojoj se RH nalazi u svojstvu članice IBRD-a. Pet darovnica, o kojima MFRH ne vodi evidenciju, u ukupnom iznosu 2,1 milijun USD, dodijeljene su: Hrvatskoj elektroprivredi d.d. (HEP) za Projekt toplana u iznosu od 187,9 tisuća USD i 350 tisuća USD za Projekt energetske učinkovitosti; nevladinim udrugama za Program povratka izbjeglica u Zadar, Knin i Šibenik u iznosu od 1,0 milijun USD; za praćenje projekata u području zaštite okoliša *Operational focal point* u iznosu od 24,5 tisuća USD iz sredstava Zaklade GEF-a i za sufinanciranje oglednog projekta kulturne baštine u BiH - Stari most u iznosu od 500 tisuća USD. Sredstva darovnica koriste se za plaćanje konzultantskih usluga, nabavu robe, stručno usavršavanje te izradu studija potrebnih za pripremu projekata, koji se nakon završetka studija izvedivosti prijavljuju IBRD-u za financiranje zajmovima. RH je ugovorila 32 darovnice u američkim dolarima, u ukupnom iznosu od 27,5 milijuna USD, od kojih je 21 darovnica zatvorena za povlačenje, dok je u sklopu 11 darovnica, na dan 31. prosinca 2005., nepovučeno preostalo 15,5 milijuna USD. U japanskim jenima ugovoreno je šest darovnica ukupne vrijednosti 270,5 milijuna JPY. Do 31. prosinca 2005. ukupno je povučeno 199,8 milijuna JPY, a 70,6 milijuna JPY je otkazano i darovnice su zatvorene. U britanskim funtama ugovorena je jedna darovnica u iznosu od 352,8 tisuća GBP. Preostala sredstva od 2,83 tisuće GBP otkazana su te je darovnica zatvorena. Tri darovnice ugovorene su u eurima u ukupnom iznosu od 11,2 milijuna eura, dok je na dan 31. prosinca 2005. za povlačenje preostalo 9,5 milijuna eura. Sredstva darovnica povlačit će se u razdoblju od 2005. do najkasnije 2010. godine, prema ugovorenim rokovima zatvaranja pojedinih darovnica. Dvije darovnice, koje se financiraju sredstvima EU CARDS programa, u ukupnom iznosu od 6,8 milijuna eura, povlačit će se do 31. kolovoza 2007., a na dan 31. prosinca 2005. za povlačenje je preostao 5,1 milijun eura. Nizozemske darovnice, u ukupnom iznosu od 60 tisuća eura, povučene su u cijelosti potkraj 2004. godine.

7. ODNOSI REPUBLIKE HRVATSKE S MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

Tablica 7.1.a Pregled darovnica IBRD-a nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a, stanje 31. 12. 2005., u tisućama

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u 000	Ohkazani iznos u 000	Ostalo za korištenje u 000
A. Darovnice ugovorene s IBRD-om							
1.	1995.	28851 (zatvorena)	Priprema zakona o nabavi	USD	148,00	101,47	0,00
2.	1995.	29116 (zatvorena)	Poprava privatnim poljoprivrednim gospodarstvima	JPY	56.600,00	13.888,31	0,00
3.	1995.	29117 (zatvorena)	Omnova i zaštita obalnih suma	JPY	21.200,00	146,62	0,00
4.	1995.	29314 (zatvorena)	Prilogada javnog sektora - PSAL	JPY	75.600,00	5.504,82	0,00
5.	1995.	29315 (zatvorena)	Strukturna prilagodba poljoprivrede	JPY	29.400,00	24.096,29	0,00
6.	1995.	29316 (zatvorena)	Restrukturiranje Hrvatskih željeznica	JPY	58.800,00	5.457,69	0,00
7.	1996.	29486 (zatvorena)	Ulaganje u infrastrukturu gradskog okoliša	USD	500,00	0,44	0,00
8.	1996.	29674 (zatvorena)	Omnova prometne infrastrukture Grada Zagreba	USD	800,00	0,00	0,00
9.	1997.	28360 (zatvorena)	Strategija biološke raznolikosti	USD	102,00	0,00	0,00
10.	1997.	27098 (zatvorena)	Razvoj privatnog sektora	USD	398,00	216,25	0,00
11.	1997.	25539 (zatvorena)	Upravljanje javnim financijama	USD	314,00	130,49	0,00
12.	1997.	25229 (zatvorena)	Projekt prilagodbe sektora poduzetka i financijskog sektora	JPY	28.900,00	21.561,95	0,00
13.	1998.	27099 (zatvorena)	Zaštita od poplava u istočnoj Slavoniji	USD	200,00	3,05	0,00
14.	1998.	25139 (zatvorena)	Modernizacija zdravstva	USD	418,26	2,16	0,00
15.	1998.	25597 (zatvorena)	Zaštita od poplava u području srednjeg toka rijeke Save	USD	476,15	0,00	0,00
16.	1999.	20574 (zatvorena)	Informacijski problem 2000. godine	USD	80,00	0,00	0,00
17.	1999.	27259 (zatvorena)	Zaštita okoliša i jačanje sposobnosti upravljačkih sustava	USD	276,49	7,67	0,00
18.	1999.	22644 (zatvorena)	Upravljanje močvarnim područjem Parka prirode Kopački rit	USD	750,00	0,44	0,00
19.	1999.	25799 (zatvorena)	Projekt komunalne ekološke infrastrukture	USD	216,84	0,05	0,00
20.	1999.	26113 (zatvorena)	Prilogada stečajnog zakona	USD	253,70	110,26	0,00
21.	1999.	23163 (zatvorena)	Očuvanje krških ekosustava	USD	230,00	107,82	0,00
22.	1999.	26112 (zatvorena)	Modernizacija Luke Rijeka	USD	337,50	0,01	0,00
23.	2000.	27386 (zatvorena)	Projekt izgradnje učinkovite društvene i gospodarske komunikacije	USD	400,00	8,51	0,00
24.	2001.	26262 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite	USD	200,00	0,00	0,00
25.	2001.	26441 (zatvorena)	Projekt zaštite od onečišćenja voda na probaonim području	USD	325,00	0,00	0,00
26.	2001.	29810 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite	GBP	352,80	2,83	0,00
27.	2003.	52381 (zatvorena)	Projekt Grada Zagreba za smanjenje udjela organskih tvari u otpadnim vodama	USD	350,00	0,00	0,00
28.	2002.	50539	Projekt očuvanja krških ekoloških sustava	USD	5.070,00	0,00	2.220,85
29.	2002.	50513	Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka	USD	425,36	0,00	33,89
30.	2003.	51107 (zatvorena)	Projekt obnovljivih izvora energije	USD	350,00	15,93	0,00
31.	2003.	52014	Projekt izgradnje institucionalne sposobnosti praćenja pravne učinkovitosti sudova	USD	350,00	0,00	325,00
32.	2003.	52062	Projekt jačanja upravljanja proračunom	USD	368,00	0,00	149,96
33.	2003.	51781	Projekt sredvanja zemljišnih knjiga i katastra	EUR	4.900,00	0,00	3.403,12
34.	2004.	52141	Projekt energetske učinkovitosti	USD	7.000,00	0,00	6.264,10
35.	2003.	52844	Projekt integriranog upravljanja ekosustavom sliva rijeke Neretve i Trbišnjice	USD	145,00	0,00	24,42
36.	2004.	52857	Projekt sredvanja zemljišnih knjiga i katastra: podriška registracije pomorskog dobra	EUR	1.960,00	0,00	1.764,00
37.	2004.	53149	Priprema projekta pomoći sektoru obrazovanja	USD	766,15	0,00	464,41
38.	2005.	53150	Projekt održivog zdravstvenog sustava	USD	425,00	0,00	375,00
39.	2005.	53242	Projekt očuvanja krških ekoloških sustava	USD	200,00	0,00	60,05
40.	2005.	54973	Projekt obnovljivih izvora energije	USD	5.500,00	0,00	5.500,00
41.	2005.	55104	EU CARD darovnica za Projekt sredvanja zemljišnih knjiga i katastra	EUR	4.410,00	0,00	4.410,00
42.	2005.	55789	Darovnica za jačanje statističkih kapaciteta za izradu Statističkog master-plana	USD	89,75	0,00	89,75
				UKUPNO (1. - 42.):	27.465,20	1.054,53	15.507,42
				UKUPNO (1. - 2.):	270.500,00	70.655,27	0,00
				EUR	352,80	2,83	0,00
				GBP	11.270,00	0,00	9.577,12
B. Darovnice nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a							
01.	2004.	5105 CF	Projekt strategijske studije razvoja informacijskog sustava financijskog managementa	EUR	30,00	0,00	0,00
2.	2004.	5105 CF	Projekt za studiju o racionalizaciji informacijskog sustava financijskog managementa	EUR	30,00	0,00	0,00
				UKUPNO (1. - 2.):	60,00	0,00	0,00
				UKUPNO (A. + B.):	27.465,20	1.054,53	15.507,42
				USD	270.500,00	70.655,27	0,00
				JPY	352,80	2,83	0,00
				GBP	11.300,00	0,00	9.577,12

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne odnose Ministarstva financija RH

7.1.4. Projekti u pripremi

Tijekom 2005. pripremali su se sljedeći projekti/zajmovi u skladu sa Strategijom pomoći za razdoblje 2005.-2008.:

- 1.) Projekt usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (25 milijuna eura);
- 2.) Projekt unutarnje vode (50 milijuna eura);
- 3.) Programski zajam za prilagodbu 2 (120 milijuna eura);
- 4.) Projekt integracije trgovine i transporta, luka Ploče (58,8 milijuna eura);
- 5.) Toplinarstvo (24 milijuna eura) - jamstvo HEP-u i
- 6.) Projekt reforme zdravstva (85 milijuna eura) - po dovršetku reformi u PAL 2 zajmu.

7.1.5. Darovnice u pripremi

Za 2006. godinu u pripremi je pet darovnica, koje će se ugovoriti putem IBRD-a:

- 1.) Darovnica PHRD fonda (Japan) za pripremu Projekta unutarnje vode (500 tisuća USD);
- 2.) Darovnica SIDA-e za potporu reformi javne uprave (8,5 milijuna SEK);
- 3.) Darovnica SIDA-e za sufinanciranje Projekta razvoja sustava socijalne skrbi (15 mil. SEK);
- 4.) Nizozemska darovnica za tehničku pomoć i potporu provedbe Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području (2,5 milijuna USD) i
- 5.) Projekt upravljanja slivom rijeka Neretve i Trebišnjice, darovnica GEF-a (10 mil. USD).

7.2. EUROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ (EBRD)

Republika Hrvatska (RH) postala je punopravnom članicom Europske banke za obnovu i razvoj (*European Bank for Reconstruction and Development - EBRD*) 15. travnja 1993. godine. U ukupnom kapitalu EBRD-a RH posjeduje 0,37 posto dionica te ostvaruje glasačku moć od 0,37 posto. Nakon određenog razdoblja zatišja aktivnosti EBRD-a u RH, na dužnost direktorice Ureda EBRD-a u Zagrebu potkraj 2004. godine dolazi nova osoba. Po dolasku nove direktorice te nekoliko novih EBRD-ovih bankara započela je nova etapa u radu EBRD-a u RH. Već potkraj 2004. godine započele su brojne zajedničke aktivnosti Vlade RH i EBRD-a s ciljem izradbe nove Strategije za RH koja obuhvaća razdoblje od 2005. do 2007. godine. Identičnim putem kao i za Strategiju pomoći IBRD-a, u suradnji s tijelima državne uprave RH pripremljena je Strategija za Hrvatsku EBRD-a (*Strategy for Croatia*). Vlada RH prihvatila je Strategiju za Hrvatsku 24. veljače 2005., a potom ju je 3. ožujka 2005. prihvatio i Odbor izvršnih direktora EBRD-a. Glavna je strateška orijentacija Strategije za Hrvatsku EBRD-a da će u idućim godinama EBRD usko surađivati s hrvatskom Vladom i poduzimati takve poslovne aktivnosti koje će podupirati hrvatske napore za pristup Europskoj uniji. Strategija sadržava osnovne smjernice i preporuke za postizanje ciljeva tranzicije u RH, prioritetne sektore u koje će EBRD ulagati sredstva te zajednički utvrđen okvirni plan projekata koje će banka financirati tijekom dvije iduće godine. U sklopu preporuka identificiraju se glavni strukturni izazovi s kojima će se RH suočiti: restrukturiranje i privatizacija preostalih komunalnih poduzeća u državnom vlasništvu i malih poduzeća u turizmu te ubrzanje reformi u javnoj upravi i pravosuđu. EBRD predviđa u idućem razdoblju od dvije godine uložiti u hrvatske projekte između 150 i 250 milijuna eura, od čega u infrastrukturne projekte planira uložiti 110 milijuna eura. U skladu sa svojim mandatom, EBRD ulaže više od 60 posto svojih sredstava u RH u privatni sektor tako da samo manji dio EBRD-ovih aktivnosti dotiče javni sektor. U Strategiji navode da će se taj trend nastaviti. Prioritetni sektori za ulaganje EBRD-a u hrvatsko gospodarstvo jesu: 1.) Infrastruktura i zaštita okoliša, posebice financiranje prometne, odnosno željezničke infrastrukture, telekomunikacija, komunalne infrastrukture te infrastrukture za zaštitu okoliša uz pomoć ISPA programa EU; 2.) Financijski sektor - EBRD će podržati institucionalno jačanje komercijalnih banaka, nastavit će financirati mala, mikro i srednja poduzeća uz pomoć Phare programa EU putem kreditne linije za mala i srednja poduzeća (*SME Finance Facility*) te Programa financiranja ruralnog razvoja (*Rural Finance Facility*), odnosno otvaranja kreditne linije za financiranje ruralnih područja kako bi se pomoglo seoskim gospodarstvima da ispune standarde EU. Također će nastaviti podupirati sektor leasinga, podržat će privatizaciju osiguravajućih društava, nastavit će putem banaka malim općinama odobravati zajmove za infrastrukturna ulaganja i 3.) poduzetnički sektor - EBRD će podržati privatizaciju i restrukturiranje strateški važnih poduzeća u državnom vlasništvu, posebice u osjetljivim sektorima (željeznice, turizam), identificirat će tvrtke koje će poboljšavati korporativno upravljanje i prihvatiti najnovije standarde poslovanja te će im pružati financijske instrumente i surađivati s njima u financiranju njihovih razvojnih planova, u poljoprivrednom - prehrambenom sektoru putem skladišnica nastojat će proširiti financiranje primarne poljoprivredne proizvodnje, podupirat će ekspanziju hrvatskih poduzeća na susjedne zemlje i obrnuto, surađivat će sa stranim strateškim ulagačima u promicanju novih projekata i *green-field* ulaganja.

7.2.1. Novi zajmovi ugovoreni u 2005. godini

Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik (zajam br. 13451)

Ugovor o zajmu za financiranje izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik sklopljen je 1. veljače 2005. godine između Lučke uprave Dubrovnik i EBRD-a. Istoga dana sklopljen je i Ugovor o jamstvu između RH i EBRD-a za prethodno navedeni Ugovor o zajmu. Projektom se planira sanirati 200 metara obale i izgraditi 600 metara nove obale u zapadnome dijelu luke Gruž, kako bi se omogućilo sidrenje velikih brodova za kružna putovanja (*cruiseri*) i prihvat do 10 000 turista (tri broda istodobno). Izgradit će se infrastrukturna instalacijska mreža (vodovod, električna energija, telekomunikacije, vatrodojava, otpadne vode i dr.) i javna rasvjeta, što stvara temelj za izgradnju lučkih turističkih sadržaja ulaganjem privatnog sektora na temelju koncesijskog modela (putnički terminal, hotel, prodajni centar, garaža, kockarnica i sl.). Projektu dokumentaciju izradili su strani konzultanti, što je financirao EBRD darovnicom, te je Projekt dokazan kao ekonomski isplativ. Projekt će djelomično sufinancirati RH, i to u prvim godinama projekta (od 2005. do 2010.), i to do iznosa od 27 milijuna kuna. Projekt se provodi putem MMTPR-a. Zajam je dobiven na trinaest godina, uključujući početak od tri godine, s polugodišnjom otplatom, dok se kamate temelje na 6-mjesečnom EURIBORU uvećanom za 1 posto. Dodatni trošak zajma jednokratna su početna naknada od 1 posto i naknada na nepovučena sredstva zajma u iznosu 0,5 posto godišnje.

Projekt Vodovod i kanalizacija uz jamstvo Grada Karlovca za sufinanciranje ISPA fonda

EBRD je u svibnju 2005. godine odobrio zajam poduzeću Vodovod i kanalizacija (ViK), Karlovac, za projekt Program za vode i otpadne vode u Karlovcu u iznosu od 10 milijuna eura, uz jamstvo Grada Karlovca. Ugovor o zajmu i Ugovor o jamstvu potpisani su 13. svibnja 2005. Iznos od 10 milijuna eura dio je nacionalne komponente koju je RH morala osigurati za sufinanciranje projekata iz ISPA programa Europske unije. Za navedeni zajam Grad Karlovac dobio je suglasnost MFRH za zaduživanje. Ovo je prvi projekt u RH da jedna međunarodna financijska institucija sufinancira fond Europske unije, stoga je bilo potrebno urediti još neke dodatne tehničke detalje jer se planira nastavak ovakve suradnje. Tako je nakon potpisivanja Memoranduma o financiranju za navedeni projekt između Vlade RH i Europske komisije (EK) 30. siječnja 2006. godine postignut dogovor između EBRD-a i EK da će se primjenjivati princip zajedničkog financiranja (*joint financing*) te da će se javna nabava provoditi prema pravilima EK. Takav dogovor uzrokovao je izmjene postojećeg Ugovora o zajmu u obliku amandmana kojim se dopustilo da se zajam EBRD-a troši u skladu s pravilima nabave EK te kojim EBRD potvrđuje da prihvaća Središnju jedinicu za financiranje i ugovaranje (SJFU) RH kao ugovaratelja, odnosno potpisnika ugovora u ime i za račun ViK-a Karlovac. U ožujku 2006. Odbor izvršnih direktora EBRD-a prihvatio je ovakav izmijenjeni Ugovor. Po novim pravilima EBRD zadržava pravo uvida u svu dokumentaciju. S obzirom na to da je to za MFRH (odnosno SJFU) značilo dvostruki (paralelni) sustav kontrole (*ex-ante approval* od Europske komisije i *no objection* od EBRD-a), potpisan je tripartitni ugovor između MFRH, Vodovoda i kanalizacije i EBRD-a kojim se tehnički i pravno uređuju odnosi svih zainteresiranih strana, kretanje dokumentacije te procedura nabave.

7.2.2. Pregled zajmova, povučeni sredstava i stanja duga prema EBRD-u

Od učlanjenja pa do kraja 2005. godine EBRD je RH osigurao 1,6 milijardi eura za financiranje ukupno 70 projekata, pri čemu je oko 28 posto sredstava namijenjeno financiranju javnog sektora. RH je dodijeljeno ukupno 15 zajmova⁹: 3 izravna zajma i 12 zajmova uz državno jamstvo RH. Ukupno je riječ o 66,2 milijuna po osnovi zajmova zaključenih u USD i 366,1 milijuna po osnovi zajmova zaključenih ili konvertiranih u eure (vidjeti *tablicu 7.2. Pregled zajmova EBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava*, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama). Tijekom 2005. godine RH nije sklopila s EBRD-om ni jedan novi izravni zajam. Namjera je Vlade RH eventualno poduprijeti projekte uz državno jamstvo za sektore u kojima EBRD ima komparativne prednosti. Tako je, i to u prvom tromjesečju 2005. godine, s EBRD-om sklopljen samo jedan zajam - uz državno jamstvo RH. Riječ je o već spomenutom zajmu od 26,5 milijuna eura za Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik. Prema stanju na dan 31. prosinca 2005., ukupno je povučeno 66,2 milijuna USD i 303,1 milijuna eura, odnosno povučena su sva sredstva zajmova zaključenih u USD, dok je nepovučeno preostalo oko 17,8 posto sredstava zajmova zaključenih ili konvertiranih u eure. Tijekom 2005. godine najviše je sredstava povučeno po Projektu dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (22,6 milijuna eura) te Projektu sanacije autoceste u RH (16,4 milijuna eura), a potom za financiranje Projekta centra za oblasnu kontrolu Zagreb (7,9 milijuna eura) i 4,4 milijuna eura za Autocestu Rijeka - Zagreb. Do kraja 2005. za povlačenje je zatvoren samo zajam za Ekološke projekte u INA-i. Tijekom 2005. po novozaključenom zajmu za Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik povučeno je 4,1 milijuna eura. Dug RH u svojstvu dužnika i jamca je prema EBRD-u na dan 31. prosinca 2005. iznosio 23,3 milijuna USD i 195,5 milijuna eura. Do kraja 2005. godine potpuno je otplaćeno ukupno 5 zajmova EBRD-a¹⁰. Iz Državnog proračuna RH za 2005. godinu podmirene su sve dospjele obveze prema EBRD-u po javnim zajmovima i po zajmu danom Hrvatskim željeznicama (HŽ) uz državno jamstvo, i to u ukupnom iznosu od približno 4 milijuna eura i oko 4 milijuna USD. Korisnici EBRD-ovih zajmova, HEP, HBOR, INA, Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (HKZP), Autocesta Rijeka - Zagreb d.d. (ARZ) i Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC), pravodobno su platili tijekom 2005. godine svoje obveze prema EBRD-u, stoga jamstva RH za te zajmove nisu bila aktivirana. Kamate na zajmove zaključene ili konvertirane u eure plaćene su po godišnjoj stopi u rasponu od najniže 3,104 posto do najviše 7,44 posto, a kamate na zajmove dobivene u USD plaćene su po stopama u rasponu od 3,54 posto do 4,49 posto. Početne naknade obračunate su i naplaćene po stopi od 1 posto na ugovoreni iznos zajma, dok su naknade na nepovučena sredstva zajmova obračunate i naplaćene po stopama od 0,50 posto godišnje. Za prijevremenu otplatu obračunata je naknada po stopi od 0,125 posto na preostali iznos nepovučenog zajma.

⁹ Do 31. prosinca 2006. godine 10 zajmova je zatvoreno za povlačenje.

¹⁰ Zajam br. 923 za financiranje investiranja malih i srednjih poduzeća HBOR je u 2005. otplatio prijevremeno. Garancije po zajmu br. 18149 za izgradnju tankera br. 450 isto su tako prijevremeno vraćene u 2005. godini.

7. ODNOSI REPUBLIKE HRVATSKE S MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

Tablica 7.2. Pregled zajmova EBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama

	Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Efektivnost / datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2005.
IZRAVNI ZAJMOVI										
Projekt sustava zračne plovidbe - zajam br. 231 (1)	21.9.1994.	13/1994	31.12.2001.	USD	19.735,52	19.735,52	0,00	0,00	21.9.1996. 21.3.2004.	0,00
Projekt obnove autocesta (HC) - zajam br. 286 (2)	17.1.1995.	6/1995	28.2.1999.	EUR	36.195,88	36.195,88	0,00	12.063,63	10.4.1998. 10.10.2009.	0,00
Projekt veletržnica (Nacionalne veletržnice d.d.) - zajam br. 627 (3)	8.12.1997.	7/1998	24.3.2002.	EUR	3.203,56	3.203,56	0,00	1.922,14	24.5.2002. 24.11.2011.	0,00
				USD	19.735,52	19.735,52	0,00	0,00		0,00
				EUR	39.399,43	39.399,43	0,00	13.985,77		0,00
ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH										
Projekt obnove elektroenergetske mreže (HEP) - zajam br. 283	2.2.1995.	6/1995	30.6.2000.	EUR	32.211,39	32.211,39	0,00	0,00	10.3.1998. 10.3.2005.	0,00
Kreditna linija za turizam (HBOR) - zajam br. 443	26.6.1996.	1/1996 i 10/1996	1.5.1998.	EUR	25.564,59	25.564,59	0,00	0,00	23.12.1998. 23.12.2002.	0,00
Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (HBOR) - zajam br. 494 (4)	9.12.1996.	4/1997	31.1.2004.	EUR	31.575,22	31.575,22	0,00	20.445,12	10.4.2001. 10.10.2011.	0,00
Projekt obnove željezničkih lokomotiva (HŽ) - zajam br. 733	8.12.1998.	4/1999	5.2.2004.	USD	35.000,00	35.000,00	0,00	23.333,33	20.5.2002. 20.11.2013.	0,00
Financiranje investiranja malih i srednjih poduzeća (HBOR) - zajam br. 923 (5)	20.3.2001.	9/2001 i 5/2002	19.9.2004.	EUR	4.685,36	4.685,36	0,00	0,00	Prijevremeno otplaćen 5.8.2005.	0,00
Ekološki projekti u INA-i d.d. - zajam 935 (6)	10.5.2001.	11/2001 i 1/2002	31.12.2005.	EUR	29.694,21	29.694,21	0,00	28.711,75	30.9.2005. 30.3.2011.	5.778,00
Autocesta Rijeka - Zagreb (ARZ) - zajam br. 975 (7)	22.10.2001.	8/2002	31.12.2007.	EUR	60.000,00	46.457,87	13.542,13	42.457,87	12.5. 2005. 12.11. 2019.	4.400,00
Uljanik brodogradilište d.d. Pula - izgradnja tankera br. 450 - avansna garancija EBRD-a, uz jamstvo RH - zajam br. 18149	26.2.2002.	7/2002 i 11/2002	4 jamstva do 7.12.2004.	USD	11.490,00	11.490,00	0,00	0,00	jamstva vraćena 3.3.2005.	0,00
Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb - zajam br. 25800	5.9.2002.	14/2002	30.3.2006.	EUR	25.000,00	24.868,41	131,59	23.305,91	20.11.2005. 20.5.2013.	7.881,28
Projekt sanacije autocesta u RH (HAC) - zajam br. 27171	13.12.2002.	10/2003	30.4.2006.	EUR	46.500,00	39.489,15	7.010,85	39.489,15	20.5.2006. 20.11.2017.	16.430,05
Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (Županja-Lipovac)(HAC) - zajam br. 31848	12.11. 2003.	6/2004	20.11.2006.	EUR	45.000,00	23.042,89	21.957,11	23.042,89	20.5.2007. 20.11.2021.	22.592,90
Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik - zajam br. 13451	1.2.2005.	7/2005 i 11 /2005	31.3. 2008.	EUR	26.500,00	4.056,73	22.443,27	4.056,73	10.4.2008. 10.10.2017.	4.056,73
				USD	46.490,00	46.490,00	0,00	23.333,33		0,00
				EUR	326.730,77	261.645,83	65.084,94	181.509,43		61.138,96
SVEUKUPNO IZRAVNI + POD JAMSTVOM										
				USD	66.225,52	66.225,52	0,00	23.333,33		0,00
				EUR	366.130,21	301.045,26	65.084,94	195.495,20		61.138,96

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija RH

Napomene:

- 1 - Ugovoren je zajam od 22 milijuna USD; otkazano: 2,3 milijuna USD.
- 2 - Ugovoren je zajam od 70,9 milijuna DEM; otkazano: 107 tisuća DEM. Zajam konvertiran u eure.
- 3 - Ugovoren je zajam od 33,5 milijuna DEM; otkazano: ukupno 27,2 milijuna DEM. Zajam konvertiran u eure.
- 4 - Ugovoren je zajam od 105 milijuna DEM; otkazano: ukupno 34,1 milijuna DEM. Zajam konvertiran u eure.
- 5 - Ugovoren je zajam od 12 milijuna eura; otkazano: 6 milijuna eura. Sredstva na Posebnom računu, 1,3 milijuna eura, HBOR otkazao 2005. god.
- 6 - Ugovoren zajam od 36 milijuna eura; otkazano: 4,3 milijuna eura; vraćeno s Posebnog računa: 2 milijuna eura.
- 7 - Ugovoren je zajam od 90 milijuna eura; EBRD je 2002. smanjio zajam za 30 milijuna eura.

7.2.3. Projekti u pripremi

EBRD planira dolje navedene projekte uz državno jamstvo i uz jamstvo gradova, no planira i odobravanje zajmova gradovima bez jamstava posebnom vrstom ugovora tzv. *Municipal Support Agreements* (MSA). Status i značenje MSA ugovora trenutačno razmatra MFRH, s obzirom na to da li će se takav ugovor smatrati jamstvom te stoga ulaziti u zakonske limite zaduživanja jedinica lokalne samouprave.

a) Projekti uz državno jamstvo:

- 1.) Projekt riječke obilaznice, Hrvatske ceste d.o.o. (HC) - 40 milijuna eura;
- 2.) Projekt dovršetka autoceste Rijeka - Zagreb, ARZ - 50 milijuna eura;
- 3.) Projekt integracije trgovine i transporta / Terminal za rasuti teret, luka Ploče - 11,2 milijuna eura.

Strategija za Hrvatsku planirala je i dva projekta za HŽ, no budući da je Vlada RH pokrenula izradbu višegodišnjeg plana modernizacije i izgradnje željezničke mreže te plan restrukturiranja i privatizacije HŽ-a, s ovim će se projektima pričekati dok spomenute studije ne budu dostupne.

b) Projekti komunalne infrastrukture uz jamstvo grada:

- 1.) Grad Pula - izgradnja pogona za otpadne vode i unapređenje tretmana otpadnih voda - 10 milijuna eura;
- 2.) Grad Split - gradski prijevoz - 10 milijuna eura;
- 3.) Grad Osijek - otpadne vode - 7 milijuna eura (ISPA sufinanciranje);
- 4.) Grad Sisak - multisektorski projekt - 6 milijuna eura;
- 5.) Grad Bjelovar - otpadne vode - 7 milijuna eura i
- 6.) Grad Poreč - obilaznica - 15 milijuna eura.

7.3. RAZVOJNA BANKA VIJEĆA EUROPE (CEB)

Republika Hrvatska postala je punopravnom članicom Razvojne banke Vijeća Europe (*Council of Europe Development Bank - CEB*) 24. lipnja 1997. godine. Primitkom u punopravno članstvo Vijeća Europe 6. studenoga 1996., RH je stekla pravo postati punopravnom članicom CEB-a po postupku propisanom za države članice Vijeća Europe (prema članku III.a. Statuta CEB-a). RH ima udjel od 0,4 posto u ukupnom udjelu kapitala i glasačkim pravima upravljanja CEB-om. Do 1999. Banka je nosila naziv Fond za socijalni razvoj Vijeća Europe (*CEF - Council of Europe Social Development Fund*). Na zajedničkom zasjedanju tijela Banke održanom 1. studenoga 1999. prihvaćen je zaključak o promjeni imena Fonda za socijalni razvoj Vijeća Europe u Razvojnu banku Vijeća Europe (*CEB - Council of Europe Development Bank*) radi lakšeg pribavljanja sredstava i djelovanja na međunarodnom tržištu kapitala. Ciljevi organizacije i utvrđeni prioriteti nisu se promijenili. CEB kreditira socijalne projekte u državama članicama i na taj način pomaže poboljšanje uvjeta života i socijalnu koheziju u slabije razvijenim dijelovima Europe. U 2005. godini nakon brojnih zajedničkih aktivnosti MFRH i CEB-a Vlada RH prihvatila je CEB-ovu Strategiju za Hrvatsku za razdoblje 2005.-2009. na sjednici održanoj 20. svibnja 2005. godine. Strategija definira strateški okvir za prioritetna područja suradnje s CEB-om, opseg i usmjerenost povoljnih dugoročnih financijskih zajmova, te oblike tehničke pomoći i različite aranžmane za sufinanciranje s drugim međunarodnim financijskim institucijama. CEB-ova financijska potpora RH uglavnom će biti usmjerena na potporu nacionalnih programa razvoja i modernizacije u socijalnim sektorima: 1. izbjeglice i prognanici, 2. zdravstvo, 3. obrazovanje, 4. izgradnja socijalnih stambenih objekata, 5. poboljšanje uvjeta života u urbanim i ruralnim područjima, 6. zaštita okoliša, 7. zapošljavanje i stručno osposobljavanje, 8. kulturna baština i 9. poboljšanje života manjina (pitanje Roma). Ulaganje CEB-a u RH trebalo bi u razdoblju 2005.-2009. iznositi 600 milijuna eura te čak dosegnuti i 900 milijuna eura ako to RH bude potrebno.

7.3.1. Novi zajmovi ugovoreni 2005. godine

U 2005. godini RH je s CEB-om zaključila samo jedan ugovor o okvirnom zajmu, za sufinanciranje Projekta "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol", u iznosu od 169,7 milijuna kuna, te pet Dodatnih ugovora u ukupnom iznosu od 45,6 milijuna eura¹¹, za povlačenje tranši Okvirnih zajmova zaključenih prijašnjih godina. Tim su se sredstvima refinancirali troškovi po Projektu održivog povratka prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje, Projektu obnove i izgradnje školskih objekata u RH, Projektu izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima i po Projektu obnove škola kojem je provedba završena još 2004. godine, ali je zajam kojim je sufinanciran taj projekt zatvoren povlačenjem posljednje tranše u 2005. godini.

Zajam za Projekt "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol" (zajam br. F/P 1511(2005))

RH i CEB su 23. svibnja 2005. godine sklopili ugovor o okvirnom zajmu od 169,7 milijuna kuna za čak 75-postotno financiranje projekta kojemu je cilj istraživanje, obnova i revitalizacija povijesne i kulturne baštine Iloka, Vukovara i Vučedola¹². U skladu s CEB-ovom Rezolucijom br. 1480(2004) CEB može sufinancirati do 50 posto troškova projekta (bez PDV-a), a za više udjele CEB-a potrebna je posebna odluka Administrativnog vijeća ove institucije, koja je u slučaju ovog hrvatskog projekta donesena. Ugovor koji je stupio na snagu 22. rujna 2005. godine pridonijet će obnovi i zaštiti prirodne i povijesne baštine u Iloku i Vukovaru te arheoloških nalazišta u Vučedolu, što će utjecati na gospodarsku aktivnost, zapošljavanje i turizam te će pridonijeti razvoju regije i jačanju društvene kohezije. Očekuje se da znanstvena istraživanja i kulturna događanja privuku ne samo strane posjetitelje, već da i lokalno stanovništvo sudjeluje u gospodarskome i kulturnom razvoju multikulturalne zajednice. Projekt se provodi u nadležnosti Ministarstva kulture i očekuje se da će završiti potkraj 2008. godine¹³. Okvirni zajam povlačit će se u tranšama, a kao obveze po Okvirnom zajmu i povučenim tranšama nametat će se samo plaćanje kamata i otplata glavnica. Tijekom 2005. godine nije bilo povlačenja sredstava.

¹¹ Po tranšama povučenim tijekom 2005. godine ukupno je od Okvirnih zajmova povučeno 307,4 milijuna kuna, pri čemu su kunski iznosi konvertirani u eure, odnosno u toj su valuti izvršena stvarna povlačenja. Jedan Dodatni ugovor potpisan je potkraj 2005. godine, no stvarno je povlačenje izvršeno u 2006. godini.

¹² CEB financira projekte u svezi s povijesnim i kulturnim naslijeđem jedino u slučajevima kada je takva baština priznata od UNESCO-a, ili ako je država zajmoprimca klasificira kao takvu.

¹³ Podatak prema Izvješću o stanju projekata koje financira Razvojna banka Vijeća Europe prihvaćenom Zaključkom Vlade RH od 10. ožujka 2006. godine.

7.3.2. Pregled zajmova, povučeni sredstava i stanja duga prema CEB-u

Kao što je prikazano u *tablici 7.3.* Pregled zajmova CEB-a sklopljenih u razdoblju od 1998. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama, u razdoblju od 1998. do kraja 2005. godine RH je s CEB-om za sufinanciranje projekata zaključila 12 ugovora o Okvirnim zajmovima i jednom Okvirnom kreditu u ukupnom iznosu od 1,9 milijardi kuna¹⁴ i 8 milijuna eura. Riječ je o 11 izravnih zajmova i jednom Okvirnom kreditu koji je s CEB-om sklopio HBOR uz državno jamstvo RH. Svi Okvirni zajmovi i kredit povlačeni su u tranšama od kojih se svaka tretira kao zasebni zajam s rokom dospelja 10 ili 15 godina u slučaju povlačenja sredstava izravnih zajmova, odnosno na 8 godina u slučaju Okvirnog kredita uz jamstvo RH, uz 5 godina počeka. Tranše povučene iz izravnih zajmova, na temelju sklopljenih Dodatnih ugovora dobivene su uz fiksnu kamatnu stopu koja se u razdoblju od 1998. do kraja 2005. godine kretala od najniže 2,89 posto do najviše 5,71 posto, dok su tranše povučene iz Okvirnog kredita dobivenog uz jamstvo RH uzete uz promjenljivu kamatnu stopu temeljenu na EURIBOR-u plus 0,4 posto i 0,29 posto godišnje. RH je od sredstava izravnih zajmova do 31. prosinca 2005. povukla 1,2 milijarde kuna u obliku 28 tranši, čime je za povlačenje, odnosno refinanciranje projekata preostalo 37,1 posto sredstava. Okvirni kredit dobiven uz jamstvo RH na kraju je 2005. imao 50 posto nepovučeni sredstava, odnosno povučena su 4 milijuna eura u obliku dviju tranši. Povlačenja sredstava izravnih zajmova izvršena su u valutama: 148,8 milijuna eura i 7,5 milijuna USD, odnosno 4 milijuna eura sredstava Okvirnog kredita pod jamstvom RH. Tijekom 2005. godine povučene su 4 tranše u ukupnom iznosu od 41,6 milijuna eura, pri čemu je najveći iznos korišten u svrhu pokrivanja dijela troškova po Projektu obnove i izgradnje školskih objekata u RH (19,5 milijuna eura). 14,3 milijuna eura povučeno je u korist Projekta održivog povratka prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje, 6,5 milijuna eura za Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima te 1,3 milijuna eura za refinanciranje dijela troškova Projekta obnove škola završenog u 2004. godini. Dug RH po izravnim zajmovima prema CEB-u na dan je 31. prosinca 2005. godine iznosio 147,3 milijuna eura i 6 milijuna USD, dok je dug po Okvirnom kreditu uz jamstvo RH 3,5 milijuna eura. Sve obveze po zajmovima CEB-a u 2005. godini su podmirene, pri čemu je za izravne zajmove iz Državnog proračuna RH za 2005. godinu izdvojeno 7 milijuna eura i 1,9 milijuna USD, a za Okvirni kredit uz jamstvo RH HBOR je izdvojio 429,68 tisuća eura.

7.3.3. Projekti u pripremi

U 2005. godini u planu za 2006. godinu bio je samo jedan Okvirni zajam, i to za projekt u sektoru zdravstva, u iznosu približno 142 milijuna kuna. Uvjet za pregovore s CEB-om o tom pitanju bilo je prihvaćanje Plana gospodarenja medicinskim otpadom unutar zdravstvenih ustanova u vlasništvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. Sredstva zajma koristila bi se za obnovu i modernizaciju zdravstvenih ustanova.

¹⁴ Vidjeti napomene *tablice 9.3.*

7. ODNOSI REPUBLIKE HRVATSKE S MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

Tablica 7.3. Pregled zajmova CEB-a sklopljenih u razdoblju od 1998. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama

	Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Iznos okvirnog zajma u HRK	Povučeno u HRK	Nepovučeno u HRK	Dug u valuti povlačenja (EUR)	Dug u valuti povlačenja (USD)	Povučeno u 2005.
IZRAVNI ZAJMOVI								
Projekt obnove zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji - zajam br. F/P 1278/1998	16.7.1998.	13/1998 i 15/1998	172.744,12	172.744,12	0,00	17.200,00	4.060,00	0,00
Projekt obnove škola u istočnoj Slavoniji - zajam br. F/P 1279/1998 (1)	16.7.1998.	13/1998 i 15/1998	66.380,80	66.380,80	Otkazano 987,21	5.970,00	1.928,00	0,00
Projekt obnove škola - zajam br. F/P 1352/1999	19.1.2001.	7/2001	96.935,64	96.935,64	Otkazano 1.746,36	13.147,00	0,00	1.247,00
Projekt povratka prognanika i izbjeglica u RH - zajam br. F/P 1378/2000	2.2.2001.	7/2001	232.000,00	232.000,00	0,00	31.400,00	0,00	0,00
Projekt obnove franjevačkog samostana Male braće - zajam br. F/P 1379/2000	19.6.2001.	14/2001 i 2/2002	10.325,45	9.265,85	1.059,60	1.260,70	0,00	
Projekt obnove i modernizacije Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Zagreb, i Međunarodnog centra za zdravstveni management, Dubrovnik - zajam br. F/P 1419/2001	29.3.2002.	10/2002 i 12/2002	21.395,00	13.485,42	7.909,58	1.791,73	0,00	0,00
Projekt obnove zdravstvene infrastrukture - zajam br. F/P 1351/1999	30.10.2001.	9/2002 i 12/2002	186.837,03	112.328,26	74.508,77	14.578,00	0,00	0,00
Projekt održivi povratak prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje - zajam br. F/P 1435/2002	30.1.2004.	6/2004	292.351,00	263.010,03	29.340,97	35.901,00	0,00	14.276,00
Projekt obnove i izgradnje školskih objekata u RH - zajam br. F/P 1456/2004	15.12.2004.	5/2005 i 8/2005	402.456,00	145.404,58	257.051,42	19.541,00	0,00	19.541,00
Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima - zajam br. F/P 1498/2004	15.12.2004.	5/2005 i 8/2005	193.364,37	48.359,06	145.005,31	6.499,00	0,00	6.499,00
Projekt "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol" - zajam br. F/P 1511/2005	23.5.2005.	8/2005 i 9/2005	169.716,27	0,00	169.716,27	0,00	0,00	0,00
UKUPNO IZRAVNI ZAJMOVI			1.844.505,68	1.159.913,76	684.591,92	147.288,43	5.988,00	41.563,00
ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH								
Financiranje kreditnog programa malog i srednjeg poduzetništva (HBOR) - zajam br. F/P 1392/2000	16. i 21.2. i 15.3.2001.	9/2001 i 5/2002	8.000,00	4.000,00	4.000,00	3.500,00		0,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH			8.000,00	4.000,00	4.000,00	3.500,00		0,00
SVEUKUPNI DUG					EUR	150.788,43		
IZRAVNI + POD JAMSTVOM					USD	5.988,00		

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija RH

Napomene:

- 1 - Ugovoren je zajam od 67,4 milijuna kuna
- 2 - Ugovoren je zajam od 98,6 milijuna kuna

7.4. EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA (EIB)

Europska investicijska banka (*European Investment Bank - EIB*), osnovana je 1958. godine Rimskim ugovorom u isto vrijeme kada su osnovane i ostale institucije poznate pod zajedničkim nazivom - Europska ekonomska zajednica (EEZ), poslije preimenovana u Europsku uniju. EIB je financijska institucija Europske unije sa sjedištem u Luksemburgu. Glavna uloga EIB-a osiguranje je sredstava za kapitalne investicije vezane za razvoj i integraciju EU. Punopravna članica EIB-a može biti samo punopravna članica Europske unije, no EIB ima mandat za odobravanje zajmova u određenim sredozemnim državama, nekim afričkim, karipskim i pacifičkim državama, Južnoafričkoj Republici, nekim državama Azije i Latinske Amerike, te jugoistočnoj Europi. Suradnja RH i EIB-a započela je u devedesetima, no zbog ratnih zbivanja u RH došlo je do prekida. Suradnja je obnovljena nakon što je Vijeće ministara Europske unije 2000. godine odobrilo mandat EIB-u da financijski podupre infrastrukturne projekte i projekte razvoja privatnog sektora u RH. Tako su 13. prosinca 2000. RH i EIB sklopili Okvirni sporazum (*Narodne novine - Međunarodni ugovori*, br. 6/2001) koji uređuje aktivnosti EIB-a u RH, na temelju kojeg je Odbor guvernera EIB-a 6. veljače 2001. odobrio davanje zajmova za investicijske projekte u RH, čime je omogućeno i sklapanje prvih ugovora o zajmovima.

7.4.1. Novi zajmovi ugovoreni 2005. godine - Projekt "Hrvatske ceste - splitska obilaznica" (zajam br. FINo. 23.135)

EIB je i u 2005. godini nastavio s trendom odobravanja dugoročnih zajmova RH pod povoljnim uvjetima, odnosno uz istu maržu kao i zemljama članicama EU. Ovaj put riječ je o zajmu u iznosu od 60 milijuna eura sklopljenom 20. srpnja 2005. za Projekt "Hrvatske ceste - splitska obilaznica". Projekt za cilj ima izgradnju četvertračne brze ceste od Trogira do Omiša, koja bi u promet bila puštena potkraj 2008. godine. Ukupni trošak projekta je oko 203 milijuna eura i ubraja se u jedan od najvećih i tehnički najzahtjevnijih projekata HC-a. Obilaznica duga 31,3 km omogućit će rasterećenje Splita i njegove okolice, te neposrednog obalnog područja, od zagušenog prometa, što će pridonijeti uštedi vremena korisnika obilaznice, smanjenju troškova prijevoza, smanjenju broja prometnih nezgoda i zaštiti od neželjenih posljedica teškog prometa. S obzirom na tranzitni karakter RH, ovaj će projekt pridonijeti i razvoju turizma i regionalnom razvoju. Zajam kojim će se sufinancirati ovaj projekt odobren je na 25 godina s 5 godina počeka na otplatu glavnice te uz kamatnu stopu od 3,89 posto. Sredstva zajma povlačit će se u tranšama u iznosu od najmanje 3 milijuna eura. Ugovor o zajmu postao je efektivan početkom 2006. godine.

7.4.2. Pregled zajmova, povučeni sredstava i stanja duga prema EIB-u

EIB je u RH svojim dugoročnim zajmovima prisutan od 2001. godine. U skladu s Okvirnim sporazumom između RH i EIB-a, do kraja 2005. godine EIB je RH odobrio ukupno 701 milijun eura u obliku 15 dugoročnih zajmova (vidjeti *tablicu 7.4. Pregled zajmova EIB-a sklopljenih u razdoblju od 2001. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava*, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama¹⁵). U strukturi tih zajmova tri su izravna zajma (u ukupnom iznosu od 240 milijuna eura), 8 zajmova uz državno jamstvo RH (u ukupnom iznosu od 395 milijuna eura) te 4 globalna zajma bez državnog jamstva, dana komercijalnim bankama za financiranje malih i srednjih privatnih poduzeća u ukupnom iznosu od 66 milijuna eura (vidjeti *fusnotu 16*). Od ukupno 11 zajmova zaključenih izravno ili uz državno jamstvo RH, na dan 31. prosinca 2005. devet ih je bilo efektivno, a do tad je povučeno ukupno 188,9 milijuna eura u obliku 34 tranše. Svaka tranša, osim onih koje su povučene u svrhu provedbe Projekta autoceste Rijeka - Zagreb, povučena je uz fiksnu kamatnu stopu koja se od 2001. kretala od najniže 3,479 posto do najviše 5,26 posto. Tijekom 2005. godine povučeno je 14 tranši u ukupnom iznosu od 77,1 milijuna eura. U slučaju povlačenja uz fiksnu kamatnu stopu, ona se u 2005. godini kretala od 3,479 posto do 4,29 posto, dok su tranše povučene uz promjenljivu kamatnu stopu u 2005. tromjesečno otplaćivane po stopama od 2,37 posto do 2,42 posto. U 2005. godini sredstvima EIB-ovih zajmova najviše je uloženo u provedbu Projekta završetka autoceste na Koridoru X u RH (Dionica autoceste Županja - Lipovac) (23 milijuna eura), a potom u Projekt sanacije autocesta u RH (16 milijuna eura) i Projekt izgradnje plinovodnog sustava u RH (15 milijuna eura). Nakon željeznica u koje je, putem Projekta obnove infrastrukture i modernizacije sustava signalizacije i telekomunikacija na dijelovima Vc Paneuropskoga koridora, uloženo 10,5 milijuna eura, u ceste je uloženo dodatnih 10 milijuna eura po Projektu obnove

¹⁵ *Tablica 7.4.* ne sadrži podatke o danim zajmovima bez državnog jamstva RH komercijalnim bankama i leasing društvu: PBZ-u 16 milijuna eura ugovorom iz 2001. god., HVB Croatiji 20 milijuna eura ugovorom iz 2001., RBA Austriji 20 milijuna eura ugovorom iz 2003. i 10 milijuna eura RBA Leasingu ugovorom iz 2003. Sveukupno 66 milijuna eura.

državnih cesta. Iako efektivni, nisu se povlačila sredstva zajmova zaključenih za provedbu Projekta obnove komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi i sredstva Okvirnog višesektorskog zajma za komunalnu infrastrukturu - Projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice". Prema stanju na dan 31. prosinca 2005., za povlačenje izravnih zajmova i zajmova uz državno jamstvo RH ukupno je preostalo još oko 70,3 posto sredstava. S obzirom na to da je u 2005. godini započela otplata glavnice po, za povlačenje već zatvorenom, Globalnom zajmu za HBOR, ukupni dug po izravnim i zajmovima pod državnim jamstvom RH na dan je 31. prosinca 2005. iznosio 188,3 milijuna eura. Po svim tim zajmovima u 2005. godini, uz dio glavnice otplaćen po prethodno spomenutom zajmu, pravodobno su plaćene i kamate, sveukupno u iznosu od 5,6 milijuna eura, od čega su korisnici EIB-ovih zajmova (HC, HBOR, ARZ, HKZP, HAC i Plinacro) podmirili ukupno 4,8 milijuna eura. No iz Državnog proračuna RH za 2005. godinu plaćene su i obveze po osnovi naslijeđenih dugoročnih zajmova dodijeljenih u razdoblju od 1982. do 1989. godine¹⁶, odnosno po dva zajma zaključena za financiranje cesta i željeznica (vidjeti *tablicu 7.5. Pregled preuzetih zajmova EIB-a i stanje duga na dan 31. 12. 2005., u tisućama*). Na dan 31. prosinca 2005., preuzeti dug izražen u eurima i četiri druge valute plaćanja te konvertiran u kune iznosio je 178,8 milijuna kuna.

7.4.3. Novi projekti u pripremi

Tijekom 2005. godine u pripremi su bila dva projekta uz državno jamstvo:

- 1.) Projekt dovršetka autoceste Rijeka - Zagreb, ARZ - 210 milijuna eura i
- 2.) Projekt obnove državnih cesta 2, HC - 60 milijuna eura.

¹⁶ Po načelu parcijalne sukcesije i na temelju poštovanja tzv. teritorijalnog načela preuzeto je šest preostalih neotplaćenih dugoročnih zajmova korisnika sa sjedištem u RH (HEP-a, HC-a i HŽ-a), nominiranih u ECU-ima, s obvezom povrata u različitim valutama. Sveukupan preuzeti dug iskazan u 11 valuta plaćanja na dan 31.12.1994. iznosio je 877,2 milijuna kuna.

Tablica 7.4. Pregled zajmova EIB-a sklopljenih u razdoblju od 2001. do kraja 2005. god. s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. 12. 2005. i povlačenja sredstava tijekom 2005. godine, u tisućama

	Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Iznos zajma u EUR	Povučeno u EUR	Nepovučeno u EUR	Dug u valuti povlačenja (EUR)	Rok za povlačenje	Povučeno u 2005.
IZRAVNI ZAJMOVI								
Projekt obnove infrastrukture i modernizacije sustava sign. i telekomunik. na dijelovima Vc Paneuropskog koridora - zajam br. FI.No. 21.051	24. i 31.5.2001.	2/2002	40.000,00	19.000,00	21.000,00	19.000,00	30.9.2006.	10.500,00
Projekt - Obnova komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi - zajam br. FI.No. 22.165	30.7.2003.	16/2003	50.000,00	8.000,00	42.000,00	8.000,00	30.9.2007.	0,00
Oktivni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu - Projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice" - zajam br. FI.No. 22.881	20. i 24.12.2004.	7/2005	150.000,00	0,00	150.000,00	0,00	31.7.2008.	0,00
UKUPNO IZRAVNI ZAJMOVI			240.000,00	27.000,00	213.000,00	27.000,00		10.500,00
ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH								
Projekt obnove državnih cesta (HC) - zajam br. FI.No. 21.262	29.10.2001.	7/2001	60.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.6.2006.	10.000,00
Globalni zajam za HBOR - zajam br. FI.No. 21.316	26.11.2001.	14/2001 i 2/2002	10.000,00	10.000,00	0,00	9.411,77	26.5.2004.	0,00
Projekt autoceste Rijeka - Zagreb (ARZ) - zajam br. FI.No. 21.609	24.6.2002.	10/2002	60.000,00	43.362,48	16.637,52	43.362,48	30.12.2007.	1.362,48
Projekt kontrole zračne plovidbe Zagreb (HKZP) - zajam br. FI.No. 21.677	10. i 12.9.2002.	14/2002	20.000,00	17.500,00	2.500,00	17.500,00	30.6.2006.	1.250,00
Projekt sanacije autoceste u RH (HAC) - zajam br. FI.No. 21.850	13.12.2002.	10/2003	50.000,00	23.000,00	27.000,00	23.000,00	31.12.2006.	16.000,00
Projekt izgradnje plinovodnog sustava u RH (Plinacro) - zajam br. FI.No. 22.374	16.12.2003.	3/2004	90.000,00	15.000,00	75.000,00	15.000,00	1.12.2007.	15.000,00
Projekt završetka autoceste na Koridoru X u RH (Dionica autoceste Županja - Lipovac) (HAC) - zajam br. FI.No. 22.639	22. i 29.7.2004.	1/2005	45.000,00	23.000,00	22.000,00	23.000,00	1.4.2007.	23.000,00
Projekt "Hrvatske ceste - splitska obilaznica" (HC) - zajam br. FI.No. 23.135	20.7.2005.	2/2006	60.000,00	0,00	60.000,00	0,00	31.12.2009.	0,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH			395.000,00	161.862,48	233.137,52	161.274,25		66.612,48
SVEUKUPNI DUG IZRAVNI + POD JAMSTVOM								
			635.000,00	188.862,48	446.137,52	188.274,25		77.112,48

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija RH

Tablica 7.5. Pregled preuzetih zajmova EIB-a i stanje duga na dan 31. 12. 2005., u tisućama

	Svota zajma u EUR	Datum sklapanja ugovora	Kamatna stopa %	Prvo dospijeće glavnice	Posljednje dospijeće glavnice	Valute plaćanja	Stanje duga u valutama
PREUZETI ZAJMOVI							
Zajam br. 16275 EEMS-HE CRO (HEP) - jamstvo RH	10.552,00	17.12.1982.	11,50	31.5.1992.	30.11.2001.	(1)	0
Zajam br. 16279 TYH-II-HC CRO (HC)	16.000,00	21.7.1983.	10,50	15.1.1988.	15.7.2003.	(2)	0
Zajam br. 16284 TYR-I-HŽ CRO (HŽ) - jamstvo RH	29.190,00	3.2. 1984.	10,75	31.1.1988.	31.1.2004.	(3)	0
Zajam br. 16289 TYH-III-HC CRO (HC)	15.250,00	10.10.1984.	10,25	15.3.1990.	15.9.2004.	(4)	0
Zajam br. 13554 TYH-IV-HC CRO (HC)	60.000,00	20.9.1988.	7,65	15.3.1994.	15.9.2008.	EUR	6.450,00
						CHF	5.593,30
						GBP	558,10
						JPY	923.815,80
Zajam br. 14090 TYR-IIB-HŽ CRO (HŽ) - jamstvo RH	18.000,00	24.7.1989.	8,20	15.9.1994.	15.3.2009.	EUR	3.291,72
						GBP	827,46
						CHF	2.350,26
						USD	851,51
UKUPNO:	148.992,50	Tečajna lista br. 253/2005., srednji tečaj HNB-a primjenjiv od 31.12.2005.=				HRK	178.782,89

Izvor: podaci Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija RH

Napomene:

(1) valute plaćanja su bile EUR i GBP; (2) valute plaćanja su bile EUR i USD; (3) valute plaćanja su bile EUR, DKK, GBP i USD; (4) valute plaćanja su bile EUR, DKK, GBP, USD i CHF

8.
IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE
ZA FINANCIRANJE PROGRAMA
I PROJEKATA POMOĆI EUROPSKE UNIJE
U 2005. GODINI

8.1. UVOD

Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije - Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje (SJFU) upravna je organizacija u sastavu Ministarstva financija i obavlja poslove provedbene agencije za programe CARDS, PHARE i ISPA, u skladu s odredbama Memoranduma o suglasnosti o osnivanju SJFU potpisanog između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije, te Memoranduma o suglasnosti o osnivanju Nacionalnog fonda, a u svezi s financiranjem, nabavom, plaćanjem, nadzorom i revizijom provedbe svih decentraliziranih programa i projekata pomoći Europske zajednice Republici Hrvatskoj.

SJFU je tijekom 2005. godine proveo opsežne pripreme za ishođenje akreditacije za decentralizirani sustav provedbe projekata (*Decentralised implementation system - DIS*), u kojem se obavlja prijenos ovlasti i odgovornosti nad procesom nabave i ugovaranja s Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj na državu korisnika, dok Delegacija Europske komisije provodi prethodnu kontrolu (*ex-ante*) i daje odobrenje za sklapanje ugovora. Svrha je DIS sustava postupno prenijeti odgovornosti na zemlju korisnicu programa pomoći EU, te time i prenijeti veći stupanj odgovornosti na niže razine u sustavu, uključujući i krajnje korisnike.

SJFU surađuje s Nacionalnim fondom, Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, Delegacijom Europske komisije u Republici Hrvatskoj, voditeljima programa u resornim ministarstvima i tijelima državne uprave u pripremi prijedloga i provedbi konkretnih projekata putem programa pretprijetne pomoći (CARDS, PHARE, ISPA) u sklopu DIS sustava, u skladu s propisima i pravilima Europske zajednice. U sklopu Središnje jedinice za financiranje provode se aktivnosti Administrativnog *twinning* ureda koji koordinira aktivnosti u svezi s provedbom *twinninga*¹ između Europske komisije, zemalja članica Europske unije i institucija unutar Republike Hrvatske.

U vezi s pripremama za dobivanje akreditacije za decentralizirani sustav provedbe projekata, SJFU je izradio priručnike za PHARE i ISPA programe koji se sastoje od dva dijela, "Priručnika za provedbu programa" (*Programme implementation manual - PIM*) i "Operativnog vodiča za provedbu programa" (*Programme operational guide - POG*). U PIM-u su opisane sve aktivnosti i postupci nužni kako bi se zadovoljili zahtjevi Europske komisije za upravljanje programima PHARE i ISPA, dok se u POG-u nalaze detaljni opisi svih procedura, kontrolne liste i obrasci koji se odnose na aktivnosti i postupke opisane u PIM-u. Cjelokupan sadržaj morao je održavati stroge zahtjeve Europske komisije koji su se temeljili na postojećem zakonodavnom okviru (Uredba vijeća (EZ) 1605/2002 od 25. lipnja 2002.), odnosno na aktualnim praksama Europske komisije. Radi ispunjavanja potrebnih uvjeta, SJFU je proveo reformu organizacijske strukture koja je uključila:

- podjelu dužnosti između ključnih čimbenika u sustavu
- podjelu dužnosti unutar SJFU
- uspostavljanje sustava unutarnje kontrole (uz obvezno testiranje njegove učinkovitosti, stvaranje kontrolnog okruženja, utvrđivanje metodologije za ocjenu rizika i upravljanje rizicima, kontrolu računovodstvenog i podatkovnog te sustava izvještavanja)
- dokumentiranje postupaka i svih transakcija
- zapošljavanje dodatnog broja djelatnika i uspostavu sustava usavršavanja djelatnika (uključujući provedbu analiza opterećenosti i potrebe za usavršavanjem/izobrazbom)
- uspostavu sustava prijavljivanja i postupanja po uočenim nepravilnostima
- postojeći analitički sustav primljenih komentara od Delegacije Europske komisije (tzv. *ex-ante* statistika).

Važno je napomenuti da su standardi koje je SJFU trebao ispuniti blizu razine koja je pretpostavka za tzv. EDIS², a te pretpostavke u trenutku naše pripreme za DIS nije ispunjavala u potpunosti ni jedna nova zemlja članica. Jedna od prednosti koje smo imali sadržana je i u činjenici da je Republika Hrvatska daleko odmakla u uspostavi okvira tzv. sustava unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru (*Public Internal Financial Control - PIFC*). Naravno, SJFU je morao iza sebe imati i gotovo besprijekornu povjesnicu aktivnosti na prethodno decentraliziranim CARDS 2002 projektima.

¹ *Twining* - instrument koji je razvila Europska komisija, a temelji se na suradnji državnih uprava zemalja uključenih u provedbu ugovornih aktivnosti (zemlje partneri). Provedba aktivnosti pretpostavlja slanje državnih službenika iz zemalja članica u državnu upravu zemlje primateljice pomoći. Ovaj instrument najčešće se upotrebljava pri usklađivanju zakonodavstva odnosno prijenosa pozitivnih praksi u državu koja prima pomoć.

² EDIS - (*extended decentralised implementation system*) prošireni decentralizirani sustav provedbe koji pretpostavlja potpuno prebacivanje odgovornosti na institucije zemlje korisnice pomoći EU.

SJFU je također tijekom 2005. započeo izradbu “Operativnog vodiča za jedinice za provedbu projekata” (*Project implementation units operational guidelines*), u kojemu su detaljno opisane aktivnosti i postupci prenijeti na jedinice za provedbu projekata (JPP) u resornim ministarstvima i institucijama koje su krajnji korisnici projekata.

Kako bi se temeljito pripremio za buduću provedbu DIS sustava, SJFU je također tijekom 2005. zaposlio 11 novih djelatnika, te započeo pripremu niza treninga za jedinice za provedbu projekata iz resornih ministarstava i tijela državne uprave, kako bi im na praktičnim primjerima približio aktivnosti koje će u budućnosti morati provoditi, te postupke i procese u koje će biti uključeni (način izradbe projektne dokumentacije, održavanje odbora za ocjenjivanje, sustav izvješćivanja, upravljanje rizicima, praćenje provedbe projekata, itd.).

8.2. INSTITUCIONALNI I ZAKONODAVNI OKVIR DECENTRALIZIRANOG SUSTAVA UPRAVLJANJA PROGRAMIMA POMOĆI EU

8.2.1. Akreditacija financijskog sustava RH za korištenje pretpripravnih programa EU

Kao preduvjet korištenja odobrenih sredstva iz pretpripravnih programa EU, potencijalna država korisnica sredstava, pa tako i Hrvatska, mora pribaviti odobrenje za rad sustava za financijsko upravljanje i provedbu projekata iz pretpripravnih programa EU od Europske komisije.

Proces odobravanja rada ukupnog sustava uspostavljenog za korištenje i upravljanje sredstvima pomoći EU naziva se akreditacijom. Prema članku 53. i 56. Financijske uredbe³ iz 2002. godine, decentralizirani sustav provedbe⁴ treba akreditirati prije početka korištenja pretpripravnih sredstava EU. Prije no što država korisnica sredstava pošalje zahtjev Europskoj komisiji za akreditaciju, provodi se postupak samoocjenjivanja (*self assessment*) u kojem interni ili eksterni revizori daju objektivno i neovisno stručno mišljenje o tome zadovoljava li uspostavljeni sustav zadane kriterije. Po zaprimanju zahtjeva za akreditaciju sustava neke zemlje, EK upućuje svoje revizore iz pojedinih uprava nadležnih za pretpripravne programe kako bi ocijenili operativnost sustava, odnosno kako bi se uvjerali u vjerodostojnost svega navedenog u službenom zahtjevu te da ono doista i funkcionira u praksi. Nakon toga daju svoje mišljenje o spremnosti sustava za početak korištenja sredstava.

Akreditacijski paket među ostalim obuhvaća: provedbeni ugovor između Nacionalnog fonda i Provedbene agencije⁵, provedbeni ugovor između Provedbene agencije i resornih ministarstava, priručnik s procedurama; kontrolne liste, imena odgovornih osoba, njihove funkcije i detaljne opise poslova te organizacijsku shemu.

Europsko vijeće je 18. lipnja 2004. godine donijelo zaključak kojim od Europske komisije (EK) zahtijeva da pripremi pretpripravnu strategiju za Hrvatsku te da u tim okvirima preporuči korištenje odgovarajućih financijskih instrumenata. Pretpripravna strategija za RH prihvaćena je na sjednici EK, održanoj 6. listopada 2004. godine u Bruxellesu. Pretpripravnom strategijom, kojom su određene visina, oblik i uvjeti pretpripravne pomoći za RH, otvoren je pristup RH svim pretpripravnim instrumentima (ISPA, SAPARD, PHARE).

Za zemlje korisnice, kao uvjet korištenja dostupnih sredstava, traži se uspostavljanje sustava u kojem će se pratiti programi, njihova realizacija i uspješnost provedbe. Kroz navedene programe prati se ne samo učinkovito korištenje financijskih sredstava već i institucionalna sposobnost države kandidatkinje, kako bi se što bolje pripremila za primitak financijskih sredstava strukturnih fondova koje će imati pravo koristiti ulaskom u EU.

U sklopu priprema za početak provedbe, mjerodavne institucije RH provele su čitav niz aktivnosti, a najvažnije su:

- osnivanje Nacionalnog fonda⁶ pri Ministarstvu financija
- odrediti provedbene agencije te ih razviti u skladu sa zadanim kriterijima
- definirati sustav jedinica za provedbu projekata u tijelima državne uprave
- regulirati prava i obveze relevantnih sudionika u projektnom ciklusu
- definiranje procedura prethodnih kontrola poslovanja (*ex-ante* kontrola), unutarnje revizije i dr.

Uz osnivanje institucija - Nacionalnog fonda, Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje, imenovanje dužnosnika odgovornih za funkcioniranje sustava, nužno je i osiguranje drugih uvjeta - kadrovskih, materijalnih i dr. za funkcioniranje navedenih institucija te uspostava organizacijskih struktura unutar institucija i izrada relevantnih priručnika o radnim postupcima, odgovarajuće obuke djelatnika i sl.

Valja napomenuti kako sve ove složene pripreme za početak provedbe projekata i programa pomoći EU s velikim zanimanjem prate brojne institucije unutar Europske unije jer su institucionalna sposobnost i

³ COUNCIL REGULATION (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, str. 17-18; pogledati također članak 35. u Commission Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 of 23 December 2002 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities.

⁴ Decentralizirani sustav provedbe projekata podrazumijeva prijenos ovlasti upravljanja projektima na nositelje relevantnih hrvatskih institucija.

⁵ Provedbena agencija u kontekstu decentraliziranog sustava upravljanja jest Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje, ustrojena unutar Ministarstva financija.

⁶ Pravna osnova osnovanog Nacionalnog fonda pri Ministarstvu financija je Memorandum of Understanding on the Establishment of the National Fund koji je potpisan između EK i RH 5. svibnja 2005. godine i upućen na ratifikaciju u Hrvatski sabor.

ojačani administrativni kapaciteti države kandidatkinje jedna od pretpostavki ulaska u EU. Stoga Republika Hrvatska mora posvetiti posebnu pozornost zadovoljavanju kriterija, ispunjavanju konkretnih zadataka u dogovorenim rokovima jer jedino na taj način može dokazati svoju spremnost, kako za početak pregovora, tako i za prihvaćanje RH kao ozbiljnog partnera u europskom okruženju. Pritom je korisno pratiti iskustva novih zemalja članica koje su u svibnju prošle godine ušle u EU i prošle cjelokupan proces kako bi se nekim zadacima moglo brže i kvalitetnije pristupiti te izbjeći moguće pogreške na iskustvima drugih.

8.2.2. Upravljanje pretprijetnim programima

8.2.1.1. Provedbene agencije

Provedbena agencija je tijelo unutar ili pod izravnom kontrolom državne uprave, odgovorno za provođenje natječajnih postupaka, ugovaranje, plaćanja i tehničku provedbu pretprijetnih programa pomoći EU.

Memorandumom o suglasnosti između Europske komisije i Vlade RH o osnivanju Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje (SJFU) definira se tijelo nadležno za provedbu programa i projekata u sklopu decentraliziranog sustava provedbe, koje osigurava djelotvorno provođenje natječajnih postupaka, zaključivanje ugovora i plaćanje. Radom SJFU upravlja ravnatelj.

SJFU je provedbena agencija za pretprijetne programe Phare i ISPA.

Pretprijetni program SAPARD u nadležnosti je Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, odnosno SAPARD agencije koja je provedbena agencija u slučaju ovoga programa.

8.2.2.2. Nacionalni fond

Nacionalni fond osnovan je kao zasebna organizacijska jedinica unutar Državne riznice Ministarstva financija, Odlukom Vlade RH od 30. rujna 2004., a putem njega će se sva sredstva iz pretprijetnih programa doznačivati Republici Hrvatskoj.

Za rad Nacionalnog fonda odgovoran je nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (državni tajnik Ministarstva financija) i njegova se uloga odnosi na cjelokupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima koja su dana na raspolaganje Republici Hrvatskoj iz pretprijetnih programa. Memorandum o suglasnosti o osnivanju Nacionalnog fonda regulira obveze i odgovornosti Nacionalnog fonda, međusobne odnose Nacionalnog fonda i SJFU kao provedbene jedinice, te prava i odgovornosti drugih čimbenika koji sudjeluju u realizaciji programa pretprijetne pomoći EU, kao i mnoga druga pitanja važna za operativno provođenje programa pomoći EU.

8.2.2.3. Jedinice za provedbu projekata

Jedinice za provedbu projekata, koje su uglavnom već ustrojene unutar tijela državne uprave za provedbu programa CARDS, a sada i za pretprijetne programe, imale su obvezu ojačati strukturu te redefinirati dužnosti i obveze u procesu programiranja, uz koordinaciju tadašnjega Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Odgovornost jedinica za provedbu projekata odnosi se na postupak predlaganja projektnih prijedloga, sudjelovanje u izradbi natječajne dokumentacije te odgovornost za tehničku provedbu projekata. Za svoj rad odgovorni su voditelju programa, dužnosniku unutar tijela državne uprave kojeg je imenovala Vlada RH.

8.2.3. Zakonodavni okvir provedbe projekata programa pomoći EU

Uz europsku regulativu koja regulira sudjelovanje RH u programima pomoći koji se financiraju sredstvima EU, gdje posebice valja istaknuti *Okvirni sporazum između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske u svezi sa sudjelovanjem RH u programima pomoći EU, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EZ-a i njezinih članica i RH* te niz propisa, Uredba Vijeća, Odluka Vijeća, posebno valja istaknuti dva dokumenta:

1. Memorandum o razumijevanju o osnivanju Nacionalnog fonda između Vlade RH i EK
2. Memorandum o razumijevanju između EK i Vlade RH o osnivanju Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje

te niz provedbenih i operativnih sporazuma:

1. Provedbeni sporazum između nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (*National Authorising Officer - NAO*) i dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa (*Programme Authorising Officer - PAO*) za provedbu PHARE projekata kroz provedbenu agenciju
2. Provedbeni sporazum između nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (*National Authorising Officer - NAO*) i sektorskog dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa (*Sectoral Authorising Officer - SAO*)
3. Operativni sporazum između dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa (*Programme Authorising Officer - PAO*) i voditelja programa (*Senior Programme Officer - SPO*) nadležnih za provedbu decentraliziranih CARDS projekata te provedbe PHARE projekata
4. Operativni sporazum između sektorskog dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa (*Sectoral Authorising Officer - SAO*) i sektorskog koordinatora za provedbu ISPA mjera (*Sectoral Coordinating Officer - SCO*) te krajnjih korisnika (*Final beneficiaries - FB*)
5. Operativni sporazum između sektorskog koordinatora za provedbu ISPA mjera (*Sectoral Coordinating Officer - SCO*) i krajnjeg korisnika za provedbu ISPA mjera.

8.2.4. Ključni pojmovi i čimbenici decentraliziranog sustava sredstvima pomoći EU

Decentralizirani sustav provedbe označava provedbeni sustav vanjske pomoći EU gdje je dio upravljanja i odgovornosti prenesen na zemlju partnera, s time da na Komisiji ostaje konačna odgovornost prema uvjetima ugovora s EU-om.

Nacionalni koordinator za pomoć (National Aid Coordinator - NAC) ministar je nadležan za poslove s EU-om koji je zadužen za poslove programiranja u zemlji primateljici sredstava.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (National Authorising Officer - NAO) ministar je odgovoran za financije koji predsjedava nacionalnim fondom ako je ustanovljen i u tom je slučaju NAO odgovoran za sveukupno financijsko upravljanje sredstvima EU-a.

Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (Programme Authorising Officer - PAO) dužnosnik je zadužen za djelovanje SJFU/Provedbene agencije, posebice glede administrativnog, financijskog i tehničkog upravljanja projektima koji se provode preko te provedbene agencije, uključujući pitanja natječajnog postupka, procedura ugovaranja i praćenja provedbe projekata.

Nacionalni koordinator za program ISPA-u (National ISPA Coordinator) zadužen je za programiranje ISPA mjera, provedbu i praćenje. NKP osigurava suradnju između općih procesa pristupanja i korištenja ISPA financijske pomoći.

Sektorski dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (Sectoral Authorising Officer - SAO) jest dužnosnik u ISPA provedbenoj agenciji koji je odgovoran za funkcioniranje i financijsko upravljanje mjerama koje će se provoditi.

Sektorski koordinator za provedbu ISPA mjera (Sectoral Coordinating Officer - SCO) dužnosnik je državne uprave u resornim ministarstvima. U slučaju Hrvatske, ukupno ih je imenovano tri (za područje prometa, zaštite okoliša i gospodarenje vodama).

Sustav prethodnog odobrenja (ex-ante kontrola). Ovaj sustav provedbe temelji se na prethodnoj kontroli (*ex-ante*) nadležnih službi Europske komisije, u ovom slučaju Delegacije Europske komisije u Zagrebu gdje je za provođenje pojedinih procedura natječajnog postupka te sklapanja ugovora potrebno pribaviti prethodno odobrenje.

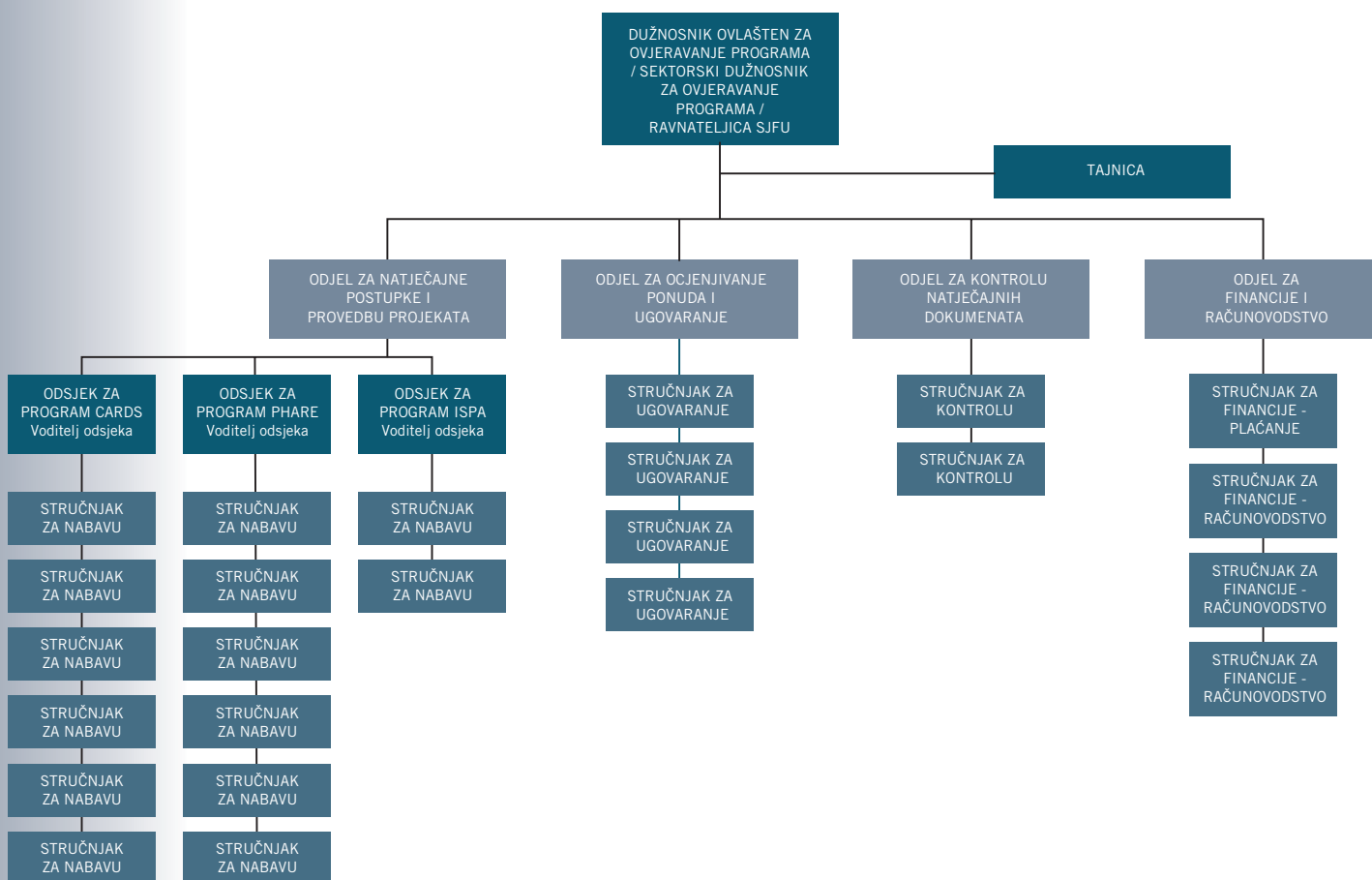
8.3. USTROJ SJFU

Misija SJFU

Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje pruža svu potrebnu podršku dužnosniku ovlaštenom za ovjeravanje / sektorskom dužnosniku za ovjeravanje u učinkovitom financijskom upravljanju projektima financiranim putem programa pomoći EU koji su dodijeljeni SJFU:

- osiguravajući učinkovito upravljanje procedurama nabave, ugovaranja, te provedbe ugovora,
- osiguravajući svrsishodnost, točnost i opravdanost isplata na temelju pouzdanog sustava unutarnje kontrole,
- osiguravajući održiv sustav tehničkog i financijskog izvješćivanja.

Prilog 1. Organigram SJFU

8.3.1. Opisi poslova SJFU

Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije - Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje, sastoji se od četiri odjela:

1. Odjel za natječajne postupke i provedbu projekata
2. Odjel za ocjenjivanje ponuda i ugovaranje
3. Odjel za financije i računovodstvo
4. Odjel za kontrolu natječajnih dokumenata.

Poslovi Odjela za natječajne postupke i provedbu projekata obuhvaćaju obradbu projektnih prijedloga, izradbu planova nabave, oglašavanje natječaja, izradbu i obradbu natječajne dokumentacije, praćenje i pravodobno izvješćivanje o provedbi, sudjelovanje u tijelima za praćenje provedbe, izobrazbu zaposlenika drugih tijela državne uprave uključenih u provedbu pretprijetnih i drugih decentraliziranih programa Europske unije, suradnju s odgovornim osobama drugih tijela državne uprave, odnosno s korisnicima financijskih sredstava, suradnju sa Samostalnim odjelom za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrolu Ministarstva financija, te sudjelovanje u izradbi uputa i metodoloških smjernica vezanih uz natječajne postupke i provedbu projekata iz navedenih programa.

Odjel za natječajne postupke i provedbu projekata sastoji se od:

- Odsjeka za program CARDS
- Odsjeka za program PHARE
- Odsjeka za program ISPA.

Poslovi Odjela za ocjenjivanje ponuda i ugovaranje odnose se osobito na ocjenjivanje ponuda, ugovaranje, izobrazbu zaposlenika tijela državne uprave, koordinaciju i suradnju s tijelima državne uprave, odnosno s korisnicima financijskih sredstava iz programa pomoći EU. Odjel organizira i provodi postupak nadmetanja i ocjenjivanja; priprema ugovore prema provedbenim postupcima nadmetanja, i to za sve vrste ugovora: robe, radova i usluga; priprema natječajnu dokumentaciju; priprema odgovarajuće pisane upute i objašnjenja u vezi s provedbom natječajnog postupka, ugovaranja i ocjenjivanja; sudjeluje u izradbi i primjeni metodoloških uputa; koordinira odgovarajuće jedinice i nadležne osobe u tijelima državne uprave u provedbi navedenih aktivnosti.

Odjel za financije i računovodstvo obavlja poslove financija, plaćanja, kontrole, računovodstva, financijskog izvješćivanja, vođenja glavne knjige i bankovnog podračuna za sve decentralizirane programe Europske unije u nadležnosti SJFU. Surađuje s Nacionalnim fondom kao posebnom ustrojstvenim jedinicom u sklopu Državne riznice, a posebno sa slanjem zahtjeva za povlačenje sredstava s posebnih računa Nacionalnog fonda otvorenih za programe pretprijetne pomoći Europske unije, povlačenja sredstava iz jedinstvenog računa Državne riznice, u svrhu izvršavanja plaćanja po zaključenim ugovorima na temelju odgovarajućih financijskih sporazuma; slanja mjesečnih, tromjesečnih i povremenih izvješća o financijskoj provedbi projekata koji se financiraju iz sredstava pretprijetne pomoći i druge pomoći Europske unije iz nadležnosti SJFU. Računovodstveni poslovi obuhvaćaju osobito: ustanovljenje i održavanje odgovarajućeg računovodstvenog sustava (računski plan, glavna knjiga, podračuni u sklopu računa Nacionalnog fonda), vođenje evidencije i odgovarajućeg računovodstva za svaki program, evidentiranje svih plaćanja po programima, projektima, ugovorima i slično, sastavljanje financijskih izvješća, te evidenciju svih transakcija u skladu sa zahtjevima Europske komisije. Na osnovi odredaba odgovarajućih financijskih sporazuma i drugih međunarodnopravnih dokumenata, izvršava plaćanja na temelju zaključenih ugovora s dobavljačima, odnosno ugovarateljima.

Odjel za kontrolu natječajnih dokumenata nadgleda primjenu Decentraliziranog sustava provedbe korištenja sredstava Europske unije (DIS), te organizira provedbu sustava unutarnje kontrole kvalitete. Kontrolira rad Odjela za financije i računovodstvo, Odjela za natječajne postupke i provedbu projekata i Odjela za ocjenjivanje ponuda i ugovaranje, provjerava jesu li pripremljeni dokumenti u skladu s propisima i pravilima Europske unije, te osigurava razgraničenu podjelu dužnosti. Kako bi se dodatno osigurala razgraničena podjela dužnosti, zadužen je za reviziju opisa poslova. Priprema unutarnje procedure, upute i metodologije vezane uz administraciju i upravljanje programima i projektima pomoći Europske unije.

8.3.2. Razvoj ljudskih resursa

Usavršavanje djelatnika SJFU rganizirano je u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (NN 27/01), te procedurama opisanim u priručnicima SJFU. Novi djelatnici dobivaju tzv. početni paket - priručnik čiji je cilj pružiti novom djelatniku dovoljno informacija kako bi dobio cjelovitu sliku o funkcioniranju SJFU i pojedinih odjela, te funkcijama i ulogama koje obavljaju. Početni trening uključuje općenite informacije, dok se većina treninga odvija putem sustava mentora i izravnog prijenosa znanja među djelatnicima.

Svakih šest mjeseci djelatnici popunjavaju list za samoprocjenu, na osnovi čega se izrađuje analiza o potrebama za treningom, koja se dostavlja ravnatelju SJFU zajedno s izvješćem o treninzima kojima su djelatnici prisustvovali tijekom prethodne godine. Ravnatelj SJFU pregledava analize i izvješće o prethodnim treninzima, te obavlja procjenu adekvatnosti između znanja koje djelatnici žele usvojiti i njihovih dužnosti. Ravnatelj SJFU također procjenjuje stvarne potrebe za treningom, te na osnovi dobivenih informacija donosi godišnji plan treninga za svakog djelatnika. Svakom djelatniku SJFU osigurava se minimalno sedam dana treninga godišnje iz područja kojim se bave, a uz navedeno se može odabrati jedan trening godišnje koji nije nužno izravno povezan s njegovim poslom. Pet dana nakon treninga djelatnici SJFU pišu izvješće o stečenom znanju i predaju ga ravnatelju SJFU.

8.3.3. Mjerenje i praćenje uspješnosti

Ocjenjivanje rada djelatnika SJFU obavlja ravnatelj SJFU u skladu s napatkom ministra financija o ocjenjivanju državnih službenika i namještenika. Procedura i obrazac za procjenu propisani su Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (*NN 27/01*). Prva skupina kriterija za ocjenjivanje uključuje: sposobnost u obavljanju zadataka i funkcija, kreativnost i samoinicijativu. Druga skupina kriterija sadrži: opseg odrađenog rada (kvalitetu, dovršenje svog određenog posla, obavljanje dodatnih zadataka), te pridržavanje rokova. Treći je kriterij poštovanje radnog vremena unutar SJFU. Godišnje ocjenjivanje rada djelatnika dovršava se do 31. ožujka iduće godine. Na temelju napatka Europske komisije, SJFU je započeo razvoj sustava indikatora koji će više odražavati specifičnosti pojedinih radnih mjesta i omogućiti fleksibilnije vrednovanje učinka u usporedbi s postojećim sustavom.

8.3.4. Etički kod

Djelatnici SJFU moraju se pridržavati profesionalnih i osobnih standarda koji uključuju:

a) Poštovanje

Djelatnici SJFU pazit će na zajednički interes SJFU, te na jedinstvo svih djelatnika, poštovat će međusobne različitosti i raditi zajedno u postizanju zajedničkih ciljeva. Uprava SJFU mora osigurati nepristran i pošten odnos prema svim djelatnicima, te je stoga bilo kakav oblik protekcionizma ili privilegiranja zabranjen. Također je zabranjen bilo kakav oblik diskriminacije u odabiru djelatnika ili određivanju plaća. U oba prethodna kriterija profesionalne vještine, znanje, rezultati i motivacija moraju biti uzeti u obzir pri donošenju odluka.

b) Integritet

Integritet djelatnika SJFU osigurava povjerenje i time daje temelj za oslanjanje na njihove odluke. Djelatnici SJFU nikada se neće, izravno ili neizravno, upuštati u poslove s trećim strankama ako to može naškoditi ugledu SJFU ili na bilo koji način ugroziti interese SJFU. Međusobni odnosi s državnim službenicima i namještenicima drugih institucija i organizacija, uključujući popunjavanje izvješća, izjava ili drugih dokumenata, moraju biti pošteni, etički i iskreni, izbjegavajući bilo koju aktivnost koja bi se mogla protumačiti kao protekcionizam ili davanje privilegija bilo kojoj instituciji ili organizaciji.

c) Objektivnost

Djelatnici SJFU pokazat će najvišu razinu profesionalne objektivnosti u komuniciranju, prikupljanju i procjeni informacija o aktivnostima i procesima u kojima sudjeluju. Odluke moraju biti temeljene na uravnoteženoj procjeni svih relevantnih okolnosti, te na njih ne smiju utjecati osobni ili tuđi interesi.

d) Povjerljivost

Djelatnici SJFU poštovat će vrijednost i vlasništvo nad informacijama kojima imaju pristup, te ih neće neovlašteno odavati osim u slučaju zakonske dužnosti da to učine. Također neće koristiti informacije za vlastiti ili tuđi interes, te su u tu svrhu dužni potpisati deklaraciju o povjerljivosti i nepristranosti.

e) Sposobnost

Djelatnici SJFU primjenjivat će znanje, vještine i iskustvo koje im je potrebno u obavljanju aktivnosti. Aktivno će nadograđivati svoje vještine i prisustvovati daljnjim treninzima. Stariji djelatnici SJFU odgovorni su za poučavanje mlađih djelatnika kako bi im postupno prenijeli veće odgovornosti i dali zahtjevnije zadaće.

8.3.5. Sustav kontrole

8.3.5.1. Procesi

Kontrolne procedure skup su smjernica i procedura osmišljenih kako bi se otklonili uočeni rizici, te postigli ciljevi. Kontrolne aktivnosti provode se na svim razinama unutar SJFU. Priručnik za provedbu programa, (*Programme implementation manual*) koji opisuje uspostavljene procedure, opisuje i aktivnosti na području unutarnje kontrole koje pokrivaju:

- Sustav kontrole koji koristi uprava, uključujući i funkciju unutarnje revizije,
- Upravljanje ljudskim resursima,
- Procedure i podjelu dužnosti,
- Odobranje i kontrolu dokumenata, te financijskih odluka,
- Usporedbu internih podataka s vanjskim izvorima podataka,
- Provjeru točnosti podataka,
- Ograničenje izravnog fizičkog pristupa podacima.

Revizorski trag je skup informacija koje bilježe aktivnosti i događaje što se događaju unutar bilo koje organizacije, osobito u vezi s kretanjem novčanih sredstava i pripadne dokumentacije. Informacije dobivene iz revizorskog traga omogućuju određivanje redoslijeda događaja unutar bilo kojeg procesa. On dijeli proces na pojedine aktivnosti i povezuje aktivnosti s osobama koje ih obavljaju, kao i s osobama koje su za njih odgovorne. Takve informacije omogućuju korisniku revizorskog traga da bolje ocijeni funkcioniranje organizacije kao cjeline, te temeljne procese unutar organizacije.

8.3.5.2. Sustav uočavanja i prijavljivanja nepravilnosti

Nepravilnost u terminologiji Europske komisije podrazumijeva bilo kakvo narušavanje odredaba zakona Europske unije (uključujući financijske memorandume, financijske sporazume, ugovore) ili nacionalnih zakona, koje su rezultat aktivnosti ili previda gospodarskog čimbenika (djelatnika, fizičke ili pravne osobe), te koje imaju ili mogu imati za posljedicu nanošenje štete proračunu Europske unije neopravdanim stavkama u troškovima. Dužnost je svih djelatnika SJFU na svim razinama odgovornosti da sudjeluju u otkrivanju i prijavljivanju nepravilnosti, bilo da su se one već dogodile ili se tek sumnja u njihovo postojanje. Sve nepravilnosti, bez obzira na njihovu veličinu i na to jesu li prouzročene pogreškom ili prijevarom, moraju biti prijavljene. No pogreške otkrivene unutarnjom kontrolom i ispravnim postupcima upravljanja obično se ne moraju prijaviti kao nepravilnosti, iako taj tip pogrešaka može upozoriti na potrebu za drugom vrstom procedura poput treninga ili disciplinskih postupaka. Djelatnik koji je otkrio nepravilnost mora na sigurnom mjestu čuvati svu originalnu dokumentaciju (ili ovjerenu kopiju u slučaju da je originalna dokumentacija morala biti vraćena), koja upozorava na to da je počinjena nepravilnost. Kada djelatnik posumnja da je došlo do nepravilnosti mora je prijaviti osobi zaduženoj za nepravilnosti unutar SJFU, koja će istražiti je li do nje uistinu došlo. U slučaju da se doista sumnja na nepravilnost, osoba zadužena za nepravilnosti unutar SJFU izvijestit će o tome dužnosniku ovlaštenog za ovjeravanje programa, tj. ravnatelja SJFU. Ako se sumnja da je u nepravilnost umiješan ravnatelj SJFU, osoba zadužena za nepravilnosti unutar SJFU izvršit će prijavu izravno nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje. Izvješćivanje o nepravilnosti u prvoj instanci bit će usmeno, a od djelatnika će se tražiti da izvješće potvrdi i pismeno ako nacionalni dužnosnik za ovjeravanje pokrene istragu. Nakon što je nepravilnost prijavljena, djelatnik koji ju je otkrio, osoba zadužena za nepravilnosti unutar SJFU i ravnatelj SJFU neće o nepravilnosti razgovarati s trećim osobama bez dopuštenja nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.

8.3.5.3. Upravljanje rizicima

Rizik je moguća opasnost da određeni događaji, aktivnosti ili nepoduzimanje aktivnosti mogu ugroziti sredstva i/ili postizanje ciljeva u bilo kojem dijelu sustava. Procjena rizika općeniti je proces identificiranja, sprječavanja i kontrole rizika, te planiranja alternativnih aktivnosti ako je došlo do rizika. Procedura upravljanja rizicima unutar SJFU mora:

- osigurati identifikaciju mogućih rizika;
- dati objektivnu informaciju o razini rizika (vjerojatnost da će se rizik dogoditi, te značenje učinka rizika);
- omogućiti određivanje prioriteta rizika;
- omogućiti pripremu akcijskog plana za upravljanje rizicima;
- osigurati stvaranje baze podataka u kojoj će biti zabilježene promjene u rizicima i učinkovitost sustava unutarnje kontrole s obzirom na procjenu rizika.

Uzimajući u obzir unutarnje i vanjske čimbenike, uključujući i one koji su izvan kontrole SJFU, dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa mora poduzeti mjere za upravljanje rizicima, npr.:

- uvesti sustav za sprječavanje, upravljanje, te, ako je moguće, uklanjanje identificiranih rizika;
- pratiti nalaze revizora kako bi se identificirale pogreške unutar sustava kontrole, te kako bi se identificirali novi mogući rizici;
- osigurati stalnu procjenu rizika, uključujući i praćenje razine rizika kako bi se odredili trendovi u njihovu pojavljivanju.

SJFU će održavati baze podataka o rizicima, te će ih nadopunjavati tijekom redovitih sastanaka najmanje svaka četiri mjeseca, kako bi se zabilježile promjene u rizicima i aktivnosti koje su poduzete u upravljanju rizicima.

8.3.5.4. Upravljanje financijskim sredstvima i računovodstveno praćenje

Nacionalni fond priprema zahtjeve za plaćanjima prema Europskoj uniji na osnovi informacija dobivenih od SJFU, koji na mjesečnoj osnovi podnosi financijsko izvješće Nacionalnom fondu uključujući i predviđanje o plaćanjima, prikaz statusa svakog projekta (financijske obveze/isplaćene svote), te potrebe za novčanim sredstvima u idućim razdobljima. SJFU redovito Nacionalnom fondu podnosi zahtjeve za plaćanjima za sredstva iz programa CARDS, PHARE i ISPA, te za nacionalnim sredstvima koja se sastoje od popisa isplata koje SJFU planira izvršiti. Ni jedan zahtjev za plaćanje ne može biti odobren nakon isteka roka za plaćanje koji je određen u financijskim sporazumima za svaki pojedini program. Svaki zahtjev za plaćanje koji SJFU podnosi Nacionalnom fondu mora potpisati dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa. Nakon što SJFU od Nacionalnog fonda primi sredstva na podračune, može raspolagati primljenim sredstvima bez daljnjih zahtjeva prema Nacionalnom fondu. Izvješća o isplatama ugovornim stranama SJFU proslijeđuje Nacionalnom fondu na mjesečnoj osnovi (mjesečna financijska izvješća). Kao ugovaratelj, SJFU je zadužen vršiti isplate prema primljenim fakturama od ugovornih strana na vrijeme i u skladu s pravilima i procedurama Europske unije.

8.3.5.5. Poslovi nabave

Proces nabave sastoji se od tri glavne faze: izradbe natječajne dokumentacije, provedbe natječaja i postupka ugovaranja. Tijekom faze izradbe natječajne dokumentacije, izrađuje se sva dokumentacija potrebna za pokretanje natječaja ovisno o vrsti nabave (izradba opisa poslova za usluge, opisa poslova za *twinning*, uputa za podnositelje aplikacija za nepovratna sredstva, tehničkih specifikacija za nabavu robe ili radove). Pomoć u izradbi projekata, npr. priprema projekata za postupak natječaja (izradba opisa poslova za usluge, opisa poslova za *twinning*, itd.) također je moguća ako je ovaj oblik pomoći predviđen u sažetku projekta. Dokumentacija pripremljena u fazi izradbe natječajne dokumentacije koristi se za odabir ugovorne strane tijekom natječajnog procesa, kojim upravlja SJFU. Vrsta natječajne dokumentacije i specifični koraci koje je potrebno poduzeti ovise o vrsti ugovora i proceduri koja se koristi u natječaju. Procedure i standardni dokumenti koji se koriste u dodjeli ugovora za nabavu usluga, robe, izvođenje radova i dodjelu nepovratnih sredstava objavljeni su u "Praktičnom vodiču za procedure ugovaranja za vanjske aktivnosti Europske zajednice" (PRAG⁷). Standardni dokumenti i obrasci dio su dodataka u PRAG-u. Provedba natječajne procedure temelji se na vrijednosti pojedinih ugovora uključujući i sufinanciranje. U iznimnim slučajevima dopuštena su odstupanja od standardnih pravila, ali samo uz odobrenje Delegacije Europske komisije. Odbor za ocjenjivanje ponuda odgovoran je za ocjenjivanje podnesenih ponuda i pripremu preporuke za dodjelu ugovora. Odbor za ocjenjivanje sastoji se od:

- predsjedajućeg (bez prava glasa),
- tajnika (bez prava glasa),
- neparnog broja članova (s pravom glasa) - (minimalni broj od pet članova za ugovore za izvođenje radova, minimalni broj od tri člana za ugovore za nabavu usluga, robe i dodjelu bespovratnih sredstava, te minimalni broj od dva člana za okvirne ugovore),
- u slučaju dodjele nepovratnih sredstava mogu biti angažirani procjenitelji, koji nisu članovi odbora za ocjenjivanje.

Krajnji korisnik projekta predlaže SJFU kandidate za odbor za ocjenjivanje (članove s pravom glasa).

⁷ *Practica Guide for contracting procedures for EC external actions*; http://eceuropa.eu/comm/europeaid/tender/practical_guide_august2006/index_en.htm

8.3.5.6. Provedba projekata i praćenje provedbe

SJFU kao ugovaratelj odgovoran je za nadgledanje napretka u provedbi projekata, te izvršavanje ugovornih obveza na primjeren način i u skladu s rokovima. Pojediniosti svake faze provedbe projekta nalaze se u opisima poslova i/ili tehničkim specifikacijama, te su potvrđene u početnom izvješću svakog projekta. Takve pojedinosti također sadrže informacije o zahtjevima i rokovima za dostavu međuizvješća i završnih izvješća.

Svrha je praćenja provedbe projekata:

- osigurati da je projekt nadgledan s tehničkog i administrativnog gledišta,
- osigurati da je ugovor proveden na ispravan način i u skladu s rokovima,
- osigurati pravodobno otkrivanje odstupanja u izvedbi ugovora, te primjenu mjera za ublažavanje ili otklanjanje odstupanja ili drugih nedostataka u ugovoru.

Aktivnosti praćenja uključuju:

- odobrenje izvješća koje sastavljaju ugovorne strane
- obilazak projekata
- praćenje aktivnosti u usporedbi s planom rada koji je odobren u početnoj fazi projekta
- praćenje troškova u usporedbi s proračunom odobrenim u ugovoru
- kontakte sa svim stranama uključenim u provedbu projekta
- rješavanje i praćenje problema
- pripreme izvješća i odluka/preporuka koje iz njih proizlaze (npr. zahtjevi za dopunama ugovora, itd.)
- izmjene ugovora (ako je to potrebno).

Za praćenje provedbe ugovora odgovorni su stručnjaci za nabavu koji vode pojedini ugovor. Nakon početka izvršavanja ugovora, stručnjak za nabavu priprema plan aktivnosti vezanih uz praćenje provedbe (uključujući i obilazak projekta) koji odobrava ravnatelj SJFU, te koji se redovito prati.

8.3.5.7. IT sustav

Aplikacijski sustav za upravljanje pretpristupnim programima pomoći EU (CRO4EU) omogućuje, za svaki od tri programa pomoći EU - CARDS, PHARE i ISPA, praćenje programa i projekata koji se sufinanciraju iz nekog od navedenih programa pomoći, njihovu realizaciju te upravljanje korištenjem dobivenih sredstava. Kroz evidenciju svih relevantnih transakcija, od planiranja i evidencije projekata, preko procesa nabave, ugovaranja, fakturiranja, plaćanja do računovodstvenog praćenja i kontrole svih transakcija, aplikacija omogućuje učinkovito raspolaganje sredstvima iz programa pomoći i sveobuhvatne informacije o postignutim rezultatima (kroz sustav izvješćivanja), a samim tim daje i informacije koje pomažu da se donesu kvalitetnije odluke u budućnosti. Aplikacija je nastala u skladu sa zakonskom regulativom te potrebnim procedurama i nazivljem. Aplikacija za upravljanje pretpristupnim programima pomoći EU logički je koncipirana u dvije cjeline. Prvi je dio vezan za poslovanje i poslovne učinke u Nacionalnom fondu, a drugi se tiče poslova SJFU. Svaka od navedenih institucija radi u svom djelokrugu, uz mogućnost međusobnih interakcija, tamo gdje je to potrebno. Djelokrug ovlasti pomno je raščlanjen prema zasebnim funkcijama radi zaštite integriteta podataka i učinkovitog rada samog sustava.

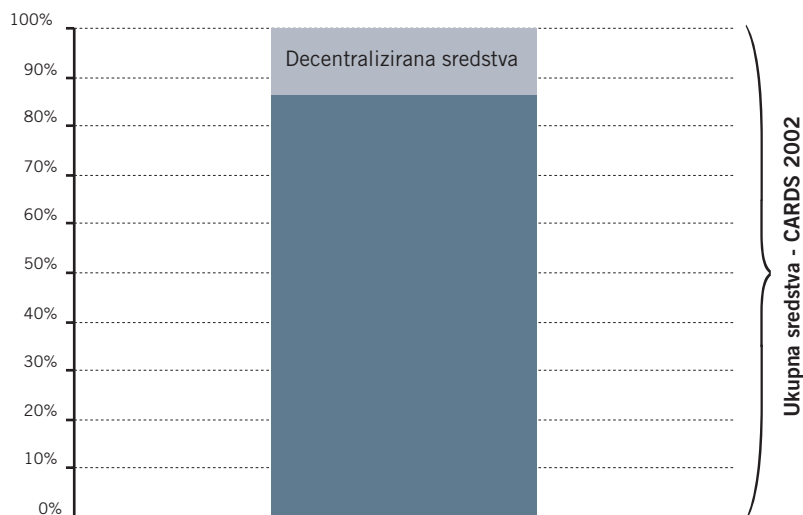
U uskoj suradnji sa Samostalnom službom za informacijski sustav, a na temelju preporuka Europske komisije uspostavljene su dodatne sigurnosne mjere.

8.4. STATISTIČKI PREGLED

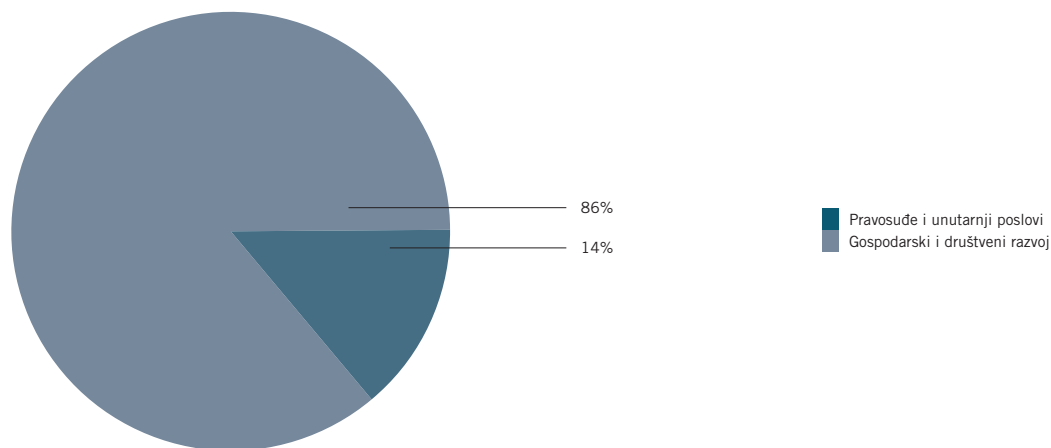
Na temelju uspostavljenog okvira za djelomičnu decentralizaciju, a u skladu s odrednicama Financijskog sporazuma o financiranju nacionalnog programa za 2002. godinu (CARDS 2002), SJFU je preuzeo obvezu provedbe postupka nabave i tehničke provedbe sedam projekata za koje je alocirano 55,3 milijuna kuna, u rokovima definiranim sporazumom (rok za ugovaranje: 31. 12. 2005., rok za provedbu aktivnosti/plaćanje: 31. 12. 2006.).

Graf 8.1. CARDS 2002 - Struktura proračuna - ukupno/decentralizirano

Promatrano prema zastupljenosti pojedinih sektora, pri donošenju odluke o decentralizaciji CARDS 2002 projekata, naglasak je stavljen na područje gospodarskoga i društvenog razvoja (područje socijalne kohezija te trgovine), dok je područje pravosuđa i unutarnjih poslova bilo zastupljeno kroz projekte povezane s područjem integriranog upravljanja granicama.

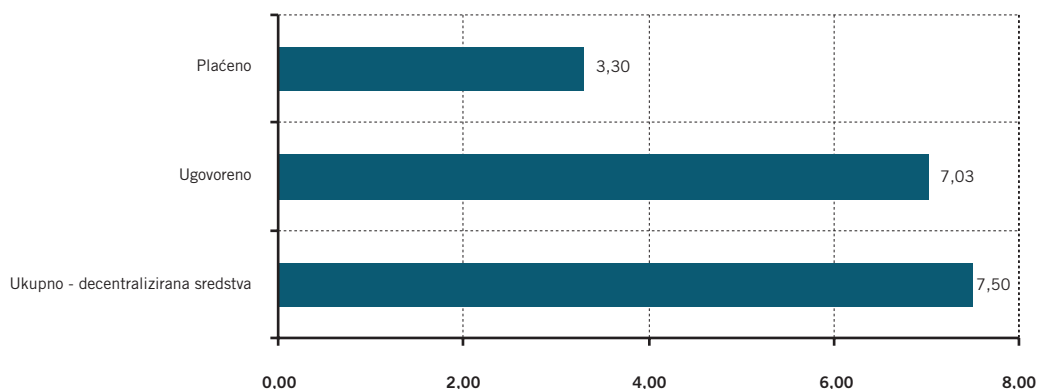
Graf 8.2. Struktura decentraliziranih CARDS 2002 projekata prema prioritetnim područjima

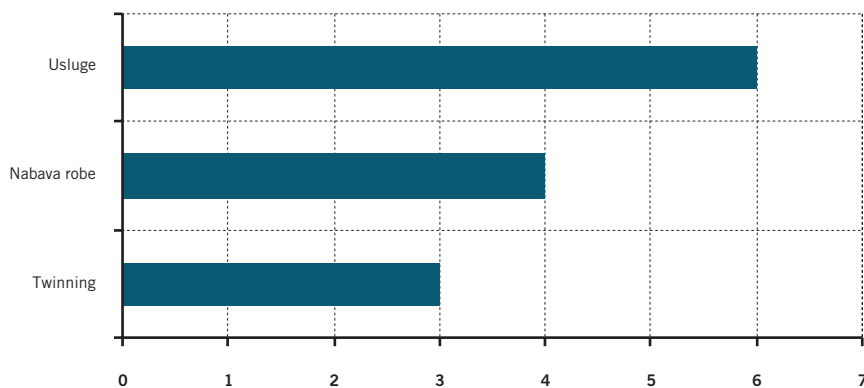

U okvirima navedenih rokova, SJFU je ugovorio svih sedam decentraliziranih CARDS 2002 projekata koji su rezultirali sa sklopljena 23 ugovora u ukupnoj vrijednosti od 51,9 milijuna kuna⁸. Na temelju navedenih podataka, postotak ugovaranja (računa se kao omjer ukupno alociranih i ugovoreni sredstava) je 93,9 posto. Zbog veličine uzorka, upitna je signifikantnost podataka, ali se pojedini pokazatelji mogu smatrati indikativnim za predstojeće razdoblje. Prema vrstama nabave, prednjačile su usluge (*twinning* su iskazani odvojeno kao specifičan oblik pružanja usluga), dok su investicijske komponente (nabava opreme) činile manji dio nabava (po vrsti ali i po vrijednosti).

Graf 8.3. CARDS 2002 Apsorpcija sredstava - decentralizirani projekti (u milijunima eura - stanje 31. 12. 2005.)

Graf 8.4. CARDS 2002 - Struktura prema vrsti postupka nabave

⁸ Prema srednjem tečaju HNB-a na dan 31. 12. 2005.

Iako je postotak ugovaranja (jedan od temeljnih pokazatelja apsorpcijske moći) relativno visok (93,9 posto), apsorpcija sredstva mogla je biti i veća da su se izbjegla nepotrebna uvjetovanja različitih komponenti u fazi programiranja te da je uspostavljen djelotvoran sustav za preraspodjelu slobodnih sredstava (riječ je o razlici između iznosa alociranih i ugovorenih sredstava za pojedinu komponentu). Angažiranje stručnjaka za izradbu tehničke specifikacije na temelju prethodno potpisanog ugovora o pružanju tehničke pomoći pokazalo se velikom pogreškom jer je u većini slučajeva bila riječ o nabavama standardne računalne opreme za koju su specifikacije mogle pripremiti i sami korisnici. Praksa je pokazala da najčešće kompleksniji i financijski izdašniji ugovori o pružanju usluga zahtijevaju dulji rok za ugovaranje, što je dovelo do nepotrebnog grupiranja ugovaranja natječaja za isporuku opreme prije samog isteka roka predviđenog za tu aktivnost (*backlogging*⁹ - još jedan od pokazatelja apsorpcijske moći). U slučaju decentraliziranih projekata, ugovori o nabavi robe (oprema, tzv. investicijske komponente) ipak su imali znatno manji udjel (*graf 4.4*) u ukupnoj strukturi ugovora.

8.4.1. *Ex-ante* statistika

Kao što je opisano u poglavlju 8.2.4., decentralizirani sustav provedbe temelji se na tzv. *ex-ante* pristupu (sustav prethodnog odobrenja). U osnovi, taj sustav pretpostavlja davanje formalne suglasnosti nadležnog tijela (Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj) prije nego što učinci postanu obvezujući za strane obuhvaćene konkretnim aktom (npr. ugovor ne može imati prejudicirajući učinak na središnji proračun EU prije nego što tijelo ovlašteno za davanje suglasnosti tu suglasnost jasno i nedvosmisleno iskaže). *Ex-ante* sustav u slučaju CARDS 2002 temeljio se na sljedećim modalitetima:

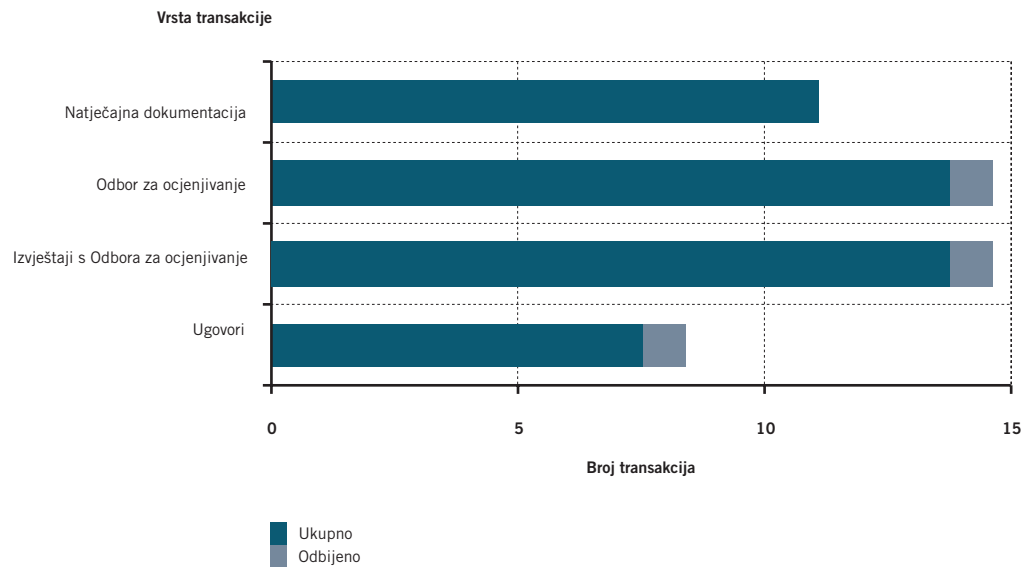
- Prihvat - dokument dostavljen na odobrenje bezuvjetno je prihvaćen; dokument postaje formalan i u pojedinim slučajevima izvršan (npr. ugovor),
- Uvjetovani prihvat - u dokumentaciji su uočeni nedostaci od manjeg značenja, po otklanjanju nedostataka (bez obveze ponovne dostave na odobrenje) dokument se smatra prihvaćenim,
- Odbijanje - nedostaci u dostavljenom dokumentu brojni su i važni za svrsishodnost dokumenta; po izvršenim izmjenama, dokument je potrebno ponovno dostaviti na odobrenje.

Sljedom navedenog, SJFU je formirao statistiku transakcija temeljenih na *ex-ante* sustavu. Statistika je bila ujedno i polazište za izradbu tzv. kontrolnih lista - komentari koje je SJFU primio od tijela nadležnog za izdavanje *ex-ante* suglasnosti pomno su analizirani te ugrađeni u sustav kontrole. Statistika predočena u *grafikonu 4.5*. temelji se na najčešćim transakcijama, ali je važno napomenuti da u *ex-ante* praksi postoji velik broj drugih dokumenata koji pretpostavljaju prethodno odobrenje. Za potrebu prikaza, modaliteti „uvjetovani prihvat“ i „prihvat“ su agregirani. Prikaz se temelji na obuhvatu od 85 posto transakcija (stanje 1. kolovoza 2005.).

⁹ *Backlogging* - grupiranje natječaja / ugovora prije samog isteka roka za ugovaranje

Graf 8.5. CARDS 2002 ex-ante statistika (stanje 1. kolovoza 2005.)

Pređoćeni rezultati mogu se smatrati iznimnim dostignućem s obzirom na ogranićeno iskustvo SJFU. Udjel tzv. odbijenica bio je jedan od pokazatelja koje su nadležne službe Opće uprave za proširenje (*DG Enlargement*) i Opće uprave za regionalnu politiku (*DG Regio*) (akreditacijske misije) uzele u obzir pri misijama u Republici Hrvatskoj kao jasan znak spremnosti za pristupanje postupku akreditacije.

9.
IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE
ZA GOSPODARSTVO U 2005. GODINI

9.1. UVOD

Tijekom 2005. godine Uprava za gospodarstvo provodila je svoje aktivnosti na više različitih područja iz svoje nadležnosti u sklopu ustrojstva Ministarstva financija.

Poslovi iz djelokruga Uprave za gospodarstvo bili su usmjereni nizu aktivnosti na području praćenja poslovanja javnih poduzeća u državnom i pretežito državnom vlasništvu, sustavu koncesija i aktivnosti oko ispunjenja obveza iz područja državnih potpora, a vezanih uz samo odvijanje pregovora s EU i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Zajednice.

U sklopu praćenja poslovanja javnih poduzeća u državnom i pretežito državnom vlasništvu unaprijeđeno je izvještavanje putem tromjesečnih i polugodišnjih izvještaja, s proširenim opsegom evaluacije i praćenja financijskih pokazatelja. Godišnje izvješće o poslovanju javnih poduzeća u državnom i pretežito državnom vlasništvu za 2004. godinu izradila je Uprava za gospodarstvo, te je ono prihvaćeno na Vladi Republike Hrvatske. Poduzet je niz aktivnosti radi unapređenja i poboljšanja kvalitete tog izvješća, kako bi sadržavalo potrebne financijske pokazatelje o poslovanju javnih poduzeća koji pokazuju sigurnost poslovanja (likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost) te njihovu uspješnost (ekonomičnost, profitabilnost, rentabilnost).

Ustrojavanjem registra koncesija kontinuirano se unapređuje sustav koncesija te se vodi posebna briga o naplati naknade za koncesiju. Postupak unapređenja u funkcioniranju registra koncesija nastavljen je i provodit će se i tijekom 2006. godine (u lipnju 2006. počelo je operativno funkcioniranje registra koncesija).

U području državnih potpora aktivnosti su bile usmjerene unapređivanju sustava državnih potpora u Republici Hrvatskoj, te njihovu usklađivanju sa sustavom državnih potpora u Europskoj uniji. Ispunjenje obveza preuzetih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju bilo je jedan od uvjeta za otvaranje poglavlja 8. Tržišno natjecanje u sklopu *Screeninga*. Ta se obveza odnosi na dodatno usklađivanje Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama s pravnom stečevinom Europske unije. Obveza Ministarstva financija u 2005. godini bila je izradba novog Zakona o državnim potporama. Ministarstvo financija izradilo je novi Zakon o državnim potporama te je tako u potpunosti ispunilo svoju zadaću vezanu uz međunarodno preuzete obveze. Zakon o državnim potporama donesen je u zadanom roku (predviđenim SSP-om), u vrlo visokom stupnju usklađenosti s pravnom stečevinom, na koji se pozitivno očitovala i Europska komisija.

Tijekom 2005. godine nastavljeno je i ispunjavanje obveze prema Međunarodnome monetarnom fondu i Svjetskoj banci u sklopu *Stand-by* aranžmana i PAL programa.

U skladu s preuzetim obvezama iz PAL programa Svjetske banke, redovito se prate i ažuriraju podaci o državnim subvencijama, te izrađuju izvješća (mjesečna, tromjesečna, godišnje) o iznosu i strukturi državnih subvencija i njihovu udjelu u BDP-u.

Radi povećane financijske transparentnosti i smanjenja neplaćenih dospjelih dugovanja javnih poduzeća, u statističkom izvješću Ministarstva financija objavljujuna su tromjesečna financijska izvješća (bilanca i račun dobiti i gubitka) za devet javnih poduzeća, te izvješća o dospjelim neplaćenim dugovanjima i dospjelim nenaplaćenim potraživanjima, koje je izradila Uprava za gospodarstvo.

Na temelju *Stand-by* aranžmana Međunarodnog monetarnog fonda, Ministarstvo financija, Uprava za gospodarstvo na mjesečnoj osnovi pratila je stanje otplata i zaduženja po kreditima za odabrana javna poduzeća (njih 7) s ciljem kontinuiranog uvida u trend kretanja navedenih veličina, kako bi se pravodobno upozorilo na eventualna odstupanja unutar zadanih indikativnih limita određenih spomenutim međunarodnim ugovorom. Uprava za gospodarstvo izrađivala je na mjesečnoj razini tablice *Otplate i zaduženje* po pojedinom javnom poduzeću (7) i ukupnoj razini. Iz iskazanih podataka razvidno je da je tijekom 2005. godine smanjena razina zaduženja kod domaćih i stranih banaka (po dugoročnim i kratkoročnim kreditima). Istodobno su praćeni podaci o dinamici otplaćivanja postojećih kreditnih obveza.

Uprava za gospodarstvo aktivno je sudjelovala u izradbi teksta Pretpristupnog ekonomskog programa (PEP) za razdoblje 2006.-2008. godine, i to posebno u sklopu područja strukturnih reformi za nadolazeće razdoblje. Sa svojim primjedbama i kvalitetnim prijedlozima resornim ministarstvima, Uprava za gospodarstvo dala je važan doprinos kvaliteti izradbe konačne verzije Pretpristupnog ekonomskog programa. Poseban angažman Uprava za gospodarstvo dala je na području brodogradnje, metalurgije, malog i srednjeg poduzetništva, te restrukturiranja željeznica, privatizacije i područja državnih potpora. Važnost tog materijala proizlazi iz činjenice da se njime definira srednjoročna ekonomska politika i prioriteti Republike Hrvatske u sklopu planiranih strukturnih reformi na koje se obvezujemo radi ostvarivanja snažnijega gospodarskog rasta i približavanja gospodarstvu Europske unije.

9.2. IZVJEŠĆE O POSLOVANJU JAVNIH PODUZEĆA U DRŽAVNOM I PRETEŽITO DRŽAVNOM VLASNIŠTVU ZA 2005. GODINU

Na osnovi financijskih izvještaja; Bilance, Računa dobiti i gubitka, Pregleda stanja obveza prema dobavljačima i potraživanjima od kupaca, izrađena je analiza poslovanja 19 javnih poduzeća u državnom i pretežno državnom vlasništvu:

- ACI d.d.,
- Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.,
- Croatia Airlines d.o.o.,
- Croatia osiguranje d.d.,
- Hrvatska elektroprivreda d.d.,
- Hrvatska lutrija d.o.o.,
- Hrvatska pošta d.d.,
- Hrvatska radiotelevizija,
- Hrvatske autoceste d.o.o.,
- Hrvatske ceste d.o.o.,
- Hrvatske vode,
- Hrvatske šume d.o.o.,
- Hrvatske željeznice d.o.o.,
- Industrija nafte d.d.,
- Jadrolinija,
- Jadranski naftovod d.d.,
- Narodne novine d.d.,
- Plovput d.o.o.,
- Vjesnik d.d..

Analiza je rađena kao usporedni prikaz obračunskih razdoblja 2004. i 2005. godine.

Glavno obilježje poslovanja u 2005. godini navedenih društava jest blago povećanje dobiti za 1,9 posto u usporedbi s 2004. godinom.

U apsolutnom iznosu najveću dobit ostvarila je INA Matica d.d. u visini od 892,1 milijun kuna, što čini 51,9 posto ukupne dobiti 19 društava, zatim slijedi Hrvatska elektroprivreda d.d. s ostvarenom dobiti od 441,3 milijuna kuna, s udjelom u ukupnoj dobiti 19 društava od 25,7 posto, te Croatia osiguranje d.d. s udjelom od 5,8 posto u ukupnoj dobiti 19 društava.

Uspješno poslovanje koje je praćeno povećanjem dobiti u 2005. godini ostvarila su sljedeća društva: Hrvatske šume (48,0 posto), Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. (1.764,7 posto), Jadranski naftovod d.d. (36,1 posto).

Osim društva INA d.d. koje je u 2005. godini ostvarilo manju dobit za 9,5 posto, smanjenje dobiti zabilježeno je i kod sljedećih društava: Jadrolinija (42,7 posto), Narodne novine d.d. (22,3 posto), Hrvatska radiotelevizija (47,8 posto), Hrvatska lutrija (14,1 posto).

S iskazanim gubitkom u 2005. godini poslovala su tri društva: Croatia Airlines d.o.o. (22,8 milijuna kuna), Vjesnik d.d. (19,5 milijuna kuna) i Plovput d.o.o. (3,6 milijuna kuna).

Hrvatske željeznice d.o.o. ostvarile su dobit u visini od 50,2 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom, kada je Društvo iskazalo gubitak od 180,6 milijuna kuna, pozitivan pomak u poslovanju. Hrvatska pošta d.d. iskazala je dobit u visini od 6,7 milijuna kuna, što je prelazak u pozitivan trend u usporedbi s 2004. godinom, kada je Društvo iskazalo gubitak u visini od 134,7 milijuna kuna. Isto tako, društvo ACI d.d. završilo je 2005. godinu s iskazanom dobiti u visini od 12,8 milijuna kuna, za razliku od prethodne godine kada je ostvaren gubitak u visini od 1,5 milijuna kuna.

Poslovanje 19 društava u 2005. godini određeno je u velikoj mjeri rastom ukupnih prihoda 8,5 posto, uz isti rast rashoda (8,7 posto) u usporedbi s 2004. godinom, što upućuje na pozitivan trend poslovnih aktivnosti ovih društava.

9.2.1. Prihodi po osnovi subvencija i dotacija iz državnog proračuna u 2005. godini

Prihodi po osnovi subvencija i dotacija iz državnog proračuna u 2005. godini iznosili su 2.917,3 milijuna kuna, što je smanjenje od 892,6 milijuna kuna (23,4 posto) u usporedbi s 2004. godinom kada su iznosili 3.809,8 milijuna. Prema iskazanim podacima u strukturi ukupnih prihoda, prihodi po osnovi subvencija i dotacija iz državnog proračuna u 2005. godini čine 6,0 posto, a u 2004. godini 8,4 posto. U 2005. godini najveći iznos prihoda po osnovi subvencija i dotacija zabilježile su Hrvatske željeznice 2.330,9 milijuna kuna, a zatim slijede Jadrolinija 288,4 milijuna kuna i HRT 99,0 milijuna kuna, dok sedam javnih poduzeća u strukturi ukupnog prihoda nema prihoda po toj osnovi.

9.2.2. Troškovi zaposlenih

Troškovi zaposlenih blago su povećani, te su na kraju 2005. godine iznosili 8,4 milijarde kuna, i povećani su u usporedbi s prethodnom godinom za 0,5 mlrd kuna.

Najveći porast troškova zaposlenih iskazala su sljedeća društva: Hrvatska lutrija (27,7 posto), Vjesnik d.d. (9,3 posto), Hrvatske ceste (19,0 posto), INA d.d., (18,6 posto), Narodne novine d.d. (15,7 posto), Croatia Airlines (7,2 posto), Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. (8,5 posto), Hrvatske autoceste (8,2 posto), Jadrolinija (5,2 posto), Hrvatske željeznice d.o.o. (3,6 posto), Hrvatska elektroprivreda (3,1 posto), Hrvatska radiotelevizija (1,7 posto).

Najveći porast broja stalno zaposlenih zabilježen je kod Autoceste Zagreb-Rijeka d.o.o., Hrvatske lutrije, Hrvatske autoceste d.o.o. i ACI d.d.. Pad broja stalno zaposlenih zabilježen je kod Hrvatskih željeznica d.o.o., Hrvatskih šuma d.o.o., Hrvatske elektroprivrede d.d., Hrvatske pošte d.d., Croatia Airlinesa d.o.o. i Jadranskog naftovoda d.d.

Najviša neto plaća u 2005. godini iznosila je 41.865 kuna, a isplatilo ju je društvo Croatia osiguranja d.d.. Janaf je isplatio najveću neto plaću u iznosu od 30.723 kuna, zatim Hrvatske željeznice sa 25.179 kuna, Vjesnik 25.630 kuna, Plovput 23.550 kuna.

Najnižu neto plaću u 2005. godini isplatile su Hrvatske šume u iznosu od 1.668 kuna. Slijede Jadrolinija 1.723 kune, Hrvatske željeznice 1.817 kuna, ACI 2.214 kuna, HRT 2.347 kuna.

9.2.3. Ukupne obveze društava

Ukupne obveze društava (dugoročne i kratkoročne) u 2005. godini iznosile su 37,4 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom, kada su iznosile 32,9 milijuna kuna, povećanje od 13,7 posto.

Ukupne obveze prema kreditnim institucijama (zaduženost) za 19 analiziranih društava u 2005. godini iznosile su 26,2 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom, kada su iznosile 23,8 milijuna kuna, povećanje od 10,1 posto.

Najveći rast obveza po kreditima (zaduženosti) zabilježila je Hrvatska radiotelevizija, i to 435,4 posto u usporedbi s 2004. godinom. Hrvatske ceste povećale su zaduženje po kreditnim obvezama 142,0 posto, te Hrvatske autoceste s povećanjem zaduženosti od 25,7 posto. Problem porasta zaduživanja također je zabilježen kod Jadrolinije 19,5 posto i Vjesnika 2,9 posto, dok je kod ostalih poduzeća zabilježen trend pada zaduženosti u usporedbi s 2004. godinom.

U promatranom razdoblju nastavljen je trend negativnog neto radnoga kapitala, koji se povećao 31,0 posto u usporedbi s 2004. godinom. Na dan 31. prosinca 2005. godine društva su ukupno imala 20,5 milijardi tekućih obveza i 14 milijardi kuna tekućih sredstava. Negativan neto radni kapital iznosio je 6,5 milijardi kuna, što znači da je toliko sredstava nedostajalo za uredno odvijanje redovitog poslovanja. Stanje je osobito nepovoljno u Hrvatskoj elektroprivredi d.d. (3,4 milijarde kuna negativnog neto radnog kapitala), te Hrvatskim željeznicama d.o.o., koje su imale 3,4 milijarde kuna negativnog neto radnog kapitala. Struktura tekućih sredstava vrlo je nepovoljna, jer u ukupnom iznosu novac i ostala financijska imovina sudjeluju sa samo 17,0 posto, dok se udjel od 43,0 posto tekućih sredstava odnosi na potraživanja, a udjel od 37,0 posto na zalihe.

Stanje novčanog deficita/suficita na kraju 2005. godine, kao razlika između dospjelih obveza dobavljačima i novca i novčanih ekvivalenata, nepovoljnije je nego u istom razdoblju prethodne godine. Ukupne dospjele obveze veće su 87,0 posto, dok je iznos raspoloživih novčanih sredstava povećan 17,0 posto, što je rezultiralo povećanjem novčanog deficita 174,0 posto u usporedbi s 2004. godinom. Stanje se pogoršalo u društvu INA d.d., Hrvatske ceste d.o.o. i Croatia Airlines d.o.o., Hrvatskim šumama d.o.o., a još uvijek je nepovoljno stanje u Hrvatskoj elektroprivredi d.d. i Hrvatskim željeznicama, iako je u usporedbi s 2004. godinom deficit znatno smanjen. Suficit su zabilježila sljedeća društva: Hrvatska pošta d.d., Narodne novine d.d., Hrvatske autoceste d.o.o., Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Jadranski naftovod d.d., Vjesnik d.d. i ACI d.d. Naplata potraživanja i velika međusobna dugovanja pojedinih društava u vlasništvu države ostaju i dalje akutan problem.

9.2.4. Investicijske aktivnosti

Investicijske aktivnosti javnih poduzeća u 2005. godini smanjene su u usporedbi s 2004. godinom. Ukupna sredstva utrošena za investicijske aktivnosti u 2005. godini iznosila su 19.546,9 milijuna kuna, što je 3,0 posto manje u usporedbi s 2004. godinom kada su iznosila 20.158,0 milijuna kuna. Od ukupno devetnaest (19) javnih poduzeća analiziranih u ovom izvješću, kod njih 10 smanjen je iznos investicija u 2005. godini. Najveće smanjenje iskazano je kod Narodnih novina, a zatim slijede Hrvatska lutrija, Hrvatska pošta itd.

Kod preostalih 9 javnih poduzeća zabilježen je rast investicijskih sredstava. Hrvatske šume povećale su investicijska ulaganja u usporedbi s 2004. godinom 34,0 posto, Plovput 28,0 posto, HEP 25,0 posto, Janaf 14,0 posto itd.

9.2.5. Godišnje izvješće o poslovanju društava u većinskom državnom vlasništvu u 2005. godini

ACI d.d.

ACI d.d. poslovnu je godinu 2005. zaključio s dobiti od 12,8 milijuna kuna, što s obzirom na ostvareni gubitak od 1,5 milijuna kuna prethodne godine upućuje na pozitivan trend poslovanja. Pozitivan trend kretanja financijskih pokazatelja podržava prethodnu tvrdnju. Ukupni prihodi iznosili su 126,8 milijuna kuna, što je povećanje od 10,2 posto u usporedbi s 2004. godinom, dok su ukupni rashodi smanjeni 2,2 posto i iznosili su 114,0 milijuna kuna. Društvo u 2005. godini, kao ni prethodne godine, nije ostvarilo prihode od subvencija i dotacija iz državnog proračuna. Društvo ima ukupno 5,1 milijun kuna obveza prema dobavljačima, 28 posto manje nego 2004. godine. Neto radni kapital u 2005. godini bilježi povećanje od 27 posto u usporedbi s prethodnom godinom, no još je uvijek negativan. Ukupan pozitivan dojam o poduzeću stvoren kroz analizu financijskih izvješća daje razloga za optimističnu perspektivu njegova daljnjeg razvoja i poslovanja.

Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.

Društvo Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. ostvarilo je dobit u iznosu od 37,5 milijuna kuna, što je 19 puta veća dobit u usporedbi s 2004. godinom, kada je ona iznosila samo 2 milijuna kuna. Na tako izniman rast dobiti utjecalo je brže povećanje poslovnih i financijskih prihoda od rasta ukupnih rashoda. Ukupni prihodi porasli su za znatnih 34,7 posto i na kraju 2005. godine iznosili su 466,6 milijuna kuna, dok su ukupni rashodi porasli 24,5 posto u usporedbi s prethodnom godinom te su iznosili 429,1 milijun kuna. Najveći udio u poslovnim приходima odnosi se na prihode od naplate cestarina, koji su povećani 15,0 posto u usporedbi s prethodnim razdobljem. Prihodi po osnovi subvencija čine 6,5 posto ukupnih prihoda (30,4 milijuna kuna) i blago su smanjeni u usporedbi s 2004. godinom. U strukturi poslovnih rashoda (91,3 posto ukupnih rashoda) najveći udio imaju troškovi amortizacije i troškovi osoblja. Stupanj zaduženosti relativno je nizak, što upućuje na činjenicu da se ukupna imovina društva Autocesta Rijeka-Zagreb s 36,0 posto financirala iz tuđih izvora. Društvo je u 2005. godini povećalo profitabilnost, rentabilnost, te ekonomičnost i aktivnost poduzeća. Znatno smanjenje pokazatelja tekuće likvidnosti (s 3,45 u 2004. godini na 1,31 u 2005. godini), uz istodobno blago povećanje koeficijenta financijske stabilnosti (s 1,28 u 2004. godini na 1,30 u 2005. godini), i smanjenje iznosa neto radnog kapitala upućuje na solidnu likvidnost i financijsku stabilnost društva u promatranom razdoblju.

Croatia Airlines d.o.o.

U usporedbi s prethodnim poslovnim razdobljima kada je poslovalo s dobitkom, Društvo je u 2005. godini zabilježilo promjenu u trendu poslovanja, te je ostvarilo gubitak u iznosu od 22,8 milijuna kuna. Zaokret u poslovanju posljedica je nekoliko važnih čimbenika, između ostalog, porasta cijene goriva na svjetskom tržištu, porasta cijena usluga zračnih luka, od kojih mnoge još uvijek imaju monopolistički položaj na tržištu, povećanje konkurencije tijekom godine zbog uvođenja novih prijevoznika na hrvatsko tržište, jačanje kopnenog prijevoza unutar zemlje. Ostvaren je i manji broj prevezenih putnika u usporedbi s planom za 8,0 posto. Ukupni prihodi iznosili su 1.465,0 milijuna kuna i neznatno su porasli (2,5 posto) u usporedbi s 2004. godinom, dok su istodobno ukupni rashodi iznosili 1.487,8 milijuna kuna i porasli su 6,9 posto. U 2005. godini Društvo je financiralo gotovo 63,0 posto obveza iz eksternih izvora sredstava, što se velikim dijelom odnosi na sredstva inozemnih kreditnih institucija. U 2005. godini zabilježen je brži rast tekućih obveza u usporedbi s tekućim sredstvima (koeficijent tekuće likvidnosti smanjen je s 0,86 na 0,54).

Croatia osiguranje d.d.

Poslovna 2005. godina za Croatia osiguranje d.d. protekla je u znaku zakonskih promjena. Donesen je novi Zakon o osiguranju (uvodi se liberalizacija na tržištu osiguranja), Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, te propis koji će definirati objedinjavanje nadzora nebankarskih financijskih institucija. Smatra se da bi se navedenim propisom potaknuo razvoj hrvatskog osiguravajućeg tržišta, te uveo red u još uvijek prilično neuređeno tržište. Društvo je uspješno završilo 2005. godinu s povećanjem dobiti poslovanja i zaračunate premije. Neto dobit u 2005. godini iznosila je 98,2 milijuna kuna, što je porast od 11,0 posto u usporedbi s 2004. godinom. Ukupni prihodi u 2005. godini iznosili su 3.140,2 milijuna kuna, što je 5,3 posto više nego u prethodnoj godini. Zaračunata bruto premija, koja u strukturi prihoda čini najveću stavku (91,6 posto),

u 2005. godini porasla je 3,3 posto. Neživotna osiguranja porasla su 2,4 posto, a životna osiguranja 12,7 posto. Ukupni rashodi iznosili su 3.026,8 milijuna kuna, te su 5,2 posto veći u usporedbi s 2004. godinom, pri čemu su povećanje ostvarile gotovo sve kategorije rashoda. Strukturno, najvećim udjelom sudjeluju izdaci za štete (59,4 posto ukupnih), koji su veći 2,8 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Društvo je u 2005. godini poslovalo rentabilno i profitabilno, te s visokim udjelom vlastitih sredstava i obrtnog kapitala, što je bilo dostatno za podmirivanje tekućih obveza. Ostvareni rezultati pokazuju da je Društvo ostvarilo zacrtane ciljeve kroz povećanu djelotvornost i postojan rast utemeljen na strategiji razvoja prodajne mreže i ponude novih proizvoda životnih osiguranja. Tendencija i orijentacija Društva jest da postane regionalni lider na području osiguranja.

Hrvatska elektroprivreda d.d.

U 2005. godini Hrvatska elektroprivreda d.d. ostvarila je dobit nakon oporezivanja u iznosu od 441,3 milijuna kuna, što je povećanje od 2,1 milijun kuna u usporedbi s 2004. godinom. Ukupni prihodi iznosili su 9.653,3 milijuna kuna i porasli su 12,0 posto u usporedbi s prethodnom godinom. U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od prodaje električne energije čine 84,0 posto ukupno ostvarenih prihoda. Prihodi od prodaje porasli su zbog uvođenja povećanih kontrola te zbog znatnog povećanja izvoza električne energije. Ukupni rashodi iznosili su 9.108,9 milijuna kuna i povećani su 13,8 posto u usporedbi s 2004. godinom. Troškovi sirovina veći su za 972,3 milijuna kuna. Troškovi osoblja povećani su u usporedbi s prethodnom godinom (3,1 posto) i ukupno iznose 1.494 milijuna kuna. Ukupne obveze Društva blago su smanjene i na kraju 2005. godine iznosile su 6.581,5 milijuna kuna. Ukupna potraživanja iznosila su 1.656,5 milijuna kuna i veća su za 197,2 milijuna kuna.

Hrvatska lutrija d.o.o.

Hrvatska lutrija d.o.o. ostvarila je u 2005. godini dobit u iznosu od 42,5 milijuna kuna, što je 7 milijuna kuna (14,1 posto) manje u usporedbi s 2004. godinom. Ukupni prihodi iznosili su 394,8 milijuna kuna i povećani su 13,1 posto u usporedbi s 2004. godinom. Prihodi od igara na sreću na automatima porasli su 26,7 posto, a prihodi od igara u kasinima 9,9 posto, dok su smanjeni prihodi od lutrijskih igara na sreću (3,3 posto) i prihodi od ulaznica za kasina (5,0 posto). Prihodi od kladenja porasli su 625,9 posto zbog činjenice da je Hrvatska lutrija d.o.o. počela priređivati igru kladenja tek u lipnju mjesecu 2004. godine. Ukupni rashodi povećani su 19,0 posto i na kraju 2005. godine iznosili su 341,2 milijuna kuna. Rashodi po osnovi zakonskih obveza od automata i kasina te kladenje znatno su porasli (52,0 posto), a rashodi nastali poslovanjem 22,7 posto. Trošak osoblja povećan je 27,7 posto u usporedbi s 2004. godinom kao rezultat povećanja broja zaposlenih. Ukupne obveze prema dobavljačima znatno su smanjene u usporedbi s 2004. godinom, a za investicije su korištena vlastita sredstva. Poslovanje Hrvatske lutrije u 2005. godini bilo je stabilno i uspješno, iako je u usporedbi s 2004. godinom likvidnost Društva smanjena.

Hrvatska pošta d.d.

Poslovanje Hrvatske pošte d.d. u 2005. godini ima obilježja pozitivnih kretanja u poslovanju u usporedbi s prethodnom godinom. Nakon poslovanja s gubitkom u 2004. godini (-134,7 milijuna kuna) Hrvatska pošta d.d. u 2005. je godini ostvarila dobit u iznosu od 6,1 milijun. Ukupni prihodi iznosili su 1.472,3 milijuna kuna i neznatno su povećani za 1,8 posto. Najveći porast ostvarili su poštanski prihodi (7 posto), dok je ukupan broj usluga Hrvatske pošte povećan 4,0 posto. Subvencije iz državnog proračuna povećane su 113,3 posto u usporedbi s 2004. godinom i iznosile su 16,9 milijuna kuna te kao takve nemaju značajniji udio u strukturi ukupnih prihoda. Ukupni rashodi iznosili su 1.466,2 milijuna kuna i smanjeni su 7,2 posto, na što je najviše utjecalo smanjenje troškova osoblja 6 posto i ostalih troškova poslovanja 10 posto. U 2005. godini Hrvatska pošta je povećala likvidnost i financijsku stabilnost.

Hrvatska radiotelevizija (HRT)

HRT je u 2005. godini ostvario pozitivan poslovni rezultat u iznosu od 1,4 milijuna kuna koji je u usporedbi s ostvarenom dobicom u 2004. godini (2,7 milijuna kuna) smanjen 47,8 posto. Ukupni prihodi iznosili su 1.459,8 milijuna kuna i povećani su 6,1 posto u usporedbi s 2004. godinom, dok su ukupni rashodi povećani 5,9 posto i iznosili su 1.454,2 milijuna kuna. Prihod od pristojbe kao temeljni prihod porastao je 8,5 posto u usporedbi s prethodnom godinom, uz istodobni pad prihoda od marketinga 14,6 posto. Struktura rashoda nije se mijenjala, a najveći udjel u ukupnim rashodima imaju troškovi usluga, te troškovi osoblja. U 2005. godini zabilježen je porast plaća po zaposlenom 7,1 posto te zaostajanje investicijskih aktivnosti 37,4 posto, uz istodobne visoke troškove vanjske suradnje koji dodatno opterećuju poslovanje. Zbog navedenih problema očito je potrebna daljnja racionalizacija poslovanja.

Hrvatske autoceste d.o.o.

Društvo primjenjuje kapitalni pristup pri sastavljanju financijskih izvješća u skladu s člankom 57. Zakona o javnim cestama. Višak prihoda nad rashodima u iznosu od 289,6 milijuna kuna, zajedno s 1.139 milijuna kuna amortizacije javnog dobra, investiran je za građenje i održavanje autocesta. Društvo priljevima od naknade iz goriva povećava vrijednost javnog kapitala kao izvora financiranja izgradnje javnih cesta, dok se za iznos amortizacije javnih cesta, u dijelu koji se može pokriti vlastitim приходima, terete rashodi poslovanja Društva. Prihodi Društva ujednačeni su s rashodima tako da je dobit Društva za 2005. godinu bila nula. Ukupni prihodi i ukupni rashodi u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 1.059 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom povećanje od 21,3 posto. Prihodi od cestarine, naknade u cijeni goriva i ostalih izvora realizirani su u iznosu od 2.516,9 milijuna kuna i 6,0 posto više od planiranog. Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 257 milijuna kuna (99,8 posto planiranog). Ukupne obveze Društva povećane su i iznosile su 12.393,1 milijun kuna (povećanje obveza prema dobavljačima 89,0 posto). Zaduženost je povećana zbog investiranja u izgradnju novih dionica autoceste. Investicijska ulaganja u izgradnju autocesta realizirana su u iznosu od 3.661,2 milijuna kuna ili 5,0 posto više od planiranog, dok su investicijska ulaganja u sanaciju i održavanje autocesta realizirana u iznosu od 341,6 milijuna kuna ili 99,0 posto planiranog.

Hrvatske ceste d.o.o.

Hrvatske ceste su pri sastavljanju financijskih izvješća za 2005. godinu primijenile kapitalni pristup (u skladu s odredbama Zakona o javnim cestama, *NN 180/04*), te je iskazani rezultat nula. Primjenom odredaba navedenog zakona koje reguliraju financiranje javnih cesta, izvori sredstava čine javni kapital kojim Republika Hrvatska financira građenje i održavanje javnih cesta i iz kojeg se nadoknađuje razlika prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini. U skladu s čl. 67. navedenog zakona, javni kapital izravno se teretio s troškovima održavanja i troškom amortizacije javnih cesta u ukupnom iznosu od 1.127,4 milijuna kuna. Ukupni prihodi i rashodi ostvareni su u iznosu od 125,5 milijuna kuna. Osnovni i najveći izvor sredstava za financiranje poslovanja - naknada iz goriva, nije dovoljan za pokriće troškova održavanja, izgradnje i osiguranje amortizacije, te je iz javnog kapitala pokrivena razlika prihoda i rashoda. Rezultat Društva mjeri se fizičkim izvršenjem programa, rokovima u kojima je program izvršen, kvalitetom radova i osiguranjem kontinuirane likvidnosti i solventnosti. Hrvatske ceste uspjele su uskladiti realizaciju programa s priljevom sredstava, a korištenjem kreditnih sredstava osigurale su tekuću likvidnost. Realizacija godišnjeg programa provodila se u zadanim okvirima i nije se prekoračio odobreni deficit.

Hrvatske vode

Prema planu upravljanja Hrvatskih voda za 2005. godinu, prihodi i izdaci ostvareni su u sklopu planiranih veličina. Hrvatske vode neprofitna su organizacija, stoga cilj poslovanja nije ostvarivanje dobiti već obavljanje društveno prijeko potrebne djelatnosti - cjelovito upravljanje vodnim resursima Republike Hrvatske. Ukupni prihodi Hrvatskih voda u 2005. godini iznosili su 1.703,4 milijuna kuna i zadržani su na prošlogodišnjoj razini. Najznačajniji je porast (6,3 posto) u usporedbi s 2004. godinom po osnovi naplate slivne naknade. Izdaci su ostvareni u iznosu od 1.643,8 milijuna kuna i smanjeni su 1,6 posto, što je rezultat smanjenja nematerijalnih troškova (13,6 posto), izdataka za investicije (42,0 posto) i ostalih izdataka (10,9 posto), uz istodobni porast troškova za zaposlene (7,2 posto) i transfera za investicije (6,5 posto). Ostvareni višak prihoda u odnosu na izdatke u iznosu od 59,6 milijuna kuna prenosi se u sljedeće obračunsko razdoblje i realizira se kroz Plan upravljanja vodama za 2006. godinu. Sva potraživanja od kupaca su dospjela i naplaćena i sve obveze prema dobavljačima dospjele su i plaćene. Tekuća likvidnost povećana je u usporedbi s prethodnom godinom, a poslovna sredstva uspješnije su korištena.

Hrvatske šume d.o.o.

Osnovno obilježje poslovanja Hrvatskih šuma u 2005. godini jest pozitivan trend poslovanja, na što upućuju i financijski pokazatelji. U 2005. godini Društvo je ostvarilo dobit od 23,3 milijuna kuna, što je 48,0 posto bolji poslovni rezultat u usporedbi s 2004. godinom i tada ostvarenih 15,8 milijuna kuna dobiti. Ukupni prihodi iznosili su 2.112,3 milijuna kuna (u skladu s planom poslovanja za to razdoblje) i povećani su 8,5 posto u usporedbi s 2004. godinom, dok su ukupni rashodi povećani 8,1 posto i u 2005. godini iznose 2.089,0 milijuna kuna. Jedan od razloga povećanja ukupnih prihoda jesu povećana ulaganja u biološku reprodukciju šuma. Na povećanje troškova utjecalo je i rezerviranje troškova za rizike od gubitka započetih sudskih sporova u kojima radnici traže naknadu štete od Društva u iznosu od 9,1 milijun kuna. Povećanje koeficijenta tekuće likvidnosti uz istodobno smanjenje koeficijenta financijske stabilnosti (i povećanje vrijednosti neto radnog kapitala) upućuju na zadovoljavajuću sposobnost podmirjenja dospjelih kratkoročnih obveza.

Hrvatske željeznice d.o.o.

U 2005. godini te posljednjih nekoliko godina Hrvatske željeznice povećavale su udio na tržištu prijevoza putnika i robe. Porast obujma prijevoza praćen je porastom prihoda od prijevoza. Naturalno i financijski iskazana proizvodnost rada je u porastu. Hrvatske željeznice d.o.o. nakon dugogodišnjeg su poslovanja s gubitkom, u 2005. godini ostvarile dobit u iznosu od 50,2 milijuna kuna kao rezultat povećanja vlastitih prihoda i prihoda iz državnog proračuna. Ostvareni ukupan prihod u 2005. godini iznosio je 3.895,0 milijuna kuna i povećan je 2,3 posto u usporedbi s 2004. godinom, dok su ukupni rashodi u iznosu od 3.844,8 milijuna kuna niži 3,6 posto. Sredstva državnog proračuna za tekuće poslovanje u iznosu od 2.330,8 milijuna kuna povećana su 9,4 posto, s udjelom u strukturi ukupnog prihoda od 59,8 posto. Karakteristika poslovanja Hrvatskih željeznica tijekom 2005. godine ogleda se i u činjenici da su ostvarena znatno niža investicijska ulaganja u usporedbi s planiranim 2005. kao i ostvarenim 2004. godine. Kako bi se zaustavio trend zaostajanja investicijskih ulaganja, potrebno je u idućem planskom razdoblju uložiti dodatne napore kroz povećana ulaganja. Broj zaposlenih smanjen je u skladu s obvezama iz Programskog zajma Svjetske banke. Analiza financijskih pokazatelja upozorava na probleme s upravljanjem likvidnošću te urednim podmirenjem obveza, uz trend pogoršanja financijske stabilnosti Društva (povećanje koeficijenta financijske stabilnosti i smanjenje neto radnog kapitala).

INA d.d.

Društvo INA Matica d.d. poslovnu je godinu završilo s dobiti u iznosu od 892,1 milijun kuna. Ukupni prihodi Društva iznosili su 20.013,8 milijuna kuna i znatno su porasli (21,0 posto) u usporedbi s prethodnom godinom. U strukturi ukupnih prihoda prihodi od prodaje porasli su za 19,5 posto zbog povoljnijih marži i aktivne politike određivanja cijena. U 2005. godini ukupni rashodi porasli su 23,7 posto i iznosili su 18.898,9 milijuna kuna. U strukturi ukupnih rashoda porast su ostvarili materijalni troškovi (31,1 posto) ponajprije zbog povećanja cijena nafte na svjetskom tržištu, troškovi osoblja (18,9 posto), te financijski rashodi (91,1 posto).

Jadrolinija

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti u iznosu od 2,6 milijuna kuna, što je smanjenje od 42,7 posto u usporedbi s 2004. godinom, kada je ona iznosila 4,5 milijuna kuna. Slabiji poslovni rezultat posljedica je bržeg rasta ukupnih rashoda u usporedbi s ukupnim prihodima. Ukupni prihodi Društva ostvareni su u iznosu od 752,4 milijuna kuna i povećani su 6,2 posto u usporedbi s 2004. godinom. U strukturi ukupnih prihoda Jadrolinije u 2005. godini više od 38 posto čine subvencije i dotacije koje ujedno bilježe rast s 264,7 milijuna kuna u 2004. godini na 288,4 milijuna kuna u 2005. godini. Ukupni rashodi iznosili su 749,8 milijuna kuna i porasli su 6,2 posto u usporedbi s 2004. godinom. U strukturi ukupnih rashoda troškovi osoblja ostvarili su porast od 5,2 posto. Ukupne obveze Društva povećane su 9,0 posto u usporedbi s prethodnom godinom, dok su ukupna potraživanja smanjena 18,0 posto. Financijski pokazatelji poslovanja za 2005. godinu pokazuju negativan trend kretanja u usporedbi s prethodnom godinom. Analiza poslovanja Društva pokazuje nisku razinu financijske i operativne stabilnosti poduzeća te smanjenu likvidnost.

Janaf d.d.

Društvo je poslovnu 2005. godinu završilo s dobiti u iznosu od 34,0 milijuna kuna i rezultat je temeljnih djelatnosti Društva, za razliku od prethodne godine kada je pozitivan rezultat bio posljedica neto financijskih prihoda (dobit u 2004. godini iznosila je 24,9 milijuna kuna). Ukupni prihodi porasli su 4,4 posto u usporedbi s 2004. godinom i iznosili su 335,5 milijuna kuna, dok su ukupni rashodi povećani 3,5 posto te su na kraju razdoblja iznosili 301,5 milijuna kuna. U strukturi ukupnih prihoda promijenjen je udio poslovnih prihoda i financijskih udjela u usporedbi s prethodnom godinom. Poslovni prihodi znatno su porasli (30,6 posto), dok su financijski prihodi istodobno zabilježili izniman pad (75,2 posto). Tijekom 2005. godine ostali prihodi povećani su četiri puta jer su naplaćena sporna potraživanja te ostvareni prihodi od inventurnih viškova nafte. U obje promatrane godine Društvo nema prihoda od subvencija i dotacija. U usporedbi s 2004. godinom promijenjena je struktura ukupnih rashoda zbog značajnih promjena tečaja dolara (te su financijski prihodi znatno porasli), dok najveći udio imaju poslovni rashodi (84,5 posto), od kojih su najveći porast zabilježili materijalni troškovi i troškovi osoblja. Financijski pokazatelji poslovanja Društva upućuju na pozitivne trendove, tj. pomake u poslovanju u usporedbi s prethodnom godinom. Visoki koeficijent tekuće likvidnosti (3,45) upućuje na visoku likvidnost Društva, ali isto tako da raspoloživi novac nije ulagan u aktivnosti Društva, uz istodobno iznimno nizak stupanj zaduženosti u obje godine.

Narodne novine d.d.

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti u iznosu od 17,9 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom smanjenje od 22,3 posto kao rezultat nešto većeg porasta rashoda od porasta prihoda. Ukupni prihodi Društva iznosili su 512,4 milijuna kuna i neznatno su porasli (0,7 posto) u usporedbi s 2004. godinom, dok su ukupni rashodi porasli 2,1 posto i iznosili su 487,7 milijuna kuna. Struktura ukupnih prihoda u 2005. godini ostala je nepromijenjena u usporedbi s 2004. godinom, dok prihoda od subvencija u 2005. godini nije bilo. Povećan je udio troškova osoblja u ukupnim rashodima s 13,9 na 15,8 posto kao posljedica uključivanja svih zaposlenih u treći mirovinski stup. Poslovanje Narodnih novina u 2005. godini, unatoč smanjenju neto dobiti Društva, ima pozitivne trendove, što znači da Društvo posluje stabilno i ostvaruje dobre rezultate. Likvidnost Društva je povećana u usporedbi s prethodnom godinom, uz istodobno visoki stupanj samofinanciranja i nizak stupanj zaduženosti.

Plovput d.o.o.

Poslovnu 2005. godinu Društvo je završilo s gubitkom u iznosu od 3,6 milijuna kuna, što je smanjenje od 23,9 posto u usporedbi s ostvarenim gubitkom u 2004. godini. Na negativan rezultat poslovanja u 2005. godini znatno je utjecalo smanjenje prihoda od jahti i brodica te povećanje rashoda proteklih godina, odnosno vrijednosno usklađenje zaliha na skladištu i povećanje izdataka za ostale usluge. U 2005. godini ukupni prihodi Društva iznosili su 59,7 milijuna kuna, te su smanjeni 5,5 posto u usporedbi s 2004. godinom najvećim dijelom zbog pada poslovnih prihoda (5,6 posto) koji u ukupnima sudjeluju najvećim iznosom (98,0 posto). Udio subvencija i dotacija povećan je 31,8 posto. Ukupni rashodi iznosili su 63,3 milijuna kuna i smanjeni su 6,8 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Ukupne obveze Društva na dan 31. prosinca 2005. godine smanjile su se znatnih 15,0 posto u usporedbi s 2004. godinom kao posljedica istodobnog smanjenja dugoročnih i kratkoročnih obveza. U svojem poslovanju Društvo se oslanja na vlastite izvore sredstava, te u znatnoj mjeri na sredstva iz državnog proračuna, pri čemu je zaduženost kod kreditnih institucija neznatna. Veće smanjenje rashoda nad prihodima, te ostvarivanje manjeg iznosa gubitka u usporedbi s 2004. godinom rezultiralo je pozitivnim pomacima u poslovanju Društva, koje se očituje i kroz bolje financijske pokazatelje za 2005. godinu.

Vjesnik d.d.

U sklopu priprema za privatizaciju, tijekom 2005. godine nastavljen je započet proces restrukturiranja Društva Vjesnik d.d. prilagođavanjem organizacijske i kadrovske strukture nužnoj tehnološkoj modernizaciji. Društvo je 2005. godine poslovalo s gubitkom od 19,5 milijuna kuna, što je gotovo dvostruko više u usporedbi s 2004. godinom kada je gubitak iznosio 10,8 milijuna kuna, kao rezultat poslovanja izdavačke djelatnosti i nedovoljnih učinaka restrukturiranja Društva. Osnovna tiskarska djelatnost posluje pozitivno, dok je gubitak ostvaren u poslovanju izdavačke djelatnosti. Ukupni prihodi iznosili su 281,0 milijun kuna i povećani su 3,1 posto, dok su ukupni rashodi povećani 6,1 posto i iznosili su 300,5 milijuna kuna. Unatoč povećanju iznosa subvencija iz državnog proračuna (s 22,9 na 30 milijuna kuna), nije postignut pozitivan pomak. Troškovi osoblja povećani su 9,3 posto, a istodobno je povećan i broj radnika u usporedbi s prethodnom godinom. Investicijska ulaganja u 2005. godini povećana su 85,0 posto u usporedbi s prethodnom godinom, ali su znatno ispod potreba Društva. Tehnološka neopremljenost postala je glavni ograničavajući čimbenik povećanja proizvodnje, a Društvo je suočeno s problemima koje nije moguće riješiti bez provođenja procesa poslovnog i financijskog restrukturiranja. Analiza financijskih pokazatelja poslovanja upućuje na zaključak da su oni pogoršani u 2005. godini, te da se Vjesnik d.d. već dulje vrijeme nalazi u financijskim problemima koji zahtijevaju kvalitetnije rješenje kroz proces restrukturiranja.

Tablica 9.1. Pokazatelji poslovanja poduzeća u državnom i pretežito državnom vlasništvu za I. - XII. 2005. godine

(u 000 kn)

R.br.	PODUZEĆA	UKUPNA AKTIVA	UKUPNA PASIVA	DOBIT	GUBITAK	PRIHODI	RASHODI
1.	Hrvatske željeznice d.o.o.	12.315.099	12.315.099	50.215		3.895.014	3.844.799
2.	Hrvatska elektroprivreda	28.154.557	28.154.557	441.315		9.653.326	9.108.896
3.	Hrvatske šume d.o.o.	1.868.133	1.868.133	23.333		2.112.320	2.088.987
4.	Jadrolinija	964.919	964.919	2.594		752.412	749.818
5.	Hrvatska pošta d.d.	1.268.771	1.268.771	6.148		1.472.342	1.466.194
6.	Narodne novine d.d.	416.769	416.769	17.883		512.416	487.738
7.	Hrvatska radiotelevizija	1.119.400	1.119.400	1.397		1.459.764	1.454.210
8.	INA industrija nafte d.d.	18.737.401	18.737.401	892.062		20.013.816	18.898.869
9.	Ploput d.o.o.	137.608	137.608		-3.635	59.651	63.286
10.	Croatia Airlines d.o.o.	2.148.054	2.148.054		-22.776	1.465.003	1.487.779
11.	Hrvatske ceste d.o.o.	67.725.318	67.725.318	0		125.539	125.539
12.	Hrvatske autoceste d.o.o.	35.853.063	35.853.063	0		1.059.088	1.059.088
13.	Autocesta Rijeka - Zagreb d.d.	5.090.394	5.090.394	37.517		466.634	429.117
14.	JANAF Jadranski naftovod d.d.	2.456.944	2.456.944	33.968		335.491	301.523
15.	Vjesnik d.d.	229.994	229.994		-19.526	280.976	300.502
16.	ACI (Adriatic Croatia international club) d.d.	447.405	447.405	12.756		126.768	114.012
17.	Hrvatska lutrija d.o.o.	273.357	273.357	42.520		394.849	341.247
18.	Croatia osiguranje d.d.	5.708.707	5.708.707	98.220		3.140.252	3.026.755
19.	Hrvatske vode	8.789.213	8.789.213	59.572		1.703.395	1.643.823
	UKUPNO	193.705.106	193.705.106	1.719.500		49.029.056	46.992.182

Izvor: Financijska izvješća javnih poduzeća

9.3. KONCESIJE

9.3.1. Analiza prihoda od naknada za koncesije za 2005. godinu

Ukupan prihod od naknada za koncesiju u razdoblju siječanj-prosinac 2005. godine iznosio je 318,4 milijuna kuna, što je u usporedbi s istim razdobljem 2004. godine smanjenje od 59,0 posto.

U prosincu 2004. godine zabilježen je izrazito visok rast prihoda od naknade za koncesije na telekomunikacijama. Tada je u državni proračun uplaćeno 540,0 milijuna kuna s osnova tih prihoda, na temelju dodijeljenih koncesija za treću GSM mrežu kao i dodjela dviju koncesija za UMTS mrežu.

Tijekom 2005. godine nije dodijeljena ni jedna koncesija za GSM i UMTS mrežu čije su pristupne (početne) naknade visoke, što je utjecalo na smanjenje prihoda od naknada za koncesije u 2005. godini.

Planirani su prihodi od naknada za koncesije u 2005. godini u iznosu od 441,7 milijuna kuna. Ostvarenje prihoda od naknade za koncesiju za razdoblje siječanj-prosinac 2005. godine iznosi 318,4 milijuna kuna, što čini 72,0 posto planiranih prihoda od naknada za koncesije.

U strukturi prihoda od naknada za koncesiju s najvećim udjelom od 62,0 posto dominiraju prihodi od naknada za koncesiju u javnim telekomunikacijama i za uporabu radiofrekvencija. Prihodi po ovoj osnovi u 2005. godini iznosili su 196,1 milijun kuna te su 61,0 posto manji u usporedbi s ostvarenjem u 2004. godini.

Pad prihoda od naknada za koncesije na telekomunikacijama i za uporabu radiofrekvencija posljedica je visokog porasta prihoda u prosincu 2004. godine (695,0 posto) u usporedbi s prosincem 2005. godine, kada su dodijeljene koncesije za treću GSM mrežu te koncesije za UMTS mrežu. Na pad prihoda utjecalo je i smanjenje naknade za dodjelu koncesije za fiksnog operatera. Izmjenom Uredbe za dodjelu koncesija za telekomunikacije smanjena je naknada s 8,0 milijuna kuna na simboličnih 20.000 kuna. Uredba je donesena u smislu liberalizacije tržišta telekomunikacijskih usluga - povećanjem broja davatelja usluga fiksnog operatera.

Prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina na zemljištu u vlasništvu RH iznosili su 25,8 milijuna kuna. Prihod po toj osnovi prati se od početka 2005. godine, u suradnji sa Središnjim državnim uredom za upravljanje državnom imovinom kao i Financijskom agencijom. Tijekom 2004. godine nije bilo ostvarenih prihoda po toj osnovi.

Prihodi od naknada za koncesije na vodama i vodnom dobru iznosili su 24,7 milijuna kuna, te su bili 4,0 posto manji u usporedbi s istim razdobljem 2004. godine.

Prihodi od naknada za koncesije za igračnice u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 23,5 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2004. godinom smanjenje od 6,0 posto. Razlog tomu je pad prometa u igračnicama zabilježen u veljači, lipnju, srpnju, listopadu, studenome i prosincu 2005. godine.

Uspoređujući promatrana razdoblja, znatniji pad zabilježili su i prihodi od naknada za koncesije na pomorskom dobru (61,0 posto). Razlog je tomu otvaranje nove šifre za uplate naknade za eksploataciju plina u epikontinentalnom pojasu. Ova se naknada do kraja 2004. godine uplaćivala u državni proračun pod šifrom na koju su se uplaćivale naknade za korištenje pomorskog dobra, međutim ova vrsta naknade nije naknada za korištenje pomorskog dobra, nego naknada za eksploataciju mineralne sirovine.

Promjena je nastala primjenom novoga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (*Narodne novine* 158/03) prema kojemu se prihodi od naknada za koncesije na pomorskom dobru dijele na tri dijela, i to između proračuna države, županije i grada ili općine. Ugovorom o koncesiji za eksploataciju plina u epikontinentalnom pojasu izričito je navedeno da je prihod od naknade za koncesiju za eksploataciju plina prihod državnog proračuna. Prema tome, u ovome dijelu Uprava za gospodarstvo pozorno je vodila računa da se ova vrsta prihoda po ugovoru o koncesiji ne smije dijeliti, već se on mora uplaćivati na posebnu (novu) šifru izravno u državni proračun.

U skladu s tim, Uprava za gospodarstvo zatražila je otvaranje nove šifre (5649) prema kojoj će se uplaćivati na račun državnog proračuna prihodi od naknada za koncesije za eksploataciju plina u epikontinentalnom pojasu. Na taj se način ova vrsta koncesijske naknade od siječnja 2005. posebno prati i analizira. Važno je spomenuti da je pad prihoda od naknada za koncesiju na pomorskom dobru rezultat spomenute podjeli prihoda od naknada za koncesiju na tri dijela, koja se provodi na temelju odredaba Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

Prihodi od naknade za koncesiju za eksploataciju plina u epikontinentalnom pojasu u 2005. godini ostvareni su u iznosu od 20,7 milijuna kuna, te su na četvrtome mjestu po udjelu u ukupnim prihodima od naknada za koncesiju.

Analizirajući promatrana razdoblja, blagi rast zabilježili su prihodi od naknada za koncesije za pravo lova s ostvarenim iznosom od 3,5 milijuna kuna.

Prihodi od naknade za koncesije za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u 2005. godini iznosili su 3,6 milijuna kuna, te su u znatnom porastu (449,0 posto) u usporedbi s 2004. godinom.

Mali udjel u ukupnim prihodima od naknada za koncesije zabilježen je kod prihoda od naknada za koncesije na javnim cestama, kao i kod prihoda od naknada za koncesije za otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica.

Važno je istaknuti ostvarenje prihoda od naknada za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina na zemljištu u vlasništvu RH koji su u promatranom razdoblju iznosili 25,8 milijuna kuna, zatim ostvarenje prihoda od naknada za služnost na šumi i šumskome zemljištu u vlasništvu RH u iznosu od 6,4 milijuna kuna, te ostvareni prihod od godišnje zakupnine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH u iznosu od 4,1 milijun kuna.

U sklopu svojeg djelovanja u Ministarstvu financija, Uprava za gospodarstvo prati ove tri nove vrste prihoda na temelju ugovora o osnivanju prava služnosti radi eksploatacije mineralnih sirovina na zemljištu u vlasništvu RH koje u ime RH dodjeljuje Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Ugovori o osnivanju prava služnosti na zemljištu u vlasništvu RH upisuju se u registar koncesija.

U usporedbi s dosadašnjim praćenjem naknada za koncesije, s početkom 2005. godine proširena je tablica o vrsti prihoda od naknada za koncesiju s četiri nove vrste prihoda, i to:

- Naknada za koncesije za eksploataciju plina, koju dodjeljuje Ministarstvo gospodarstva, a odnosi se na eksploataciju plina u Jadranskome moru u epikontinentalnom pojasu. U skladu s potpisanim ugovorom, ova je naknada prihod državnog proračuna. Prema tome, ona se ne ustupa jedinicama lokalne, regionalne samouprave i uprave na području eksploatacije, kako to propisuje Zakon o rudarstvu. Ova se naknada uplaćuje u državni proračun pod šifrom (5649) koja je otvorena u svibnju 2005. godine.
- Godišnja zakupnina poljoprivrednog zemljišta je naknada koja se plaća na temelju sklopljenog Ugovora o osnivanju prava služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi eksploatacije mineralnih sirovina. Ova je naknada prihod državnog proračuna. Ugovor o osnivanju prava služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske dodjeljuje Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Ova naknada uplaćuje se pod novom šifrom (5274).
- Naknada za služnost na šumi i šumskome zemljištu proizlazi također iz Ugovora o osnivanju prava služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi eksploatacije mineralnih sirovina. Ona je također prihod državnog proračuna i uplaćuje se pod novom šifrom (5614).
- Naknada za eksploataciju mineralnih sirovina na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske također proizlazi iz Ugovora o osnivanju prava služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi eksploatacije mineralnih sirovina. Na ovaj račun također se uplaćuju i kazne za nelegalnu eksploataciju mineralnih sirovina. Ova naknada prihod je državnog proračuna, a uplaćuje se pod novom šifrom (5630).

9. IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE ZA GOSPODARSTVO U 2005. GODINI

Tablica 9.2. Pregled prihoda od naknade za koncesiju po mjesecima tijekom 2005. godine

VRSTA NAKNADE ZA KONCESIJU	SIJEAČNI	VELJAČA	OŽUJAK	TRAVANJ	SVIBANJ	LIPANJ	SRPANJ	KOLOVOZ	RUJAN	LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC	I. XII. 2005.
Naknada za koncesije na vodama i vodnom dobru	3.059,2	1.038,7	1.844,8	1.795,5	2.885,2	2.663,9	1.904,3	933,5	977,7	1.596,4	1.824,8	4.178,5	24.722,5
Naknada za koncesije za igradnice	1.593,7	1.717,7	1.299,2	1.757,7	2.066,0	1.487,0	1.666,7	2.507,6	4.026,9	1.901,0	1.806,5	1.719,1	23.549,0
Naknada za koncesije na pomorskom dobru	419,2	1.024,6	1.548,6	762,5	1.762,0	315,1	343,0	1.586,8	1.425,2	465,1	110,0	179,4	9.941,3
Naknada za konc. u javnim telekomunikacijama	5.083,4	5.101,3	10.197,9	6.245,4	9.849,6	6.985,6	41.391,2	20.821,3	3.326,0	20.488,6	18.497,2	48.082,3	196.069,9
i za uporabu radiotelekomunikacija													
Naknada za koncesije za otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0
Naknada za konc. na javnim cestama	8,6	0,0	0,0	0,0	1,3	2,7	2,4	1,0	2,0	0,7	7,4	0,0	26,2
Naknada za konc. za poljop. zemljište u vlasništvu RH	32,6	44,1	4,9	549,4	983,4	39,6	7,8	3,2	198,9	39,6	0,0	1.709,0	3.612,4
Naknada za koncesiju prava lova	24,5	0,0	1.196,0	0,0	263,1	18,1	0,0	0,0	0,0	1.880,5	48,8	102,5	3.533,4
Naknada za koncesije za eksploataciju pijuna	1.448,1	1.910,2	1.696,3	1.795,8	1.562,8	1.565,4	1.630,4	1.584,7	1.549,8	1.725,2	1.924,0	2.291,5	20.684,3
Godišnja zakupnina poljoprivrednog zemljišta	201,8	12,6	1.921,8	16,6	20,3	45,7	66,9	21,3	193,3	211,2	6,1	1.394,0	4.111,6
Naknada za služnost na šumi i šumskome zemljištu u vl. RH	608,4	1.026,7	294,3	424,4	599,9	648,2	1.418,5	299,0	0,0	336,7	86,0	670,2	6.412,3
Naknada za eksploat. mineralnih sirovina na zemljištu RH	0,0	0,0	953,2	4.580,8	221,4	821,6	2.817,2	0,0	4.289,1	91,2	3.530,8	8.458,0	25.763,3
UKUPNO	12.479,5	11.875,8	20.961,7	17.928,1	20.215,1	14.592,8	51.248,4	27.782,8	15.989,0	28.736,1	27.841,5	68.784,4	318.435,0
Kumulativ	12.479,5	24.355,3	45.317,0	63.245,1	83.460,2	98.053,0	149.301,3	177.084,1	193.073,1	221.809,2	249.650,7	318.435,0	

Izvor: FINNA d.d.

(u 000 kuna)

Tablica 9.3. Pregled prihoda od naknade za koncesiju po mjesecima tijekom 2004. godine

VRSTA NAKNADE ZA KONCESIJU	(u 000 kuma)												
	SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK	TRAVANJ	SVIBANJ	LIPANJ	SRPANJ	KOLOVOZ	RUJAN	LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC	I.-XII. 2004.
Naknada za koncesije na vodama i vodnom dobru	1.279,9	990,9	484,5	1.732,8	5.297,5	641,5	3.008,0	1.253,5	3.906,2	2.258,8	1.685,2	3.234,7	25.773,4
Naknada za koncesije za igradnice	1.511,6	2.297,5	1.292,8	1.377,5	1.805,1	2.022,0	2.007,5	2.486,7	3.893,1	1.948,1	2.292,4	1.993,7	24.928,0
Naknada za koncesije na pomorskom dobru	2.168,5	3.714,1	7.166,3	2.664,5	6.326,7	1.500,1	1.455,1	1.998,5	3.398,6	1.685,2	1.778,7	1.342,5	35.198,5
Naknada za konc. u javnim telekomunikacijama i za uporabu radiofrekvencija	326,1	14.661,2	10.084,0	8.244,0	5.001,4	6.287,9	47.764,6	15.712,6	13.643,2	13.605,1	7.789,9	539.859,9	682.980,0
Naknada za koncesije za otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Naknada za konc. na javnim cestama	0,7	0,0	1,3	0,0	1,3	4,6	0,0	1,1	0,0	0,3	0,2	2,2	11,6
Naknada za konc. za poljop. zemljište u vlasništvu RH	16,2	0,4	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	3,2	82,3	292,8	83,1	176,4	655,4
Naknada za koncesiju prava lova	16,6	105,9	833,4	249,0	435,1	107,8	20,9	0,0	29,2	1.054,5	87,8	262,6	3.202,7
Naknada za koncesije za eksploataciju plina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Godišnja zakupnina poljoprivrednog zemljišta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Naknada za služnost na šumi i šumskome zemljištu u vl. RH	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Naknada za eksploat. mineralnih sirovina na zemljištu RH	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	5.319,6	21.770,6	19.862,8	14.268,3	18.867,1	10.564,0	54.256,1	21.456,5	24.952,6	20.844,7	13.717,1	546.871,9	772.751,2
Kumulativ	5.319,6	27.090,1	46.952,9	61.221,2	80.088,2	90.652,3	144.908,3	166.364,8	191.317,4	212.162,2	225.879,3	772.751,2	

Izvor: FINA d.d.

9. IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE ZA GOSPODARSTVO U 2005. GODINI

Tablica 9.4. Apsolutne promjene 2005.-2004. po pojedinom obliku koncesije

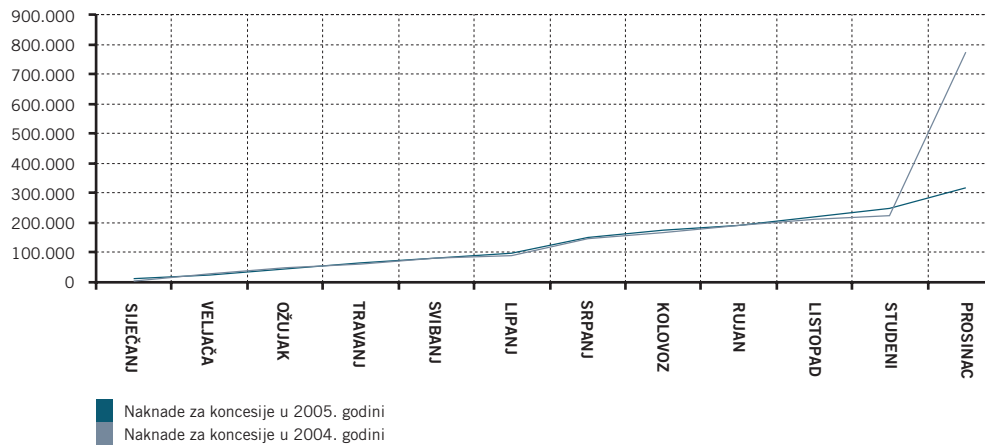
VRSTA NAKNADE ZA KONCESIJU	SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK	TRAVANJ	SVIBANJ	LIPANJ	SRPANJ	KOLOVOZ	RUJAN	LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC	1.-XII. 05.-04.
Naknada za koncesije na vodama i vodnom dobru	1.779,4	47,9	1.360,3	62,7	-2.412,3	2.022,3	-1.103,7	-300,0	-2.928,5	-662,4	139,6	943,8	-1.050,9
Naknada za koncesije za igradnice	82,1	-579,8	6,4	380,1	260,9	-535,0	-340,8	20,9	133,8	-47,2	-485,9	-274,6	-1.379,1
Naknada za koncesije na pomorskom dobru	-1.749,3	-2.889,5	-5.617,8	-1.902,0	-4.564,8	-1.185,0	-1.112,1	-411,6	-1.973,4	-1.220,0	-1.668,7	-1.163,1	-25.257,3
Naknada za konc. u javnim telekomunikacijama i za uporabu radiotelekomunikacija	4.757,3	-9.559,9	113,9	-1.998,6	4.848,2	697,6	-6.373,4	5.108,7	-10.317,2	6.883,5	10.707,3	-491.777,7	-486.910,1
Naknada za koncesije za otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica	0,0	-0,6	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4
Naknada za konc. na javnim cestama	7,9	0,0	-1,3	0,0	0,0	-1,9	2,4	-0,1	2,0	0,4	7,2	-2,2	14,5
Naknada za konc. za poljop. zemljište u vlasništvu RH	16,3	43,6	4,4	549,0	983,4	39,6	7,8	0,0	116,6	-253,2	-83,1	1.532,6	2.957,0
Naknada za koncesiju prava lova	7,9	-106,9	362,7	-249,0	-172,0	-89,8	-20,9	0,0	-29,2	826,0	-39,0	-160,1	330,7
Naknada za koncesije za eksploataciju plina	1.448,1	1.910,2	1.696,3	1.795,8	1.562,8	1.565,4	1.630,4	1.584,7	1.549,8	1.725,2	1.924,0	2.291,5	20.684,3
Godišnja zakupina poljoprivrednog zemljišta	201,8	12,6	1.921,8	16,6	20,3	45,7	66,9	21,3	193,3	211,2	6,1	1.394,0	4.111,6
Naknada za služnost na šumi i šumskom zemljištu u vl. RH	608,4	1.026,7	294,3	424,4	599,9	648,2	1.418,5	299,0	0,0	336,7	86,0	670,2	6.412,3
Naknada za eksploat. mineralnih sirovina na zemljištu RH	0,0	0,0	953,2	4.580,8	221,4	821,6	2.817,2	0,0	4.289,1	91,2	3.530,8	8.458,0	25.763,3
UKUPNO (mjesечna razina)	7.160,0	-9.894,8	1.098,9	3.659,8	1.348,0	4.028,8	-3.007,7	6.326,3	-8.963,6	7.891,3	14.124,4	-478.087,5	-454.316,2
RAZLIKA (UKUPNO 2005.-2004. kumulativ)	7.160,0	-2.734,8	-1.636,0	2.023,9	3.371,9	7.400,7	4.393,0	10.719,3	1.755,7	9.647,0	23.771,4	-454.316,2	
Udio 2005./2004. ukupno	224,6	89,9	96,5	103,3	104,2	108,2	103,0	106,4	100,9	104,5	110,5	41,2	

(u 000 kuna)

Izvor: FINA d.d.

Grafikon 9.1. Usporedni prikaz naknada za koncesije po mjesecima za 2005. i 2004. godinu

9.4. DRŽAVNE POTPORE

9.4.1. Uvod

Republika Hrvatska je sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (dalje: SSP), između ostaloga, preuzela obveze glede uspostavljanja i usklađivanja sustava državnih potpora, u skladu sa sustavom državnih potpora u Europskoj uniji. Navedena usklađivanja, u skladu sa SSP-om, bilo je potrebno provesti do ožujka 2006. godine.

U Republici Hrvatskoj sustav nadzora državnih potpora utemeljen je na dva propisa: Zakonu o državnim potporama te Uredbi o državnim potporama.

U skladu sa spomenutim međunarodno preuzetim obvezama, a vezano uz područje državnih potpora, Ministarstvo financija je u 2005. godini bilo u obvezi izraditi novi Zakon o državnim potporama, dodatno usklađen s pravnom stečevinom Zajednice.

9.4.2. Zakon o državnim potporama

Novim Zakonom o državnim potporama (*Narodne novine*, broj 140/2005) provedene su sljedeće izmjene i dopune u sustavu državnih potpora:

(1) izravno povezivanje sustava državnih potpora uređenog ovim zakonom s obvezama Republike Hrvatske iz članka 70. SSP-a,

(2) nomotehnička izmjena pojma "povlastica" u "prednost" zbog pojmovne prilagodbe pravnoj stečevini Europske zajednice te usklađivanje definicije programa, odnosno shema državnih potpora (prema nomenklaturi pravne stečevine Europske zajednice) i pojedinačnih potpora s definicijama iz pravne stečevine Europske zajednice (Uredba 659/99),

(3) daljnje usklađivanje definicije opće zabrane i izuzeća od opće zabrane s pravnom stečevinom Europske zajednice prema prijedlozima Europske komisije,

(4) niz nomotehničkih usklađivanja pojmova, nadležnosti, uvođenje odredaba o mogućnosti osnivanja stručnih i savjetodavnih tijela, te primjene pravila na temelju članka 70. SSP-a, prema prijedlozima Europske komisije,

(5) izmjena odredaba starih članaka 8. i 9. u svrhu učinkovitog postupanja AZTN-a u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku i Zakonom o proračunu, uz izuzimanje članka 266. Zakona o općem upravnom postupku na prijedlog Europske komisije,

(6) uvođenje fleksibilnijega određivanja rokova dostave i uređenje pitanja ponavljanja zahtjeva zbog učinkovitijeg postupka pred AZTN-om,

(7) uvođenje učinkovitijeg postupka dostave, odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora pred AZTN-om; dosadašnji postupak koji se temeljio na razlikovanju općih i pojedinačnih državnih potpora pokazao se neučinkovit; sada razlikujemo dvije mogućnosti: u prvom slučaju, ako je prijedlog državne potpore sadržan u zakonskome prijedlogu, AZTN na taj zakonski prijedlog izdaje obvezno prethodno mišljenje te se ono dostavlja Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskome saboru; u drugom slučaju, ako je prijedlog državne potpore u postupku pred Vladom Republike Hrvatske ili je prijedlog državne potpore u postupku pred drugim državnim i ostalim tijelima, tada AZTN sudjeluje u postupku davanjem obveznog prethodnog odobrenja; izmjene ostalih odredaba predstavljaju usklađivanje s navedenim ciljem; nepodnošenje prijedloga akta koji sadrži odredbe o dodjeli državne potpore na odobrenje, odnosno donošenje akta koji sadrži odredbe o državnim potporama bez odobrenja AZTN-a dovodi do nezakonitosti; u tom slučaju naređuje se povrat sredstava ako su iskorištena na temelju takvih nepostojećih odredaba; dakako, ostavlja se mogućnost konvalidacije spomenutih odredaba naknadnim odobrenjem AZTN-a,

(8) usklađivanje s odredbama o tzv. primjerenim mjerama iz pravne stečevine Europske zajednice (Uredba 659/99),

(9) objavljivanje u *Narodnim novinama* svih akata kojima AZTN odobrava i nadzire provedbu državnih potpora, te nalaže povrat nezakonito dodijeljenih državnih potpora kao i presuda nadležnog suda o njima, sve u svrhu transparentnosti sustava državnih potpora,

(10) nomotehničko usklađivanje odredaba o službenoj tajni u skladu s prijedlozima Europske komisije,

(11) novi rok za podnošenje godišnjeg izvješća prema prijedlogu Europske komisije, u svrhu usklađivanja s rokovima Europske komisije,

(12) određivanje roka za usklađivanje Uredbe o državnim potporama s odredbama ovoga zakona,

(13) uređenje prema kojem se na upravne postupke vezane uz državne potpore pokrenute u AZTN-u do stupanja na snagu ovoga zakona primjenjuju odredbe koje su do tada bile na snazi.

10.
IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE
ZA HARMONIZACIJU UNUTARNJE
REVIZIJE I FINANCIJSKE KONTROLE
ZA 2005. GODINU

10.1. UVOD

U Republici Hrvatskoj potrebno je uspostaviti i razviti sustav unutarnje financijske kontrole kako bi se čelnicima proračunskih korisnika omogućilo učinkovito upravljanje, korištenje i kontrola nad javnim sredstvima. Transparentnim, učinkovitim upravljanjem i kontrolom nad javnim prihodima, primicima, rashodima, izdacima te imovinom i obvezama pruža se poreznim obveznicima očekivana usluga. Unutarnja financijska kontrola, na način kako to zahtijeva Europska unija, razvija se u Republici Hrvatskoj od konca 2003. Ona predstavlja cjelokupan ujedinjeni sustav koji uspostavljaju korisnici proračuna u svrhu kontroliranja, revidiranja i izvješćivanja o korištenju nacionalnih proračunskih sredstava i sredstava Europske unije.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru sastoji se od dva elementa:

- financijskog upravljanja i kontrole
- unutarnje revizije.

Financijsko upravljanje i kontrola sveobuhvatan je sustav unutarnjih kontrola koje uspostavljaju i za koje su odgovorni čelnici korisnika proračuna, a kojima se, upravljajući rizicima, jamči razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. To znači, u skladu sa zakonima i drugim propisima, štiti sredstva od gubitka, zlouporabe i štete. Taj sustav obuhvaća sve poslovne transakcije vezane uz prihode/primitke, rashode/izdatke, povrate proračunskih sredstava, imovinu i obveze. Sustav unutarnjih kontrola provode čelnici i zaposlenici korisnika proračuna.

Unutarnja revizija je neovisna aktivnost koja procjenjuje sustave unutarnjih kontrola, daje neovisno i objektivno stručno mišljenje i savjete za unapređenje poslovanja; pomaže korisniku proračuna u ostvarenju ciljeva uvođenjem sustavnog, disciplinarnog pristupa vrednovanjem i poboljšanjem djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i gospodarenja.

Za razvoj metodologije i koordinaciju rada proračunskih korisnika vezanih za razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola te za izobrazbu kadrova zadužena je Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole Ministarstva financija (dalje u tekstu: Središnja harmonizacijska jedinica).

Središnja harmonizacijska jedinica ustrojena je u Ministarstvu financija donošenjem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija u travnju 2005. Sastoji se od dva odjela, i to:

- Odjela za metodologiju i koordinaciju unutarnje revizije i
- Odjela za metodologiju i koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole.

Nadležnosti oba odjela prije svega se odnose na uspostavu, koordinaciju i razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske te na utvrđivanje i razvoj metodologije i standarda rada unutarnje revizije te financijskog upravljanja i sustava unutarnjih kontrola u skladu s međunarodnim standardima i najboljom praksom Europske unije. Osnovna zadaća je i izobrazba unutarnjih revizora te osoba uključenih u financijsko upravljanje i unutarnje kontrole.

U svim aktivnostima koje su se provodile tijekom 2005. bili su uključeni i stručnjaci Projekta CARDS 2002 - Razvoj unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: CARDS 2002). Projekt je okončan koncem 2005. i zahvaljujući njemu postignuti su dobri rezultati na tom području, a od travnja 2006. nastavlja se novi Projekt CARDS 2004 - "Jačanje strukture unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru u Republici Hrvatskoj", koji ima zadatak unaprijediti i dalje razvijati postignuto na području sustava unutarnjih financijskih kontrola.

10.2. AKTIVNOSTI SREDIŠNJE HARMONIZACIJSKE JEDINICE VEZANE UZ SUSTAV UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA TIJEKOM 2005.

Od aktivnosti koje je Središnja harmonizacijska jedinica obavila tijekom 2005. u vezi s donošenjem pojedinih propisa i dokumenata te drugih aktivnosti potrebno je istaknuti sljedeće:

10.2.1. Vlada Republike Hrvatske donijela je 15. lipnja 2005. Strategiju razvoja unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru (PIFC - Public Internal Financial Control) u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Strategija). Svrha je strateškog dokumenta o unutarnjoj financijskoj kontroli u javnom sektoru iznijeti ključne elemente o sadašnjem stanju te o razvojnoj strategiji za uspostavljanje sveobuhvatne i učinkovite unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru Republike Hrvatske.

Razvojna strategija sustava unutarnje financijske kontrole, koja je istovjetna za nacionalna sredstva i za sredstva EU fondova, od velike je važnosti u postupku integriranja Republike Hrvatske u Europsku uniju. Načela sustava unutarnjih financijskih kontrola opisana u Strategiji bit će ugrađena u Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola koji se, u skladu s Nacionalnim programom Republike Hrvatske, mora donijeti tijekom 2006.

Ovim dokumentom opisano je postojeće stanje u području PIFC-a zajedno s cjelokupnim kontrolnim okruženjem i zakonodavnim okvirom koji propisuje ovu materiju, opisuje se sustav kakav bi se trebao postići s naznakom ciljeva koje je potrebno ostvariti te je predložen vremenski okvir pojedinih aktivnosti u razvoju PIFC-a koje se odnose na ostvarenje ciljeva za pojedine razvojne faze, te zaključna razmatranja.

Dokument je neposredno prije upućivanja Vladi Republike Hrvatske na prihvaćanje dobio pozitivno mišljenje Europske komisije - Uprave za proračun, i vrlo je važan prilikom procjene razvoja u vezi s procesom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, vezano za odgovore na Upitnik Europske komisije obuhvaćene u poglavlju 32.

10.2.2. Ministar financija donio je Pravilnik o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika (dalje u tekstu: Pravilnik)¹ kojim su propisani uvjeti koje treba ispunjavati unutarnji revizor, standardi i metodologija rada unutarnje revizije, zajednički kriteriji na temelju kojih korisnici proračuna uređuju unutarnju reviziju, te koordiniranje rada unutarnje revizije proračunskih korisnika.

Pravilnikom je propisana suradnja s Državnim uredom za reviziju i drugim tijelima, te nadležnosti i zadaće Ministarstva financija, Središnje harmonizacijske jedinice.

10.2.3. Kodeks strukovne etike unutarnjih revizora u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Kodeks) donio je ministar financija 3. kolovoza 2005., a utemeljen je na načelima i pravilima Kodeksa etike Instituta unutarnjih revizora (*The Institute of Internal Auditors* - IIA).

Kodeks sadrži načela i pravila kojih su se dužni pridržavati ovlašteni unutarnji revizori, službenici uključeni u izobrazbu za stjecanje stručnog ovlaštenja unutarnjeg revizora kao i druge osobe uključene u poslove unutarnje revizije. Prihvaćanje i primjena Kodeksa promiče povjerenje u unutarnje revizore i njihov rad. Unutarnji revizori dužni su pridržavati se načela i pravila Kodeksa, kako bi u obavljanju svojih zadaća bili neovisni, objektivni i poštteni, a ujedno se stalno usavršavali radi unapređenja kvalitete rada.

Osnovna načela strukovne etike kojih su se unutarnji revizori dužni pridržavati jesu: poštenje, neovisnost, stručnost, objektivnost, povjerljivost i izbjegavanje sukoba interesa.

10.2.4. Predložak Povelje unutarnjih revizora (dalje u tekstu: Povelja) izradila je Središnja harmonizacijska jedinica.

Poveljom se ističe jača funkcionalna neovisnost nove profesije unutarnjih revizora u Republici Hrvatskoj te detaljnije objašnjava odnos između unutarnjih revizora i revidiranog subjekta. Povelja obuhvaća revizorske nadležnosti, ovlasti, prava i dužnosti koje se povjeravaju svakoj revizorskoj službi, odnosno jedinici za reviziju, te unutarnjim revizorima. Voditelji jedinica za unutarnju reviziju i čelnici proračunskih korisnika potpisuju Povelju kao svojevrsan sporazum o međusobnim pravima i obvezama unutarnjih revizora i revidiranih jedinica.

Povelja je dokument koji se može prilagoditi potrebama svakoga pojedinoga proračunskog korisnika, a Kodeks etike jedinstven je za sve unutarnje revizore.

U Središnjoj harmonizacijskoj jedinici vodi se registar Povelja unutarnjih revizora.

¹ *Narodne novine*, broj 150/05

10.2.5. Tijekom 2005. pripremljen je i primjenjuje se Priručnik za unutarnje revizore koji su izradili zaposlenici Središnje harmonizacijske jedinice i stručnjaci Projekta CARDS 2002. Priručnik propisuje metodologiju obavljanja unutarnje revizije, a u drugoj polovici 2005. nadopunjen je s dva dodatna područja koja se odnose na procjenu rizika i reviziju pretpristupnih sredstava (fondova Europske unije). U tijeku je izrada Priručnika o sustavu financijskog upravljanja i kontroli kojim će se detaljno opisati pojedinačne radnje i postupci što ih je potrebno provesti kako bi se sustav uspostavio kod svih proračunskih korisnika. Priručnik će se ažurirati svake godine s novim spoznajama, nastojeći dati odgovor na moguće probleme koji će se javljati pri uspostavi sustava.

10.2.6. Zajedno sa stručnjacima projekta CARDS 2002. organizirana je izobrazba unutarnjih revizora i osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole, što je detaljno opisano u poglavlju 10.4. ovog izvješća. Izobrazba unutarnjih revizora stalna je zadaća Središnje harmonizacijske jedinice koju provode obučeni treneri, a jednako se odnosi i na izobrazbu osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole.

10.2.7. Radi provođenja izobrazbe i organiziranja ispita za stjecanje stručnog ovlaštenja unutarnjeg revizora, ministar financija je u kolovozu 2005. donio Program za stručnu izobrazbu i za polaganje ispita za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru i Naputak o provjeri znanja i sposobnosti te polaganju ispita za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru kojima je propisana izobrazba te način stjecanja stručnog ovlaštenja.

10.2.8. Izobrazba unutarnjih revizora ne završava stjecanjem zvanja ovlaštenog unutarnjeg revizora. Zvanje unutarnjeg revizora zahtijeva stalno usavršavanje i stjecanje novih znanja. Stoga su zajedno s projektom CARDS 2002. organizirana studijska putovanja u Nizozemsku, Finsku, Latviju i Sloveniju, kako bi se upoznali s uspostavom, organizacijom i razvojem sustava unutarnjih financijskih kontrola u tim zemljama.

10.2.9. Organiziran je i prvi zajednički seminar unutarnjih revizora u Umagu u listopadu 2005. Na seminaru su raspravljane tri važne teme koje se odnose na strateško planiranje, sastavljanje izvješća o obavljenoj reviziji te izradu godišnjeg izvješća za potrebe izvješćivanja Vlade Republike Hrvatske. Cilj ovog seminara nije samo stjecanje novih znanja već povezivanje unutarnjih revizora u mrežu unutarnjih revizora te razvoj struke unutarnje revizije i njezino jačanje.

10.2.10. Radi uspostavljanja sustava unutarnjih financijskih kontrola (unutarnje revizije i financijskog upravljanja i kontrole) kod proračunskih korisnika, Središnja harmonizacijska jedinica obišla je gotovo sva ministarstva i druge proračunske korisnike kako bi čelnicima prezentirala važnost i potrebu uvođenja sustava unutarnjih financijskih kontrola i koristi koje im ove unutarnje kontrole donose. Uspostavljanje sustava unutarnjih financijskih kontrola nije samo zahtjev Europske unije već prije svega potreba koja se nameće radi učinkovitog upravljanja i kontrole nad javnim sredstvima.

10.3. USPOSTAVA SUSTAVA UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Odredbama Zakona o proračunu određena je definicija unutarnje revizije i njezine zadaće. Propisano je da su korisnici proračuna na državnoj i lokalnim razinama obvezni ustrojiti unutarnju reviziju te da je to obveza čelnika proračunskog korisnika. Zakonom su propisane nadležnosti unutarnjeg revizora, ali je isto tako određeno da će ministar financija pravilnikom propisati uvjete koje mora ispunjavati unutarnji revizor, metodologiju rada, zajedničke kriterije na temelju kojih će korisnici proračuna uspostaviti unutarnju reviziju.

Među ostalim, Zakonom o proračunu propisana je nadležnost čelnika proračunskog korisnika, koji je odgovoran za zakonito, svrhovito, učinkovito i ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima. Isto tako propisana je uloga financijskog kontrolora i računopolagača, što je važno za uspostavu unutarnjih kontrola.

Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave određuje se ustrojstvo i nadležnosti te zadaci središnjih tijela državne uprave. U ožujku 2004. izmijenjen je i dopunjen Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave, čime je Ministarstvo financija postalo odgovorno za razvoj unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru u skladu s međunarodnim standardima i najboljom europskom praksom. Tako je ovaj zadatak potpao pod nadležnost Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija, što je ujedno postala i glavna zadaća ove jedinice.

Središnja harmonizacijska jedinica ima zadatak da koordinira sve aktivnosti oko ustroja jedinica za unutarnju reviziju i sustava financijskog upravljanja i kontrola kod proračunskih korisnika. Stoga je uključena u donošenje uredbi o unutarnjem ustrojstvu pojedinih tijela javne vlasti, odnosno proračunskih korisnika. Naime, svaki nacrt uredbe pojedinog tijela, prije nego što je upućen Vladi Republike Hrvatske na donošenje, raspravljen je u Središnjoj harmonizacijskoj jedinici i o njemu je trebalo dati mišljenje.

Izrađen je opis poslova za unutarnje revizore te popis osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole i utvrđen djelokrug poslova pojedinih odjela, kako bi poslovi tih radnih mjesta i odjela bili opisani na otprilike jednak način u svim aktima proračunskih korisnika i drugih tijela javne vlasti. Na taj način postiže se ujednačenost u normativnom uređenju unutarnje revizije i unutarnjih financijskih kontrola, a ujedno i određena sigurnost da su zadaće PIFC-a, odnosno unutarnje revizije dobro postavljene i opisane, a sama jedinica za unutarnju reviziju smještena neposredno uz čelnika kojem je i odgovorna.

Od vremena do vremena, Središnja harmonizacijska jedinica posjećuje čelništvo proračunskih korisnika i upoznaje ih s uspostavom PIFC-a na području Republike Hrvatske i o njihovim daljnjim obvezama na tom području.

Unutarnje ustrojstvo i broj potrebnih unutarnjih revizora u jedinici za unutarnju reviziju određuje svaki proračunski korisnik aktima o unutarnjem redu, ovisno o broju zaposlenika, o poslovnim procesima kojima ostvaruju svoje ciljeve, te o proračunskim i drugim sredstvima kojima raspolaže.

U 2005., ukupno 32 proračunska korisnika, koji se financiraju izravno iz Državnog proračuna, bilo je u obvezi ustrojiti jedinice za unutarnju reviziju, od čega 13 ministarstava te 19 drugih tijela državne uprave, među kojima Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Normativno je ustrojavanje jedinica za unutarnju reviziju odredilo 12 od 13 ministarstava, ali s poslovima unutarnje revizije započelo se u svim ministarstvima te u 9 drugih tijela državne uprave. Dakle, od ukupno 33 proračunska korisnika obuhvaćena upitnikom o aktivnostima unutarnje revizije u 2005., kod 21 korisnika (64 posto) obavljaju se poslovi unutarnje revizije. S procesom ustrojavanja jedinica za unutarnju reviziju započelo se tijekom 2005., tako da je ovaj proces na samom početku.

Sve jedinice unutarnje revizije koje su do sada ustrojene (a korisnici proračuna financiraju se izravno iz Državnog proračuna) vezane su neposredno uz čelnika, odnosno organizirane su kao neovisni odjeli ili samostalni odjeli izravno odgovorni čelniku. Na čelu ovih odjela nalazi se voditelj, odnosno načelnik koji je isključivo odgovoran čelniku kako za poslove iz svoje nadležnosti tako i za poslove i odgovornost unutarnjih revizora.

Isto tako, na samom je početku i uspostava financijskog upravljanja i kontrola, što mora biti uspostavljeno kod svakog proračunskog korisnika ili drugog tijela javne vlasti. Uspostava ovog sustava obveza je i odgovornost čelnika.

Da bi se navedeni sustav uspostavio u tijelima javne vlasti, potrebno je u svakom tijelu odrediti osobe odgovorne za uspostavu i razvoj te provođenje sustava financijskog upravljanja i kontrole. Središnja harmonizacijska jedinica je tijekom 2005. započela suradnju s proračunskim korisnicima te je organizirala prezentacije i održala sastanke s predstavnicima i odgovornim osobama kako bi se razvila svijest o potrebi uspostave sustava financijskog upravljanja, unutarnje kontrole i unutarnje

revizije. To je potrebno kako bi se otklonile sadašnje nejasnoće i nerazumijevanje te nastavila uspostava sustava unutarnjih financijskih kontrola. Strategijom o razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola koju je donijela Vlada Republike Hrvatske te predloženim Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru predviđene su osobe odgovorne za uspostavu i razvoj sustava financijskog upravljanja i unutarnje kontrole (voditelj za financijsko upravljanje i kontrolu i koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu). Isto tako, predviđene su osobe koje će provoditi prethodne i naknadne kontrole (financijski i drugi kontrolori).

Da bi se cjelokupni sustav unutarnjih financijskih kontrola uspostavio, potrebno je provoditi izobrazbu unutarnjih revizora, ali isto tako i osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole, što je također jedna od osnovnih zadaća Središnje harmonizacijske jedinice.

10.4. IZOBRAZBA OSOBA UKLJUČENIH U USPOSTAVU I PROVOĐENJE SUSTAVA UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA

10.4.1. Izobrazba unutarnjih revizora i stjecanje stručnog ovlaštenja

Izobrazba unutarnjih revizora započela je u travnju 2004. u okviru projekta CARDS 2002. Predavači su bili međunarodni stručnjaci koji su istodobno uspostavili program i način izobrazbe za novu profesiju unutarnjih revizora u javnom sektoru.

Radi provođenja izobrazbe i organiziranja ispita za stjecanje stručnog ovlaštenja unutarnjeg revizora te provođenja Strategije razvoja unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru, u kolovozu 2005. ministar financija donio je, na prijedlog Središnje harmonizacijske jedinice, Program za stručnu izobrazbu i za polaganje ispita za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru i Naputak o provjeri znanja i sposobnosti te polaganju ispita za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru kojima je propisana izobrazba te način stjecanja stručnog ovlaštenja.

Naputkom se odredio način provjere znanja i sposobnosti te način polaganja ispita za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru, a prema Programu se provodi izobrazba, provjera sposobnosti i polaže ispit za ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru.

Ovlašteni unutarnji revizori su osobe koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- visoka stručna sprema
- uvjeti propisani za prijam u državnu službu
- stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru, koje se stječe prema programu i postupku koje donosi ministar financija.

Službenici koji se opredijele za izobrazbu i obavljanje poslova unutarnjeg revizora dužni su uz svoju prijavu priložiti suglasnost čelnika, nakon čega se pozivaju na razgovor radi spoznaje njihove motivacije, razumijevanja i stava o unutarnjoj reviziji.

Program izobrazbe sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Teoretski dio sastoji se od sedam modula ili osnovnih predmeta koji se odnose na sljedeća područja:

1. Najbolja praksa unutarnje revizije u javnom sektoru
2. Primijenjena revizija - obavljanje revizije
3. Komunikacijske vještine i međuljudski odnosi
4. Gospodarenje, upravljanje rizikom i kontrola
5. Napredna (složena) revizija
6. Računovodstvo i financije
7. Korištenje informatičke tehnologije za potrebe revizije i osnovni elementi revizije informatičke tehnologije.

Izobrazba po pojedinom modulu traje okvirno pet radnih dana. Teoretski dio izobrazbe (obvezatan) obuhvaća ukupno sedam tjedana. Polaznici izobrazbe, nakon odslušanog trećeg modula, pristupaju provjeri znanja i sposobnosti za obavljanje unutarnje revizije na temelju pisanog zadatka - eseja, koji su dužni sastaviti i izložiti (prezentirati).

Po obavljenoj prezentaciji pisanog zadatka - eseja, utvrđuje se sposobnost i spremnost kandidata za obavljanje poslova unutarnje revizije.

Po provjerenosti kandidati dobivaju ovlaštenje - Uvjerenje I., na temelju kojeg mogu početi obavljati unutarnje revizije u praksi, uz mentorstvo ovlaštenih unutarnjih revizora.

Nakon dobivenog Uvjerenja I. polaznici mogu nastaviti s izobrazbom u daljnjim modulima, a nakon sedmog modula mogu pristupiti ispitu za ovlaštenoga unutarnjeg revizora. Završni se ispit sastoji od pet ispitnih područja ili od pet zasebnih cjelina.

Nakon uspješno položenog ispita kandidatu se izdaje ovlaštenje - Uvjerenje II., za obavljanje poslova unutarnje revizije kojim se potvrđuje da su kandidati u potpunosti svladali teoretski stečena znanja kroz sedam modula.

Osim teoretskih znanja potrebno je da unutarnji revizori stječu i praktična iskustva. Praktični dio izobrazbe sastoji se od najmanje dvije obavljene unutarnje revizije. Teoretski i praktični dio izobrazbe može trajati od 12 do 18 mjeseci i redovito se odvija usporedno.

Nakon što polaznici izobrazbe dobiju Uvjerenje I. i Uvjerenje II. te obave najmanje dvije revizije, izdaje im se stručno ovlaštenje za obavljanje unutarnje revizije i stječu zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora. Stručno ovlaštenje za obavljanje unutarnje revizije izdaje ministar financija.

Do konca 2005. održano je pet ciklusa izobrazbe, u koje je bilo uključeno 100 unutarnjih revizora. Od navedenoga broja revizora njih 67 je položilo pismeni ispit, a 34 je dobilo stručno ovlaštenje ministra financija.

Središnja harmonizacijska jedinica vodi registar unutarnjih revizora. U registru se nalaze podaci o svakom prijavljenom polazniku izobrazbe, odnosno unutarnjem revizoru. Iz registra unutarnjih revizora mogu se

dobiti podaci o pojedinim unutarnjim revizorima kao i specifični podaci zajednički za sve unutarnje revizore. Na taj način registrom se pospešuje uspostavljanje i održavanje mreže unutarnjih revizora.

10.4.2. Mentorstvo unutarnjih revizora

Postupak za stjecanje stručnog ovlaštenja unutarnjeg revizora izrađen je u suradnji Središnje harmonizacijske jedinice i projekta CARDS 2002. Dodjelom stručnog ovlaštenja potvrđuju se stečena znanja i vještine, sposobnost primjene međunarodnih standarda i najbolje prakse za obavljanje unutarnjih revizija te odgovarajuće iskustvo u unutarnjoj reviziji.

Unutarnji revizori koji su dobili stručno ovlaštenje ministra financija, u okviru svoje jedinice za unutarnju reviziju mentori su novim polaznicima koji se obučavaju za unutarnje revizore. Ako je jedinica za unutarnju reviziju ustrojena kod proračunskog korisnika, a nema stručno ovlaštenog revizora, unutarnje revizije obavljaju se uz mentorstvo stručno ovlaštenih revizora (mentora) iz SHJ-a ili uz pomoć stručnjaka projekta CARDS 2004. Mentori su za taj posao posebno obučeni i bit će i dalje obučavani kroz projekt CARDS 2004.

Tijekom 2005., u okviru projekta CARDS 2002., stručnjaci za unutarnju reviziju bili su mentori u ukupno 24 pilot-revizije s osobama koje su bile uključene u proces izobrazbe za unutarnje revizore.

Koncem 2005. u mentorstvo je uključeno i dvoje djelatnika Središnje harmonizacijske jedinice. U buduću se planira još veće uključivanje djelatnika Središnje harmonizacijske jedinice u obavljanje mentorstva, u suradnji s projektom CARDS 2004.

10.4.3. Izobrazba osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole

Sustav financijskog upravljanja i kontrole provodit će se u skladu s međunarodnim standardima za unutarnju kontrolu i stoga je jedna od osnovnih zadaća Središnje harmonizacijske jedinice izobrazba osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole. Tijekom 2005. u proces izobrazbe bio je uključen 31 proračunski korisnik (ministarstva, zavodi, središnji uredi Vlade Republike Hrvatske i državne upravne organizacije).

Za voditelje financijskog upravljanja i kontrole, koji su imenovani kao odgovorne osobe u proračunskim korisnicima za organizaciju i provođenje ovih poslova, održano je šest radionica vezanih uz uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole te procjenu rizika (*Risk assessment for Managers*).

Na dvije održane radionice o implementaciji sustava financijskog upravljanja i kontrole prisustvovala su 44 predstavnika proračunskih korisnika, dok je na dvije radionice organizirane kao napredniji stupanj izobrazbe sudjelovao 31 polaznik. Za voditelje financijskog upravljanja i unutarnjih kontrola također su održane i dvije dvodnevne radionice vezane za procjenu rizika, na kojima je bilo ukupno 35 predstavnika proračunskih korisnika.

Radi upoznavanja proračunskih korisnika s izradom dijagrama tjeka, odnosno revizorskog traga, održane su dvije radionice sa 35 polaznika.

Za financijske kontrolore, odnosno osobe uključene u prethodne kontrole, tijekom 2005. održane su četiri radionice. Na dvije dvodnevne radionice sudjelovala su 32 kontrolora, a na dvije trodnevne radionice, organizirane kao napredniji stupanj izobrazbe, sudjelovala su 34 polaznika.

U Središnjoj harmonizacijskoj jedinici, Odjelu za metodologiju i koordinaciju financijskih kontrola, vodi se registar s podacima o polaznicima radionica, voditeljima financijskog upravljanja i kontrole te financijskim kontrolorima.

Praćenje međunarodnih standarda za unutarnju kontrolu i najbolje prakse unutarnje kontrole potreba je i zadaća Središnje harmonizacijske jedinice. Stoga je predviđena međunarodna suradnja putem sudjelovanja na seminarima i radionicama u vezi s uspostavljanjem sustava unutarnjih kontrola.

10.4.4. Kontinuirano usavršavanje unutarnjih revizora i osoba uključenih u financijsko upravljanje i kontrole

Izobrazba unutarnjih revizora ne završava stjecanjem zvanja ovlaštenog unutarnjeg revizora. Zvanje unutarnjeg revizora zahtijeva stalno usavršavanje i stjecanje novih znanja. Jednako se odnosi i na osobe uključene u financijsko upravljanje i kontrole. Stoga je Središnja harmonizacijska jedinica zajedno s projektom CARDS 2002. organizirala koncem 2005. studijska putovanja u Nizozemsku, Finsku, Latviju i Sloveniju, kako bi se upoznali s uspostavom, organizacijom i razvojem sustava unutarnjih financijskih kontrola u tim zemljama. Stečena iskustva u tim europskim zemaljama primijenit će se pri uspostavi financijskog upravljanja i kontrole u Republici Hrvatskoj.

Središnja harmonizacijska jedinica organizirala je prvi seminar unutarnjih revizora u javnom sektoru (Umag - listopad 2005.) koji je obuhvatio dva dijela: uvodni dio o dosadašnjem i budućem razvoju profesije unutarnjih revizora u Republici Hrvatskoj te rad u radionicama. U uvodnom se dijelu unutarnje revizore informiralo o stanju, razvoju i daljnjim zadaćama koje se očekuju u području unutarnje revizije. Rad u radionicama odnosio se na strateško planiranje, revizijsko izvješće i godišnje izvješće jedinica za unutarnju reviziju o obavljenim unutarnjim revizijama. Cilj ovog seminara nije bio samo stjecanje novih znanja nego razvoj struke unutarnje revizije i jačanje mreže unutarnjih revizora.

Snažan naglasak projekt CARDS 2002. stavio je na uspostavljanje i održivost mreže unutarnjih revizora, što je kao zadaću preuzela Središnja harmonizacijska jedinica. Ova će nastojanja u bliskoj budućnosti biti usmjerena na suradnju s Hrvatskim institutom za unutarnju reviziju u Republici Hrvatskoj, koji je trenutačno u osnivanju.

Također se kontinuirano usavršavanje može odvijati u organizaciji drugih institucija, primjerice: seminari i simpoziji u organizaciju Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika, seminari u organizaciji „Center of Excellence in Finance“, konferencije za Središnju harmonizacijsku jedinicu pri Europskoj komisiji, i drugo.

10.5. VIJEĆE ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Radi jačanja razvoja i nadzora unutarnje financijske kontrole i unutarnje revizije osnovano je Vijeće za unutarnju reviziju. Vijeće je savjetodavno tijelo Središnje harmonizacijske jedinice.

Saziva se najmanje dvaput godišnje radi:

- davanja mišljenja o konsolidiranom godišnjem izvješću unutarnje revizije prije njegova podnošenja Vladi Republike Hrvatske,
- savjetovanja o problemima koji se mogu javiti u vezi s pojedinim revizijama, unutarnjim revizorima ili jedinicama za unutarnju reviziju,
- savjetovanja o imenovanju ili razrješenju voditelja jedinica za unutarnju reviziju.

Vijeće za unutarnju reviziju imenovano je u prosincu 2005. odlukom Vlade Republike Hrvatske. Ministar financija je predsjednik Vijeća, a njegovi članovi su pojedini ministri, čelnici drugih institucija te pojedini voditelji jedinica za unutarnju reviziju.

Prvi sastanak Vijeća za unutarnju reviziju održan je početkom 2006. i tada je raspravljeno o konsolidiranom godišnjem izvješću unutarnje revizije za 2005., prije njegova podnošenja Vladi Republike Hrvatske.

Prema predloženom Zakonu o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, predviđa se da se Vijeće bavi cjelovitim sustavom unutarnjih financijskih kontrola, a ne samo poslovima unutarnje revizije.

10.6. SURADNJA S DRUGIM INSTITUCIJAMA

Središnja harmonizacijska jedinica surađuje s mnogobrojnim proračunskim korisnicima, ali i s drugim institucijama, javnim trgovačkim društvima te udrugama čije su nadležnosti vezane uz reviziju (komercijalna revizija, državna revizije, unutarnja revizija).

Suradnja je nužna radi unapređenja sustava unutarnjih financijskih kontrola.

Strategijom i Pravilnikom određeno je da je suradnja s Državnim uredom za reviziju potrebna kako bi se uspostavio zajednički pristup najvažnijim revizijskim pitanjima, ali imajući pritom na umu samostalnost i neovisnost državnih i unutarnjih revizora.

Prema odredbama Pravilnika, unutarnji revizori obvezni su surađivati s državnim revizorima i pružati im sve informacije koje se odnose na sadržaj okončanih unutarnjih revizija.

Zajednička izobrazba unutarnjih i državnih revizora jedan je od važnijih oblika suradnje koji će se iz godine u godinu sve više razvijati.

Tijekom 2005. značajnija suradnja između Državnog ureda za reviziju i unutarnjih revizora nije bila uspostavljena, ali su veći pomaci učinjeni u 2006. kada su unutarnji revizori Ministarstva financija bili uključeni u proces izobrazbe državnih revizora na temu revizije sredstava pretprijetnih fondova. Izobrazba je bila organizirana u sklopu *twinning* projekta Državnog ureda za reviziju i predstavnika državne revizijske institucije Velike Britanije.

U organizaciji Središnje harmonizacijske jedinice održan je i zajednički seminar predstavnika državne revizije i unutarnjih revizora kako bi revizori bili upoznati s metodologijom i načinom rada državnih i unutarnjih revizora. Ovakve radionice i seminari održavat će se i nadalje u svrhu što bolje izobrazbe i povezanosti ovih dviju struka.

Središnja harmonizacijska jedinica uključit će se i u aktivnosti Instituta unutarnjih revizora (IIA) koji se upravo osniva u Republici Hrvatskoj, kao ogranak američkog Instituta unutarnjih revizora.

Suradnja je uspostavljena i s Hrvatskom zajednicom računovođa i financijskih djelatnika, odnosno Sekcijom za unutarnje revizore koja jednom godišnje okuplja unutarnje revizore iz svih institucija na zajedničkom seminaru.

Svaka suradnja može pomoći u izgradnji i daljnjem razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola koji se uspostavlja.

10.7. OSTALI POSLOVI OBAVLJENI TIJEKOM 2005.

- Izrada Zakona o reviziji (*Narodne novine*, 146/05) bio je jedan od težih zadataka Središnje harmonizacijske jedinice. Zajedno s predstavnicima udruga revizora radilo se više od pola godine na usklađenju Zakona s pravnom stečevinom Europske unije i na normativnom određenju obavljanja zakonske revizije u Republici Hrvatskoj. Zakonom je određeno tko može obavljati reviziju, tko su obveznici revizije, provođenje zakonske revizije, tko može biti ovlašten revizor, Hrvatska revizorska komora i njezine zadaće i nadležnosti te druga pitanja koja proizlaze iz obavljanja zakonske revizije,
- Izdavanje rješenja trgovačkim društvima, odnosno odobrenja za rad za obavljanje poslova revizije godišnjih financijskih izvješća,
- Podnošenje redovitih izvješća o učinjenom na području sustava unutarnjih financijskih kontrola, Poglavlje 32 - Financijski nadzor, i Poglavlje 6 - Pravo trgovačkih društava u dijelu komercijalne revizije,
- Sastavljanje upute za potrebe izrade godišnjeg konsolidiranog izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola,
- U korištenju pretpristupnih sredstava za pripremu ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju organizirane su određene aktivnosti vezane uz reviziju tih sredstava, te je načinjen provedbeni plan korištenja „kapaciteta unutarnjih revizora“ koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila i donijela u svibnju 2005.,
- Odgovori na različite upite, održavanje sastanaka, prisustvovanje na seminarima i druge aktivnosti vezane uz redovito obavljanje poslova,
- Davanje mišljenja na prijedloge zakona i drugih propisa proračunskih korisnika,
- Sudjelovanje u izradi i održavanju pojmovnika ili rječnika vezanog uz sustav unutarnjih financijskih kontrola,
- Sastanci sa stranim predstavnicima i konzultantima te revizorima iz Europske unije i domaćih revizorskih kuća,
- Razvijanje web stranice za unutarnju reviziju i financijsko upravljanje i kontrole,
- Pripremljeni i prikupljeni odgovori na nalaze Državnog ureda za reviziju te objedinjen i načinjen materijal za Hrvatski sabor po nalazima Državnog ureda za reviziju za 2003. godinu. Materijal se odnosio na poduzete mjere i plan provedbe aktivnosti u idućem razdoblju.
- Sudjelovanje u pripremi i održavanju završnog događaja projekta CARDS 2002.,
- Načinjen je opis poslova projekta CARDS 2004, te sve potrebne radnje za njegov početak.

Svi navedeni poslovi obavljani su tijekom 2005. i u njihovoj provedbi sudjelovalo je šest zaposlenika koji su u potpunosti podnijeli teret uspostave i razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola na području Republike Hrvatske. Stoga je Središnju harmonizacijsku jedinicu potrebno ojačati novim stručnim i mladim zaposlenicima, sa znanjem stranih jezika, koji će moći nastaviti s izgradnjom i razvojem ovog sustava ne samo na državnoj već i na lokalnim razinama.

10.8. ZAKLJUČAK

Navedene aktivnosti i postignute rezultate Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija postigla je uz pomoć Europske zajednice, odnosno Projekta CARDS 2002. i 2004. čija je nadležnost i zadaća pružanje pomoći u uspostavi i razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola.

Naime, ono što se od Republike Hrvatske traži, od Europske unije, pa u skladu s tim i izvršava, izraženo je u „Mišljenju o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji“, gdje se navodi:

„U ovom području Hrvatska mora razviti opće politike i usklađeni zakonodavni okvir. Treba uspostaviti ili ojačati upravne kapacitete, uključujući i funkcionalno nezavisne jedinice unutarnje revizije u državnim institucijama, te usavršiti potrebno osoblje. Državni ured za reviziju ima potrebnu zakonsku i organizacijsku osnovu za daljnji razvoj u odgovarajuće tijelo vanjske revizije, ali ga treba ojačati. U području kontrole fondova EU-a bit će potrebno razviti djelotvorne mehanizme praćenja, kontrole i revizije fondova EU-a. Povrh toga, bit će potrebno osigurati da hrvatska uprava raspolaže kapacitetima za pružanje djelotvorne i jednakomjerne zaštite financijskih interesa EZ-a.

Pod uvjetom da Hrvatska učini dodatne napore u preustroju i ojačanju svojih kapaciteta za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, vanjsku reviziju i borbu protiv prijevara, srednjoročno bi trebala biti sposobna zadovoljiti zahtjeve EU-a u ovom području.“

Republika Hrvatska u ovom segmentu u potpunosti želi ispuniti zahtjev Europske unije, ne samo radi usklađenja pravne stečevine već radi stvarnih potreba i korisnosti uspostave sustava unutarnjih financijskih kontrola. Stoga je Središnja harmonizacijska jedinica tijekom 2005. provela sve navedene aktivnosti radi što skorijeg pristupa odnosno realiziranja članstva u Europskoj uniji.

Kao prioritetan zadatak ističe se razvoj svijesti čelnika o potrebi uspostave i razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola, koji je „alat“ čelnika za učinkovito upravljanje javnim sredstvima. Stoga je jedan od osnovnih zadataka Središnje harmonizacijske jedinice u sljedećem razdoblju jačanje svijesti i odgovornosti najviših dužnosnika o uspostavi ovog sustava, posebice u dijelu financijskog upravljanja i kontrola.

11.
IZVJEŠĆE O RADU UPRAVE
ZA FINACIJSKI SUSTAV
U 2005. GODINI

U ovom poglavlju ističe se uloga Ministarstva financija u 2005. godini u razvoju financijskog tržišta, i to postavljanjem sveobuhvatnoga zakonodavnog okvira koji potiče razvoj financijskog sustava i tržišta, novim poslovnim uzletom, ali i većom zaštitom potrošača, investitora, subjekata tržišta, odnosno sustava kao cjeline. U 2005. godini, Uprava za financijski sustav Ministarstva financija izradila je niz nacrtu zakonskih i podzakonskih akata iz područja financijskog sustava koje je prihvatio Hrvatski sabor:

Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga

Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga donio je Hrvatski sabor 17. studenoga 2005. godine, a primjenjuje se od 1. siječnja 2006. godine.

Ovim zakonom objedinile su se sljedeće institucije: Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske, Agencija za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja i Direkcija za nadzor društava za osiguranje.

Agencija je ustrojena kao samostalna, neovisna pravna osoba odgovorna Hrvatskom saboru. Temeljni su ciljevi Agencije promicanje i očuvanje stabilnosti financijskog sustava i nadzor zakonitosti poslovanja subjekata nadzora.

Objedinjavanje nadzornih institucija pridonosi očuvanju stabilnosti financijskog sustava i sprječavanju pretvorbe specifičnih rizika u sistemske rizike cjelokupnoga financijskoga sektora.

Zakon omogućuje učinkovit nadzor financijskih posrednika i subjekata s posebnim ciljem zaštite potrošača.

Zakon o osiguranju

Pravni okvir sustava osiguranja u Republici Hrvatskoj definiran je Zakonom o osiguranju i Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu. Zakoni su usklađeni s direktivama i preporukama Europske unije, a njima je uređena bolja zaštita osiguranika, povećanje solventnosti društava za osiguranje i bolje upravljanje rizicima.

Hrvatski sabor donio je 9. prosinca 2005. godine Zakon o osiguranju, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2006. godine.

Zakon o osiguranju utvrđuje način pokretanja i pravila poslovanja društava za osiguranje, u smislu slobode pružanja usluga, razmjenu informacija s nadzornim tijelima država članica i Europskom komisijom. Zakon utvrđuje rizike i vrste osiguranja prema načelu pokrića rizika, oblik društva za osiguranje kao dioničko društvo i društvo za uzajamno osiguranje, način i pravila upravljanja rizicima u osiguranju, oblike tehničkih pričuva osiguranja, te imovinu za pokriće tehničkih pričuva osiguranja, pravila reosiguranja i osiguranja, izračun granice solventnosti, postupke i pravila nadzora, način i oblike financijskog izvješćivanja, pravila unutarnje revizije i postupak i način revizijskog pregleda, pravila i oblike intermedijara u osiguranju, način rješavanja sporova osiguranika.

Zakon o osiguranju kroz utvrđen način pravila poslovanja društva za osiguranje, kao i intermedijara u poslovanju, te transparentan način izvješćivanja nadzornog tijela, pozitivno će utjecati na financijsku stabilnost društava za osiguranje, čime se ostvaruje veća sigurnost ugovaratelja osiguranja i osiguranika.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu Hrvatski sabor donio je 9. prosinca 2005. godine, a na snagu je stupio 1. siječnja 2006. godine.

Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu definirana je liberalizacija premija obveznih osiguranja u prometu, bolja materijalna zaštita sudionika prometa, te učinkovitije ostvarivanje odštetnih zahtjeva oštećenih osoba, s posebnim naglaskom na rokove rješavanja.

Ovime će oštećene osobe na jednostavniji način ostvarivati svoje pravo.

Zakon o investicijskim fondovima

Hrvatski sabor donio je 9. prosinca 2005. godine Zakon o investicijskim fondovima, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2006. godine.

Tržište kapitala u posljednjih nekoliko godina, a posebice u 2004., bilježi snažan rast; indeksi Zagrebačke i Varaždinske burze te pokazatelji prometa i kapitalizacije u stalnom su porastu.

Osobit napredak i dinamiziranje tržišta burze bilježe nakon provođenja mirovinske reforme i osnivanja mirovinskih fondova, dok se u posljednjih nekoliko godina primjećuje i pozitivan trend u razvoju investicijskih fondova.

Pojava investicijskih i mirovinskih fondova pozitivno je djelovala na hrvatsko tržište kapitala. Od 1999. godine kada su postojala samo dva investicijska fonda, njihov je broj porastao na 40, koliko ih je poslovalo u kolovozu 2005. godine, a upravljali su imovinom vrijednom gotovo 7 milijardi kuna. Iako je raspon ulaganja mirovinskih fondova ograničen zakonom, njihova uloga u razvoju tržišta kapitala, poglavito tržišta državnih vrijednosnih papira, značajna je. Važno je napomenuti i pojavu prvih zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova.

Zakonski okvir za fondovsku industriju čine Zakon o investicijskim fondovima i odluke koje se na njemu temelje. U četvrtom tromjesečju 2005. godine donesen je novi Zakon o investicijskim fondovima, kojim su definirani otvoreni, zatvoreni i fondovi rizičnog kapitala (*venture capital funds*). U potpunosti je usklađen s direktivama EU-a.

Zakon se počeo primjenjivati 1. siječnja 2006. godine.

Zakon o računovodstvu

Zakon o računovodstvu donesen je u prosincu 2005. godine, s početkom primjene od 1. siječnja 2006. godine. Zakon propisuje primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) ili *International Financial Reporting Standards* (IFRS).

Zakon o računovodstvu utvrđuje višu razinu i transparentnije izvješćivanje poslovnih subjekata o njihovu financijskom položaju, što ima utjecaj na zaštitu dioničara i potencijalnih ulagatelja pojedinog poslovnog subjekta.

Izmjene i dopune Zakona o deviznom poslovanju

Izmjene i dopune Zakona o deviznom poslovanju donesene su u skladu s preporukama Posebnog odbora za procjenu mjera protiv pranja novca (*Moneyval*) Vijeća Europe.

Ovim izmjenama i dopunama propisano je da ovlašteni mjenjač za obavljanje mjenjačkih poslova mora, osim obveze korištenja zaštićenog računalnog programa i ugovora s bankom, pribaviti i odobrenje Hrvatske narodne banke za obavljanje tih poslova. Također, propisani su kriteriji što ih mora zadovoljiti rezident koji podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Utvrđuje se učinkovitiji nadzor deviznih transakcija te obavljanje mjenjačkih poslova.

Ovim se ispunjavaju obveze iz Nacionalnog programa Republike Hrvatske u svrhu sprječavanja pranja novca.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje donio je Hrvatski sabor 15. srpnja 2005. godine.

Zakonom je dana mogućnost stambenim štedišama da kod stambene štedionice dobiju kredit prije proteka roka štednje, uvođenjem odredaba u Zakon kojima se stambenim štedionicama omogućuje međufinanciranje. Uvođenjem međufinanciranja smanjilo se razdoblje štednje za sve stambene štediše koji bi htjeli realizirati stambeni kredit. Time se otvara mogućnost bržeg rješavanja stambenog pitanja stambenim štedišama.

Osim izrade nacрта zakonskih i podzakonskih akata iz područja financijskog sustava, Uprava za financijski sustav je tijekom 2005. godine uspješno provodila i ostale poslove iz svoje nadležnosti koji su se odnosili na:

- analizu subjekata na financijskom tržištu
- predlaganje mjera za unapređenje financijskog sustava
- analizu i utvrđivanje iznosa državnih poticajnih sredstava za članove stambenih štedionica
- analizu i utvrđivanje iznosa državnih poticajnih sredstava za članove dobrovoljnih mirovinskih fondova
- izdavanje odobrenja i puštanje u optjecaj i distribucija mjenica
- izdavanje odobrenja za rad štedno-kreditnih zadruga
- nadzor nad poslovanjem financijskih institucija (stambenih štedionica, štedno-kreditnih zadruga)
- izdavanje brisovnih očitovanja
- davanje mišljenja i tumačenja primjene zakonskih i podzakonskih propisa iz područja financijskog sustava.

12.
IZVJEŠĆE O RADU POREZNE UPRAVE
U 2005. GODINI

12.1. UVOD

Porezna uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija čija je temeljna zadaća primjena poreznih propisa i propisa o plaćanju obveznih doprinosa, ali i propisa o pristojbama i drugim javnim davanjima. Navedene poslove Porezna uprava obavlja za vlastite prihode Državnog proračuna, prihode jedinica lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave (za one jedinice koje su na temelju Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Suglasnosti ministra financija te poslove prenijele na Poreznu upravu), zajedničke poreze, članarinu turističkim zajednicama, doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori, doprinos i članarinu Hrvatskoj gospodarskoj komori te spomeničku rentu koja se plaća po stopi na ukupni prihod.

Ustrojstvo, poslovi i način rada Porezne uprave propisani su Zakonom o Poreznoj upravi i Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija. Prema odredbama navedenog Zakona i Uredbe, poslove iz svog djelokruga Porezna uprava obavlja u Središnjem uredu, 20 područnih ureda, ustrojenih u sjedištima županija i 122 ispostave područnih ureda.

Porezna uprava Republike Hrvatske u organizacijskom smislu, kadrovskoj ekipiranosti i ostvarenju svojih zadataka u potpunosti ide ukorak s poreznim službama suvremenih zemalja, što je vidljivo i iz izvješća o radu Porezne uprave za 2005. godinu.

12.2. RAZVOJ KOMUNIKACIJE NA RELACIJI POREZNA UPRAVA - POREZNI OBVEZNICI

Porezna uprava kao upravna organizacija usmjerena na primjenu poreznih propisa i propisa o obveznim doprinosima i time prikupljanju poreznih prihoda od poreznih obveznika u tijeku 2005. godine učinila je značajne pomake u pružanju usluga poreznim obveznicima kako bi oni lakše ostvarili svoja prava i ispunili svoje obveze. Porezna uprava pruža poreznim obveznicima usluge u četiri oblika: Internet, publikacije, elektroničko podnošenje poreznih prijava i obrazaca i besplatni telefon (Kontakt centar).

Preko internetskih stranica Porezne uprave (www.porezna-uprava.hr) omogućeno je poreznim obveznicima da svakodnevno mogu dobiti ažurne podatke o svim poreznim novostima, o poreznom sustavu Republike Hrvatske, o poreznom kalendaru kao podsjetniku na zakonom propisane rokove za ispunjenje poreznih obveza, o poreznim prijavama, o poreznim i drugim propisima (oko 850 redakcijskih pročišćenih tekstova zakona, pravilnika, uredbi, naredba, odluka, ugovora i sl.), o podacima s područja dvostrukog oporezivanja kao i o svim važećim poreznim obrascima. Na internetskoj stranici Porezne uprave dostupna su i mišljenja Porezne uprave - Središnjeg ureda kojima se dodatno pojašnjavaju pojedine zakonske odredbe te navode službena stajališta u pojedinim predmetima. Internetske stranice Porezne uprave ažuriraju se i na engleskom jeziku, a linkovima omogućuju i povezanost sa stranicama ostalih ministarstva, stranicama poreznih uprava drugih zemalja i sa stranicama Europske unije.

Porezna je uprava u 2005. godini izdala 22 brošure i priručnika koji na jednostavan i razumljiv način pojašnjavaju poreznim obveznicima njihova prava i obveze, te CD s oko 850 pročišćenih tekstova propisa, kao i jedan priručnik na engleskom jeziku o poreznom sustavu Republike Hrvatske (The Croatian Tax System). Navedene se publikacije besplatno dijele poreznim obveznicima u područnim uredima i ispostavama.

Nadalje, u 2005. godini ispunjeni su svi preduvjeti koji su omogućili oživljavanje projekta ePorezna u 2006. godini, novog servisa kojim se poreznim obveznicima omogućava podnošenje poreznih prijava i obrazaca putem Interneta. Projekt ePorezna u 2006. godini je i predstavljen prvom elektroničkom prijavom poreza na dodanu vrijednost. Važno je napomenuti da projekt ePorezna obuhvaća:

- "ePDV" - popunjavanje i predaja PDV obrazaca putem Interneta
- "ePKK" - uvid u stanje poreznih računa poreznog obveznika putem Interneta
- "eID" - popunjavanje i predaja ID obrazaca putem Interneta
- "eIP" - popunjavanje i predaja poreznih kartica putem Interneta
- "eDOH" - popunjavanje i predaja godišnjih prijava poreza na dohodak putem Interneta
- "eDOB" - popunjavanje i predaja godišnjih prijava poreza na dobit putem Interneta.

Nastavljen je i daljnji razvoj Kontakt centra Porezne uprave u kojem se, u vremenu od 9 do 15 sati svakim radnim danom, zaprimaju na besplatne telefone pozivi o prijavama utaja poreza, neizdavanja računa, rada na crno, drugim poreznim prekršajima, pritužbama na rad službenika Porezne uprave, ali na besplatne telefone porezni obveznici mogu dobiti i odgovore na pitanja o poreznim oslobođenjima i olakšicama.

12.3. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI POREZNE UPRAVE U 2005. GODINI

Potkraj 2004. godine donijeti su novi zakonski propisi - Zakon o porezu na dohodak (*Narodne novine*, 177/04) i Zakon o porezu na dobit (*Narodne novine*, 177/04), radi čije provedbe su u tijeku 2005. godine donijeti i provedbeni pravilnici:

- Pravilnik o porezu na dohodak (*Narodne novine*, 1 /05 i 95/05),
- Pravilnik o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati, o visini paušalnog poreza i načinu plaćanja paušalnog poreza (*Narodne novine*, broj 48/05) i
- Pravilnik o porezu na dobit (*Narodne novine*, 1 /05 i 95/05).

Glavna je značajka novog Zakona o porezu na dohodak naglašena socijalna komponenta u dijelu odredaba o visini osobnog odbitka, dok je novi Zakon o porezu na dobit znatno pojednostavio način utvrđivanja porezne osnovice te uskladio zakonske odredbe sa smjernicama Europske unije. Učinke primijenjenih novih zakonskih odredaba u 2005. godini moguće je vidjeti već u 2006. godini. Unatoč smanjenju poreznog opterećenja obveznika poreza na dohodak kroz odredbe o osobnom odbitku, detaljnim obuhvatom porezne osnovice i svih oporezivih primitaka povećani su prihodi ostvareni po osnovi poreza na dohodak za 2005. godinu u usporedbi s 2004. godinom. Pojednostavljenje porezne osnovice poreza na dobit i precizne zakonske odredbe o načinu određivanja porezne osnovice također su rezultirale povećanim prihodima poreza na dobit za 2005. godinu u usporedbi s 2004. godinom.

Glede provedbe odredaba Zakona o obveznim doprinosima, u tijeku 2005. godine donijet je i Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja (*Narodne novine*, broj 1/05 i 14/05), a i sustavno je nastavljen rad i razmjena podataka sa svim institucijama zaduženim za praćenje doprinosa.

U tijeku 2005. donijet je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (*Narodne novine*, broj 90/05) s primjenom od 1. siječnja 2006. Najvažnija izmjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona ukidanje je nulte stope poreza na dodanu vrijednost na usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakama iz inozemstva i uvođenje snižene porezne stope od 10 posto na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u svim komercijalnim ugostiteljskim objektima te agencijske provizije za te usluge. Učinak navedene zakonske izmjene moći će se vidjeti tek u 2007. godini. Vezano uz donijete zakonske izmjene, izrađene su izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost. Pravilnikom su propisani i novi obrasci za porezne evidencije (obrazac U-RA, I-RA) i prijavu poreza na dodanu vrijednost (PDV), te konačnu prijavu poreza (PDV-K).

Na međunarodnom planu, u 2005. godini završeni su pregovori za sklapanje ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s Islandom, Tunisom i Slovenijom, a započeti su s Vijetnamom. Potpisan je Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak s Arapskom Republikom Egipat, Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu s Republikom Moldovom, Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu s Republikom Slovenijom i Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu sa Kraljevinom Španjolskom, a izrađen je Nacrt konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s Egiptom, Jordanom, Moldovom, Slovenijom i Španjolskom.

Tablica 12.1. Potpisani Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u 2005. godini

Država	Predmet ugovora
Egipat	Dohodak
Moldova	Dohodak i imovina
Slovenija	Dohodak i imovina
Španjolska	Dohodak i imovina

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

Tablica 12.2. Završeni pregovori u 2005. godini

Država	Predmet ugovora
Island	Dohodak
Slovenija	Dohodak i imovina
Tunis	Dohodak

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

Na području praćenja prihoda od igara na sreću, zabavnih i nagradnih igra u 2005. godini izdano je 12 suglasnosti na poslovne planove priređivača igara na sreću u kasinima, zaključena su 44 ugovora o koncesiji za priređivanje igara na sreću na automatima u automat-klubovima, izdano je i 9 suglasnosti na pravila klađenja, zatim 30 suglasnosti na pravila lutrijske igre na sreću i 779 suglasnosti na pravila nagradnih igara. U tijeku 2005. godine provedeni su i postupci oduzimanja koncesija za priređivanje igara na sreću u kasinima i aktiviranja jamstava u bankama, a provedeni su i postupci utvrđivanja tehničkih uvjeta za kasina i automat-klubove. Svi provedeni postupci rezultirali su time da indeks rasta prihoda od igara na sreću i zabavnih igara za 2005. godinu iznosi 121,71 u usporedbi s 2004. godinom.

Tablica 12.3. *Prihodi od igara na sreću i zabavnih igara*

(000 HRK)		
Ukupni prihodi u 2004. godini	Ukupni prihodi u 2005. godini	Indeks rasta
290.890	354.056	121,71

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

12.4. INSPEKCIJSKI NADZOR POREZNE UPRAVE U 2005. GODINI

Poslove nadzora u 2005. godini obavljalo je 709 ovlaštenih službenika ili 11 ovlaštenih službenika manje nego u 2004. godini. Međutim drugačiji, temeljitiji pristup nadzoru, nadzor usmjeren na kontrolu gotovinskog prometa te na poslovanje pravnih osoba, rezultirao je znatno boljim financijskim pokazateljima, koji dovoljno govore o uspješno provedenim postupcima nadzora. Tako je u 2005. godini izdano 12.626 naloga za inspeksijski nadzor, a od toga se 54,96 posto naloga odnosi na pravne i 45,04 posto na fizičke osobe. U 2004. godini taj odnos je bio potpuno drugačiji, tj. na pravne osobe odnosilo se 46,07 posto naloga, a na fizičke osobe 53,93 posto naloga.

Prosječno je trajanje nadzora u 2005. godini 8,11 dana, što je 18 posto dulje nego u 2004. godini. Valja napomenuti da je ovo dulje prosječno trajanje nadzora upravo proizašlo iz temeljitog odabira poreznih obveznika, što je rezultiralo složenim nadzorima pravnih osoba i onih koji posluju gotovinom. Dulji nadzor donosi rezultate u otkrivenim nepravilnostima, procijenjenoj poreznoj obvezi i naplaćenom dospjelom poreznom dugu. U 2005. godini s utvrđenim nepravilnostima završilo je 50,2 posto nadzora, dok je taj postotak u 2004. bio 40,5 posto, što je velik pomak (indeks 124). Novoutvrđene obveze u iznosu od 1.438.621.160,03 kuna u 2005. godini ukupno su veće za 27 posto, odnosno po inspektoru za 29 posto u usporedbi s 2004. godinom.

Radi suzbijanja sive ekonomije Porezna uprava je u 2005. godini provodila stalni nadzor izdavanja računa i evidentiranja prometa kod poreznih obveznika koji promet naplaćuju u gotovom novcu. Pokazatelji drugačijeg, temeljitijeg pristupa i orijentacije na naplatu su sljedeći: manji je obuhvat poreznih obveznika, i to 31 posto, ali je obavljeno 8 posto procjena više i procijenjena nova obveza PDV-a (39.318.534,42 kn) 35 posto je veća nego u 2004. godini, a 64 posto je veći iznos naplaćenog dospjelog poreznog duga (56.320.054,95 kn u 2005. prema 34.338.914,78 kn u 2004. godini).

Posebno je potrebno spomenuti angažiranost inspektora Porezne uprave na provođenju nadzora distributera naftnih derivata i velikih trgovačkih lanaca te stalnu suradnju s Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka, u svezi s nadzorom poreznih obveznika koji se bave djelatnošću iznajmljivanja plovila (*charter tvrtke*).

Radi svakodnevnog praćenja i kontrole poreza na dodanu vrijednost, kao najznačajnijeg prihoda državnog proračuna, u Središnjem uredu kao i Područnom uredu Zagreb formiran je i posebni odjel za nadzor poreza na dodanu vrijednost.

12.5. POSTUPCI OVRHE POREZNE UPRAVE

Ovrhu kao poseban oblik naplate pokreće Porezna uprava, kada sva druga sredstva nisu omogućila naplatu u zakonskom roku. Postupci ovrhe provode se na temelju odredaba Općeg poreznog zakona (*Narodne novine*, broj 127/00, 86/01 i 150/02) nad cjelokupnom imovinom poreznog dužnika, i to: pokretninama, tražbinama i drugim imovinskim pravima, dok ovrhu na nekretninama provodi nadležan sud po prijedlogu Porezne uprave.

U 2005. godini u postupcima ovrhe ukupno je naplaćeno 1.830.031.070,21 kn, dok je u istom razdoblju 2004. godine naplaćeno 1.690.762.971,34 kn, dakle u 2005. godini kroz postupke ovrhe naplaćeno je 8,24 posto više nego u 2004. godini.

Tablica 12.4. Prikaz ostvarenja naplate u ovršnom postupku po mjerama ovrhe

- u kunama

Mjera ovrhe	Naplata 2004. godine	Naplata 2005. godine	Indeks 2005./2004.
Rješenje o ovrši pljenidbom novčanih sredstava	1.186.268.120,91	1.186.256.642,33	100,0
Rješenje o ovrši pljenidbom tražbina ovršenika	114.703.755,75	131.056.246,41	114,3
Rješenje o ovrši pljenidbom tražbine na temelju udjela u kapitalu	28.930.686,36	107.521.615,71	371,7
Rješenje o ovrši pljenidbom pokretnina	316.512.851,66	351.800.244,25	111,1
Ovrha na nekretninama	29.664.709,14	30.956.814,91	104,4
1. Ukupno naplaćeno u ovršnom postupku	1.676.080.123,82	1.807.591.563,61	107,8
2. Naplaćeno po zahtjevima dr. tijela državne uprave	14.682.847,52	22.439.506,60	152,8
3. UKUPNO NAPLAĆENO (1+2)	1.690.762.971,34	1.830.031.070,21	108,2

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

Glede podnijetih zahtjeva sudu za provođenjem ovrhe na nekretninama, broj je zahtjeva u 2005. godini u usporedbi s 2004. godinom povećan za 510 zahtjeva ili 46,58 posto, od čega je broj zahtjeva radi osiguranja naplate od pravnih osoba povećan za 58 ili 64,44 posto, a radi osiguranja naplate od fizičkih osoba povećan za 452 ili 44,98 posto. Ukupan broj zahtjeva u 2005. godini u usporedbi s 2003. godinom povećan je za 893 zahtjeva ili 125,42 posto, od čega je broj zahtjeva radi osiguranja naplate od pravnih osoba povećan za 57 ili za 62,64 posto, a radi osiguranja naplate od fizičkih osoba za 836 zahtjeva ili 134,62 posto.

Tablica 12.5. Zahtjevi podnijeti Državnom odvjetništvu za ovrhu na nekretninama

Opis			Indeks			Indeks	Indeks
	2003.	2004.	2004./2003.	2005.	2005./2004.	2005./2003.	
Pravne osobe	91	90	98,9	148	164,4	162,6	
Fizičke osobe	621	1.005	161,8	1457	145,0	234,6	
Ukupno	712	1.095	153,8	1.605	146,6	225,4	

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

Glede provedenih postupaka stečaja i likvidacije važno je napomenuti:

- 2003. godine Porezna uprava je u stečajnim postupcima prijavila potraživanja u stečajnu masu u iznosu od 470.954.376,64 kn. Istodobno je naplaćeno 80.998.998,56 kn. U navedenom je razdoblju u likvidacijskom postupku prijavila potraživanja u iznosu od 20.550.554,53 kn. Naplaćeno je 1.770.815,33 kn.
- 2004. godine Porezna uprava je u stečajnim postupcima prijavila potraživanja u stečajnu masu u iznosu od 487.590.755,53 kn. Istodobno je naplaćeno 117.211.367,92 kn. U navedenom je razdoblju u likvidacijskom postupku prijavila potraživanja u iznosu od 56.050.244,77 kn. Naplaćeno je 1.812.936,74 kn.
- 2005. godine je Porezna uprava u stečajnim postupcima prijavila potraživanja u stečajnu masu u iznosu od 320.152.078,04 kn. Istodobno je naplaćeno 103.537.810,87 kn. U navedenom je razdoblju u likvidacijskom postupku prijavila potraživanja u iznosu od 11.094.015,12 kn. Naplaćeno je 1.433.524,12 kn.

Dakle u 2004. godini, u usporedbi s 2003. godinom, prijavljeno je s osnova poreza i drugih javnih davanja u stečajnom i likvidacijskom postupku 11 posto više potraživanja, naplaćeno 44 posto više potraživanja. U 2005. godini, u usporedbi s 2003. godinom, prijavljeno je s osnova poreza i drugih javnih davanja u stečajnom i likvidacijskom postupku 33 posto manje potraživanja, naplaćeno 27 posto više potraživanja.

Tablica 12.6. Analiza prijavljenih potraživanja i naplate s osnova poreza i drugih javnih davanja u stečajnom i likvidacijskom postupku za razdoblje 2003. - 2005. godine

u kunama

Red. broj	God.	PRIJAVLJENA POTRAŽIVANJA S OSNOVA POREZA I DRUGIH JAVNIH DAVANJA				NAPLATA POTRAŽIVANJA S OSNOVA POREZA I DRUGIH JAVNIH DAVANJA			
		Stečajni postupak	Likvidacijski postupak	Ukupno	Indeks 2003=100	Stečajni postupak	Likvidacijski postupak	Ukupno	Indeks 2003=100
1	2	3	4	5=3+4	6.	7.	8.	9=7+8	10.
1.	2003.	470.954.377	20.550.555	491.504.931	100,0	80.998.999	1.770.815	82.769.814	100,0
2.	2004.	487.590.756	56.050.245	543.641.000	111,0	117.211.368	1.812.937	119.024.305	144,0
3.	2005.	320.152.078	11.094.015	331.246.093	67,0	103.537.811	1.433.524	104.971.335	127,0

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

12.6. MEĐUNARODNA SURADNJA

U skladu sa zahtjevima Europske unije i budućim članstvom Republike Hrvatske u Europskoj uniji, i Porezna se uprava u organizacijskom smislu ustrojila prema postavljenim zahtjevima. Tako je u 2005. godini formirana i Služba za međunarodnu suradnju i europske integracije, koja je svojim radom usmjerena upravo na postavljene zahtjeve.

Služba za međunarodnu suradnju i europske integracije obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na međunarodnu suradnju i kontaktiranje s inozemnim poreznim upravama te međunarodnim organizacijama; vođenje i organiziranje poslova i aktivnosti oko priprema za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u dijelu koji se odnosi na nadležnost Porezne uprave; analiziranje i koordiniranje usklađivanja poreznog zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije; organiziranje, vođenje i održavanje sustava izmjene podataka o porezu na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: VIES) te razmjenu podataka s drugim zemljama Europske unije kao središnjeg ureda za vezu (dalje u tekstu: CLO); praćenje i promicanje suradnje te razmjene podataka s pojedinim državama, integracijama i regionalnim inicijativama; koordiniranje priprema i provedbu programa i projekata međunarodne tehničke pomoći.

U 2005. Porezna uprava započela je aktivnu suradnju s Europskom komisijom - DGTAXUD, koja se kontinuirano provodi i u 2006. Započeto je usklađivanje poreznog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, čime je u 2006. godini započeta i uspješno završena I. faza analize nacionalnog zakonodavstva za poglavlje 16. Oporezivanje s pravnom stečevinom Europske unije. Glede korištenja pretpristupnih fondova Europske unije, Porezna uprava provela je sve potrebne aktivnosti za dobivanje sredstava iz programa tehničke pomoći CARDS 2004. Projekt iz programa CARDS 2004 započeo je u siječnju 2006. godine i predstavlja prvu fazu priprema za uspostavljanje VIES sustava (informatički sustav za razmjenu podataka o PDV-u). Kroz programe PHARE 2005 i PHARE 2006 dovršiti će se uspostava VIES sustava.

12.7. UNUTARNJI NADZOR I KONTROLE POREZNE UPRAVE

Radi nadzora i kontrole rada Porezne uprave Samostalni odjel za financijsko upravljanje i kontrolu provodio je stalne kontrole rada Porezne uprave, i to:

- kontrole pojedinih poreznih postupaka i ažurnosti provedbe poreznih postupaka
- kontrole službenika Porezne uprave na temelju zaprimljenih predstavka
- kontrole zakonitosti postupanja državnih službenika.

Rezultati provedenih kontrola prikazani su u tablicama.

Tablica 12.7. Kontrola provedbe poreznih postupaka

Red. broj	OPIS	Broj	Kontrole izvršene temeljem zahtjeva						
			Godišnji plan	Po nalogu čelnika	Prijave	Vlada RH	Državno Odvjet.	MUP	Ostali
1.	Nadzor PU, Porezne uprave, Izdavanje poreznih potvrda	750	750	--	--	--	--	--	--
2.	Nadzor PU, Porezne uprave, PDV i PDV-K obrasci	105	105	--	--	--	--	--	--
3.	Izvršena analiza rezultata rada inspektora PU za 2004. godinu	20	--	20	--	--	--	--	--
4.	Izvršena obrada predmeta PU, Odjela za nadzor	30	--	4	6	10	5	3	2
5.	ukupno	905	855	24	6	10	5	3	2

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

Tablica 12.8. Kontrole službenika Porezne uprave na temelju zaprimljenih predstavka

Redni broj	OPIS	Broj	Predstavke podnijete protiv službenika			Podnositelj predstavki		
			Središnjeg ureda	Područnog ureda	Ispostave	Anonimna	Gradani	Porezni obveznici
1.	Predstavke na neljubaznost i arogantnost službenika PU	3	--	--	3	--	2	1
2.	Predstavke na neažurnost u rješavanju predmeta	36	--	8	28	6	6	24
3.	Predstavke radi povrata poreza po godišnjoj prijavi	10	--	--	10	2	3	5
4.	Predstavke na rad inspektora prilikom nadzora	19	--	19	--	11	--	8
5.	Predstavke radi mita i korupcije	3	1	--	2	2	1	--
6.	Ostalo	9	--	--	9	4	4	1
7.	UKUPNO	80	1	27	52	25	16	39
8.	Postupanje po predmetima	80	1	27	52	25	16	39
9.	Utvrđene nepravilnosti po predstavkama kontrolom	13	--	--	--	1	9	3

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

12. IZVJEŠĆE O RADU POREZNE UPRAVE U 2005. GODINI

Tablica 12.9. Kontrola zakonitosti postupanja državnih službenika

Redni broj	OPIS	Broj	SLUŽBENICI			IZVORI SPOZNAJE				
			Središnjeg ureda	Područnog ureda	Ispostave	Po službenoj dužnosti	Po prijavi građana	Anonimna	Prijava poreznog obveznika	Državna tijela
1.	Nesavjesno izvršavanje službenih obveza	36	--	8	28	1	--	2	33	--
2.	Nezakonitosti u radu	22	--	10	12	2	1	11	6	2
3.	Davanje netočnih podataka	2	--	--	2	--	--	--	2	--
4.	Zloupotreba položaja	5	1	1	3	--	--	5	--	--
5.	Obavljanje djelatnosti koja je u suprotnosti s poslovima rad. mjesta	1	--	1	--	--	--	1	--	--
6.	Nedolično ponašanje	4	--	1	3	1	1	2	--	--
7.	SVEUKUPNO	70	1	21	48	4	2	21	41	2
8.	Provedeni postupci	Stegovni	8	1	3	4	--	--	--	--
		Kazneni	2	--	1	1	--	--	--	--

Izvor: Porezna uprava - Središnji ured

13.
IZVJEŠĆE O RADU CARINSKE UPRAVE
U 2005. GODINI

13.1. DJELOKRUG RADA CARINSKE UPRAVE

Carinska uprava priprema i predlaže sustavna rješenja i mjere tekuće ekonomske politike u području carinskog sustava, sustava carinske i izvancarinske zaštite, te slobodnih zona, organizira i nadzire rad carinske službe, obavlja carinski nadzor u robnom i putničkom prometu s inozemstvom, obavlja nadzor i kontrolu obračuna i naplate carina, trošarina i drugih davanja koja se obračunavaju pri carinjenju robe, vodi upravni i carinsko-prekršajni postupak i postupak o prekršajima u vezi s trošarinama, obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

13.2. ZAKONODAVSTVO CARINSKE UPRAVE

U okviru procesa usklađivanja hrvatskih carinskih propisa i prakse s carinskim propisima Europske unije, praćene su promjene carinskog zakonodavstva i prakse zemalja Europske unije.

U vezi s usklađivanjem hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i regulacijskog okvira u sklopu *twinning* projekta CARDS 2001 „Integrirano upravljanje granicama - carina“ izrađena je pravna analiza nedostataka i potreba, te su pruženi pravni savjeti kako bi se osiguralo usklađivanje sa zakonodavstvom Europske unije.

Kao rezultat procesa usklađivanja hrvatskih propisa s europskima, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Carinskog zakona (*Narodne novine*, br. 140/05 od 28. studenog 2005.), koji je u primjeni od 1. siječnja 2006. godine.

Spomenutim izmjenama izvršena je sveobuhvatna izmjena odredaba o provoznom postupku, kojom su stvoreni preduvjeti za pristupanje zajedničkom provoznom postupku država EZ-a i EFTA-e, kao i preduvjeti za provedbu novog kompjutoriziranog provoznog postupka (NCTS), te dodatno usklađivanje osnovnih pojmova, obvezujućih mišljenja, carinskih postupaka s gospodarskim učinkom i definiranje dužnika i duga.

Navedena izmjena također djelomice obuhvaća i posljednje izmjene europskog Carinskog kodeksa, u dijelu koji se odnosi na nazive i ovlaštenja ustrojstvenih jedinica carinske službe, pobliže određivanje pojma „carinske provjere“ te uvođenje pojmova „rizik“ i „upravljanje rizikom“, kao i na uspostavu statusa „ovlaštenog gospodarskog subjekta“ i utvrđivanje kriterija za stjecanje toga statusa.

Uz provedene izmjene Carinskog zakona, izrađen je prijedlog izmjena i dopuna Uredbe za provedbu Carinskog zakona, koji slijedi provedene izmjene u navedenom zakonu.

Također tijekom 2005. godine pripremano je i donošenje novog propisa koji bi uređivao problematiku ovlaštenja Carinske uprave Republike Hrvatske u zaštiti prava intelektualnog vlasništva, uvjete pod kojima Carinska uprava poduzima mjere s robom koja je predmet carinskog postupanja, a za koju postoji sumnja da povređuje pravo intelektualnog vlasništva, kao i postupak za provedbu tih mjera.

U 2005. godini izrađen je Prijedlog Uredbe o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povređuje određena prava intelektualnog vlasništva, a koja je donesena i objavljena u *Narodnim novinama*, broj 50/2006 od 05. svibnja 2006. g. Tom je Uredbom u najvećoj mjeri provedeno usklađivanje sa sada vrijedećim relevantnim europskim propisima, odnosno s *Council Regulation* (EEC) No 1383/2003 i *Commission Regulation* (EC) No 1891/2004. Isto tako, gore označenom Uredbom predviđeno je da se carinske mjere za zaštitu prava intelektualnog vlasništva primjenjuju i u provoznom postupku, što do donošenja nove Uredbe nije bio slučaj, te je u pojmovno određenoj robe kojom se povređuje pravo intelektualnog vlasništva uključena i roba kojom se povređuje svjedodžba o dodatnoj zaštiti i biljne sorte. Također, Uredba, za razliku od propisa koji su se primjenjivali do njezina stupanja na snagu, ne propisuje obvezu podnošenja instrumenta osiguranja kao uvjeta za poduzimanje mjera, te obvezu plaćanja upravnih pristojbi na podnošenje zahtjeva za poduzimanjem carinskih mjera za zaštitu intelektualnog vlasništva. Navedenim i drugim izmjenama preuzeti su europski carinsko-pravni standardi i instituti s područja carinske zaštite prava intelektualnog vlasništva, čime su stvoreni uvjeti da se praktična provedba carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva u cijelosti uskladi s praksom u zemljama članicama Europske unije.

13.3. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI I PROJEKTI CARINSKE UPRAVE TIJEKOM 2005. GODINE

Carinska uprava Republike Hrvatske je tijekom 2005. godine, u sklopu pretpristupnih CARDS projekata, poduzela niz aktivnosti. Uspješno je završen *twinning* projekt CARDS 2001 „Integrirano upravljanje granicama - carina“, na temelju kojeg su pruženi pravni savjeti usklađivanja hrvatskih propisa sa zakonodavstvom Europske unije. U svrhu jačanja administrativnih i operativnih kapaciteta i učinkovitosti velik napredak ostvaren je u području upravljanja naknadnom kontrolom kroz obuku carinskih službenika koji koriste moderne tehnologije naknadne kontrole, te je umnogome poboljšano upravljanje mjerama protiv otkrivanja carinskih prijevара kroz uspostavu posebnih mobilnih kontrolnih skupina. U sklopu ovog projekta dana je inicijativa za osnivanje Carinskog centra za obuku, koji je i osnovan 29. travnja 2005. godine s regionalnim centrima za obuku sa sjedištem u Aveniji Gojka Šuška 1, Zagreb. U cilju razvoja kontinuiranog sustava edukacije i obuke carinskih službenika izrađen je strateški koncept obuke i program obuke predavača, te prvi godišnji plan obuke. Osim *twinning* projekta, program „Integrirano upravljanje granicom - carina“ sastojao se i od investicijske komponente u iznosu od 800.000,00 eura, koja je iskorištena za nabavu opreme i namještaja za opremanje novoosnovanog Carinskog centra za obuku (i za regionalne centre). Ovim je sredstvima također nabavljena i ostala potrebna oprema kao što su vozila te oprema za potrebe suzbijanja krijumčarenja. Izrađen je i Prijedlog etičkog kodeksa za carinske službenike. Kao ravnopravan partner svim ostalim službama koje sa zakonskim ovlastima djeluju na granici, sudjelovala je u provedbi projekta CARDS 2001 „Integrirano upravljanje granicama - Jačanje međuagencijske suradnje“, koji je realiziran tijekom 2004. i 2005. godine. Uz jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta raznih službi koje djeluju na granici, uključujući Carinsku upravu, te jačanje suradnje i koordinacije među službama, jedan od najvažnijih rezultata ovog projekta je izrada Strategije integriranog upravljanja granicama Republike Hrvatske s pridruženim akcijskim planom što ju je donijela Vlada Republike Hrvatske u travnju 2005. godine. Također, tijekom 2005. godine u Carinskoj upravi uspješno je započela provedba još dva CARDS *twinning* projekta koji su dio programa uspostave interoperabilnosti i interkonektivnosti s carinskim informacijskim sustavima što djeluju unutar Europske unije, od kojih najvažniji uključuju Sustav upravljanja integriranom tarifom (ITMS), nužan u osiguravanju primjene propisanih carinskih stopa i gospodarskih mjera, te Novi kompjutorizirani provozni sustav (NCTS). Riječ je o tzv. pripremnim *twinning* projektima koji prije svega obuhvaćaju poslovne aspekte, odnosno izmjene zakonodavstva i promjene u postupanju, obuku, ustrojstvo i trgovinsku svijest, ali to su ujedno i projekti koji obuhvaćaju i pripremu IT struktura za njihovu integraciju sa sustavima Europske unije. To su sljedeći projekti:

- 1) CARDS 2002 (NCTS) „Carinski postupak provoza zajednice i IT sustav interkonektivnosti“ je *twinning* projekt koji se sastoji od poslovne i IT komponente, od kojih se prva odnosi na izradu odgovarajućih analiza nedostataka i potreba, doprinosi usklađivanju postojećih i izradi novih zakonskih i podzakonskih akata koji reguliraju sustav provoza, doprinosi uspostavi djelotvornih poslovnih timova djelatnika zaduženih za planiranje i operativnu provedbu koji će imati adekvatnu IT potporu te pripremu i provedbu odgovarajuće obuke. Druga komponenta se odnosi na pripremu razvoja NCTS-kompatibilnoga IT carinskog provoznog sustava. U cilju provedbe projekta oformljen je poslovni i IT tim djelatnika Carinske uprave. Projekt je započeo s provedbom 25. srpnja 2005. i trajat će do 31. prosinca 2006.
- 2) CARDS 2004 (ITMS) „Modernizacija Carinske uprave u cilju pripreme za primjenu ITMS-a“ je *twinning* projekt usmjeren prema provedbi aktivnosti vezanih za primjenu zajedničke carinske tarife Europske unije (TARIC) i s njom povezanih pitanja kao što su: klasifikacija i razvrstavanje robe, vrijednost robe, obvezujuća mišljenja o razvrstavanju u carinsku tarifu, EU carinski postupci s gospodarskim učinkom, EU pojednostavljeni carinski postupci (osim zajedničkog provoza), kvote. Također, projekt pridonosi zakonodavnom usklađivanju, obuci djelatnika i jačanju administrativnih kapaciteta Carinske uprave da upravlja novim postupcima iz područja zajedničke tarife. Za provedbu projekta osnovani su poslovni i IT tim djelatnika Carinske uprave. Projekt je započeo s provedbom 7. studenoga 2005. i trajat će do rujna 2007.

Osim toga, u sklopu programiranja projekata za programsku godinu Phare 2005, Carinska uprava je predložila program „Interoperabilnost carinskih IT sustava sa carinskim sustavima Europske unije“ koji se sastoji od ukupno 6 projekata, od čega tri *twinning* projekta te tri ugovora o uslugama razvoja softvera (razvoj carinskih IT sustava NCTS, TARIC, EMCS). Predloženi projekti predstavljaju nastavak aktivnosti iz CARDS pripremnih *twinning* projekata te su usmjereni na razvoj carinskih IT sustava i njihovo povezivanje sučeljem sa IT sustavima europske unije (interkonektivnost).

13.4. MEĐUNARODNA CARINSKA SURADNJA

U vezi s međunarodnom carinskom suradnjom, aktivnosti Carinske uprave tijekom 2005. godine bile su usmjerene na uspostavu suradnje s drugim carinskim službama, održavanje neposrednih kontakata i pružanje međusobne pomoći koja se provodi na temelju Ugovora o međusobnoj pomoći te su sklopljeni ugovori o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima s Republikom Moldovom (30. svibnja 2005.), Republikom Slovenijom (10. lipnja 2005.), Republikom Crnom Gorom (9. prosinca 2005.) i Republikom Srbijom (15. prosinca 2005.) i pokrenuti su postupci za sklapanje ugovora s Francuskom Republikom, Republikom Austrijom, Republikom Latvijom, Ukrajinom i Ruskom Federacijom. Na temelju sklopljenih ugovora olakšala se i unaprijedila suradnja između carinskih službi na području suzbijanja krijumčarenja i carinskih prekršaja, stvoreni su preduvjeti za učinkovitu borbu protiv nezakonitog prometa opojnih droga i psihotropnih tvari te raznih vrsta otpada i opasnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša, provedene su zajedničke akcije radi sprječavanja povreda carinskih propisa, u kojima su otkrivene i zaplijenjene znatnije količine krijumčarene robe. Intenzivirana je suradnja sa susjednim zemljama te je u lipnju 2005. godine zaključen Memorandum o razumijevanju između carinskih službi Republike Hrvatske, Republike Mađarske i Republike Srbije o organizaciji razmjene informacija u cilju brze razmjene podataka, suzbijanja krijumčarenja i olakšavanja kontrole prometa na Dunavskom međunarodnom plovnom putu, te su održani mnogi radni sastanci voditelja graničnih prijelaza koji se održavaju jednom mjesečno, a po potrebi i češće, i dokaz su uske suradnje u borbi protiv kršenja carinskih propisa.

Nadalje, pojačano je sudjelovanje Carinske uprave u aktivnostima Svjetske carinske organizacije (WCO) i preko predstavnika Ministarstva financija u Stalnoj misiji RH pri EZ u Bruxellesu i sudjelovanjem djelatnika Carinske uprave na stručnim sjednicama WCO-a (Odbor za provedbu, Tehnički odbor za carinsku vrijednost, Zaštita intelektualnog vlasništva, Godišnja skupština). Tijekom 2005. godine djelatnici Carinske uprave sudjelovali su na mnogim međunarodnim kongresima, seminarima i radionicama (Razvoj pouzdanih i funkcionalnih policijskih sustava i jačanja borbe protiv kriminalnih aktivnosti, Zajednički odbor za suradnju SECI Centra i Radna skupina za suzbijanje prijevara i krijumčarenja SECI Centra, Porezne prijave u organizaciji OLAF-a, Suzbijanje krijumčarenja i krivotvorenje cigareta, Unapređenje trgovine u regiji, razvoj regionalne suradnje u provedbi CITES Konvencije, Olakšavanje trgovine u organizaciji Svjetske trgovinske organizacije, Suradnja zemalja Koridora X, Inicijativa za sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje, opreme, tehnologije i materijala vezanih uz to oružje, Regionalna suradnja u borbi protiv ilegalnog prometa drogama, oružjem i ljudima i Borba protiv ilegalne trgovine nuklearnim i radioaktivnim materijalima), bili su imenovani za članove različitih povjerenstava i pregovaračkih skupina (Stručno povjerenstvo za granične prijelaze između RH i BiH, Stalno mješovito povjerenstvo za provedbu Sporazuma između RH i BiH o pograničnom prometu i suradnji, Pregovaračka skupina za Projekt proširenja CEFTA-e), sudjelovali su u provedbi projekata čiji su nosioci bila druga ministarstva te u zajedničkim operacijama provedenim u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova („Roots“ „Shadow“ i „Black Pearl“) te su tijekom studijskih putovanja (Austrija i Velika Britanija) upoznati sa načinom rada i opremom drugih carinskih službi.

13.5. REZULTATI CARINSKE UPRAVE U SUZBIJANJU PRIJEVARA-KRIJUMČARENJA

U cilju učinkovitijeg rada Carinske uprave u suzbijanju prijevarena-krijumčarenja provodi se važan projekt pod nazivom „Razvojni implementacija sustava za upravljanje rizicima“ koji je započeo 2005. godine i nastavak je projekta „Proces upravljanja rizicima“, gdje su usvojena nova znanja i uspostavljen sustav upravljanja rizicima koji se testira na četiri pilot-carinske ispostave. Slijedom toga, u Carinski zakon RH uvršteni su pojmovi „rizik“ i upravljanje rizikom“. U planu je nastavak projekta kojemu bi bio cilj širenje, implementacija i edukacija korisnika na području RH. U sklopu međunarodne suradnje između Carinske uprave Republike Hrvatske i Veleposlanstva SAD-a u RH realizirane su donacije sredstava i opreme za suzbijanje ilegalne trgovine radioaktivnim materijalima, oružjem za masovno uništenje i robom dvostruke namjene (PRDP, PASS, BUSTER, PORTAL MONITORI), te provedena edukacija carinskih službenika u vezi s korištenjem navedene opreme, i to u vrijednosti od 260.000.00 US \$. U 2005. godini ustrojene su zajedničke mobilne jedinice sastavljene od službenika Odjela za nadzor državne granice, Ministarstva unutarnjih poslova i carinskih službenika Odjela za suzbijanje krijumčarenja, Carinske uprave. Zadatak ovih mobilnih jedinica je suzbijanje svih oblika prekograničnog kriminala na cjelokupnom području RH, s naglaskom na osiguranju državne granice. Provedeno je pedeset zajedničkih akcija i kontrola, što je rezultiralo nizom otkrivenih prekršaja, zapljena robe u ilegalnom prometu i pokretanjem odgovarajućih prekršajnih i kaznenih prijava. Slijedom navedenoga, izdvajamo zapljene opojnih droga u 2005. godini, i to:

- najveća zapljena opojne droge ostvarena je na području Carinarnice Dubrovnik (CI Karasovići) kada je zaplijenjeno 705,5 kg droge vrste marihuana, približne vrijednosti od 14.110.000,00 kn. Uz spomenutu zapljenu, velike zapljene izvršene su na području Carinarnice Osijek (CI Bajakovo), i to 87,5 kg marihuane, približne vrijednosti 1.750.000,00 kn i 43,7 kg hašiša, približne vrijednosti 2.189.000,00 kn;

Tablica 13.1. Zapljene droga u 2005. godini

VRSTA	KOLIČINA U GRAMIMA
HEROIN	3,00
MARIHUANA	796.286,90
HAŠIŠ	43.835,50
KOKAIN	3.500
SINTETIČKE DROGE, AMFETAMINI	956 tableta; 50 ampula
ULJE HAŠIŠA	2 l

Izvor: Služba za nadzor

i zapljene cigareta kako slijedi:

- tijekom 2005. godine Carinska uprava Republike Hrvatske je na području RH zaplijenila ukupno 12.482.161 komada, odnosno 624.108 kutija ili 62.410,8 šteka cigareta različitih vrsta/marka cigareta. Pri zapljeni cigareta najviše je zastupljena marka domaće proizvodnje RONHILL LIGHTS, a od marke strane proizvodnje SUPERKINGS, MARLBORO i MEMPHIS RED. Najviše je zapljena ostvarena na području Carinarnice Osijek (ponajprije CI Bajakovo), gdje je i ukupno zaplijenjeno najviše cigareta, dok je najveća pojedinačna zapljena izvršena u 2005. godini na području Carinarnice Rijeka (CI Pasjak), gdje je u kontejneru upućenom iz NR Kine otkriven pokušaj krijumčarenja u količini od 8.000.000 komada cigareta marke SUPERKINGS (400.000 kutija odnosno 40.000 šteka).

U sklopu međunarodne suradnje konstantno se provodi suradnja sa stranim tijelima, posebice carinskim, tako što se sudjeluje u organizaciji i provođenju međunarodnih operativnih akcija, usmjerenih na suzbijanje pojedinih oblika krijumčarenja visokorizičnih roba, te primjeni intenzivne kontrole u carinskim postupcima.

Tako su u 2005. godini organizirane i uspješno provedene sljedeće međunarodne operacije:

- operacija „ROOTS“ (u kojoj je Carinska uprava RH zaplijenila 120.000.00 eura)
- operacija „SHADOW“
- operacija „BLACK PEARL“
- operacija „CONTAIMENT“
- operacija „ROAD SHOW“

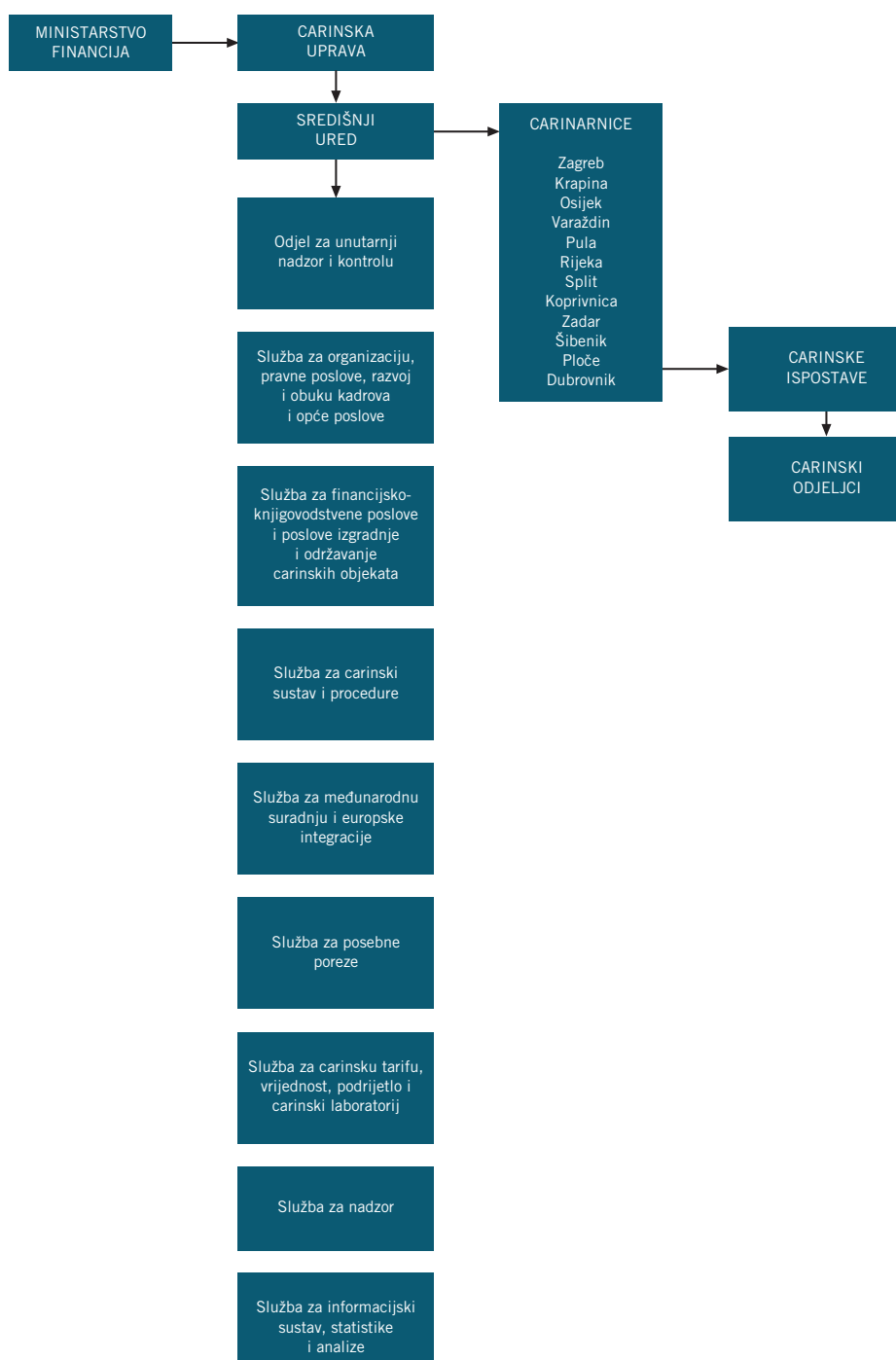
Isto tako, uz pomoć carinskog časnika za vezu u SECI centru u Bukureštu gotovo su se svakodnevno razmjenjivale informacije među zemljama članicama, što je rezultiralo nizom pravodobnih postupanja nadležnih službi kojima je Carinska uprava Republike Hrvatske dostavljala informacije o sumnjama u mogućnost nelegalnih radnji međunarodnog karaktera.

13.6. USTROJSTVO MINISTARSTVA FINANCIJA - CARINSKE UPRAVE

U cilju učinkovitijeg rada Carinske uprave, Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (N.N., 43/05 od 4. travnja 2005. godine) na temelju koje je ministar financija donio Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija od 26. travnja 2005.godine, te je u skladu s njim donesena Sistematizacija radnih mjesta službenika i namještenika u Ministarstvu financija, Carinskoj upravi. U Carinskoj upravi na dan 31. prosinca 2005. godine bilo je ukupno zaposleno 3.028 službenika i namještenika. Pokazatelji ustroja vide se na organigramima 13.1.: Ustroj Ministarstva financija Carinske uprave i 13.2.: Ustroj Središnjeg ureda Carinske uprave.

Organigram 13.1. Ustrojstvo Ministarstva financija - Carinske uprave

Organigram 13.2. Ustrojstvo Središnjeg ureda Carinske uprave

14.
IZVJEŠĆE O RADU
DEVIZNOG INSPEKTORATA
U 2005. GODINI

14.1. ZAKONODAVNA NADLEŽNOST

Devizni inspektorat Republike Hrvatske osnovan je 1992. godine, kao posebno tijelo uprave u sastavu Ministarstva financija. Temeljni zakoni koji reguliraju njegov djelokrug rada, ovlasti i način postupanja jesu Zakon o Deviznom inspektoratu i Zakon o deviznom poslovanju (dalje: Zakon), a područje zakonodavne nadležnosti autonomno proširuju i odredbe Zakona o trgovini i Zakona o sprječavanju pranja novca.

Glavna zadaća Deviznog inspektorata izvorno je vezana uz provedbu inspekcijskog nadzora rezidenata i nerezidenata glede primjene propisa iz područja deviznog poslovanja, kreditnih odnosa i trgovine s inozemstvom. Uz poslove inspekcijskog nadzora u ovom području, Devizni inspektorat je ovlašten voditi prekršajni postupak u prvom stupnju.

Regulatorni okvir deviznog, kreditnog i vanjskotrgovinskog poslovanja rezidenata se, u godinama nakon osamostaljenja Hrvatske, postupno liberalizirao, prije svega kao odraz procesa tranzicije prema tržišnom poduzetničkom gospodarstvu. Podsjećamo da je Hrvatska od 1995. godine, kada je formalno prihvatila status po čl. VIII. Statuta MMF-a, potpuno oslobodila tekuće poslovanje s inozemstvom, učlanjenjem 2000. godine u WTO prilagodila svoje zakonodavstvo o vanjskoj trgovini robom i uslugama, da bi, nakon što se po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju članstvu EU (dalje: SSP) obvezala da će provesti liberalizaciju protoka kapitala prema definiranim rokovima, 2003. godine prihvatila i liberalno devizno zakonodavstvo.

U skladu s promjenama zakonodavne regulative mijenjao se i sadržaj i ciljevi te pristup provedbi devizne kontrole, no Devizni inspektorat je i nadalje zadržao specifično i zaokruženo područje nadležnosti. U novom deviznom zakonodavstvu Devizni inspektorat je određen kao glavni nadzornik nad primjenom propisanog kapitalnog režima, s fokusom kontrola usmjerenih na otkrivanje i sankcioniranje nelegalnih transfera s inozemstvom. U smislu primjene odredaba Zakona, nadzoru Deviznog inspektorata podliježu i rezidenti i nerezidenti kad svoju gospodarsku ili drugu aktivnost obavljaju na teritoriju Republike Hrvatske. Hrvatska narodna banka i Devizni inspektorat imaju zajedničku nadležnost u kontroli deviznog poslovanja banaka, dok je nadzor poslovanja ovlaštenih mjenjača u isključivoj nadležnosti Deviznog inspektorata.

Kao i druga nadzorna tijela Ministarstva financija i Devizni inspektorat obavlja kontrolu provedbe mjera propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca u okviru poslova i aktivnosti iz svoje nadležnosti. S obzirom na to da je glavni nadzornik poslovanja ovlaštenih mjenjača, Devizni inspektorat je i glavni nadzornik primjene preventivnih mjera i mjera za sprječavanje pranja novca u mjenjačkom sektoru.

14.2. INSTITUCIONALNI USTROJ

Pod utjecajem deregulacije i liberalizacije poslovanja s inozemstvom posljednjih je godina naglo narastao broj sudionika u trgovinskim i kreditno-financijskim transakcijama te različitim oblicima transfera kapitala u inozemstvo. Povećao se intenzitet prekograničnih plaćanja te razvili novi oblici i načini obavljanja nelegalnih transakcija s inozemstvom.

Suočeni s navedenim pojavama, a u cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja propisanih zadaća, prišlo se u 2005. god., na temelju Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, realizaciji novog organizacijskog ustroja Deviznog inspektorata. Kako je vidljivo iz *tablice br. 14.1*, posebno je unaprijeđen ustroj Sektora za devizni nadzor, koji je prema kategoriji obveznika nadzora strukturiran u tri odjela: Odjel za devizni nadzor gospodarskih subjekata, Odjel za devizni nadzor financijskih institucija i Odjel za devizni nadzor mjenjača. Tako su stvorene pretpostavke za kvalitetnije planiranje i organizaciju kontrola prema specijalističkom načelu, a jednako tako i za intenzivnije stručno usavršavanje i profiliranje deviznih inspektora.

Na kraju 2005. godine u Deviznom inspektoratu su bila zaposlena ukupno 42 zaposlenika. U strukturi zaposlenih više od 70 posto su inspektori, od kojih 24 inspektora radi u Sektoru za nadzor i 6 inspektora u Odjelu za prekršaje, a ostalo su zaposlenici koji rade na administrativnim poslovima.

14.3. KAPITALNI REŽIM

Glavni predmet regulacije, a onda i predmet restrikcija, u Zakonu o deviznom poslovanju jesu kapitalni poslovi.

Regulacija protoka kapitala čini okosnicu Zakona jer je krucijalno pitanje usklađivanja devizne regulative sa zakonodavstvom EU, pitanje liberalizacije kapitalnog računa. Zakonska rješenja stoga su koncipirana na bazi smjernica EU, koja čine normativni okvir procesa liberalizacije, i na temelju odredbi SSP-a, koji definira dinamiku tog procesa.

Prema SSP-u Hrvatska se obvezala na postupnu liberalizaciju segmenata kapitalnog računa, u skladu s preuzetim rokovima, s tim da potpuno oslobađanje kapitalnih restrikcija treba provesti najkasnije do stjecanja statusa punopravnog članstva u EU. Zakon o deviznom poslovanju prihvatio je model stupnjevite liberalizacije kapitalnog računa, pa tamo gdje SSP daje prijelazno razdoblje harmoniziranja, to i Zakon prihvaća u svojim rješenjima. Štoviše, stupanjem na snagu Zakona akceptirane su bile sve obveze liberalizacije koje je Hrvatska bila dužna osigurati danom stupanja na snagu SSP-a, zbog čega ratificiranjem Sporazuma u veljači 2005. godine nije trebalo mijenjati zakonske odredbe. Riječ je, prije svega, o oslobođenju dugoročnih i srednjoročnih oblika protoka kapitala, a plaćanja s naslova vanjske trgovine i prometa uslugama već su i prije bila slobodna.

Zakon sadrži režim restrikcija (zabrana i ograničenja) kod kapitalnih transakcija s rokom dospjeća kraćim od jedne godine, i taj režim Hrvatska ima pravo zadržati četiri godine od stupanja SSP-a na snagu. Mehanizam skidanja ograničenja uređen je na način da je većina ograničenja smještena u područje podzakonskih propisa, kako bi se režimi mogli mijenjati s promjenom podzakonske regulative umjesto samog Zakona. Tako je, izmjenom podzakonske regulative u prvoj polovici 2005. godine, provedena daljnja liberalizacija ulaganja nerezidenata u vrijednosne papire u Hrvatskoj, kao i ulaganja rezidenata u vrijednosne papire na tržištu kapitala i tržištu novca u inozemstvu.

14.4. PREDMET NADZORA

Predmet nadzora Deviznog inspektorata odnosi se na primjenu i provedbu propisanog kapitalnog režima te na poštivanje zabrane obavljanja prekograničnih plaćanja na temelju neistinitih tražbina ili simuliranih ugovora.

Pod kapitalnim režimom podrazumijeva se skup različitih zakonskih i/ili administrativnih ograničenja koja limitiraju mogućnosti, načine ili uvjete obavljanja kapitalnih poslova. Režim kapitalnih restrikcija koji propisuje Zakon o deviznom poslovanju i njegovi podzakonski propisi prije svega su usmjereni na fazu sklapanja posla, a potom na njegovu realizaciju kroz plaćanja i prijenose. U Zakonu je, naime, primijenjeno međunarodno načelo da je obavljanje posla dopušteno (zabranjeno) ako je dopušteno (zabranjeno) samo sklapanje posla, odnosno ako je posao sklopljen na način predviđen Zakonom.

Plaćanja rezidenata prema inozemstvu na temelju simuliranih ugovora ili lažnih faktura čine ona plaćanja za koja nalogodavatelj nije dobio odgovarajuću protučinidbu. Smisao prekršajne odredbe iz čl. 60. Zakona je zaštita imovine domaćih osoba, odnosno onemogućavanje članovima uprave trgovačkih društava nesavjesnog poslovanja u odnosima s nerezidentima, koji za posljedicu uzrokuju znatnu imovinsku štetu tim pravnim osobama.

14.5. PROVEDBA KONTROLA

Kontrole što ih je Devizni inspektorat proveo tijekom 2005. godine poglavito su bile fokusirane na otkrivanje i sankcioniranje nelegalnih prekograničnih plaćanja te plaćanja po osnovi prividnih poslova i ugovora s nerezidentima u kojima nije iskazana stvarna cijena. S tim u vezi posebno su nadzirana nerobna plaćanja, avansna plaćanja, transferi depozita po nerezidentnim računima, poslovanje s *off shore* tvrtkama i vlasnički povezanim društvima u inozemstvu. Smisao tako definiranih prioriteta i osmišljavanja deviznih kontrola prema utvrđenim indikatorima rizika bilo je stvaranje podloga za učinkovitiji porezni i carinski nadzor transakcija s inozemstvom. Napominjemo da se upravo povećanje učinkovitosti oporezivanja financijskih aktivnosti, dohotka i imovine uobičajeno navodi kao jedan od razloga u prilog provedbe kontrole kapitalnih transakcija s inozemstvom.

U skladu s planom rada, inspektori Deviznog inspektorata su u 2005. godini obavili ukupno 710 izravnih kontrola. Prema kategoriji obveznika strukturu kontrola čine kontrole rezidentnih i nerezidentnih trgovačkih društava i predstavništava (152); kontrole banaka i drugih financijskih institucija (5) te kontrole ovlaštenih mjenjača (553).

Kao rezultat svih provedenih inspekcijskih postupaka podnesene su 354 prekršajne prijave sa 527 utvrđenih prekršaja. Izdan je 101 zaključak za dostavljanje dokumentacije i/ili otklanjanje nepravilnosti u poslovanju, a Uredu za sprječavanje pranja novca, MUP-u i Državnom odvjetništvu poslano je 47 informacija za postupanje iz njihove nadležnosti.

Zbog utvrđenih činjenica porezne naravi, Devizni inspektorat je na temelju čl. 96. OPZ-a, Poreznoj upravi uputio 56 inicijativa za naknadnu kontrolu i obračun poreznih davanja, s ukupno osporenim plaćanjima prema inozemstvu u iznosu od približno 350 mil. kuna. Istodobno je Carinskoj upravi upućeno 5 inicijativa za obračun carinskih davanja na dio troškova koji nisu bili uključeni u osnovicu za obračun carine i PDV-a u iznosu od približno 45 mil. kuna.

14.6. VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Devizni inspektorat vodi prekršajni postupak u prvom stupnju za prekršaje propisane Zakonom o deviznom poslovanju, Zakonom o trgovini i Zakonom o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske. Prekršajni postupak pokreće se na temelju zahtjeva ovlaštenih osoba Deviznog inspektorata, Hrvatske narodne banke, policije, Carinske uprave i Porezne uprave te drugog zakonom ovlaštenog tijela.

U drugom stupnju po žalbama na rješenja vijeća za prekršaje Deviznog inspektorata odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

U 2005. godini u Odjelu za devizne prekršaje riješeno je 518 predmeta po zahtjevu ovlaštenih podnositelja, u kojima je ukupno izrečeno oko 18 mil. kuna novčanih kazni i troškova postupka. Rješenjima je u korist proračuna kao predmet prekršaja oduzeto 316 tisuća eura, istodobno je, po pravomoćnim rješenjima, izvršen povrat oduzetih stranih sredstava plaćanja u iznosu od 293 tisuće eura.

Visina izrečenih i naplaćenih novčanih kazni govori o kompleksnosti i uspješnosti vođenja prekršajnog postupka kao i težini prekršaja, utvrđenih najvećim dijelom u kontrolama deviznih inspektora, pri čemu je za pojedine od njih propisana novčana kazna do 1 mil. kuna.

14.7. AKTIVNOSTI U ZAKONODAVSTVU

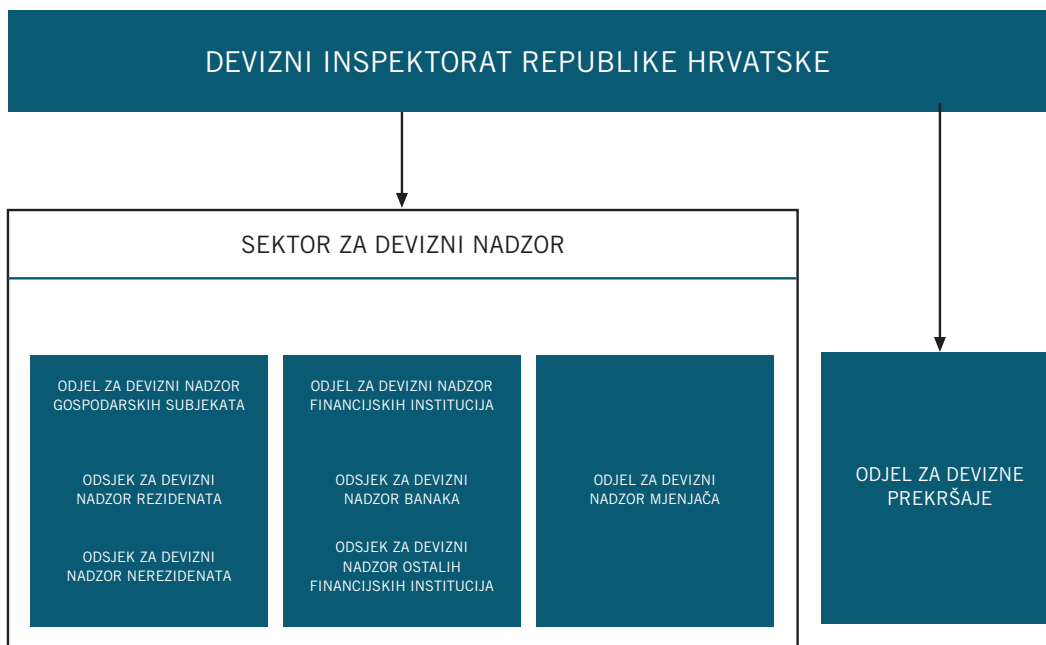
Intenzivna suradnja Deviznog inspektorata i Hrvatske narodne banke u donošenju devizne regulative kontinuirano traje od 1997. godine, pa gotovo da nema propisa iz ovog područja u čijoj izradi, svojim prijedlozima i komentarima, nije sudjelovao i Devizni inspektorat.

Tijekom 2005. godine predstavnici Deviznog inspektorata sudjelovali su u izradi podzakonskih propisa iz područja platnog prometa s inozemstvom, a također i u izradi propisa koji reguliraju plaćanje i naplatu u stranim sredstvima plaćanja u zemlji te gotovinsko poslovanje između rezidenata i nerezidenata u kunama, stranim sredstvima plaćanja i čekovima.

Devizni je inspektorat, na temelju spoznaje iz kontrola banaka, inicirao izmjene Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja radi evidentiranja u statistici inozemnog duga i onih poslova sklopljenih između rezidenata i nerezidenata koji su po svojoj ekonomskoj biti i učincima jednaki financijskim kreditima s inozemstvom (op. poslovi otkupa potraživanja iz poslovnih odnosa između rezidenata od strane nerezidenata, te poslovi otkupa potraživanja iz poslovnih odnosa između nerezidenata od strane rezidenata).

Ipak najvažnijom aktivnošću Deviznog inspektorata u vezi s promjenama devizne regulative u 2005. godini može se ocijeniti sudjelovanje u izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju, koji je stupio na snagu u prosincu 2005. godine. Zakon je radi usklađivanja s kriterijima i praksom Europske unije na području sprječavanja pranja novca dopunjen odredbama o postupku licenciranja mjenjača i primjeni kriterija podobnosti na vlasnike mjenjačnica. Radi osiguranja protočnosti podataka i informacija između Hrvatske narodne banke i Deviznog inspektorata kao nadzornih tijela, u Zakon su dodane i odredbe po kojima se ne može povrijediti obveza čuvanja tajne odnosno načelo statističke povjerljivosti ako se podaci što ih je prikupila Hrvatska narodna banka, osim u statističke svrhe, koriste i za potrebe deviznog nadzora. Naposljetku, radi postizanja veće transparentnosti kod kapitalnih poslova koje rezidenti sklapaju s tvrtkama iz *off shore* područja propisana je obveza rezidenata da na zahtjev Deviznog inspektorata moraju dostaviti podatke o stvarnim vlasnicima *off shore* tvrtki s kojima sklapaju navedene poslove.

Tablica 14.1. Ustrojstvo Deviznog inspektorata Republike Hrvatske

15.

FINANCIJSKA POLICIJA

Zakon o Financijskoj policiji objavljen je u *Narodnim novinama*, broj 177/04, a stupio je na snagu 23. prosinca 2004. Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. i članka 116. Ustava Republike Hrvatske.

Tijekom 2005. obavljene su sve potrebne pripreme za ustrojavanje Financijske policije s prvim siječnjem 2006. godine.

15.1. SVRHA OSNIVANJA FINANCIJSKE POLICIJE I UČINCI NA DRŽAVNI PRORAČUN

Temeljna zadaća Financijske policije je financijski nadzor radi snaženja financijske discipline proračunskih obveznika, suzbijanje neslužbenoga gospodarstva i sprječavanje izbjegavanja plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda.

Jedan od prioriteta porezne reforme je povećanje gospodarske aktivnosti, jer se jačanjem nadzora sprječava da porezni obveznik koji ne plaća uredno svoje porezne obveze bude u jednakom ili povoljnijem položaju od urednog poreznog obveznika. Za ostvarenje te zadaće, uz osiguranje stabilnosti poreznog sustava, nužno je osigurati sprječavanje i kažnjavanje porezne utaje.

Ubrzani proces tranzicije svojom dinamikom i nizom promjena u poreznom i gospodarskom sustavu jača uzroke sklonosti prema neslužbenom gospodarstvu i poreznoj evaziji.

Svrha osnivanja Financijske policije je da bi kao manje i operativno tijelo isključivo osiguravala djelotvorni sustav nadzora i naplate proračunskih prihoda, jer čvrst sustav nadzora put je prema jačanju financijske discipline radi ostvarivanja proračunskih prihoda.

Analiza ostvarenja prihoda Državnog proračuna po posebnim porezima, u usporedbi s planiranim iznosima, pokazuje da je ostvarenje prihoda Državnog proračuna ispod planiranih očekivanja prihoda od posebnih poreza. Kako se na tržištu broj korisnika i proizvoda koji se posebno oporezuju povećava, može se zaključiti da porezni prihodi ne prate taj trend povećanja.

Ostvarenje ovog značajnog proračunskog prihoda radi njegova udjela u ukupnosti prihoda Državnog proračuna zahtijeva posebna stručna znanja, temeljit i trajni nadzor proizvođača koji se oporezuju posebnim porezima.

15.2. DJELOKRUG RADA FINANCIJSKE POLICIJE

Kako se velik broj proizvoda koji se oporezuju posebnim porezom nalazi svakodnevno na tržištu kao roba bez urednog podrijetla o proizvodnji i nabavi, to zahtijeva poduzimanje pojačanog nadzora kroz sustav koji će spriječiti takve pojave. Kada se radi o posebnim porezima koji se obračunavaju na količine proizvoda, važno je brzo djelovanje nadzornog tijela, učestalost dolaska poreznom obvezniku, u nekim slučajevima i stalna prisutnost. Upravo to se osigurava osnivanjem Financijske policije, čija operativnost proizlazi iz Zakona o Financijskoj policiji.

Izbjegavanje i utaja poreza, rad bez odobrenja, gotovo je uvijek praćeno i izbjegavanjem plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja. Analiza stanja naplate doprinosa za obvezna osiguranja pokazuje da i to područje zahtijeva uvođenje financijske discipline pojačanim nadzorom obveznika uplate doprinosa.

Koncesijske naknade, kao ugovorne obveze prema proračunu u sadašnjem sustavu nadzora pravilnosti i uplate javnih davanja, nisu adekvatno nadzirane od državnih tijela.

15.3. ZAKLJUČAK

Odredbama članka 1. Zakona o financijskoj policiji određuje se temeljna zadaća Financijske policije, među ostalim propisano je da je temeljna zadaća Financijske policije financijski nadzor radi snaženja financijske discipline proračunskih obveznika, suzbijanje neslužbenoga gospodarstva i sprječavanje izbjegavanja plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda.

Odredbama članka 5. Zakona kojima se utvrđuje djelokrug Financijske policije, propisano je da Financijska policija provodi financijski nadzor zakonitosti, pravilnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda i naknada propisanih posebnim zakonima, a osobito nadzire:

- proizvodnju i promet naftnih derivata, duhanskih proizvoda, piva, alkohola, kave i bezalkoholnih pića u cilju utvrđivanja pravilnosti obračuna i pravodobnosti uplate posebnog poreza,
- izvršavanje obveze obračuna i uplate doprinosa za obvezna osiguranja,
- izvršavanje obveza prema proračunu preuzete koncesijskim ugovorom ili ugovorom o zakupu.

Financijska policija u obavljanju svojih poslova surađuje s drugim nadzornim tijelima državne uprave, te pruža stručnu pomoć pri utvrđivanju činjenica i prikupljanju ili osiguranju dokaza.

Radi otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela kojima je oštećen Državni proračun, ovlašteni službenici Financijske policije postupaju u skladu s odredbama Zakona o financijskoj policiji, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Prema odredbama članka 8. Zakona, među ostalim propisano je da Financijska policija (Središnji ured) obavlja poslove osiguranja međunarodne pravne pomoći i suradnje s međunarodnim organizacijama i strukovnim udruženjima.

Odredbama članka 22. Zakona propisane su ovlasti ovlaštenog službenika Financijske policije, kojima je među ostalim propisano da su ovlašteni provjeravati i utvrđivati identitet osoba i predmeta, prikupljati izjave odgovornih osoba kao i izjave i obavijesti trećih osoba, pribavljati dokumentaciju, obavljati očevid i po potrebi određivati vještaka, pregledavati poslovne i stambene prostore u kojima se obavlja gospodarska djelatnost, izuzimati potrebnu dokumentaciju, privremeno ili povremeno zabranjivati ili ograničiti obavljanje djelatnosti, pregledavati dobra, utvrđivati podrijetlo dobara, novca i vrijednosti i privremeno ih oduzimati, poduzimati mjere osiguranja naplate, zaustavljati i pregledavati vozila i plovila, te obavljati i druge poslove utvrđene Zakonom i drugim propisima.

Ovlašteni službenici Financijske policije (viši inspektori i inspektori) u svom radu provode posebno složene poslove nadzora posebnih poreza i drugih neizravnih i izravnih poreza, doprinosa, koncesija i drugih proračunskih prihoda. Nadalje, obavljaju poslove nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa, podnose prijave nadležnim tijelima o radnjama koje imaju obilježja prekršaja ili kaznenog djela, surađuju u najstrožijim poslovima računskih i komunikacijskih sustava, prate tehnološke procese i izrađuju njihove analize te obavljaju druge poslove po nalogu nadređenih.

Ovlašteni službenik Financijske policije dužan je u svako doba poduzeti nužne radnje, u skladu s ovlaštenjima propisanim ovim Zakonom u cilju sprječavanja grubog kršenja zakona čija je posljedica oštećenje proračuna.

Dakle, glavna svrha Financijske policije je da svojim radom utječe na:

- jačanje financijske discipline proračunskih obveznika glede plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda,
- suzbijanje sive ekonomije,
- suzbijanje korupcije.

16.
IZVJEŠĆE O RADU UREDA
ZA SPRJEČAVANJE PRANJA
NOVCA U 2005. GODINI

16.1. SVRHA ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA

Ovaj Zakon ima preventivni karakter, a ključni element sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o Zakonom određenim gotovinskim i sumnjivim transakcijama, i to:

- gotovinskim transakcijama ako je vrijednost transakcije 200.000,00 kuna ili veća,
- svim drugim gotovinskim i negotovinskim transakcijama ako postoji sumnja da se radi o pranju novca, u skladu s određenim indikatorima.

16.1.1. Povjerljivost i tajnost prikupljenih podataka

U skladu sa Zakonom (članak 15.), svi podaci prikupljeni na temelju ovog zakona povjerljivog su i tajnog značaja i mogu se koristiti samo za njime propisane namjene.

Zbog toga što obavijesti o transakcijama koje Ured zaprima sadrže podatke o transakcijama koji su bankarska tajna, kao i osobne podatke u svezi sa sumnjom na pranje novca, koja se može pokazati i kao neosnovana, jedna od glavnih odrednica u postupanju Ureda je zaštita podataka i tajnost postupka (članak 15. i 17. Zakona).

16.2. ZADAĆE UREDA

16.2.1. Ured kao financijsko-obavještajna jedinica

Ured, u sastavu Ministarstva financija, ustrojen je u skladu sa Zakonom, odnosno modelnim Zakonom UN-a i međunarodnim standardima kao samostalna financijsko-obavještajna jedinica (*Financial Intelligence Unit* - FIU) administrativnog tipa bez istražnih ovlasti. Ured (FIU) ima zadaću da prikuplja, obrađuje, raščlanjuje i pohranjuje podatke određene Zakonom, o gotovinskim, povezanim gotovinskim i sumnjivim financijskim transakcijama.

Ako nakon analitičke obrade zaprimljenih transakcija Ured utvrdi da postoji sumnja na pranje novca, odnosno ako smatra da ima osnove za povezivanje s kriminalnim djelatnostima i/ili tipologijama pranja novca u Republici Hrvatskoj, koje su jasne i prilično precizne, Ured slučajeve (Obavijesti o sumnjivim transakcijama (u daljnjem tekstu: OST) sa sumnjom na pranje novca dostavlja nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu RH (DORH) i/ili MUP-u, te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje.

Ured ima zakonsko ovlaštenje privremeno odgoditi obavljanje sumnjive transakcije najviše za 72 sata i dužan je o tome odmah obavijestiti nadležan DORH.

16.2.2. Informacijski sustav Ureda

Informacijski sustav Ureda (u daljnjem tekstu: ISU) sustav je koji uz visok stupanj korištenja suvremene informatičke tehnologije služi za prikupljanje, prijenos, pohranu, obradu i analizu podataka i informacija o gotovinskim i sumnjivim transakcijama u svrhu utvrđivanja sumnje na pranje novca na temelju određenih indikatora s jedne strane, a s druge, za pristup kompjutorskom sustavu "Egmont Secure Web" u cilju brže i jednostavnije međunarodne razmjene podataka koja služi u otkrivanju pranja novca.

16.2.3. Analitički sustav za automatiziranu obradu transakcija (NAOS)

Tijekom 2005. godine razrađivan je i testiran novi analitički sustav za analitičko-obavještajni rad Ureda u svrhu efikasnijeg operativnog rada na prevenciji i sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Tehnološka osnova za izradu novog analitičkog sustava je najmodernija programska oprema eminentnih američkih i svjetski poznatih proizvođača takvih tehnologija (Oracle, 12, Computhink, Quest, ...).

Obveznici - banke, Uredu dostavljaju podatke o transakcijama putem telekomunikacija i digitalnog obrasca s autorizacijom potpisa (elektronički obrazac).

16.3. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA

Zakonom (članak 14.) određeno je da Ured može podatke, dobivene na temelju zakona, dostavljati odgovarajućim tijelima i organizacijama pojedinih država te međunarodnim organizacijama koje se bave sprječavanjem pranja novca, i to na njihov zahtjev pod uvjetom uzajamnosti.

16.3.1. Međunarodna tijela i organizacije

Radi što učinkovitije međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca, Republika Hrvatska postala je u lipnju 1998. godine punopravni član Egmont grupe:

16.3.1.1. Egmont grupa je globalna organizacija nacionalnih ureda za sprječavanje pranja novca koja obuhvaća 101 nacionalnu financijsko-obavještajnu jedinicu (FIU - Financial Intelligence Unit), koje se bave sprječavanjem i otkrivanjem pranja novca. Status punopravnog člana Egmont grupe hrvatskom Uredu omogućava uz ostalo:

- bržu i jednostavniju razmjenu podataka između odgovarajućih tijela i organizacija pojedinih država,
- sudjelovanje u odlučivanju o politici Egmont grupe,
- mogućnost rada u radnim grupama Egmont grupe (pravna, tehnička i pokroviteljska radna grupa),
- pristup hrvatskog Ureda kompjutorskom sustavu "Egmont Secure Web", što su ga instalirali stručnjaci američkog Ureda (FinCENa) tijekom siječnja 1999.,

Hrvatski je Ured pružao potporu u osnivanju ureda u Albaniji, Crnoj Gori, Makedoniji i BiH.

16.3.1.2. Poseban Odbor Vijeća Europe za procjenu mjera protiv pranja novca (MONEYVAL)

Republika Hrvatska je stalna članica posebnog Odbora Vijeća Europe za procjenu mjera protiv pranja novca (Moneyval, prije PC-R-EV).

Predstavnik Ureda je član stalnog izaslanstva RH pri spomenutom odboru.

16.3.2. Pregled potpisanih memoranduma o razumijevanju u 2005.

Tijekom 2005. god. hrvatski je Ured potpisao memorandume o razumijevanju u cilju što učinkovitije razmjene podataka s uredima sljedećih država:

Tablica 16.1. Pregled potpisanih memoranduma o razumijevanju u 2005. godini

GODINA	DRŽAVA
2005.	BIH
	CRNA GORA
	POLJSKA
	SRBIJA

16.3.3. Regionalna suradnja

Regionalna je suradnja nužnost i potreba, zbog same zemljopisne blizine te intenzivne gospodarske aktivnosti koju prate tokovi novca i kapitala. Međutim, činjenica je da gospodarski tokovi neizbježno vežu i kriminalne tokove.

Ured u potpunosti surađuje i razmjenjuje informacije s uredima u Sloveniji, Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji i Srbiji, te nema problema i zastoja u toj suradnji. Održavaju se radni sastanci, a prema potrebi i susreti u vezi s pojedinim slučajevima. Također je dogovoreno održavanje redovitih regionalnih sastanaka na kojima bi se raspravljalo o konkretnim predmetima i otvorenim pitanjima. Važno je napomenuti da je Ured bio pokrovitelj primanja u Egmont grupu ureda Albanije, Makedonije i Bosne i Hercegovine.

16.3.4. Međunarodne konferencije, seminari i sastanci u 2005. godini

Predstavnici Ureda bili su nazočni i aktivno sudjelovali na specijaliziranim međunarodnim sastancima, konferencijama i seminarima u organizaciji Vijeća Europe, Egmont grupe i ostalih međunarodnih organizacija ili država.

O svim međunarodnim aktivnostima Ured sastavlja izvješće ministru financija i dostavlja ga na znanje Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

16.4. SURADNJA UREDA S DRŽAVNIM ODVJETNIŠTVOM, MUP-om I DRUGIM NADZORNIM TIJELIMA U RH

Ured interaktivno surađuje u sprječavanju i otkrivanju slučajeva pranja novca s Državnim odvjetništvom, USKOK-om, Policijom i s nadzornim službama Ministarstva financija (Carinskom upravom, Poreznom upravom i Deviznim inspektoratom). Ova tijela također dostavljaju Uredu podatke o neobičnim i sumnjivim transakcijama koje utvrde obavljajući poslove iz svoje nadležnosti.

Osim toga, Ured surađuje i s drugim nadzornim tijelima (HNB i HANFA) koja nadziru provedbu Zakona o sprječavanju pranja novca od strane obveznika. Također i ova nadzorna tijela izvješćuju Ured i o neobičnim i sumnjivim transakcijama koje utvrde obavljajući poslove iz svoje nadležnosti.

Ova se suradnja odvija preko časnika za vezu iz prije spomenutih tijela, te redovitih radnih sastanaka u vezi s rješavanjem konkretnih slučajeva pranja novca i na temelju potpisanih sporazuma o suradnji, a sve u cilju interaktivne razmjene podataka potrebnih za otkrivanje pranja novca.

U nadležnim tijelima i pravosuđu ne postoje posebni specijalizirani odjeli koji bi se bavili samo slučajevima pranja novca.

- Kako je Ured samo jedna od karika u lancu u borbi protiv pranja novca, to je nužna suradnja Ureda i nadzornih službi Ministarstva financija (Carinske i Porezne uprave te Deviznog inspektorata) s jedne strane, te Državnog odvjetništva, USKOK-a, Policije, pravosuđa i Hrvatske narodne banke s druge strane.

S tom je namjerom osnovana i Međuministarska koordinacija na čelu s ministrom financija sastavljena od predstavnika prije navedenih tijela i institucija uključenih u sprječavanje pranja novca u cilju operativne i strateške suradnje između tih tijela.

16.4.1. Međuministarsku koordinaciju čine:

- za prevenciju: Ured, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, te nadzorne službe Ministarstva financija (Porezna uprava, Carinska uprava i Devizni inspektorat),
- za represiju: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala, policija i Ured:
- dana 22. studenoga 2005. kod glavnog državnog odvjetnika RH održan je sastanak predstavnika međuministarske koordinacije, radi dogovora oko načina rada i postupanja svih nadležnih tijela u rješavanju konkretnih slučajeva pranja novca.

16.5. PREVENCIJA PRANJA NOVCA U PROCESU PRISTUPANJA REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

U vezi s prevencijom pranja novca, u RH je u razdoblju od 23. do 27. svibnja 2005. godine boravila Misija stručnjaka europske komisije (EK) koja je procjenjivala cjelokupni sustav u području borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Nakon procjene, Misija stručnjaka EK dostavila je glavno Izvješće, među ostalim i za područje pranja novca u RH, u kojem navodi:

Općenita procjena:

Hrvatske su vlasti postigle velik napredak u usklađivanju i razvoju vlastitog sustava. Važeći okvir za borbu protiv kriminala i korupcije uključujući i pranje novca gotovo je dovršen. Hrvatska je potpisala i ratificirala najbitnije međunarodne konvencije i protokole i odgovarajuće ih uvrstila u nacionalno pravo.

16.5.1. Analitički pregled pravne stečevine (*screening*) za poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala

Prevenција pranja novca u RH u vezi s analitičkim pregledom pravne stečevine, tretirana je u poglavlju 4. Sloboda kretanja kapitala.

Prva faza *screeninga* (tzv. eksplanatorni sastanak) u vezi s tim područjem održana je 25. studenoga 2005. god. u Bruxellesu, kad su predstavnici EK-a predstavili i tumačili *acquis* s naglaskom na najsloženije zakonodavne akte u području prevencije pranja novca, kao i u području represije pranja novca.

Druga faza *screeninga* (tzv. bilateralni sastanak) održan je u Bruxellesu, 21. prosinca 2005. god. Na tom su sastanku predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca prezentirali hrvatski sustav prevencije pranja novca, odnosno prezentirali su:

- usporedni prikaz usklađenosti zakonodavstva RH s pravnom stečevinom (*acquis*) EU u području prevencije pranja novca (*screening* liste)
- pisanu prezentaciju (očitovanje RH o stanju usklađenosti zakonodavstva i pripremljenosti RH za provedbu *acquisa* u području prevencije pranja novca),
- *PowerPoint* prezentaciju, koja je pratila usmena izlaganja predstavnika RH na bilateralnom sastanku *screeninga* po točkama dnevnog reda.

Važno je napomenuti da je na bilateralnom sastanku uz predstavnika Ministarstva financija, Ureda za sprječavanje pranja novca, sudjelovao i predstavnik MUP-a RH, koji je prezentirao represivni dio sustava u borbi protiv pranja novca. Na ovaj način dodatno je naglašena suradnja među tim tijelima u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma.

16.6. ZAPRIMLJENE SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO SEKTORIMA OD 2004. DO 2005.

Tablica 16.2. Zaprimljene sumnjive transakcije po sektorima u razdoblju 2004. - 2005. godine

OBVEZNICI	2004.	2005.
1. OBVEZNICI IZ ČLANKA 2. ZSPN-a	2.063	2.748
Banke i stambene štedionice	**2.024	**2.622
Štedno kreditne zadruge	15	34
Investicijski fondovi i društva za upravljanje investicijskim fondovima		1
Financijska agencija i Hrvatska pošta	3	9
Društva za osiguranje	1	4
Brokeri	3	2
Ovlašteni mjenjači	3	5
Prilježivači igara na sreću za lutrijske igre, za igre u kasinima, za kladioničke igre i igre na sreću na automatima	1	12
Ostali obveznici iz članka 2. stavak 3. ZSPN: promet nekretnina, leasing i drugi	13	59
2. OBVEZNICI IZ ČLANKA 9a ZSPN-a	2	6
Odvjetnici	1	2
Javni bilježnici	1	4
3. DRŽAVNA TIJELA	74	117
Ministarstvo unutarnjih poslova RH/Interpol	26	55
Državno odvjetništvo RH	1	2
USKOK	5	3
Ministarstvo financija, Porezna uprava	4	3
Ministarstvo financija, Carinska uprava	15	29
Ministarstvo financija, Devizni inspektorat	19	15
Hrvatska narodna banka		2
Obavještajna agencija		5
Komisija za vrijednosne papire		
Direkcija za nadzor društava za osiguranje		
HANFA (od 1.1.2006.)		
Državna revizija		
Državni inspektorat		
Ministarstvo pravosuđa		
Županijski sud		
Otvoreni izvori	4	3
4. UREDI DRUGIH DRŽAVA (FIU)	35	46
UKUPNO	2.174	2.917

** **Napomena:** Donošenjem novog Pravilnika o provedbi zakona o sprječavanju pranja novca (1. 1. 2004.) sastavljen je novi popis indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, a obveznici od tada Uredu kao sumnjive transakcije prijavljuju samo one transakcije kod kojih su utvrdili sumnju ili razumnu osnovu sumnje da sredstva u tim transakcijama predstavljaju prihod od nezakonitih aktivnosti, uključujući i prihode od poreza, tj. prijavljuju transakcije kao sumnjive po subjektivnom karakteru, navodeći u prijavi razloge za subjektivnu sumnju.

U 2005. godini Ured je zaprimio:

- 2622 sumnjive transakcije subjektivnog karaktera od bankarskog sektora
- 126 sumnjivih transakcija od obveznika iz nebankarskog financijskog sektora
- 2 sumnjive transakcije od odvjetnika
- 4 sumnjive transakcije od javnih bilježnika
- 117 sumnjivih transakcija od drugih državnih tijela, i
- 46 sumnjivih transakcija od inozemnih ureda.

16.7. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2005.

Obavijesti o sumnjivim i svim drugim transakcijama i odluke Ureda o njima analizirane su statistički kako slijedi:

Tablica 16.3. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2005. godini

NAZIV	2005
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	282
BROJ OBRADENIH SUMNJIH TRANSAKCIJA SADRŽANIH U OTVORENIM PREDMETIMA	3.384
UKUPAN IZNOS U SUMNJIH TRANSAKCIJAMA U OTVORENIM PREDMETIMA (HRK)	1.543.721.861
BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA PREDANIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE	70
UKUPAN IZNOS U SLUČAJEVIMA SUMNJE NA PRANJE NOVCA PREDANIH NADLEŽNIM TIJELIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE (HRK)	747.698.102
BROJ NALOGA ZA ODGODOM OBAVLJANJA SUMNJIH TRANSAKCIJA ZA 72 SATA (U SKLADU S ČL. 10, ST.2. ZAKONA) IZDANIH OD UREDA	1
UKUPAN IZNOS SUMNJIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE ODGOĐENO PO NALOGU UREDA (HRK)	4.260.068

16.7.1. Predmeti dostavljeni nadležnim tijelima na daljnje postupanje

Tablica 16.4. Ukupan broj OST-a upućen nadležnim tijelima na daljnje postupanje u 2005. godini

NADLEŽNO TIJELO	2005
Državno odvjetništvo RH	26
Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala	2
Ministarstvo unutarnjih poslova	20
Porezna uprava	11
Devizni inspektorat	10
Uredi drugih država (FIU)	1
UKUPNO	70

Tijekom 2005. godine Ured je ukupno nadležnim državnim tijelima te inozemnim uredima dostavio 70 slučajeva (OST-a), s ukupnim iznosom u sumnjivim transakcijama od 747.698.102,00 kn.

Porast broja slučajeva predanih Državnom odvjetništvu i drugim nadležnim državnim službama u izvještajnom razdoblju u usporedbi s prijašnjim razdobljima rezultat je, prije svega, stečenog specifičnog iskustva u obavještajnoj analitici pri obradi predmeta kao i rezultat povećanja broja inspektora analitičara u Uredu, te unapređenja informacijskog sustava Ureda.

16.7.2. Postupanje Ureda po ovlasti za odgodom obavljanja izvršenja sumnjive transakcije (članak 10. stavak 2. Zakona)

U 2005. godini Ured je, u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, izdao nalog bankama za privremeno obustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija u iznosu od 4.260.068,00 kn zbog sumnje na pranje novca.

16.7.3. Usporedba ključnih pokazatelja o radu hrvatskog Ureda s inozemnim uredima

Polazeći od ocjena u izvješćima Vijeća Europe (Moneyval) o evaluaciji u RH, te usporedbom ključnih pokazatelja o radu našeg Ureda s istovrsnim pokazateljima o radu pojedinih inozemnih ureda (npr. ureda u hrvatskom okruženju, a i šire), možemo reći da se naš ured po učinkovitosti može mjeriti s drugim inozemnim uredima.

Međutim, Ured je samo jedna karika u lancu u sprječavanju pranja novca, koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima i inozemnim uredima može u potpunosti dati svoj puni doprinos u daljnjem razvitku strategije u sprječavanju pranja novca u RH.

16.7.4. Aktivnosti Ureda u sprječavanju financiranja terorizma u 2005. godini

Ured je na čelu stalne koordinacije u Ministarstvu financija za provedbu Rezolucije UN-a 1373.

U skladu sa svojom nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima sljedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere po transakcijama evidentiranih u bazama Ureda i financijskom sustavu RH,
- aktivnosti unapređenja međunarodne suradnje.

Ured je tijekom 2005. g. zaprimio ukupno 13 popisa s imenima fizičkih osoba i entiteta osumnjičenih za terorizam. Popise su dostavili Ministarstvo vanjskih poslova, Državno odvjetništvo ili financijsko obavještajne jedinice SAD-a (FinCEN). Slijedom tih popisa Ured je izvršio provjere u svojim bazama podataka i putem bankarskog sustava RH za ukupno 44 fizičke osobe i 17 entiteta. O rezultatima provjera Ured je pravodobno obavješćivao nadležna tijela.

16.7.5. Aktivnosti Ureda u suzbijanju sive ekonomije u 2005. godini

Profiti koji potječu iz određenih oblika sive ekonomije, odnosno određenih nezakonitih aktivnosti vezanih za sivu ekonomiju kao npr. utaja poreza i drugih davanja, izbjegavanje carinskog nadzora, nedopuštene trgovine i dr., pojavljuju se u obliku gotovine. Ta se gotovina nastoji plasirati raznim transakcijama u legalni bankarski i gospodarski sustav RH, radi prikrivanja pravog izvora novca.

Ured je Poreznoj upravi dostavio 11 slučajeva (OST-a), povezanih s nekim oblicima sive ekonomije.

Deviznom inspektoratu Ured je dostavio 10 slučajeva (OST-a).

Carinskoj upravi do sada je dostavljeno 4 slučaja (OST-a).

Radi utvrđivanja traga sredstvima koja potječu iz nekog oblika sive ekonomije i koja su rezultat izbjegavanja carinskih, poreznih i drugih davanja, kao i zametanja traga sredstvima koja proizlaze iz nezakonitih aktivnosti, koja su transferirana raznim načinima u inozemstvo, nužna je međunarodna suradnja na području razmjene financijsko-obavještajnih podataka. Na tom području Ured ima dobro razvijenu međunarodnu suradnju. Ta je suradnja rezultirala i prijedlozima Ureda nadležnim državnim tijelima za privremenu blokadu nezakonitih sredstava.

16.7.6. Druge aktivnosti Ureda u 2005. godini

- Ured je u suradnji s TAIEX-om organizirao tematske seminare za djelatnike Ureda i pojedine skupine obveznika, a vezano uz:
- elektronsko bankarstvo i pranje novca (8. i 9. prosinca 2005. u Zagrebu),
- sudjelovanje predstavnika Ureda u izradi Nacionalne strategije za sprječavanje korupcije u skladu s programom Vlade RH 2006.-2008.,
- sudjelovanje predstavnika Ureda u radu Međuresorske radne skupine za suzbijanje terorizma,
- održavanje trening-seminara za obveznike i za ostala nadležna tijela koja sudjeluju u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma,
- uključivanje u CARDS program EU za 2002. godine zajedno s USKOK-om i MUP-om, u vezi s jačanjem kapaciteta USKOK-a, te u CARDS program za 2003. godinu, za razvijanje međuinstitucionalne suradnje između DORH-a, MUP-a i Ureda,
- sudjelovanje u CARPO (Cards Police) projektu za financijske istrage,
- 2. krug evaluacije GRECO-a (odbor Vijeća Europe za borbu protiv korupcije),
- bilateralni radni sastanci i radni posjeti s predstavnicima Ureda BiH i Slovenije.

16.7.7. Procjena (evaluacija) rada Ureda od međunarodnih tijela

Rad Ureda i cjelokupni sustav protiv pranja novca u RH pod kontinuiranim je i periodičnim procjenama:

- Vijeća Europe, Posebnog odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca (Moneyval): u dva navrata (1999. i 2002. godine),
- Međunarodnog monetarnog fonda,
- Grupe za financijsku akciju (FATF-OECD),
- Svjetske banke,
- GRECO (Grupa europskih država protiv korupcije).

Međunarodne organizacije i institucije u svojim su izvješćima o evaluaciji mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH hrvatski model i preventivni sustav ocijenile kao suvremen i većim dijelom usklađen s međunarodnim standardima.

U tim su izvješćima pozitivno ocijenjeni napori Ureda za sprječavanje pranja novca u ostvarivanju svojih zakonskih zadaća na području prevencije pranja novca i financiranja terorizma.

16.8. PRIKAZ SLUČAJA ŠTO GA JE URED PREDAO NADLEŽNIM TIJELIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE

Sumnjive transakcije povezane s transferima u/z RH preko nerezidentnog računa *off shore* tvrtke iz Irske

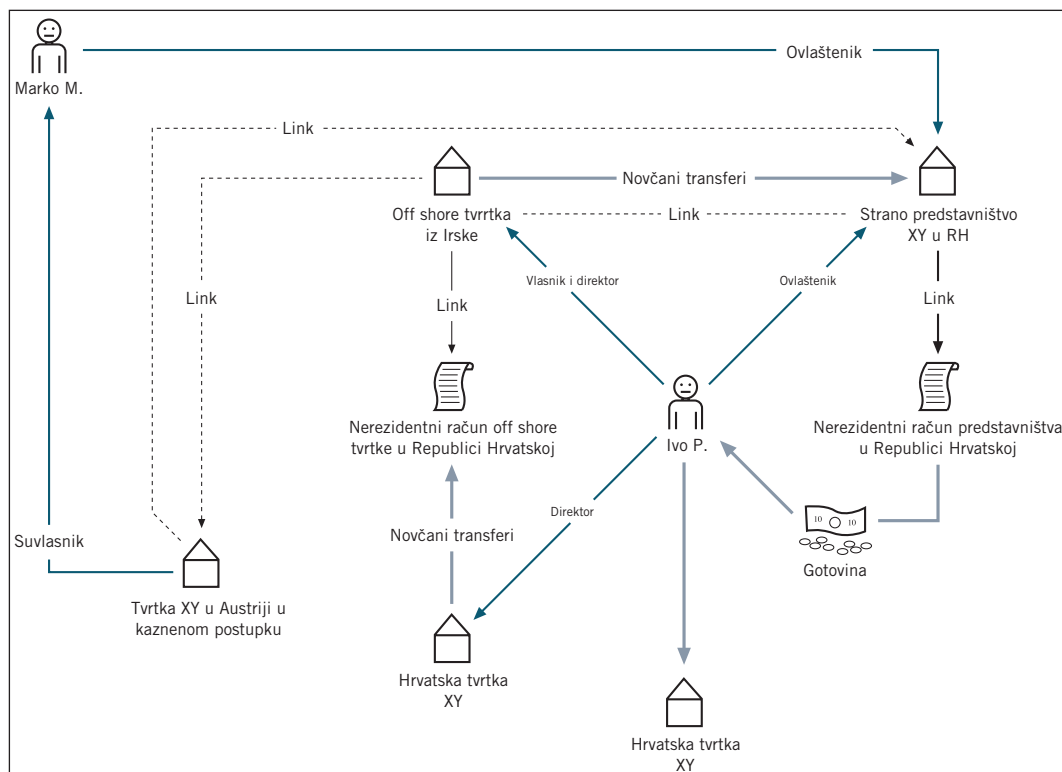
Slučaj je iniciran podacima iz baza Ureda o sumnjivim transakcijama, u kojima su evidentirane transakcije uplata, doznaka u inozemstvo i doznaka iz inozemstva, vezano uz fizičku osobu - Ivo I., *off shore* tvrtku i hrvatsku tvrtku XY.

- Spomenuta *off shore* tvrtka registrirana je u Irskoj, a jedan od suvlasnika i direktora je fizička osoba - hrvatski državljanin Ivo I. Nedugo nakon što je registrirana, tvrtka otvara nerezidentni račun u Hrvatskoj. U korist nerezidentnog računa te *off shore* tvrtke tijekom 2002.g. - 2004.g. izvršene su uplate hrvatske tvrtke XY čiji je direktor isti Ivo I., i to u ukupnoj kunsnoj protuvrijednosti od 9.107.116,81 kn.
- Daljnjim provjerama u međunarodnoj suradnji s Uredom Republike Austrije, Ured je utvrdio da u Austriji postoji tvrtka sa sličnom varijantom naziva spomenute *off shore* tvrtke koja je predmet kaznenog postupka u Austriji, a s kojom je povezan i Ivo I.

Stoga Ured smatra da je transakcijama - u iznosu od 9.107.116,81 kn, po nalogu hrvatske tvrtke u korist *off shore* tvrtke izvršen neosnovan transfer novčanih sredstava.

Međutim, osim Ivo I., ovlaštenik po istom nerezidentnom računu je i Marko M., koji je ujedno i suvlasnik austrijske tvrtke protiv koje se vodi kazneni postupak.

Obavijest o sumnjivim transakcijama dostavljena je na daljnje postupanje Državnom odvjetništvu RH, zbog sumnje u prikrivanje pravog izvora novca proizašlog iz određenih nezakonitih aktivnosti navedenih fizičkih i pravnih osoba, kako u RH, tako i u R. Austriji.

17.
UNUTARNJE USTROJSTVO
MINISTARSTVA FINANCIJA

17.1. UNUTARNJE USTROJSTVO MINISTARSTVA FINANCIJA U 2005. GODINI

Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija - *Narodne novine*, 70/01., 71/03. i 198/03.,
Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija - *Narodne novine*, 43/05. i 114/05.

Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija bilo je do 11. travnja 2005. uređeno Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (*Narodne novine*, br. 70/01., 71/03. i 198/03.), a 12. travnja 2005. stupila je na snagu nova Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (*Narodne novine*, br. 43/05.) s manjim izmjenama u rujnu 2005. (*Narodne novine*, br. 114/05.).

Do travnja 2005. bile su u Ministarstvu financija ustrojene sljedeće upravne organizacije i druge unutarnje ustrojstvene jedinice:

1. Zavod za makroekonomske analize i planiranje
2. Državna riznica
3. Uprava za međunarodne financijske institucije i europske integracije
4. Uprava za financiranje programa i projekata pomoći europske unije
5. Uprava za gospodarstvo
6. Uprava za financijski sustav
7. Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza i carinskih objekata
8. Uprava za unutarnju reviziju i nadzor
9. Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak
10. Kabinet ministra
11. Tajništvo Ministarstva

Upravne organizacije u sastavu Ministarstva i ustrojstvena jedinica osnovane posebnim zakonom:

1. Porezna uprava
2. Carinska uprava
3. Devizni inspektorat
4. Ured za sprječavanje pranja novca

Prema novoj Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (*Narodne novine*, br. 43/05.) u Ministarstvu financija ustrojene su sljedeće upravne organizacije i druge unutarnje ustrojstvene jedinice:

1. Kabinet ministra
- 2. Samostalni odjel za odnose s javnošću i informiranje ***
- 3. Samostalni odjel za unutarnju reviziju**
- 4. Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole**
5. Tajništvo Ministarstva
6. Zavod za makroekonomske analize i planiranje
7. Državna riznica
8. Uprava za gospodarstvo
9. Uprava za financijski sustav
10. Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose
11. Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije
12. Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole
13. Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak
- 14. Samostalna služba za informacijski sustav**
15. Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza

Upravne organizacije u sastavu Ministarstva i ustrojstvena jedinica osnovane posebnim zakonom:

1. Porezna uprava
2. Carinska uprava
- 3. Financijska policija**
4. Devizni inspektorat
5. Ured za sprječavanje pranja novca

* - podebljanim slovima označene su nove ustrojstvene jedinice i upravne organizacije

17.2. DJELOKRUG UNUTARNJIH USTROJSTVENIH JEDINICA MINISTARSTVA FINANCIJA

Kabinet ministra obavlja protokolarne poslove za potrebe ministra i državnog tajnika, pribavlja dokumentaciju i materijale od upravnih organizacija u sastavu Ministarstva, osigurava pravodobnu dostavu materijala za Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski Sabor, obavlja prevoditeljske i lektorske poslove, obavlja i druge stručne i administrativne poslove za službene potrebe ministra i državnog tajnika.

Samostalni odjel za odnose s javnošću i informiranje obavlja poslove koji se odnose na komunikaciju s medijima i prezentaciju aktivnosti Ministarstva, poslove planiranja, usmjeravanja, nadzora i provedbe strategije informiranja i odnosa s javnošću, priprema istup ministra, državnog tajnika i drugih dužnosnika Ministarstva financija u javnosti, surađuje s Uredom za odnose s javnošću Vlade Republike Hrvatske i drugim tijelima, odgovara na pritužbe građana, obavlja i druge poslove po nalogu ministra financija.

Samostalni odjel za unutarnju reviziju provodi unutarnju reviziju za cjelokupno Ministarstvo, daje stručna mišljenja i ima savjetodavnu ulogu u cilju poboljšanja poslovanja Ministarstva, procjenjuje sustave, procese i sustav unutarnjih kontrola na temelju upravljanja rizicima, obavlja reviziju o korištenju sredstava Europske unije i drugih međunarodnih organizacija i institucija, izrađuje izvješća o obavljenim unutarnjim revizijama, surađuje s Upravom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole.

Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole (FMC) koordinira uspostavljanje i razvoj metodologija financijskog upravljanja i sustava unutarnjih kontrola u Ministarstvu, koje se prije svega odnose na prethodne i naknadne financijske kontrole, funkcije računovodstva i financijskog izvještavanja, sudjeluje i pomaže čelnicima ustrojstvenih jedinica u opisu poslova, uspostavljanju i razvoju procedura i postupaka u vezi s pripremom, obradom, tijekom i pohranom financijskih i drugih dokumenata, radi na uspostavljanju unutarnjih kontrola i analizi rizika posebno u području praćenja prihoda i primitaka, izvršavanju rashoda i izdataka, obavlja poslove nadzora pravilnog, pravodobnog i zakonitog rada upravnih organizacija i ustrojstvenih jedinica Ministarstva financija, provodi inspekcijski nadzor u pojedinim predmetima po pravu nadzora, provodi postupak za ocjenu postojanja povreda službene dužnosti, koordinira obavljanje poslova unutarnjeg nadzora nadležnih službi Porezne i Carinske uprave, surađuje s Upravom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole.

Tajništvo Ministarstva obavlja poslove koji se odnose na usklađivanje rada unutarnjih ustrojstvenih jedinica i upravnih organizacija u Ministarstvu, poslove pripreme i praćenja ostvarivanja plana rada Ministarstva, sudjeluje u izradi nacрта prijedloga zakona i drugih propisa iz djelokruga Ministarstva, vodi kadrovsku politiku, obavlja stručne poslove iz područja službeničkih odnosa, izrađuje prijedlog plana stručnog usavršavanja i osposobljavanja državnih službenika i namještenika, upravlja ljudskim potencijalima, brine o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava za rad te obavlja računovodstvene, opće, tehničke i pomoćne poslove i druge poslove po nalogu ministra.

Zavod za makroekonomske analize i planiranje obavlja poslove analiza i prognoza makroekonomskih kretanja, posebice analizira i planira fiskalnu politiku na razini državnog proračuna, izvanproračunskih fondova, te lokalne uprave i samouprave, analizira monetarnu politiku i politiku tečaja, sudjeluje u aktivnostima državne suradnje s međunarodnim institucijama, te poslovima u vezi s nastupom Republike Hrvatske na međunarodnom financijskom tržištu i agencijama za ocjenu kreditne sposobnosti Republike Hrvatske, priprema mjesečni statistički prikaz i Godišnje izvješće Ministarstva financija, te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Državna riznica obavlja poslove što se odnose na pripremu i konsolidaciju proračuna, izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo i upravljanje javnim dugom te poslove financijskog upravljanja sredstvima pomoći Europske unije preko Nacionalnog fonda.

U Državnoj riznici ustrojeni su: Sektor za pripremu proračuna, Sektor za izvršavanje državnog proračuna, Sektor za upravljanje javnim dugom, Odjel za razvoj i podršku sustavu Državne riznice, Odjel proračunskog nadzora i Odjel za poslove Nacionalnog fonda.

Sektor za pripremu proračuna obavlja poslove vezane za planiranje, izradu i donošenje proračuna države i konsolidiranog proračuna države, radi na unapređenju sustava upravljanja javnim financijama, prati i analizira prihode i primitke te rashode i izdatke po područjima javne potrošnje koja se financira iz državnog proračuna, obavlja poslove pripreme, izrade i praćenja proračuna po programima te sudjeluje u izradi zakonskih i podzakonskih propisa kojima se propisuju prava i utvrđuju obveze za državni proračun te obavlja i druge poslove po nalogu ministra i glavnog državnog rizničara.

Sektor za izvršavanje državnog proračuna obavlja plaćanja u domaćoj i inozemnoj valuti na temelju zahtjeva proračunskih korisnika, izrađuje projekciju veličine i dinamike novčanih tokova na računu državnog proračuna kao i svih računa korisnika državnog proračuna, izrađuje nacrt prijedloga zakona o izvršavanju državnog proračuna i nacrt pravilnika, daje mišljenja i prijedloge vezano uz avansna plaćanja, obavlja poslove normativnog uređenja i razvoja računovodstva, konsolidira i analizira financijske izvještaje, priprema izvještaje za interne i eksterne korisnike te obavlja i druge poslove po nalogu ministra i glavnog državnog rizničara.

Sektor za upravljanje javnim dugom upravlja portfeljom javnog duga s obzirom na izvore, ročnost, valutnu i kamatnu strukturu na temelju strategije upravljanja javnim dugom te mjerama i instrumentima minimiziranja rizika i troška otplate, priprema ugovore za kreditna zaduženja, obavlja poslove koji se odnose na izdavanje vrijednosnih papira na domaćem i vanjskom tržištu, izrađuje trogodišnju strategiju upravljanja državnim dugom, vodi evidenciju duga, izdanih jamstava i zajmova, provodi bonitetnu analizu tražitelja državnih jamstava, nadzire provedbu odluka o jamstvima te obavlja i druge poslove po nalogu ministra i glavnog državnog rizničara.

Odjel za razvoj i potporu sustavu državne riznice obavlja poslove projektiranja, optimizacije, analize, unapređenja i standardizacije poslovnih procesa unutar sustava Državne riznice, poslove uspostave tehnološkog jedinstva i potpune integracije informatičkog sustava Državne riznice s financijsko-informacijskim sustavima svih tijela državne uprave, poslove aplikativne i operativne podrške poslovnim procesima sustava Državne riznice, pruža potporu korisnicima sustava Državne riznice.

Odjel proračunskog nadzora obavlja poslove proračunskog nadzora radi osiguranja zakonitog i svrhovitog korištenja proračunskih sredstava.

Odjel za poslove Nacionalnog fonda obavlja poslove primitka i financijskog upravljanja svim programima Europske unije, otvara posebne bankovne račune za prihvaćanje sredstava Europske unije, priprema zahtjeve za povlačenje sredstava od Europske komisije i sredstava s osnove sufinanciranja iz državnog proračuna i drugih domaćih izvora, prenosi sredstva na podračune provedbenih agencija, uspostavlja i provodi sustav upravljanja i kontrole sredstava iz svoje nadležnosti, priprema financijska izvješća o svojem poslovanju, održava sustav izvještavanja Europske komisije.

Uprava za gospodarstvo analizira financijsko stanje javnih poduzeća i poduzeća u pretežitom državnom vlasništvu, obavlja poslove u vezi s restrukturiranjem i konsolidacijom poslovnih subjekata, sudjeluje u poslovima u vezi s izdavanjem državnih jamstava, vodi registar i prati koncesije, unapređuje sustav prikupljanja neporeznih prihoda, prati i analizira politiku državnih potpora, analizira stanja vezana za oštećenja imovine i prava uzrokovana elementarnim nepogodama, sudjeluje u izradi zakona i drugih propisa iz svoga djelokruga te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za financijski sustav sudjeluje u izradi zakonskih propisa iz područja bankarskog i deviznog sustava, sustava osiguranja i platnog prometa, tržišta novca i tržišta kapitala, analizira i predlaže mjere za poboljšanje tih sustava, obavlja inspekcijski nadzor određenih financijskih institucija te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose priprema zakonske propise kojima se uređuju financijski odnosi s međunarodnim financijskim institucijama, obavlja poslove iz područja bilateralnih i multilateralnih financijskih odnosa Republike Hrvatske u okviru djelokruga Ministarstva financija, razvija i provodi suradnju s međunarodnim financijskim institucijama u vezi s rješavanjem strukturnih i razvojnih problema te ostvarivanja održivog rasta, izvršava financijske obveze koje proizlaze iz članstva RH u međunarodnim financijskim institucijama na temelju sklopljenih ugovora o zajmovima i darovnicama i na temelju tehničke pomoći primljene preko tih institucija obavlja poslove iz djelokruga Ministarstva financija koji se odnose na suradnju, pripremu i pregovore za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije obavlja poslove u vezi s financiranjem, nabavom, plaćanjem, nadzorom i revizijom provedbe svih programa i projekata pomoći Europske unije Republici Hrvatskoj. Predlaže godišnje i višegodišnje planove financiranja programa i projekata, provodi natječaje te sklapa ugovore o nabavi usluga, roba i radova, upravlja sustavom za financijsko praćenje provedbe projekata i tokova financijskih sredstava te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole utvrđuje i razvija sveobuhvatni sustav unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru (PIFC) što se odnosi na unutarnju reviziju te financijsko upravljanje i kontrole.

Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak rješava po žalbama protiv upravnih akata Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije iz područja poreznog postupka, carinskog postupka i postupka financijskog nadzora nad zakonitošću obračuna i uplata proračunskih prihoda i naknada propisanih drugim posebnim zakonima, provodi postupak povodom izvanrednih pravnih lijekova iz svoje nadležnosti, donosi rješenja u provedbi upravnog nadzora nad zakonitošću prvostupanjskih akata Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije, surađuje u pripremanju nacрта prijedloga zakona i međunarodnih ugovora iz područja poreza i carina.

Samostalna služba za informacijski sustav organizira i uspostavlja jedinstveni informacijski sustav svih ustrojstvenih jedinica Ministarstva, planira i provodi informatizaciju Ministarstva te sistemsko održavanje informacijskih servisa Ministarstva, vodi brigu o uređivanju javnih i internih informacijskih servisa te brigu o promociji Ministarstva u elektroničkim i drugim medijima, planira nabavu računalne i mrežne opreme, brine o informatičkoj edukaciji službenika i o kontinuiranom održavanju svih informatičkih resursa.

Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza bavi se pripremom, građenjem, rekonstrukcijom i davanjem na uporabu novih graničnih prijelaza te investicijskim i tekućim održavanjem novoizgrađenih i postojećih graničnih prijelaza, provodi postupke javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi, usklađuje potrebe ostalih ministarstava i tijela državne uprave koja državnu službu obavljaju na graničnim prijelazima, sudjeluje u radu mješovitih povjerenstava i radnih skupina s predstavnicima susjednih zemalja. Obavlja i ostale poslove u vezi s upravljanjem državnom imovinom na graničnim prijelazima.

Porezna uprava organizira, koordinira, prati i kontrolira naplatu poreza, pristojbi i drugih proračunskih prihoda, provodi inspekcijski nadzor, provodi ovrhe radi naplate poreza, prati i analizira primjenu poreznih propisa i funkcioniranje poreznog sustava, te predlaže rješenja u području porezne politike.

Carinska uprava priprema i predlaže sustavna rješenja i mjere tekuće ekonomske i razvojne politike u području carinskog sustava, sustava carinske i izvancarinske zaštite, te slobodnih zona, organizira i nadzire rad carinske službe, obavlja carinski nadzor u robnom i putničkom prometu s inozemstvom, obavlja nadzor i kontrolu obračuna i naplate carina, trošarina i drugih davanja koja se obračunavaju pri carinjenju robe, vodi upravni i carinsko-prekršajni postupak i postupak o prekršajima u svezi s trošarinama, obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

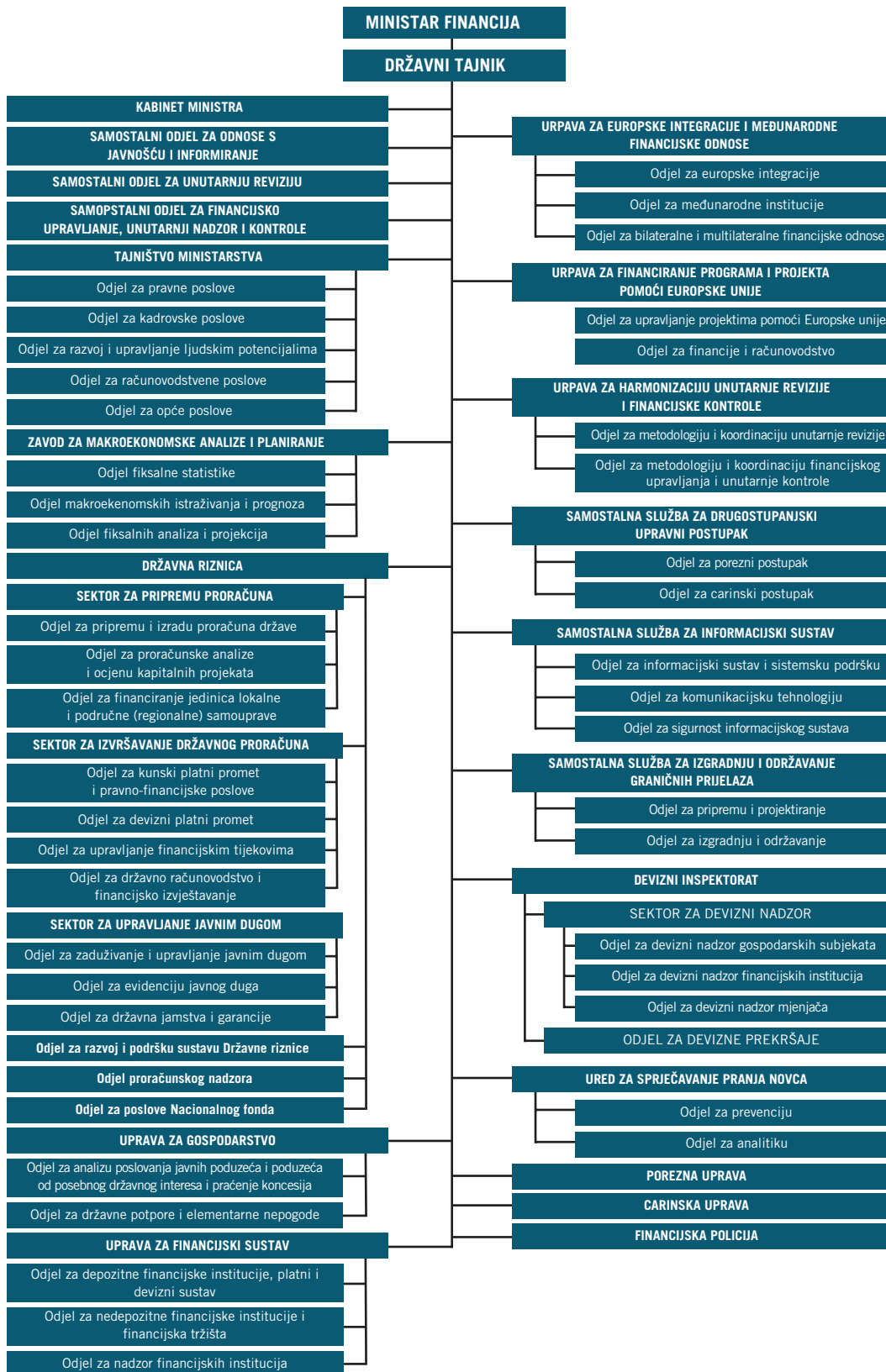
Financijska policija obavlja poslove financijskog nadzora zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijave i uplata proračunskih prihoda i naknada propisanih posebnim zakonom.

Devizni inspektorat obavlja inspekcijski nadzor i vodi prekršajni postupak u prvom stupnju u području deviznog i vanjskotrgovinskog poslovanja, te kreditnog poslovanja s inozemstvom, kao i druge poslove po nalogu ministra.

Ured za sprječavanje pranja novca prikuplja, analizira, analitički obrađuje i pohranjuje Zakonom o sprječavanju pranja novca propisane podatke o transakcijama, obavlja neposredni nadzor obveznika nad provedbom Zakona, surađuje s odgovarajućim tijelima i službama pojedinih država koje se bave sprječavanjem pranja novca, dostavlja obavijesti o sumnjivim transakcijama nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje, u suradnji s nadležnim tijelima poduzima mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

Organizacijska shema Ministarstva financija

18.

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva Republike Hrvatske

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
BDP, tekuće cijene (mil. HRK)	152.519	165.639	181.231	198.422	212.826	229.031
Stopa rasta BDP-a (%)	2,9	4,4	5,6	5,3	3,8	4,3
BDP, tekuće cijene (mil. EUR)	19.976	22.177	24.468	26.234	28.395	30.949
BDP, po stanovniku (EUR)	4.560	4.998	5.507	5.906	6.397	6.968
Potrošačke cijene, prosjek (%)	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3
Proizvođačke cijene, prosjek (%)	9,7	3,6	-0,4	1,9	3,5	3,0
Broj nezaposlenih, prosjek	357.872	380.195	389.741	329.799	309.875	308.739
Stopa nezaposlenosti, prosjek	21,1	22,0	22,5	19,5	18,0	17,9
Stopa anketne nezaposlenosti, prosjek (%)	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7
Prosječna mjesečna bruto plaća, stopa rasta (%)	7,0	3,9	6,0	4,8	6,4	4,4
Prosječna mjesečna bruto plaća, kune	4.869	5.061	5.366	5.623	5.985	6.248
Prosječna mjesečna neto plaća, stopa rasta (%)	8,9	6,5	5,0	5,9	5,9	4,9
Prosječna mjesečna neto plaća, kune	3.326	3.541	3.720	3.940	4.173	4.376
Fizički obujam industrijske proizvodnje, stopa rasta (%)	1,7	6,0	5,4	4,1	3,7	5,1
Promet u trgovini na malo, realna stopa rasta (%)	14,4	10,0	12,5	3,7	2,6	2,8
Noćenja turista, stopa rasta (%)	45,0	11,0	3,0	4,0	2,0	8,0
Indeks fizičkog obujma građevinskih radova, stopa rasta (%)	-9,1	3,6	12,8	22,8	2,0	-0,8
Tečaj HRK/USD, prosjek	8,28	8,34	7,86	6,70	6,04	5,95
Tečaj HRK/USD, kraj razdoblja	8,16	8,36	7,15	6,12	5,64	6,23
Tečaj HRK/EUR, prosjek	7,63	7,47	7,41	7,56	7,50	7,40
Tečaj HRK/EUR, kraj razdoblja	7,60	7,37	7,44	7,65	7,67	7,38
Vanjskotrgovinska bilanca (mil. USD)	-3.455	-4.481	-5.818	-8.022	-8.565	-9.788
Izvoz (mil. USD)	4.432	4.666	4.904	6.187	8.024	8.773
Uvoz (mil. USD)	7.887	9.147	10.722	14.209	16.589	18.560
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	-477	-814	-2.094	-1.874	-1.404	-1.993
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-2,4	-3,7	-8,6	-7,1	-4,9	-6,4
Ukupni vanjski dug, krajem razdoblja (mil. USD)	11.282	11.870	15.680	24.759	31.002	30.220
Ukupni vanjski dug, krajem razdoblja (mil. EUR)	12.109	13.458	15.055	19.811	22.781	25.541
Ukupne međunarodne pričuve HNB-a, krajem razdoblja (mil. EUR)	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438
Kamatna stopa na trezorske zapise od 91 dan, kraj razdoblja	7,50%	4,00%	2,00%	4,00%	3,80%	3,70%
ZIBOR (3 mj.), prosjek	11,10%	7,90%	4,60%	5,50%	7,35%	6,19%

18. PRILOZI*Prilog 2. Prihodi državnog proračuna 2002. - 2005.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	69.651.075,3	74.677.473,7	80.463.518,2	107,7	85.653.010,2	106,4
11	Porezi	42.810.173,7	45.281.076,4	47.149.861,9	104,1	50.687.564,0	107,5
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.022.403,1	6.189.047,2	6.259.713,1	101,1	7.057.112,3	112,7
1111	Porez na dohodak	3.363.295,1	3.114.580,8	3.128.273,0	100,4	3.106.476,4	99,3
1112	Porez na dobit	2.659.108,0	3.074.466,4	3.131.440,1	101,9	3.950.635,9	126,2
113	Porezi na imovinu	294.555,6	289.926,0	355.823,3	122,7	375.500,5	105,5
1134	Porez na financijske i kapitalne transakcije	294.555,6	289.926,0	355.823,3	122,7	375.500,5	105,5
114	Porezi na dobra i usluge	33.974.099,2	36.651.147,6	38.602.220,8	105,3	41.323.002,4	107,0
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.089.212,5	28.260.009,3	30.013.661,2	106,2	32.399.951,5	108,0
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	29.864.904,7	106,2	32.243.371,6	108,0
11412	Porez na prodaju	136.726,2	130.709,4	148.756,5	113,8	156.579,9	105,3
1142	Trošarine	7.474.168,1	7.850.993,1	7.941.553,7	101,2	8.177.659,1	103,0
1144	Porezi na posebne usluge	39.624,4	7.903,3	26.216,5	331,7	20.000,0	76,3
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	126.558,7	182.348,1	226.812,5	124,4	299.562,6	132,1
11452	Ostali porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	126.558,7	182.348,1	226.812,5	124,4	299.562,6	132,1
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	244.535,5	349.893,8	393.976,9	112,6	425.829,2	108,1
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	1.590.727,3	87,8	1.562.930,2	98,3
1151	Carine i ostale takse na uvoz	2.050.624,3	1.810.866,2	1.590.727,3	87,8	1.562.930,2	98,3
116	Ostali porezi	468.491,5	340.089,4	341.377,4	100,4	369.018,6	108,1
12	Socijalni doprinosi	25.189.614,1	27.416.930,5	29.477.597,2	107,5	31.301.339,6	106,2
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	25.189.614,1	27.416.930,5	29.477.597,2	107,5	31.301.339,6	106,2
1211	Doprinosi zaposlenika	0,0	12.334.662,0	13.139.274,1	106,5	13.857.359,8	105,5
1212	Doprinosi poslodavaca	1.605.081,6	14.323.245,2	15.737.707,0	109,9	16.695.492,4	106,1
1213	Doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih	455.559,6	759.023,3	600.616,1	79,1	748.487,4	124,6
1214	Neklasificirani doprinosi	23.128.972,9	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	10.406,5	10.121,5	-	27.505,2	271,8
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	684,1	-	107,3	-
1311	Tekuće	0,0	0,0	571,0	-	107,3	-
1312	Kapitalne	0,0	0,0	113,1	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	10.406,5	9.437,4	-	27.397,9	290,3
1321	Tekuće	0,0	10.406,5	9.437,4	-	18.873,3	200,0
1322	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	8.524,6	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	1.651.287,5	1.969.060,3	3.825.937,6	194,3	3.636.601,4	95,1
141	Prihodi od imovine	622.899,7	417.485,5	2.667.701,0	639,0	2.226.646,8	83,5
1411	Kamate	14.105,6	19.433,0	35.752,0	184,0	62.784,1	175,6
1412	Dividende	115.129,8	108.122,9	1.868.840,6	1.728,4	1.123.345,8	60,1
1413	Povlačenje iz prihoda kvazikorporacija	361.950,2	5,1	146.819,9	-	192.515,7	-
1414	Prihodi od imovine temeljem osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1415	Zakupnina (koncesije i slično)	131.714,1	289.924,5	616.288,5	212,6	848.001,2	137,6
142	Prodaja robe i usluga	625.218,7	749.462,7	676.950,9	90,3	782.428,0	115,6
1421	Prodaja od strane tržišnih ustanova	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1422	Administrativne takse	257.485,7	305.448,1	312.994,2	102,5	397.066,4	126,9
1423	Prihod od slučajne prodaje na tržištu	367.733,0	444.014,6	363.956,7	82,0	385.361,6	105,9
1424	Obračunata prodaja dobara i usluga	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
143	Naknade, kazne i globe	333.802,6	307.167,5	342.370,6	111,5	360.707,4	105,4
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	0,0	1.522,6	248,5	-	5.653,1	2.274,9
1441	Tekući	0,0	1.522,6	248,5	-	5.653,1	2.274,9
1442	Kapitalni	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
145	Razni i neprepoznati prihodi	69.366,5	493.422,0	138.666,6	28,1	261.166,1	188,3

Prilog 3. Rashodi državnog proračuna 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
2	RASHODI	70.397.350,9	77.075.487,4	83.131.114,4	107,9	87.857.464,9	105,7
21	Naknade zaposlenima	19.534.161,7	21.225.816,1	22.268.286,7	104,9	23.182.585,9	104,1
211	Plaće i nadnice	16.677.053,8	18.037.101,2	18.888.605,2	104,7	19.699.216,4	104,3
212	Socijalni doprinosi	2.857.107,9	3.188.714,9	3.379.681,5	106,0	3.483.369,5	103,1
2121	Stvarni socijalni doprinosi	2.857.107,9	3.188.714,9	3.379.681,5	106,0	3.483.369,5	103,1
2122	Obračunati socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
22	Korištenje dobara i usluga	4.391.924,0	4.170.610,6	4.358.720,5	104,5	4.951.917,4	113,6
23	Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
24	Kamate	3.263.574,2	3.587.328,9	3.972.466,3	110,7	4.387.009,7	110,4
241	Inozemne	1.887.009,3	1.879.419,9	1.976.502,3	105,2	2.053.587,9	103,9
242	Tuzemne	1.376.564,9	1.707.909,0	1.995.964,0	116,9	2.333.421,8	116,9
243	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	2.104.974,5	4.292.712,4	4.968.068,5	115,7	5.248.743,7	105,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	657.422,2	1.942.931,7	2.783.462,4	143,3	2.784.825,0	100,0
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.447.552,3	2.349.780,7	2.184.606,1	93,0	2.463.918,7	112,8
26	Pomoći	4.161.544,5	3.746.958,2	3.420.326,9	91,3	3.796.846,7	111,0
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	76.464,4	174,1	73.639,3	96,3
2611	Tekuće	66.004,3	43.918,0	46.500,0	105,9	49.174,0	105,8
2612	Kapitalne	0,0	0,0	29.964,4	-	24.465,3	-
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	83.433,8	202,3	93.831,7	112,5
2621	Tekuće	38.682,7	41.239,1	83.433,8	202,3	93.831,7	112,5
2622	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	4.056.857,5	3.661.801,1	3.260.428,7	89,0	3.629.375,7	111,3
2631	Tekuće	3.956.782,1	3.198.504,5	2.498.597,5	78,1	2.623.246,2	105,0
2632	Kapitalne	100.075,4	463.296,6	761.831,2	164,4	1.006.129,5	132,1
27	Socijalne naknade	34.256.888,5	36.204.270,1	39.730.886,6	109,7	41.358.454,8	104,1
271	Socijalne naknade iz osiguranja	17.950.808,8	28.917.771,5	28.189.471,6	97,5	29.308.716,4	104,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	6.731.909,7	11.177.314,8	166,0	11.792.075,3	105,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	554.588,9	364.100,2	65,7	257.663,1	70,8
28	Ostali rashodi	2.684.283,5	3.847.791,1	4.412.358,9	114,7	4.931.906,7	111,8
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	3.954,6	58,4	4.919,8	124,4
282	Razni ostali rashodi	2.683.831,7	3.841.024,2	4.408.404,3	114,8	4.926.986,9	111,8
2821	Tekući	1.331.109,2	2.325.646,4	1.842.516,4	79,2	2.154.806,2	116,9
2822	Kapitalni	1.352.722,5	1.515.377,8	2.565.887,9	169,3	2.772.180,7	108,0

18. PRILOZI*Prilog 4. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna 2002. - 2005.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.377.002,9	1.812.403,6	1.419.466,9	78,3	1.553.668,4	109,5
311	Dugotrajna imovina	1.284.191,8	1.795.345,4	1.384.608,6	77,1	1.516.968,2	109,6
311,1	Nabava: dugotrajna imovina	1.499.188,5	2.019.172,2	1.624.050,5	80,4	1.781.346,8	109,7
311,2	Prodaja: dugotrajna imovina	214.996,7	223.826,8	239.441,9	107,0	264.378,6	110,4
311,3	Potrošnja dugotrajne imovine: dugotrajna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3111	Zgrade i građevine	715.757,4	1.199.770,2	811.476,8	67,6	867.662,5	106,9
3111,1	Nabava: zgrade i građevine	929.636,7	1.423.367,0	1.050.314,9	73,8	1.131.301,5	107,7
3111,2	Prodaja: zgrade i građevine	213.879,3	223.596,8	238.838,1	106,8	263.639,0	110,4
3111,3	Potrošnja dugotrajne imovine: zgrade i građevine	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3112	Postrojenja i oprema	388.336,5	516.597,8	518.941,0	100,5	557.319,9	107,4
3112,1	Nabava: postrojenja i oprema	389.453,9	516.827,8	519.544,8	100,5	558.059,5	107,4
3112,2	Prodaja: postrojenja i oprema	1.117,4	230,0	603,8	262,5	739,6	122,5
3112,3	Potrošnja dugotrajne imovine: postrojenja i oprema	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3113	Ostala dugotrajna imovina	180.097,9	78.977,4	54.190,8	68,6	91.985,8	169,7
3113,1	Nabava: ostala dugotrajna imovina	180.097,9	78.977,4	54.190,8	68,6	91.985,8	169,7
3113,2	Prodaja: ostala dugotrajna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3113,3	Potrošnja dugotrajne imovine: ostala dugotrajna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
312	Zalihe	7,2	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7.518,2	141,8	7.220,0	96,0
313,1	Nabava: pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7.518,2	141,8	7.220,0	96,0
313,2	Prodaja: pohranjene vrijednosti	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
314	Neproizvedena imovina	23.704,1	11.754,9	27.340,1	232,6	29.480,2	107,8
314,1	Nabava: neproizvedena imovina	26.743,6	30.513,9	32.299,2	105,9	40.251,0	124,6
314,2	Prodaja: neproizvedena imovina	3.039,5	18.759,0	4.959,1	26,4	10.770,8	217,2
3141	Zemljište	-2.010,2	-18.361,1	7.062,3	-38,5	-10.282,1	-
3141,1	Nabava: zemljište	1.029,3	397,9	12.021,4	3.021,2	488,7	4,1
3141,2	Prodaja: zemljište	3.039,5	18.759,0	4.959,1	26,4	10.770,8	217,2
3142	Rudna bogatstva	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3142,1	Nabava: rudna bogatstva	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3142,2	Prodaja: rudna bogatstva	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3143	Ostala prirodna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3143,1	Nabava: ostala prirodna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3143,2	Prodaja: ostala prirodna imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	25.714,3	30.116,0	20.277,8	67,3	39.762,3	196,1
3144,1	Nabava: nematerijalna neproizvedena imovina	25.714,3	30.116,0	20.277,8	67,3	39.762,3	196,1
3144,2	Prodaja: nematerijalna neproizvedena imovina	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 5. Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.649.392,2	-1.320.128,6	221.977,3	-	1.752.824,5	-
321	Tuzemna	1.635.902,8	-1.330.054,7	212.191,5	-	1.757.681,4	-
3212	Novac i depoziti	359.542,9	1.146.530,3	-1.114.263,8	-	688.185,0	-
3213	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3213,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3213,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3214	Zajmovi	689.541,9	393.362,8	1.002.955,3	255,0	847.590,4	84,5
3214,1	Izdaci	1.014.320,7	1.576.177,4	1.328.793,9	84,3	1.026.366,5	77,2
3214,2	Primici	324.778,8	1.182.814,6	325.838,6	27,5	178.776,1	54,9
3215	Dionice i ostali udjeli	586.818,0	-2.869.947,8	323.500,0	-	221.906,0	-
3215,1	Izdaci	586.818,0	485.020,0	448.500,0	92,5	235.065,1	52,4
3215,2	Primici	0,0	3.354.967,8	125.000,0	3,7	13.159,1	10,5
3216	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3216,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3216,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3217	Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3217,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3217,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3218	Ostala potraživanja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3218,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3218,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
322	Inozemna	13.489,4	9.926,1	9.785,8	98,6	-4.856,9	-
3222	Novac i depoziti	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3223	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3223,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3223,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3224	Zajmovi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3224,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3224,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3225	Dionice i ostali udjeli	13.489,4	9.926,1	9.785,8	98,6	-4.856,9	-
3225,1	Izdaci	13.489,4	9.926,1	9.785,8	98,6	2.699,3	27,6
3225,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	7.556,2	-
3226	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3226,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3226,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3227	Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3227,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3227,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3228	Ostala potraživanja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3228,1	Izdaci	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3228,2	Primici	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
323	Monetarno zlato i SPV	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

18. PRILOZI*Prilog 6. Transakcije u obvezama državnog proračuna 2002. - 2005.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
33	NETO STJECANJE OBVEZA	3.772.670,7	2.890.288,7	4.309.040,4	149,1	5.510.947,6	127,9
33,1	Ukupne otplate	6.240.866,3	6.520.770,5	13.717.081,5	210,4	10.253.489,1	74,7
33,2	Ukupno zaduživanje	10.013.537,0	9.411.059,2	18.026.121,9	191,5	15.764.436,7	87,5
331	Tuzemne	1.424.916,2	-159.690,2	4.038.705,1	-	10.591.559,7	-
331,1	Otplate	1.734.325,3	4.146.435,2	9.009.705,0	217,3	4.389.322,6	48,7
331,2	Zaduživanje	3.159.241,5	3.986.745,0	13.048.410,1	327,3	14.980.882,3	114,8
3312	Novac i depoziti	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	1.297.359,9	635.810,6	6.357.475,7	999,9	9.636.343,1	151,6
3313,1	Otplata	1.481.694,3	2.305.093,0	5.025.194,2	218,0	2.844.600,8	56,6
3313,2	Zaduživanje	2.779.054,2	2.940.903,6	11.382.669,9	387,0	12.480.943,9	109,6
3314	Zajmovi	127.556,3	-795.500,8	-2.318.770,6	-	955.216,6	-
3314,1	Otplata	252.631,0	1.841.342,2	3.984.510,8	216,4	1.544.721,8	38,8
3314,2	Zaduživanje	380.187,3	1.045.841,4	1.665.740,2	159,3	2.499.938,4	150,1
3316	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3316,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3316,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3317	Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3317,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3317,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3318	Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3318,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3318,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
332	Inozemne	2.347.754,5	3.049.978,9	270.335,3	8,9	-5.080.612,1	-
332,1	Otplate	4.506.541,0	2.374.335,3	4.707.376,5	198,3	5.864.166,5	124,6
332,2	Zaduživanje	6.854.295,5	5.424.314,2	4.977.711,8	91,8	783.554,4	15,7
3322	Novac i depoziti	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	3.024.357,8	4.051.109,1	1.215.439,1	30,0	-3.713.935,0	-
3323,1	Otplata	2.579.181,0	0,0	2.526.875,9	-	3.713.935,0	-
3323,2	Zaduživanje	5.603.538,8	4.051.109,1	3.742.315,0	92,4	0,0	-
3324	Zajmovi	-676.603,3	-1.001.130,2	-945.103,8	-	-1.366.677,1	-
3324,1	Otplata	1.927.360,0	2.374.335,3	2.180.500,6	91,8	2.150.231,5	98,6
3324,2	Zaduživanje	1.250.756,7	1.373.205,1	1.235.396,8	90,0	783.554,4	63,4
3326	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3326,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3326,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3327	Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3327,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3327,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3328	Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3328,1	Otplata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
3328,2	Zaduživanje	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 7. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	2005.
7	Ukupni rashodi	74.170.855,1	79.130.476,7	84.794.982,3	89.686.282,7
701	Opće javne usluge	7.374.118,6	8.202.368,2	8.958.022,6	10.221.538,1
702	Obrana	4.352.135,6	4.087.773,8	3.700.636,3	3.593.298,4
703	Javni red i sigurnost	4.790.499,3	5.176.019,6	5.488.422,3	5.828.251,1
704	Ekonomski poslovi	5.747.134,5	6.631.930,1	7.866.261,5	8.392.346,9
705	Zaštita okoliša	264.258,6	310.793,9	234.334,6	205.605,1
706	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.411.431,1	1.829.917,5	2.528.730,7	2.848.426,5
707	Zdravstvo	10.703.957,9	11.609.418,9	12.719.750,1	12.912.308,2
708	Rekreacija, kultura i religija	993.561,7	1.085.002,2	1.242.363,0	1.322.381,5
709	Obrazovanje	6.314.708,8	6.806.802,9	7.244.729,9	7.642.395,0
710	Socijalna zaštita	32.219.049,0	33.390.449,7	34.811.731,4	36.719.731,9

Prilog 8. Transakcije izvanproračunskih fondova i agencija 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.*	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	8.537.638,0	8.604.825,0	7.830.258,0	91,0	8.134.940,0	103,9
11	Porezi	2.361.127,0	2.631.104,0	2.683.804,0	102,0	2.761.485,0	102,9
12	Socijalni doprinosi	10.408,0	7.677,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	3.124.963,0	2.497.178,0	1.274.492,0	51,0	1.145.477,0	89,9
131	Pomoći od stranih vlada	290,0	1.434,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	3.124.673,0	2.495.744,0	1.274.492,0	51,1	1.145.477,0	89,9
1331	Tekuće	2.901.511,0	2.256.669,0	926.267,0	41,0	834.991,0	90,1
1332	Kapitalne	223.162,0	239.075,0	348.225,0	145,7	310.486,0	89,2
14	Ostali prihodi	3.041.140,0	3.468.866,0	3.871.962,0	111,6	4.227.978,0	109,2
2	RASHODI	8.175.408,0	6.135.543,0	5.084.815,0	82,9	5.620.152,0	110,5
21	Naknade zaposlenima	753.945,0	842.647,0	997.437,0	118,4	1.117.529,0	112,0
211	Plaće i nadnice	649.414,0	725.796,0	862.263,0	118,8	966.616,0	112,1
212	Socijalni doprinosi	104.531,0	116.851,0	135.174,0	115,7	150.913,0	111,6
22	Korištenje dobara i usluga	2.510.074,0	2.132.441,0	1.969.020,0	92,3	2.148.315,0	109,1
24	Kamate	382.578,0	368.637,0	371.214,0	100,7	617.640,0	166,4
241	Inozemne	32.670,0	147.425,0	184.282,0	125,0	305.417,0	165,7
242	Tuzemne	349.908,0	221.212,0	186.932,0	84,5	312.223,0	167,0
25	Subvencije	1.458.594,0	0,0	0,0	-	5.189,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	997.401,0	0,0	0,0	-	5.189,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	461.193,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	235.659,0	0,0	4.542,0	-	153.390,0	-
263	Unutar opće države	235.659,0	0,0	4.542,0	-	153.390,0	-
2631	Tekuće	12.430,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	223.229,0	0,0	4.542,0	-	153.390,0	-
27	Socijalne naknade	1.582.352,0	2.029.198,0	914.907,0	45,1	571.777,0	62,5
271	Socijalne naknade iz osiguranja	1.582.352,0	2.015.288,0	911.499,0	45,2	571.107,0	62,7
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	13.910,0	3.408,0	-	670,0	19,7
28	Ostali rashodi	1.252.206,0	762.620,0	827.695,0	108,5	1.006.312,0	121,6
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	4.752.419,0	6.183.610,0	6.953.996,0	112,5	5.145.748,0	74,0
31,1	Nabava nefinancijske imovine	4.780.957,0	6.216.526,0	6.984.515,0	112,4	5.195.362,0	74,4
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	28.538,0	32.916,0	30.519,0	92,7	49.614,0	162,6
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-1.064.076,0	409.057,0	-119.979,0	-	-133.065,0	-
321	Tuzemna	-1.064.076,0	409.057,0	-119.979,0	-	-133.065,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	3.326.113,0	4.123.385,0	4.088.574,0	-	2.497.895,0	-
331	Tuzemne	722.690,0	1.160.730,0	142.589,0	-	1.460.118,0	-
332	Inozemne	2.603.423,0	2.962.655,0	3.945.985,0	-	1.037.777,0	-

* Uključuje Fond za regionalni razvoj i Fond za razvoj i zapošljavanje

Prilog 9. Transakcije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	1.558.404,0	1.845.366,0	670.814,0	36,4	398.337,0	59,4
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	10.408,0	772,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	1.448.330,0	1.741.865,0	540.922,0	31,1	360.327,0	66,6
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	1.448.330,0	1.741.865,0	540.922,0	31,1	360.327,0	66,6
1331	Tekuće	1.435.617,0	1.714.878,0	521.361,0	30,4	334.155,0	64,1
1332	Kapitalne	12.713,0	26.987,0	19.561,0	72,5	26.172,0	133,8
14	Ostali prihodi	99.666,0	102.729,0	129.892,0	126,4	38.010,0	29,3
2	RASHODI	1.575.181,0	1.844.077,0	587.420,0	31,9	382.162,0	65,1
21	Naknade zaposlenima	224.936,0	241.408,0	290.789,0	120,5	286.515,0	98,5
211	Plaće i nadnice	193.157,0	207.538,0	252.989,0	121,9	248.410,0	98,2
212	Socijalni doprinosi	31.779,0	33.870,0	37.800,0	111,6	38.105,0	100,8
22	Korištenje dobara i usluga	117.667,0	127.140,0	90.721,0	71,4	89.854,0	99,0
24	Kamate	666,0	0,0	896,0	-	721,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	666,0	0,0	896,0	-	721,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	1.212.069,0	1.472.945,0	205.014,0	13,9	5.072,0	2,5
271	Socijalne naknade iz osiguranja	1.212.069,0	1.472.945,0	205.014,0	13,9	5.072,0	2,5
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	19.843,0	2.584,0	0,0	-	0,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	11.698,0	21.937,0	18.022,0	82,2	19.251,0	106,8
31,1	Nabava nefinancijske imovine	14.740,0	27.173,0	21.154,0	77,8	22.545,0	106,6
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	3.042,0	5.236,0	3.132,0	59,8	3.294,0	105,2
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-28.475,0	-20.570,0	65.372,0	-	-3.067,0	-
321	Tuzemna	-28.475,0	-20.570,0	65.372,0	-	-3.067,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	78,0	0,0	-	9,0	-
331	Tuzemne	0,0	78,0	0,0	-	9,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

18. PRILOZI*Prilog 10. Transakcije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje 2002. - 2005.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	725.795,0	1.109.974,0	865.013,0	77,9	1.065.103,0	123,1
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	6.905,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	258.298,0	287.791,0	201.874,0	70,1	201.235,0	99,7
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	258.298,0	287.791,0	201.874,0	70,1	201.235,0	99,7
1331	Tekuće	258.298,0	287.791,0	201.874,0	70,1	201.235,0	99,7
1332	Kapitalne		0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	467.497,0	815.278,0	663.139,0	81,3	863.868,0	130,3
2	RASHODI	1.263.096,0	888.105,0	831.295,0	93,6	914.345,0	110,0
21	Naknade zaposlenima	172.509,0	180.743,0	185.992,0	102,9	227.721,0	122,4
211	Plaće i nadnice	148.247,0	155.722,0	160.298,0	102,9	197.486,0	123,2
212	Socijalni doprinosi	24.262,0	25.021,0	25.694,0	102,7	30.235,0	117,7
22	Korištenje dobara i usluga	901.387,0	113.659,0	100.979,0	88,8	122.100,0	120,9
24	Kamate	0,0	20.554,0	0,0	-	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	0,0	20.554,0	0,0	-	0,0	-
243	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	189.184,0	490.368,0	544.324,0	111,0	564.524,0	103,7
271	Socijalne naknade iz osiguranja	189.184,0	490.368,0	544.324,0	111,0	564.524,0	103,7
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	16,0	82.781,0	0,0	-	0,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	16.093,0	27.272,0	30.291,0	111,1	38.636,0	127,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	22.314,0	31.236,0	30.913,0	99,0	38.971,0	126,1
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	6.221,0	3.964,0	622,0	15,7	335,0	53,9
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	266.606,0	604.597,0	3.427,0	-	112.122,0	-
321	Tuzemna	266.606,0	604.597,0	3.427,0	-	112.122,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	820.000,0	410.000,0	0,0	-	0,0	-
331	Tuzemne	820.000,0	410.000,0	0,0	-	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 11. Transakcije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	134.756,0	89.573,0	111.674,0	124,7	114.957,0	102,9
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	109.478,0	72.000,0	96.167,0	133,6	96.102,0	99,9
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	109.478,0	72.000,0	96.167,0	133,6	96.102,0	99,9
1331	Tekuće	99.728,0	72.000,0	96.167,0	133,6	96.102,0	99,9
1332	Kapitalne	9.750,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	25.278,0	17.573,0	15.507,0	88,2	18.855,0	121,6
2	RASHODI	239.458,0	140.387,0	141.333,0	100,7	145.931,0	103,3
21	Naknade zaposlenima	87.228,0	91.633,0	101.411,0	110,7	107.372,0	105,9
211	Plaće i nadnice	75.048,0	78.711,0	87.690,0	111,4	92.869,0	105,9
212	Socijalni doprinosi	12.180,0	12.922,0	13.721,0	106,2	14.503,0	105,7
22	Korištenje dobara i usluga	34.999,0	34.844,0	36.512,0	104,8	37.889,0	103,8
24	Kamate	0,0	0,0	2,0	-	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	0,0	0,0	2,0	-	0,0	-
243	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	117.231,0	13.910,0	3.408,0	24,5	670,0	19,7
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	117.231,0	13.910,0	3.408,0	24,5	670,0	19,7
28	Ostali rashodi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	9.304,0	8.767,0	4.865,0	55,5	4.895,0	100,6
31,1	Nabava nefinancijske imovine	9.412,0	9.061,0	4.915,0	54,2	4.962,0	101,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	108,0	294,0	50,0	17,0	67,0	134,0
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-114.006,0	-59.581,0	-34.524,0	-	-35.869,0	-
321	Tuzemna	-114.006,0	-59.581,0	-34.524,0	-	-35.869,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
331	Tuzemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

18. PRILOZI

Prilog 12. Transakcije javnog poduzeća Hrvatske vode 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	1.485.228,0	1.544.421,0	1.658.435,0	107,4	1.715.607,0	103,4
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	386.936,0	395.522,0	434.004,0	109,7	487.813,0	112,4
131	Pomoći od stranih vlada	290,0	1.434,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	386.646,0	394.088,0	434.004,0	110,1	487.813,0	112,4
1331	Tekuće	220.000,0	182.000,0	105.340,0	57,9	203.499,0	193,2
1332	Kapitalne	166.646,0	212.088,0	328.664,0	155,0	284.314,0	86,5
14	Ostali prihodi	1.098.292,0	1.148.899,0	1.224.431,0	106,6	1.227.794,0	100,3
2	RASHODI	1.125.187,0	1.427.067,0	1.426.283,0	99,9	1.489.465,0	104,4
21	Naknade zaposlenima	79.773,0	87.792,0	93.675,0	106,7	99.418,0	106,1
211	Plaće i nadnice	68.267,0	75.924,0	80.618,0	106,2	85.524,0	106,1
212	Socijalni doprinosi	11.506,0	11.868,0	13.057,0	110,0	13.894,0	106,4
22	Korištenje dobara i usluga	724.972,0	826.878,0	743.383,0	89,9	790.683,0	106,4
24	Kamate	47.926,0	37.057,0	37.907,0	102,3	33.734,0	89,0
241	Inozemne	19.735,0	28.015,0	10.812,0	38,6	8.652,0	80,0
242	Tuzemne	28.191,0	9.042,0	27.095,0	299,7	25.082,0	92,6
243	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	272.516,0	475.340,0	551.318,0	116,0	565.630,0	102,6
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	295.988,0	290.709,0	282.527,0	97,2	230.292,0	81,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	296.218,0	291.043,0	282.797,0	97,2	230.588,0	81,5
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	230,0	334,0	270,0	80,8	296,0	109,6
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	113.322,0	-146.776,0	-11.385,0	-	5.284,0	-
321	Tuzemna	113.322,0	-146.776,0	-11.385,0	-	5.284,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	49.269,0	26.579,0	38.990,0	-	9.434,0	-
331	Tuzemne	65.563,0	30.289,0	42.859,0	-	-26.179,0	-
332	Inozemne	-16.294,0	-3.710,0	-3.869,0	-	35.613,0	-

Prilog 13. Transakcije Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost 2004. - 2005.

	(000 HRK)	2004.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	172.273,0	214.737,0	124,6
11	Porezi	0,0	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-
13	Pomoći	1.525,0	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	1.525,0	0,0	-
1331	Tekuće	1.525,0	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	-
14	Ostali prihodi	170.748,0	214.737,0	125,8
2	RASHODI	32.443,0	172.045,0	530,3
21	Naknade zaposlenima	1.905,0	3.966,0	208,2
211	Plaće i nadnice	1.633,0	3.407,0	208,6
212	Socijalni doprinosi	272,0	559,0	205,5
22	Korištenje dobara i usluga	2.734,0	12.162,0	444,8
24	Kamate	0,0	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	-
242	Tuzemne	0,0	0,0	-
25	Subvencije	0,0	5.189,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	5.189,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-
26	Pomoći	0,0	149.780,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	149.780,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	149.780,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-
28	Ostali rashodi	27.804,0	948,0	3,4
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.786,0	12.917,0	723,2
31,1	Nabava nefinancijske imovine	1.786,0	12.917,0	723,2
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0	0,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	138.044,0	29.775,0	-
321	Tuzemna	138.044,0	29.775,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	0,0	-
331	Tuzemne	0,0	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-

18. PRILOZI

Prilog 14. Transakcije Hrvatskih autocesta 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	1.695.972,0	1.927.787,0	2.295.423,0	119,1	2.547.003,0	111,0
11	Porezi	1.212.445,0	1.313.743,0	1.341.683,0	102,1	1.380.753,0	102,9
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	483.527,0	614.044,0	953.740,0	155,3	1.166.250,0	122,3
2	RASHODI	343.256,0	692.490,0	756.796,0	109,3	1.088.687,0	143,9
21	Naknade zaposlenima	117.445,0	162.982,0	236.353,0	145,0	289.866,0	122,6
211	Plaće i nadnice	102.594,0	140.867,0	203.955,0	144,8	250.374,0	122,8
212	Socijalni doprinosi	14.851,0	22.115,0	32.398,0	146,5	39.492,0	121,9
22	Korištenje dobara i usluga	200.296,0	406.858,0	258.509,0	63,5	314.534,0	121,7
24	Kamate	25.515,0	122.650,0	191.132,0	155,8	445.185,0	232,9
241	Inozemne	12.935,0	118.482,0	170.942,0	144,3	288.497,0	168,8
242	Tuzemne	12.580,0	4.168,0	20.190,0	484,4	156.688,0	776,1
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	4.542,0	-	3.610,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	4.542,0	-	3.610,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	4.542,0	-	3.610,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	0,0	0,0	66.260,0	-	35.492,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	3.676.519,0	5.113.679,0	5.778.694,0	113,0	3.942.727,0	68,2
31,1	Nabava nefinancijske imovine	3.676.519,0	5.113.679,0	5.778.694,0	113,0	3.942.727,0	68,2
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	279.815,0	-412.302,0	-162.274,0	-	-42.758,0	-
321	Tuzemna	279.815,0	-412.302,0	-162.274,0	-	-42.758,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	2.603.618,0	3.466.080,0	4.077.793,0	-	2.441.653,0	-
331	Tuzemne	0,0	530.000,0	379.709,0	-	1.698.272,0	-
332	Inozemne	2.603.618,0	2.936.080,0	3.698.084,0	-	743.381,0	-

Prilog 15. Transakcije Hrvatskih cesta 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	1.208.654,0	1.379.782,0	1.417.787,0	102,8	1.474.714,0	104,0
11	Porezi	1.148.682,0	1.317.361,0	1.342.121,0	101,9	1.380.732,0	102,9
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	59.972,0	62.421,0	75.666,0	121,2	93.982,0	124,2
2	RASHODI	726.445,0	840.372,0	934.630,0	111,2	1.062.405,0	113,7
21	Naknade zaposlenima	39.895,0	45.037,0	51.590,0	114,6	61.054,0	118,3
211	Plaće i nadnice	34.461,0	38.733,0	44.349,0	114,5	52.452,0	118,3
212	Socijalni doprinosi	5.434,0	6.304,0	7.241,0	114,9	8.602,0	118,8
22	Korištenje dobara i usluga	475.301,0	592.492,0	696.421,0	117,5	726.456,0	104,3
24	Kamate	1.750,0	928,0	4.306,0	464,0	16.060,0	373,0
241	Inozemne	0,0	928,0	2.528,0	272,4	8.268,0	327,1
242	Tuzemne	1.750,0	0,0	1.778,0	-	7.792,0	438,2
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	209.499,0	201.915,0	182.313,0	90,3	258.835,0	142,0
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	430.755,0	736.943,0	834.631,0	113,3	923.171,0	110,6
31,1	Nabava nefinancijske imovine	432.218,0	738.092,0	835.907,0	113,3	926.359,0	110,8
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	1.463,0	1.149,0	1.276,0	111,1	3.188,0	249,8
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	2.233,0	-167.248,0	296,0	-	50.297,0	-
321	Tuzemna	2.233,0	-167.248,0	296,0	-	50.297,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBEVEZE	-49.221,0	30.285,0	351.770,0	-	561.159,0	-
331	Tuzemne	-65.320,0	0,0	100.000,0	-	302.376,0	-
332	Inozemne	16.099,0	30.285,0	251.770,0	-	258.783,0	-

18. PRILOZI

Prilog 16. Transakcije Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	617.914,0	581.931,0	575.893,0	99,0	367.438,0	63,8
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	617.914,0	581.931,0	575.893,0	99,0	367.438,0	63,8
2	RASHODI	301.665,0	251.360,0	314.474,0	125,1	182.993,0	58,2
21	Naknade zaposlenima	3.932,0	4.110,0	4.678,0	113,8	5.621,0	120,2
211	Plaće i nadnice	3.355,0	3.507,0	4.010,0	114,3	4.821,0	120,2
212	Socijalni doprinosi	577,0	603,0	668,0	110,8	800,0	119,8
22	Korištenje dobara i usluga	28.046,0	7.915,0	10.664,0	134,7	21.092,0	197,8
24	Kamate	205.819,0	187.360,0	136.971,0	73,1	121.940,0	89,0
241	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	205.819,0	187.360,0	136.971,0	73,1	121.940,0	89,0
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	63.868,0	51.975,0	162.161,0	312,0	1.511,0	0,9
271	Socijalne naknade iz osiguranja	63.868,0	51.975,0	162.161,0	312,0	1.511,0	0,9
272	Naknade za socijalnu pomoć		0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi		0,0	0,0	-	32.829,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	17.824,0	-94,0	27.624,0	-	14.131,0	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	17.824,0	2.464,0	27.624,0	-	14.232,0	51,5
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0	2.558,0	0,0	-	101,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	298.425,0	330.665,0	-134.228,0	-	-349.252,0	-
321	Tuzemna	298.425,0	330.665,0	-134.228,0	-	-349.252,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	0,0	-368.023,0	-	-519.566,0	-
331	Tuzemne	0,0	0,0	-368.023,0	-	-519.566,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 17. Transakcije Hrvatskog fonda za privatizaciju 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	188.883,0	125.991,0	62.946,0	50,0	237.044,0	376,6
11	Porezi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	188.883,0	125.991,0	62.946,0	50,0	237.044,0	376,6
2	RASHODI	120.195,0	51.685,0	60.141,0	116,4	182.119,0	302,8
21	Naknade zaposlenima	27.676,0	28.942,0	31.044,0	107,3	35.996,0	116,0
211	Plaće i nadnice	23.812,0	24.794,0	26.721,0	107,8	31.273,0	117,0
212	Socijalni doprinosi	3.864,0	4.148,0	4.323,0	104,2	4.723,0	109,3
22	Korištenje dobara i usluga	18.327,0	22.655,0	29.097,0	128,4	33.545,0	115,3
24	Kamate	73.902,0	88,0	0,0	-	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	73.902,0	88,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	290,0	0,0	0,0	-	112.578,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	-14.502,0	-15.603,0	-24.444,0	-	-40.272,0	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	2.972,0	3.778,0	725,0	19,2	2.061,0	284,3
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	17.474,0	19.381,0	25.169,0	129,9	42.333,0	168,2
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-14.363,0	280.272,0	15.293,0	-	100.403,0	-
321	Tuzemna	-14.363,0	280.272,0	15.293,0	-	100.403,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBEVEZE	-97.553,0	190.363,0	-11.956,0	-	5.206,0	-
331	Tuzemne	-97.553,0	190.363,0	-11.956,0	-	5.206,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

18. PRILOZI

Prilog 18. Konsolidirana središnja država, 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	75.064.040,3	80.786.554,7	87.019.284,2	107,7	92.642.473,2	106,5
11	Porezi	45.171.300,7	47.912.180,4	49.833.665,9	104,0	53.449.049,0	107,3
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.022.403,1	6.189.047,2	6.259.713,1	101,1	7.057.112,3	112,7
1111	Porez na dohodak	3.363.295,1	3.114.580,8	3.128.273,0	100,4	3.106.476,4	99,3
1112	Porez na dobit	2.659.108,0	3.074.466,4	3.131.440,1	101,9	3.950.635,9	126,2
113	Porezi na imovinu	294.555,6	289.926,0	355.823,3	122,7	375.500,5	105,5
114	Porezi na dobra i usluge	36.335.226,2	39.282.251,6	41.286.024,8	105,1	44.084.487,4	106,8
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.089.212,5	28.260.009,3	30.013.661,2	106,2	32.399.951,5	108,0
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	29.864.904,7	106,2	32.243.371,6	108,0
11412	Porez na prodaju	136.726,2	130.709,4	148.756,5	113,8	156.579,9	105,3
1142	Trošarine	9.835.295,1	10.482.097,1	10.625.357,7	101,4	10.939.144,1	103,0
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	1.590.727,3	87,8	1.562.930,2	98,3
116	Ostali porezi	468.491,5	340.089,4	341.377,4	100,4	369.018,6	108,1
12	Socijalni doprinosi	25.200.022,1	27.424.607,5	29.477.597,2	107,5	31.301.339,6	106,2
13	Pomoći	290,0	11.840,5	10.121,5	85,5	27.505,2	271,8
14	Ostali prihodi	4.692.427,5	5.437.926,3	7.697.899,6	141,6	7.864.579,4	102,2
2	RASHODI	75.448.085,9	80.715.286,4	86.941.437,4	107,7	92.332.139,9	106,2
21	Naknade zaposlenima	20.288.106,7	22.068.463,1	23.265.723,7	105,4	24.300.114,9	104,4
211	Plaće i nadnice	17.326.467,8	18.762.897,2	19.750.868,2	105,3	20.665.832,4	104,6
212	Socijalni doprinosi	2.961.638,9	3.305.565,9	3.514.855,5	106,3	3.634.282,5	103,4
22	Korištenje dobara i usluga	6.870.170,0	6.291.713,6	6.327.740,5	100,6	7.100.232,4	112,2
24	Kamate	3.646.152,2	3.955.965,9	4.343.680,3	109,8	5.004.649,7	115,2
241	Inozemne	1.919.679,3	2.026.844,9	2.160.784,3	106,6	2.359.004,9	109,2
242	Tuzemne	1.726.472,9	1.929.121,0	2.182.896,0	113,2	2.645.644,8	121,2
25	Subvencije	3.563.568,5	4.292.712,4	4.968.068,5	115,7	5.253.932,7	105,8
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.654.823,2	1.942.931,7	2.783.462,4	143,3	2.790.014,0	100,2
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.908.745,3	2.349.780,7	2.184.606,1	93,0	2.463.918,7	112,8
26	Pomoći	1.659.176,5	1.737.217,2	2.162.992,9	124,5	2.804.759,7	129,7
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	76.464,4	174,1	73.639,3	96,3
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	83.433,8	202,3	93.831,7	112,5
263	Unutar opće države	1.554.489,5	1.652.060,1	2.003.094,7	121,2	2.637.288,7	131,7
27	Socijalne naknade	35.839.240,5	37.939.553,1	40.645.793,6	107,1	41.930.231,8	103,2
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.533.160,8	30.639.144,5	29.100.970,6	95,0	29.879.823,4	102,7
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	6.745.819,7	11.180.722,8	165,7	11.792.745,3	105,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	554.588,9	364.100,2	65,7	257.663,1	70,8
28	Ostali rashodi	3.581.671,5	4.429.661,1	5.227.437,9	118,0	5.938.218,7	113,6
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	3.954,6	58,4	4.919,8	124,4
282	Razni ostali rashodi	3.581.219,7	3.660.274,2	5.223.483,3	142,7	5.933.298,9	113,6
2821	Tekući	1.626.258,2	2.310.437,4	1.870.320,4	81,0	2.301.161,2	123,0
2822	Kapitalni	1.954.961,5	1.349.836,8	3.353.162,9	248,4	3.632.137,7	108,3
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	6.129.421,9	7.996.013,6	8.373.462,9	104,7	6.699.416,4	80,0
311	Dugotrajna imovina	5.898.126,8	7.867.051,4	8.158.063,6	103,7	6.439.709,2	78,9
312	Zalihe	7,2	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	70.399,8	5.303,3	7.518,2	141,8	7.220,0	96,0
314	Neproizvedena imovina	160.888,1	123.658,9	207.881,1	168,1	252.487,2	121,5
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	516.310,2	-963.227,6	28.384,3	-2,9	1.609.759,5	-
321	Tuzemna	502.820,8	-973.153,7	18.598,5	-1,9	1.614.616,4	-
322	Inozemna	13.489,4	9.926,1	9.785,8	98,6	-4.856,9	-
33	NETO OBVEZE	7.029.777,7	6.961.517,7	8.324.000,4	119,6	7.998.842,6	-
331	Tuzemne	2.078.600,2	948.883,8	4.107.680,1	432,9	12.041.677,7	-
332	Inozemne	4.951.177,5	6.012.633,9	4.216.320,3	70,1	-4.042.835,1	-

Prilog 19. Lokalna država (53 jedinice, 32 grada, županije i grad Zagreb), 2002. - 2005.

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	9.097.563,2	10.074.567,5	10.828.868,4	107,5	12.162.401,0	112,3
11	Porezi	5.494.335,2	5.922.472,9	6.592.062,2	111,3	7.072.350,0	107,3
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	4.918.394,0	5.327.376,0	5.900.998,9	110,8	6.339.797,5	107,4
1111	Porez na dohodak	3.863.376,9	4.083.336,2	4.636.341,8	113,5	4.718.191,7	101,8
1112	Porez na dobit	1.055.017,1	1.244.039,8	1.264.657,1	101,7	1.621.605,8	128,2
113	Porezi na imovinu	329.418,2	315.914,0	375.089,5	118,7	388.134,7	103,5
114	Porezi na dobra i usluge	228.361,4	264.917,2	301.941,4	114,0	330.015,1	109,3
1141	Opći porezi na dobra i usluge	38.714,8	42.806,3	43.613,3	101,9	46.901,4	107,5
11411	Porez na dodanu vrijednost	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
11412	Porez na prodaju	38.714,8	42.806,3	43.613,3	101,9	46.901,4	107,5
1142	Trošarine	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
116	Ostali porezi	18.161,6	14.265,7	14.032,4	98,4	14.402,7	102,6
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	1.266.768,1	1.546.815,0	1.425.055,7	92,1	1.704.577,3	119,6
14	Ostali prihodi	2.336.459,9	2.605.279,6	2.811.750,5	107,9	3.385.473,7	120,4
2	RASHODI	7.136.352,6	8.127.197,7	8.766.249,2	107,9	9.882.541,6	112,7
21	Naknade zaposlenima	1.893.839,3	1.996.994,2	2.239.472,3	112,1	2.379.584,8	106,3
211	Plaće i nadnice	1.639.774,9	1.732.909,5	1.972.800,2	113,8	2.065.604,6	104,7
212	Socijalni doprinosi	254.064,4	264.084,7	266.672,1	101,0	313.980,2	117,7
22	Korištenje dobara i usluga	2.902.398,5	3.202.470,5	3.351.575,2	104,7	3.775.863,0	112,7
24	Kamate	115.048,8	83.216,2	79.558,6	95,6	98.046,8	123,2
241	Inozemne	8.007,1	44.655,5	41.105,5	92,1	43.218,2	105,1
242	Tuzemne	107.041,7	38.560,7	38.453,1	99,7	54.694,2	142,2
25	Subvencije	582.495,1	623.122,6	726.356,3	116,6	746.131,5	102,7
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	534.269,5	570.717,9	637.156,2	111,6	648.729,6	101,8
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	48.225,6	52.404,7	89.200,1	170,2	97.401,9	109,2
26	Pomoći	142.180,6	366.701,1	267.077,0	72,8	289.637,6	108,4
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	142.180,6	366.701,1	267.077,0	72,8	289.637,6	108,4
2631	Tekuće	142.180,6	136.022,0	91.219,7	67,1	123.769,6	135,7
2632	Kapitalne	0,0	230.679,1	175.857,3	-	165.868,0	94,3
27	Socijalne naknade	289.768,0	314.946,5	376.014,0	119,4	538.720,2	143,3
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	282.929,0	310.386,5	371.699,7	119,8	525.627,8	141,4
273	Socijalne naknade za zaposlenike	6.839,0	4.560,0	4.314,3	94,6	13.092,4	303,5
28	Ostali rashodi	1.210.622,3	1.539.746,6	1.726.195,8	112,1	2.054.557,7	119,0
281	Rashodi za imovinu osim kamata	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
282	Razni ostali rashodi	1.210.622,3	1.539.746,6	1.726.195,8	112,1	2.054.557,7	119,0
2821	Tekući	938.099,3	1.260.826,0	1.274.170,8	101,1	1.450.780,6	113,9
2822	Kapitalni	272.523,0	278.920,6	452.025,0	162,1	603.777,1	133,6
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.135.933,1	1.668.400,3	2.121.355,0	127,1	2.360.290,0	111,3
311	Dugotrajna imovina	1.173.198,0	1.675.953,4	2.213.163,1	132,1	2.460.333,6	111,2
312	Zalihe	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	1.553,4	1.581,3	164,3	10,4	209,4	127,4
314	Neproizvedena imovina	-38.818,3	-9.134,4	-91.972,4	-	-100.253,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	785.185,5	197.223,8	76.344,6	-	-303.883,4	-
321	Tuzemna	786.827,7	203.921,8	78.038,8	-	-303.883,4	-
322	Inozemna	-1.642,2	-6.698,0	-1.694,2	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	-40.092,0	-81.745,7	135.080,4	-	-223.452,8	-
331	Tuzemne	-26.851,1	7.415,1	232.026,2	-	-130.446,8	-
332	Inozemne	-13.240,9	-89.160,8	-96.945,8	-	-93.006,0	-

18. PRILOZI*Prilog 20. Konsolidirana opća država, 2002. - 2005.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004.
1	PRIHODI	82.895.735,6	89.314.500,8	96.426.967,1	108,0	103.100.940,9	106,9
11	Porezi	50.665.636,0	53.834.653,3	56.425.728,1	104,8	60.521.399,0	107,3
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	10.940.797,1	11.516.423,2	12.160.712,0	105,6	13.396.909,8	110,2
1111	Porez na dohodak	7.226.672,0	7.197.917,0	7.764.614,8	107,9	7.824.668,1	100,8
1112	Porez na dobit	3.714.125,1	4.318.506,2	4.396.097,2	101,8	5.572.241,7	126,8
113	Porezi na imovinu	623.973,9	605.840,0	730.912,8	120,6	763.635,2	104,5
114	Porezi na dobra i usluge	36.563.587,6	39.547.168,8	41.587.966,2	105,2	44.414.502,5	106,8
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.127.927,3	28.302.815,6	30.057.274,5	106,2	32.446.852,9	108,0
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	29.864.904,7	106,2	32.243.371,6	108,0
11412	Porez na prodaju	175.441,0	173.515,7	192.369,8	110,9	203.481,3	105,8
1142	Trošarine	9.835.295,1	10.482.097,1	10.625.357,7	101,4	10.939.144,1	103,0
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	1.590.727,3	87,8	1.562.930,2	98,3
116	Ostali porezi	486.653,1	354.355,1	355.409,8	100,3	383.421,3	107,9
12	Socijalni doprinosi	25.200.022,1	27.424.607,5	29.477.597,2	107,5	31.301.339,6	106,2
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	25.200.022,1	27.424.607,5	29.477.597,2	107,5	31.301.339,6	106,2
13	Pomoći	1.190,2	12.034,1	13.991,7	116,3	28.149,2	201,2
14	Ostali prihodi	7.028.887,3	8.043.205,9	10.509.650,1	130,7	11.250.053,1	107,0
2	RASHODI	81.318.570,6	87.295.862,7	94.286.501,1	108,0	100.510.748,2	106,6
21	Naknade zaposlenima	22.181.946,0	24.065.457,3	25.505.196,0	106,0	26.679.699,7	104,6
211	Plaće i nadnice	18.966.242,7	20.495.806,7	21.723.668,4	106,0	22.731.437,0	104,6
212	Socijalni doprinosi	3.215.703,3	3.569.650,6	3.781.527,6	105,9	3.948.262,7	104,4
22	Korištenje dobara i usluga	9.772.568,5	9.494.184,1	9.679.315,7	101,9	10.876.095,4	112,4
24	Kamate	3.761.201,0	4.039.182,1	4.423.238,9	109,5	5.102.696,5	115,4
241	Inozemne	1.927.686,4	2.071.500,4	2.201.889,8	106,3	2.402.223,1	109,1
242	Tuzemne	1.833.514,6	1.967.681,7	2.221.349,1	112,9	2.700.339,0	121,6
25	Subvencije	4.146.063,6	4.915.835,0	5.694.424,8	115,8	6.000.064,2	105,4
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.189.092,7	2.513.649,6	3.420.618,6	136,1	3.438.743,6	100,5
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.956.970,9	2.402.185,4	2.273.806,2	94,7	2.561.320,6	112,6
26	Pomoći	535.489,2	557.296,9	1.008.884,4	181,0	1.390.464,0	137,8
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	76.464,4	174,1	73.639,3	96,3
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	83.433,8	202,3	93.831,7	112,5
263	Unutar opće države	430.802,2	472.139,8	848.986,2	179,8	1.222.993,0	144,1
27	Socijalne naknade	36.129.008,5	38.254.499,6	41.021.807,6	107,2	42.468.952,0	103,5
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.534.517,5	30.639.144,5	29.100.970,6	95,0	29.879.823,4	102,7
272	Naknade za socijalnu pomoć	16.224.953,7	7.056.206,2	11.552.422,5	163,7	12.318.373,1	106,6
273	Socijalne naknade za zaposlenike	369.537,3	559.148,9	368.414,5	65,9	270.755,5	73,5
28	Ostali rashodi	4.792.293,8	5.969.407,7	6.953.633,7	116,5	7.992.776,4	114,9
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	3.954,6	58,4	4.919,8	124,4
282	Razni ostali rashodi	4.791.842,0	5.200.020,8	6.949.679,1	133,6	7.987.856,6	114,9
2821	Tekući	2.564.357,5	3.571.263,4	3.144.491,2	88,0	3.751.941,8	119,3
2822	Kapitalni	2.227.484,5	1.628.757,4	3.805.187,9	233,6	4.235.914,8	111,3
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	7.265.355,0	9.664.413,9	10.494.817,9	108,6	9.059.706,4	86,3
311	Dugotrajna imovina	7.071.324,8	9.543.004,8	10.371.226,7	108,7	8.900.042,8	85,8
312	Zalihe	7,2	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	71.953,2	6.884,6	7.682,5	111,6	7.429,4	96,7
314	Neproizvedena imovina	122.069,8	114.524,5	115.908,7	101,2	152.234,2	131,3
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	1.301.495,7	-767.908,2	104.241,8	-	1.305.876,1	-
321	Tuzemna	1.289.648,5	-771.136,3	96.150,2	-	1.310.733,0	-
322	Inozemna	11.847,2	3.228,1	8.091,6	-	-4.856,9	-
33	NETO OBVEZE	6.989.685,7	6.877.867,6	8.458.593,7	-	7.775.389,8	-
331	Tuzemne	2.051.749,1	954.394,5	4.339.219,2	-	11.911.230,9	-
332	Inozemne	4.937.936,6	5.923.473,1	4.119.374,5	-	-4.135.841,1	-

IZDAVAČ:

Ministarstvo financija Republike Hrvatske
Zagreb, Katančićeva 5

Uredio:

Zavod za makroekonomske analize i planiranje

Priloge pripremili:

Zavod za makroekonomske analize i planiranje
Sektor za upravljanje javnim dugom
Sektor za pripremu proračuna
Sektor za izvršavanje državnog proračuna
Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose
Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije
Uprava za financijski sustav
Uprava za gospodarstvo
Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole
Tajništvo Ministarstva
Porezna uprava
Carinska uprava
Financijska policija
Devizni inspektorat
Ured za sprječavanje pranja novca

Lektura:

Tehnički uredio:

Tisak:

Naklada:

450 primjeraka

ISSN 1331 - 6125

Molimo Vas da pri korištenju podataka obvezno navedete izvor

Dostupno na Internetu:

www.mfin.hr

Zagreb, 2006.

2005.